12
22 II
12

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

Digitized by Google

D. ANTONII CERMISONII MEDICI OLIM EXCELLENTISSIMI

Conſilia Medicinalia

CONTRA OMNES FERE ÆGRITVDINES A CAPITE vſque ad pedes,

VNA CVM FRANCISCI CABALLI tractatu de animali thirio,

Et locupletiſsimo rerum, ſententiarum & verborum Indice.

PRODEVNT

Ex Collegio Muſarum Paltheniano,

Quod eſt in Nobili Francofurto.

M DC IV.

INDEX CONSILIORVM CERMISONII MEDICI EXCELLENTISSIMI.

DE ÆGRITVDINIBVS CVTIS.

CONſ. 1. Contra Alopeciam. fol. 2.
2. Cõtra ſaphati antiquũ capitis & magis a ſanguine admixto cum aliqua cholera mixtione & ſalſi phlegmatis, aliqualis tamen non multi corporis naturalis complexionis ſanguinea declinantis ad cholericitatem, ætatiue vero ſex annorum. ibid.
3. Contra fiſſuram volarum manuum & plantarum pedum ex complexione eorum ſicca. 3.
4. Contra ſtuporem cutis manuum. ibi.
5. Contra frigus ex itinere. ibid.
6. Contra ſcabiem. ibid.
7. Contra ſcabiem ſiccã ex humoribus aduſtis, vel phlegmate ſalſo. ibid.
8. Contra debilitatem virtutum naturalium, & ſcabiem ſiccam. 4.
9. Contra pannum corporis. 5.
10. Contra pruritum corporis. ibid.
11. Contra ſudorem diaphoreticum. ibid.
12. Contra veſtigia, ſiue ſint rubea, citrina, liuida, vel nigra. 6.
13. Contra totius corporis extenuationem & virtutum naturalium debilitatẽ ex mala complexione calida & ſicca prouenientem cum inchoatione ad hecticam. ibid.
14. Contra ſupercalefactionem corporis ex itinere, aut alia de cauſſa tempore caumatis. 7.

DE ÆGRITVDINIBVS CAPITIS.

15. Contra dolorem capitis. fol. 8.
16. Contra chronicum dolorem capitis per eſſentiam & colligantiã ex vaporibus a ſtomacho. & a matrice aſcendentibus cum aliquali matricis ſuffocatione. 15.
17. Contra melancholiam. 16.
18. Contra accidentia melancholica mulieris cuiuſdam valde cholerica. 17.
19. Contra vertiginẽ, paralyſin & principium Apoplexiæ. 18.
20. Contra Epilepſia principium. 19.
21. Contra Epilepſiam. ibid.
22. Contra debilitatem memoriæ. 20.
23. Contra viſus debilitatem ex panno. 21.
24. Contra lachymam oculi & conturbationem eius & principium ophthalmiæ. ibid.
25. Contra pruritum oculorum. 22.
26. Contra debilitatem auditus & ſtomachi. ibid.
27. Contra manationem ſaniei ex aure. 23.
28. Contra catarrhum ſalſum & calidum cum aliquali tuſſi. 24.
29. Contra catarrhum ſubtilem & aliqualem ſalſedinem pluries ſapientem. 25.
30. Contra fluxum catarrhi ſubtilis, nõ ſalſi nec amari ad pectus. 27.
31. Contra defluxum præternaturalem catarrhi. ibid.
32. Contra rheumatis diſpoſitionem. 28.
33. Contra catarrhi ſubtilis fluxum ad fauces, pulmonem & pectus. 28.
34. Ad dolorem dentium a materia frigida. 30.
35. Idem. ibid.
36. Ad conſeruandum & mundificandũ dentes & gingiuas. 31.
37. Contra alcolam. ibid.
38. Contra paralyſis materialis principiũ, vertiginem & procliuitatem ad phlegmaticam, apoplexiam, omnes per eſſentiam tales. 32.
39. Contra pãnum conſequentẽ ophthalmiam, ophthalmia ipſa deleta. 35.
40. Conta catarrhactam non confirmatam. 36.
41. Contra fœtorem oris. ibid.
42. Contra rheuma a cerebro ad maxillas, ſeu contra branchum, quod idem eſt. 37.
43. Contra apoſtemata gutturis, ſcil. amigdalarum, a phlegmate ſubtili, ſed ex phlegmate & cholera commixtis, quæ apoſtemata aliquando veniunt, aliquando recedunt periodica. ibid.
44 Contra botium gula. 39.
45. Contra ſpinam gutturi infixam. 41.

DE ÆGRITVDINIBVS PECTORIS.

46. Ad diſſoluendum lac in mamilla coagulatum fol. 43.
47. Ad prouocandum menſtrua ibid.
48. Contra difficultatem anhelitus. ibid.
49. Contra Aſthmaticam paſſionem. 44.
50. Contra Aſthma & tuſſim. ibid.
51. Contra tuſſim & proprie a materia acuta. fol. 46.
52. Contra tuſſim ſiccam. 47.
53. Idem. ibid.

54. *Contra ſputum ſanguinis a partibus pectoris, tuſſim & vocis remedium. ibid.*
55. *Contra ſputum ſanguinis ex fractura vena. 48.*
56. *Contra Empyema. ibid.*
57. *Contra phthiſin. 49.*
58. *Contra tremorem cordis cum aliquali dolore. 50.*

DE ÆGRITVDINIBVS STOMAchi & epatis.

59. *Contra pulſationem arteria ſtomachi. 55.*
60. *Contra debilitatem digeſtiua ſtomachi & & conſequenter epatis caliditatem. ibid.*
61. *Contra ſtomachi & epatis debilitatem. 57.*
62. *Contra ſtomachi debilitatem & cerebri a materia phlegmatica. ibid.*
63. *Contra debilitatem digeſtiua ſtomachi appetitiua & retentiua oris ſtomachi. 58.*
64. *Idem. 59.*
65. *Contra debilitatem ſtomachi a multo phlegmate cum aliquali cholera, & repletione capitis cum grauitate ab eadem, cum ventoſitatis multitudine in membris naturalibus, & renum dolore aliquali. 60.*
66. *Contra relaxationem ſtomachi. ibid.*
67. *Contra ardorem ſtomachi. 62.*
68. *Contra vomitum vermium in nocte dormiendo, quandoque viuorum, quandoque mortuorum. ibid.*
69. *Contra vomitum & proſtrationem appetitus. ibid.*
70. *Contra ſitim. 63.*
71. *Contra icteritiam. ibid.*
72. *Contra dolorem ſtomachi cum periculo vel inclinatione ad apoſtema. ibid.*
73. *Contra ardorem ſtomachi intenſum cum aliquali ipſius debilitate. 64.*
74. *Contra debilitatem ſtomachi cum ventoſitate ipſius. 65.*
75. *Contra caliditatem epatis & fluxum cholera ad ſtomachum. ibid.*
76. *Contra epatis debilitatem & oppilationem eius. 68.*

DE ÆGRITVDINIBVS VENTRIS inferioris.

77. *Contra debilitatem epatis & principium hydropis. 69.*
78. *Idem. 70.*
79. *Contra hydropem aſcitem a cauſſa frigida cum aliquali naturali lapſu epatis ad caliditatem. 71.*
80. *Contra fluxum epaticum cum excoriatione inteſtinorum & principium hydropis ab epatis frigiditate. 72.*
81. *Contra fluxum epaticum & dyſenteriam cum teneſmo ab humoribus aduſtis & diuerſis cum febre continua perſeuerātis omnibus tribus menſibus. ibid.*
82. *Idem. 73.*
83. *Idem. ibid.*
84. *Idem. 75.*
85. *Contra diarrhœam a cauſſa calida. ibid.*
86. *Contra fluxum ventris ex epatis & ſtomachi debilitate ſeu contra lienteriam & fluxum epaticum. ibid.*
87. *Contra ventris ſtipticitatem. 76.*
88. *Idem. fol. 77.*
89. *Contra colicam. 78.*
90. *Idem. ibid.*
91. *Contra vermes. 79.*
92. *Contra vermes pro puella, patiente exitum ani. ibid.*
93. *Contra vermes cum febre & fluxu materierum diuerſarum, ſed amplius phlegmatis. ibid.*
94. *Contra debilitatem virtutum naturalium, iuncturarum & contra vermes. 80.*
95. *Contra exitum ani, ſeu inteſtini, propter mollificationem ipſius inteſtini. ibid.*
96. *Contra exſuperantem fluxum hamorrhoidum. 81.*
97. *Contra dolorem hamorrhoidum. ibid.*

DE ÆGRITVDINIBVS RENVM & veſicæ.

98. *Contra caliditatem renum. ibid.*
99. *Idem. ibid.*
100. *Contra calculum renalem & ventoſitatem 82.*
101. *Contra dolorem calculi. 83.*
102. *Contra dolorem renalem. 84.*
103. *Contra dolorem calculi renalis a lapide, vel ab arenulis vel phlegmate viſcoſo ventoſante corporis naturalis complexionis ſanguinea ad cholericum tamen tendentis. 85.*
104. *Contra pracipitationem phlegmatis ſalſi ad renes, & veſicam cū ardore vrina & dolore in collo veſica. 86.*
105. *Contra ardorem virga cum vlcere, ardore & dolore intēſo calami, virga & colli veſica. 87.*
106. *Contra ardorē vrina ad intra & foris cum aliquali excoriatione virga & colli veſica & alicuius partis concauitatis veſica eiuſdem, quin imo & vlcus ipſarum. 88.*

107. Con-

107. *Contra mictum ſanguinis & dolorem calculi.94.*
108. *Contra lapidem in veſica.97.*
109. *Contra mictum in lectum. 99.*

De Ægritvdinibvs Membrorum generationis in viris.

110. *Contra gonorrhæam.ibid.*
111. *Contra impotentiam coeundi propter ſolam impotentiam erectionis virgæ, ex nimia humiditate a cerebro effluente & laxante & impediente dictam erectionem.103.*

De Ægritvdinibvs matricis.

112. *Contra præfocationem matricis.105.*
113. *Contra diminutum fluxum menſtruorum poſt abortum aut poſt partum. ibid.*
114. *Contra indebitam mundificationem ſanguinis poſt partum.ibid.*
115. *Contra retentionem præternaturalē menſtruorum & indebitam euacuationem. ibid.*
116. *Contra retentionem menſtruorum & dolorem matricis. 109.*
117. *Contra præternaturalem retentionē menſtruorum medicina efficaces & remiſſa. ibid.*
118. *Contra retentionem menſtruorum ex materia craſſa oppilatiua. 110.*
119. *Idem. ibid.*
120. *Contra fluxum menſtrualem. ibid.*
121. *Contra fluxum ſanguinis menſtruorum poſt abortum, aut poſt partum naturalem.111.*
122. *Contra debilitatem matricis.ibid.*
123. *Inquirenda in diſpoſitione matricis. ibidem.*
124. *Contra exitum fœtus in mala figura. ibidem.*
125. *Contra difficultatem partus.ibid.*
126. *Contra abortum.112.*
127. *Contra retentionem ſecundinæ.ibid.*
128. *Contra dolorem matricis.ibid.*
129. *Idem. ibid.*
130. *Contra ventoſitatem matricis.113.*
131. *Contra curſum matricis. ibid.*
132. *Idem.114.*
133. *Contra ſterilitatem mulieris ex debilitate virtutis conceptiua.115.*

De Passionibvs Ivnctvrarum & extremitatum:

134. *Contra podagram a materia mixta. ibid.*
135. *Contra podagram calidam cum aliquali phlegmate, ſed non minus, ſeu non multum intenſe calidum.116.*
136. *Contra podagram ex materia mixta. 117.*
137. *Contra guttas & dolores earum.ibid.*
138. *Contra nodoſitatem iuncturarum manus & aliquantulum ſtuporem.ibid.*
139. *Contra morbum Iſchiadicum.ibid.*
140. *Contra ſciaticam cura particularis.124.*
141. *Medicina ſanctiſſima, quæ mundificat guttas, ac debilitatem neruorum, & capitis ac epatis: ſplenem, renes & pulmonem, dolorem ventris, lapidem in renibus, ſpaſmum atque ſurditatē aurium, &c.125.*
142. *Contra tumorem tibiarum.126.*
143. *Idem.ibid.*
144. *Contra tabem ſeu extenuationem cruris. 129.*
145. *Medicina communes. 130.*

De Apostematibvs.

146. *Contra cancrum confirmatum. 131.*
147. *Contra tubera difficilis digeſtionis.133.*

De Febribvs.

148. *Contra Quartanam.ibid.*
149. *Contra peſtem.ibid.*
150. *Idem.134.*

De Venenis.

151. *Contra venenum canis rabidi.136.*
152. *Contra ſputum ſanguinis a pulmone & retentionem præternaturalem menſtruorum, ſeu valde diminutam quantitatem eorum ibid.*
153. *Contra debilitatem ſtomachi & effuſionem choleræ ad ipſum ſtomachum.137.*

LIBRI FRANCISCI CABALLI Brixienſis: de animali Thirio, paſtillos theriacos & theriacam ingrediens.

Sectionis I.

Cap. 1. *De duplici theriaca a ſenioribus & iunioribus conceſſa. 138.*
2. *De Etymologia huius nominis, quid eſt theriaca.ibid.*
3. *Quod theriaca ab hoc nomine θηρίον dicta, eo dicta ſit, quod ad ferarū venenatarum curā ſit inſtituta: non autem eo, quod feræ eam ingrediantur. ibid.*
4. *Quod ante theriacæ magnæ compoſitionem, duo eius præfuerant fundamenta, ſcilicet*

mithridaticũ antidotum, & paſtilli theriaci, ex quibus duobus aliis quibuſdam additis, poſt hoc inuenta eſt theriaca magna confectio.139.

5. *Quod animal, ex quo theriaci paſtilli & ipſa theriaca conficitur, ſit vipera, & quod a compoſitione dictorum cognoſcatur paſtillorum, & non ab ipſorum nomine, neque a nomine theriaca.140.*

6. *De diuiſione trium nominum, ſcilicet animalis fera, ſerpẽtes & triplici animalium venenatorum naturali gradu: & aliis diuerſitatibus veneni ab accidentibus ſumtis.ibid.*

7. *De ſerpentum notitia ex ſignis exterioribus & interioribus ſumta. Et primo de Baſiliſci notitia. 141.*

8. *De notitia ſerpentis dicta* κεροβάλως*.142.*

9. *De notitia aſpidis ſerpentis.ibid.*

10. *De notitia ſerpentis exſpuentis.ibid.*

11. *De notitia ſerpentis hirundinu.ibid.*

12. *De notitia ceraſtis duo habentis cornua. ibi.*

13. *De notitia ceraſtis quatuor habentis cornua. ibid.*

14. *De notitia hamorrhoidis.143.*

15. *De notitia ſerpentis, qui dicitur Sepi.ibid.*

16. *De notitia iaculi ſerpentis.ibid.*

17. *De notitia Amphisbana ſerpentis.ibid.*

18. *De notitia ſerpentis dipſadis, ſeu ſitula.ibid.*

19. *De notitia ſerpentis dicti cherſydros. 144.*

20. *De notitia hydra.ibid.*

21. *De notitia ſerpentis ſcytale dicti.ibid.*

22. *De notitia ſerpentis chelydri.ibid.*

23. *De notitia ſerpentis Kenchridos.ibid.*

24. *De notitia ſerpentis natricis.145.*

25. *De notitia ammoditis ſerpentis.ibid.*

26. *De notitia ſerpentis pharea.ibid.*

27. *De notitia ſerpentis dicti praſter.ibid.*

28. *De notitia vipera per interna & externa ſigna.ibid.*

29. *Quod alii alia ſenſerint de vipera partu, de quo partu Plinius Ariſtotelẽ imitari credidit, ſed in aliquo deceptus fuit.ibid.*

30. *Inter viperas qualis ſit eligenda magis ad theriacam, theriacoſque conficiendum paſtillos.147.*

31. *De ſerpentibus mira forma, ſcilicet alatis, ac mira magnitudinis.148.*

32. *De draconibus.ibid.*

33. *De crocodilis. ibid.*

34. *De pſyllis, marſis, ophiogenis, ſerpentibus & crocodilis dominantibus. ibid.*

Sectionis Secundæ.

Cap. 1. *De Latinorum errorib. tam interpretum quam reliquorum Philoſophorum ac Medicorum. Et primo de errore interpretum ex Arabica in Latinam interpretantium linguam.149.*

2. *Generalis diſputatio contra Philoſophos ac Medicos Latinos de animali, theriacam conficientes, & hoc nomine thirus male ſentientes.151.*

3. *Specialis diſputatio contra Albertum Magnum de thiro.152.*

4. *Specialis diſputatio contra Nicolaum Medicum de Thiro.154.*

5. *Eadem, contra Petrum de Appono.ibid.*

6. *Eadem, contra Aggregatorem de Dondis Patauum.155.*

7. *Promiſſio ad vlteriora, ac de prolixitate & præſumtione legitima excuſatio.*

DN. ANTONII CERMISONII MEDICI EXCELLENTISSIMI

Conſilia Medicinalia

Contra omnes fere ægritudines a capite vſque ad pedes,

Contra Alopeciam.

SOLIENDVM in vere minoratiuum ℞. *pilularum indarum, agarici ana* ʒ ß *ſalis* Pilula.
gemma gra.j polypodii ℈ ß *miſce, & cum electuarii hamech quantum ſufficit ad incor-*
A *porandum formentur pilula v. pro* ʒ. ¶ Digeſtiuum ℞. *ſyrup. de fumaterra* ℥ j. *sulep.* Potio digeſtiua.
violarum ℥ ß *aquarum acetoſa, lupulorum ana* ℥ j. *ſeri caprini* ℥ j *polypodii pulueri-*
*zati gra.*ß *ſachari albiſſimi* ℥ j. *miſce.* Ventoſæ apponantur ſpatulis, collo, tempori-
bus, & ſub mento. ¶ Eradicatiuum vſuale. ℞. *pilularum ſupraſcriptarum* ʒ j. veſi-
catorium apponatur partibus poſterioribus & laterialibus capitis, cooperiatur
ſemper die & nocte cum byreto de pellibus, vt materia reſoluatur & fricetur ca-
put cum panno aſpero, donec rubeat. Deinde fricetur cum corticibus raphani. ¶ Lotio capitis ſiue bal- Lotio capitis.
neum. ℞. *foliorum & radicis ſicle M ij. tapſi barbati M j.* ß *ſcabioſa abſynthii, foliorum raphani, ana M j.*
miſce, & bulliant. Aliud. ℞. *abrotani M j. capillorum veneris M ij. narciſci* ℥ ß, *radicis arundinum* ℥ j. *fo-* Aliud.
liorum raphani, labruſca ana M j. xylocaracta ℥ ij. *miſce, & omnia bulliant.* ¶ Vnctio. ℞. *adipis vrſi, & pro-* Vnctio.
B *prie antiqui* ℥ iiij. *nucum rancidarum partes tres, adipis anſeris partem vnam, cundegi badaga ſeu nidi partes*
quatuor, miſce. ¶ Alia. ℞ *olei myrtini* ℥ ij. *ſuccorum chelidonia & radicis enula, & lapatii acuti ana* ℥ ß *a-* Alia.
rundinum radicum adustarum ℥ j *baurach* ℥ ß *xylocaracta* ℥ ß *alchitram* ʒ ß *ſtaphiſagriæ* ℈ ij *ſulphuris viui*
ʒ ß *ſeminum rutha* ℈ ij. *adipis vrſi antiqui aut anſeris* ℥ ß *terebenthina lota* ℥ j. *cera alba quantum ſufficit pro*
vnguento molli.

CONS. II. *Contra ſaphati antiquum capitis & magis a ſanguine admixto cum aliqua cholera mixtione, & ſalſi plegmatis, aliqualis tamen non multi corporis naturalis complexionis ſanguinea declinantis ad cholericitatem, ætatis vero ſex annorum.*

SOlutiuum minoratiuum & digeſtiuum dictorum humorum. ℞. *ſucci fumiterra, ſeri ca-* Potio.
C *prini ana* ℥ j ß *ſachari albi* ℥ ß *miſce, & fiat potio.* Iſtud aſſumat hora digeſtiuorum, & vta-
tur pluribus di- bus continuis, ſed ſi ſolueret nimium, tūc ſolum vtatur trib. vel quatuor
diebus. ¶ Aliud, vt ſupra ℞. *medicamen immediate ſupraſcriptum myrobalanorum nigro-* Alia
rum ℈ ß *myrobalanorum citrinorum, epithymi ana gra. vj pulueriſentur pulueriſanda, mi-*
ſce, & fiat potio & vtatur iſto ſi volet fortius. vt ſupra ¶ Digeſtiuum ℞ *ſyru. de fumoterra* ℥ j. *epithymi, vio-* Digeſtiuū.
lati ana ʒ ß *aquā acetoſa* ℥ ij. *lupulorum* ℥ j. *hoc digeſtiuū aſſumat poſt completam aſſumtionem ſolutiui im-*
mediato ſumti: & aſſumat octo diebus continuis hora digeſtiuorum. ¶ Solutiuum efficacius ſupraſcriptis Solutiuum
duobus ℞ *ſolutiuum ſupraſcriptum etiam in quo ſolutiuo reiteretur myrobalanorum nigrorū* ℈ ß *citrino-*
rum gra iij. epithymi gra. ii.j. pul. pul. & fiat potio. Iſtud ſolutiuum accipiat die tertia poſt cōpletam aſſum-
tionem octies digeſtiui immediate ſumti cū modis ſolutiuorū. ¶ Euacuatiuū & etiam efficacius diuer- Cucurbitula.
ſiuum, &c. Ventoſæ duæ ponantur cum ſcarificatione pulpis ſpatularum. Deinde poſt vnam horam po-
D naturalia in parte, vbi alligatē caput cum dorſo, ex quibus extrahatur ꝓ qualibet tertia ℥ j ſanguinis. Sed
ſi æger eſſet ætatis conuenientis. Primo fiat phlebotomia baſilicæ. Deinde cephalicæ, quæ hic dimittun- Vena ſectio.
tur propter ætatem. Hæ ventoſæ apponantur per octo dies poſt ſolutiuum immediate ſupraſcriptum, &
hoc cum modis, &c. ¶ Solutiuum minoratiuum facile & vſuale. ℞ *ſeri caprini* ℥ iiij. *pulueris ſena myra-* Solutiuum minoratiuum.
balanorum indorum ana gra. vj ſachari albi ʒ ß *pul. pul. deinde miſce, & fiat potio. Hoc aſſumat per 10 dies poſt*
ventoſas cum modo ſolutiuorum facilium, &c. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *aquarum fumiterra* ℥ ij. *acetoſa, lupu-* Digeſtiuū.
lorum ana ℥ j. *ſachari albiſſimi* ʒ j. *miſce iſtud & aſſumat* vij. *vicibus poſt tertiam diem a ſolutiuo immediate*
eum modis, &c. ¶ Solutiuum eradicatiuum facile & vſuale ℞. *ſolutiuum ſuperius compoſitum ex ſero, pul-* Solutiuum eradicatiuum.
uere ſena, &c. ſena pulueris iterum gra. v. miſce & fiat potio. Hoc aſſumat poſt completam aſſumtionem di-
geſtiui octies & hoc poſt tertiam diem cum modis, &c. ¶ Euacuatiuum & amplius diuerſiuum ſi eſſet
in ætate ſpermatis ſeu re hāc phlebotomandæ eſſent venæ poſt aures. Et iterum vena frontis & ſanguis ex

AA naribus

naribus prouocandus. Verum quia pueris ſufficit poſitio ſanguiſugarum duarum locis dictis poſt au- A
res: Et ſi ſit neceſſe, prouocetur leuiter fluxus ſanguinis narium. Et iterum ſi fuerit neceſſe apponatur
ſanguiſuga ipſi venæ frontis: hæ ſanguiſugæ appoſitæ dimittantur vſq; ad tumeſcentiam: deinde remo-
ueantur & poſtquam ablatæ fuerint, dimittatur exire ſanguis, deinde reſtringatur cum tela aranea mi-
xta cum cinere ſubtili & farina: aut cum conſtrictiuo compoſito ex bolo armeno, ſanguine draconis,
terra ſigillata, acatia, &c. Et hæ ſanguiſugæ apponantur per te. dies poſt ſolutiuum ſupraſcriptum im-
Solutiuum minoratiuum. mediate. Solutiuum minoratiuum facile. ℞. *ſolutiuum minoratiuum proximum immediate hoc aſſumat,*
vt ibi & hoc per te. dies poſt remotionem ſanguiſugarum. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *digeſtiuum ſupraſcriptum*
Digeſtiuū. *immediate & aſſumat, vt ibi.* ¶ Solutiuum eradicatiuum; ℞. *ſolutiuum immediate ſupraſcriptum, & vt ibi.*
Eradicat. ¶ Euacuatiuum, ſanguiſugæ ſex ponantur, videlicet duæ in medietate dextræ cutis capitis, & duæ in ſi-
niſtra, & aliæ duæ in ſuperiori parte capitis, & hoc ponendo primo duas in vna parte, deinde duas alias B
alio tertio die, ſcilicet in alia parte, & alio tertio die duas. Et vbi primo ponuntur, poſtea nō ponantur & ap-
ponantur, vt ſupra cum modis, &c. ¶ Solutiuum facile vſuale. ℞. *proximum ſupra deſcriptum ſolutiuum,*
& ſumat, vt ibi. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *digeſtiuum proximum ſupra, vt ibi.* ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *vt*
immediate ſupra, vt ibi. Euacuatiuum dictorum humorum, &c. totum caput abradatur, deinde ſatis
fortiter fricetur, donec ſanguis exeat & dimittatur, ita exire ſatis copioſe: poſtea lauetur totum ca-
put cum aqua decoctionis ſiclæ. Et ſi caput ſuum poſtea ſudaret, bonum eſſet, & hoc totum ſtomacho
ieiuno in mane per horam ante cibum duobus diebus continuis, & hoc ſaltem per quatuor dies poſt aſ-
Solutiuum & reſolutiuum. ſumtionem ſolutiui immediati. ¶ Solutiuum & reſolutiuum dictarum cauſarum. ℞. *foliorum maluæ M.*
ij. blitis M j. violarū M ij. radicum althææ M j. ſeminū fœnugræci ℥ ij. aquæ ſtagni quantū ſufficit pro lotione,
& pro epithemate totius capitis, miſce bulliant ad lentum ignem vſque ad conſumtionem medietatis. Iſta lo- C
tione lauetur caput ſingulo die decem diebus continuis, deinde exſiccetur: poſtea vngatur cum vngu-
ento infraſcripto immediate, in hyeme in aqua calida, in æſtate vero frigida, actu. Et hoc in mane
ſtomacho ieiuno. Poſt vero prandium cum panno lineo infuſo in dicta decoctione epithimetur caput
per vnam horam ante cœnam omnibus dictis diebus decem. Deinde exſiccetur, & iterum vngatur cum
Digeſtiuū & reſolutiuum. vnguento, vt ſupra. ¶ Iſta vero lotione taliter vti incipiat die tertia poſt fricationem & lotionem, &c. ¶ Di-
geſtiuum & reſolutiuum, vt ſupra. ℞. *olei ſiſamini ℥ j. violati ℥ ij. axungiæ porcinæ non ſalſæ ℥ ß. pinguedinis*
gallinæ anatis ana ℥ ij. butyri ℥ j. miſce omnia, & fiat vnctio. Hac vnctione vngatur caput 15. diebus
continuis, imo etiam poſt ſumtas epithemationes & lauationes &c. & vltra illud tempus etiam per
Exſiccatiuum & cōſumtiuum. quinque dies continuos, &c. ¶ Exſiccatiuum & conſumtiuum. ℞. *cimoleæ ℥ ß j. ſulphuris viui ℥ j.*
cineris cucurbitæ, in qua vinum commune pluribus menſibus ſteterit aut ſaltem cucurbitæ ſimplicis ſiccæ D
℥ ß. pulpæ colocinth. ℈ ij. olei roſati, aceti ana quantum ſufficit pro linimento aut etiam epithemate. Et hoc
linimento vtatur bis in die aut ſaltem ſemel, vt immediate ſupra de vnctione, & hoc incipiat vti
poſt completum vſum vnguenti ſupraſcripti & vtatur ſaltem decem diebus continuis. ¶ Medicamen,
vt ſupra. ℞. *medicamen ſupraſcriptum, ſed adde maiorem quantitatem aceti & vtere, vt ſupra, & erit effi-*
Linimentū Exſiccatiuum. *cacius.* ¶ Exſiccatiuum, vt ſupra. ℞. *alcanæ ℥ ij. indici ℈ j ß. ariſtologiæ longæ ℥ ß. olei alkeiri, roſati ana*
quantum ſufficit pro linimento & pro epithemate pul. pul. deinde omnia ſimul miſce, & fiat linimentum, hoc
Aliud. vtatur, vt immediate ſupra, ſi vult permutare. ¶ Aliud. ℞. *tutiæ præparatæ ℥ j. climiæ auri ℥ ij. cimoleæ ℥ j*
ß. cartæ combuſtæ ℥ ij. aceti quantum ſufficit pro linimento pul. pul. & fiat, vt ſupra linimentum, & vtatur,
Aliud. *vt ſupra.* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *gummi pini ℥ ij. glutinis albotin. ſeu terebinthinæ lotæ ter cum aqua fumiterræ*
℥ ß. ſulphuris viui ℥ ij. radicis ireos ℥ ß. olei roſati, aceti ana quantum ſufficit pro linimento pul. pul. de in- E
Aliud. *de miſce, & fiat linimentum & vtatur, vt ſupra de alio immediate ſupraſcripto.* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *lithar-*
gyri ℥ j ß. ſcoriæ argenti ℥ ß. amygdalarum amararum combuſtarum ℥ j ß. venarum tinctorum ℥ ij. cartæ
combuſtæ ℥ j ß. ſulphuris viui ℥ ij. olei roſati, aceti ana quantum ſufficit pro linimento pul. pul. & fiat, vt ſu-
pra. ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *ſtercoris lacertæ ℥ ij. venarum tinctorum ℥ j ß. cartæ combuſtæ ℥ ß. ſcoriæ ar-*
genti ℥ j ß. fuliginis furni ℥ iij. ſulphuris viui ℥ ij. lithargyri, ceruſæ ana ℥ j ß. olei roſati, aceti ana quantum
Aliud. *ſufficit pro linimento pul. pul. & fiat, vt ſupra.* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *coriandri ſicci aduſti ℥ ij. cineris li-*
gni vitis ℥ j ß. myrrhæ alcanæ ana ℥ j. aluminis iameni ℈ ij. aloes. lithargyri ana ℥ j ß. olei roſati aceti ana quan-
Aliud. *tum ſufficit prout ſupra pul. pul. & fiat, vt ſupra.* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *venarum tinctorum ℥ ß. lithargyri ℥*
Aliud. *vj. olei roſati aceti ana quantum ſufficit, vt ſupra etiam fiat, vt ſupra* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *bdellii ℥ ß lithargyri*
℥ vj ſulphuris viui ℥ vj. cartæ combuſtæ ℥ ij mellis ℥ j. olei de frumento aceti ana quantum ſufficit, vt ſupra F
Aliud. *pul. pul. & fiat, vt ſupra* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *amygdalarum amararum combuſtarum cum corticibus ſuis ℥ ij.*
venarum chelidoniæ, coriandri ſicci, ſcoriæ argenti ana ℥ ß. venarū tinctorum ℥ ij ariſtologiæ longæ ℥ j ß. mer-
Aliud. *daſeng. ℥ iij. olei roſati aceti ana quantum ſufficit, vt ſupra.* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *chartarum combuſta-*
ram ℥ ij. ſulphuris viui ℥ j ß. lithargyri ℥ ij olei roſati, aceti ana quantum ſufficit, vt ſupra, &c ¶ Aliud, vt ſu-
pra. ℞. *calcis lotæ ℥ j ß. cartarum combuſtarum ℥ ij. venarum tinctorum ℥ ij. lithargyri ℥ ij. ſulphuris vi-*
Aliud. *ui ℥ ij. olibani ℥ j. olei nucum, aceti ana quantum ſufficit, vt ſupra* ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *florum caulium*
piſtatorum ℥ ij. ſulphuris viui ℥ j ß. lithargyri ℥ ij. bdellii ℥ ij. olei roſati, aceti ana quantum ſufficit, vt ſupra.
Aliud. ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *radicis lilii albi ℥ iij. lithargyri ℥ ß. carta combuſta ℥ ij. mellis quantum ſufficit pro*
linimento, vt ſupra. ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *pepona, ſeu pepo, ſeu pulpa, eius cum matribus ſeminum eius, ſeu*
cum viſceribus ipſius liniatur ſæpe ſaphati, & vtatur, vt ſupra. ¶ Aliud. ℞. *radicis vitis albæ ℥ ij car-* G
tarum combuſtarum ℥ ij. climiæ argenti lithargyri ana ℥ iij. vrinæ hominis, olei roſati ana quantum ſufficit,
vt ſupra. ¶ Aliud, vt ſupra. ℞. *fecis vrinæ hominis, quantum ſufficit pro linimento, & fiat, vt ſupra.* ¶ A-
liud, vt ſupra, *liniatur ſæpe ſaphati cum acetoſitate citri, aut cum ſucco citranguli, ſeu arancii mixto cum ſuc-*
co mal-

A *co maluarũ.* Mitigatiuum doloris & ardoris cauſſati, ex medicinis applicatis lauetur & epithimetur cum decoctione ſupraſcripta toties, donec non amplius doleat, deinde liniatur locus idem ex hoc medicamine. ℞ *ſeminum communium frigidorum maiorum ʒ ij. minorum frigidorum ʒ ij. ſeminum papaueris ʒ j. mucilaginis, pſyllii ʒ ß ſucca lactucæ, olei roſati ana quantum ſufficit pro linimento* & epithimetur cum eo. Linimentum. ¶ Exſiccatiuum efficacius ſupraſcripto. ℞ *ſulfuris viui ʒ ß cartæ combuſtæ ʒ iij. olei roſati, quantum ſufficit pro linimento piſta. pi. deinde miſce, & fiat linimentum, & vtatur vt ſupra.* Alia eſſent, ſed iſta ſufficiunt pro nunc.

CONS. III. *Contra fiſſuram volarum manuum, & plantarum pedum ex complexione eorum ſicca.*

B R*Ecipe foliorum maluarum M vj blitis M ij. violarum M iij. radicum maluauiſci M iij. ſeminum lini ʒ j. fœnugraci ʒ ij. capitis caſtrati numero ij. porci numero ij. bulliant omnia ſimul in quãtitate aqua pro decoctione balnei.* In hac decoctione calida ſuauiter ad modum lactis dum mulgetur ab vbere, teneat ſtomacho ieiuno manus per quartam partem horæ, ſingulo die ſemel. Poſtea cum panno lineo ſuauiter exſiccentur dicta membra. ¶ Vltimo cum vnctione infraſcripta vngat dicta loca læſa pedum & manuum. Balneum. ¶ Vnctio ℞. *radicum maluauiſci M j. ſeminis fœnugraci M ß foliorum violarum M j. maluarum M ij axungiæ porci. dragantis. gummi arabici ana ʒ. vnam, vitellorum ouorum numero ij. ſeminum cucumerum, cucurbitæ, melonis, citrulli ana ʒ j olei violarum quantum ſufficit ad incorporandum, pro vnguento molli.* Linimentum. ¶ *Radices, ſemina, maluæ, & violæ, prius ab ipſis radicibus extracto meditullio bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ, vſque ad debitam & optimam decoctionem. Deinde optime piſtentur & ſubtiliſſime triturentur, ita vt cum reliquis bene incorporentur. Vltimo reliqua omnia addantur, miſce & fiat vnguentum ad lentum ignem, ex hac vnctione, vngat loca læſa dictorum membrorum continue poſt ſupraſcri-*

C *ptum balneum, & etiam cum vadit dormitum, & etiam alia hora ad libitum.* ¶ Ceratum conferens in debilitate manus ex vulnere, ita vt nerui non extendantur. ℞. *oxycrocei ʒ j. pulueris violarum ʒ ß. miſce, & cum oleo liliorum, & cera alba, q. ſ. ad incorporandum formentur cerata.* Ceratum ad debilitatem manus ex vulnere. ¶ Vnctio. ℞. *mucilaginis, althææ. ſeminum lini. fœnugraci pulueris viol. ana ʒ j. calamenti ʒ ß vnguenti dialthææ ʒ j. ß oleorum vulpini, maſticini, myrtini, liliorum alborum, ſpicæ ana ʒ j. ceræ quantum ſufficit pro vnguento molli.* Vng molle. ¶ Pila in manu portanda. ℞. *oxy crocei ʒ v. violarum, myrtillorum, calamenti ana ʒ iij. miſce, & fiat magdaleon, portetur in manu ad modum pilæ.* Pila in manu portanda.

CONS. IV. *Contra ſtuporem cutis manuum.*

VNguentum, &c. ℞. *oleorum lauri ʒ ß aneti ʒ j. ſtyracis liquidæ ʒ j. maioranæ ſerapini ſtœchados ana ℈ j. miſce, & fiat vnctio.* Vngu. Ad idem efficacius immediate. ℞. *aquæ maris. q. ſ. ad debitam decoctionem*

D *aliarum medicinarum infraſcriptarum.* ℞. *radicum pyrethri ʒ j. ſtœchados M ij. tapſiæ ʒ ß herbæ aneti aut ſeminum M ij. baccarum lauri ʒ j. coſti M j maioranæ M ij. contun. con. ſecundum cano. & miſce, & fiat decoctio ad conſumtionem quartæ partis aquæ.* Balneum. ¶ Ad idem efficacius priori. ℞ *aquæ thermarum quantum ſufficit ad decoctionem euphorbii ʒ ß pyrethri ʒ j. tapſiæ ʒ ß radicum vt malbæ ʒ ij. radicis enulæ ʒ iij. herbæ coſti, maioranæ, ana M ij. ſeminum ſinapi ʒ ij. piperis ʒ j foliorum ſambuci M ij. baccarum lauri ʒ ij. contundenda contundantur & bulliant in dicta aqua, vſque ad conſumtionem quartæ partis.*

CONS. V. *Contra frigus ex itinere. Portet veſtem. &c.*

NOn cito tranſeat ad ignem eum applicuit ad hoſpitium, ſed prius parum deambulet: deinde ſtet remotus aliqualiter. Et cum de nouo cito vult itinerare, non vadat multum propinquus. Vtatur alliis, ſinapi, aſſa aromatica, nucibus, cæpis. Et proprie in mane antequã equum aſcen-

E dat, non equitet vacuus, ſed prius comedat, aut ſaltem faciat collationem bonam, & modicum quieſcat poſt dictum cibum, deinde equitet & non bibat aquam; bibat in collatione cyathũ vini ſatis vinoſi mane, ſed non nimis vinoſi exceſſiue & ipſum bibat cum ʒ ß aſſæ aromaticæ. Allea inter cetera ſunt maxime iuuatiua. ¶ Vnctio extremitatum ſcilicet manuum & pedum cum aſſa fœtida & galbano iuuat multum, & proprie in mane, antequam equitet rotulares ocreæ chirothecæ non ſint ſtricti, ſed ampli. Si viſus læditur a niue portet ſindonem nigrum raium ſimplicem ſecundum neceſſitatem, vel duplum.

CONS. VI. *Contra ſcabiem.*

F R*Ecipe hordei excorticati ʒ ß foliorum maluarum blitis ana M j fumiterræ M ij. boraginis, bugloſſæ ana M ß acetoſæ M ß caulium M vnum ſemis, calamenti M j. ß ſquinanti M j. ß epithymi M j. lupinorum ʒ ſumantum lupinorum M ij. ʒ florum vio. M ij furfuris M ij. folliculorum ſenæ M j. radicum althææ M ß ſeminis lini fœnugraci ana ij. ß contundantur & bulliant ſufficienter in aqua, & in decoctione ſufficienter calida ponat ſcabioſus manus ſuas, &c.* Balneum.

CONS. VII. *Contra ſcabiem ſiccam ex humoribus aduſtis, vel phlegmate ſalſo.*

PHlebotomia fiat venæ nigræ ſeu communis, brachii dextri non exiſtente caliditate epatis, ſed epate multum lapſo ad caliditatem etiam naturalem fiat phlebotomia baſilicæ, brachii dextri, de qua extrahantur ʒ vj. ſanguinis, ſed vbi corpus foret multum repletum extrahantur ʒ viij. Iſta hac hora tertiarum ſtomacho ieiuno, & moueatur prius patiens de ambulatione itineratiua facili per vnum miliare ad minus luna potius creſcente quam decreſcente: & poſt ipſius commenſurationem per quatuor dies ad minus, quæ taliter fiat non exiſtente aliquo contradicente, cuiuſmodi ſunt notabiles

G euacuationes præcedentes, corporis diſpoſitio ad choleræ ebullitionem vel incruditatem phlegmatis, & ſimilia. ¶ Minoratiuum facile ℞. *caſſiæ electæ ʒ j. diaſenæ ʒ iij electuarii. hamech. ʒ j. ſeri caprini q. ſ.* Illud aſſumat die tertia poſt phlebotomiam ſupraſcriptam in aurora, deinde dormiat per horam mediam ad plus: Minoratiuum. tranſa[illegible] vna hora poſt aſſumtionem ipſius, fricet ſibi ventrem ſuauiter & iſta cum panno, lineo

ſuauiter calido ter vel quater: poſtea dictum pannum retineat ſupra ventrem tandem ſurgat, & ſtet in A
camera feneſtris clauſis, interdum ſedendo, interdum deambulando, ſecundum quod magis ſibi placet, &

Digeſtiuũ. ſtet ieiunus per horas 5. &c. ¶ Digeſtiuum. ℞ *ſyrupi de fumoterre ℥ j endiu. ℥ ß aquarum fumiterræ, endiuiæ, lupulorum ana ℥ j. miſce.* Iſtud ſumat quatuor diebus continuis in aurora calidum die immediate ſe-

Solutiuum eradicatiuum. quente diem aſſumtionis ſupraſcripti ſolutiui. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ *caſſiæ electæ ℥ j diaſenæ electuarii hamech ana ℥ j polypodii ℥ ß aquæ fumiterræ ℥ j ſeri caprini q. ſ. proportione miſce, & fiat potio.* Hoc ſolutiuum aſſumat die tertia poſt aſſumtionem ſyruporum ſupraſcriptorum, cum modis ſupraſcriptis in minoratiuo hoc addito, quod per horas quinque poſt aſſumtionem huius aſſumat cyathum vnum aquæ hordei excorticati calidæ ſine ſacharo, deinde expectatur poſt per mediam horam ipſam ſecedere,

Digeſtiuũ vſuale. poſt comedat pro ferculo blites cũ boragine, vel petroſelino, &c. ¶ Digeſtiuũ vſuale & facile. ℞ *aquarum fumiterræ ℥ ij acetoſ. lupulorum ana ℥ j. ſachari albi ℥ j ß miſce.* Iſtud aſſumat poſt eradicatiuum immediate ſupraſcriptum duobus diebus continuis cum modis in digeſtiuis obſeruandis. Aliis duobus diebus B
continuis vtatur confectione infraſcripta. ¶ Solutiuum vſuale & facile. ℞ *caſſiæ electæ ℥ j diaſenæ ℥ ij polypodii ℥ j aquarum fumiterræ ℥ j. ſeri caprini. quantum ſufficit proportione miſce, & fiat potio.* Iſtud aſſumat die quinta a die prima digeſtiui ſupraſcripti, & poſt biduum aſſumtionem confectionis infraſcriptæ, cum modis, vt ſupra.

Confectio digeſtiua & confortatiua. ¶ Confectio digeſtiua virtutum omnium confortatiua. ℞ *diadragantis frigidi ℥ iij ſpecierum triaſandalorum ℥ j ß ſpecierum diarhodon ana ℈ j miſce, & cum aqua acetoſæ q. ſ. fiat confectio ſolida in morſellis.* Iſtius ſumat in mane morſellum vnum duobus diebus continuis poſt aſſumtionem ſyrupi ſupraſcripti, quibus non aſſumat dictum ſyrupum. Et ſic ex dictis aſſumtionibus digeſtiui vſualis & etiam

Balneum pro brachiis, manib. & pedib. ſuperiorum reiteret aſſumtionem digeſtiui & ſolutiui vſualium, cum modis ſupraſcriptis. ¶ Balneum particulare brachiis & manibus, & cruribus vlceratis, ſi aliquid iſtorum vlceretur. ℞ *hordei excorticati* C
℥ j foliorum blitis, maluarum ana M j. fumiterræ M iij. lupul. M j. acetoſ. M ß. caulium M j ſurfuris ligati in petia M ij. foliorum ſenæ M j. viol. M j. radicum maluauiſci M ß. ſeminis fœnugræci ℥ j ſe. lini ℥ j bulliant omnia ſimul in ſufficienti quantitate aquæ pro balneo manuum, &c. vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ & vſui reſeruetur. In iſto balneo debite calido balneentur manus, & brachia, & crura, ſi vlceroſa fuerint, ſingulis diebus ſtomacho ieiuno, videlicet ante prandium, & ante cœnam per vnam horam, in quo balneo ſupraſcripto teneat membra per dimidium horæ, poſtea exſiccentur cum pannis lineis ſuauiter calidis, deinde cooperiat immediate dicta membra cum illis pannis, &c. ſub veſtibus, & ita retineat per medium ß. horæ, quo balneo vti incipiat tertia die poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti: & ita vtatur ad libitum quouſque liberetur.

Vnguentũ pro ſcabie. ¶ Vnguentum pro ſcabie. ℞ *lithargyri ℥ iij myrræ, aloes ana* D
℥ ß ſalis gemmæ, ſulphuris, argenti viui extincti cum ſaliua hominis ana ℥ ß ireos ℥ j lupulorum ℥ ij ſeminis raphani gariophil. ana ℥ j ſarcocollæ ℥ ß ſeminis acetoſ. ℥ j. tartari vel greppæ, reſinæ pini ana ℥ ij ſucci fumiterræ, radicum lapatii, radicum enulæ ana lib. ſ. ebuli dominæ lib. ℥. terebinthinæ lotæ ℥ iij. olei laurini lib. ſ. mellis ℥ iij axungiæ porcinæ ℥ vj. vitellorum ouorum numero 3. pul. pul. & puluerizata in aceto forti per duos dies infundantur, deinde extrahantur ex dictis ſuccis optime incorporentur, cum lento igne, & cum cera alba, quantum ſufficit fiat vnguentum molle. ¶ Aliud vnguentum. ℞ *aloes ſpongiæ combuſtæ thuris, maſticis ana ℈ j. argenti viui extincti cum ſaliua ℥ j ſucci radicis chelidoniæ, enulæ ana ℥ ß ceruſæ, lithargyri ana ℥ ij. axungiæ porcinæ ℥ ß ſalis communis ℥ j. terebinthinæ ℥ j ß. vitellos ouorum numero ij. olei laurini ℥ ij. ceræ alb. q. ſ. pro vnguento molli vadat ad ſudatorium tertia die poſt ſumtionem ſolutiui vſualis ſupraſcripti*, & per ſex vel 7. horas poſt prandium diebus alternatis tribus aut quatuor, & non balneet ſe in ipſa, ſed faciat ſe fricari cum panno lineo ter, & ter ſudet, & maneat in ſudatorio per tertiam horæ aut medium ad plus, E
poſtea intret lectum ſudatorii, in quo ſudet & dormiat, ſi poteſt, poſtquam autem ter vel quater intermiſſæ, vt ſupra, iterum ad ſudatorium, poſtea adhuc redeat ſemel vel bis ad plus, ad ipſum ſudatoriũ dieb. intermiſſis, vt ſupra, quib. vicibus, tunc balneet ſe, præcedente tamen ſudatione prius & fricationibus, vt ſupra. Die vero ſequente vltimum balneum vngat ſe in ſero, cum vadit dormitum, alt[illegible] iſtorum vnguentorum, quorum primum efficacius eſt poſteriori vngendo ſe totum tribus ſero continuis. Et ita inunctus iaceat tota nocte inuolutus linteo. Si vero vellet Sudatorium efficacius, imponat balneo ſupraſcriptas res in balneo particulari manuum, &c. Vltima die a die ſequenti vltimam diem vnctionis, modo ſupraſcripto introeat ſudatorium, & ſe complete lauet & mundificet, &c. vt ſupra dictum eſt.

CONS. VIII. *Contra debilitatem virtutis naturalis & ſcabiem fœtam.* F

Pilula. SOlutiuum minoratiuum facile. ℞ *pilularum aleph. angiinarum ℈ ij. de rheubarbaro ℈ j. miſce, & fiant pilulæ vij. cum ſyru. de abſyn.* has aſſumat per horam ante diem & poſt ſtet in lecto per horam cum dimidia, & poſt earum aſſumtionem maneat ieiunus horis quatuor, deinde prandeat bo-

Potio digeſtiua. raginem cum carnibus bonis. ¶ Digeſtiuum. ℞ *ſyru. de abſyn. ℥ j. de bizantiis & acetoſi ſ. ana ℥ ß. aquarum cichoreæ ℥ ij lupulorum ℥ j. miſce.* Iſtud ſumat vj. diebus in aurora continue calidum tertia die vel al-

Pilulæ eradicatiuæ. tera poſt aſſumtionem ſupraſcriptam, &c. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ *pilularum de rheubarbaro, agarici ana ℥ ß. Zinzi. gran. vj. agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus, & non piſtatus infundantur per horas ſex in oxymelle ſ. q. ſ. deinde piſt. piſt. & incorporentur, &c. fiunt pilulæ vij.* Iſtas aſſumat poſt ſyru. mane & ſtet in lecto per horam cum dimidia, deinde ſurgat & maneat ieiunus quinque horis. Et

Morſelli abſteriiles. ſi infra talem terminum quater vel quinquies eduxerit, ſumat lauatiuum, & ſit aqua cocta cum hordeo excorticato calida, & non tepida, quia induceret nauſeam. Si vero non tantum duxerit, prandeat. Et ſi ſumit lauatiuum, ſtet per horam, poſt ad prandendum. ¶ Membrorũ naturaliũ, & proprie ſtomachi, G

A machi & epatis confortatiuum. ℞. *ſpecierum aroma. roſ. deſcriptione Gabrielis ℈ ij. ſpecierum diarho-
don abb. ℈ j. *coriandri prapara. non confec.* ℈ j. *ſacch. albiſſimi* ℥ iij. *miſce cum aqua abſyn. quantum ſufficit
formetur confectio ſolida in morſellis iij. pro quolibet.* Iſtam aſſumat immediate poſt eradicatiuum, & ſer-
uet talem regulam, quod vna die aſſumat alia non, & ſic vltra per horam ante diem. ❡ Vnguentum pro- *Vnguentum.*
pter ſcabiem & prutitum propter denſitatem cutis. ℞ *terebinthina lota ter cum aqua fumiterra quantita-
te ſufficienti ad hoc* ℥ ij. *vitell. oui numero ij. axungia porcina* ℥ ß *butyri* ℥ j. *ſalis communis* ℥ j. *miſceantur o-
mnia ſimul ad lentum ignem, & totum redigatur in forma vnguenti*, cum iſto ſe vngat patiens per totum
corpus, vel vbi babet pruritum, & incipiat ſe vngere poſt aſſumtionem eradicatiui ſuptaſcripti.

CONS. IX. *Contra pannum corporis.*

B PRimo fiat phlebotomia venæ nigræ, ex qua trahantur ℥ v. ſanguinis. Et fiat hæc phlebotomia hora *Vena ſectio.*
tertiarum ſtomacho ieiuno præcedentis ventris beneficio, & aliquali habito exercitio. ❡ Soluti-
uum minoratiuum facilimum ℞ *caſſia electa, ſucci roſarum, diaſena polypodii, aqua acetoſa, ſeri ca-* *Minoratiuum.*
prini miſce, & fiat potio. Hanc potionem aſſumat, cum omnibus modis aſſumendi ſolutiua cum custo-
dia, præterquam, quod ſi non vult, non dormiat nimis aut parum. ❡ Ventoſæ duæ cum ſcarificatione ap- *Cucurbitula.*
ponantur natibus per ſex horas poſt prandium in die poſt ſolutiuum dictum: ex quarum qualibet ex-
trahatur ſanguinis ℥ j. Item eædem ventoſæ apponantur ſpatulis per ſex horas poſt prandium, & hoc
fiat die quarta poſt appoſitionem ventoſarum primarum, ex quarum qualibet extrahatur ſanguis ad
quantitatem ℥ ß. ❡ Digeſtiuum. ℞. *ſyruporum de epithymo* ℥ vj. *de pomis* ℥ ß. *iulep. violati* ℥ iiij. *aqua a-* *Digeſtiuũ.*
cetoſa, aqua lupulorum ana ℥ j ß. *ſandalorum rubeorum* ℈ ß. *miſce.* Iſto ſyrupo vti incipiat die im-
mediate poſt aſſumtionem ventoſarum primarum, & aſſumat octo diebus continuis. Et poſt aſ-
C ſumtionem ſtet ieiunus horis tribus. ❡ Solutiuum eradicatiuum ad idem. ℞. *caſſia electa, diaſena,* *Eradicatiuum.*
rhenbarbari. polypodii, electuarii hamech, aqua acetoſa, ſeri caprini miſce. ❡ Solutiuum vſuale facile. ℞. *Solutiuum vſuale.*
caſſia electa, diaſena, polypodii, ſeri caprini miſce. Hoc ſolutiuum aſſumat ſemper poſt aſſumtionem
ſyrupi immediate præcedentis, &c. ❡ Confectio digeſtiua epatis & ſplenis confortatiua. ℞. *diadra-* *Confectio digeſtiua & confortatiua.*
*gantis frigidi, ſpecierum triaſandalorum, diarhodonis abbatis, ſeminis acetoſa, ſeminum communium,
ſacchari albiſſimi miſce, & cum aqua lupulorum fiat confectio in morſellis* ℥ iij. *pro morſello.* Iſtius con-
fectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit vna die, ſic & alia non, & poſt aſſumtionem
ſtet ieiunus horis tribus ad minus, qua vti incipiat poſt completam aſſumtionem digeſtiui, & ſolutiui
vſualis, & ea taliter vtatur diebus, quibus non aſſumit digeſtiuum vel ſolutiuum ❡ Balneum. ℞. *meli-* *Balneum.*
loti, ſe. fœnugraci, lupulorum, melonum: Contundantur omnia craſſo modo, & bulliant in ſufficienti quanti-
D *tate aqua pro balneo vſque ad conſumtionem tertia partis. In hac balneo ſuaniter calido balneentur loca
pannoſa cum ipſius decoctione fricando. In quo balneo moretur per vnum octauum hora.* Eo autem vti
incipiat per integrum menſem, poſt aſſumtionem digeſtiui vſualis ſupraſcripti, & ipſo bis in hebdo-
mada taliter vtatur poſt prandium, prius tamen habito ventris beneficio. ❡ Balneum aliud efficacius. *Aliud efficacius.*
℞. *foliorum anducocha viridium, ſambuci, meliloti, fici ſicca, ſeminum fœnugraci, lens, faba excorticata, hor-
dei excorticati, cucurbit. baccarum lauri, lupinorum, raphani amygdalarum amararum, ſeminum caulium,
chartami, creci, ficuum albarum, nucum rancidarum, cucurbit. contundantur craſſo modo, & bulliant, & fiat
balneum, vt ſupra.* Quo balneo vtatur, vt dictum eſt de alio balneo. Et ipſo balneo vti incipiat in menſe
ſequenti poſt vſum balnei præcedentis.

CONS. X. *Contra pruritum corporis.*

E DEcoctio. ℞. *maluarum, blitis ana M j. furfuris M ß. fumiterra M j ß. radicum enula & lapatii ana* *Balneum.*
lib. ß. ſedeat patiens in hac decoctione calida, deinde vngatur hoc vnguento ſequenti. ❡ Vnguentum. *Vnguentũ.*
℞. *apii partes duas, radicum enula partem vnam, ſulphuris viui partes duas, ſaxifragia partem vnam,
opium. & enula infundantur in aceto forti per duos dies, prius ipſis minutim inciſis. deinde reliqua ad-
dantur & ſimul optime incorporentur, prius tamen piſtentur: iſto vnguento vngatur vel fricetur locus vel to-
tum corpus, vbi eſt pruritus, &c*

CONS XI. *Contra ſudorem diaphoreticum.*

EX ſignis mihi per te eleganter ſcriptis, & ordinatum tranſmiſſis, videlicet infirmi quinquage-
narii habitudine macra, naturali complexione cholerici, & regimine ſuo debito quotidianis
ſudoribus, chronicis primo ipſi occurrentibus, deinde ex ipſorum ſudorum ceſſatione, & no-
F ctorna emiſſione continua, mucoſitatis phlegmatis per ſeceſſum, licet recte per collyrium ſeu
ſuppoſitoriũ: Arbitrandum eſt, tunc primo materiam fuiſſe phlegmaticam choleræ admixtã aut phle-
gma potius aquoſum, & maioris maſſæ, & minoris potentiæ. Phlebotomia vero ſatis ſubtilẽ maioris po-
tentiæ ad euaporãdũ, licet minoris maſſæ, cũ ſudor ſit aquoſitas ſanguinis, cui pus cholericũ eſt admix-
tum. i. pars ſubtilis humorum cuiuslibet indifferenter, ex ſubtilitate ſubſtantiæ proportionalis choleræ
apta cũ vrinali aquoſitate, quæ eſt animi intra venas ad cutim a calido euaporare: deinde in hoc conden-
ſari ſudore, quãto magis, ſi phlegma ſit ſubſtantiæ ſubtilis, quia aquoſum eſt & admixtũ choleræ ſubtili,
ex naturali complexione ipſius infirmi? Ceſſante vero dicto ſudore natura, & nõ arte, & ipſæ mucoſita-
tes ſuccedentes, vt ſupra: Tunc arbitrandũ eſt ſecundo phlegma mucilaginoſum multiplicatũ eſſe, non
aptum ad cutim reduci ex craſſitie ſuæ ſubſtãtiæ, licet ſecum cholera admiſceatur. Initiante autem mor-
G bo iam eſt octaua dies eius naturalis, vt febre acuta valde, vt ſcribitur; quæ etiam debet eſſe continua,
quia alter non eſſet acuta valde, ſecum tñ multarum inſtantiarum vigiliarum cogitationib. quibuſdam
melancholicis cum virtutis proſtratione: Arbitrandum eſt, non eſſe cholericam ſaltem vigore, aut cho-
leram adustã, licet maior maſſa poſſit eſſe phlegma: quod phlegma reſoluta cholera, tunc forte vigore &

maſſa dominabitur. Idcirco veram cholerã aut choleram aduſtam: q̃ non omnis mẽtis alienatio cũ lo- A
catione multa ſignificat melancholiam: ſed & vere choleræ aduſtæ ebullientis ſunt accidẽtia, quãto ma-
gis ipſis coniu. ctis cum febre acuta valde, & cita virtute magna proſtratione dicta? Ex oris vero tũc di-
ſtenſio ne, in pedibus & man bus ſe ctigatione arbitrandum eſt, virtutem ſenſitiuam eſſe corruptã, ex o-
riginib. n- ruorum læſione a dicto phlegmate mucoſo, partim aquoſo & communicato, q̃ prius multipli-
cabantur & totidem per inteſtina pars eius euacuabat, ſed nõ ita ſufficienter, ex quorũ phlegmatum cõ-
municatione dicta, timendũ. ſſ de futura paralyſi, ſi morbus dabit inducias virtutis. Ex ipſius autẽ pulſ a
cadentia, vrina ſubſt- ntia turbida & omnino ſub iugali ſ. queſtratione eius non debita, licet ſit aliqualis
n hil ſumme nutribile, alienatione cõtinua vitalis & animalis motione, debilitate inteſa, in bota & totali
vigilia. Arbitrandum materiam acutã vigere, n eõta pri cipalia petere & ipſorũ temperiem mortificare,
& cer bri, cordis & epatis. Ideo prognoſticandũ eſt de morte amplius q̃ de vita, & proprie apparentibus B
omnib. his in ætate ſenili valde lapſa & habitudine multum tenui dicta licet Aui. *O quanta ſigna t. moroſa*
Clyſtere. *vidimus de caſu pulſus, &c.* I. d quia hoc eſt rarum, ideo prognoſticandum eſt de morte. ¶ Clyſtere. ℞ *fo-*
liorum bleti, malnarum ana M j mercurialis M ij. radicis althææ M ß ſeminũ lini, chartami, fœnugræci ana
℥ ß. Vitellum oui j caſſiæ ℥ j hierapicra, ſachari rub. ana ℥ ß. olei communis ℥ vj ſalis cõis ʒ .j herbæ, radices, &
Minoratiuum. *ſemina bulliant ſecundum canonem & ſumantur de colatura cyathi tres pro clyſteri.* ¶ Minoratiuũ. ℞ *manna*
℥ j. tamarindorum ʒ ij. diaſenæ ʒ j. aquæ fumiterræ ℥ j. ſeri capreni quantum ſufficit pro potione miſce. & fiat
potio Fricationes. ¶ Fricationes fiant leues brachiis & cruribus, ſtomacho ieiuno & omnes fiant leues, ne
Cucurbitula. paralyſis adducatur. ¶ Ventoſæ ſine ſcarificatione apponãtur ſpatulis, vna primo ſpinæ, vbi collum con-
iungitur dorſo, duæ pulpis carnoſis ſpatularum, quæ ponantur in die per ſex horas poſt prandium aut
Lotio. ſeptem ad maius. ¶ Lotio ℞ *foliorum chamomillæ. M j. roſarum M ij. ſaluiæ radicis acori ana M ß miſce,* C
deinde bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſq; ad conſumtionem tertiæ partis aquæ. Cum hac decoctione
ſ aut r calida lauetur brachia & tibiæ, ſtomacho ieiuno breui & leui fricatione, ne paralyſis adduca-
tur, vt ſupra. Quæ lotio fiat diebus intermiſſis, vid. l vna die ſic & alia die nõ, & taliter remittatur ſecundũ
Digeſtiuũ. neceſſitatem. ¶ Digeſtiuum. ℞ *ſyr. de pomis ℥ j. oxyſachara ℥ ß. aquæ ꝛ endiuiæ ℥ j cap ll. rum vene. ℥ j mi-*
Eradicatiuum *ſce. & aromatizetur cum corallis ru. ℈ j* ¶ Eradicatiuum. ℞ *ſolut. ſumm ſupraſcriptum ex manna & tama-*
rindis. & rheubar. electi ℥ j ß. rheubar. minutim inciſum nor piſtatum infundatur in dictis ſero, & aqua per
horas 12 ad minus, deinde optime exprimatur & coletur. & ſubſtantia abiiciatur. el ime, dicta colatura reli-
Solutiuum vſuale. *qua omnia addantur. & fiat potio* ¶ Solutiuum vſuale. ℞ *pilul. de hiera ſimp'cis ℥ ß. agarici polypo. rheubar-*
bari ana ℈ ß. ſalis gem. ma gran. j ſpicæ gran. ß. corallorum ru. ℈ ß miſce, & cum diaſena, quantum ſufficit &
Morſelli confortantes. *fiant pilulæ vij pro ʒ.* ¶ Confortatiuum. ℞ *ſpecierum diarhodon abba. ʒ ß ſpecierũ triaſandalorum ſine cam-* D
phora ℈ ij gemmorum margaritarum, elec. de gemmis ſine ſpecieb. ʒ j ß ſpecierum diamoſchi dulcis ʒ ß. ſa-
chari albiſſimi ℥ x. miſce. & cum aqua capillorum veneris fiat confectio ſolidatiuum ʒ pro morſello. ¶ Con-
Pilulæ confortantes. fortatiuum aliud. ℞ *trochiſcorum de rheubarbaro ℈ j. ſpecierũ diarhodon abbatis ʒ ß ſpecierũ triaſandalorum*
ſine camphora ʒ j ſaluiæ, radicis acori, ſachari albiſſimi ana ℈ j miſce, & cum melle ro. & fiant pilulæ vij. pro ʒ.
¶ Solutiuum. Rẽ ceterum diſſolutiuum, ſiue minoratiuum ponatur loco mannæ caſſia fiſtula ʒ j.

CONS. XII. *Contra veſtigia, ſiue ſint rubea, citrina, liuida vel nigra.*

Linimentum. RΕcipe *farinarum ciceris, fabarum ana ʒ j. amyli ʒ ij medullæ ſeminum melonum ʒ j. draganti,*
gummi arabici ana ℈ j aluminis non conquaſſati ʒ j. ceruſæ lotæ pluries cum aqua pluuiali ʒ j. deco-
ctionis vltimæ carnium abſtractarum, quantum ſufficit pro linimento miſce, & fiat linimentum Hoc
Lotio. linimento vngatur locus veſtigiorum in nocte, in die vero lauetur cum illa decoctione ℞ *vio-* E
larum M ij. medulla melonis contuſæ craſſo modo ʒ ß. miſce & decoquantur. ℞ amyli ʒ iij. draganti ℈ j. ce-
ruſæ lotæ, vt ſupra ʒ j ß lactucæ cucurbitæ, ſed melius aſinæ, quantum ſufficit pro linimento. Cum his ſimiliter
liniatur locus, vt ſupra. Si vero locus eſt tumefactus, retineatur aliquibus noctibus lamina plumbi ſub-
tilis ligata compreſſa ſuper dicto loco, prius tamen ipſo loco dealbato cum aliquo ex ſupraſcriptis lini-
mentis, quibus vti debet alternatim ad libitum ¶ Mollitiuum conſumtiuum & aliqualiter dealbatiuum.
Vnguentum molle. ℞ *mucilaginum ſeminis althææ lini ana ʒ j ß ſæ vng ſeminum communium maiorum frigidorum ʒ iij. ſarco-*
collæ ʒ j. ceruſæ lotæ pluries cum aqua anguriæ batecæ ʒ j pinguedinis gallinæ ʒ iij elestiliorum alborum ʒ j.
ceræ al. quantum ſufficit pro vnguento molli miſce & fiat vnguentum molle. Hoc vnguento vngatur, vt ſupra.

CONS. XIII. *Contra totius corporis extenuationem & virtutum naturalium debilitatem ex mala comple-*
Fercula. *xione calida & ſicca prouenientem cum inclinatione ad hecticam.* ¶ *Fercula conuenientia.* F

PAnatella & mica panis debite fermentati et iurati cocta in brodio aliquarum infraſcriptarum
carnium laudabilium iuuat quocunque tempore anni. Panatella ex bolis panis coctis in brodio ſi-
mili. Offa ſolius panis cum dicto brodio aut, &c. cum modico modici caſei mollis non ſaliti, aut
ſaltem remiſſe ſalſi. Panatella facta ex ſcaletis ſacharatis cum dicto brodio, priſana hordei cum dicto
brodio, priſana amyli, iuidem far ſpeltæ Priſana frumenti iuuat ſolum tempore frigido. Ferculũ ex bletis
partibus duabus, & boragine parte vna, nõ abiecta prima aqua ebullitionis ipſarum herbarum. Brodetũ
ex vitellis ouorum in brodio pulli & modico ſachari, &c. facti ſine mica panis ad libitum. Cucurbita fa-
cta cum vitello oui, & albumine, & agreſta cum ſuo racemo & modico croci. Et tantum tempore calido
Carnes. iuuat aliquando in hebdomada, ſed non ſæpe. ¶ Carnes. Pulli maioris ætatis menſium duorum, nec am-
plioris vnius anni, perdicis, phaſiani, hædi, vituli lactantis, caprioli ſyluestris vel ſimiles carnes laudabi- G
les. Virtutum naturalium refectiuum, & humidi ſubſtantifici reſtauratiuum humorumque æquatiuum
& inteſtinorum lenitiuum. In aurora ſtomacho ieiuno aſſumat ſaltem ʒ ij. brodii pulli debitæ deco-
ctionis, ʒ ß. ſachari albiſſimi trium coctarum ſimul mixta, & ipſius pulli ſaltem menſium quatuor. Hoc
v.20

A vero brodio debite calido, & nõ tepido vtatur ſaltem omnibus alternis diebus, ſeu omnibus intermiſſis diebus in ſingula hebdomada quocunq; tempore anni. Sed melius eſt eo vti taliter in ſingulo die, & iam quocunq; tempore anni. ¶ Virtutum naturalium refectiuum, vt ſupra ꝓxime efficacius ipſo priori proximo ℞. *aqua carnium ꝓxime elixatarum quãtum ſufficit pro ferculis comedendis ſecundum canonem meum in pluribus meis conſiliis deſcriptũ, vbi de hoc. In hac aqua carnium ab ipſa aqua omni pingaedine ſupernatante condiantur omnia fercula ſua.* In iſta aqua carnium cõdiantur ſolum prandium, & cœna ſua oẽs. *Refectiuũ.*

¶ Virtutum naturalium confortatiuum, & proprie epatis humidiq; ſubſtantifici membrorum cũum reſtauratiuum, & intenſæ malæ complexionis calidæ & ſiccæ correctiuum, & amplius ipſius diuturnæ malæ cõplexionis caloriſq; naturalis cõfortatiuum pulparum, alarum & pectoris caponis, debite pinguis & non antiqui. ℞. *perdicis, phaſiani vel hedi, quæ ex his quatuor carnium ſint ipſi gratiores* ℔ *iij. amygdalarum dul-* *Morſelli cõfortatiui.*

B *cium excorticatarum* ℥ *j. pinearum mundatarũ, deinde infuſarum in aqua feruenti quater, & poſtea expreſſarum: Vltimo in vmbra exſiccatarum* ℥ *j. phiſticorum* ℥ *j. auellanarũ mundatarum* ℥ *ß. iniubas numero ſex, ſeminum cõmunium maiorũ frigidorum* ℥ *j. minorum frigidorũ* ℥ *ß. maluarũ* ℥ *iij. portulacæ iterum* ℥ *ij paſſularum paruarum, magnarum, ſebeſten ana* ℥ *ß. amydi* ℥ *j ß liquiritiæ raſæ & mundæ* ℥ *ß. dragaganti, gummi arabici an.* ℥ *ij mucilaginis cydoniorum* ℥ *ß. elec. regum* ℥ *iij. mentha ſicca* ℥ *j. nucis moſcatæ* ℥ *j ß. macis* ℥ *j ß. ſcoriæ ferri* ℥ *j. ſpecierum aromatici roſ. deſcriptione Gabrielis* ℥ *iij. triaſandalorum ſine camphora* ℈ *ij. gemmarum & margaritarum elec. de gemmis ſine ſpeciebus* ℥ *ß. penidiarum partes ij. ſacchari albiſſimi triũ coctionum partem vnam, de ambobus his ſimul quantum ſufficit pro confectione capo. vel alia carnes dicta ipſi gratiores coquantur debite, deinde dicta pulpa ab aliis carnibus ſeparata extrahantur, & incidantur minutim, & poſtea piſtentur ſubtiliter, & ita alia piſtanda piſtentur: & pul. pul. ſubtiliter. Vltimo, reliqua omnia*

C *addantur cum aqua abſynthii partes duæ bugloſſæ partem vnam, de ambobus his quantum ſufficit pro confectione fiat confectio ſolida in morſellis trium* ℥. *pro quolibet morſello.* Iſtius confectionis reſtauratiuæ, &c. aſſumat morſellos duos, mane ſaltem per duas horas ante prandiũ: & iterum duos morſellos per vnam horã ante cœnam in ſingulo die quocunq; tempore anni. Caliditatis renum aliqualiter remiſſiuũ, ſiccitatis eorundem & totius dorſi correctiuum, & partim ipſorum humectatiuum. ℞. *oleorum violati* ℥ *ij. amygdalarum dulciũ, ſiſami ana* ℥ *j. cydoniorum* ℥ *ß. butyri recentis ſine ſale, ſeminũ communiũ minorũ frigidorũ an* ℥ *ß. dragaganti, gummi arabici. an.* ℥ *ß. vitellos oui numero ij. boli armeni* ℥ *iij. ſeminis acetoſæ* ℥ *j. raſuræ eboris* ℥ *j ß. ceræ albiſſimæ q. ſ. pro vnguento molli, dragagãti, & gummi arabicũ infundantur ſaltem per diem naturalem, in partes dictorum oleorum quantũ ſufficit ad ipſorum amborum debitã imbibitionẽ & mollificationem. deinde reliqua pul. pul. ſubtiliter, vltimo omnia ſimul optime incorporentur, & fiat vnguentũ* *Vnguentum ad caliditatẽ renum.*

D *molle ad lentum ignem.* Ex hac vnctione actu frigida tempore calido vngatur ſpina tota a collo excluſiue vſq; ad os caudæ incluſiue, & ſic ſaltem per quatuor digitos lateraliter, vngatur tota ſpina bis in ſingulo die euiuslibet hebdomadæ præterquam tempore frigido, ſtomacho ieiuno, videlicet ante prãdium ſaltem per horam vnam, & ante cœnam per tantundem: deinde ſpina ipſa non exceſſiue calida remaneat, ſed tantum ſuaui caliditate taliter retineatur. Virtutum naturalium confortatiuum & proprie ipſarum virtutũ membrorum naturalium, & proprius epatis, & propriiſſime ſtomachi oppilationumque membrorum eorundẽ deoppilatiuũ. ℞. *ſyr. de abſynth* ℥ *j ß. de mentha* ℥ *ß. aqua decoctionis abſinthij, aq. cichoreæ an.* ℥ *j ß. miſce.* Iſtum ſyru. aſſumat in aurora debite calidũ & non tepidum, quatuor diebus continuis in ſingula medietate menſis euiuslibet, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet patiens ieiunus horis tribus, & iterum dormiat ad libitum, ſed tñ non amplius duab. horis, virtutum naturaliũ confortatiuũ, &c. vt ſupra *Potio deobſtruent.*

E immediate. Efficacius ipſo priori immediate. ℞. *trochiſci de abſynth.* ℥ *j ß. de rheubar.* ℥ *ß. de cãphora* ℈ *ß. Syrupi de abſynthio quantũ ſufficit ad omnia debite incorporandũ. Pul. pul. ſubtiliter deinde omnia ſimul optime incorporentur in mortario cum piſtillo. Vltimo ex hac maſſa formentur pilulæ vij. pro.* ℥. *ſolum temporibus illis quibus pilulas ipſas aſſumere voluerunt.* Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, tũc iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſq; ad v. ad libitum, in aurora duobus dieb. ſingula hebdomada abinuicem diſtantibus per alios duos dies. In quibus aliis diebus dictas pilulas non aſſumat. Virtutum naturaliũ confortatiuum, vt proxime ſupra. ℞. *trochiſcorũ de eupatorio* ℥ *j. de rheubarb.* ℈ *j ſpecierũ diarhodon abbatis* ℥ *ß Abſynthii ſicci, terreni & nõ marini* ℈ *j. ſyr. de abſynth quantũ ſufficit ad omnia debite incorporandum. pul. pul ſubtiliter, deinde ſimul omnia incorporentur in mortario cum piſtillo. Vltimo ex hac maſſa formentur pilulæ vij pro.* ℥. Si vero permutare contingat, tunc iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque

F ad quinque ad libitum in aurora, & vt de alio medicamine proximo ſupraſcripto compoſito de trochiſ. de abſynthio de rheubarbaro, vt ibi.

CONS. XIV. *Contra ſupercalefactionem corporis ex itinere, aut alia de cauſſa tempore caumatis.*

An conueniat venæ ſectio.

QVæritur primo, vtrum phlebotomia ſit molienda, & hoc propter ſupercalefactionem corporis ex itinere longo tempore ferventis caloris: Item propter inordinatum regimen rerum non naturalium, & proprie ex copia fructuum, quorum eſt ſupercalefacere putredine, licet frigidi ſint formaliter. Reſpondetur vt hic infra. videlicet ea præſenti diſpoſitione non fiat phlebotomia quia ætas notabilis ſenii vt ſic phlebotomiæ contradicit, fluxus notabilis ventris præcedẽs a phlebotomia excuſat, fluxus præcedens dictus etiam ipſi phlebotomiæ aliqualiter contradicit. Vrina non indicat de phlebotomia, & nec alia ſigna ebullitionis ſanguinis adſunt. ¶ Cura dictæ ſupercalefactio-

G nis. ſ. & ſolutiuum minoratiuum facile. ℞. *maana* ℥ *ß. tamarindorum* ℥ *iij. aqua violarum* ℥ *j. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce, & fiat potio.* Item medicinæ remouentes dictum feruorem caloris. ℞. *iulep. violati, ſyru. endiuiæ ana* ℥ *j. ſeminum cõmunium maiorum frigidorũ* ℥ *ij. aqua epatica* ℥. *ij. capillorum veneris* ℥ *j. miſce.* ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *caſſiæ fiſt.* ℥ *j. tamarindorũ* ℥ *iij aqua violarum* ℥ *j. ſe-* *Minoratiuum.* *Eradicatiuum.*

Morſelli cōfortātes.

ri caprini quantum ſufficit pro potione ¶ Confectio confortatiua dictorum membrorum digeſtiua & alte- A
ratiua feruoris. ℞ *ſpecierum triaſandalorum ʒ j diarodon abbat. ʒ ß. diadragantis frigid. ʒ iiij. miſce & cum iulepo viol. quantū ſufficit. fiat confectio ſolida in morſellis ʒ iij. & hoc in mortario ſine igne* Secūdo quæritur,

Vtrū venter fluxibilis ſit cohibēdus.

vtrum venter fluxibilis notabiliter quatuor diebus naturalibus continuis præteritis, licet non valde ſuperflue fluxibilis fuerit, ſit nunc cohibendus? ¶ Reſpondetur ex præſenti diſpoſitione, non eſſe reſtringendum quia fluxus humoralis eſt paruus in præſenti venter fæcat & fæces ſunt iunctæ debite. Non eſt lienteria. Aliqualis humor cholericus ſeceditur & modicus vna cum fęcibus, ſed fęcibus non cōmixtus. Et fluxus dictus non eſt diuturnus, ſed modici tēporis cum conſtantia virtutis. ¶ Tertio quæritur pręſer-

Præſeruatio a futuro dolore.

uatio a futuro dolore & etiā aliqualis cura præſentis doloris ex calculo in viis vrinalibus. Item ex ventoſitate eto inteſtinis ſtomacho, &c. Reſpondetur ſi ex ſumtis cibus medicinis ꝓpriis ad dictum feruorem caloris, ergo non curabitur, nec præſeruabitur a dictis doloribus ex calculo, &c. tunc ex eo caſu dictas

Minoratiuum.

medicinas infraſcriptas aſſumat. ¶ Solutiuum minoratiuum facile. ℞ *caſſ. fiſtul. ℥ j bened. ſimplicis. ʒ iij. aqua aſparagorum. ℥ j ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce & fiat potio* ¶ Digeſtiuum. ℞ *ſyr. de byzantiis. ℥ j. oxymelis ſimplicis ℥ ß. aquarum aſparagorum, ſaxifragia an. ℥ j ß. miſce.* Solutiuum eradicatiuum. ℞ *caſſia fiſt. ℥ j. aqua ſaxifragia ℥ j. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce & fiat potio.* ¶ Mi- B

Digeſtiuū. Eradicatiuum.

xtura confortatiua digeſtiua reſolutiua & comminutiua & prouocatiua. ℞ *elect. lithontribon. ʒ j. lapidis lincis, iudaici, ſpongia milli ſolis an. ℈ j. aquarum ſaxifragia. ſcolopendriæ an. ℥ j. miſce.* ¶ Cyſtere. ℞ *decoctionis infraſcripta immediate colata cyathos iij. vitel. oui numero j. caſſia fiſt ℥ j. bened ſimplicis, ſaccharirub an. ℥ ß. olei aneti, chamomillæ an. ℥ iij ſalis communis. ʒ y miſce & fiat clyſtere* ¶ Fomentatio paranda cum ſpōgiis locis dolentibus doloris mitigatiua, aperitiua & prouocatiua. ℞ *paritaria M iij pulegy, calamenti an. M j. ſenationum M j ß. chamedreos, chamepitheos an. M j. florum aneti M y florum chamomilla, mehloti an. M j ß. ſauina foly an M ß. radicum althea M j ſeminum feniculi, aniſi, carui, ameos, ligni ſœnugraci, carthami ana ʒ j herba, radices flores, ſemina omnia bulliant in ſufficienti quantitate aqua pro fomentatione & clyſteri vſq; ad conſumtionem tertia partis aqua. In hac decoctione calida ſpongia infundatur, deinde expreſſa aqua a ſpongia loco dolenti ſpongia panno innoluta actu calida apponatur, &c.* C

Clyſter.

Fomentatio.

Cons. XV. *De ægritudinibus capitis. Contra dolorem capitis.*

Caſus in terminis eius.

Cauſſa.

EST dolor capitis per communitatem non abſolutam a ſtomacho principaliter proueniens, ad quem cauſſandum ſecundum plurimum concurrit ſplen aut materia in mirach exiſtens, & non raro renes ipſum dolorem faciunt. Cuius cauſſa immediata ſiue cōiuncta ſecundum plurimum eſt vapor mixtus ex vapore phlegmatico, in maſſa vaporoſa dominante & melancholico ſubdominante: aut ventoſitas, nunc ſimplex, nunc compoſita, vt ſupra a ſtomacho immediatius ad anteriorem partem capitis tranſmiſſa: aut vapor ſimul phlegmaticus ad poſteriorem partem capitis caliditate renum eleuatus. Exiſtimo enim vaporem communem ſi fæcibus eleuatum, quæ longo tempore continue in eo retinentur non parum fouere ipſum dolorem. ¶ Cauſſa autem antecedens eſt materia ipſa phlegmatica in ſtomacho per viam indigeſtionis multiplicata, ſiue materia phlegmatica per caliditatem exceſſiuam renum ad caput trāſmiſſa, vt ſupra; & melancholia naturalis in ſplene aut mirach exiſtens, vt exiſtimo, aliquando etiam aliqualiter aduritur. Cauſſa primitiua eſt omnis res quæcunque ſit phlegmatis aut melancholię generatiua, virtutis digeſtiuę ſtomachi, aut quomodolibet aliter ipſius ſtomachi, aut ſplenis vel mirach debilitatiua, ſed principalius digeſtiuæ, & omnis res, quæcunq; eſt renum calefactiua, de quibus omnibus principalis ſermo fiet infra Ex quibus omnibus apertæ ſunt omnium ſuorum accidentium cauſſę, quas aſſignare cum ei pergratiſſimum fore intelligam, hoc eo loco non pigebat & iuxta ordinem ſcripturæ ſuæ. ¶ Solutiones de accidētibus. Ad primum, quia dicit ſe ſentire dolorem in ſtomacho: patet quia ventoſitas aut vapor eſt cauſſa illius & præcipue vētoſitas per indigeſtionis viam cauſſata. Quod autem declinat ad latus ſiniſtrum, patet, quoniam exiſtimo ſplē debilitatus eſt & ab illo forte, &c. venit ventoſitas aut ad ipſum a ſtomacho mandatur, & ex eadem cauſſa patitur nocumētum in corde ex malo vapore, eleuato ad ipſum vel ſaltem ad os ſtomachi, quod cum corde maximam affinitatem habet & propinquitatem, ita vt antiqui dolorem oris ſtomachi, præcordium ſiue dolorem cordis nominauerunt vt *ſect. 4. aph.* & commento 17. Et in aſſumtione cibi ſedatur dolor, quia vapor & ventoſitas reprimitur; ſed cum incipit cibus calefieri, tunc augetur dolor, & eſt proprium ſignū quod a ſtomacho veniat immediate. ¶ Ad 2. ſentitur in parte anteriori, vt qui eſt a ſtomacho propter aſpectum eius ad ſinciput interdum in poſteriori propter renes, & propter eandē cauſſam in ſpatulis ſuo modo vel ſcapulis. Et cauſſa doloris in ſpatulis eſt, nocumentum in ore ſtomachi exiſtens vt *13 tertij de debilitate ſtomachi.* Et quia os ſtomachi decimitertii ſpondyli dorſi alligatur. quod eſt inter ſpatulas ſiue ſcapulas hinc, &c. Verum dolor ventoſus eſt mobilis, non enim figitur vno loco, ſicut humoralis ſed mouetur de vno loco ad alium: & ideo aliquando eſt dolor in collo ſuo, ex ventoſitate replente & extendente neruos colli ad diuerſas differētias poſitionis Et quod ita ſit, patet ex eius ſubita inuaſione & ſubito eius receſſu. Quod autem memoria labatur, patet ex dolore illo debilitante virtutem ipſam, cum dolor ille maxime debilitat, & quia vapores eleuati humidi exiſtentea organum memoriæ diſproportionatū cum ſicco vigorantur, & ex eadem cauſſa apparent muſcæ ante oculos, quia vapores eleuati inter corneam & pupillam virtuti viſus repræſentantur. Vnde indicat in aere eſſe atoma velut muſcas, & huius corruptus vapor vel ventoſitas aeri materiali occurrens in aure facit ſonitum. ¶ Ad 3. de dolore vmbilici, &c. ventoſitas craſſa eſt cauſſa, cuius ſignum, quia ſtatim emiſſa ventoſitate per inferius, remouetur dolor. ¶ Ad 4. de dolore renum, &c. patet ex dictis ſupra. & quod anhelitus difficultetur, &c. patet D E F G

Vnde paſſionis dolor ſtomachi.

Vnde dolor in ſpatulis.

Vnde dolor vmbilici.

Vnde dolor renum.

ventoſ-

A ventoſitate extendente panniculos pectoris ſaltem verſus dorſum cui alligantur. ¶ Ad 5. aliquando dolor eſt in vna tibia, aliquando in alia, patet quoniam motus ventoſitatis eſt ad inferiora propulſæ. ¶ Ad 6. de calefactione manuum dicitur, quod ex debilitate vaporũ a ſtomacho ad extremitates. ſ. ad manus & ad pedes ex debilitate ipſius contingente magis in oppoſitione, & coniunctione lunę ¶ Ad 7. dico, quod cauſſa ſtipticitatis ventris ſit debilitas virtutis expulſiuæ, ſtomachi cauſſata a frigiditate eius & ſiccitate aliquali a materia melancholica ad ſtomachum, a ſplene tranſmiſſa. Vnde hæ duæ ſe iuuant in faciendo ventrem ſtipticum vt. *ſect. 2. aph commento 2.* ad quid concurrit fortitudo attractiuæ epatis vnde chylus perfecte ab epate attrahitur, ita vt fæces duræ remaneant, quæ poſtmodum eductioni reducuntur in epate cuius ſignum, quia optime nutritur, & etiam eſt vna de cauſſis Galeni *allegato cap.* Credo pręter has concurrere viſcoſitatis humoris phlegmatici multiplicati, qui facit partes fæcales multum adhęrere parietibus inteſtinorum, propter quod diu retinentur & calor inde non ceſſat in eas agere, quare indurãtur, & ſignum huius eſt quia cum exeunt ſemper, exeunt cum talib. mucilaginibus ita, vt quandoq; propter viſcoſitatem ſequatur inteſtini vlceratio ſuperficialis, ita, quod in ipſis apparet aliquid ſanguinis, ad quod etiam facit aſperitas & durities ipſarum. ¶ Ad 8. quod de phlegmate educatur per nares, patet, quia ipſum phlegma multiplicatur in cerebro, ex aſcenſione vaporum phlegmaticorum ad ipſum peruenientium, ad quod concurrit virtus cerebri digeſtiua facta debilis, tum ex dolore ipſorum, ex mala complexione vaporum ipſorum, quod quidem phlegma per nares, tanquam per loca expulſioni cerebri conuenientia ad extra mittitur, inſtante autem dolore, nihil egreditur, propter fortem debilitatem virtutis expulſiuæ, quæ etiam pro tunc debilitatur: vnde ceſſante dolore virtus expulſiua vires aſſumit & inde nocíuum a ſe expellit. ¶ Ad 9. quod ſtante dolore fugit conuerſationem, & dicitur, quod contingat ex vaporibus multis eleuatis perturbantibus ſpiritum, & per conſequens rationem. ¶ Ad 10. patet ex eodem fundamento, quoniam illa ſomnia fiunt propter tenebroſitatem ſpirituum tenebratorũ, ex vapore illo melancholico ſecum mixto. ¶ Ad 11. dico licet multæ poſſint eſſe cauſſæ deſiderii coitus, exiſtimo tamen in eo caliditatem renum eſſe, in cauſſa & ſimiliter epar, vnde renes & epar ſunt cauſſa deſiderii coitus, vt Auic. *23. tertii cap. primo.* erectionis autem eius frequenter eſt ventoſitas, in eo multiplicata. Quod autem ventoſitas hoc faciat patet ex Auic. *allegato loco cap. 2.* ¶ Ad 12 intenſio appetitus eius eſt frigiditas humoris, in ſtomacho multiplicati, & corrugatio partium oris ſtomachi conſequens impreſſionem factam ex vapore melancholico, vel fortaſſe humore. ¶ Ad 13. dicitur iectigationes, ex vẽtoſitate ſub cute membrorum clauſa contingere. Horribilationes vero ex horribilitate vaporum ſimplicium vel compoſitorum, vt ſupra ſuper membra ſenſibilia, ipſorum vt in principio paroxyſmorum cõtingere quandoq; conſueuit. Ex quibus omnibus viſum eſt mihi, & licet leuiter, ad interrogationes de ſuis accidentibus fore ſatiſfactum. ¶ Ad ea autem, quæ de vita, tum ex parte ciborum, tum ex parte electuariorum, ſiue confectionum ſatisfaciam pro poſſe in his quæ ſequuntur. Æquo itaque animo patiatur, ſi de eis dilatationem faciam, atque alium ſeruauero ordinem ab eo, quem ſua ſcedula ſcriptum inueni. Accedens itaq; ad id, quod ipſius maxime deſiderio expectare ſentio, vt ipſi pro poſſe ſatisfaciam, hoc medicinali calle procedam iuxta ſententiam Auic. *4. primi. cap. primo.* vt primo diætam in ſex rebus, non naturalibus ponam, deinde exhibitionem medicinarum ei adduciam, ſubiungendo *can.* amborum eorum in obſeruatione neceſſario.

Cur dolor aliquando in vna tibia, aliquando in altera.
Vnde calefactio manuum.
Vnde ſtipticitas ventris.
Vnde phlegmatis emiſſio per nares.
Cur ſtante dolore patiẽs fugiat conuerſationem.
Vnde triſtia ſomnia.
Vnde deſiderii coitus.
Vnde intenſio appetitus.
Vnde iectigatio.

Cap. I. *De ſex rebus non naturalibus, & primum de Aere.*

E R Es non naturales, in quibus conſiſtit diæta, ſunt ſex. videlicet aer. Et licet auctores de aere, ſolum videantur facere mentionem, tamen ſub eo comprehendere debemus etiam alia tria elementa, & eis annexa. & de eis tractare, vt expediens fuerit propoſitus. ¶ Ab aere itaq; initium faciens, qui maxime neceſſarius & ineuitabiliter nobis occurrit. Dicendum, quod debeat ſibi cauere hic noſter patiens ab aere calido, vehementer frigido, ventoſo, nebuloſo, a vento boreali, a vento auſtrali, a radiis ſolis, præcipue æſtatis, ab æſtuariis ſiccis vehementer calidis, & ſi fuerint conſuetudinaria, ſed eis moderate calidis vtatur tempore magni frigoris. De rectificatione vero nihil in præſentiarum, quoniam non duxi neceſſarium. ¶ Faciem igni non oſtendat ſeu calefaciat, neq; apud ipſum dormiat, præcipue poſt aſſumtionem cibi, vt nonnulli conſueuerunt. De aqua ſeu de proportionali aquę. ¶ Caput ſuum lauet cũ lixiuio dulci, & non cum aqua frigida vel calida ſimplici: in quo lixiuio bulliant chamomilla, laurus, roſa hoc modo. F videlicet. ℞ *chamomillæ partem j. roſarum, lauri an. partem ß.* ¶ Prius tamen quam caput ſuum lauet, faciat capillos emouere cum raſorio, deinde ducat ſuper capillos vitellum vnum oui aut duo ad libitum, poſtea lauet cum modico lixiuio. Et exſiccet caput pannis mediocriter calidis & ſuauiter fricando: caput vero eius teneat coopertum die ac nocte, ſecundum quod videbitur ei expedire, ſecundum temporis conſtitutionem: ita tamen, quod non teneat caputium vel byretum nimis calidum, nec nimis leue. In hoc autem oportet, vt ſit huius rei æquus moderator. ¶ De terra autẽ, & habitatione eius nulli dubium eſt, quod eius determinatio congruiſſima foret hoc loco, cum alia & alia alterius, & alterius diſpoſitione ſit conuenientior. ſed quia exiſtimo ciuitatem ſuam, & loca ſuæ habitationis fore ſibi maxime congrua, hinc de ea ſuperſedeo.

Ignis.
Aqua.
Lixiuium.
Terra.

G Cap. II. *De cibo & potu.*

SEcunda eſt cibus & potus. ¶ Prius autem de cibo ſermonem faciã annectendo cibaria ei conuenientia, quib. ſine nocumento ſaltem notabili vti poterit, ſubiungamq; cibaria eidẽ nociua, in quorũ vſu lædẽ notabiliter. ¶ Et quia panis inter cibaria ſe habet tanquam materia prima, hinc de ea prius. ¶ Panis ſit de

Panis.

ſit de frumento vnius anni ad plus, non perforato ſed mundo, ab omni alio grano & præcipue ab oleo, A
nato in loco ſicco, nõ paludoſo ſeu valloſo, & ſit de ſimila, ſeu de flore farinæ eius, bene pinſatus, fermẽ-
tatus & coctus vt decet, in eius factione ponatur modicum ſalis, vt moris eſt, ſit frigeſactus non calidus,
vnius diei & non durus, plurium dierum, de quo comedat quanto minus poteſt & eum mundet ſaltem
a cruſta inferiori. De pane autem ſpeltæ nullo modo comedat, quia nocet ſtomacho & generat ventoſi-
tatem & rugitum. eſt enim frigida. & viſcoſa ex quib. patet etiam, quod a paſtilitiis debeat omnino abſ-
tinere, vt ſunt alaganæ cruſtæ tartari, ſeu artocleari lauclli, macarones, paſtelli & huiuſmodi. ſunt enim
duræ digeſtionis, oppilatiua, ventoſitatum & phlegmatum multiplicatiua.

Carnes cõuenientes. Quantum ad carnes initium faciens a bipedibus pullinæ gallinaceæ iuuenes domeſticę & gallinæ de-
ſerti caponum, perdicum, phaſianorum, turturũ, ſcarnę iuuenes, auiculę paruę in rubis degentes, turdi,
merulæ: Et meliores ſunt, quæ cum nocticoracc ſeu aue capiuntur, q̃ cum rete. ¶ Ex quadrupedib. con- B
uenientes ſunt hedinæ vitulinæ manzinæ vnius anni, duorum dierum aut trium ad minus, & præcipue
tempore frigido capreolinæ iuuenes. hæ. n. mirabilem proprietatẽ habent inter carnes alias ſylueſtres,
leporinæ iuuenes (his tñ duabus raro vtaĩ cum abſolute nutrimentum præbeãt melancholicũ, arietinæ
Carnes inconuenientes. iuuenes, teſticuli caſtrati, aut vituli. ¶ Carnes inconuenientes ſunt hę. vcz & vt ſ. a bipedib. incipiens, an-
ſerinæ, anetinæ, qualearum, bipionum ſeu columbarũ iuuenum. ſunt. n. ex his, quæ maxime cerebro no-
cent & præcipuæ aſſatæ aues in aquis degentes, pauonum, gruis, &c. ¶ Ex quadrupedib. ſunt hæ. vcz bo-
uinæ, vaccinæ, porcinæ domeſticæ, recentes & ſalitę. porcinæ vero iuuenes ſylueſtres & recẽtes ſunt mi-
nus nociuæ, quibus interdum & raro vti poterit. Salcitiæ ſiue illę & oĩs confectio, ſiue omne cõpoſitum
ex carnibus ſalitis porcinis & recentibus agnellinæ, pecudinæ, arietinæ, antiquæ ceruinæ, cutes aĩalium,
cerebra eorũ inteſtina. Licet vti poſſet epate gallinarũ aſſato, ſed aliis raro & in modica quantitate præ- C
ſertim dum, &c. Et eius ſtomacbus eſt magis rectificatus, quo tẽpore poterit etiã ad inconſueta tranſire.
Piſces. Piſces conuenientes ſunt parui, petroſi & piſces in eius patria laudati ſuo tẽpore de aquis mundis & cur-
rentibus, quibus vtatur raro & in modica quantitate. Euitandi ſunt cancri. ¶ Omnia conchylia, qm̃ ſua
nitroſitate multum nocent interiori tunicæ ſtomachi, magni, ſaliti, vt ſturiones, thonina, morona, &c.
Oua. anguillæ, tencæ, lucii valloſi, & breuiter piſce non delectetur. ¶ Ouis gallinarum vti põt & ipſiſa macris
gallinis genitis inter nouilunium & plenilunium, & ſint tremula & ſorbilia. Inconuenientia ſunt, dura,
Lacticinia. aſſata, frixa. ¶ Butyrum euitet, quia villos ſtomachi molliſicat. Lac. n. eſt de eis, quorum vſu debilitaĩ ſto-
machus. Auic. 13. *tertii cap. de his quorũ vſu, &c.* tñ quia ipſum eſt maxime in vſu in regione illa huic addo
remotionẽ nocumenti eius, vt eo non dum, ſed raro vti poſſit. ſit igitur recens & cum eo ponantur aro-
mata confecta hoc modo videlicet. ℞. *myrti.* ℨ j. *cinamomi.* ℨ ß. *ſacch. optimi.* ʒ ij. *pulueriz etur omnia ſub-* D
tiliter, & fiant inde omnia aromata, &c. Caſeum vitet ſalitũ. ¶ Caſeus recens ſine ſale ſtomachũ cõfortat,
caſeus cum ſale factus moderate, qui apud nos dulcis dicitur, & raro in modica quantitate. Caſeus vnius
anni cum dimidio vel duorum, ita vt de eo poſt cibum aſſumat tres bolos & non plures, vt infra *in can. 8.*
Scias quod talis non debeat eſſe multum viſcoſus, cuiuſmodi eſt vaccinus: vnde pecudinus melior, aut q̃
Oleum. eſt ex vacca & pecude & medii temporis vnius anni vel circa. ¶ Oleum de oliuis maturis, de oliuis imma-
Legumina. turis, de nucibus. hæc ſunt & eſſe poſſunt in ſuis ferculis conuenientia. ¶ Euitet fabam & præcipue cum
cortice, phaſeolos, cicer album, cicer rubeum omnino. ¶ De brodio vero eius vti poteſt. In brodio vero
eorum ad bulliendum ponãtur ſemina frigida maiora, aut radix cichoreæ, ſiue endiuiæ. lenticulam, pã-
nicum, milium. Ex granis conuenientia ſunt oriza præparata, vt hic infra *in can.* far cum lacte amygda-
larum, & ſaccharo ſyru. cõditum cum vino cocto aut aliter coriandrum cõfectum cum ſaccharo, & vna E
ſola coopertura, quo vtatur poſt cibum, & nihil bibat poſt, vt in *octauo can.* ponitur oriza per noctẽ in
aqua furfurum, deinde fortiter exprimatur tandẽ coquatur poſtea cum lacte amygdalarum vſq; ad eius
diſſolutionem, ita, vt fiat ſicut kiſt. deinde cum ſaccharo & aromatib. de quib. infra quibus cum ferculis
ſuis vti poterit ferculum præparetur eſui. ¶ Herbæ ac radices ex eis conuenientes ſunt blites, in cuius de-
coctione proĩciatĩ prima aqua. Borago, petroſelinum ſpinachia, aſparagus, feniculus, ſaluia cum tñ odor
ſi cõtinuetur, facit dolorẽ capitis. Mentha, lactuca non tñ ſola, ſed cum boragine, petroſeli, &c. ¶ Ex eis
inconuenientes ſunt eruca, apium, caules. Brodio tñ illorum decoctorum cum carne pingui gallinacea
aut arietina vti poteſt. Enula, portulaca, paſtinacha ſiue daucus, raphanus. Rapę & earum cimmis vti põt
decoctis, vt ſupra de caulibus. nabiones, cucurbita & ſimilia. ¶ Euitet cæpas, ſunt. n. de eis quę faciunt do-
lorem capitis, & excitãt coitum. Auic. Porrum eſt ex eis, quę faciunt dolorẽ capitis & ſomnia mala. Auic. F
Alleum facit dolorem capitis & licet coctum, conſulo vt dimittatur, ſcribo pro nunc ad hominẽ. Et qm̃
Species cibus commiſcenda. cibaria cõpoſita & ſimplicia in regione illa conſueta mihi ad plenum nota nõ ſunt, hic de cõpoſitis fer-
culis nullã feci mentionẽ, addoq;, ꝙ cum ex ſimplicium notitia ad eã, quæ cõpoſitorum, peruenit faci-
le ea ſub ſilentio pertranſiui ſperans, ꝙ cum ſimplicium vſualium notitiã habuit & cõpoſitorum boni-
Aromata. tatẽ & malitiã comprehendet, quare, &c. Aromata, quib. vti debet in ſuis ferculis, de quibus ſupra. ℞. *co-*
riandrorũ præparatorũ. ℨ j. *cinamomi, galãgæ an.* ℨ ij. *garyophilorũ* ʒ iiij. *piperis* ʒ ij. *zinzib.* ʒ j. *corallorũ ru.*
ℨ j. *pul. pul. ſubtiliter, &c. circũ modico modici croci fiat aromata, de quib. ponat ſuper fercula ſua & nõ in mul-*
Fructus. *ta quãtitate*, quib. etiã vti poterit ſecuri⁹ & abundantius in hyeme, vt tẽpore magni frigoris. ¶ Ex fructib.
Acetum paſſulatũ. conuenientes ei ſunt cappares decocti vehementer conditi cum aceto paſſulato, vt hic *in can.* aceti paſ-
ſulati. Et cum aromatibus, de quibus ſupra & ſaccharo optimo in modica tñ quantitate. ¶ Acetum paſ- G
ſularum. ℞. *aceti non multum vinoſi* ℔ ij. *paſſularum.* ℨ ij. *bulliant vſque ad conſumtionem tertiæ partis aceti,*
deinde coletur, & fortiter exprimantur paſſulæ: deinde iterũ paſſulæ terãtur in mortario, & fiat earũ expreſſio
& acetũ tali vſui reſeruetur. Amygdalę dulces a corticibus mundatę ꝑ infuſionẽ earum in aqua feruenti
facta

A Facta earum aliquali & leui expreſſione & raro & in modica tñ quantitate. Pineæ præparatæ vt de amyg-
dalis dictum eſt. Cydonia aſſata & cũ ſaccharo in modica tñ quantitate. Ficus ſiccæ albæ ſubtilium cor-
ticum. Phyſtici ſeu piſtachij. Oliuæ ſalitæ in modica tñ quantitate. Poma, pyra dulcia & bene matura de-
cocta cum ſaccharo. Perſica matura ante cibum, poſtq; bibat modicum vini odoriferi. Granata muza
ſeu medii ſaporis raro & maxime poſt cibum in modica quantitate. Paſſula in oẽm modum ante & poſt
cibum. Vnde ſciat nullũ fructum & quaſi audeo dicere, nihil aliud ſtomacho ſuo ita eſſe congruum ſic-
ut ipſa & ſit parua, magna de corintho ita ꝙ ea vtatur quantumcunq; poteſt. Vua bene matura, quæ ſte-
tit ſuſpenſa per dies duos ad minus in modica quantitate poſt cibum. ¶ Ex fructibus. Nuces ſiccæ maxi-
me tempore frigido. Nuces recentes cum modico ſalis, meſpila ante cibum & bene matura & in modica
quantitate. ¶ Ex fructibus euitandis, ſunt auellanæ præcipue recentes domeſticæ aſſatæ, &c. quia coitum
B incitant. Caſtaneę citrũ maxime caro eius, ficus recentes, pruna; fungi, iubebæ, pepones, caro aranciorũ,
poma, pyra cruda & immatura, dactylus. ¶ Euitet mel & ſapores, in quos ingreditur pro poſſe, ſed fiant
ſapores dulces cum vino cocto aut ſaccharo optimo æſtate præcipue & puluere ſacchari hyeme, de qui-
bus ſaporibus nullam aliam mentionem facio, cum ſint compoſiti ex his ſimplicibus. Et ſi aſſatum aliis *Præparatio ciborũ.*
paribus difficilius digeratur elixo, conſulo tamen, vt quandoq; eo vtatur, præſertim ex carnib. facile di-
geſtibilibus, vt ſunt pullinę auium paruarum & huiuſmodi. Elixo aũt frequẽtius vtatur habito reſpectu
ad ventris ſtipticitatem, ꝙ hoc loco non paruifacio. Nota tamen, quod cum peruenire enperet ad aſſa-
turam aliarum carnium digeſtioni difficilium, hoc modo eſſe procedendum, vt prius elixentur, deinde
ſuper veru fortiter ligentur & valde velociter ducantur ad ignem ſuauem, quibus poſtmodum ſecu-
rius vti poterit; dicta & dicenda obſeruentur vſquequo ad ſuam perueniat ſanitatem, ad quam his ob-
C ſeruatis vt in bono Ieſu ſpero, cito perueniet: deinde omnia illa ſuo modo tractabit. ¶ Ex potu noci- *Potũ.*
uum eſt vinũ nigrum, craſſum: Vinum turbidũ quodcunque, vinũ maluaticum, vinum omne vinoſum,
vinum dulce quodcunq;, vinum aromaticum etiam nocet vſq; eius, de eo tñ circa medium cyphum &
ſpecialiter tempore magni frigoris bucella panis ante menſam aſſumere poteſt poſt multa. Cereuiſia a-
qua frigida, ſimul agreſta, qua tamen in ſaporibus vti poterit, & in modica quantitate. Ex eo conueniẽs
eſt vinum albũ mediocris vinoſitatis, boni ſaporis & non pinguoſum, non nouum, ſed duorũ menſium
ad minus, aut quatuordecim ad plus non cõquaſſatum ſiue motum de nouo, ſed quietum. xxx. dierum,
quod nõ ſteterit in vaſe priuato vini longis horis, ſed ſit recenter hauſtum quod tunc non ſit paucum in
vaſe magno. Vinum garium ſeu goretũ mediocris vinoſitatis, eſt. n. color ſicut lapidis dicti granata aut
rubinus cum conditionibus dictis ſupra immediate. De vinis loci non ſum formatus, hinc dimitto diſ-
D cretioni ſuæ & peritorum aſtantium, tñ ſi contingat propter ventoſitatem magnam vini, ipſum eſſe di-
luendum, diluatur eum aqua ſimplici decocta aut ſic ſola in quantitate ad libitum aut etiam modicum
maſticis. ſunt. n. hæc ſtomachum mirabiliter vigorantia. Et ſi in narratione ſex rerum non naturalium
prolixius fuerim, mi Henrice, non hoc iudices, niſi artificio fore confectum, cum ex eorum obſeruãtia
præ ipſæ maxima tuę reſtituendæ ſanitatis pars exiſtat. Nam non ſemper vnaquæq; diſpoſitio mala ſuo
contrario medicatur: ſed non raro ex regiminis bonitate ſex rerum non naturalium remouetur. Rogabar
.n. inſtantiſſime, vt in his ꝓ poſſe ſatisfacerem, quod non niſi prolixitate eadem potuiſſe facere intelli-
gebam. Malo enim iri longitudine, quam iñ breuitate deprehendi. ¶ Expeditis, quo ad primum, ſecun-
dum aggredior regimen ſcilic. medicinale, quod cum virtuti non ita familiare exiſtat non tanquam pla-
cidum non dico guſtui tantum: ſed & auditui non gratum, breuibus & efficacibus remediis ſtringam
E quibus ad plurimum auxiliante Ieſu tibi ſatisfaciam. Et tria ante actualem medicationem debet Medi-
cus cognoſcere, caſum videlicet in terminis ſecundum canones curatiuos, ſecundum inſtrumenta, quæ
ſunt medicinæ ſimplices vel compoſitæ quibus canones illi complentur, iam in principio primum, vt
exiſtimo ſatis aperte declaratum fuit. Vnde ad duo ſequentia me ordino. ¶ Canones curatiui in cura illã
attendendi. Primus, ordinario dietæ in ſex rebus nõ naturalibus. Secundus vero, minoratina commu-
nis. Tertius, digeſtio materiæ propriæ. Quartus, euacuatio ipſius. Quintus, cõfortatio digeſtiuæ ſtoma-
chi. Sextus, cõfortatio ſplenis & mirach. Septimus, diuerſio materiæ de ſuperioribus. Octauus, prohibi-
tio, ne vapores caput aſcendant. Nonus, confortatio capitis, ne recipiat. Decimus, remiſſio doloris ca-
pitis & renum. Vndecimus, ingeminatio remotionis dolorũ cum aderit. Duodecimus, correctio acci-
dentium ſuorum quæ ſunt primum tremor cordis, ſecundum appetitus intenſus ad cibum, tertium ap-
F petitus intenſus ad coitum, quartum dolor ſtomachi, quintum conſtipatio ventris.

Cap. II. *De ſomno & vigilia.*

MElius eſt abſolute declinare ad multitudinem ſomni, quam ad eius paucitatem: ſed in his ſit ille bo-
nus moderator, ſi tamen ſuperuenirent vigiliæ ſuperfluæ, omnino ſtudeat ad ſomnum recuperan-
dum, diuruus tamen peſſimus, a quo omnino caueat.

Cap. III. *De motu & quiete.*

SIt eius exercitium temperatum, &c. ſecundum negotia ſua ante prandium & poſt ipſum per horas
ſex & non autẽ longum, breue, &c. vt videbitur. ¶ De inanitione & repletione audiatur Auic. *prima
tertii cap. de regimine* vniuerſali ſodę. Poſt hoc ſcias, quod ex rebus in remotione ſodæ ſiue doloris capitis
iuuantibus ſit paucitas congeſtionis & potus proprie vini, & quoniam dolor ille per communitatem eſt
G a ſtomacho, vt ſupra, audiat Auic. 13. *tertii cap. de rebus in quarum* vſu offenditur ſtomachus. Ex rebus
magis inimicis ſtomacho eſt repletio, quia ab ea tanquam a principali inimico cauendum. De inani-
tione dico, quod cum coitus ſub ea comprehendatur, ab ea abſtineas. Auicen. loco allegato. & coitus
eſt ex rebus magis nociuis ſtomacho, & dimiſſio eius eſt ex rebus magis conferentibus ei. Veneris be-
neficium

neficium omnino ſingula die habeat arte vel natura, cum, vt dictum eſt, vapores a fecibus eleuati ſunt A
partialis cauſſa dolorum. Ars autem in hoc prouidit per clyſtere, per ſuppoſitorium & per id, quod per
os ingreditur, vt ſunt potiones ventris lenitiuæ aut ſolutiuæ, de quibus in fine faciam cecepta ad hoc
ſpecialia, quibus ſatisfaciam vltimo accidenti in ordine ſuperius ſcripto.

Cap. IV. *De accidentibus animi.*

GAndeat pro poſſe & lætetur, quoniam facile ex hac ægritudine diuina clementia curabitur, præci-
pue cum ſit in qualitate actiua. Talis namq; diſpoſitio facillime curatur. Auic. *de curationibus capi-
tis dolorum cum modis vniuerſalibus*, ſitque vt frequentius in ſocietate & minus, quam poteſt ſolus per-
maneat.

Cap. V. *De Curatione per medicinalia.*

1\. PRimus canon ſatis ad plenum apertus dimittitur. Secundus canon completur cum exhibitione re- B
rum lenium, vt ventris lenitiuum dicitur lenium: quoniam ſolutio huius non debet eſſe laborioſa,
2. Canon. Minoratio communis. vt patet intelligenti ℞. *caſſiæ.* ℥ j ß. *diaſena.* ℥ ij. *aquarum abſynthij partes. ij ſcolopendria partem. j. Extra-*
hatur caſſia cum harum aquarum ſufficienti quantitate: deinde cum diaſena & dictis aquis miſceatur, ſicut
totum fiat conuenienter potabile. Hanc medicinam calidam & non tepidam accipiat in mane per horam
ante diem, poſt cuius aſſumptionem ſtet in lecto per horam tantum, & iterum ſi poteſt, dormiat, deinde
ſurgat & parumper ambulet per cameram clauſam clauſis feneſtris, & ſtet ieiunus ad minus quinq; ho-
ris vel circa, poſt eius aſſumptionem: deinde prandeat & ea die cameram non egrediatur, nec accipiat la-
uatiuum: ſequenti vero die incipiat accipere digeſtiuum, quod ſequitur. Tertius canon cõplex per di-
3. Digeſtio. Potio leuis. geſtiua & primo facilia ¶ Digeſtiuum leue. ℞ *ſyr. de abſynth. de epithymo an.* ℥. ß. *mell. ro. colati.* ℥ ij. *aquar.* C
endiu. ſcolopend. capil. ve. an. ℥ ij. *miſce & iulepiza.* Cum ordinatum ſit hoc iulepium pro duab. vicib. vt cõ-
gruentius iulepizatio fieri poſſit, hinc medietatẽ accipiat pro vice, vt ſit calidũ mane in aurora, poſt eius
aſſumtionem dormiat ad libitum continuetq; eius aſſumtionem per octo dies, poſt eius complementũ
Efficacior. recipiat pilulas, quæ ſequuntur poſt deſcriptionẽ digeſtiui efficacioris. ¶ Digeſtiuũ efficacius priore. ℞.
ſy. de abſynth. ℥. j. *de epith.* ℥. ß. *oxym. ſquilit.* ℥ j. ß. *aquar. ſaluiæ.* ℥. ij. *boraginis* ℥ j ß. *endiu.* ℥. iij. *miſce & in-*
lepiza. Iſtud digeſtiuum accipere incipiat per dies quatuor vel quinq; ad libitũ poſt aſſumtionem pilu-
larum, quæ ſequũtur & ipſum aſſumat, cum modo & cũ ordine, vt ſupra de priori, poſt cuius aſſumtio-
nẽ accipiat pharmacum, quod ſequitur deſcriptionem pilularũ, &c. In tempore aũt medio, quo vacabit
ab aſſumtione digeſtiui & ſolutiui, accipiat de confectione inferius in quinto can. ordinata. ¶ Euacuati-
uum ſiue minoratiuum & facile, ℞. *aloes ſuccotrinæ.* ℥. iij. *myrobalanorum nigrorũ.* ℥. ij *epithymi.* ℥. ß. *roſa-* D
rum ℈ ij. *croci.* ℈. ij. *Et cum ſy. de abſyn. fiant pilulæ. Iſtarum pilularum accipiat. v. pro vice vſq; ad vij. dies ad*
libitum mane in aurora vel circa. Poſt quarum aſſumtionem dormiat, per horam vnam vſque ad ij. ſtet
ieiunus quatuor horis non egeat lauatiuo. Et ſi non eduxerint in ſpatio ſignato, prãdeat: quoniam for-
4. Euacuatiuum minoratiuum facile. Eradicatiuum. taſſe poſt prandium amplius operabuntur. ¶ Euacuatiuum efficacius priori & eſt vt eradicatiuum, ℞.
hieræ ſimplicis deſcriptio. Gal. ℥. ij ß. *diaſena* ℥. j. ß *ſyru. de epithymo.* ℥ j. ß. *aquarum abſynth* ℥. j ß. *endiuiæ ca-*
pillorum vene. an. ℥. ß. *miſce* Iſtud ſolutiuum aſſumat calidum & non tepidum poſt aſſumtionem ſecundi
digeſtiui, vt ſupra, in mane per horam ante diem, deinde poſt eius aſſumtionem dormiat & ſi poteſt per
vnam horam cum media vel circa vel ſaltem ſtet in lecto, deinde ſurgat & ſtet in camera clauſis feneſtria
& maneat ieiunus horis quatuor vel circa poſt eius aſſumtionem, & accipiat deinde lauatiuum ex bro-
dio pulli macri abſque ſaccharo, vel ex aqua hordei excocti rati abſque ſacharo, & ea die domum non E
Solutiuũ aliud. egrediatur. ¶ Solutiuum aliud valens ad idem. ℞. *diaſenæ.* ℥. ij. ß. *agarici.* ℥. ij. *ſyrups de epithymo.* ℥.
ß. *aquarum ſaluiæ, boraginis, ſcolopendriæ. ana.* ℥. j. ¶ *Agaricus non piſtatus neque tritus multum ponatur*
cum petia in infuſione oxymellis ſquilitici & aquarum iam poſitarum, ana quantum ſufficit pro eius in-
fuſione, in qua dimittat per noctem, deinde fiat fortis expreſſio illi expreſſioni addantur diaſena & ſyr. de epi-
thymo, & omnia ſimul miſceantur addendo de prædictis aquis, vt expediens fuerit, de hoc totum fiat condecen-
ter potabile. Si autem ſolutiuum prędictum fuerit ei difficile, propter eius amaritudinem, ita quod ipſum
5. Confortatio digeſtiua ſtomachi. Vnguentũ. abominetur, loco illius accipiat aliud cum modis & ordinibus, vt ſupra. conſulo tamen, vt omnino ip-
ſum accipiat. Nam ipſum pro efficaciori habeo Et ſic completur quartus canon. ¶ Quintus canon com-
pletur, vnctione ſtomachi & aliqualiter ſplenis confortatiua. ℞ *oleorum abſynthii.* ℥. ij ß *maſticis.* ℥. ß. *ſpi-*
ca. ℥. j *pulueris abſynthii.* ℈. ij. *mẽthæ.* ℈ j. *garyoph.* ℈. ß. *calami aromatici* ℈ j. *macis.* ℈ j. *galliæ muſ.* ℈ ß. *coral-* F
lorum ru. ℥. ß. *coriandrorum præparatorum.* ℥ j. *laudani optimi.* ℈. j *Et cum modico cera & vnguenti fiat vn-*
guentum molle. Hac vnctione inungit ſtomachum eius & lienem bis in die ante aſſumtionem cibi &
6. Confortatio ſplenis. Morſelli confortatiui ventriculũ, &c. continue. ſ. calida. Deinde ſuperponatur pannus lineus duplicatus &c & hoc factis purgationibus præ-
dictis. ¶ Confectio ſtomachi & aliqualiter mirach & ſplenis confortatiua ℞ *ſpecierum electuarii de gem-*
mis ℥ ij. ß. *diarhodon abba.* ℥. j ß. *pulueris ſcolopendriæ.* ℥ ß. *pinearum mundatarum piſtaciorum mundato-*
rum an ℥. xv. *ſacchari albiſſimi trium coctarum.* ℥. xiij *pinea & piſtacia mundẽtur in aqua feruenti. demum*
exprimantur leuiter & cum aqua ſcolopen. ſufficienti quantitate fiat confectio in morſellis rotulis trium. ℥. De
hac confectione vtatur, ſicut cum primum compleuerit primam purgationem ex pilulis, &c. In tem-
pore medio, quo ſtabit antequam ad ſecundam deueniat purgationem, de ea accipiat ſingulo die vnum
morſellum, ſiue vnam rotulam ante prandium per quatuor horas & aliud, ſiue aliam ante cœnam per G
Pilulæ confortatiuæ. horam ſimiliter, cum compleuerit ſecundam purgationem de ea immediate vtatur, vt dictum eſt.
ipſa vero confectione deinde ſemper ad libitum vti poterit factis purgationibus. ¶ Pilulæ non ſo-
lutiuæ ſed ſtomachi mirach & ſplenis confortatiuæ. ℞. *trochiſ. de eupato.* ℥. j ß. *de abſynthio.* ℥. j. *de gallia*
muſcata.

A *muſcata.ʒ ß. ſyrupi de abſynthio. q. ſ. pro conficiendis pilul. & fiant pilulæ. ix. pro ʒ. poſtquam autem compleuerit aſſumtionem digeſtiuorum & ſolutiuorum, acceperitque de confectione aliquibus diebus, tunc interponat tempus aliquale, vt exempli gratia. 8. dierum, & tunc illo iterum accipiat omni mane pilulas quinque ex his, poſt quarum aſſumtionem dormiat ad libitum & ſtet ieiunus ad minus trib. horis.* ¶ Diacydonite cum ſpeciebus eſt, &c. ex his, quæ ſtomachum ſuum confortat, & in his completur, &c. ſextus canon. ¶ Septimus canon completur ex his. Diuertitur autem materia a ſuperioribus cum poſitione ventoſæ magnæ, poſitione pedis in aqua calida, fricatione tibiarum, ligatione doloroſa ipſarum, deinde ſi aliquid aſcenderit poſitione ventoſarum in ſpatulis & fricatione earum doloroſa: Vomitu. n. iuuabitur, quem maxime commendat Auicen *prima tertii de regimine vniuerſali ſodæ.* præcipue per cõmunitatem a ſtomacho, qualis eſt hic dolor. Qui debet fieri etiam tempore actualis doloris cum vomitiuo leui, hic infe-

VII. *Diuerſio materiarum a ſuperioribus.*

B rius declarando ſeu deſcribẽdo. Sed aduertendum, quod tali vti nõ debeat præcipue, ſi eſt ſtricti pectoris, aut ſi cum difficultate ipſum facit. Item quia, vt exiſtimo maxima pars curæ eius erit lenificatio ventris eius continua, vereor, ne diuertendo illa impediat. Si autem leuiter ipſum cum vomitiuo faciet, & de fractura venæ nõ ambigatur, aliquando vt faciat conſulo, ponatur ventoſa magna ſuper vmbilicum, ſtatim cum ceperit ſentire dolorem, aut motum eius, &c. & dimittatur per ſpatium vnius horæ vel minus, vt diſcretioni ſuæ videbitur. Et ſi ſufficiet ventoſa, non tranſeat ad aliud medicamen. Si minus ponat pedes eius in aquam calidam, & ita calidam ſicut ſufferre poterit, in aqua bullierint hordeum, violæ, roſæ. papauer album, & maxime factis purgationibus, & illos in illa teneat, vt videbitur ei expedire, & ſi ſuffecerint hæc duo, ab aliis quieſcat, ſi vero non tranſeat ad aliam, videlicet ad fricationes factas in aqua calida, & ad ligaturas doloroſas, & fricationes doloroſas. Penultimo ad ventoſas, & vltimo ad vo-

C mitum attentis, quæ dicta ſunt ¶ Vomitiuum facile. ℞. *oxymellis ſimplicis.* ℥ *ij. aquæ tepidæ.* ℥ *x. miſce & bibat feſtine deglutiendo.* Cum autem ſteterit per quintum horæ, ſi non ſuperueniet ei nauſea, imponat digitum vel pennam omnino inunctam in gutturæ eius faciet tunc vomitum. Quod ſi contingat tunc cibum totum emittere, tunc per horas duas poſt vel circa poterit de nouo cibũ recipere. ¶ Vomitiuum efficacius priori. ℞. *raphanũ vnum, ellebori albi fruſta numer. viij ponantur illa fruſta in dicto raphano, & permittantur ſtare per noctem in eo, poſſunt & plura recipi ſecundum quantitatem maiorem raphani, deinde mane abiiciantur fruſta. Raphanus ipſe in partes ſatis minutas incidatur ad bulliendum in aqua ſatis conuenientis quãtitatis, & facta ebullitione, ſi vis efficacius, fac expreſſione raphani. De hac aqua tepida accipiantur* ℥ *viij. quibus addantur ſyr. acetoſi ſimplicis.* ℥ *ij. & bibatur, &c. vt in præcedenti capit.* ¶ Prohibentia, ne vapores caput aſcendant ſunt coriandrum cõtectum, fructus frigidi ſtiptici, aqua frigida, lac acetoſum,

Vomitiuũ.

Aliud efficacius.

VIII. *Prohibitio ne vapores aſcendãt ad caput.*

D de quo extractum eſt butyrum, diacydonite cum ſpeciebus, caſeus antiquus duorũ annorum, vel circa, coriandrum præparetur, & vnicam coopertur am ſachari habeat, de quo accipiat ante aſſumtionem cibi vnum cochleat: & ſimiliter poſt aſſumtionẽ cibi integre & vltra nõ bibat cydoniia aſſatis, præcipue quia ventris lenificatio ſemper quæri debet vtaſ poſt aſſumtionẽ cibi & vltra nõ bibat. ¶ Similiter meſpilis poſt cibũ tantũ aqua frigida & maxime cũ infeſtatur dolore, & ſimiliter lacte acetoſo, ſed ſunt curæ mendoſę quamuis ab auctoribus laudetur prohibentibus digeſtionem. Diacydonite cum ſpeciebus poſt aſſumtionem, & ſupra nihil bibat. De caſeo accipiat duos vel tres bolos, nihil vltra accipiendo, poſt complementũ ſuæ cibationis, vt ex eo in ore ſtomachi fiat ſicut tela; tamen & ſi videatur nocere ex parte generationis humorum phlegmatici & melancolici, quia tamen & modicum erit eius nutrimentum, cuius defectum potus bene corrigit & inde ieiunamentum melius ſequatur. Conſulo, vt illo ſic vtatur, quod

E non loco cibi, ſed magis loco antidoti concedatur. ¶ Confortantia caput, ne recipiat, &c. ſunt embrocæ, ſacculi, odorabilia, ſuffumigia. Et quia embrocæ forent valde ei moleſtæ. Hinc tamen de eis vel ſimilibus rebus, ex quibus fiet ſacculus, poterunt & illæ fieri cum aqua, addendo modicũ aceti ad penetrandum. ¶ Sacculus capitis confortatiuus. ℞. *roſarũ M ij. chamomillæ. M ß. ſtœchados. M ß. cubebarũ quartam M. nucis cypreſſi. M ß. calami aromatici. M ß. ſandaracæ.* ʒ *ß. galliæ muſ.* ʒ *ij. Contundẽda contundãtur & omnia ſimul miſceantur, & ex his fiat ſaccus capitalis, & ſit factus ad modũ byreti religioſorum. Iſtum ſacculũ ponat ſuper caput ſuum poſtquã facta ſunt purgationes, & ipſum portet die ac nocte ſub ſuo caputio.* Sit aũt craſſior tempore frigido, calido aũt lenior. ¶ Odorabile. ℞. *nigellæ torrefactæ* ʒ *j. nucis cypreſſi.* ʒ *ß. calami aromatici.* ʒ *ß. ſandaracæ.* ʒ *j. ſtyracis.* ʒ *j ß. ligni aloes.* ʒ *ß. laudani.* ʒ *iij. roſ. ru. M j ß. Contundantur contundenda ex his fiat pomum.* Hoc autem pomum portet in manu, quod debeat moderate odorare,

IX. *Confortatio capitis.*

Sacculus.

Pomum odoratum.

F hoc eſt, nõ frequenter. Vnde Meſue *de appropriatis de ſoda frigida in fine, inquit* Hippocr. aromata capitis grauedinem faciunt. Et ego quidem dico, quod non elongetur, quando hoc ſit in frequenti vſu eorum. Conuertunt enim vapores ad caput, imo replent illud vaporibus. Moderatus vero vſus ipſorum cerebrum confortat, & calefacit, ſed non fiat adeo frequens, vt perducat ad illud. Et quidam canon eſt non debere conferre apud repletionem, & hoc eſt, quod Hippocrates voluit. Nam poſt mundificationem confortat & calefacit, reſiduum ſodæ remouet. ¶ Suffumigium. ℞. *ſandaracæ, corticis thuris ana ad libitum, ponantur ſuper carbones ignitos & cum capite cooperto fumum ex eis recipiet ſemper intelligitur, quo ad hæc remedia localia, quod facta ſint purgationes prius conuenientes.* ¶ Decimus completur ex his. Remiſſiuum caliditatis renum lene. ℞. *aceti partem j. olei roſa. partes. iiij. conquaſſentur bene ad inuicem & cum modico cera fiat vnguentum.* Hac vnctione inungat ſibi renes ſero & mane cum ſurgit, factis

Suffumigium.

X. *Remiſſio dolorum renum*

G euacuationibus, vt ſupra, & ſit actu aliqualiter calida, vt melius penetret, deinde ſuperponat pannũ lineum, &c. ¶ Aliud ad idem efficacius. ℞. *oleorum ſpicæ, violati, roſati. an. ſandalorum ru. boli armen. & cum modico cera & aceti fiat vnguentum.* Si autem medicamen fortius fuerit expediens, vtatur hoc antescripto, vt de priori dictum eſt.

Vnguen.

Aliud.

XI. Ingeminatio remotionis.

¶ Vndecimus canon completur ex his. Ingeminabitur in remotione dolorum, tum capitis, tum A
ventris, cum aderit ſternutatione, fricationibus doloroſis, poſitione ventoſarum, ligationibus doloroſis, poſitione pedum aut manuum in aquam calidam, impoſitione ſuppoſitoriorum acutorum, potu aquæ frigidæ, vt canone octauo. Fiat ſternutatorium ex puluere ellebori albi, aut conditi, aut piperis nigri, trahendo per nares ad quantitatem vnius ciceris vel plus, ſi expediens erit. Quod totum debet intelligi maxime regulariter fieri debere factis purgationibus, quib. oportet ipſum ſæpe vti, & ſeipſum mundum tenere, quod ſi conferrent ſternutationes illæ factæ, ſicut aliquando conferre conſueuerunt bene. Si vero non, faciat ſibi fieri fricationes fortes ſpatularum, deinde apponat ſibi ventoſas ſiccas. Quod ſi ex his inueniat iuuamentum, ad alia non trãſeat, ſin minus, faciat ſibi fieri ligationes fortes & doloroſas ad extremitates muſculorum brachii iuxta ſpatulas. Quod ſi non ſufficient omnia hæc, ponat pedes aut manus, vel pedes & manus ſimul ad libitum in aquam valde calidam, in qua eos teneat bono ſiue longo tempore. B

Suppoſitorium forte.

¶ Suppoſitorium forte. *℞. ſpecierum de hiera ʒj. colocynthida ʒß. ſalis gemmæ ℈ij mellis ℥j. fiant ex his ſuppoſitoria conuenientia.* Vltimo vero imponat ſibi ſuppoſitorium forte factum, vt hic ante, quo etiam poteſt vti pro lenitione ventris ſui, ſiue pro eius mundificatione a fecibus, &c. de quo & ſimili infra in ſequenti canone. Nota tamen quia dictum eſt de ligationibus, quod debeant reiterari ita, quod non ſtent ligata, niſi per ſpatium vigeſimæ partis horæ, debet enim remoueri parumper, deinde quieſcere, & poſtea reiterari.

Sacculus ſtomachalis.

¶ Remotiuum dolorem ventris cum aderit. *℞. menthæ, abſynthii, aneti an. M j. cym. uſti. M j ß. granorum lauri M j. ariſtologiæ M ß. milei M iiij. contundenda contundentur, & fiat ſacculus, ita longus, vt poſſit capere ſtomachum & vmbelicum, & infra per duos digitos latos: latus vero, vt poſſit occupare ſtomachum & partem ſiniſtram ventris.* Iſtum ſacculum tempore doloris ventris calidum ſuper ventrem ponat, & reiteret ad libitum. Inungatque pro tunc ventrem & ſtomachum cum vnctione ſuperpoſita in quinto canone. C

Potio dolorem ventris lenitiua.

¶ Potus, in quo etiam iuuamentum inueniet. *℞. vini aromatici ℥ v. galangæ ʒ ß. cinamomi ℈ j. miſce hunc potum calidum accipiat infeſtante dolore.*

XII. Accidentium correctio. Et primo intenſi appetitus.

¶ Duodecimus canon completur ex his. Correctio primi accidentis, & tertii & quarti ſatis aperta eſt, & conſequetur ex remediis iam ordinatis ad hoc & ipſis iam completis. Secundi autem & quinti remedia valentia nunc ponentur. Propter igitur ſecundum accidens expedit, vt ipſe non vtatur regimine ita ſubtili, vt ſunt carnes pullinæ & huiuſmodi: ſed vtatur regimine craſſiori, id eſt, regimine multo in quanto & pauco in quali dicente *Auic. quarta primi. cap. primo.* Nobis quandoque neceſſarium eſt qualitatem minuere, & in quantitate augmentum facere & hoc quidem cui augmentum fuerit ſuperius, & in venis crudi fuerint humores, ſed quia timetur digeſtiuæ, ideo oportet in re iſta prudenter ſatis procedere, vt ſcil. cibaria eius, ſint in modica quãtitate ex his, quæ dicta ſunt ſupra. Et ſunt D
ex cibariis declinantibus magis ad craſſum, quam ad ſubtile: vt carnes vitulinę, mancinæ iuuenes, quæ ſteterunt ad minus per duos dies mortuæ, & præcipue durante frigore: deinde facta remiſſione appetitus, poterit vti aliis rebus & ſimilibus ad libitum. Item vtatur brodiis pinguibus ante aſſumtionem cibi & ſimiliter carnibus pinguibus, & cum bibit brodium ipſum paulatim deglutiat & interponat tempus inter glutionem vnam & aliam. Hoc regimen ſeruare poterit, quaſi omni die & ipſum frequentare, & ipſi non nocebit verum magis iuuabit. Item habeat & teneat in ore eius rem pinguem & maſticatam deglutioni propinquam, deinde habeat cyphum vini odoriferi albi, & ſic actu calidum, & bibat de eo paulatim deglutiendo ſimul modicum de illa re pingui, & ita paulatim procedat, donec totum fuerit deglutitum. Si vero res pingues fuerint, pinguedo ipſa calida conuenientius erit, hoc autem remedio vtatur bis in hebdomada, tantum accipiendo ipſum manente aſſumtionem alterius cibi per E
ſpacium duarum horarum.

Correctio obſtipationis ventris. Suppoſitorium.

¶ Succurritur autem quinto & vltimo cum his ſuppoſitoriis leuibus & fortibus. ¶ Suppoſitorium leue. *℞. mellis ℥j. ſalis communis ʒj. fiant ſuppoſitoria.* Iſtis ſuppoſitoriis vti poteſt, cum voluerit, ad libitum & ſine nocumento. Quod ſi fortius habere cupiat, accipiet de his, quæ poſita ſunt ſupra in quinto canone ſeptimo. ¶ Aliud & ſatis facile & vſuale. *℞. radicis bletæ quantitatem conuenientem ad hoc, deinde inungatur oleo communi & puluerizetur ſale contrito.*

Potio lenitiua.

¶ Sorbitio lenitiua ventris. *℞. brodii gallinæ vel caponis pinguis, vel alterius carnis ex dictis, ſed melius ex primis ℥ xij. medulla carthami craſſo modo fracta ʒ ij. cordumeni ʒ ß. zinzib. ʒ ß. penidiarum ʒ ß. Medulla cardamina, cordumeni, zinzib. in dicto brodio bulliant vſque ad conſumtionem tertiæ partis, deinde in fine diſſoluantur penidia, & totum miſceatur.* Iſto lenitiuo ſiue ventris ſolutiuo vti debet mane ipſo exiſtente calido, ſuper cuius aſſumtionem dormiat, & ſtet ieiunus horis tribus ad plus & duabus ad minus, deinde prandeat. F

Lenitiuum aliud.

¶ Lenitiuum aliud ſiue ventris eductiuum. *℞. carthami excorticat. ʒ ij. ſebeſten ʒ ß. tamarindorum ʒ ij. ſalis communis ʒ ij ß. oxymellis ℥j. brodii pinguis vt ſupra ℥ viij. caleſiat brodium hoc cum dictis rebus, deinde ſic calidum accipiat cum dictis ordinibus vt ſupra, in præcedenti canone immediate.* Temporibus vero aliis, quibus carnes non comeduntur, poteſt brodio caulium leuiter coctorum non lotorum, loco brodio carnium vti, addito oleo calido communi. Omnia terantur & diſſoluantur cum dicto brodio, deinde omnia ſimul miſceantur lenitiuo poſito ſupra in principio ſecundi canonis, interdum vti poterit, & conuenienter de x. in xv. in x. vel xv. diebus ad libitum. Pilulæ ad idem ſunt. ¶ Pilulæ alephanginæ, ſi de eis accipiant ante aſſumtionem cibi ad libitum mane vel ſero num. 5. Et maxime eas comedendo & ſimiles, quoniam non euacuant a membris remotis trahendo materias nouas ad ſtomachum, nam in hoc caſu ſolum materierum, quæ ſunt in viis ductuum, quæritur euacuatio. Et illa fuit ſententia G
Auicen. *13. tertii, de debilitate ſtomachi, & de curationibus cum modis vniuerſalibus.* ¶ Pilulæ in quorum vſu maximum iuuamentum inueniet. Vtatur pilulis deſcriptis ſuperius in tertio canone, de eis vero accipiat a tribus, vſque ad quinque, mane cum ſurgit, vel ſero ante cœnam: poſt quarum aſſumtionem ſtet

ieiunus

A ieiunus duabus horis ad minus, ſi poteſt ſæpe vtatur hiera ſimplici Galen. cum brodio pingui carnium, de quibus ſupra, doſis eius ſit ℥ ij ß. & ſi ℥ ij ß non ſufficerent vadat vſque ad *iij*. & vltimo vſque ad quatuor ℞. chebulum conditum vnum, hoc chebulo ſic vtatur, vt omni hebdomada ipſum accipiat mane, poſt cuius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus, ita quod chebulo, modo pilis, modo alio lenitiuo, modo clyſteri, modo ſuppoſitoriis vtatur ad libitum. ¶ Clyſtere lenitiuum & aliqualiter ventoſitatis carminatiuũ ℞. *maluæ. vio. an. M j. maluaui, ſiue altheæ radicis M j. carthami M j. cymini M ß. caſſiæ, hiere picra, ſacha rub. an. ℥ ß. ſalis communis ℥ iij olei violati, liliorum alborum an. ℥ j ß. bulliant herba, radices & ſemina in aqua ſufficientis quantitatis ad conſumtionem tertiæ partis, deinde illarum fiat fortis expreſſio, de qua coctione accipias lib. j. & in illa ponantur reliqua. & iterum igni ponãtur omnia, & miſceantur, & leniter bulliant, deinde remoueantur. & fiat inde clyſtere, quo clyſteri vti poterit ad libitum alternatis* Clyſter.
B *diebus, quibus ei videbitur expedire.* quod ſi leue voluerit, poterit illo frequenter vti ex ſolo brodio carnium oleo communi & ſale, quantitate conuenienti. Item decoctione caulium, oleo, communi ſale poterit clyſtere fieri, nec miretur, ſi in hoc vltimo accidẽti tantum cõmoratus fuerim, quoniã, vt exiſtimo, maior pars curæ eius exiſtit, & pro hoc etiam multũ me rogauit, debet ergo omnino ſic ſe diſponere, vt leui venter eius fiat lubricus & omni die beneficiũ habeat. De phlebotomia nullam mentionẽ feci pp temporis conſtitutionem, ſed credo, q ei ſit maxime neceſſaria, & omnino neceſſaria. Phlebotometur itaq; in principio Martii vena magna, ſiue cõmunis dicta & extrahantur ℥ *viij.* ſanguinis, deinde circa 20. diem eiuſdem menſis extrahantur ℥ *vj.* ex baſilica ſiniſtra, poſtea incipiat facere purgationes ordinatas ordine, qui ſcriptus eſt, & reliqua omnia obſeruet, vt ſupra ¶ Similiter in principio authumni ſic ſe diſponat, vt in principio veris ſic dictum eſt, & in omnibus omnia ſeruet, & ſic Ieſu miſericordia, Vena ſectio.
C ſuam adipiſcetur ſanitatem, quam ſibi concedere dignetur. Ad laudem eius.

Consil. XVI. *Contra chronicum dolorem capitis per eſſentiam & colligantiam ex vaporibus a ſtomacho, & a matrice aſcendentibus cum aliquali matricis ſuffocatione.*

Clyſtere. ℞. *olei liliorum al.* ℔ *j. vitel. oui j. pul. ſachari* ℥ *ß. ſalis communis* ℥ *ij miſce & fiat clyſtere.* Iſtud clyſtere applicari curet per diem ante infraſcriptum ſolutiuum, & ipſo vtatur ſemel ad minus in hebdomada. ¶ Minoratiuum, ℞. *pilularum alphanginarum* ℈ *ij. agarici* ℈ *j. ſalis gemmæ, zinziberis an. gran. j. reformentur cum ſyrup. de ſtœch. pil. vij.* Iſtud minoratiuum Pilula.
D aſſumat cum forma & modo, obſeruandis in minoratiuis ſiue lauatiuo, & pro prandio comedat blitas cum boragine & carnes laudabiles. Sexta die poſt minoratiuum fiat phlebotomia ambarum ſaphenarum, ex quarum qualibet extrahantur ſanguinis ℥ *iij.* per *vij* horas poſt prandium habito prius ventris beneficio & reliqua. Octaua vero die poſt illam phlebotomiam fiat phlebotomia cephalicæ manus dextræ, ex qua extrahantur ſanguinis ℥ *iij* & fiat cum regulis phlebotomiæ, &c. ¶ Digeſtiuũ. ℞. *aquarum capil. veneris.* ℥ *j. ſaluia.* ℥ *ß. abſynthii* ℥ *j. ſach. al.* ℥ *j. aquæ cichoreæ* ℥ *ij. miſce.* Iſtud digeſtiuum accipiat quatuor diebus continuis incipiendo die tertio poſt phlebotomiam cum regulis digeſtiuorum, ¶ Solutiuum, eradicatiuum. ℞. *pilularũ fœtidarum aurearum. an.* ℈ *j. ſalis gemmæ, zinzib. an. g̃. j. miſce & cum elect. inde reformentur pilulæ viij.* Iſtud ſolutiuum aſſumat tertia die poſt completam aſſumtionem digeſtiui cum ordinibus ſolutiuorum, hoc addito, quod per quinq; horas poſt aſſumat cyathum Vena ſectio. Potio digeſtiua.
E vnum aquæ hordei excorticati ſine ſacharo & prandeat. ¶ Diuerſiuum coxæ & cura cum pedibus primo fricentur ſtomacho ieiuno habito ventris beneficio aut ſaltem tentato haberi, demum hoc fiat collo & ſpatulis & totis brachiis infra cum manibus ſaltem alternis diebus & proprie diebus, quibus non fit lotio: iſtæ fricationes fiunt, vt hic ante diuerſiuum a capite & matrice. ℞. *ſtœchados M j. florum chamomillæ, meliloti an. M j ß. ſaluiæ, roſmarini, ſauinæ, matricariæ, calamenti an. M ß. ſeminis iuniperi* ℥ *j foliorum violarum. M ß. ſalicis lactucæ an. quartam partem M j. violarum maluarum an. M j florum violarum. M j. roſarum. M ß. omnia bulliant in ſufficienti quantitate aqua pro lotione tibiarum vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, ex hac decoctione calida lauentur & fricentur bene crura a genu infra cum pedibus ſtomacho ieiuno.* Deinde immediate fiat manibus cum brachiis a cubitu infra, & poſt omnium ipſorum lotionem eadem membra retineantur calida per mediam horam ad minus, deinde prandeat Lotio pedum.
F vel cœnet ad libitum: ſed melius eſt hoc ante cœnam, licet etiam, ſit bonum ante prandium alternis ſaltem diebus, & hoc diuerſiuo taliter vti incipiat quarta die poſt aſſumtionẽ ſolutiui, eradicatiui ſumti. ¶ Matricis confortatiuum & orificiorum venarum ipſius aliqualiter aperitiuum & eandem aliqualiter faciens deſcendere verſus orificium eius. ℞ *galliæ muſc. craſſo modo contuſa: deinde in petia lini ſubtili & rara ligata* ℥ *iij. Iſtam galliam teneat in vulua tota nocte, aut amplius, & intra quantum commode eſt poſſibile alternis noctibus. & incipiat quarta die poſt ſolutiuum eradicatiuum.* ¶ Diuerſiuum a cerebro, & ipſius mundificatiuum & ſolutiuum facilimũ. ℞. *pilularum aſſaiaret* ℥ *ß Iſtas pilulas ſumat ſingula hebdomada quocunque tempore anni indifferenter in ſero cum vadit dormitum, & incipiat vti per octo dies poſt ſolutiuum eradicatiuum.* Die ſexto poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ventoſæ tres apponantur ſpatulis per horas ſex poſt prandium. Primo, vna ſine ſcarificatione ponatur almucatim, ſeu ſpinæ, vbi Confortatio matricis. Diuerſiu a cerebro.
G collum coniungitur dorſo: deinde aliæ duæ cum ſcarificatione ponantur pulpis carnoſis ſpatularum per vnum octauũ horæ poſt primæ ventoſæ appoſitionẽ: ex quarum duarum extrahatur ſanguinis. ℥ *j.* ventoſæ illæ apponantur, vt hic ante. Quarta die poſt appoſitionem ventoſarum, & ſanguiſugæ duo apponantur temporibus cum cannula ſecundum canones, & permittantur attrahere tãtum per quan- Diuerſiuũ a capite & euacuatiuum inde.

tum ipſæ repleant: quib. repletis, ſi tunc ex ſe cadent bene, ſin minus ipſis taliter repletis, capitib. earum A
apponatur ſal & tunc im̄ diate cadunt, & dimittatur ſanguis exire notabili tempore ab orificiis factis ab
ipſis ſanguiſugis. Si vero ſanguis tandē non reſtringeret, tunc ſupradictis foraminib. apponat̄ pulueris

Puluis reſtringens ſanguinem a ſanguiſugis mattū.

iſtius quantū libet. ℞. *bol. armeni partes ij. ſanguis dracon. partē j. terra ſigillata, tutiæ præparata, an. partē ß. miſce* Iſtæ ſanguiſugæ apponant̄ vt hic ante. ❡ Digeſtiuū ſuum vſuale. ℞. *aquas ſupra ſcriptas, &c.* Aſſumat eas calidas bis in menſe præterquā tempore æſtiuo cum modis prædictis in ſyrupo, & eis vti incipiat

Solutiuū.

8. die poſt appoſitionem ventoſarum. ❡ Solutiuū facile & vſuale. ℞. *caſſiæ fiſt.* ℥ *j ſebeſten pulpe, diaſenæ an.* ℥ *ij. ſach. albi q. ſ. pro dactylo confic. miſce.* Aſſumat id ſolutiuū ſingulo menſe 3. die poſt aſſumtionem bis aquarum ſumtarum in mane ſtet in lecto, per horam non dormiens, poſt ſurgat, & ſtet ieiuna, ſolum horis quatuor cum regulis ſolutiuorum debilium. ❡ Membrorum naturalium confortatiuum, & eorundem aperitiuū matricis, & cerebri confortatiuū.

Pilula.

℞. *trocbiſ. de abſynthio, de capparibus, diarodon, ligni aloes pulueri zati, ſacha. albi an.* ℈ *j. cum ſyrup. de calamento formentur pilu'a vij. pro* ℥. *ſingula hebdomada ad minus ſemel, aſſumat adminus ſemel tres harum pilularum, in mane cum ſurgit, præterquam in æſtate, & ſeruet regulas ſolutiuorum facilium:* & poſt ſolutiuum prædictum incipiat vti iſtis pilulis ad libitum. B

Cerebri cōfortatio.

❡ Cerebri confortatiuum, & ab ipſo diuerſiuum aliqualiter & vaporum a ſtomacho ad cerebrum repreſſiuum. ℞. *myrabolanum, chebulum conditum num. j.* Aſſumat ſingulis 20. diebus ſemel quocunque tempore anni, in mane cum ſurgit, & ſtet ieiuna horis tribus ad minus, poſt ipſius aſſumtionem membrorum naturalium confortatiuum, & proprie ſtomachi, & viarum matricis aperitiuum. ℞. *foliorum abſynthii viridis torreni partes iiij. cichorea viridis partes iij. praſſii ſiue marubii partem j. paſſularum quantum libet ſpecierum infraſcriptarum* ℈ *j. vitel. oui j. miſce & fiat raphiolus, ſecundum can.* Iſtius raphioli aſſumat in mane, cum ſurgit bolos iij ſine paſta, & ſine potu, & ſtet ieiuna horis tribus, ad minus ſaluo quod immediate aſſumat vnum cochleat coriandrorum præparatorum cum ſacharo, & eo raphiolo taliter vtatur decem diebus continuis, præterquam tempore æſtatis. Species de quibus ſupra C

Species. Confortatiuum:

mentio. ℞. *coriandri præparati, & non conf.* ℥ *iij. maſtiris* ℥ *j. puluerizentur ſubtiliter, & miſce.* Iſtius pulueris ponat in quolibet raphioli ℈ j. ❡ Confortatiuum vt ſupra. ℞. *abſynthii q. ſ. pro duobus aut trib. bolis comedendis quod nullo modo ſit natum prope mare.* Illud abſynthium comedat vt ante, hic in mane cum ſurgit, ad minus ſemel in hebdomada, quocunque tempore anni, præterquam æſtate cum ordinibus dictis in raphiolo. ❡ Membrorum naturalium confortatiuum, & proprie ſtomachi, & vaporum repreſſiuum. ℞. *coriandrorum præparatorum confe. cum vna ſola coopertura* ℥ *ij. iſtos coriandros aſſumat poſt completum cibum & potum omnem ſingulo die in cœna & prandio.* Diuerſiuum a cerebro & euacuatiuum materiæ coniunctæ Si vero ea ſupraſcripta cura non alleuiabitur, tunc per dies 15. poſt aſſumtionem ſanguiſugarum fortaſſe erit neceſſe ſanguinem ea naribus prouocare ſecundum cano. Similiter, ſi menſtrua fuerint præternaturaliter diminuta, occurrendum eſt huic præternaturali cum medicinis dicta menſtrua æquantibus, & proprie ipſa prouocantibus, vt ſuo loco dicendum. D

CONSIL. XVII. *Contra melancholiam.*

Signa principii melancholiæ. Confirmata.

SIgna ſpeciei melancholiæ, ſigna principii eius ſunt extimatio mala, timor ſine cauſſa: velocitas iræ dilectio ſolitudinis, tremor, vertigo, ſonitus, tinnitus & ꝓprie mirachius. Signa melancholiæ cōfirmatæ ſunt, timor, triſtitia, malitia extimationis, alienatio ſermonis, faſtidium propter multam ventoſitatem, timore a eis, quæ non timentur communiter, ſepties iſtæ indefinitæ, quidam eorum timent caſum cœli ſuper ſe, quidam quod terra abſorbeat eos, quidam timent latrones, aliqui lupos, ne ad eos ingrediantur. Quandoque res proprie habent in hoc impreſſionem: & cum hoc quandoq; imaginantur res coram oculis ſuis, quæ non ſunt ſane: & quandoque imaginantur ſe ipſos reges factos, aut lupos aut dæmones, aut aues, aut inſtrumenta artificialia, quidam eorum ſunt, qui rident, & proprie, quorum melancholia eſt ſanguinea, quia imaginantur res placidas. Quidam ſunt, qui plorant proprie quorum E

Signa melancholiæ per ſſenſiam.

melancholia eſt pura, & quidam eorū diligunt mortem, & quidā ſunt qui abhorrent. Signa melancholię cuius cā eſt in cerebro per eſſentiam ſunt ſuperfluitas cogitationis, aſſiduatio ſolitudinis melancholicæ, aſſiduus aſpectus ad vnam rem: Item etiam ad terram, ſignificant ipſam color capitis faciei & oculorum, nigredo pilorum, capitis craſſitudo, intenſio inſomnietatis, & anteceſſio cogitationum, mora in ſole, ægritudines cerebri antecedentes, & ſigna, quæ dicemus membris communicantibus cerebro pertinenta, vt non appareat iuuamentum cum aliquod membrū medicatur, ſed remaneat, & vt accidentia valde magna ſint. ❡ Signa melancholiæ, quæ facta eſt cōmunitate totius corporis, ſunt nigredo cor- F

Signa melancholiæ ex cōmunitate totius.

poris, eius arefactio, retentio eius, quæ euacuatur a ſplene & a ſtomacho, & quod euacuatur ea ano, cum periodis, aut ea menſtruis, cum periodis, & multitudo pilorum corporis & vehemens nigredo ipſorū, & anteceſſio ciborum malorum melancholicorum, ægritudines, quibus ſuccedit melancholia, ſunt ſicut tēporaneæ & ꝑmixtæ. ❡ Signa melancholiæ facta ea ſplene. Multitudo appetitus ꝑꝑ effuſionē cholerę

Signa melancholiæ factæ ex ſplene.

nigræ ad ſtomachū Paucitas digōis ꝑꝑ frigiditatē complexionis: multitudo rugitus lateris ſiniſtri: inflatio ſplenis, qui nō ſeparat̄ ab eo repletio vehemens ꝑꝑ dictam inflationē, quandoq; cū melācholia febris eſt quartana & natura eſt lenis, quandoq; mordicatio choleræ nigræ facit, vt ſit mania ❡ Signa me-

Signa melancholiæ ex cauſſa ſtomachi.

lāncholię ea cā ſtomachi. ſigna apoſthematis ſtomachi, augmentū melancholiæ tū nauſeatiua ſatietate & repletione in hora digeſtionis, multoties excitant̄ dolores apud cōceſtionē, vſq; quo digerat̄ cib', deinde quieſcunt dolores apud digōnem. Si aūt eſt calidū, ſignificat ipſum inflāmatio mirach, ſitis, vt plurimū. G

Signa hypochōdriaca.

❡ Signa melancholiæ hypochōdriacæ grauitas hypochondriorū attractio ad ſuperiora, nauſea inſ. parabilis, malitia aīæ, corruptio digōnis, eructuatio acetoſa, ſputū humidū, rugitus, exitus ventoſitatis, inflammatio, dolor in ſtomacho, aut inter ſpatulas, & ꝓprie poſt cibum, vſq; quo digeratur, quandoq;

euomit

A uomitu phlegma cholericũ quandoq; acetoſum dentes cõgelans. Hæc accidentia accidunt poſt aſſumtionem cibi, uel poſt ipſum ꝑ horas aliquas. Egeſtio eſt phlegmatica, cholerica, & alleuiatur ꝑ bonitatem digeſtionis, & augmentatur diminutione ipſius, plerunq; ꝓcedit eam apoſtema in hypochondrio, aut eſt cum ea apoſtema, & inuenitur tremor plurimus in hypochondrio, & in quibuſdã horis, & augmentatur cũ ſatietate nauſeatiua. Velocitas digeſtionis, cholera nigra faciẽs melancholiã, cum ipſa eſt cum ſanguine, tunc eſt cum gaudio, & comitatur ipſam triſtitia vehemens. Si aũt eſt cum phlegmate, eſt cum pigritia & paucitate caliditatis ipſius, & quiete: ſi cum cholera, eſt cum agitatione, læſione, dæmonio & ſimilibus maniæ. Et ſi vero fuerit cholera nigra pura, tunc cogitatio in ipſo erit plurima & audacia minor *Prognoſtico.* niſi moueatur & iraſcatur. Et hoc odium, cuius non obliuiſcitur, &c. Sequitur cura. ¶ Neceſſe eſt, vt *Dieta.* melancholia curetur in principio, quoniam cõfirmata eſt difficilis curationis, & praua. In omni diſpoſitione melancholica neceſſe eſt, vt gaudio vtatur, ſedeat in locis temperatis, humectetur locus ſtationis. B Aer eiuſdem odorificetur ſemper, olfaciat odores bonos, & flores boni odoris, ſumat cibos laudabiles chymi humectatiuos valde, fiat augmentum eius in hoc, vt corpus tenereſcat cibis conuenientibus. Balneo vtatur ante cibum, & effundatur ſupra caput aqua tepida, non vehementis caliditatis. Cum *Curatio.* egreditur balneum, ſi ſitit, non eſt malum vt parum aquæ potet. Adminiſtretur fricatio faciens prædictam in capit. de conſeruatione ſanitatis. Sitque ſtudium in humectatione eius ſupra ſtudium calefactionis, quantum eſt poſſibile alienet a ſe coitum, vt & ſudorem vehementem, fabas, carnes ſalitas, lentes, caules, vinum craſſum, omne ſal, omne ſalſum, acre, acutum, & omne quod eſt vehementis acetoſitatis, oportet vt ſumat pinguia & dulcia, cum voluntas eſt, vt dormiat, non embrocetur eius caput, niſi cum aqua papaueris, & chamomillæ, alchocohen, ſomnus enim eſt ex conuenientibus curis ipſorum. C Veruntamen ſuccurratur cum eo, quod tantum affert eis ſalutem, quantum nocumentum papauer attribuit. Si autem melancholia fiat ex malitia complexionis ſingularis frigidæ aut ſiccæ ſufficiet, vt adminiſtres calefactionem cordis cum lætificantibus ex medicinis de moſcho, theriaca, mithridatio, & his ſimilibus, & etiam caput cum eis, quæ dicta ſunt in capit. de ſtoliditate, quæ ex ea fortis eſt conſequens. Si eſt ſequens alterius ægritudinis calidæ, tunc eſt facilis, ita, vt embrocationibus remoueatur. Si autem melancholia eſt ex materia confirmata in cerebro, tunc theſaurus curæ ipſius ſtat in tribus rebus. Prima earum eſt euacuatio materiarum, & fortaſſe erit euacuatio per clyſtere & vomitum, niſi in illo, cuius eſt ſtomachus debilis, qui in hac ægritudine nunquam vomere debet, nec etiam in hypochondriaca. Secunda res eſt, vt adminiſtretur humectatio aſſidua cum euacuatione, cum embrocis oleis calidis, ponas in eis ex medicinis ſicut chamomilla, aneto, meliloto, radice lilii, & nõ incraſſetur humor per D reſolutionem puram, in qua non eſt lenitas, neque craſſitudo, vt humectet, & non ſit ex eis reſolutio. ¶ Si cholica nigra elongata eſt a caliditate, tunc addas folia lauri, calamentum cum humectantibus. Adminiſtra cibos generatiuos ſanguinis laudabilis, vt piſces petroſos, carnes laudabiles prædictas, in quibuſdam horis, vinum album permixtum præter antiquum & forte. Tertia res eſt, vt adminiſtres confortationem cordis, ſi ſentit complexionem frigidam cum lætificantibus calidis, & ſi ſentit complexionem declinantem ad latus caliditatis cum lætificantibus temperatis, & ſic caliditas eſt valde fortis, adminiſtra lætificantia multum frigida, & iſtud quidem ſcies ex pulſu, diſtinguamus has tres res, videlicet. Curatio ita inſtituenda eſt: nam ſi vides venas plenas, qualitercunque ſit, tunc cholera nigra eſt ſanguinea, phlebotomia ergo fiat venę nigrę, imo oportet, vt ſecundũ diſpoſitionem omnẽ a phlebotomia in- *Vena ſectio.* E cipias, niſi timor vehementis debilitatis affuerit. Scias, ꝙ ſi materię ſint paucæ, & in cerebro tantũ ſiccitas dominetur ſuper complexionem, ſi phlebotomas & inuenies ſanguinem ſubtilẽ, non retineas ſanguinem propter hoc, ꝙ multoties præcedit in ipſo ſubtilitas. Oportet, vt amplifices phlebotomiam, vt non fluat ſubtile, & retineatur craſſum & inde augeatur. Conſidera quod duorum laterum capitis ſit grauius, & aperi cephalicam eiuſdem lateris, quandoque erit neceſſarium tibi, vt phlebotomes baſilicam, & ante phlebotomiam venarum frontis minus plus cum inuenis ſigna communia. Deinde ſi inueneris humorem melancholicum declinare ad frigus, euacua cum pilulis factis ex epithymo, & aloe, & in tempore digeſtione. Pilulę ex epithymo, & aloe in principio leues, in quibus eſt epithymum, deinde cum decoctione epithymi & agarici, poſtea ſi non conferunt, adminiſtra hieras magnas, lapis lazuli iuuat, lapis armenus, pilulæ factæ ex eis iuuant, & ſine timore adminiſtratio dictarum medicinarum, in aqua caſei. Si non conferunt, reitera curam in omni hebdomada euacua cum ſubtilibus. Expertum eſt po- *Tryphera.* F tare infra ſcriptam trypheram epithymi ℞ *tryphera ℥ ij. epithymi ʒ j. hiera ℥ ß. omni menſe euacua cum hieris magnis, donec remoueatur ægritudo.* Odoramenta bona, videlicet moſchus, ambra, xyloaloes iuuãt & humectationes & minus ex calefactione, ſi materia ſit decliuis ad choleram citrinam: non tamen euites chamomillam, aqua decoctionis abſynthii iuuat.

CONSIL. XVIII. *Contra accidentia melancholica mulieris valde cholerica.*

ENema lenitiuum, mollitiuum, materierum communium eductiuum, & diuerſiuũ a corde, ſplene, epate & ſtomacho. *Enema.* ℞ *caput ouis castrati ſeu agni numero j. maluarum blitis, violarum an. M j. radicis althææ ſeu maluauiſci, quod idem eſt M ß. ſeminum fœnugræci ℥ ß. vitellum oui numero j. caſsiæ ℥ j. ſachari rub. ℥ ß. olei cõmunis ℥ iiij. ſalis cõmunis. ʒ ij. caput bulliat in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem deinde in eius decoctione, herbæ, radices & ſemina bulliant vſque ad conſumtionem* G *tertiæ partis decoctionis, deinde optime exprimantur & colentur, vltimo, dictæ colaturæ tribus cyathis ſeu ℥ xiiij. vel quæ omnia addantur & fiat clyſtere.* Iſtud enema vſurpet debite calidum ſtomacho ieiuno, & proprie ante certam diebus immediate præcedentibus aſſumtionem ſolutiui melioratiui & eradicatiui infra ſcriptorum, quo enemate etiam vti poteſt, ſemel in hebdomada ſtomacho

Solutiuum minoratiuum. ieiuno & proprie ante prandium ad libitum. ¶ Solutiuũ minoratiuũ. ℞. *caſſiæ electæ ℥ j. diaſenæ ʒ iij. tamarindorũ ʒ j. aquarum lupulorum, bugloſſæ, endiuiæ an. q. ſ. pro potione miſce.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidum non tepidum per octo horas poſt finem cœnæ immediate præcedentis, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet in lecto per horam, &c. vt fit & pro ferculo commedat blites, cum boragine & carnes laudabiles. ¶ Digeſtiuũ. ℞. *ſyrup. de pomis ℥ j. de byzanthiis ℥ ß. de epithyme ʒ ij. aquarum aceteſæ ℥ ij lupulorum bugloſſæ an. ℥ ß. miſce.* Iſtud aſſumat debite calidum poſt cœnam per octo horas, quo vtatur diebus quatuor continuis, & tertia die poſt ſumtionem ſupraſcripti minoratiui. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *ſolutiuum ſupraſcriptum rheubarbari electi. ʒ j. epithymi ʒ ij. ſpicæ g. ij. mellis paſſularum ℥ ß. rheubarbarum prius minutim inciſum, deinde leniter trituratũ & non poſt atum, infundatur in dictis aquis per horas 12. ad minus. deinde optime exprimatur & coletur, vltimo reliqua addantur, & fiat potio.* Iſtud aſſumat calidum, &c. vt ſupra. ¶ Lotio diuerſiua. ℞. *foliorum violarum. M. j. blitis, ſalicis, ana. M. j. florum nenupharis M. ß. florum violarum. M. j. florum roſarum. M. ß. chamo. M. ij. Contundantur omnia cum craſſo modo: deinde ſimul bulliant in ſufficienti quantitate aquæ, vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ.* Cum hac decoctione debite calida non tepida lauentur crura a genu infra, alternis diebus ſtomacho ieiuno, & proprie ante cœnam per horam vnam vel circa. Qua lotione taliter vti incipiat poſt diem tertiam, poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupra ſcripti. ¶ Epithema cordiale. ℞. *corticum citri ʒ ß. oſſis de corde cerui, corallorum rubr. ana ʒ j. been albi & rubei ℈ j. ſeminum aceteſæ ʒ ß garyoph. ʒ j. croci ℈ ß. roſarum ſandalorum an. ℈ ß. ligni aloes ℈ j aquarum roſarum ℥ ij. bugloſſæ ℥ v. aceteſæ ℥ iij. miſce & fiat epithema.* In iſto liquore infundatur ſindon granceus duplus in forma ſcuti, &c. modicum expreſſus apponatur, &c. Quo cordiali taliter vtatur per quatuor horas ad minus poſt nutrientis aſſumtionem, & ipſum taliter reiteret inter prandium & cœnam ad minus bis. Et totidem inter cœnam & prandium, & eo diebus alternis vti incipiat die quarta poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *ſeri caprini, aquarum aceteſæ an. ℥ j ſucci foliorum blitis ℥ j ß lupulorum, abſynthii an. ℥ j ſacchari albiſſimi ʒ j. iſtud aſſumat debite calidum, &c. vt ſ. in aliis digeſtiuis.* quo taliter vti incipiat poſt octo dies ad minus poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. Et eo taliter vtatur quatuor diebus continuis in ſingulis duobus menſibus. ¶ Digeſtiuum aliud vſuale. ℞. *ſeri caprini, aquarum aceteſæ an. ℥ j ß. lupulorum, abſynthii an. ℥ j. ſacha. albiſſimi ʒ j.* ſi hoc eſt ipſi gratius priore, ipſum aſſumat calidum, &c. vt ſupra, quo vtatur ſemel in ſingulis duobus menſibus, & proprie poſtquam aſſumſerit diebus quatuor digeſtiuum vſuale ſupraſcriptum. ¶ Caputpurgium. ℞. *aquarum maioranæ ʒ ij. violarum ʒ j. ſucci foliorum blitis. ʒ j ß ſacchari cand. puluerizati ʒ ij. miſce. de quo liquore tepide trahat ter vel quater per nares ſucceſſiue ieiuno ſtomacho & proprie per horam ante prandium diebus alternis.* quo vti incipiat per 12 dies poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti & eo taliter vtatur in cheli modis duobus. ¶ Vnctio ſplenis confortatiua & aperitiua. ℞. *oleorum capparorum ℥ j. violati ʒ ß. pulueris ſcolopendriæ ʒ j croci ℈ ß. ceræ albæ q. ſ. pro vnguento molli miſce, cum modico aceti fac vnguentum pro ſplene.* Cum hoc vngatur ſplen cum manu ſuauiter calida ſtomacho ieiuno ſaltem ſemel in die diebus alternis in menſe vno, qua vti incipiat per duodecim dies poſt aſſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Pilulæ confortatiuæ ſplenis & epatis. ℞. *trochiſci de capparibus ʒ ß. diarhodon ʒ j. abſynthii ʒ ß. ſandalorum rub. corallorũ rubr. an. ʒ ß. ſeminis aceteſæ ℈ j ſachari albi ʒ ß miſce & cum ſyrup. de pomis formentur pilulæ vij. pro ʒ.* Iſtarum pilularum non ſolutiuarum aſſumat ʒ ß. in mane, cum ſurgit, bis in hebdomada in vno menſe ad libitum & poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiuna ad minus horis tribus, quibus vti incipiat quarta die poſt aſſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Confectio caliditatis lapſæ reductiua & pectoris & cordis confortatiua & ſputum facilitans. ℞. *diadragantis frigidi deſcript. Nico. ℥ iij. elect. regum Meſue ʒ ß. ſeminum communium frigidorũ maiorum ʒ ß. corallorum rub. ʒ ij croci ℈ j. oſſis de corde cerui ʒ j. cum iulepo viol. reformetur confectio in mortario ſine igne in morſellis. iij. ʒ. pro quolibet morſello.* Iſtius aſſumat morſellum vnum mane diebus alternis in vno menſe: & poſt eius aſſumtionem ſtet ieiuna ad minus horis tribus, qua vti incipiat per quatuordecim dies poſt aſſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Confectio confortatiua, vt ſupra. ℞. *gemmarum, margaritarum, electuarium de gemmis ſine ſpecieb. an. ʒ j ſpecierum diarhodon abbatis, trochiſ. de rheubarbaro an ℈ j. radicum capparorum, ſpecierum triaſandalorum, ſeminum aceteſæ. an. ʒ ß. ſachari albiſſimi ℥ ij. miſce & cum aqua aceteſæ fiat confectio ſolida in morſellis ʒ ij pro morſello.* Iſtius aſſumat morſellum vnum mane diebus alternis in vno menſe, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiuna ad minus horis tribus, qua confectione vti incipiat per duos menſes poſt aſſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Solutiuum facile confortatiuum, &c. ℞. *triphera ſine opio ʒ iij. epithymi ʒ j. hieræ ʒ ß. paſſularum ℥ ß. aquæ aceteſæ ℥ j. ſeri caprini. q. ſ. pro potu.* Iſtud aſſumat calidum per nouem horas poſt finem cœnæ immediate præcedentis in ſingulis tribus menſibus ſemel, & cum modis deſcriptis in aſſumtione ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti, præterquam quod poſt aſſumtionem dormiat ad libitum, & non ſumat lauatiuum.

Margin notes: *Digeſtiuũ.* — *Eradicatiuum.* — *Lotio diuerſiua.* — *Epithema cordiale.* — *Digeſtiuũ vſuale.* — *Aliud.* — *Caputpurgium.* — *Inunctio ſplenis confortatiua & aperitiua.* — *Pilulæ confortatiuæ ſplenis & epatis.* — *Morſelli.* — *Alii.* — *Solutiuum facile confortatiuũ.*

Margin letters: A B C D E F

Conſil. XIX. *Contra vertiginem, paralyſin & principium apoplexiæ.*

G

Pilulæ. MEdicinæ virtuti familiares. ℞. *pilularum alephanginarum, agarici an. ℈ j ſalis gemmæ zinzib. an. gran. j. miſce & cum ſyrupo. de ſtœchade reformentur pilulæ vij. pro ʒ.* ¶ Diaciſiuum. Extrema fricentur cum panno ſuauiter calido per horam ante cibum. ¶ Digeſtiuum. ℞. *aqua*

A ℞ aqua mellis facta ſecundum canonē q.ſ pro decoctione delectabili:ſaluia partes,ij. maiorana partem ß. roſ- Digeſtiua
mariai partem j miſce deinde bulliant vſque ad conſumtionem tertia partis aqua, vltimo exprimantur & potio.
colentur ¶ Si vero vult medicamen efficacius addantur piperis, zinz.bo cinamo. an. q.ſ pro decoctione de'e-
ctabil. bulliant omnia ſimul, & colentur vt ſupra. ¶ Sitiorum vult medicamen efficacius tunc ℞ y de ſtœ-
chade ℥ j. oxymell ſ. ℥ ß aqua ſaluia ℥ j. ß aquarum hyſſipi, abſynthii an. ℥ j. miſce. ¶ Poſt vero debitam aſ-
ſumtionem alterius digeſtiuorum ſupra ſcriptorum, reaſſumat pilularum ſupra ſcriptarum quantita-
tem ad libitum. ¶ Caputpurgium per nares attrahendum ℞ aqua maiorana ℨ j. pulueris nucis muſca. Caput
℈ j. mell. ℨ ij. miſce ¶ Digeſtiuū vſuale & virtute familiare. ℞ aqua ſaluia ℥ j aqua maior. herba hyſſo. abſyn. purgium.
an. ℥ j. pul. nigel. ℨ ß. ſaccha. al. ℨ ij. aut & melius mell. ℨ iij. miſce. Solu. vſual. & facil:. ℞ pilu ſupra ſcripta- Digeſt.uū
rum quantitatem ad libitum. ¶ Cerebri confortatiuum, ſuffumigetur camera ex hure. Hunc vero ſu- vſuale.
B mum a longinquo recipiat, & non radios directos ipſius fumi, aut ſuffumigetur cum auibus cypri arti- Solut.
ficialibus Salibanz ori vel ligno aloes ad libitum ¶ Cerebri confortatiuum vt ſupra ℞ cubebarum ℨ j ß Nodulus
cardamomi ℨ j. nigella torrefacta ℨ iij. miſce deinde ligentur in ſindone graneo ſubtili & raro. Iſtam mixtu- confortans
ram odoret crebro & proprie ſtomacho ieiuno. Cerebri confortatiuum & cordis ℞ theriaca debito fermen- cerebrū.
tata ℨ j. ß aqua ſaluia ℥ ij. miſce iſtam theriacam, aſſumat ſtomacho ieiuno in aurora per x. horas poſt cœ- Conf. cerebri &
nam & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis ſeptem, & interim dormiat, ſed non amplius duabus horis. cordis.
¶ Aliud. ℞ acori. nutriti fine cano. ℨ ß. ¶ Aliud. ℞ diacori ℨ iij. ¶ Solutiuum aliud vſuale facile, &c. ℞ pi- Pilula.
lularum aſſaiaret, agarici ana ℈ j. ſalu gomma. zinzibe. an. gra j. miſce & cum ſyru de ſtœchad. fiant pilula
v j. Iſtarum aſſumat ab vna vſque ad duas ad libitum diebus ad libitum in ſero, cum ponit ſe ad dormi-
endum etiam ſi cœnauerit. Cerebri, ſtomachi & epatis confortatiuum ℞ myrobalanum chebulum con-
C ditum. j. hunc aſſumat in aurora diebus ad libitum. ¶ Cerebri confortatiuum efficacius priori. ℞ flo-
rum ſaluia viridis, quantum ſufficit pro conſerua delectabili, mellis electi lib. ij ſpecierum diamoſchi dul. ℨ j. Electua-
miſce, deinde fiat elec. ſeu. melius conſerua ſecundum can. ¶ Cerebri, nuchæ, & neruorum confortatiuum. rium.
℞ oleorum liliorum alborum ℥ ij ſpica chamo. an. ℨ j. ſpecierum diamoſchi dul ℨ ij. miſce. Ex hac vnctione Vnctio
vngatur nucha ſpondyli, colli, & omnes ſpondyli ſpinæ & etiam membra læſa. cōfortans cerebrum & neruos.

Cons. XX. *Contra epilepſia principium.*

MInoratiuum. ℞ pilularum de hiera deſcriptarum in recepto infra notato agarici ana. ℈ j. Zinzi. gra. ij. Pilula.
agaricus infundatur in oxymell. ſimplici: deinde miſce & fiant pilula. vij ¶ Pilulæ de hiera, de quib. ſu- Pilula de
pra. ℞ ſpecierum de hiera picra partem j ſeu de hiera maiori Galeni, aloes, ſuccotrina electa partes ij. miſce, hiera.
D & cum ſyruoo de ſtœchade, fiat magdaleon pro pilulis. ¶ Digeſtiuum. ℞ ſyrupi de ſtœchade ℥ j oxymell. Digeſtio.
ſimplicis ℥ ß. aquarum maio. ℥ j. ß ſaluia ℥ j. acetoſe ℥ ß miſce ¶ Eradicatiuum ſolutiuum. ℞ pilularum fœ-
tidarum de hiera de quibus ſupra, agarici an. ℈ j. zinzi. gra. ij miſce vt in primo minoratiuo ſ. infundendo a-
garicum in oxymelle ſimplici. ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞ pilularum alephanginarum ℈ j agarici ℈ j. Pilula.
agaricus infundatur in oxymelle ſimplici deinde miſce & fiant pilula, &c. ¶ Cerebri & neruorum confor- Alia.
tatiuum, & cauſſarum tam antecedētis, quam coniunctis digeſtiuum & reſolutiuum. ℞ ſpecierum dia-
moſchi dulcis ℨ j. ß radicis pœoniæ, ℈ ij. caſſia lignea ℈ ß. ſach albiſſimi ℥ vj. piſta. pi. deinde omnia ſimul miſce
& cum aqua maio. & ſaluia an fiat confe. ſolida in morſell. ℨ iij pro quolibet. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞ aqua- Morſelli.
rum ſtœchados ℥ j ß. betonica ℥ j maiorana, ſaluia an ℥ ß radicis pœonia pulueriZata gra. ij. ſacch. al. ℨ j. mi-
ſce. ¶ Cerebri confortatiuum vt ſupra, ſcilicet efficacius. ℞ ſpecierum diambra ℈ j ß oſſis de corde cerui Digeſtiua
E ℈ j. carpobalſami, gallia muſca. ana. ℨ ß lingua arietis, ℈ j radicis pœonia ℈ ij ſaccha. albiſſimi. ℨ viij pul pul potio
& fiat confec. vt ſupra de alia immediate. ¶ Aliud vt ſupra. ℞ aſſa ℈ j. carpobalſami ℨ ß gallia muſ. lingue a-
rietis an. ℈ ij. nucis indica ℈ j. radicis pœonia ℨ j. piſtanda piſtentur, & cum ſy. de ſtœchade fiant pilulæ vij pro Cōfectio.
ℨ ¶ Aliud vt ſupra, ſed efficacius. ℞ radicum vitis albæ, radicum ariſtologia ro. an. ℈ j. radicum
andiocchæ, radicum pentaphilen. an. ℈ ß ſpica epithymi an. ℨ ß ſeminum plantaginis. M j. corallorum
ru ℨ ß pul pul. deinde ex omnibus ſimul mixtis fiant pilula vt ſupra. ¶ Aliud, vt ſupra. ℞ lapidum armeni Alia.
lyncis, gagatos an. ℈ j. opoponacis, lacca an. ℈ ß ambra ℈ ij. oſſis de cordis cerui ℈ j. pul. pul. ſecundum cano.
deinde cum ſy. de ſtœchade fiant pilula vt ſupra. ¶ Aliud virtutis familiare. ℞ ſeminum ſiſeleos ℨ j. roſma. ℨ Pilula.
ß rutha ℈ j. ſpica gallia muſ. an. ℈ ß ſtœchados ℨ j. coral. ru. ℈ j. ſeminū plantaginis ℈ ß pi. pi. & cū ſucco feni-
culi fiant pilula vt ſupra vij. pro ℨ. ¶ Caputpurgium & cerebri confortatiuum. ℞ aquarum maiorana, Caputpurgium &
F ſtœchados an. ℥ j ſucci foliorum betis ℨ ß nigella ℈ ß pœonia ℈ j manna electa ℨ ß pul. omnia & miſce. ¶ Ce- eius con-
rebri confortatiuum. ℞ theriaca andromachi ℨ j. ß. Cerebri & nuchæ confortatiuum ℞. vnguenti e fortatiuū
bdellio meſ. ℥ j. coral. rub. ℈ ij ſeminis plantaginis ℈ j oleorū liliorū albo. ℥ j ſpica ℨ ß laudani. q.ſ. ad omnia ſi- capitis.
mul tenacitatem faciendam cera noua, quantum pro vnguento molli pul. pul. & fiat vnguentum ad len-
tum ignem.

Cons. XXI. *Contra epilepſiam.*

ANtonius Cermiſonius requiſitus à ſpectabili viro N. vt indicium & eſſentiam ægritudinis profer-
ret. &c. In caſu ſupraſcripto implicantur tria dubia principaliter. Primum vitium hic in omnibus
ſit epilepſia. Prima concluſio ex ſignis narratis in caſu hic morbus eſt epilepſia tanquam ex ſignis com-
G munibus & propriis epilepſiæ. Secunda concluſio epilepſiam aliquando concomitatur ſtupor, cum ipſa
aliquando permutetur ad paralyſin, ſicut & apoplexiam & paralyſin multoties procedit ſtupor. Ergo
non eſt inconueniens, quod ſtupor concomitetur epilepſiam, ſicut eſt in caſu illo. Tertia concluſio
ſpaſmus non neceſſario coniungitur epilepſiæ, vt quando epilepſia eſt in ſua, in qua virtus eſt impo-

Digitized by Google

tens ad expellendum materiam ad extremitates neruorum & origines, vt quādo cauſſa epilepſiæ eſt vapor, aut materia ſubtilis ſubſtantiæ, & non multum acutæ qualitatis, quorum non eſt cauſſare ſpaſmum, & ita eſt in caſu illo dicto. Hæ tres concluſiones ad literam ponuntur ab Auic. *prima tertii, & cap. proprio de apoplexia* & etiam *ſecunda tertii trac. & cap. de paralyſi.* Item a Serap. *in breuiario tract. 3. cap. de apoplexia.* & nono *cōtinentis tract. de apoplexia.* Secundū dubium vtrum dicta apoplexia ſit propria, vel per eſſentiam in cerebro, aut cōmunitatem ex alio membro. ¶ Prima cōcluſio epilepſiæ dictæ primi paroxyſmi leuis, qui fuerunt ſine ſpaſmo & ſine capitis grauedine, &c. fuerūt ex cerebri debilitate, & per communitatē vaporum eleuatorum a multis materiis cetētis in dictis magnis venis mēbrorum naturalium, vt epatis, ſplenis & ſtomachi, geniti defectu naturalium virtutum membrorum dictorum, & cetenti per diminutum fluxum hemorrhoidarum ſibi conſuetarum, quod teſtatur cor de aliqualis altero & ſtomachi fluxu cholericus vitellinus, q verisimiliter ſecutus debilitatis mēbra naturalia, & omnia ſine capitis grauedine. Et omnia ſentiunt auctores dicti in locis allegatis. ¶ Secunda concluſio epilepſiæ dicti paroxyſmi fortes, qui fuerunt cum ſpaſmo & capitis grauedine, &c. fuerunt paroxyſmi epilepſiæ ꝓprie & per eſſentiam in cerebro, & hoc propter adiuncta debilitatem virtutum naturalium cerebri & paroxyſmorum continuitatis ſeu cōtinua reiteratione, quod teſtatur in caſu dictio ua capitis grauedo tempore quietis, videlicet inter vnum paroxyſmum & alium, & continua oculorum tenebroſitas, & vertigo & priuatio ſignorum ſignificantium læſionem alterius mēbri, & hoc idem ſcriſit Auic. *dicto ſecundo cap. & dicti Auctores dictis cap. de epilepſia* ¶ Tertium dubium vtrum in dicto caſu epilepſiæ dictæ, cauſſa ſit humor, vēr aſſitas, an vapor. & ſi humor an ſit phlegmaticus, an ſanguineus. Prima cōcluſio in dicto caſu epilepſiæ paroxyſmorū leuium cauſſa fuit vapor, ſed paroxyſmorū fortium, quibus cōmunicatus fuit ſpaſmus, cauſſa fuit humor phlegmaticus aquoſus ſubtilis, q̃ ꝓ teſtatur ſpaſmus, grauedo capitis, oculorum tenebroſitas, hoc idem maniſeſtant Doctores dicti locis allegatis. ¶ His viſis veniamus ad remedia, & C

Curatio. primo poteſt dari ſyrupus talis ℞ ſy. de ſtœchade ℥ j. oxymell. ſquillitici ℥ ß aqua ſaluiæ, aquæ maioranæ an. ℥ j. ß pul. ſeminis peoniæ ℥ ß. miſce ¶ Pilulæ eſſi ... ℞ pilularum de hiera maioris, coctiarum, agarici, an. ℈ j. ſalis gemmæ gra. j. miſce & cum electuario ... q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. ¶ Pilulæ faciles. ℞ Pilularum de hiera ſimp. ... ʒ j. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gra. j. miſce & reformentur pilulæ cum dicto elect. vt ſupra ¶ Confectio es ℞ Myrobalanorum, chebulorum conditorum numero ij diamoſchi dulcis ℥ iij. diacori ℥ ß. aromatizentur cum ſemine nigellæ, ſiſeleos, pœoniæ ana quantum ſufficit ad incorporandum, vel ad aromatizandum ¶ Clyſtere. ℞ mercurialis M. j maluarum M. j ſtœchados, maioranæ, radicum feni. pe roſ. centaureæ minoris an. M ß. cumini, ſiſeleos, carthami an. ℥ iij. caſſiæ fiſt. ℥ ß hierapicræ ℥ ß ſacch. rub. ℥ ß. vitellum ou. j. olei aneti. ℥ iij. herba, radices, ſemina bulliant ſufficienter, deinde optime exprimātur & colentur, vltimo duobus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere ¶ Maſticatorium ℞ ſiſeleos ℥ j. maſtice ℥ ß. nucis muſc. ℈ j pyrethri ℥ j. ceræ q. ſ. ad incorporandum miſce, & fiāt pilula parua, olfaciat rutham ſæpiſſime maſticet ſæpe folium matricariam. Caputpurgium ℞ aquæ maioranæ ℥ j. pulnerum radicis ireos ℥ ij nuc. moſc. ℈ j miſce. Summum remedium eſt mutare aerem humidum in ſiccum, vt Hip. *2. aph. 451.* & Aui. *prima tertii, 2. cap de epilepſia.* D

Sy rupus. *Pilula.* *Alia.* *Clyſter.* *Maſticatorium.* *Caput purgium.*

Cons. XXI. *Contra debilitatem memoria.*

SOlutiuum memoratiuum facile. ℞ caſſiæ fiſt. ℥ j. myrobalanorum indorum ℥ ij. ſyrupi de ſtœchade ℥ j aquæ endiuiæ ℥ j. ſeri caprini. q. ſ. pro potione. myrobalani prius minutim inciſi infundantur per xij horas ad minus in dicta aqua: deinde optime exprimantur, & dictæ expreſſioni reliqua omnia addantur, & fiat potio ¶ Solutiuum memoratiuum aliud ℞ pilularum de hiera ſimplici ℈ ij agarici ℈ j. bdellii gra. ij. ſalis gemmæ gra. j miſce & cū elec. indi &c. & fiant pilulæ vij. pro ℥ ¶ Syrupus ℞ ſucci acori ℥ j. ſuccorū cyperi. ireos, calamenti an. ℥ ß. pulueris ſileris montani ℥ ij ſucci ſaluiæ ℥ j ſaccha. al. q. ſ. miſce & cū aqua alkeeri aut ſtœchados. q. ſ. ad ſyrupandum fiat ſyrupus ad lentum ignē & clarificetur ¶ Syrupus alius. ℞ ſyrupi ſtœchados ℥ j. oxymellis ſimplicis ℥ ß. aquæ ſaluiæ ℥ ij aquæ capilli veneris ℥ j. miſce ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ agarici myrobalanorum, chebulorum ſpecierum hieralogodionis deſcriptione an. ℥ j nucis muſc. gra. j. miſce & cum elec. indi. &c fiāt pilulæ vij pro ℥. Potio loco ſyrupi. ℞ aquæ maioranæ ℥ ij. aquæ menthæ, aquæ hyſſ. p. an. ℥ j miſce & aromatizetur cum modico acori vel cyperi. Fricationes fiāt ad collum, ſpatulas & brachia tota ab humero infra cum panno mane cum ſurgit, & hoc ſaltē bis in hebdomada. ¶ Lotio extremorum ℞ Florū chamomillæ M. j ſtœchados M ß. ſaluiæ roſmarini an. M j contundantur omnia craſſo modo: deinde bulliant omnia in ſufficienti quantitate ad conſumptionem quartæ partis aquæ. Ventoſæ ſine ſcarificatione duæ, carnoſitatibus ſpatularum tertiæ ſpiræ. vbi collum coniungitur dorſo ſaltem ſemel. ¶ Enema. ℞ Foliorū blitis, mercurialis an. M j ſtœchados chamomillæ, maioranæ, rutha, menthaſtri an. M j. ß ſileris montani, fœnugræci an. ℥ ß. vitellum oui j. an M ß caſſiæ fiſt. ℥ j hierapicræ ℥ vj ſacchari rubei ℥ iij. olei meirs ℥ ij bulliant herbæ radices & ſemina ſecundum cano. deinde trib. cyathis dictæ colaturæ, reliqua omnia addantur. & fiat clyſtere. ¶ Caputpurgiū. ℞ aquæ maioranæ ℥ j ſucci ebuli ℥ ß. pulueris ireos ℥ j ſacchari ℥ j. ß miſce ¶ Sternutatorium. ℞ ellebori albi partem j pulueris ireos partes ij miſce ¶ Odoramentum. ℞ radicum ireos ℥ j ß ſiſeleos ſtœchados an. ℥ ij nucis muſcatæ ℥ ß menthæ. diambræ thuris calamenti, ſtyracis calamitæ ana ℥ ß. ligni aloes ℈ ij laudani quantū ſufficit pro pomo conficiendo. ¶ Confectio ℞ diacori ℥ ij. ſpicæ nardi ℈ j nucis muſcatæ ℥ ß ireos ℥ j. radicum ariſtologiæ rot. ſiſeleos. ſaluiæ ana ℥ ß. mellis q. ſ. pro elect. & fiat electuarium ¶ Alia confectio. ℞ ſpecierum diacori ℥ ij ſpecierum diamoſchi dulcis ℥ j. ſaluiæ ℥ j. ß mellis q. ſ. pro elect. vt ſupra ¶ Alia. ℞ chebulorum conditorum ℥ ij. diacori ℥ ß ſaluiæ ℥ j mellis q. ſ. ad incorporandum. & fiat confectio ¶ Lotio pro capite. ℞ ſtœchados M j ſaluiæ ℥ j maioranæ, bacharæ, roſmarini an. M ß. bulliant ſufficienter in lixiuio quercuum an. ſarmentorum vitis, quod poſtremum eſt melius. E F G

Potio memoratiua. *Syrupus.* *Pilulæ.* *Potio.* *Lotio extremorum.* *Enema.* *Caputpurgium.* *Sternutatorium.* *Pomum odoramentū.* *Electu.* *Cōfectio.* *Lotio pro capite.*

A

Cons. XXIII. *Contra viſus debilitatem ex panno.*

Pilulæ. Collyriũ confortatiuum.

SOlutiuum facile. ℞ *pilularum lucis minoris Meſuæ* ℈ *ij. agarici* ℈ *j. ſalis gemmæ, zinzib. an. gra. j. miſce & cum ſyru. de ſtœchade & ſucci feni. an. reformentur pilulæ vij.* dentur ſecundum canon. &c. ¶ Confortatiuum viſus & oculos clarificans. ℞ *ſuccorum chalidoniæ* ℥ ß. *rutha* ℥ *iij. feni. roſæ verbenæ an.* ℥ ß. *ſacchari candi pulueriz ati* ℥ *ij. miſce.* De iſtis ſuccis actu frigidis ponat in oculos duas vel tres guttas tempore calido vel tecenti tempore frigido tepidis, ſtomacho ieiuno per vnam horam ante cibum, & proprie mane & diebus alternis, &c. Tertia die poſt ſolutiuum ſupra ſcriptum. & ſpatio dierum xv. modo dicto aliis diebus xv. non vtatur. ¶ Confortatiuum vt ſupra ℞ *myrobalanum chebulum conditum vnum ſumatur, vt eſt in aurora ſingulo menſe ſemel, & poſt ſtet ieiunus horis*

B *quatuor* ¶ Viſus confortatiuum & oculos clarificans. ℞ *ſuccorum chalidoniæ* ℥ ß. *frutæ* ℥ *iij feniculi, roſæ verbenæ an.* ℥ ß *climæ lauri* ℈ *j margaritarum non perforatarum* ℥ ß. *ſileris montani* ℥ ß. *croci* ℈ ß. *ſacchari candi* ℥ *ij. pulueriz. andæ puluerizentur, deinde miſce.* Si vult efficacius confortatiuum & viſum clarificans ſupra ſcripto, illo vtatur vt ſupra. ¶ Viſum clarificans & caliginem remouens, vt ſupra. ℞ *feniculi depurati* ℥ *j. mellis electi* ℥ *j fellis perdicis* ℥ ß. *miſce.* Si vult medicamen permutare, iſto vtatur, vt ſupra. ¶ Viſum clarificans efficacius priorib. ℞ *ſucci feniculi depurati* ℥ *j.* ß. *mellis electi* ℥ *j fellis vulturis* ℥ ß *miſ.* Si vult efficacius prioribus, iſto vtatur vt ſupra. ¶ Confortatiuum vt ſupra ℞ *licii* ℥ *j.* ß *ſacchari candi* ℥ ß. *ſucci feniculi depurati q. ſ. ad aliqual ter impiſſandum totum licium & ſaccharum, & pulueriz entur ſubtiliter, deinde optime cum dicto ſucco feniculi incorporentur in mortario cum piſtillo, donec totum redigatur*

C *in modum mellis fluentis.* Si vult medicamen efficacius viſum clarificãs &c. vtatur iſto cũ modis, vt ſupra. ¶ Confortatiuũ vt ſupra. ℞ *ſeminum ſiſeleos* ℥ *j. feniculi* ℥ *j cubebæ* ℥ *ij. nucis muſcatæ* ℥ *ij. macis* ℥ *j.* ß. *ſacch. optimi* ℥ *iiij ſemina confiſ. antur cum vna ſola coopertura ſacchari. Vltimo reliqua minutiſ. landa incidantur, & fiat tragea pulueriz. ata.* Illius trageæ aſſumat ℥ *ij.* vel ℥ ß in mane cum ſurgit bis in hebdomada tempore frigido, & ſemel tempore recenti: poſt ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Confortatiuum vt ſupra. Aromata ſeu ſpecies pro ferculis & ſaporibus. ℞ *aromatum trageæ immediate ſupra ſcriptæ* ℥ ß. *zinzib. cinnamomi electi garyoph. an* ℥ *j ſpecierum diamoſchi dulcis* ℥ *ij. ſacchari albiſſimi* ℥ ß *puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde miſce.* Iſtis aromatibus vtatur ſuper ferculo ſaltem ter in hebdomada, & proprie tempore frigido vel recenti ad libitum in quantitate debita.

Tragea. Species.

Cons. XXIV. *Contra lachrymam oculi & conturbationem eius & principium ophthalmiæ.*

D

Venæ ſectio. Pilulæ. Potio digeſtiua.

PHlebotomia primo fiat cephalicæ manus lateris oppoſiti oculo læſo, ex qua extrahantur v. ℥ ſanguinis. Hæc vero phlebotomia taliter primo fiat & hora tertiarum ſtomacho ieiuno, & prius habito ventris beneficio, eodem mane & luna non exiſtente in combuſtione nec oppoſitione. ¶ Solutiuum minoratiuum. ℞ *pilularũ aurearũ* ℈ *j. agarici* ℈ ß *ſalis gemmæ, Zinzib. an. gra. j miſce & cum diaphœniconis q. ſ. ad incorporandũ, reformentur pilulæ v.* Iſtas pilulas aſſumat in aurora cum cuſtodia ante aſſumtionẽ ſyrupi infraſcripti per vnũ diem. ¶ Digeſtiuum. ℞ *oxymellis ſimplicis* ℥ ß. *ſyr. violati* ℥ *j. aquarum cichoreæ* ℥ *ij feniculi* ℥ *j. miſce.* Iſtum ſyrupum aſſumat calidum in aurora quatuor diebus continuis. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ *pilularum aurearum* ℥ ß. *agarici* ℈ *j ſalis gemmæ,*

E *zinzib. an gra j miſce & cum diaphœniconis q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij.* Iſtas pilulas aſſumat in aurora cum cuſtodia per vnam diem poſt completam aſſumtionem ſyrupi immediate ſupra ſcripti ¶ Prohibitiuum fluxus humiditatum ad oculum. ℞ *cineris lanæ ſuccidæ ſeu non ablutæ & combuſtæ q. ſ. pro linimento albuminis oui optime conquaſſati q. ſ. ad incorporandum ipſum cinerem pro dicto linimento miſce.* Ex iſto linimento liniantur medietas frontis & tempora oculi læſi. ¶ Prohibitiuum vt ſupra efficacius priore. ℞ *aloes ſuccotrinæ, tutiæ preparatæ, ſief memitæ, licii, boli armeni ana partem j gummi arabici partes j de omnibus ſimul q. ſ. pro linimento albuminis oui optime conquaſſati q. ſ. ad hoc incorporandum pro dicto linimento miſce* Ex iſto linimento liniantur tempus & frons, &c. vt ſupra. ¶ Oculi & palpebrarum confortatiuum & lachrymam exſiccans. ℞ *ſief albi ſine opio* ℈ ß. *tutiæ præparatæ* ℈ *ij. thuris* ℈ ß. *croci gra.* ß. *ſucci feni. partes ij aquæ roſ. partẽ j. De ambobus q. ſ. ad reddendum fluxibile. pul. pul. deinde mi-*

Linimentum prohibens fluxum ad oculos. Aliud.

F *ſce: de hoc liquore ponat in angulis lachrymalibus pluribus vicibus in die ſaltem quater. Hoc vero liquore taliter vtatur octo diebus continuis.* deinde interponat vnam ſeptimanam, in qua nihil ponat in oculum, & ſi non receperit debitum iuuamentum, tranſeat ad liquorem immediate infra ſcriptum. ¶ Confortatiuum oculi &c. vt patet. ℞ *myrobalanorum citrinorum* ℈ ß. *tutiæ præparatæ cum aqua roſa. ſecundum canon.* ℈ *j. ſucci feniculi partem j aquæ roſæ partes ij De ambobus q. ſ. ad reddendum totum fluxibile pul. pul. deinde miſce De hoc liquore frigido & non intenſe frigido ponat, in angulis lachrymalibus ſaltem bis in die & cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu liquoris immediate ſupra ſcripti.* ¶ Confortatiuum oculi, &c. vt hic ſupra efficacius priori. ℞ *ſief memitæ* ℈ *j. tutiæ ablutæ, thuris, ſief albi cum opio, croci ana* ℈ ß *puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde miſce. De hoc puluere ſufflatur in angulos lachrymales,* ſtomacho ieiuno bis in die, videlicet ante prandiũ & ante cœnã, & cũ reliquis modis & ordinib. deſcriptis in vſu

Collyriũ confortans oculos & exſiccans lachrymam. Aliud. Puluis ad idem.

G liquoris immediate ſupra ſcripti. ¶ Confortatiuũ oculi vt ſupra. ℞ *ſucci granatorũ acetoſorũ primo cocti, & ex decoctione redacti in medietatem ipſius, & colati q. ſ. ad reddendũ totũ infraſcriptũ fluxibile.* ℞ *ſief memitæ* ℈ *j aloes electæ puræ* ℈ ß. *moſchi parũ* ℈ *j licii* ℈ *j. croci gra.* ß *puluerizanda pul. ſubtiliter. deinde miſce & pone in vaſe vitreo & obtura orificiũ eius, & ſic dimitte dieb. quatuor in ſole. De hoc liquore ponat in angulis*

Collyriũ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

lachrymalibus duas aut tres guttas ſtomacho ieiuno ſingulo die bis, videlicet ante prandiũ & cœnã. & cum re- A
liquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu liquoris immediate ſupra ſcripti. ¶ Confortatiuum oculi, palpe-
brarum & humorum ad oculum fluxorum, & in tunicis oculi, & in palpebris oculi infuſorum reſoluti-
uum. In fine vero ſtatus morbi, & in declinatione eiuſdẽ ſanguinis, vt extrahatur calidus a venis ſub alis
columbæ, ponatur in oculum totum ad minus quater in ſingulo die pluribus diebus ad libitum, ſed ſal-
tem diebus ſex. Aliæ vero ſunt medicinæ notabiliter intenſiores & efficaciores omnibus ſupradictis
medicinis, vt tam alteratiuæ, quam euacuatiuæ & propriæ cauentium actuale in ſummitate commiſſu-
ræ coronalis. Item inciſio arteriarum temporum, deinde actualis cauterizatio earundem: quem medi-
cinæ omnes inteſiores & efficaciores; & aliæ duæ notabiliter efficaciores hic non ſerioſe deſcribuntur,
ſperans ex ipſis medicinis prioribus etiam naturæ magis familiaribus curam perfici ſecurius & cum in-
firmi moleſtia minori. Si vero ſupra ſcriptis medicinis naturæ familiaribus non debite curetur, tunc B
neceſſaria eſt chirurgia, vt infra, videlicet quod ſcindatur & aperiatur locus palpebræ, in quo ſi ſita ma-
teria eſt indurata, & inde extrahatur dicta materia indurata, quæ inciſio & abſtractio ſapienter & cano-
nice fiat: deinde locus curetur cura vlcerum, videlicet primo mundificetur locus ipſe. Secundo remo-
ueatur a loco mala cõplexio calida. Tertio conſolidetur vulnus omnia hęc tria, vt infra, videlicet mun-
dificetur locus ipſe cum aqua decoctionis hordei excorticati partis, & aqua mellis partem vnam, omni-
bus ſimul mixtis, remoueatur mala complexio calidaa loco cum ſief albo & raſio fricato & diſſoluto la-
cte mulieris ſuper cote ſeu ſuper lapide acutorio, quod idẽ eſt prius ipſo lapide loto cum aqua alia parte
lactis mulieris, quæ lotio lapidis abiiciatur: deinde ſief fartuetur cum alia parte ipſius lactis mulieris, &
imponatur, vt ſupra.

Cons. XXV. *Contra pruritum oculorum.* C

PRimo fiat phlebotomia cephalica, manus dextræ per vj. vel vij. horas poſt prandium, quæ ta-
men non fiat niſi prius habito conſilio cum Medicis aſtãtibus, & extrahatur ſanguinis ℥ iiij.
Ponantur ventoſæ tres vna in medium ſpatularum immediate ſub collo: alia ſub carnoſitate
ſpatularum, & tertia alteri ſpatulæ, & iſtę duæ ſcarificentur & extrahantur ℥ ij ſanguinis vna,
videlicet pro qualibet ſpatula, & iſtæ debent apponi per vj. vel vij. horas poſt cibum. Et ſi facta fuerit
phlebotomia, ponantur ventoſæ ſolum tertia die poſt phlebotomiam. Si vero non facta fuerit, incipia-
tur a ventoſis. ¶ Lotio, cum qua lauãtur brachia a cubito infra & tibiæ a genu infra ſtomacho ieiuno an-
te cœnam, omni die. Deinde poſt lotionem ſtet calidos, & non recipiat frigidum. Et nota quod phlebo-
tomia facta manus phlebotomata non lauetur, niſi poſt quatuor dies, ſed alia membra lauentur. ℞
Florum nenupharis M ß. roſarum, violarum ana M j. corticum papaueris, M ß florum ſalicis, foliorum ru D
tha, an. M y florũ chamomillæ, M j. ß. Contundantur omnia craſſo modo, & bulliãt in aqua ſufficientis quan-
Pilula. *titatis pro lotione vſq; ad conſumtionem quartæ partis aquæ.* ¶ Solutiuum minoratiuum facile. ℞ *Pilularũ*
aurearũ ℈ *j. de hiera ſimplici an.* ℈ *ß miſce, & cum iulepo violato. q. ſ. ad incorporandũ formentur pilulæ vij.*
quas aſſumat quarta die poſt ventoſatione factã in aurora: deinde immediate experiatur dormire per horã vel
circa qua tranſactã ſurgat ſiue dormiuerit ſiue non, & ſtet poſt aſſumtionẽ quinq; horis ieiunus, & tunc aſſu-
mat pro lauatiuo vnũ cyathum aquæ hordei excorticati calida ſine ſaccharo, & per mediã horã poſt experia-
tur, ſi poteſt habere ſeceſſum, & ſiue exeat aqua dicta p ſeceſſum ſiue non prandeat cibaria bonis nutrimẽtis tem-
perati. ¶ Syrupus, quem aſſumat quatuor dieb. continuis in aurora poſt pilulas ſupraſcriptas, poſt quem
Potio. ſyrupum dormiat ad libitum, & ſtet ieiunus horis quatuor. ℞ *Syrupi de papauero,* ℥ *ß. iulepi violati* ℥ *j. a-*
quarũ nenupharis, ℥ *j. endiuiæ,* ℥ *vj. miſce. & exhibeatur in potu.* ¶ Solutiuum eradicatiuum facile. ℞ *Pilu* E
Pilula. *larũ ſupraſcriptarum* ℥ *j. vbi prius erant* ℈ *ij.* Iſtas pilulas aſſumat in aurora, modo & ordine prius ſcriptis
in pilulis, quas etiã pilulas aſſumat poſt quatuor dies ſupra ſcripti ſyrupi. ¶ Confec. aſſumenda poſt pilu-
las mane cum ſurgit dieb. octo continuis, poſt quam ſtet ieiunus horis tribus. ℞ *ſpecierũ & omnium in-*
Morſelli. *gredientium, diadraganti frigidi,* ℥ *ß ſpecierum tria ſandalorũ* ℥ *y. ſacchari albi* ℥ *vj. miſce & cum aqua ro.*
q. ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis triũ drachmarum pro ſingulo & omni die aſſumat vnum
morſellum. Aqua loco collyrii, qua oculos ſibi lauet quater in die ad minus, & pluries ad libitum maxime
ſtomacho ieiuno. & hæc ante & poſt omnia ſupra ſcripta. ℞ *Aquam puram frigidam immediate, cũ hau-*
Collyriũ. *ritur ex puteo, & cũ ipſa balneentur oculi non fricando.* ¶ Collyrium, de quo tepido ponat in oculos guttas
duas vel tres in vnum quoq; oculum ter in die maxime ſtomacho ieiuno, quo non vtatur, niſi poſt pilu-
larum vltimarum aſſumtionem. ℞ *Tutia praparata optime,* ℥ *ß. antimonii.* ℈ *ß. aqua ro. quantum ſ. miſce &* F
Aliud. *fiat collyrium* ¶ Aliud collyrium aſſumendum, vt ſupra ſcriptum. ℞ *Sief album, diſſoluatur ſuper lapide*
coto fricando ipſum cum lacte mulieris.

Cons. XXVI. *Contra debilitatem auditus & ſtomachi.*

Pilula. *REcipe pilularum alephanginarum* ℈ *ij. agarici electi.* ℈ *j. agaricus in fruſta diuiſus, & nõ piſtatus*
infundatur in oxymelle ſimplici q. ſ. ad eius debitã imbibitionem ex dicto oxymelle ſimplici per ſex
horas: deinde omnia ſimul optime incorporentur in mortario cum piſtillo. Vltimo ex hac mixtura
formentur pilula vij. Digeſtiuum & membrorum naturalium, & proprie ſtomachi conforta-
Potio. tiuum. ℞ *Syruporum de abſynthio* ℥ *j. acetoſi ſimplicis* ℥ *ß. aquarum cichorea, lupulorum an* ℥ *j. ß miſce.*
¶ Illud digeſtiuum aſſumat in aurora debite calidum & non tepidum duobus diebus continuis & ſin-
gulã medietate cuiuſlibet menſis præterquam tempore calido, & poſt aſſumtionem ſtet ieiunus ad mi- G
nus tribus horis. Prædictarum pilularum ſolutiuarum aſſumat a tribus vſque ad quinque ad libitum,
& hoc in aurora aut ad libitum in mane, cum ſurgit ſemel in ſingula medietate cuiuſlibet menſis, præ-
terquam tempore magni caumatis, & etiam magni frigoris. Et ſi ipſas pilulas aſſumat in aurora,
tunc

A tra. poſt earum aſſumtionẽ dormiat vna hora ſi poteſt. Si autẽ non dormierit, non ſtet in lecto pluſquã
vna hora: tranſacta vero vna hora dicta, ſiue dormierit, ſiue non, ſurgat & non vlterius dormiat. Sed poſt
earum aſſumtionem ſtet ieiunus horis quinque, ſiue prædictas ſumſerit in aurora ſiue in mane. Et non
aſſumat lauatiuum aliquid, ſed in dicto termino quinque horarum prandeat, & pro ferculo in ipſo bro-
dio comedat blites cum boragine & fœniculo. Item carnes laudabiles, ſunt pulli, perdices, phaſiani,
hædi, vel vituli, vel aliæ. ¶ Stomachi confortatiuum cordis, cerebri, & auditus. ℞ diambræ, ℥ j. iſtius
confectionis ſumat vnum morſellum mane, cum ſurgit duobus diebus continuis ſingula hebdoma- *Oleũ confortãs auditum.*
da ſolum tempore frigido. Et poſt iſtius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Audi-
tus confortatiuum. ℞ *Olei amygdalarum amararum ℥ ij. moſchi ℈ ß. nucis muſcatæ puluerizatæ ℈ ij.*
Iſtius liquoris non calidi neque frigidi, ſed tepidi tantum tres vel duas guttas in aure auditus diminuti ponat
B *veſperi cum vadit dormitum tribus diebus in ſingula hebdomada præterquam tempore calido.*

CONS. XXVII. *Contra manationem ſaniei ex aure.*

Cœna ſit breuior prandio euitet humida in cœna, res vaporoſas, vt fructus, ſubſtantiam cau-
lium, cancros, piſces & proprie magnos & præcipue elixos. Legumina, exceptis ciceribus rub. *Cibi vitandi.*
paſtilia aut alaganas, raphiolos, turtas & ſimilia aromata & proprie intenſæ caliditatis acu-
mina, vt allia, cæpas, ſcalognas, raphanum, & ſimilia, carnes antiquas, vt anſeres, anates, & ſimi-
lia, carnes porcinas, raginas, lacticinia, vt lac, caſeum non durum, butyrum & cetera lacticinia, excepto
caſeo duro, omnia vina vinoſa alba, multum nigra, coitum ſuperfluum proprie poſt cibum, quoniam
eſt peſſimus, ſapores acutos & ſimilia habentia ſpecies acutas, vt ſinapi, &c. vitet. Ventos, quietem ni- *Eligendi.*
miam, vtatur panico pro ferculo, ſpelta, farre, blitibus cum prima ebullitione in ſua aqua & cum bora-
C ginis & petroſ. brodio, ciceris rub. cum aliquibus granis brodio caulium, ſiue caulibus, radicibus pe-
troſelini, brodeo ſine caſeo, non antiquo pulte hordei, & proprie in cœna vtatur carnibus vitulinis, ca-
ſtratinis, & proprie caſtrati capræoli, hædi, leporis iuuenis, carnibus pulli perdicum phaſianorum: lau-
dinum, turturum, turibrum, columborum ſeu pipionum, paruarum auium ruralium ouis quomodoli-
bet & proprie ſorbilibus, & non duris fritaliis, mollibus, caſeo duro poſt cibum non multæ quantita-
tis. Vtatur ſaporibus agreſtibus vel acetoſis, ſed non acutis, ieiunet ſaltem ſemel in hebdomada. Pran-
dium ieiunii non ſit maius aliis prandiis. Singulo die beneficium habeat ventris ſaltem ſemel & ſi non
naturaliter, ſaltem artificialiter eum enemate infra ſcripto. Non ſtet in lecto amplius nouem horis in *Somnus & vigilia.*
iſta hyeme, in quibus non dormiat plus ſeptem horis. Aerem cohabitet ſiccum & debitæ caliditatis. *Aer.*
Portet caput conuenienter calidum & magis in nocte, quam in die. Non teneat aures obturatas & pro- *Motus animi.*
D prie de nocte, ſed ſolum coopertas. Iaceat in nocte ſuper aurem, vnde fluit ſanies, exercitetur conue-
nienter & proprie ſtomacho ieiuno mane & veſperi, euitet melãcholias iuxta poſſe, vtatur gaudio vir- *Enema.*
tuoſo. ¶ Enema diuerſiuum a capite & materierum communium eductiuum ℞ *Foliorum blitis, malua-*
rum an. M j. mercurialis M. ij. ſaluiæ ſtœchados an. M ß. florum chamomillæ M j. ſeminum fœnugræci, ℥ ß.
vitellum oui j caſſiæ fiſt. ℥ j hiera picra, ſacchari rub. an. ℥ ß. olei communis ℥ iij. ſalis ℥ ij herba & ſemina bul-
liant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem medietatis, deinde optime exprimantur &
tribus cyathis colaturæ reliqua addantur & fiat clyſtere. Iſtud enema aſſumat debite calidum ſtomacho
ieiuno. s. ante prandium vel cœnam ad libitum; & ipſum taliter aſſumat in præcedentibus, & ſequenti-
bus diebus ſolutiui minoratiui & eradicatiui infra ſcripti, quo vti poteſt omni hebdomada ieiuno ſto-
macho, vt ſupra dictum omnibus xv. diebus ſemel. ¶ Solutiuum minoratiuum materierum in capite &
E ſtomacho peccantium vſuale & facile. ℞ *Pilularum de hiera. ſ ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemmæ, zinziberis an.* *Pilulæ.*
gra. j Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora, deinde poſt ipſius aſſumtionem expertatur dormire per ho-
ram tantum: & tranſacta hora cum dimidia poſt aſſumtionem ſolutiui ſurgat immediate, ſiue dormie-
rit, ſiue non, vt communiter fit. &c. Quibus pilulis poteſt vti a tribus ad v. ad libitum omnibus die-
bus xx. cum modis ſuis. ¶ Digeſtiuum dictæ materiæ & ceteæ confortatiuum. ℞ *aquarum ſaluiæ, ſtœ-*
chadis, violarum an. ℥ j. zinzib. albiſſimi ʒ j Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum in aurora octo diebus con-
tinuis, & poſt aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor & interim dormiat ad libitum, quo digeſtiuo
taliter vtatur in ſpatio omnium al. dierum, & ipſo vti incipiat die tertia poſt dictam aſſumtionem dicti
ſolutiui minoratiui ſupra ſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuum dictæ materiæ efficacius. ℞ *Pilularum de* *Alia.*
hiera ſcilicet Galeni ℈ ij. agarici ℈ j. miſce & cum diaphœn q. ſ. fiant pilulæ vij Iſtud ſumat in aurora, modo *Lotio brachiorũ & crurum.*
F quo ſupra in minoratiuo, quod ſolutiuum ſecipiat tantum ſemel die tertia poſt completã ſumtionem
dicti ſyrupi in dictis ſuis octo diebus ¶ Lotio brachiorum & crurium a capite diuerſiua. ℞ *Florum cha-*
momillæ, meliloti an. M. ij ſaluiæ, M j. ſtœchados M j ß. violarum M j. lactucæ M ß. miſce. & bulliant in ſuf-
ficienti quantitate aquæ vſq. ad tertiæ partis conſumtionem. Iſta decoctione calida lauentur brachia a cu-
bito infra & crura a genu infra, omni die ſemel aut bis ad libitum ſtomacho ieiuno ante prandium vel
cœnã. qua taliter vtatur diebus alternis vna hebdomada ſinguli mẽſis, & taliter vti incipiat ſequẽti die *Aqua imponenda auri.*
aſſumtionis ſolutiui eradicatiui ſupra ſcripti. ¶ Medicinæ ponendæ in aurem, a qua fluit ſanies. ℞ *Aquæ*
mellis ℥ ij aloes, thuris an. ℈ ij. myrrhæ, ℈ ß. Iſtius aquæ duas aut tres guttas tepidas ponat in aurẽ per vnã horã an-
te cœnã ſtomacho ieiuno diebus alternis. Deinde teneat aurem obturatam per vnã horam aut duas ad plus
poſt dictam impoſitionẽ deobturet, poſt dormiat cũ aure cooperta, ſed foramine eius deobturato, qua
G vti incipiat poſt aſſumtionẽ ſolutiuorum, digeſtiuorum, & enematũ ſupraſcriptorum & poſt vſum lo- *Alia mixtura.*
tionis ſupraſcriptæ dieb. quatuor & taliter cõtinuet octo diebus. ¶ Mixtura. ℞ *Aluminis vſti, mell. an. ʒ j.*
miſce. Iſta mixtura inuoluatur tẽta linea & breui, & in aurẽ ponatur p horã ante cœnã cũ modis in im-
poſitione aquæ ſupraſcriptæ, deinde cũ vadit dormitũ, dictã teotã extrahat ab aure, qua vtatur dieb. vj.
intermiſſis in ſpatio al. dierũ, & ea vtatur reiterãdo, vt ſupra. ¶ Mixtura alia. ℞ *Olei amygd. amararũ ℥ ij.*

Digitized by Google

myrra ℈ ß *croci* ℥ *iij. aloes.* ℈ *j. miſce.* Dum præſumtio eſt futuri doloris auris, tunc iſtius olei tepidi duas A
aut tres guttas in aurem ante cœnā imponat cum modis deſcriptis in vſu aquæ mellis, quo oleo ſolum
taliter vtatur præcedentibus digeſtiuo ſolutiuo, & enemate ſupraſcriptis & dolore præſente aut præ-
ſumtiuo de proximo fieri.

Cons. XXVIII. *Contra catarrhum ſalſum & calidum cum aliquali tuſſi.*

Vena ſe-ctio. FIAT phlebotomia cephalicæ brachii dextri, ex qua trahātur ℥ iij. ſanguinis. Iſta phlebotomia
cephalicæ brachii dextri fiat per vj. aut vij. horas poſt prandium, & maxime in iſto vere: non
autem fiat, niſi conſilio inſignium doctorum. ¶ Ponantur ventoſæ duæ ſuper carnoſitatē ſpa-
Cucurb. tularum vna cuilibet ſpatularum, & ex qualibet extrahatur ℥ j. ſanguinis. Iſtæ ventoſæ cum
ſcarificatione apponantur ſpatulis quarta die poſt ſupraſcriptam phlebotomiam, & per ſex horas poſt B
prandium. Non tamen apponantur, niſi cum conſilio inſignium doctorum aſtantium. ¶ Solutiuum
Potio. minoratiuum facile. ℞ *Caſſia fiſtul.* ℥ *j tamarindorum* ℥ ß *aquarum hordei excorticati, violarum, pro po-
tione an. q. ſ. miſce.* Iſtud ſolutiuum aſſumat calidum & non tepidum in mane per horas octo poſt finem
cœnæ diei immediate præcedentis, poſt ipſius aſſumtionem non dormiat, ſed in lecto ſtet per vnam ho-
ram, poſtea ſurgat & cum panno ſuauiter calido poſtea fricet leuiter ſibi ſtomachum, ventrem, & ilia,
quem pannum ſuauiter calidum retineat ſuper dictis membris: deinde ſtet ieiunus poſt ipſius aſſumtio-
nem horis quinque, & non ſumat lauatiuum aliquod, ſed in dicto termino horarum prandeat, & pro
ferculo comedat blitem cum boragine & petroſelino, carnes laudabiles vt pulli, vel perdices, &c. ¶ So-
Pilula. lutiuum aliud minoratiuum efficacius. ℞ *Pilularum de hiera ſimpl.* ℈ *ij. agarici,* ℈ *j. maſticis, grana ß mi-
ſce. & cum elect. ſucci roſ. q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ, vij. pro* ℥. Iſtud ſolutiuum aſſumat C
cum modis & ordinibus deſcripis, in aſſumtione ſolutiui ſupra ſcripti, quo vtatur taliter in caſu, quod
Syrupus. illud ſit ſibi gratius ſuperiore, & etiā ſi vult ſolutiuū efficacius ſuperiore. ¶ Syrupus. ℞ *Syrupi de papaue-
re,* ℥ *j. iulepi, violati,* ℥ *ß. aqua hordei excorticati* ℥ *iij miſce.* Illum ſyrupum aſſumat debite calidum, & non
tepidum in mane per nouem horas poſt cœnam immediate præcedentem quatuor diebus continuis.
Deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis quatuor, & iterum dormiat ad libitum.
Alius ef-ficacior. Quo digeſtiuo taliter vti incipiat die ſequenti diem aſſumtionis ſolutiui ſupra ſcripti. ¶ Syrupus alius
efficacior. ℞ *Syr. de papauere,* ℥ *j. de liquiritia, mellis roſa. colati an.* ℥ *ß. aqua nenufa.* ℥ *iij miſce.* Iſtum ſyru-
pum aſſumat cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ſupra ſcripti ſyrupi. Quo taliter vtatur
Potio era-dicatiua. in caſu, quo vellet ſyrupum efficaciorem, & etiam ſi eſſet ſibi gratior priore. ¶ Solutiuum eradicatiuum
facile. ℞ *Manna electa,* ℥ *j. tamarindorum* ℥ *ß. rheubar electi,* ℥ *ß elect. ſucci roſ.* ℥ *ß aquarū hordei excor-* D
ticati, ℥ *j. violarū an q. ſ. pro potione.* Iſtud ſolutiuum eradicatiuum aſſumat cum modis & ordinibus de-
ſcriptis in aſſumtione primi ſolutiui ſupraſcripti. Sed poſt ipſius aſſumtionem dormiat dicta vna hora,
qua caret, ita tamen quod ſiue dicta hora dormiat, ſiue non dormiat. Poſtea ſurgat, & in dicto termino
horarum quinque, aſſumat pro lauatiuo vnum cyathum aquæ hordei excorticati ſine ſaccharo: deinde
per mediam horam experiatur dictam aquam ſecedere, ſi poteſt, in quo termino, ſiue ſeceſſerit, ſiue
non, prandeat; vt ſupra in primo ſolutiuo. Quod ſolutiuum taliter aſſumat tertia die poſt completam
Pilula. aſſumtionem ſyrupi quarti. ¶ Solutiuum aliud efficacius. ℞ *Pilularum aurearum. rheubarbari electi,
agarici electi an* ℈ *j. miſce tamē & cum elect. ſucci, an q. ſ. ad incorporandū reformentur pilulæ vij.* Si primum
ſolutiuum noluerit aſſumere, aſſumat iſtud modis & ordinibus ſupra ſcriptis, & dormiat immediate
Potio. poſt ipſius aſſumtionem per vnam horam, & non plus. Potus loco ſyrupi. ℞ *hordei excorticati* ℥ *ß iu-* E
iubarum numero viij. ſebeſten numero x. liquiritia munda, ℥ *ß paſſularum paruarum nigrarum,* ℥ *ß viola-
rum* ℥ *j. ſeminum cucurbitæ M j. melonis an* ℈ *ß penidiarum* ℥ *j. bulliant omnia ſimul in ſufficienti quanti-
tate aqua, vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur.* Iſtam deco-
ctionem aſſumat loco ſyrupi modis prædictis in quantitate, iiij. ℥. octo diebus continuis in aurora com-
Alia. pleta certa purgatione, & ipſam poteſt aſſumere ante cœnam. ¶ Potus alius. ℞ *Iulepi violati,* ℥ *j. mellis
ro. colati,* ℥ *ß. aqua hordei excorticati* ℥ *iij miſce.* Iſtam potionem aſſumat modis & ordinibus ſupra ſcri-
Pilulæ nō ſolutiuæ. ptis in alio potu, & hoc poſt completam purgationem. ¶ Pilulæ non ſolutiuæ. ℞ *Amyli, amygdalarum
dulcium excorticatarum, ſucci liquiritiarum an* ℥ *ij dragantis,* ℈ *j gummi arabici* ℈ *ß penidiarum* ℥ *j miſce,
& cum mucilagine pſyllii q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ, vij. pro* ℥. *vel ad quantitatem fabæ pro*
Cōfectio. *qualibet* iſtarum pilularum teneat vnam in ore de die, & hoc faciat pluribus vicibus. ¶ Confectio. ℞ F
Diadraganti frigidi, ℥ *ij. iſtius confectionis teneat in ore ad quantitatem auellanæ de nocte inter genam &*
Pilulæ nō ſolutiuæ. *maxillam,* ex latere oppoſito ſuo lateri, ſuper quo iacet, & hoc faciat diebus pluribus. ¶ Pilulæ aliæ non
ſolutiuæ. ℞ *Draganti,* ℈ *j. ſeminum cydoniorum, cucurbitæ, ſiliginis an.* ℥ *ij ſucci liquiritiæ,* ℥ *ß penidiarum,*
℥ *j. miſce & cum iulepi violati. q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ, vij pro* ℥. Iſtarum pilularum teneat
Lotio ex-tremorū. vnam in ore de die ſi ipſi ſint gratiores ſupra ſcriptis, modo & ordine dicto ¶ Lotio extremorum. ℞ *Fo-
liorum lactucæ, nenupharis, portulacæ, violarum, roſarum, florum ſalicis, vitis, chamomillæ, meliloti, miſce &
bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ partis.* In hac decoctione calida fri-
cētur tibiæ & genua infra, & brachia a cubito infra, & hoc ante cœnam ſtomacho ieiuno alternatis die-
Lotio pro capite. bus, videlicet vna die ſic alia non & hoc faciendo per vnum menſem ¶ Lotio pro capite. ℞ *Violarum
M ij. hordei excorticati* ℥ *j. maluarum, M j. florum chamomil. M ß bulliant omnia ſimul in ſufficienti* G
quantitate lixiuii non nimis fortis vel acuti. Cum hac decoctione lauet ſibi caput omnibus xv. diebus an-
Enema. te prandium ſtomacho ieiuno. ¶ Enema ſeu clyſtere. ℞ *Foliorum maluarum, blitis an. M j. mercurialis,
M ß hordei excorticati,* ℥ *ß ſeminum fœnugraci,* ℥ *ß vitellum oui numero j. caſſia fiſtul.* ℥ *j. diaphœniconis,*
ſacchari

Digitized by Google

A *ſacchari rubei an. ℥ ß. olei violati ℥ iiij. ſalis communis ℥ ij. herbe, ſemina, & hordeum bulliant ſimul in ſuffi-
cienti quantitate aquæ uſq; ad conſumtionem tertia partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur. Vlti-
mo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere.* Iſto clyſteri vtatur in hebdomada
bis, aut ad minus ſemel & hoc ſtomacho ieiuno ante prādium vel cœnam ad libitum. ¶ Confectio pro- *Cõfectio.*
hibens fluxum catarrhi ad intra. ℞ *diapapaueris ℥ ij. iſtius confectionis teneat ad quantitatem auellanæ to-
ta nocte inter genam & maxillam, & hoc pluribus vicibus & ſolum illis noctibus, quibus non tenet in ore a-
lias medicinas ſupraſcriptas.* ¶ Confectio alia efficacior ad idem. ℞ *diacodion ℥ ij. iſtius confectionis teneat* *Alia.*
in ore de nocte cum modis & ordinibus deſcriptis. ¶ Gargariſma ad idem prohibens fluxum, vt hic ante. *Gargari-*
℞ *aquæ frigidæ valde q. ſ. iſto gargariſmate vtatur ad libitum & præcipue ſtomacho ieiuno pluribus diebus.* *ſma.*
¶ Vnctio pro pectore. ℞ *olei violati, amygdalarum dulcium an. ℥ ß butyri recentis ſine ſale ℥ ß. diadragan-* *Vnguen.*
B *ti, gummi arabici an. ℈ j. ſeminum melonis, cucurbitæ ana ℥ ij. ceræ albiſſimæ q. ſ. pro vnguento molli miſce, &* *pectorale.*
fiat vnguentum molle. Hac vnctione vngitur totum pectus ſolum & nō ſtomachus, & hoc ſaltem ſemel
in die ſtomacho ieiuno, & præcipue ante cœnam pluribus diebus continuis. ¶ Aliud gargariſma ℞ *ro-*
ſarum M j. lentes ℥ ß coriandri ℥ ß corticis papaueris M ß. violarum M j. bulliant in ſufficienti quantitate
aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur. Iſtud gargariſma *Gargari-*
gargarizet frigidum valde pluries in die, & hoc cum modis & ordinibus ſupraſcriptis, & hoc dieb. qui- *ſma.*
bus non gargarizat cum dictis gargariſmis. ¶ Appoſitio cantharidum. ℞ *cantharidum ℥ ß fermenti tri-* *Cauteriū.*
tici q. ſ. pro incorporatione pulueris vtius, miſce & ſimul optime incorporentur cum piſtillo. Iſtius medica-
minis cantharidum apponatur ℥ ß ſolum ſuper quolibet duorum oſſium poſt aures veſperi cum va-
dit dormitum, & ita teneat tota nocte, ſed ipſo medicamini ſuperponatur folium caulis, ne tangat au-
C res, in mane vero remoueatur ipſum totum, & reperietur veſica parua plena aquoſitate, quæ aperiatur
cum forpice in parte inferiori veſicæ, vt inde aquoſitas poſſit fluere: deinde ſuperponatur axungia cum
folio caulis. quæ omni die remoueatur, vt inde humores poſſint fluere. ¶ Sanguiſugæ. ℞ *ſanguiſugarum* *Sanguiſu-*
numero ij. Iſtarū ſanguiſugarū duæ apponātur tēporibus, vna pro quolibet tēpore, & aliæ apponantur *gæ.*
ad palatum ſub mento, videlicet vna in parte dextra, alia in parte ſiniſtra. ¶ Laqueus ſiue ſetaceus ap-
ponatur ſuper parte poſteriori colli infra originē nuchæ per duos digitos. Iſte laqueus ſiue ſetaceus ap-
ponatur in parte poſteriori cū conſilio valentium Doctorū aſtantium, & cum modis & ordinibus ſer-
uādis in appoſitione laquei ¶ Quātum ad diætam, bibat vinum goretum ſiue mediocris coloris & modi- *Diæta.*
cæ vinoſitatis, aliqualiter dulce naturaliter vel artificialiter. ſ. cum ſaccharo taberzet. ¶ Comedat pultes
hordei, amylum, far, ſpeltam, blites cum lactucis, rapas, cucurbitas, atriplices, fabas fractas ſine cortici-
D bus coctas cum carnibus. Et ſimiliter cicer rubeum ſine corticibus. Lac caprinum coctum cum fercu-
lis non exiſtente febre vel dolore capitis. ¶ Carnes pullorum vituli, hædi, perdicis, phaſiani, caſtrati ani-
malis annualis, ſed cum lactucis & vino granatorum non exiſtente tuſſi. Oua ſorbilia cum albumine in
principio menſæ, piſces elixatos, merulas, anguillas, paſſeres, albaros, oratas paruas & ſimilia. Comedat
etiam duos veteres bolos lectuearum coctarum poſt cœnam cum aceto dulcorato cum ſaccharo. Ab-
ſtinentia a rebus frigidis notabiliter & exceſſiue calidis. A calidis vt pipere, zinzibere, cymino, aniſis &
ceteris ſemino natur. calidis, ſaluia, roſmarino, pulegio. Et ab acuminibus, videlicet allio, cæpis, porris, ſca-
longiis, raphano, & ſimilibus.

Cons. XXIX. *Contra catarrhum ſubtilem & aliqualem ſalſedinem pluries ſapientem.*

E Nectinorum lenitiuum & materierum ab ipſis eductiuum. ℞ *decoctionis multum pinguis car-
nis porci caſtrati, vel vituli ſed melius porci deinde aliarum carnium ſubſequenter ℥ xv. vitellos o-
uorum numero ij caſſiæ fiſtulæ ℥ j. olei oliuarum optimi ℥ iij. ſalis communis ℥ iij. miſce, & fiat cly-* *Enema.*
ſtere. Illud clyſtere ipſi imponatur ſuauiter calidum ſtomacho ieiuno, videlicet ante cœnam
per vnam horā in die immediate præcedente, diem aſſumtionis pilularum immediate infraſcriptarum
ſeu ſolutiui minoratiui immediate infraſcripti, & poſt ipſarū aſſumtionē ſtet ieiunus horis quatuor ad
minus vel quinq; ad amplius, & poſt earundē aſſumtionem immediate dormiat nō amplius quartis ho-
ræ, hoc etiam clyſtere taliter aſſumat ſtomacho ieiuno cum eſſet præternaturaliter ſtipticus videlicet
per vnam horam ante prandium vel ante cœnam ad libitum ¶ Solutiuum minoratiuum. ℞ *pilularum* *Pilulæ.*
*de hiera ſimplici ℈ j. agarici ℈ j ſalis gemmæ, zinzib. an. gra j pulueris violarum ℈ ß. miſce & cum oleo vio-
la. q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. pro ʒ.* Iſtarum pilularum aſſumat ℈ j in aurora & poſt
F ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor ad minus vel quinque ad amplius, & poſt earundem
aſſumtionem immediate dormiat non amplius tribus quartis horæ. Tranſacta vero vna hora poſt ipſa-
rum aſſumtionem ſurgat, & nō aſſumat lauatiuum aliquod, & poſtea in termino quinq; horarum poſt
aſſumtionem prandeat, & pro ferculo in prandio ſumat blites cum boragine & feniculo. Item carnes
laudabiles vt pulli, perdicis, vituli & ſimiles ¶ Digeſtiuum efficax. ℞ *ſyrupi de liquiritia ℥ j de intubis, iu-* *Potio di-*
lepi violati an. ℥ ß aquarum nenuph aris ℥ j. hordei excorticati ℥ ij miſce. Si vero vult digeſtiuum efficacius, *geſtiua*
loco iulepi violati ponatur ſyru. de papauere ℥ ß. Iſtum ſyrupum aſſumat in aurora debite calidum, & nō
tepidum, ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione primi ſyrupi digeſtiui deſcripti contra
pulſationem arteriæ ſtomachi. Hoc vero ſyrupo taliter vti incipiat die immediate ſequente diem aſſum-
tionis pilularum immediate ſupraſcriptarum. Si vero vult medicamen efficacius, iſtud digeſtiuum cum
G conditione ſuperius poſita aſſumat ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione digeſtiui im-
mediate ſupraſcripti ¶ Solutiuum, eradicatiuum. ℞ *pilularum aurearum pilularum de hiera ſimplici an.* *Pilulæ e-*
℈ ß agarici ℥ ß ſalis gemmæ, zinzib. an. gra j miſce & cum ſy. de nenuphare q. ſ. ad incorporandum reformen- *radica-*
tur pilulæ ſex pro ʒ. Iſtas pilulas aſſumat in aurora die ſequenti diem completæ aſſumtionis quater factæ *tiuæ.*

digeſtiui ſupraſcripti, & poſt ipſarum aſſumtionem immediate dormiat a media hora vſque ad vnam horam, & da amplius ſi poteſt. Tranſactis vero vna hora cum dimidia, ſiue dormiuerit, ſiue non, non amplius dormiat, ſed ſurgat a lecto. Et poſt earundem pilularum aſſumtionem ſtet ieiunus horis quinque & in dicto termino horarum quinque aſſumat pro lauatiuo vnum cyathum aqua hordei excorticati calidi ſine ſaccharo, & per vnam horam poſt ipſius aquæ aſſumtionem ſiue poſt dictam aquam ſecedat ſiue non, tunc prandeat ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum contra pollutionem arte eius ſtomachi compoſitarum ex pilulis modis cum agarico, &c. ¶ Digeſtiuum facile & vſuale. ℞ *aquarum violarum ℥ j ß. nenupharis ℥ ß. hordei excorticati ℥ ß. ſacchari albiſſimi ℥ ij. miſce.* Illud digeſtiuum aſſumat dabite calidum & non tepidum tribus diebus continuis in aurora per vnum menſem poſt aſſumtionem pilularum immediate ſupraſcriptarum, ſeruatis modis reliquis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione proximi digeſtiui anteſcripti. ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞ *pilularum de hiera ſ. ʒ ij. agarici ʒ j ſalis gemmæ zinzib. an. gra. ij. pulueris violarum ʒ ß. miſce & cum iulepo violato q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij pro ℥.* Iſtarum pilularum aſſumat ʒ j in aurora quarta die ſequenti immediate diem aſſumtionis digeſtiui vſualis immediate ſupraſcripti, & poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis tantum quatuor ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione primarum pilularum ſimilium his hic ſupra poſitarum & compoſitarum in hiera ſimplici, agarico, ſale gemmæ, vt ibid. ¶ Digeſtiuum vſuale virtute familiare, digeſtiuo vſuali anteſcripto. ℞ *aquæ hordei excorticati, ſacchari albiſſimi ſeu optimi triumcoctarum ℥ ß.* Iſtud digeſtiuum aſſumat dabite calidum & non tepidum immediate, quando valide dormitam & lecto nutrauit, ſiue cœnauerit ſiue non. Et tali vtatur diebus quinque continuis ſingulo menſe quocunq; tempore anni præterquam tempore hyemali. ¶ Solutiuum aliud vſuale & facile. ℞ *pilularum aſſaiaret ʒ ij. agarici electi ʒ j ſalis gemmæ gra. j miſce & cum iulepo violato q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij pro ℥.* Iſtarum pilularum aſſumat ʒ j aut ij. ad amplius ſingulo menſe ſemel in ſero cum vadit dormitum, die immediate ſequenti diem vero in ſupra aſſumtionis quinques facte digeſtiui immediate anteſcripti compoſiti ex aqua hordei & ſaccharo. ¶ Diuerſiuum vtentium fam liare valde. Extremitates fricentur in mane vt immediate cum ſurgit habito prius ventris beneficio aut ſaltem tentato haberi, videlicet primo crura a genu infra & pedes fricentur, vt ſupra cum manibus aut cum panno lineo in æſtate frigido, in hyeme vero temporibus medijs cum panno calido fricatione, mediocri intenſione & duratione, deinde manus & brachia ab humero infra cum manibus vel panno immediate fricentur, vt hic ante crura. Iſta fricatione taliter vtatur ad minus alternis diebus quocunque tempore anni catarrho ipſum vexante & prius habito ventris beneficio aut ſaltem tentato haberi. Et ea fricatione taliter vti incipiat die immediate ſequenti diem aſſumtionis proximi ſolutiui ſupraſcripti compoſiti ex pilulis de hiera ſimplici, agarico, ſale gemmæ vt ibi. ¶ Diuerſiuum aliud familiarius & efficacius diuerſiuo prædicto. ℞ *foliorum ſalicis M. ij. lactucæ M. ij. vitis M. ij. foliorum roſarum M. ij. violarum M. ij. nenupharis M. j. aneti M. j. corticis papaueris, allij M. ß. contundantur omnia craſſo modo deinde bulliant in ſufficienti aquæ quantitate ſimul pro lotione extremorum vſq; ad conſumtionem quartæ partis aquæ.* Si vero medicamine efficaciori indigeret, tunc ex hac deſcriptione dabite calida lauentur & fricentur brachia, manus, crura & pedes ſtomacho ieiuno videlicet ante prandium per horam, & ante cœnam per tantundem, deinde dicta extremitates tingantur dabite calida & cooperta. Et ea lotione taliter vti incipiat die ſequenti immediate diem aſſumtionis proximi ſupraſcripti ſolutiui compoſiti ex pilulis aureis de hiera ſ. & agarico, &c. ſeruatis reliquis & ordinib. deſcriptis in vſu fricationis immediate anteſcripte. ¶ Diuerſiuum inteſtinorum lenitiuum & phlegmatis aquoſi & ſalſi eductiuum eſt clyſteris proximo diuerſiuo. ℞ *foliorum blitis M. ij. maluarum M. j. mercurialis M. j ß radicum althææ M. ß. agarici polypodij an. ambobus craſſo modo inciſorum ℥ j vitellum oui numero j. aſſafœtid. ℥ j hieræ picræ ℥ ß olei oliuarum optimi ℥ iij ſalis communis ℥ iij herba & radices bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ pro decoctione clyſteris vſq; ad conſumtionem medietatis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur deinde ad ℥ dictæ colaturæ agaricum & polypodium fruſtatim inciſa craſſo modo addantur & ſimul bulliant vſq; ad conſumtionem tertiæ partis ipſius decoctionis & colatura, poſtea exprimantur & colentur, vltimo dictæ colaturæ ſecundo reliquis addantur, & fiat clyſtere.* Illud enema ſuauiter calidum ſibi imponat ſtomacho ieiuno, videlicet ante prandium per vnam horam, vel ante cœnam per tantundem ad libitum alternis dieb. quia vna die ſic & alia non. Et ſic eo faciliter vti incipiat, die immediate ſequenti diem aſſumtionis proximi ſolutiui eradicatiui anteſcripti compoſiti ex pilulis aureis de hiera ſimplici, agarico, &c. Et iplo enemate taliter vtatur ſaltem in vna hebdomada aut amplius ad libitum, & catarrho ipſum vexante. ¶ Diuerſiuum præterib. efficacius ſunt ventoſæ tres ſine ſcarificatione quarum primo duæ ponantur pulpis ſeu carnoſitatib. ſpatularum, deinde ipſis duab. amotis, tertia immediate apponatur ſpinæ, vbi collum coniungitur dorſo. primæ vero ventoſæ taliter appoſitæ dimittantur per vnam quartam horæ, & poſtea auferantur, deinde tertia ventoſa iuxta ſpinam per tantundem tempus dimittatur, & poſtea auferatur. Iſtæ ventoſæ taliter illi apponantur per ſex horas ad minus poſt prandium, & per vij horas ad plus die decima ſequenti diem aſſumtionis dicti primi ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti compoſiti ex pilulis aureis, de hiera ſimplici, agarico, &c. Et eas ventoſas taliter ſibi apponat ſaltem ſemel & prius habito ventris beneficio aut ſaltem tentato haberi. Caputpurgium. ℞ *aquarum maioranæ ℥ j. violarum ℥ j ß ſucci foliorum blitis ℥ j. pulueris ſacchari candi ℥ ij. miſce.* ¶ De hoc liquore tepido & non calido nec frigido attrahat per nares ſtomacho ieiuno tantum in mane per vnam horam ante prandium duobus diebus in hebdomada ad libitum prius habito ventris beneficio aut ſaltem tentato, deinde non exponat ſe aeri frigido nec calido, ſed temperato quouſque prandium ſit. Et hac attractione taliter vtatur ſaltem in vna hebdomada ſingoli menſis quocunque tempore anni frigido vel recenti, tempore autem calido hoc medicamine non vtatur. ¶ Catarrhum firmans,

Margin notes: Potio digeſtiua. — Pilula. — Potio digeſtiua. — Pilula. — Lotio extremorum. — Enema. — Caputpurgium.

Section letters in right margin: A B C D E F G

A mans, ſputum a pectore iuuans virtuti familiare. ℞ *gummi arabici ℥ ß. Iſtius gummi teneat tota nocte cum* *Catarrhū firmantia & ſputū facilitātia.*
catarrho vexatur aut tuſſi, in ore ad quantitatem auellanæ ſaltem inter genam & maxillam ex latere oppoſito lateri ſuper quo iacet quando catarrho vexatur aut tuſſi. ¶ Catarrhum firmans, vt hoc ante efficacius prioribus catarrhum firmantibus ℞ *diadraganti frigidi ℥ ij.* Si vero vult medicamen efficacius priori immediate, tunc iſtius diadraganti teneat in ore ad quantitatem auellanæ craſſæ in nocte ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu ſeu in retentione in ore gummi arabici ſuprascripti immediate. *Gummi arabicū.* ¶ Catarrhum firmans & eſt vt hic ante efficacius prioribus catarrhum firmantibus. ℞ *diapapaueris in forma ſolida ℥ j.* Si vero vult medicamen efficacius priori proximo, tunc iſtius confectionis diapapaueris vtatur tunc teneat in ore ad quantitatem vnius auellanæ craſſæ ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in vſu confectionis diadraganti frigidi immediate ſupra ſcripti. ¶ Catarrhum firmans vt ante, efficacius prioribus catarrhum firmantibus diacodion. ℞ *diacodion in forma ſolida ℥ j.* Si vult adhuc efficacius proximo tunc iſtius confectionis diacodion teneat in ore ad quantitatem craſſæ auellanæ in nocte ſeruatis modis & ordinibus in vſu confectionis diapapaueris immediate ſupraſcripti. ¶ Catarrhum firmans, &c. vt ante efficacius priori immediate. ℞ *diacodion in forma ſolida ℥ ij. ſpodii ʒ ß. boli ar. ʒ iij. camphoræ gra. ij. miſce & cum ſyr. de nenuphare q. ſ. ad incorporandum reformetur confectio in forma ſolida in mortario cum piſtillo ſine igne.* ¶ Si vero vult medicamen efficacius proximo, tunc iſtius confectionis compoſitæ & diacodion, ſpodii, &c. vt hic immediate ſupra teneat in ore ad quantitatem craſſæ auellanæ, in nocte ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu confectionis ſolius diacodion immediate ſupraſcripti. ¶ Cerebri confortatiuum. ℞ *myrobalanum conditum numero j.* Iſtum myrobalanum aſſumat in aurora aut in mane cum ſurgit, ab hinc tum ſingulis diebus ſemel quocunque tempore anni, deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. Et eo taliter vti incipiat ad libitum in aliquo dierum poſt aſſumtionem ſolutiui compoſiti ex pilulis aureis, de hiera ſimplici, agarico, &c.

Conſectio. (B) *Cerebri confortatiuum.* (C)

¶ Diuerſiuū a cerebro & caputpurgium efficacius priori diuerſiuo capitiſpurgio ellebori proximo. ℞ *ellebori alb. gra. j. violarum ſiccarum M ß. puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde miſce.* Si vero poſt catarrhi dicti firmationem factam, vt hic ante, tunc ipſe inueniet veriſimiliter iteratum catarrhum, ſeu iteratum fluxum materiæ ad inter, propter ipſius materiæ exuberationem multam, tunc iſtud diuerſiuum & caputpurgium compoſitum ex elleboro & violis attrahat per nares ſtomacho ieiuno, videlicet ante prandium per vnam horam prius habito ventris beneficio, aut ſaltē haberi tentato & eo taliter vtatur ſemel aut bis, aut ad amplius in hebdomada tantum neceſſitate vrgente propter dictum nouum defluxum, vt hic ante immediate. ¶ Contra catarrhum ſalſum. ℞ *aquæ hordei factæ ſecundum receptum proximum infraſcriptum ℥ vj. ſacchari albiſſimi trium coctarum ℥ j. miſce.* Iſtius aquæ debite calidæ & non tepidæ aſſumat duobus diebus continuis in ſingula hebdomada videlicet ℥ vj in aurora & poſt ipſius aſſumtionem dormiat ad libitum, ſed tamen non amplius duabus horis aqua hordei, de qua hic ante fit mentio. ℞ *hordei excorticati ℥ j. aquæ fluuialis mundæ claræ ℥ xx. miſce deinde bulliant ſimul ad mediocrē ignem vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ: deinde non coletur, ſed hordeum in dicta aqua continuo poſtea dimittatur.* Et quia hæc aqua faciliter corrumpitur tempore calido, ideo alternis dieb. ipſa aqua tunc reficiatur, videlicet vna die dicta aqua taliter fiat & alia die non, ſed tertio die iterum de nouo fiat & taliter reficiatur ſecundum neceſſitatem. De hac aqua ſumat ℥ vj ſtomacho ieiuno, &c. vt hic ſupra in alio recepto proximo ¶ Medicamen efficacius aliqualiter priori. ℞ *medicinam primam ſupraſcriptam ℥ v. ſyrupi de liquiritia ℥ j ß miſce.* Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, tunc iſtā medicinā debite calidam & non tepidam aſſumat in aurora, &c. vt ſupra de alia prima medicina. ¶ Confectio ℞ *diadraganti ℥ ij diapenidionis ℥ j. miſce & cum ſyr. de liquiri. q. ſ. ad incorporandum reformetur confectio ſolida in mortario cum piſtillo, & ſine igne in morſellis trium ʒ pro quolibet morſello.* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in aurora vel ad libitum in mane, cum ſurgit duob. diebus in ſingula hebdomada, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Clyſtere. ℞ *aqua hordei ſupraſcripta ℥ xvj vitellum oui numero j. mellis roſ. colati ℥ iij. olei roſ ℥ iij. ſalis birrini ʒ ß. miſce & fiat clyſtere.* Iſtud clyſtere ſibi imponi faciat ſuauiter calidum ſtomacho ieiuno videlicet per duas horas ante prandium, vel ad libitum per vnam horam ante cœnam ſemel in ſingula hebdomada.

Puluis diuertens a cerebro. *Potio contra catarrhum ſalſum.* (D) *Conſectio.* (E) *Clyſter.*

Cons. XXX. *Contra fluxum catarrhi ſubtilis, non ſalſi nec amari ad pectus.*

F RECIPE *pilularum alephanginarū, vel de hiera ſimplici ℈ j. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gra. j. vel ij. reformentur pilulæ vij. pro ʒ. cum modico ſyrupi de ſtœchade, & ſi vis, adde zinzib. gra j.* ¶ Caputpurgium. ℞ *aquæ maioranæ partes ij. ſucci foliorum blitis partem j. miſce & fiat caputpurgium.* Potes addere partem aquæ violarum, ſi apparet caliditas actualis catarrhi. Lotio capitis fiat cum lixiuio forti. ¶ Pro diuerſione. Balneentur crura a genu deorſum, & brachia a cubito deorſum cum infraſcripta decoctione. ℞ *roſarum florum chamomillæ, meliloti, ſaluiæ an. partes æquales miſce, & fiat decoctio, & lauentur vt ſupra cum vult cœnare in ſero.* Fiant fricationes brachiorum & crurium ad diuertendum. Item ſecure poſſunt apponi ventoſæ ſuper ſpatulas & ſuper nates ſine ſcarificatione. Item poteſt comedere omni die poſt confect. coriandri præparati cum ſacch. optimo vna coopertura tantum cooperto.

Pilulæ. *Caputpurgium.*

Cons. XXXI. *Contra defluxum præternaturalem catarrhi.*

G PHlegmatis a cerebro diuerſiuum & per conſequens naturaliſſimam regionem, videlicet per nares mundificatiuum, & virtuti familiare. ℞ *aquæ maioranæ, ſucci foliorum blitis, nucis muſcatæ puluerizatæ ſubtiliter, ſacchari candi puluerizati miſce.* Ex hac mixtura tantum tepida

Caputpurg.

& non calida, nec frigida attrahat per nares bis vel ter ſucceſſiue ſtomacho ieiuno in mane vel adhibitum per vnam horam ante cœnā ſemel in ſingulis quindecim diebus, ſi ipſo catarrho moleſtatur. Hoc vero medicamine non vtatur tempore calido. Phlegmatis a cerebro diuerſiuum, &c. vt immediate ſupra efficacius immediate priori. ℞ *medicaminis proximi ſupraſcripti ℥ iij. mellis mundi & electi ℥ ij miſce.* A

Aliud. Si vero medicamen conuenit efficacius aliquantulum priori proximo, tunc ex hac mixtura priori tantum tepida & non calida nec frigida attrahat per nares, &c. vt hic ſupra de alio medicamine proximo. Phlegmatis a cerebro diuerſiuum, &c. vt ante immediate ſupra efficacius immediate priori. ℞ *medicaminis ſupraſcripti immediate proximi ℥ iij manna elect. ℥ ß miſce.*

Aliud. Si vero medicamen congruit adhuc efficacius priori immediate, tunc ex hac mixtura tantum tepida & non calida nec frigida attrahat per nares &c. vt hic ſupra de alio medicamine proximo. ¶ Cerebri confortatiuum & ipſius catarrhi craſſi digeſtiuum & reſolutiuum. ℞ *diamoſchi dulcis ℥ ij. diambra ℥ j cubebarum ℈ j. melegete ℈ ß. ſacchari tabarzet albiſſimi trium coctarum ℥ x. Puluerizanda puluerizentur ſubtiliter, deinde cum aqua maiorana & feniculi an. q. ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis trium ℥ pro quolibet morſello.* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum mane cum ſurgit, duobus diebus in ſingula hebdomada, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus: hac vero confectione taliter vtatur tantum tempore frigido & non tempore calido. ¶ Cerebri confortatiuum & eſt proprium ℞ *myrobalanum, chebulum conditum vnum.* Illum vero aſſumat in aurora, vel ad libitum in mane, cum ſurgit ſemel in ſingulo menſe. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis a. hoc vero medicamine taliter vti poteſt quocunq; tempore anni. B

Morſell.

Pilula. ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞ *pilularum de hiera. ſ. ℈ j. agarici ℈ j. agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus & non piſtatus infundatur per horas ſex ad minus in oxymelle ſimplic. q. ſ. ad ipſius agarici debitam imbibitionem ex dicto oxymelle. deinde omnia ſimul miſce, & cum ſirupi de ſtœchade. q. ſ. ad ipſa ſimul incorporandum in mortario cum piſtello. & ſine igne reformentur pilulæ vij pro ℥.* Illarum pilularum aſſumat in aurora a tribus vſq; ad v. ad libitum in mane cum ſurgit, ſed tamen in aurora melius, & poſt ipſarum aſſumtionem, ſi ipſas aſſumat in aurora, ſtet in lecto per horam vnam cum dimidia & iterum dormiat, ſi poteſt, ſed non amplius vna hora, & tunc poſt earundem aſſumtionem ſtet ieiunus horis quinq; & non aſſumat matutinum aliquod, ſed in termino dicto quinque horarum prandeat, & pro ferculo in ipſo prandio comedat blites cum boragine & petroſelino, non abiecta prima aqua ebullitionis ipſarum herbarum, ſed in ipſa aqua cocta. Item laudabiles carnes comedat vt pulli, perdices, phaſiani hædi vel vituli, aut aliquas carnes conſimiles. Si vero ipſas pilulas aſſumat mane, cum ſurgit, tunc poſt ipſarum aſſumtionem non dormiat, ſed ſtet ieiunus horis v. vt hic ſupra. Iſtis vero pilulis vtatur ſemel in ſingula cuiuſlibet menſis præterquam temporibus magnorum caumatis & frigoris. C D

Cons. XXXII. *Contra reumatis diſpoſitionem.*

Potio digeſtiua. DIgeſtiuum. ℞ *ſirupi de ſtœchade. oxymellis compoſiti an. lib ß. miſce. ſed doſis ſit ℥ j ß cum decoctione cum ciceram, nucis muſc. aniſi maſtices & cyperi* ¶ Solutiuum. ℞ *pilularum cochiarum Rhaſis ℨ j.*

Tragea. ¶ Tragea confortatiua. ℞ *rerum piperum ℥ j zinzib ℈ ij ß caryoph. galangæ ſtœchades an. ℥ j. cubebarum nucis muſc. an. ℥ ß. aniſi. ℥ iij ß ſacchari q. ſ. ſit doſis in ieiunio vnum cochlear vſque ad dies quatuor, poſtea vero poteſt modicum vini ſubtilis* ¶ Ceratum. ℞ *laudani ℥ j aloes ℥ ß. pulueris pulegii, calamenti ſtœchados an. ℥ j maſtic, corticum citri an. ℈ ß. incorporentur omnia ſimul addito modico aceti. & applicetur parti capitis abraſæ.* ¶ Vnguentum pro ſtomacho in calu iſto. ℞ *maſtices ℥ j aloes ℥ ß. cinamomi caryoph. an. ℥ j. ligni aloes, folii an ℥ ß olei nardini, ceræ an. quantum ſufficit pro vnguent.* Ex iſto vnguento actu calido, vngatur ſtomachus ieiunus. E

Ceratum.

Vnguent. ſtoma chale.

Cons. XXXIII. *Contra catarrhi ſubtilis fluxum ad fauces, pulmonem & pectus.*

Diæta. REgimen in ſex rerum non naturalium adminiſtratione conſiſtit. Sit itaque qualitate in craſſatiuum & infrigidatiuum, ſed remiſſius infrigidatiuum, quam incraſſatiuum. Quantitas vero ſit, vt de vnaquaque ipſarum ſex rerum non naturalium adminiſtratione in propriis capitulis ipſarum ſuis ſcriptarum. F

Curatio. Euacuentur ventris ſolutione materiæ communes in viis ductuum ſuperfluæ. Minoretur & proprie ventris ſolutione cerebri repletio phlegmatis ſubtilis aliqualiter calidi: ſed non multum, & tamen non acuti ad fauces, ad pectus, & pulmonem catarrhizantis. Remoueantur cauſſæ ipſius catarrhi dictā materiam ante in cerebro multiplicantes. quæ cauſſæ in hoc caſu principales numero ſunt tres, videlicet euaporatio magna nutrientis & reliquorum humiditatum & phlegmatis a toto ad cerebrum multiplicata. Naturalis caliditas cerebri debilitata non valens ipſos vapores qui ſunt materia catarrhi reſoluere in cerebro condenſati. Debilitas caloris eiuſdem nutrimentum proprium cerebri digerendi impotentis, quā indigeſti & catarrhi ea eius paulatina congeſtione cōſiſtit. Minoretur & ꝓprie vētris ſolutione & gulæ & pectoris & pulmonis repletio phlegmatis a cerebro ad ipſa membra catarrhizantis etiam ſecundum eius partem fluentem a gula in pectore. Et ſecundū partē ex diuturna mora in pectore ibidē in craſſati. Diuertatur a cerebro ad partes ignobiles & ꝓprie extremas dicta materia ſubtilis fluens vt ſup. Siſtātur aliqualiter ſeu minorētur dict. ſubtilis phlegmatis fluxus a cerebro ad fauces in pulmonē. Remoueātur cauſſa vel cauſſę dictū catarrhū ſeu phlegma G

au ſau-

A ad fauces, pectus & pulmonem fluere faciens, quæ cauſſæ in hoc caſu noſtro principales ſunt quatuor,
videlicet, Debilitas retentiuæ cerebri & eius colatorii, Materiæ catarrhum dictum exuberantem multi- *Cauſſæ huius catarrhi.*
plicatiuæ, cum virtutis expulſiuæ fortitudine, Ardor & aſperitas faucum & gulæ incenſus & diuturnus,
Tuſſis notabilis. Eradicetur ſeu abſolute remoueatur ipſius catarrhi ſubtilis ſeu phlegmatis fluxus a ce-
rebro ad fauces ad pumlonem. Digeratur paulatim ipſius catarrhi dicta materia ſubtilis non multum
calida phlegmatica, ſed non acuta, vt ſupra, & proprie in gula, pulmone, & pectore & proprius cerebro.
Itē digeratur dicta materia craſſa, phlegmatica in pulmone & pectore ex diuturna mora in ipſo incraſ-
ſata, quæ ambæ materiæ, ſubtilis & craſſa in pectore digerendæ ſunt etiam ipſæ ſimiliter cum dicta ma-
teria ſubtili in cerebro digerenda, & hoc propter phthiſis ſuſpicionē aliqualiter, aut ſaltem de proximo
futuræ, quæ nec digeſtionis nec euacuationis tolerat inducias, licet hac ſuſpicione nō exiſtente dictum
B catarrhum digerere, & euacuare regularius eſſet: deinde ad ipſarum catarrhi ſubtilis & craſſi, gulæ, pul
monis & pectoris digeſtiones, & euacuationem tranſire liqueret. Euacuetur eradicatiue, ſed paulatim
dicta materia phlegmatica ſubtilis aliqualiter calida, ſed non acuta a dictis, cerebro gula, pulmone, pri-
mo ventris ſolutione a dictis mēbris: ſecundo dicti phlegmatis ſubtilis per nares eductione: tertio ipſius
materiæ a cerebro euaporatione. Item dicta mataria phlegmatica craſſa in pulmone ex diuturna eius
mora incraſſata etiam eradicatiue: ſed paulatim euacuetur. Primo ventris ſolutione ab ipſo pulmone.
Secundo & proprius inde per ſpeciē eius eductione. Tertio dictæ materiæ a dictis pectore & pulmone
euaporatione. Quæ tres materiæ, ſubtilis in cerebro, ſubtilis & craſſa in pulmone ſimul euacuādæ ſunt,
dicta cauſſa craſſa ſuſpicionis phthiſis præſentis aut futuræ non dantis inducias, vt ſupra. ¶ Conforten-
tur virtutes omnes, videlicet vitalis, naturalis & animalis totius, & proprie cerebri, gulæ, pulmonis, &c.
C Et proprie eorum virtutes naturales omnes. Et propriiſſime ipſius cerebri naturalis, vt ipſa membra
dictas materias, ſubtilem & craſſam non generent, nec recipiant. Remoueantur cerebri, faucum, pe- *Correctio*
ctoris & pulmonis malæ complexiones, a dictis morbo cauſſa morbi & accidentibus derelictæ. Corri- *acciden-*
gatur accidentia principalis dicti catarrhi ſubtilis in caſu noſtro & a futuris præſeruentur eidem caſui *tium.*
propriis, videlicet vomitus, tuſſis, anhelitus conſtrictio, hæc tria præſentia, ſequentia vero empyema
& phthiſis, hæc duo ſaltem futura in hoc caſu noſtro.

Regimen ex ſex rebus non naturalibus ſit vt infra. Aer ſit frigidus ſed remiſſe & declinans ad ſicci- *Regimen*
tatem. Cibus & potus itidem frigidus, ſed remiſſe & declinans ad humiditatem ſaltem actu & pulmonis *per ſex res*
& pectoris lenitiuus, videlicet amydum, ſpelte, pultes ex ciceribus rubeis, abiecto cortice & proprie o- *non natu-*
mnia cum cortice, amygdal. dulcium. Item cum lacte ſi nō eſt febris aut dolor capitis aut grauedo eiuſ- *rales.*
D dem. Quieſcat non iacendo ſed ſedendo hora vigiliarum ſibi debitarum. Vigilet multum tamen cum
proportione. Non dormiet in die nec multum in nocte. Ieiunet ſæpe, cœnet parce famem ſitimque fe-
rat, nec ſe repleat. Non aſſumat nutriens, niſi digeſto priori, mentem quietem habeat hilarem ac lætam.
Euacuentur materiæ communes. *℞ foliorum blitis, maluarum an. M j. ß mercurialis. M j. ß radicum al-* *Clyſter.*
thaea M ß ſeminum fœnugraci, carthami an. ʒ ß. vitellum oui numero j. hiera picra, ſacchari rubei an. ʒ j. olei
oliuarum ʒ iiij. ſalis communis ʒ ij. bullienda bulliant deinde miſce, & fiat clyſtere. ℞ caſſiæ fiſt. ʒ j. ſebeſten ʒ ß. *Potio.*
aqua decoctionis ſaccha. q. ſ. pro potione miſce & fiat potio, aut dictus caſſia & ſebeſton addatur ſacch. electi. q. ſ.
pro dactylo. Et immediate poſt aſſumtionem dicti dactyli bibat dictæ aquæ ſacchari ʒ iij. minoretur ple-
tora phlegmatis ſubtilis a toto. *℞ caſſiæ fiſt. ʒ j. medulla, carthami ʒ ij. iuris galli decrepiti decocti cum ſac-*
charo ſecundum canones q. ſ. pro potione, macis ℈ j. amygdalarum dulcium ʒ j. penidiarum ʒ ß. miſce aut ſub- *Bolus.*
E *tracto iure galli, quod tantum optimum eſſet cum reliquis medicinis addatur ſacchari electi. q. ſ. pro dactylo,*
& fiat dactylus. Sed medicina dicta cū iure eſt lōge melior. Minoretur cerebri repletio phlegmatis ſub-
tilis & aliqualiter calidi ſed non acuti. *℞ pilularum de hiera ſimplici ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemma gra. j. vio-* *Pilulæ.*
larum gra. v. miſce & cum iulepo violato fiant pilulæ vij. pro ʒ Remoueantur cauſſæ dicti phlegmatis, vi-
delicet opprimantur vapores quæ ad cerebrum eleuantur, vt infra. *℞ coriandrorum præparatorum con-*
fectorum ſolum cum vna coopertura ʒ j. de quibus coriandris comedat immediate poſt cibum ʒ ij. & iterum
per vj. horas poſt cibum comedit tantundem. Item diacitoniton de ſaccharo & ſine ſpeciebus ʒ j. comedat
loco dicti coriandri ad libitum cum modis tamen dictis. *℞ roſarum ſiccarum ʒ j. ſacchari albiſſimi ℈ j.* *Pilulæ.*
miſce & cum ſyrupo de myrto q. ſ. ad incorporandū fermentur pilulæ vij pro ʒ. aſſumat ad minus tres iſtarum
pilularum ad libitum cum modis dictis, &c. ¶ Conforretur calor naturalis cerebri vaporum reſolutiuus
F & digeſtiuus eiuſdem & faucium *℞ auellanarum mundatarum ʒ j. caſſiæ lignea, galliæ muſcata an. ℈ j. ligni* *Electua-*
aloes ʒ ß moſci gra quatuor partem, ſpica ℈ ß. ſtœchados ʒ ß. nucis muſ. ℈ j. roſarum ʒ j. emblicorum ℈ j co- *rium.*
rallorum rubeorum ʒ j. miſce & cum ſacchari bugloſſati iulepi violati. q. ſ. fiat electuarium. ¶ Aliud valens
vt ſupra. *℞ ſpecierum diambra ℈ j. aromatici roſati deſcrip. Gabrielis ʒ ß. ligni aloes ℈ ij. emblicorum ℈ j. ſac-* *Cōfectio.*
chari albiſſimi ʒ viij roſarum ʒ ß. corallorum ℈ j. miſce & cum aqua violarum. q. ſ. fiat confectio ſolida. Mi-
noretur pectoris & pulmonis repletio a duob. phlegmatibus craſſo & ſubtili. *℞ caſſiæ fiſt. ʒ j aſſa ſeu thy-*
mi ℈ j. agarici ℈ j. ariſtologiæ ℈ ß carthami ℈ ij. aqua mellis, aqua hordei excorticati an. q. ſ. pro potione miſce *Potio.*
aut loco caſſiæ ſimul, quæ ſubtrahatur, & addatur omnibus iſtis medicinis agarici, thymi an. ℈ ij. deinde omnia
incorporentur cū iulepi violati. q. ſ. Diuertatur dictus catarrhus aquoſus ſubtilis a cerebro, fricentur ſua-
uiter & tempore paruo, ſtomacho ieiuno, habito ventris beneficio, cum panno lineo brachia a cubito
G infra, & tibiæ a genu infra, balneentur eædem partes cum eodem ordine cum hoc inferius. *℞ violarum* *Lotio ex-*
M ij. hordei excorticati ʒ j. milii ʒ iiij. roſarum M j. ß foliorum vitis M iij foliorum chamomillæ M j. ß, mi- *tremorū.*
ſce & bulliant, & fiat lotio. Diuertatur catarrhus, vt hic ante immediate, &c. videlicet ventoſæ ſiccæ ap-
ponantur cum modis & ordinibus, quibus ſupra fit lotio. *℞ manna ʒ ß. aqua hordei. q. ſ. ad diſſoluendum*

dictam mannam miſce. Attrahatur calida per nares ad libitum ſtomacho ieiuno. ¶ Attractiuum per nares. A
℞ ſucci caulis ℥ ij ſucci anagallis ℥ j. ſucci chelidoniæ ℥ ß. myrræ ʒ ij ſarcocollæ ʒ j. aquarum hordei, violarum,
Caputpurgium. maioranæ an. ℥ j. miſce. ¶ Caputpurgium efficacius ℞ aquarum infraſcriptarum ſ. hordei excorticati, vio-
larum, maioranæ an. ℥ j. ſucci foliorum blitis ℥ j. ß ſacchari candi. ʒ j ß. miſce. Iſtius caputpurgii attrahat
per nares quantitatem ad libitum, & hoc diebus alternis ſtomacho ieiuno & prius habito ventris bene-
ficio. Si vult ipſum efficacius, tunc loco ſucci foliorum blitis ponet ſuccum eius radicis. Iterum ſi vult
efficacius, addet puluerem radicis ireos ad ʒ ß. Prohibeatur fluxus catarrhi, vt infra. ℞ aquam frigidam,
Collutio oris. &c. quam teneat in ore ad libitum ¶ Aliud prohibens fluxum, &c. ℞ diapapaueris, de hac cõfectione teneat
quantitatẽ auellanæ in ore inter genã & maxillam & propriè in nocte ¶ Aliud vt ſupra ℞ roſarum ℈ j. len-
tium excorticatarum ʒ ß. coriandrorum præparatorum ℈ j violarum ʒ ß. corticum papaueris albi ℈ ij. terræ
ſigillatæ, boli armeni an. ʒ j. olibani ʒ ß ſpicæ ℈ ij miſce & bulliant in aqua decoctionis myrti vſque ad cõſum- B
tionem medietatis: deinde optime exprimantur & colentur. Iſtius colaturæ quantitatem ad libitum teneat in
Forma inſtar lupinorum. ore non tranſglutiendo aliquid. Idem vt ſupra, ſed in alia forma. ℞ eaſdem medicinas & non ponantur in ali-
qua decoctione, ſed omnes ſimul incorporentur cum ſyrupi de myrto q. ſ. & fiant formæ ſimiles lupinis Et de eis
teneat vnam in ore ad libitum, & non deglutiat aliquid de ſaliua cui aliquid commiſcetur de medicina di-
Alia. cta. ¶ Aliud retinens fluxum. ℞ boli armeni, terræ ſigillatæ an. ʒ j. myrtillorum. papaueris albi an. ʒ ß. amydi
ʒ j. olibani ʒ j. ſpicæ ℈ ij. miſce & cum ſyrupi de myrto q. ſ. formentur pilulæ in forma vt ſupra. ¶ Aliud vt ſu-
Sacculus cephalicus. pra. ℞ laudani ʒ iij ſandaracæ ʒ j. calamẽti ʒ ß dauci ʒ j. myrtillorum ʒ iij. roſarum ʒ vj miſce & fiat ſaccu-
lus pro commiſſura coronali capitis. Et ſecundum hanc proportionem aſſumatur tanta quantitas ſupra-
ſcriptorũ, vt ſufficiat pro ſacculo. Remoueantur cauſſæ dicti phlegmatis ſubtilis, & debilitas retentiuæ
Alia forma. corrigatur, vt ſupra. ℞ boli armeni, terræ ſigillatæ ana ʒ j. olibani ʒ ß. ſeminum cydoniorum ʒ iij. miſce & C
cum ſyrupo de myrto fiant pilulæ in forma lupinorũ. Et teneat vnam ex his in ore & propriè in nocte. ¶ Aliud
vt ſupra. ℞ ſandaracæ ʒ j. olibani ʒ ij ſpicæ ʒ j. roſarũ ʒ ß. myrtillorũ ʒ ij. miſce. fiat ſacculus. Aſſumatur tan-
ta quantitas vt ſupra. Exuperans materia catarrhi abiiciatur ſolutiuis minoratiuis dictæ materiæ in ce-
rebro ſupra ſcriptæ reiterandis in hoc canone. ¶ Aſperitas faucium gulæ, &c. intenſa remoueatur, vt
Pilula. infra. ℞ ſucci liquiritiæ pinearum correctarum in aqua feruenti & ſtrictis capitibus earum ʒ ß. plantaginis
ʒ iij. iuiubas numero vj maſticis ʒ ij mucilaginis pſyllii ʒ j miſce & cum gummi arabico fiant pilulæ vt im-
mediate ſupraſcriptæ ¶ Aliud, vt ſupra immediate. ℞ ſeminum cydoniorum ʒ j ſebeſten ʒ ß. iuiubas numero
viij. violarum ʒ iij ſucci liquiritiæ ʒ ß maſticis ʒ j ß bdellii ʒ j amygdalarum dulcium excorticatarum ʒ ß.
roſarum ʒ ij miſce & cum dragaganto fiant pilulæ immediate an. Digerantur paulatim in cerebro & pul-
Potio digerens. mone phlegmata vt infra. ¶ Digeſtiuum. ℞ ſyruporum ſtœchados, de hyſopo an. ℥ ß. iulepi violati ℥ j. oxy- D
mellis ſimplicis ℥ ß aquarum betonicæ, hordei excorticati an. ℥ j. miſce. Euacuentur dicta phlegmata a di-
ctis membris. ℞ pilularum aurearum, de hiera picra an. ℈ j. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gra. ij. violarũ gra. viij.
Pilula. miſce & cum iulepi violati, & ſyrupi de ſtœchade an q. ſ. fiant pilulæ vij pro ʒ. ¶ Aliud ad idem. ℞ pilularum
cochiarum aurearum, agari. an ℈ j. ſalis gemmæ gra. j. violarum gra. viij. miſce, & ſyrupi vt ſupra fiant pilu-
Alia. læ vt ſupra. ¶ Aliud facile & vſuale. ℞ terebinthinæ lotæ ter in aqua hordei excorticati ʒ ij. vtatur iſta tere-
binthina lota ad minus ſemel omnibus xv. diebus. Educatur a cerebro per ſudorem dictum phlegma ſub-
tile vt infra, videlicet euaporetur caput ſuper aqua calida mediocriter ſimplici, mane ſtomacho ieiu-
Euaporatio. no præcedente ventris beneficio & extremorum lotione. ¶ Aliud efficacius, euaporetur vt ſupra, aqua
calida mediocriter, in qua decoquentur infraſcripta videlicet. ℞ meliloti M j. ß radicum althææ, radi-
cum blitis an M ß ſeminum fœnugræci ʒ ß. Et poſt ſupraſcriptam euaporationẽ tueatur caput & faciem E
ab aere frigido. Educantur per ſputum ambo phlegmata dicto vt infra. ℞ diadraganti ℥ j De hac confe-
ctione teneat inter genam & maxillam ad quantitatem auellanæ & propriè in nocte, & melius ſub lingua.
Aliud vt ſupra. ℞ diapenidionis ʒ j. diadraganti ʒ ß miſce in mortario cum piſtillo, teneat in ore vt ſupra.
¶ Aliud vt ſupra. ℞ loch ſani & experti, diadraganti frigidi an. ℥ ß. miſce in mortario cum piſtillo, & teneat
in ore vt ſupra.

Cons. XXXIV. Ad dolorem dentium a materia frigida.

Collutio oris. PRimo ſoluatur cum pilulis coctis, deinde colluatur os cum ſtiptico vino calido, videlicet ℞.
maſticis ʒ ij ſaluiæ ʒ iij. pyrethri zinzib. diptami paſſularum, cubebarum ana ʒ j origani ʒ j ß. ro-
ſarum ℈ ij. miſce & bulliat lib. vini j. vermilii vſque ad conſumptionem medietatis, & poſtea co- F
letur, de quo calido teneat in ore & eſt optimum & expertum mitigat dolorem, & reſoluit mate-
Dentifricium. riam, & confortat gingiuã & dentes ¶ Dentifricium meum dentes dealbat & abſtergit. & gingiuam for-
tificat & cõfortat & aromatizat ℞. oſſis ſepiæ, chocularum albarum marinarum an ʒ j. ß pumicis ʒ ij. ß. a-
luminis aſſi ʒ j ariſtologiæ pyrethri, galli cinamomi, piperis longi an. ℈ ij. galliæ mu. ʒ ß. iuiubæ ℈ j miſce, & fiat
puluis & cum melle deſpumati quantum ſufficit incorporentur & fricentur dieb. alternis ſtomacho ieiuno.

Cons. XXXV. Contra dolorem dentium a materia frigida.

PRimo ſoluatur cum pilulis cochiis calefactorium cum panicio, chamomilla, anetho, abſynthio, mi-
lio, ſale multum valet. Collutio cum vino calido vel aceto bullitionis ſandaracæ, aut bullitionis py-
rethri, calamenti, origani, piperis, ſinapi etiam multum valet. Liniatur dens dolens cum therio- G
ca, fiat etiam collutio oris cum aceto bullitionis colocynthide, aut alleorum, aut pyrethri aut ſaxi-
fragiæ aut corticum radicum capparis aut ex aceto, quod multum bullierit in teſta colocynthi-
dis.

Cons.

A **Conſil. XXXVI.** *Ad conſeruandum & mundificandum dentes & gingiuas.*

CAnones conſeruatiui dentium & gingiuarum ſunt.x.infraſcripti. ¶ Primus canon, euitet cor- Canonu.
ruptionem cibi & potus in ſtomacho,imo & omnem cibi corruptionē iuxta poſſe, & ex con- 1.
ſequenti nutriēnda facilis corruptionis, vt lac, piſces ſalitos, piſces paruos & ſimilia, poſt poſi-
tionem cibi ſubtilia craſſo motu fortes feſtinoa poſt aſſumtionem cibi, quinimo, & ante cibi deſcēſum
de ſtomacho ſomnum feſtinum poſt cibi aſſumtionē & nutrienda diuerſa, quæ omnia ſunt corruptio-
nis cibi in ſtomacho effectiua cauſſa, vel ſaltem diſpoſitiua. ¶ Secund⁹ canon non aſſueſcat vomitui, & 2.
maxime ſi vomeret rem acetoſam. ¶ Tertio, euitet cibaria viſcoſa, ſicut confectionē de melle & ficua vi- 3.
ſcoſas ¶ Quart⁹, euitet res duras ad frangendum. ¶ Quint⁹, cōgelatiua dentes ſeu ſtupefactiua euitet. 4.
¶ Sext⁹, res vehementis frigoris comedere euitet, & proprie poſt aſſumtionē calidi, ſimiliter ea, q̃ ſunt 5.
B vehementis caloris, maxime poſt frigidi aſſumtionem. ¶ Septimus, nō comedat res dentibus nocentes 6.
ſua proprietate, vt ſunt porri & reliqua huiuſmodi. ¶ Octauus, mundificet ſibi dentes immediate poſt 7.
cibum ab eo ſuperfluo, ꝙ ingreditur inter ipſos, & proprie cum ligno ſubtili nō acuto, vt ſunt ligna in- 8.
fraſcripta, & hoc non cum multa perſcrutatione, ne noceat gingiuæ, vel carni, quæ eſt inter dentes, vel
dentes commoueat. ¶ Nonus, facta dicta mundificatione immediate poſt cibum, vt ſupra lauenē dentes 9.
immediate cauſſa, cū vinis nigris mediæ vinoſitatis nō acetoſis ſeu agreſtibus, ꝙ idem eſt nec dulcib. ſed
mediis ſaporis. ¶ Decimus, fricentur dentes ſuauiter & tempore breui, nam fortis fricatio aut diuturna 10.
deſtruit dētium humiditates naturales, & ad eos trahit rheuma & vapores a ſtomacho aſcendentes, aut
ſaltem ipſus præparat, ad hæc recipienda. Sed fricatio cum æqualitate abſtergit dentes, & carnes gingi-
uarum confortat, & ꝓhibet lapides, ſeu gypſum circa ipſos generari, & facit oris odorē bonum, & con-
C uenientius, cum quo fiat fricatio eſt lignū, in quo eſt ſtipticitas & amaritudo, cuiuſmodi ſunt infraſcri-
pta. Licet oleum roſ. ſit fricatorium conueniens, ſi caliditas ſit cauſſa læſionis dētium & oleum de been,
& oleum de neride. Compoſitio eſt neceſſaria, ſi dicta caliditas & frigiditas ſint cauſſæ mixtę. Quæ frica-
tio cum dictis oleis fieri debet, cum vadit dormitum, & præcedere debet fricationes alias moliēdas cum
fricatoriis infraſcriptis, cum vadit dormitum. & e. ſtomacho ieiuno alio tempore ad libitum. Hos 10. ca-
nones explicite colligite ſpeciales ex Auic. *7. fen tertii cap. 2. partim rubrica de præſeruatione dentium, &*
partim cap. 3. eiuſdem fen. rubrica de cura dentium. ¶ Mundificatiuum dentium ab ingredientibus cibis,
inter ipſos iuxta *8. can.* anteſcriptum. Sumatur ramus cupreſſi, aut ligni aloes roſmarini, pini, vel iuni-
peri ad libitum, hic ramunculus ſubtiliēt, & fiat flexibilis, ita tamen, vt non incidat, nec ſit acutus, ſed
tantum obtuſus cum latitudine æquali, cum hoc ramuſculo mundificentur dentes, vt ſupra. iuxta *can. 8.*
D ¶ Lotio dentium & gingiuarum mundificatiua & eorundem cōfortatiua & tremoria, & paralyſis mi- Lotio dentium.
tigatiua, & neruorum confortatiua iuxta *can. 9.* etiam ſcriptum. *℞. vini noui mediæ vinoſitatis maſtellum*
ſeu brentam vnam, ſaluiæ recentis inciſæ in mediocria fruſta & non piſtata, nec lota ℔. *j. vinum ipſum poſt fa-*
ctam expreſſionem ab vuis ſuis immediate quatuor diebus continuis prius bullire permittatur cum racemis
ſeu graſpis ſuis notabili bullitione. Deinde quinta die dicto vino prius extracto & colato a dictis graſpis, poſtea
dicta ſaluia imponatur & dimittatur cum ipſo vino bullire, vſque quo ipſum clarum efficiatur: cum hoc vino
dentes lauentur poſt aſſumtionem cibi præcedente mundificatione ipſorum dentium iuxta nonum can. ante-
ſcriptum. ¶ Lotio alia valens ad id, quod ſupra. *℞. cinamomi elect. ℥ j. maſticis ℥ ß. galliæ muſc. cubeba-* Alia.
rum an. ℥ ij. ſeminum iunip. ℥ iij. radicis cyperi ℥ j ß. foliorum roſmarini ℥ vj. Contundantur omnia craſſo
modo exceptis foliis roſmarini, deinde omnia ſimul miſce, vltimo in brēta vna vini muſti ponantur ℥ vj. dicta
E *mixturæ & bullire permittatur, &c.* vt ſupra in vino ſaluiato ſupraſcripto cum hoc vino dentes lauentur
poſt aſſumtionem cibi præcedente mundificatione ipſorum iuxta *9. can.* ante ſcriptum, vtatur modo
iſta lotione, modo alia ad libitum. Fricatione dentium & gingiuarum abſterſiua, mundificatiua
& confortatiua iuxta decimum canonem anteſcriptum. *℞. mellis partes duas, ſachari tabarzet partem j.*
miſce. Cum hac mixtura dentium & gingiuarum in ſero, cum vadit dormitum, & etiam ſtomacho ie-
iuno alio tempore ad libitum iuxta *can. 10.* anteſcriptum. ¶ Aliud fricatorium valens ad id, quod im- Electu.
mediate ſupra. *℞. pulueris capitis leporis ad quantitatem auellanæ, hic puluis ligetur in petia linea rara ſub-*
tili, & cum iſtis taliter ligatis fricentur dentes & gingiuæ, vt ſupra. ¶ Aliud fricatorium valens ad id quod
ſupra. *℞. ſalis aduſti ad quantitatem auellanæ, mellis. q. ſ. pro electuario miſce & totum redigatur in forma*
electuarii. Illud electuariū ligetur in petia, cum qua fricentur dentes, &c. vt ſupra. ¶ Fricatorium aliud
F confortans dentes & gingiuas. Ex theriaca antiqua ad minus quatuor annorum, fricatio dentium fiat
cum digitis omni menſe ad minus ſemel per nouem horas poſt cœnam & ad minus per quatuor horas
ante prandium, ſuper qua fricatione cum dicta theriaca poteſt dormire ad libitum. Nota, quod per tres
horas ad minus poſt applicationem anteſcriptorum medicaminum non fiat commeſtio nec lotio cum
vino vel aliis rebus dicta medicamina & vigores ipſorum a dentibus & gingiuis abiicientibus.

Conſil. XXXVII. *Contra alcolam.*

PHlebotomia fiat ex cephalica manus lateris dolentis ex qua extrahantur ℥ *iij.* ſanguinis: eodem ve-
ro die phlebotomiæ & duobus diebus ſequentibus immediate eandem teneat in ore pluries in die
lac aſininum vel caprinū, ſed melius aſininum, deinde vaccininum, poſtea caprinū Hoc vero lac
G teneat in ore frigidū actu & permittat ipſum in ore notabiliter calefieri, ſed ipſum frigidum pluries in ore
reaſſumatur, eiſdē 3. dieb, etiā aliquoties & pluries teneat in ore ſuccum extremitatis ficus aut papaueris
vitis, & ſic actu frigidum, & vt aliquoties teneat in ore dictum lac & aliquoties dictum ſuccum. Si tem-
pus eſſet ꝓportionabile ſolutioni ventris, ſeu pharmaco aſſumat ſolutiuū infraſcriptum. *℞. pilularum* Pilulæ.

auroarum. ℈ *ij. agarici* ℈ *j. ſalis gemmæ g̅.j. pulueris vio.gran.ß. miſce & cum iulepi viol. q.ſ. ad incorporan-* A
dum formentur pilulæ vj. vel vij. ad libitum. Iſtas pilulas aſſumat in aurora & eum cuſtodia ſeruando ordines obſeruandos in aſſumtione ſolutiui enm cuſtodia, qui canones explicabuntur, dum terminabimus patientem dictas pilulas debere aſſumere. Quatta vero die a ſupraſcripta phlebotomia cephalica, ſi tunc debite non conualuit, fiat phlebotomia venarum duarum, quæ ſunt ſub lingua. Eodem veto die phlebotomiæ ſub lingua immediate ſcriptæ, & octo dieb. ſequentib. eandem teneat in ore pluries in die
Pilula. ad quantitatem auellanæ mixturæ infraſcriptæ immediatæ. ℞. *foliorum oliuæ* ℥ *ij. ſandalorum, ſpodii an.* ℥ *j. camphora g̅ vj. gummi arab. q.ſ. ad omnium incorporationē gummi ipſum infundatur per horas 12. in aqua plantaginis q.ſ. ad ipſius infuſionem, & diſſolutionem, & omnium ſimul debitam incorporationem, deinde reliqua piſtentur debite, vltimo omnia ſimul incorporentur optime in mortario cum piſtillo, & ſic igne fiat magdaleon.* Si vero vult medicamen liquidum, quia ipſum ſit ipſi gratius retinere in ore, tunc dictæ B
medicinæ huius reecepti bulliant in aqua plantaginis q.ſ. ad ipſarum debitam ebullitionem, & oris collutionem. Vltimo hunc liquorem actu frigidum teneat in ore cum reliquis modis & ordinibus, vt hic ſupra immediate.

CONSIL. XXXVIII. *Contra paralyſis materialis principium, vertiginem & proclinitatem ad phlegmaticam, apoplexiam, omnes per eſſentiam tales. Regimen.*

REgimen totum & proprie nutriens generaliter in calidum & ſiccum in primo vſque ad ſecundum incluſiue ad libitum, & ſecundum neceſſitatem, & ipſum non tranſcendat ſecundum gradum. Particulare vero ſit ipſius totum regimen & proprie nutriens, ſingulariter de vnaquaque ſpecie eiuſdem regiminis proprie nutriens infirmum verbo amplo ammonui. ¶ Singulo die ventris beneficium habeat, & ſi non habeat naturaliter, fiat aliquoties tale artificialiter ſaltem ſemel in hebdo- C
Clyſter. mada cum altero duorum enematum immediate infra ſcriptorum ad libitū. ℞. *brodii optime pinguis & completæ decoctionis, carnium pulli vel caſtrati, ſed melius pulli* ℥ *xij. vitellos ouorum nu ij. olei liliorum alborum* ℥ *iiij. pulueris ſachari* ℥ *j. ſalis cōmunis* ℥ *ij miſce & fiat clyſtere.* Si vero vult medicamen aliqualiter efficacius, & tamen virtuti familiare ſupraſcripto enemati addantur caſſiæfiſtul. ℥ *j.* hieræpieræ ℥ ß. Iſto clyſteri ſeu enemate taliter vtatur ſtomacho ieiuno ſaltem ſemel in hebdomada vel amplius ad libitum, videlicet ante prandium, vel ante cœnam per vnam horam quocunque tempore anni, prætorquam tempore calido. Quo tempore loco olei liliorum alborum ponat tantundem olei oliuarum temperati, miſce & fiat clyſtere. ¶ Ventris lenitiuum efficacius, priori tamen virtuti familiare: ℞ *fo-*
Aliud. *liorum blit. M j ß. mercurialis M j. ſtœchados, ſaluia. an.* M *j ß. vitellum oui j. caſſiaf.* ℥ *j. hierapicra ſach. rubei an.* ℥ *ß. olei liliorum alborum* ℥ *iiij. ſalis communis* ℥ *iij. herbæ iſta bulliant in aqua fluuiali q.ſ. pro de-* D
bita quantitate decoctionis clyſtere, deinde optime exprimatur & coletur, vltimo ℥ *xij. colatura reliqua addantur, & fiat clyſtere.* Et ſi placuerit habere medicamen efficacius priori immediate vel ſibi placuerit permutari clyſtere, tunc iſto vtatur ſeruatis modis prius dictis in clyſteri ſupraſcripto. ¶ Solutiuum & materierum communium a ſtomacho & inteſtinis eductiuum, & ipſorum inteſtinorum leniti-
Potio. uum facilimum, & virtuti valde familiare. ℞. *caſſiaf.* ℥ *ij. aquæ ſaluia q.ſ. ad ipſam caſſiā mundificandum ab arillis & ſcophis ſuis, & ad eandē diſſoluendam pro potione miſce & fiat potio.* Illud ſolutiuum aſſumat in mane debite calidum, & poſt aſſumtionem ipſius ſtet ieiunus tantum horis 4. & non dormiat interim, nec aſſumat lauatiuum aliquod prandeatq; in dicto termino videlicet, quatuor horarum, & pro ferculo comedat blites cum boragine & feniculo itē carnes laudabiles, vt hædi, pulli vel vituli, aut ſimiles & co ſaltem ſemel vtatur in vere & ſaltem ſemel in authumno. ¶ Solutiuum materierum cōmunium educti- E
Potio. uum, vt ſupra ſolutiuo ſupraſcripto efficacius virtutiq; familiarius & gratius. ℞. *manna electa* ℥ *j. aq. ſaluia q.ſ. ad ipſam materiam diſſoluendam, deinde colandam pro potione, miſce & fiat potio.* Si vero medicamen delitioſius & virtuti gratius affectat, aut etiam medicamen permutare vult, tunc illud manna aſſumat ſeruatis modis prius dictis in aſſumtione ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuū facile & vſuale, & confortatiuū cerebri & muſculorum. ℞. *aqua mellis facta ſecundū cano. ad hoc. q.ſ. pro decoctione*
Alia digeſtiua. *infraſcriptorum triū, ſaluia partes ij. maiorana partes ß. roſmarini partē j. Incidantur minutim, deinde ſimul bulliant vſq; ad conſumtionem tertia partis ipſius aqua, vltimo exprimantur & colentur optime.* Iſtud digeſtiuum debite calidum aſſumat in aurora pluribus diebus continuis, & proprie vſq; ad diem 14. deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis 4. & interim dormiat per vnam horam ad longius, & non vltra. ¶ Attente vero, quod ſupra dicto lenitiuo & ſolutiuo materierum cōmunium digeſtiuo confor- F
tatiuoq; vtatur vſque ad 4. diem ab inſtanti initiantem morbum ipſum, imo vſq; ad 7. quinimo vſq; ad 14 diem ſecundum aliquos, & interim non vtatur medicinis aliis efficacib. ſolutiuis, nec alteratis efficacibus. Secundo nota, quod nullam infraſcriptarum medicinarum aſſumat infirmus vſq; ad 14. diem, & hoc vſq; ad illud de mirobalanis, chebulis conditis. Solutiuum minoratiuū facile vſuale. ℞. *pilul. de hie-*
Pilula. *ra ſimplici* ℈ *j. pilul. alephangin. agar. an.* ℈ *j. ſalis gemma Zinzib. an. g̅. j miſc. & cū oleo. indi q.ſ. ad incorporandum reformētur pilul. vij. pro* ℥. Iſtarum pilularū aſſumat ℈ *ij.* in aurora, & poſt ipſarum aſſumtionem ſtet immediate in lecto per vnam horam cum dimidia ad amplius, & interim dormiat per vnā horam, & poſt dictum terminum ſurgat aut dormiat, ſiue non, & cum ſurrexerit, partim deambulet, partim ſedeat, ſecundum quod eſt ſuę naturæ cōuenientius, & interim cum panno ſuauiter calido fricet bis ventrem & ſtomachum, & plus verſus dorſum fricatione ſuaui. Vnde ipſum pannum ſuauiter calidum te- G
neat ſuper dictis membris, & ſtet in tenebris aut ſaltem pauco lumine, & nō aſſumat lauatiuum aliquod maneatq; ieiunus poſt ipſarum aſſumtionem horis 5. & in dicto termino prandeat & cōmedat pro ferculo blites cum boragine, &c. vt dictum eſt ſupra, & hoc ſolutiuū taliter aſſumat ſemel in vere & ſaltem

ſemel

A ſemel in authumno. ❡ Digeſtiuum. ℞. *ſyrupi de ſtœchade* ℥ *j. oxymellis ſimplicis.* ℥ *ß. aquarũ ſaluiæ* ℥ *j ß.* *Potio digeſtiua.*
hyſſopi ℥ *j. ...* ℥ *ß. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat in aurora debite calidum quatuor dieb. continuis
in vere & totidem in authumno prius ante dictos quatuor dies ſemper aſſumat ſolutiuũ imediate ante-
ſcriptum & ſtet ieiunus poſt aſſumtionem huius digeſtiui tribus horis ad minus, & interim dormiat per
vnam horam, aut duas ad amplius. ❡ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *pilularum de hierapicra ſecũdum rece-* *Pilula.*
ptum proxime infraſcriptũ, pilularum fœtidarũ, agarici an ℈ *j ſalis gemmæ* ℈ *j zinzib.* ℈. *miſce & cum elect.*
indi. q. ſ. ad incorporandũ formentur pil. vij. pro ℥. Iſtarum aſſumat ℈ *ij.* in aurora ſeruatis modis deſcriptis
ſupra in aſſumtione ... præterquam in termino 5. horarum poſt ipſarum pilularum aſſum-
tionem aſſumat pro lauatiuo vnum cyathum aquæ hordei excorticati calidæ ſine ſacha. deinde poſt v-
nam horam prandeat, vt ſupra. Has vero pilulas taliter aſſumat poſt completam aſſumtionem digeſti-
B ui ſupraſcripti.

❡ Pilulæ de hierapicra, de quibus fit mentio in recepto ſupraſcripto. ℞. *ſpecierum hierepicræ Ga-* *Pilula de hiera picra.*
leni partem j. aloes ſuccotrinæ electuar. partes ij miſce cum ſyrup. de ſtœchade q. ſ. ad incorporandum fiat
maſſa ... pro pilulis formandis. Iſtæ pilulæ ponuntur in ſolutiuo eradicatiuo ſupraſcripto modo & or-
dine ibi poſito. ❡ Solutiuum & eradicatiuum. ℞. *hierarum Hermetis, diacolocynth an* ʒ *j. agarici* ℈ *j. ſalis*
gemmæ, zinzib. an. gran j. aquarum ſaluiæ, maioran an. q. ſ. miſce & fiat potio. Si vero ſolutiuum immedia- *Potio.*
te anteſcriptum permutare voluerit, aut potius affectet potionem, quam pilulas, tunc iſtam potionem
aſſumat cum modis ſuperius ſcriptis in aſſumtione ſolutiui ſuperioris eradicatiui. ❡ Diuerſiuum effica- *Clyſter.*
cius immediate. ℞. *foliorum blitis, mercurialis an M. j ſtœchados ſaluiæ, maioranæ an. M. j ß. centaurii*
minoris M. j. corticum agarici ligatorum in petia linea ℥ *ij ſeſeleos.* ℥ *ß. vitellum ouorum. vnum, caſſiæ fiſtul.*
C ℥ *ß hierapicra. ſachari rub. an.* ℥ *ß. olei liliorum alborum* ℥ *iij. ſalis communis* ʒ *ij. herba cortices agarici*
bull ant ſicaul in ſufficienti quantitate aquæ fluuialis. q. ſ. pro enemate vel enematibus, deinde optime ex-
primantur & colentur, vltimo ℥ *ij dicta colatura reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere.* Si vero indiget
diuerſiuo efficaciori immediate tunc iſto enemate vtetur ſtomacho ieiuno & propriè in mane cum ne-
ceſſitas ad hoc impulerit. ❡ Euacuatiuum & propriè a ſtomacho. Vomitus fiat cum vomitiuo deſcripto,
in recepto immediate infraſcripto ſtomacho repleto, cibariis diuerſarum formarum & virtutum, vide-
licet ipſis viſcoſis, aliis vero inciſiuis, ſubtilitatiuis, & aliis abſterſiuis omnibus his commixtis in dicto
prandio. hac vero vomitiuum dicta hora ſibi prouocet, tunc aſſumendo vomitiuum tepidum imme-
diate infraſcriptum, videlicet. ℞. *decoctionis raphani, radicum aneti, & roſarum ad minus* ℥ *viij. aceti* *Vomitoriũ.*
acu i ... ꝫ j ß. olei ſeſamini, aut ſaltem oliuarum acuti guſtu & fœtidi, aut ſaltem non ſuauis odoris
D ℥ *iij. ipſa decoctio primo coletur, deinde omnia ſimul miſce.* Iſtam decoctionem vomitiuam aſſumat tepi-
dam in modum lactis, dum mulgetur ab vbere, & non calidum, nec frigidum ſemel in menſe per vnam
horam ad minus & non amplius per vnam horam cum dimidia poſt prandium, & iſto vomitu vtatur
ſingulo menſe ſemel, & eo taliter vt incipiat per vnum menſem poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui
ſupraſcripti. Si vero vult efficacius medicamen, *in dicta radice imponat ellebori albi* ℈ *ß. qua ſola quanti-*
tas etiam ſit diuiſa, & poſita in pluribus partibus ipſius radicis, & taliter infuſa horarum quatuordecim re-
maneat, deinde ex ipſa & aliis ſupraſcriptis fiat decoctio, &c. vltimo fiat potio, vt hic ante. Alio vomitiuo v-
tatur, vt ſupra, ſi vult habere vomitiuum efficacius ſupraſcripto. ❡ Caputpurgium per nares attra- *Caputpurgium.*
hendum. ℞. *aquæ maioranæ* ℥ *ij. ſucci foliorum blitis.* ℥ *j nucis muſcatæ gran. v ſachari cand. pulueriza-*
ti ʒ *j ß. pul. pulueri.* Deinde ſimul miſce huius liquoris ſeu caputpurgii tepidi in modũ lactis, dum mul-
E getur ab vbere, attrahat aliquantulum per nares ante prandium ſtomacho ieiuno per vnam horam
tribus diebus tantum in vna hebdomada ſinguli menſis præterquam tempore æſtatis vltima par-
te veris, & prima parte authumni, & eo ſimiliter vt incipiat octauo die poſt aſſumtionẽ ſolutiui ſupra-
ſcripti eradicatiui. Et eodem modo vtatur caputpurgiis per nares attrahendis infraſcriptis. Si vero
vult medicamen efficacius, tunc loco dicti ſachari ponat mellis tantundẽ. Si iterum vult hoc medica-
men efficacius, loco ſucci foliorum blitis ſumat ſucci radicum blitis tantundem. Si iterum efficacius, ad-
dat ſupraſcripto medicamini mannam. Si adhuc efficacius addatur pulueris ireos ʒ ß miſce. ❡ Caput-
purgium maſticatorium. ℞. *maſticis albi lucidi, thuris electi an.* ℈. *iij. miſce.* Si vero vult medicamen *Maſticatorium.*
permutare, de hac mixtura quantitatem ad libitum maſticet ſpatio vnius quartæ horæ ſtomacho ie-
iuno mane per duas horas ante prandium ad minus ſemel in ſpatio duodecim dierum. Hæc vero ma-
F ſticatio dicta in caſu noſtro eſt vtilis, niſi timeatur deſcenſus catarrhi ad pectus: quia tunc ex tali ma-
ſticatione augeretur, in quo caſu dimittatur. Si vero medicamen congruit efficacius, dictis maſti-
ci & thuri addatur *nigellæ gra. v. cubebarum gra. ij. terebinthinæ* ʒ *j. mellis* ʒ *iij. ceræ citrinæ nouæ. q. ſ. ad*
incorporandum miſce & fiant pilulæ paruæ. Iſtas pilulas maſticet, vt hic immediate ſupra. Si vero vult me-
dicamen priori efficacius, tunc ipſi addat radicum pyretri ponderis grau. *viij.* puluerizanda pulueri-
zentur, deinde omnia ſimul miſce & maſticet, vt ſupra.

❡ Caputpurgium gargariſma. ℞. *oxymellis ſimplicis, aquæ maioranæ an.* ℥ *ij cubebarum* ʒ *j. mi-* *Gargariſma.*
ſce. Si vero medicamen huius caputpurgio immediate ſupraſcripto permutare vult, quæ muta-
tio multoties eſt neceſſaria ſecundum canonem. Medicinales, tunc cum liquore hoc debite ca-
lido gargarizet aliquantulum in mane ſtomacho ieiuno, per duas horas ante prandium, ſaltem ſe-
G mel in toto ſpatio quindecim dierum, præterquam tempore calido: hæc vero mutatio in caſu noſtro
eſt vtilis, niſi timeatur deſcenſus catarrhi ad pectus, vt hic immediate ſupra. Si vero vult medica-
men ... efficacius priori immediate, tunc ipſi medicamini addat *aquæ hyſſopi* ℥ *j pulueris ni-*
gellæ ʒ *ß. miſce.* Si iterum efficacius priori amoueat dictum oxymel ſimplex, & loco ipſius

ponat ſquilliticum. Caputpurgium ſternutatorium efficax ſatis. Prouocetur ſternutatio cum modico A
piperis attracti per nares. Iſtius piperis attrahat æger ſolum tantam quantitatem ꝑ nares, ex quanta ipſe
ſternutet. x. vel xij. vicibus ad amplius ſtomacho ieiuno in mane per duas horas ante prandium ſemel in
10. dieb. præterquam tẽpore calido, & eo ſternutatorio taliter vtatur. 10. die immediate poſt aſſumtio-
nem ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. Si vero vult medicamen efficacius priori immediate, tunc ipſi ad-
Potio digeſtiua. dat ridie . pyrethri. ℥ij ❡ Digeſtiuum vſuale, & virtuti familiare. ℞. *aquæ ſaluiæ ℥j ß. maiorana, hyſopi*
an ℥j. abſynthii ℥ ß nigella ℥ ß. ſachari albiſſimi ℥j. miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat, vt ſupra, & eo taliter
vtatur trib. dieb. in totali ſpatio ſingulorum 50. dierum ſemel præterquam tempore æſtatis, vltima par-
te veris & prima parte autumni ipſoque digeſtiuo taliter vti incipiat per vnum menſem cum dimidio
Pilulæ. poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. ❡ Solutiuum vſuale & facile. ℞. *pilularum alephangi-*
narum. de hiera ſimplici, agarici an ℈j. ſalis gemmæ. zinzib. ℥j miſce & cum ſyr de ſtœchade. q. ſ. ad incorpo- B
dum reformentur pill vij. p. ℥. Iſtarum pilularum aſſumat a duab. vſq; ad 4. ad libitum in aurora vel in ma-
ne, cum ſurgit, vel ante cœnam per vnã horam, ſed melius in aurora. Has vero pilulas taliter aſſumat 4.
die poſt aſſumtionem in trib. diebus digeſtiui immediate ſuprascripti. ❡ Cerebri confortatiuum. ℞. *cu-*
Nodulus odoratus confortans cerebrum. *bebarum, nigellæ torrefactæ, cardamomi, cubeba ſolum contundantur craſſo modo & nigella ſolum torrefiat.*
Vltimo, *omnia ſimiliter miſce & in ſindone alba ſubtili & rara ligẽtur. Iſtã mixturam ſuprascriptã, videlicet*
ex nigella. &c. portet in manu ſtomacho ieiuno in mane ſæpe odorando duob. dieb. in hebdomada præterquam
Suffumigia. *tẽpore calido.* Hac vero mixtura taliter vti incipiat x. die poſt aſſumtionẽ ſolutiui eradicatiui ſuprascripti.
❡ Cerebri confortatiuum, vt hic ante aſſumat fumum thuris, & ipſum a longe recipiat, ita, ꝙ tota ipſa
camera, ipſo fumo thuris tunc fumigetur mediocriter. Hoc fumigio taliter vtatur ſaltẽ ſemel in quali-
bet hebdomada, cum vadit dormitum, de mane cum ſurgit, præterquã temporib. calidis, & eo fumigio C
taliter vti incipiat poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. Si vero vult fumigium efficacius
confortatiuũ tuo [illegible] fumigiũ fiat cum auib. cypri vel ſalmibaz ærer, ligno aloes ad libitum. ❡ Ce-
Potio confortans cerebrum & cor. rebri confortatiuum & cordis ℞. *theriacæ debitæ fermentata ℨ j ß. aq. ſaluiæ ℥ij. miſce.* Iſtam mixturã aſ-
ſumat poſt cœnam immediate præcedentem ipſam aſſumtionẽ per x. horas, & poſt ipſius aſſumtionem
ſtet ieiunus horis. 7. & interim dormiat ad libitum, ſed tñ non amplius duab. horis, & ea mixtura taliter
vtatur ſingulo menſe ſemel præterquã tẽpore calido ipſaq; taliter vti incipiat die immediate ſequenti diẽ aſ-
ſumtionis ſolutiui eradicatiui ſuperius. ❡ Cerebri confortatiuum vt hic ante. Si vero medicamen per-
mutare vult, tunc aſſumat *mithrid ℨj. aq. ſaluiæ ℥j ß. ſeruatis modis deſcriptis in aſſumtione theriacæ.* ❡ Ce-
rebri confortatiuum crebrius vſuale. ℞. *acori nutriti ſecũdum can. ℥iij.* Iſtum acorum aſſumat in mane,
cum ſurgit ad libitum in ſingula hebdomada ſemel, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis trib. ad D
minus, & eo acoro taliter vtatur, quocunq; tempore anni, præterquam tempore magni caumatis ipſoq;
vti incipiat die 15. poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. ❡ Cerebri confortatiuum, vt hic
ſupra ℞. *diacori ℨ ij.* Si vero vult medicamen aliqualiter efficacius priori immediate, tunc aſſumat dia-
Vnguentũ confortatiuum. corum immediate ſupra ſcriptum, & eo taliter vtatur, vt dictum eſt de acoro. ❡ Vnctio virtutis naturalis
& proprie nuchæ. & membrorum, & ꝓprie virtutis animalis confortatiua, & ipſius mẽbri calefactiua &
reſolutiua eiuſdem. ℞. *ol. lil. alb. ℨ ij. ſpica, chamo. an. ℥j. ſpecierũ diamoſchi ℨj. miſce.* ❡ *Ex hac vnctione de-*
bite calida vngatur nucha & ſpondyli colli & totius dorſi ſaltem ſemel in die ſtomacho ieiuno, & ſaltẽ in mane
cum ſurgit prius habito ventris beneficio, aut ſalte tentato habere, & ea vnctione taliter vngatur ad minus ſe-
Aliud efficacius. *mel in ſingula hebdomada ſolutiũ tempore frigido* ❡ Vnctio alia virtutis, &c. vt ſ. efficacior priori immediate. E
℞. *ol. nuc. indica, de coſto an. ℥ j ß. oleo. de muſtice, lilior. al. an ℥ ß. diambra ℨj. diamoſchi dul. ℨij miſce.*
Si vero vult medicamen priori efficacius, vngatur hac vnctione, vt de alia dictum eſt. Et ſi adhuc vellet me-
Solutiuũ. dicamen efficacius ſuprascriptis, ſupra ſcriptæ medicinæ immediate addatur *caſtorei ℨij.* ❡ Cerebri con-
fortatiuum & digeſtiuum, & aliqualiter ſolutiuum. ℞. *hiera ſimpliciter compoſita ſecundum receptum in-*
fraſcriptum ℨ iij piperis ℈ j. miſce. Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora in ſpatio ſingulo 40. dierum ſemel,
Electuarium. in tempore tñ frigido ſeruatis omnib. deſcriptis in aſſumtione ſolutiui eradicatiui ſuperioris. Pilulæ de
hiera ſimplici, de quib. fit mentio in recepto immediate ſuprascripto. ℞. *pilul. de hiera ſimplici partem j.*
mellis electi quantum pro electuario ſufficit, miſce & fiat electuarium. ❡ Cerebri confortatiuum, & materiæ
digeſtiuum. ℞. *zinzib. cõditi ſeu in conſerua ℨ ij* Illud zinziber ſine potu aſſumat in mane cum ſurgit, ſal-
tem ſemel in ſingula hebdomada, & tantum tempore frigido, & poſt ipſius aſſumtionẽ ſtet ieiunus ho-
Morſelli. ris trib. ad minus ❡ Cerebri confortatiuum. ℞. *ſpẽr. diamoſchi dulcis ℨ ij aromatici ro. deſcriptione Gal.* F
ℨ j. ſach. albiſſimi ℨ vj. miſce & cum aq. ſaluiæ & abſynthii q. ſ. ad conficiendum fiat confe. ſolida in morſellis.
ℨ iij. pro quolibet. Iſtius cõfectionis aſſumat vnũ morſellum ſine potu in mane trib. dieb. alternis in vna
tantum hebdomada ſinguli menſis, præterquam tempore calido, & iſta confectione taliter vtatur die x.
poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſuprascripti. ❡ Solutiuum aliud vſuale & virtuti familiare. ℞. *pi-*
Pilulæ. *lul. aſſaiaret ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gẽmæ, zinzib. an ℥ j. miſce & cum ſyr. de ſtœchade q. ſ. ad incorporandũ for-*
mentur pil. vij pro. ℨ. Iſtarum pilularum aſſumat a duab. vſq; ad quatuor ad libitum, in ſero tantum cum
vadit dormitum, ſiue ipſe cœnauerit, ſiue nõ, & eis taliter vtatur ſingulo menſe ſemel, præterquã tempo-
re calido, & magni frigoris ipſiſque pilulis taliter vti incipiat per vnum menſem poſt aſſumtionẽ ſoluti-
Bolus. ui eradicatiui ſuprascripti. ❡ Cõfortatiuum cerebri & ſtomachi. ℞. *thuris, maſticis an. ponderis ℥ iij. miſ.*
Iſtam mixturã deglutiat vt pilulas in mane, cum ſurgit ſolum in ſpatio 15. dierum ſemel præterquã tempo- G
rib. calidis, & ea mixtura taliter vti incipiat per 25. dies poſt aſſumtionẽ ſolutiui eradicatiui ſuprascripti.
Confectio. ❡ Cerebri cordis, & ſtomachi confortatiuũ ℞. *ſpecierũ diamb. ℨ ij ligni aloes. ℨ j ß. nuc. muſ. macis an. ℈ j.*
ſach. albiſſimi ℨ vij. miſ. & cum aq ſaluiæ & meliſſa an. q. ſ. fiat conf. vt ſ. Si vero vult conf. efficaciorẽ, tunc ſu-
praſcri-

A præſcripta, aut vellet permutare, tunc hac confect. vtatur, vt dictum eſt de confectione diamoſchi ſu-
præſcripti. ❡ Conſortatiuum, vt hic ante immediate. ℞. trochiſ de abſynthio ℈ j. ſtœchados, maiorana, Pilulæ
ſaluia an. ℥ j. galliæ muſcat. ℈ j. ligni aloes electi ʒ j. mentha ſicca ℈ j. zinzib. ℥ j. coralio. rub. ℈ ij pul. o-
mnia ſubtiliter, deinde ſimul miſce, & cum ſyr. de ſtœchade q. ſ. ad incorporandũ reformentur pilulæ vij pro ʒ.
Si vero dictis confectiones permutare velit, tunc iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſq; ad tres ad li-
bitum, in mane cum ſurgit, &c. vt ſupra in confectionibus dictum eſt. ❡ Nota quod iſtarum duarũ me-
dicinarum immediate, deinde ſimplicium virtuti familiarium proximorum ſequentium inferius vſque
ad finem ipſius morbi ſeruatis ſuper infraſcriptis canonibus vſus ipſarum medicinarum, &c. ſimpli-
cium. ❡ Cerebri, ſtomachi & epatis conſortatiuum. ℞. myrobalanum, chebulum conditum j. Iſtum my-
robalanum aſſumat in aurora, vel mane cum ſurgit ſingulo menſe ſemel, quocunque tempore anni, &
B eo taliter vti incipiat, quarta die tantum poſt factum primum vomitum. ❡ Cerebri, neruorum, ſtoma-
chi conſortatiuum vſuale, tantum aſſumendum factis aliquibus purgationibus naturalibus ſumtis. ℞.
ſaluia viridis M j ß. mellis electi q. ſ. pro electu. ſpecierum diamoſchi dulcis ʒ ij. ſaluia tantum minutim in-
ciſa, mel vero bulliat prius leniſſima bullitione & deſpumetur, deinde ſaluia cum ipſo melle tanto prius leuiter Electuariũ
bullita ſimul ambo bulliant leui bullitione ſimul cum ſpatula ſæpiſſime ferrea vel lignea ipſa permiſcendo, & de ſaluia
poſtea ipſo toto depoſito ab igne, & tamen tepeſcente & nõ calido dictæ ſpecies addantur. & cum ſpatula omnia conſortans
ſimul incorporentur. Vltimo totum recondatur in vaſe terreo vitreato & obturetur, & ſi æſtas adeſt, ad ſolem cerebrum,
dimittatur tribus aut quatuor diebus ad libitum. cuius electua. aſſumat ʒ ij. in mane cum ſurgit diebus duo- neruos &
bus in ſingula hebdomada. ſinguli menſe ſemel, tantum tempore frigido, & poſt ipſius aſſumtionẽ ſtet ieiunus ſtomachũ.
ad minus tribus horis: & hoc electuario non vtatur poſt 14 diem, & factis aliquibus purgationibus, vt ſupra.
C ❡ Medicinæ ſimplices. Grana pini iuuant, & ſic proprie, a quibus vnctuoſitas extracta eſt ſecundum ca-
none n, nam vnctuoſitas ſtomachum lædat Cerebrũ ſ poris iuuat, & eſt propriũ, aſſa piper, origanum, Simplicia.
zinziber hyſopus, cappares, brodium cicerũ rubeorum factum ſecundũ can. ad hoc. Quã ex medicinis
immediate ſupraſcriptis aſſumat, videlicet modo vnã, modo aliam ad libitum in mane cum ſurgit, ſal-
tem ſemel, in qualibet hebdomada. Hydromel ſeu aqua, idem dicitur ſecundum receptum immediate
infraſcriptũ, iuuat aſſumta ſaltẽ pluries in potu, & in cibo in cœna & prandio, videlicet ℞ aqua fluuia Mellicra-
lis claræ & bonæ part. viij. mellis electi part. j. miſce, deinde ſimul bulliant ad lentũ ignem vſq; ad conſumtionem tum ſim-
3. partis aquæ, continuas totam decoctionẽ deſpumãdo, & poſtea ab igne deponatur, vltimo coletur, & tũc erit plex.
ſimplex mellicratum. Oxymel ſeu aqua mellis compoſita ſecũdum receptum immediate infraſcriptum, &
potus optimus aliquoties ſumtus. ℞ aq. mellis ſimplicis immediate ſupraſcripta ℔. iij. ſaluia viridis, & eſt Compoſi-
D melior, aut ſaltẽ ſicca ſi viridis haberi nõ põt. M ß. matern. viridis, aut ſalte ſicca. M j. Dicta herba incidantur tum.
minutim. deinde aqua ſimul mixta bulliant ad lentũ ignẽ vſq; ad conſumtionẽ quartæ partis, vltimo colentur.
Vinum antiquũ aliqualiter vinoſum, ſed non calidũ vinoſum, aſſumtũ tantum in declinatione morbi,
& tantum ipſum vinum in pauca quãtitate aſſumtum iuuat, videlicet aſſumtũ ab ℥ viij. vſq; ad ij. alias xiſ.
ad amplius, vno bolo panis ſemper prius comeſto, & poſtea immediate dicto vino habito, deinde in-
firmus non aliud aſſumat vſq; ad horas 3. ad minus. Vinum multum ſumtum nocet; ſed parce potet, vt Potus.
& eſt proprium, nam vinum ſumme nocet oculis & neruis. Potus ſit exſiccatiuus. patiẽ ſitim & famem,
vitet aquam, vitet potum ſuper cibum, vitet ſomnum ſuper cibum. ❡ Embrocatio fiat cum aqua ſul-
phurea factis debitis digeſtionibus & euacuationibus pluribus. Fricatio fiat cum eadem aqua ſulphu- Motus &
rea, vt hic ante de embrocatione. Exercitio vtatur vt hic ante, & proprie ſtomacho ieiuno. Forte ſoluti- quies.
E uum non detur ſaltem in principio vſq; ad quartum diem ab inſtanti initiante morbum, & melius, nec
etiam vſq; ad 7. quinimo vſq; ad 14. diem ſecũdum aliquos vt ſupra. Paulatim digeratur materia & pau-
latim euacuetur. Nota quod quando primum ex ſupraſcripto debite infirmus ipſe non conualeſcit,
tunc non vlterius medicinis euacuatis vt talibus vtatur. Aliæ vero ſunt, vel ad hoc, vel ad ſupra ſcriptum
caſum medicinæ efficaciores & virtuti magis moleſtæ, & medicinis omnib. ſupraſcriptis, videlicet ſpe-
cies gummi, anacardus, colocynthis, rubificatoria, turbit, veſicatoria, ſpecies fellium, cauteria & ſimilia
virtuti valde moleſta: quæ quia valde moleſta, hic ſerioſe nõ deſcribo, ſperans ex ſupraſcriptis medicinis
omnibus leuioribus, & virtuti magis familiarib. dicti morbi curam exequi ſecurius, & cum minori mo-
leſtia infirmi.

Consil. XXXIX. *Contra pannum conſequentem ophthalmiam, ophthalmia ipſa deleta.*

F MOllitiuum & pannũ ipſum delens. ℞. *ſanguinis columbæ extracti a vena, quæ eſt ſub ala ſiniſtra per* Collyrium.
phlebotomiam, de iſto ſanguine æger imponi faciat in oculũ ſuum 8 dieb. cõtinuis primis, ſaltem
quater in die, deinde tranſactis 8. dieb. tranſeat ad infraſcripta. Pannum ipſum delens, vt ĩ imme-
diate. ℞ *ſucco fenic ʒ ß. verbena, chelidonia, rutha an ℥ j roſ. ℥ j ß. antimonij ℈ j. coral. ru. ℈ ß. croci g̃ j. ſacch.* Aliud.
candi. ℥ j. pul pul. & fiat collyriũ. Vtẽ iſto poſt x. diem poſt completum vſum immediate ſupraſcripti, & hoc
tepido non frigido, nec calido & ſaltem in die duas aut tres guttas imponendo. ❡ Pannum ipſum delens
fortius priori ℞. *ſuccorum abſynthij ʒ ß feniculi ʒ j. radicis acori puluerizata ʒ ß. baſiliconis ℈ ß. antimo-* Aliud.
nij ℈ j aloes ſuccotrinæ ʒ ß. mellis electi ʒ ß. pul. pul. deinde omnia ſimul miſce, vt ſupra. Si vero voluerit me-
dicamen efficacius priori, tunc de illo ponat duas guttas vel tres tepidas, vt ſupra immediate de ſupra-
ſcripto. ❡ Pannum ipſum delens. vt ſupra immediate. ℞ *ſuccorum ebani ʒ j. epatis capræ ʒ ß luti ℈ j.*
G *margaritarum ſaltem mediæ perfe. ℈ ß. olibani g̃ v al ſuccotrina elect. ℈ ß. coral. rub. gra. vij. mellis elect.*
℥ j. pul. pul. vt ſupr. & fiat collyrium, & vtatur vt ſupra immediate ❡ Pannũ ipſum delens, vt ſupra ℞ *ſuc-* Aliud.
corum fenic. ℥ j abſyn ʒ ß fell. perdic. ʒ ij. oſtracorum cum carne ſua combuſtorum ℈ j margaritarum ℈ ß. co- Aliud.
rallo. rub. luti antimonij an. gra. vij. vitri vſti ℈ j. ſacch. candi. ℥ j puluerizanda pulue. ſeorſum ſecundum

Digitized by Google

cimo. & *fiat collyrium* & *applicetur vt immediate, ſi vult permutare.* ¶ Pannum ipſum delens vt imediate. A

Aliud. ℞ *ſucci feniculi* ʒ j. *fellis perdicis* ʒ ß. *margaritarum* ℈ j. *vitri vſti* ʒ ß. *abſynthii* ℈ ß. *antimonii* ℈ j. *marcaſitæ, ſarcocollæ an.* ℈ ß. *aloes ſuccotrinæ* ℈ j. *mellis electi* ʒ ß. *miſce* & *fiat collyrium, vt ſupra,* & *vtatur vt ſupra.* Si vero timeceterum futuram ophthalmiam, tunc ſupraſcriptis omnibus medicinis addatur quinta pars aggregati aquæ roſ. non muſcatæ.

CONSIL. XL. *Contra catarractam non confirmatam.*

Pilula. SOlutiuum minoratiuum materiæ phlegmaticæ antecedentis cauſſæ ipſius. ℞ *pilularum de hierapicra Gal. compoſitarum ſecundum receptum infraſcriptum* ʒ ß. *agarici* ℈ ß. *zinz.* ℈ ij. *agaricus in fruſta diuiſus infundatur in oxymellis ſimplicis q. ſ. deinde omnia ſimul miſce,* & *fiant pilulæ v.* Hoc ſolutiuum aſſumat cum ordine ſolutiuorum minoratiuorum, & hoc præterquam temporib. exceſſiuis, pilulæ de hiera, de quib. ſupra. ℞ *ſpecierũ elect. hiera Gal. parte j. aloes ſuccotrinæ partes ij. ſucci fœnic. q. ſ. ad omnia* B

Pilula de hiera. *debite incorporandum pro pilulis conficiẽ. miſce* & *fiat magdaleon.* & *vtatur vt ſupra.* ¶ Digeſtiuũ, &c. ℞ *ſyr.*

Potio digeſtiua. *ſtœchados* ʒ j. *oxymellis ſquillitici* ʒ ß. *aquarum feniculi* ʒ ij. *enfragiæ* ʒ j *miſce* & *aſſumat ſicut aſſumuntur digeſtiua.* ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ *pilularum de hiera ſupraſcriptarum, pilularum cochiarum,*

Pilula. *agarici elect. an.* ℈ j. *zinzib.* ℈ ij. *agaricus inciſus infundatur in oxymellis ſquillitici q. ſ.* & *fiant pilulæ vij* & *aſſumat modo eradicantium.* ¶ Digeſtiuum vt aliud. ℞ *aquarum maioranæ* ʒ j ß. *rutha* ʒ j. *feniculi, enfragiæ*

Potio digeſtiua. ʒ ß. *nucis muſ.* ℈ j *pulueris ſacchari* ʒ j *miſce* & *aſſumat modo digeſtiuorum.* ¶ Solutiuum vſuale & facile. ℞ *pilularum de hierapicra Galen. ſupraſcriptarum, agarici, zinz. b. an.* ℈ j *agaricus inciſus infundatur in*

Potio ſolutiua. *oxymellis ſquillitici quãtitate ſufficienti, deinde miſce* & *fiat potio aſſumat poſt digeſtiuum.* ¶ Euacuatiuum & diuerſiuum. ℞ *piperis longi* ʒ j. *nucis moſc.* ℈ ß *maioranæ* ℈ j. *maſtices* ʒ j. *fiant pilulæ craſſæ, miſce* & *maſticetur ſtomacho ieiuno ſiue cum per med. am. horam ante cibum diebus ſingulis hebdomada præterquã tem-* C

Pilulæ maſticandæ. *pore calido* ¶ Euacuatiuum & diuerſiuum, vt ſupra. ℞ *pyrethri* ℈ ij. *ſeminum feniculi* ℈ ß. *nucis moſc.* ℈ j *maſtices* ʒ j. *miſce* & *fiant pilulæ craſſæ, vt ſupra,* & *maſticetur, odoret ſampſuchum, maioranã viridem.* ¶ Subtiliatiuum & reſolutiuum abſterſiuum [illegible] familiare. ℞ *ſucci feniculi* ʒ j *mellis electi* ʒ ij *miſce* & *fiat collyrium.* quo vtatur poſt euacuationes ſupraſcriptas, & hoc præterquã tempore magni caumatis. Et iſte eſt modus, ponatur in oculum quater vel quinquies in die ſtomacho ieiuno, ſcil.

Collyrium mane bis & ſero duabus vel tribus vicibus, & [illegible] frigido vel tepido, &c. ¶ Aliud vt ſupra conf. ℞ *capitis hyrundinis adſti* ʒ ß *mellis apum electi* ℈ j. *vini a faucis non polluti* ʒ j *miſce* & *fiat collyrium, vt ſupra.*

Aliud. ¶ Aliud & efficacius. ℞ *olei balſamini.* [illegible] ¶ Aliud vt ſupra efficacius. ℞ *fellis teſtitudinis nemoralis* ʒ ij *ſucci feniculi* ʒ ij *mellis apum* ℈ j *miſce* & *fiat collyrium.* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *granorum lauri excorticatorum* ʒ j *gummi arabici* ʒ j *vini a pueri non polluti* ʒ j *miſce vt ſupra.* ¶ Aliud vt ſupra. D

℞ *ſerapini* ℈ j. *mellis apum* ʒ j *aquarum* [illegible] ʒ j ß *miſce* & *vt ſupra.* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *fellis hirci* ʒ j *ſerapini* ℈ ß *mellis apum* ʒ j *ſucci feniculi* ʒ ß. *miſce vt ſupra,* & *eſt proprium.* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *granorum lauri excorticatorum* ʒ ß *fellis hirci exſiccati in vaſe aneo per dies. 12.* ʒ j *ſerapini.* ℈ j. *gummi arabici. gran. ij. mellis apum* ℈ j *ſucci chelidoniæ* ʒ ß *vini a pueri non polluti.* ʒ ij *miſce vt ſupra.* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *fellis hirci exſiccati, vt ſupra.* ʒ j. *pul. colocynthid.* ℈ ß. *ſerapini gran. vj. aquarum feniculi, ruthæ an.* ʒ j. *miſce vt ſupra.* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *ſerapini* ℈ j *aſſæ fœtidæ* ℈ ß *ellebori albi gran. v. mellis apum* ʒ ß. *miſce, vt ſupra.* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *ell. bori albi gran. v. piperis* ℈ ß. *ammoniaci gran. vij. ſucci raphani* ʒ j. *miſce* & *fiat collyrium.*

CONSIL. XLI. Contra fœtorem oris.

Potio minoratiua. SOlutiuum minoratiuum ℞ *caſſiæ fiſt.* ʒ j. *rheubarbari electi* ʒ j *ſpicæ* ℈ ß. *aquæ hyſopi.* ʒ j *ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce* & *fiat potio.* ¶ Pilulæ ſolutiuæ faciles. ℞ *pilularum de hiera ſim-* E

Pilula. *plici* ℈ ij. *rheubarbari* ℈ j *ſpicæ* ℈ ß. *miſce cum ſyrupo de abſynthio q. ſ. ad incorporandum fiant pilulæ vij. pro* ʒ. Si ſupraſcriptum ſolutiuum ſit faſtidioſum guſtui, aſſumat has pilulas in aurora cum modis, &c.

Syrupus digeſtiuus. & ſunt magis appropriatæ Syrupus digeſtiuus. ℞ *ſyruporum de abſynthio, de byzantiis an* ʒ ß. *aquarum*

Alius. *feniculi, betonicæ, an* ʒ j ß *miſce.* Iſtum ſyrupũ aſſumat calidum in aurora quinque diebus cõtinuis, deinde dormiat ad libitum, ſed ſtet ieiunus quatuor horis, poſt aſſumtionem, quem aſſumere incipiat tertia die poſt aſſumtionem ſolutiui alicuius ex ſupraſcriptis. ¶ Syrupus alius. ℞ *ſyrupi de calamento* ʒ ß *oxymellis ſimplicis* ʒ j. *aquarum abſynthii, capil. ve. an.* ʒ j ß. *aſſumat iſtum ſyrupum loco ſupraſcri-*

Potio eradicatiua. *pti, ſi placet magis.* ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ *caſſiæ fiſtul.* ʒ j *rheubarb. electi, turbit. an.* ʒ j. *aquarum* F *abſynthii, hyſopi. q. ſ. pro potione, miſce* & *fiat potio.* Illud ſolutiuum aſſumat tertia die poſt completam aſſumtionem ſupraſcripti & hoc cum modis vt ſupra, in anteriore. ¶ Solutiuum aliud eradicatiuum. ℞ *pilularum de hiera ſimplicis* ʒ ß. *rheubarb. electuar. agarici. an* ℈ j. *ſalis gemmæ. gran. ß. miſce cum*

Pilula. *ſyrupo de abſynthio.* ℞ *pilul. vij pro* ʒ. Illud ſolutiuum aſſumat loco ſupraſcripti, ſi ſibi magis placet, & ſic

Caputpurgium. eſt etiam ipſi proprium. Caputpurgiũ. ℞ *aquæ maioranæ* ʒ iij. *ſucci blitis* ʒ ij. *myrræ, nucis muſc. an.* ʒ ß. *miſce de iſto liquore calido attrahat per nares quinquies vel ſepties ſtomacho ieiuno ante prandium,* & *ante cœnam,* & *ante prandium melius per horam vnam alternis diebus omni menſe ſex dieb.* ¶ Maſticatorium.

Maſticatorium. ℞ *maſtices* ʒ j *thuris* ʒ ß. *mentaſtri, radicum ireos an.* ℈ j. *nucis muſ.* ℈ ß. *ceræ q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ quãtitate auellanarum.* Vnã ex his maſticet ſtomacho ieiuno per horam vnã ante cœnam vel prandium, & [illegible] ante prandium alternis dieb. & diebus, quib. non ſumit caputpurgium, dieb. 6. G in menſe, vt ſupra de caputpurgio, quod maſticet per quartã aut octauam horæ, & nihil deglutiat, quo

Gargariſma. vti incipiat per menſem poſt inceptionem ſupraſcripti caputpurgii. ¶ Gargariſmus. ℞ *aquæ mellis* ʒ iij. *maioranæ, mentaſtri. an.* ʒ ß. *radicum ireos, myrræ an.* ℈ j. *nucis muſc.* ℈ ß. *miſce* & *bulliant ſimul*

ad lentum

A *ad lentum ignem vſq; ad conſumtionem tertiæ partis, & ſeruetur de iſto liquore calide gargarizet quatuor vi-*
cib. in mēſe intermiſſis ſtomacho ieiuno, ſed ſemper vtatur p mēſem caputpurgio maſticatorio ſuperiꝰ deſcripto
deinde vtatur iſto gargariſmate vt ſupra quatuor dieb. quib. nō vtitur gargariſmate & caputpurgio ¶ Vnguē- Vnguentū.
tum. ℞. *olei violati ʒ ß. butyri recentis ℥ j. ceræ albiſſimæ q. ſ. pro vnguento molli fiat vnguentū.* Iſto vnguento
vngat ſibi nares ad intra veſperi cū vadit dormitū, vt cruſtæ ſeu eſcharę, quæ ſunt ad intra cadant ſeu ex-
oluant. ¶ Medicinæ cōfortātes cor & cerebrū ℞. *ſacch. roſati ℥ j. macis, xyloaloes an. ℈ j. maſticis ʒ ß. miſce.*
Iſtius confe. aſſumat ʒ j. in mane cum ſurgit, deinde poſt ipſius aſſumtionē ſtet ieiunus. ¶ Item quacunq; Confectio.
hora fœtore inualeſcēte, ſiue ſtomacho ieiuno, ſiue non, aſſumat ʒ j. ¶ Confortatiua ſtomachi. Trypheræ
cōfortatiua. ℞ *mirabolanorū, chebulorū, emblicorum, belliricorū. an. ʒ ij omniū aſperſorū oleo roſato & aq.*
deinde exſiccatorum in vmbra ſecūdum can. magiſtralē, roſarum ſiccarum ʒ j. radicum cyperi ℈ ij. extremi-
B *tatum myrti viridum, ligni aloes, ſpicæ, maſticis. an. ʒ ß. cinamomi zinzib. croci cardamomi, melegetæ, nucis*
muſ. an ℈ j. ambræ crudæ ʒ ß. moſchi gra. j. Confice cum melle paſſularum & fiant pilulæ vij pro. ʒ. Iſtius try-
pheræ aſſumat ʒ ij. ter in hebdomada ſtomacho ieiuno, vt ſupra in electuario ante ſcripto, quā aſſumat,
vt ante ipſo nō ſumente electuarium. ¶ Confortātia ſtomachum vt ſupra. ℞. *troch. de abſynth. ʒ j. de rhou-* Trypheræ
bar. ʒ ß ſpecierum dyamoſchi ℈ ß miſce, & cum mina cydoniorū, vt ſufficit fiant pilulæ. vij. pro ʒ. De iſtis pi- confortatiuæ.
lulis aſſumat tres in mane ſemel in hebdomada cum ordinibꝰ, vt ſupra in electuar. ℞. *troch. diarhodon de-* Pilulæ.
ſcriptione M. ſi gallia muſ. an. ʒ ß ſyrupi de abſynth q. ſ. fiat pilula. vij pro. ʒ. Iſtis pilulis vtatur vt immedia- Aliæ.
te ante ipſo non ſumēdo immediate dictas. ℞ *ſucci menthæ ℥ ij pulueris aniſorum ℈ j. maſticis ʒ j. pulueris*
mentaſtri ℈ ß. miſce. de iſto liquore aſſumat ℥ j. ſemel in hebdomada diebus, quibus non aſſumſerit alias Liquor.
medicinas in aurora ℞. *maſticis lucidi & clari ℈ j. degluiat ſemel in hebdomada iſtius maſticis ℈ j. vt ſ. im-*
C *mediate in prædicto liquore.* ¶ Remouentia fœtorē, ſemē leuiſtici maſticatū mane & ſero ſtomacho ieiu-
no aut quacunq; hora inualeſcente fœtorem iuuat. Semen apii maſticatum, vt ante, valet, vt ſupra, ſed Remouentia fœtoris ſimplicia.
ipſum prius torrefiat & aſſetur & vtatur eo immediate, & eſt proprium ad hoc. Nux muſcata maſticata,
vt ſupra & deglutita ad ℈ j pro vice valet vt ſupra. Maſtichæ maſticata vt ante valet ſicut nux. ¶ Remouē- Pilulæ.
tia fœtorem vt ſupra ℞. *nucum cupreſſi ℈ j. ſeminū iuniperi ʒ j. miſce & cū paſſulis paruis & nigris incorpo-*
rētur, & formentur pilulæ. vij pro. ʒ. De iſtis pilulis aſſumat ſemel in hebdomada vt ante in pilulis imme-
diate. Lignum aloes maſticatum de eo maſticetur ad libitū. folium ſimiliter vt lignum alo. Electuarium
de perſicis deſcriptione Meſ. *diſtinctione prima antidotarij* aſſumat ʒ j in hebdomada ter in mane cum
ſurgit, & eſt proprium ad hoc. ℞. *troch. de cyperis ℈ ij de ligno aloes ℈ j. cū melle paſſularū fiant pilulæ vij. pro.* Alia.
ʒ. de iſtis vtatur vt de pilulis ante dictis. ℞ *pilularū de garyoph Aui. fen. 6. cap pe. de fœtore oris.* ℞. *garyophy-* Alia.
D *ler. galangæ. an. ʒ ß. moſchi cāphoræ an gra. ß pyrethri ʒ j. aloes ʒ iij ſinapi ʒ j. fiat pilulæ vij. p ʒ. cum ſyrupo de*
ſtœchade. Vtatur his pilulis vt immediate ante eſt dictū & eſt ꝓprium. ℞. *cubebarum ℈ j. maſticis ʒ j. nucis*
muſc xyloaloes an. ʒ ß. thuris ℈ ij. cum aq maiorana, vt ſufficit fiant pilulæ. vij. p. ʒ. & vtatur vt ſup. Vtatur
phiſticis ſeu piſtachiis non tranſeundo. viij ℥. in die. Vtatur aqua mellis, & ꝓprie gargariſmatibus, cuius Gargariſma.
cōpoſitionis modus eſt. ℞. *mellis albi parte. j. aq. ſimplicis partes. viij. bulliāt ad lentum ignē ad conſumtionē*
tertiæ partis aquæ, & abiecta ſpuma coletur p pannū & ſeruetur. Vtatur ea in forma gargariſmi ad libitum.
¶ *Pilulæ* ℞ *folii ℈ j maſticis ʒ j nucis muſ ℈ j maioranæ ʒ ß formentur pilulæ cū ſyrupo de ſtœchade, vt ſ. &* Pilulæ.
vtatur eis vt de aliis dictū eſt. ℞ *ſpicæ ʒ ß gall. muſcatæ ℈ ij. garyophilor. ℈ j. nucis muſ. ʒ ß. roſar. ℈ ij. myrræ ʒ j*
moſchi. gra j. bulliāt in vino odorifero non nimis fumoſo ad conſumtionē quartæ partis ℞. *de puluere ex ſupra-* Puluis inſufflandus.
ſcriptis medi. ſinis & inſuffletur. Nota quod his medicinis ſupraſcriptis non vtatur omni die, ſed tm̄ inter-
E miſſis diebus, ſ. vna die ſic aſſumat aliquam prædictarum, & alia die nihil præterquam ſyrupos aſſumen-
dos, & eos cōtinuatim, & non vtatur niſi vnica medicina ſingulo die, quia ꝓclius eſt ad fluxū ſanguinis
nariū, non vtatur medicinis ſupraſcriptis & præcipue acutiorib. ex ipſis, niſi conſilio Medici periti.

Cons. XLII. *Contra rheuma a cerebro ad maxillas ſeu contra branchum, quod idem eſt.*

CVm vino ſaluiato colluat ſibi os ſtomacho ieiuno & proprie mane & hoc ſemel in hebdoma-
da, & non calido tempore, ſitque ipſum vinum ſaluiatum ex vino nigro mediæ vinoſitatis, ſecū-
dum hunc modum infraſcriptum. ℞. *ſaluiæ M j. ſtœchados M ß mellis electi ʒ ij. pulueris nucis muſ.* Vinū ſaluiatum.
ʒ j vini nigri vt ſupra ℔ iij. ſaluia & ſtœchados minutim inciſa bulliant in dicto vino, vſq; ad conſumtionem
quartæ partis, deinde mel addatur, & totum bulliat ad cōſumtionem ſecūda quartæ totius primi vini & ita ad
cōſumtionē tertiæ vniꝰ vini rem anētis pul. addatur miſce & vſui ſerua. ¶ Aliud fortius. ℞. *cinamomi electi ℥ j*
F *maſticis ℥ ß galliæ muſcatæ. cubebarū an. ʒ ij ſeminum iuniperi ℥ ij radicum cyperi ℥ j ß. foliorū roſmarini ℥* Gargariſma.
vj. contundātur omnia craſſo modo exceptis foliis roſmarini, quæ minutim incidantur, vltimo bulliant in vino
vt ſupra, ad conſumtionem tertiæ partis, & colluat vt ſupra. ¶ Aliud efficacius. ℞. *theriacæ debite fermentatæ*
ʒ ij. ſpecierum diamoſchi dul. ℈ j. miſce & fiat fricatorium. Recip. vt ſupra.

Cons. XLIII. *Pro magnifico marchione, Domino Carolo de Gonzaga, contra apoſtemata gutturis. ſ. amyg-*
dalarum, &c. a phlegmate ſubtili. ſ. ex phlegmate & cholera commixtis, quæ apoſtemata aliquan-
do veniunt, aliquando recedunt periodicè.

EDuctiuum materierum communium & clyſtere. ℞. *hordei excorticati, brodii carnium pinguium* Clyſter.
ſeu pulli, caſſiæ fi. olei cōmunis, vitellum oui, pulueris ſacchari, ſalis communis. hordeum bulliat in brodio
vſq; ad debitam conſumtionem. deinde. ℞. huius decoctionis ℥ xviij. & reliqua omnia addantur, & fiat
G *clyſtere & applicetur ſecundū can.* Potio vt ſupra, & ęqualiter appropriata. ℞ *caſſiæ fi. pulparū ſebeſten, aquæ*
hordei canonice factam vt infra q. ſ. pro extractione caſſiæ & debita præparatione pulparum ſebeſten, & p po- Potio.
tione miſce, & fiat potio, & detur in aurora, &c. & ſtet ieiunus quatuor horis poſtquam dormiet per ho-
ram, deinde comedat non aſſumendo lauatiuum ferculo; poſt comedat blites cum boragine coctas in

Alia. prima aqua ebullitionis ipſarum & carnes laudabiles, aqua hordei canonica de qua ſupra. ℞. *hordei* A
excorticati partem. j aquæ fluuialis partes. xx. miſce & bulliant vſq; ad conſumtionem quartæ partis. ¶ Euacuatiuum in principio a toto humorum & fiat phlebotomia baſilicæ obſeruatis regulis, & luna exiſtente in geminis, nec ipſa in coniunctione, nec in oppoſitione, nec in aliquo malo aſpectu ¶ Euacuatiuum proprium capitis fiat phlebotomia cephalicæ ſiniſtræ manus, de qua extrahantur ℥ iij. ſanguinis vel v. per x. dies poſt immediatam phlebotomiam, quæ dies decima ſit v. dies poſt aſſumtionem ſolutiui infraſcripti incipiendo ipſum accipere poſt diem quintam ad plus poſt phlebotomiam, &c. ¶ Euacuatiuum
Pilulæ. proprium minoratiuũ phlegmatis ſubtilis a cerebro. ℞. *pilularũ cochiarum* ℈ j *pilularũ de rheubarbaro, agarici an.* ℈ j. *ſalis gemmæ gra. ij. agaricus diuiſus in fruſta infundatur in oxymel. ſimplici per x. horas deinde omnia ſimul piſtentur & fiant pilulæ. v & dentur hora ſolutiuorum & ſeruetur regimen ipſorũ, hoc vero ſolu-*
Potio digeſtiua. *tiuum accipiat per v. dies poſt primã phlebotomiam,* deinde poſt v. alios dies fiat ſecunda phlebotomia vt ſ. B
¶ Digeſtiuum in principio phlegmatis & choleræ cauſſarum antecedentium in cerebro peccantiũ. ℞. *ſyrupi ſtœchados* ℥ j. *roſati* ℥ ß. *aquarum betonicæ, cichoreæ an.* ℥ j ß. *miſce, & detur hora digeſtiuorum hoc ſolutiuũ accipiat per tres dies poſt pilulas immediate ſupraſcriptas.* ¶ Eradicatiuũ materierum dictarum in principio cauſſarum antecedentium. ℞. *pilularum earũ cochiarum, agarici an.* ℈ j. *agaricus preparetur vt ſ. cum oxymelle ſimplicẽ & fiant pilulæ v. vt ſ.* Iſtud ſolutiuum accipiat cõpleta digeſtione ſeu poſt aſſumtionem octo vicibus digeſtiui & ſeruetur regula ſolutiuorum eradicantiũ, & per horas. v. aſſumtionis detur lauatiuum, cyathus j aquæ hordei ſine ſaccharo, & poſt horam comedat vt ſupra, prius tñ tentet ſecedere aquã &c. ¶ Repercuſſiuum a dictis amygdalis dictarum materierum in principio vt ſ. ℞. *rob. nucum q. ſ. ad gargarizandum hoc vtatur per vj horas poſt cœnam ter vel quater gargarizando & ſimiliter per v. horas poſt prandium.* ¶ Aliud vt ſupra efficacius. ℞. *rob. mori. q. ſ. ſi non placet immediate ſupraſcriptũ.* ¶ Aliud vt ſupra C
efficacius. ℞. *granatorum muzorũ aquæ ciſternæ ſeu pluuialis q. ſ. ad decoctione granatorum cortices exteriores remoueantur, & poſtea fiat decoctio vſq; ad tertiã partis conſumtionẽ & applica vt ſ.* ¶ Confortatiuum in toto principio vniuerſali & in toto augmento vniuerſali duorum mẽbrorum &c. vt ſupra ℞. *decoctionis immediate ſupraſcriptæ ſ. ex granatis muzi, & aqua pluuiali, & ex hac decoctiõe colluat os & gargarizetur ter vel quater ſtomacho ieiuno per duas horas ante prandiũ, & poſt prandiũ per octo horas ſaltẽ ter in hebdomada.*
Gargariſma. ¶ Confortatiuum vt immediate ſupra ℞. *ſpecierum triaſandalorũ ſine cãphora, aquæ ciſternæ miſce & bul-*
Diuertentia. *liãt vſq; ad conſumtionẽ quartæ partis aquæ.* Et vtatur actu frigida hac decoctione loco ſupraſcriptæ. ¶ Diuertiuũ in fine principii & in augmento & ſtatu materierũ &c. ℞. *florũ chamomillæ, meliloti, roſarũ miſce & bulliant in ſufficienti quantitate aquæ ſimplicis, vſq; ad conſumtionem quartæ partis aquæ: deinde lauentur extrema ſuauiter fricando ſ. manus, brachia & pedes cũ coxis aduerſum trahendo a capite.* deinde ſiccentur D
membra & cooperiantur & hoc ante cibũ ſ. cœnam & prandium per duas horas ¶ Aliud vt ſupra efficacius ligentur extrema ligatione doloroſa ſtomacho ieiuno vt ſupra. ſ. per duos digitos, vel tres ſupra ge-
Ventoſæ. nu & cubitum cum modis cõuenientibus ad hoc. ¶ Aliud efficacius. Ventoſæ duæ ponantur pulpis ſpatularum & vna ſpinæ, vbi coniungitur collum cum dorſo primo pulpis, deinde per vnam horam ſpinæ ſtomacho ieiuno &c & primæ dimittantur per vnam horam, tertia vero per vnũ quartum horæ. ¶ Aliud vt ſupra, ſed remiſſius & ſimul aliqualiter digeſtiue in tuto augmento vniuerſali materierum &c. ℞. *diapapaueris, nucis pulueriz ati miſce & cũ ſyro q. ſ. ad hoc incorporandũ omnia ſimul incorporentur in mortario ſine igne:* & huiuſmodi confec. teneat in nocte tota quantitate auellanæ, inter maxillam & genam ſupe-
Pilulæ impedientes deſcenſum materierũ. riorem, ſaltẽ alternis noctibus. ¶ Retentiuum in tertia parte augmenti, ne dictæ materiæ deſcẽdant, &c.
℞. *diapapaueris, nucis muſcatæ pulueris, ſyru ro. q. ſ. ad ipſa incorporãdum: miſce & fiant pilulæ ad modũ fabæ* E
Alia. *& tota nocte teneat vnam ſub lingua vt ſupra.* ¶ Aliud efficacius. ℞. *medicaminis ſuperius, boli armeni pulueriʒati miſce & cũ ſy. n. ro & fiãt pilulæ vt ſupra & fiat ſiue vtatur modo ſupraſcripto, ſi aliud nõ placet* ¶ Aliud
Confectio. vt ſupra, & hoc ſi materia eſſet phlegma & eſt fortius. ℞. *diacodion deſcriptione Meſuæ, boli armeni, miſce & cum ſyrupo de nenuphare fiat in forma confec. & vtatur tenendo inter genam & maxillã tota nocte ſaltem duabus noctib. in hebdomada præterquam tempore magni frigoris.* ¶ Prohibitiuum generationis dictarum materierũ. ſ. in cerebro & in toto tẽpore morbi & maxime phlegmatis ipſorumq; diuerſiuũ vt ſupra. ℞.
Pilulæ *pilularũ ſtephanginarũ, agarici ſalis gemæ miſce & cũ electuario ſucc. ro quantum ſufficit & fiant pilulæ. vij.* Vtatur iſtis pilulis a tribus vſq; ad v in omni menſe ſaltem bis, & hoc præterquã tẽpore magni caumatis
Succus per nares extrahendus. aut frigoris & hoc ſeruando regulam ſolutiuorum euacuãtium. ¶ Prohibitiuum dictorum humorũ in cerebro & eductiuum ipſorũ per nares ℞. *aquarũ maioranæ, violarũ ſucci foliorum blitis ſacch. candi pulueriʒati. Ex hoc liquore tepido in modo lactis nuperrime ab vbere extracti, attrahat tria cochlearia ſucceſſiue* F
Sternutatio. *per nares ſtomacho ieiuno, & ſtet poſt in camera,* & hoc vtatur ſaltem bis in ſingula hebdomada præterq̃ in tẽporibus extremis calidis aut frigidis. ¶ Aliud vt ſupra efficacius. ℞. *medicaminis ſuperioris. mellis apum miſce & fiat vt ſupra* ¶ Aliud vt ſupra efficaci⁹. ℞. *medicaminis ſuperioris, mãna, miſce & operetur vt in alio immediate ſuperiori ſi ſibi magis placet* ¶ Digeſtiuum, vt immediate ſupra. Sternutatio prouocetur cũ ſetis porcinis ſuauiter titillando in narib. ſtomacho ieiuno, in mane habito vẽtris beneficio per duas horas ante prandiũ & hoc ad minus ſemel in ſingula hebdomada & tunc non egrediatur camerã ¶ Diuerſiuũ
Digeſtiua. vt ſupra efficacius. ℞. *ellebori albi quantitatem medicã ſufficientem pro. xij. ſternutationibus & ſi vult fortius tunc attrahat per nares vt ſupra* ¶ Digeſtiuum cõmune in ſtatu vniuerſali dictarũ materierum, &c. magni phlegmatis. ℞. *lactis caprini. q. ſ. pro oris lotione & gargarizatione quinquies ſucceſſiue in eadẽ hora ſacchari* G
albiſſimi miſce & gargarizet, deinde deglutiatur ꝑ duas horas ante prandiũ & cœnã & hoc ſaltem quin-
Morſelli. quies in hebdomada. ¶ Digeſtiuum vt ſupra efficacius ſuperiori. ℞. *mellis roſ. colati, ſyrupi de liquore aquæ violarum miſce. hoc vtatur loco ſupraſcripti ſi ſibi placet vt ſupra.* ¶ Digeſtiuum vt ſupra efficacius priori.

A *℞ diapenidienis, diadraganti frigidi, nucis muſ. piſtanda piſtentur, & cum iulep. roſa. in mortario fiat conſe. drachmarum trium pro morſello*, ſi ipſi magis placet illud, teneat quãtitatem auellanę inter genam & maxillam tota nocte ſaltem alternis noctibus. ¶ Digeſtiuum vt ſupra efficacius priori. *℞. pulparum ſebeſten, liquiritiæ. granorum pinearum mundatorum, pulparum dactylorum, gummi arabici, mellis apum, piſtanda piſtentur ex ſyrupo violato quantitate ſufficiẽti fiat in mortario ad modum electuari*: de hoc medicamine teneat in ore tria cochlearia, ſucceſſiue deglutiendo eum modis dictis de lacte caprino, &c. ¶ Digeſtiuũ vt ſupra efficaciua priori. *℞. radicis althææ mũdata a meditulio, ſeminis lini, pulparum dactylorũ, ficuum optimarum, mellis apum, croci, piſtanda piſtentur & bulliãt in ſufficienti quantitate aqua, hordei, p gargariſmatibus ad conſumtionẽ tertia partis.* Si vero voluerit permutare, tunc vtatur iſto loco dictorum cum modis dictis in gargariſmate lactis & ſacchari, &c. ¶ Euacuatiuũ materierum propinquarũ antecedentib. exiſtentium in venis propinquis radici linguæ interprete primę partis ſtatus. Phlebotomia fiat de venis ex- Gargariſma.
B iſtentibus ſub radice linguæ de quibus extrahantur ℥ ij. ℔. ʒ. ſanguinis, & fiat per vj. vel viij. horas poſt prandium, luna non exiſtente in ariete, & hoc alio non contra operante. ¶ Aperitiuum in tertia parte ſtatus poroſitatum dictarum amygdalarum & merileſorum, &c. *℞. croci, furfuris tritici, meliloti, butyri aqua mellis facta canonice. q. ſ. pro collutionibus & gargariſmatibus bulliãt omnia ad conſumtionẽ tertia partis & coletur & de colatura gargariz. et ante prandiũ per j. horam & poſt prandiũ per v. horas & ante cœnã per vnã horã ſaltem quinquies p vice. Aqua mellis canonica. ℞. mellis apũ partẽ j aqua ſimplicis partes viij. bulliãt ad conſumtionem quarta partis deſpumãdo ſemper.* Reſolutiuum & euaporatiuum in declinatione materierũ coniunctarum dictorum apoſtematum amygdalarum, &c. *℞. myrra, croci, caricarũ, aqua hordei. ℥ xx miſce bulliant omnia ſimul vſq; ad conſumtionẽ quarta partis huius decoctionis ℞ ℥ iij. oxymellis ſimplicis ʒ j miſce. fiat gargariſmus & collutio oris modis vt immediate ſupraſcriptis.* ¶ Purgatorium vt immediate Aliud. Aqua mellis. Gargariſma.
C ſed fortius. *℞ medicaminis immediate ſupraſcripti ireos radices inciſa minutim bulliãt ad conſumtionẽ ſexta partis: deinde coletur & vtatur, vt aliud immediate ſi magis placet.* Aliæ vero ſunt medicinæ intenſiores ad morbos dictos, ſed valde moleſtæ velut ſunt genera gummi rubificatoria, veſicatoria, cauteria commiſſuris coronali, & ſagittali cranei, & proprie ipſi coronali applicatæ, & propriæ ipſis amygdalis. Et ſeto ſeu ſedagnua ſub occipite, & ſic cum Dei laude. A. C. hunc abbreuiaui remouens regimen ſex rerum non naturalium, quia ex aliis conſimilibus conſiliis de reumatiſſimis haberi poterit.

CONS. XLIV. *Contra botium gula pro vxore Domini Guidi de Alarnio Taruiſani, & Domini poteſtatis Patauini D. Nicolai Acontarene honorabilis vicarij.*

D SOlutiuum facile & vſuale melãcholię aliquantulũ, & phlegmatis multo amplius & a toto & p prius a cerebro. *℞. pilularum alephanginarum, de hiera ſimplici, agarici ana ℈. j ſena polypody an. ℈. ß. ſalis gemma gra ij zinz. ſpica an. gra j. miſce, & cum ſyrupi de ſtœchade q. ſ. ad incorporandum pro pilulis conficiendis formentur pilula vij. pro ʒ.* Iſtarum pilularũ aſſumat ʒ ß. in aurora ſingulo menſe ſemel, & poſt ipſarum aſſumtionem immediate in ſpatio vnius horæ cum dimidia dormiat, ſi poteſt, & non amplius vna hora: tranſacta vero ipſa hora cum dimidia ſiue dormierit, ſiue non, tantum vna hora tunc non amplius dormiat ſed ſurgat, & ſtet ieiunus poſt aſſumtionem tantum horis quatuor: & non aſſumat lauatiuum, & in dicto termino prandeat comedatq; blites cum boragine, feniculo, petroſelino mixtas. Item carnes laudabiles, vt pulli, perdicis, vel vituli, & ſimilea laudabiles carnes. ¶ Solutiuũ etiam vt ſupra aliquantulum efficacius priori, & tamen facile & vſuale. *℞. pilularum aſſaiaret, indarum agarici an. ℈. j. ſalis gemma, zinzib. an. gra. j. miſce, & cum ſyrupi de ſtœchade. q. ſ. fiant pilula. vij. pro ʒ.* Iſtarum pilularum aſſumat ℈ j immediate cum vadit dormitum etiam ſi ipſe cœnauerit. has vero taliter aſſumat Pilula. Pilula.
E ſingulo menſe ſemel: diſtanter tamen per xv. dies ab aſſumtione pilularum primarum ſupraſcriptarum ¶ Diuerſiuum & aliqualiter euacuatiuum a cerebro. *℞. pulueris cantharidum ℈ j. fermenti tritici. q. ſ. ad incorporandum ipſum puluerem, & duas paruas pilas quantitate duarum auellanarum formandas miſce, & cum modici aceti ſolum q. ſ. ad penetrandum formentur duæ parua pila quantitatis auellanarum duarum.* Iſtæ duæ pilæ paruæ ponantur in ſero cum vadit dormitum, ſemel in ſingulis duobus menſibus ſuper duobus oſſibus immediate poſt aures, ita tamen, vt nõ tangant aures: deinde inter ipſas pilas, & aures immediate ponat folium caulis duplicatum vt pilæ non tangant aures, & poſtea tantum in mane immediate ſequenti remoueantur; deinde veſicæ factæ ab hoc medicamine in inferiori parte earum incidãtur, ita ſolum vt aquoſitas ex veſicis effluat, ipſis veſicis tamen non inde amotis. vltimo ſuper eiſdem veſicis ponatur aliquid de axungia porcina non ſalſa, extenſa ſuper folium caulis, & ipſa axungia taliter reite- Veſicatorium.
F retur ſingulo die ſemel, vſque ad completam generationem cutis in locis dictis, &c. ¶ Caputpurgium ſiue diuerſiuum & euacuatiuum a cerebro, & proprie phlegmatis efficacius priori diuerſiuo & tamen frigidum & virtuti familiare. *℞. aq. maiorana ℥ ij. ſucci foliorũ blitis ℥ j ſacchari candi. pulueriz. ati ʒ ij miſce.* Iſtius caputpurgii tantum tepidi in modum lactis, cum mulgetur ab vbere, attrahat aliquantulum per nares ſtomacho ieiuno, per horam vnam ante prandium ſemel in hebdomada quocunq; tempore anni ad libitum præterquam tẽpore calido. ¶ Caputpurgium, &c. vt immediate ſuperiori efficacius ipſo immediate priori. Si vero medicamen congruit efficacius immediate priorẽ cõpoſito ex ſucco aquæ maioranę, ſucco foliorũ blitis, &c. tũc illi medicamini addatur mellis ʒ ij. Et iterũ ſi congruit medicamen efficacius caputpurgium priori caputpurgio, tunc ipſi caputpurgio immediate addatur nigellæ puluerizatę ʒ j. Inſuper ſi adhuc cõuenit efficacius immediate priori, tunc etiam inſuper adde mannam. ¶ Mol- Caputpurgium.
G litiuum materierum cauſſarum coniunctarum peccantium. *℞. lithargyri triti ʒ ij. olei cõmunis ℥ iiij. mucilaginum fœnugræci, ſeminũ lini, maluauiſci an. ℥ iiij. Lithargyrium cum dicto oleo diſſoluatur ad lentum ignem, deinde omnia reliqua addãtur, & cũ cera alba quantum ſufficit ad omnia ſimul incorporandũ & cum*

modico modici aceti ſolũ quantum ſufficit ad penetrandum totũ reducatur in forma diachylonis ad lentũ ignẽ. A
Iſtum diachylonẽ teneat continuo, permutãdo ſeu reiterando ſingulo die ſemel ſuper loco læſo, & octo diebus natoralibus continuis: poſtea vero amoto ipſo, ſuper ipſo membro læſo ponatur epithema vel

Fomẽtatio fomentatio, vel emplaſtrũ aliquod de infraſcriptis, ſeruatis reliquis modis & ordinib. deſcriptis in appoſitione & vſu eorundem infraſcriptorum. ¶ Eaſiccatiuum & reſolutiuũ melancholiæ & amplius phlegmatis a membro læſo, &c. ℞. *corticũ citri* ℥ *iij. limonum* ℥ *j. vrina ægri vel alterius hominis, maſculi infantis q. ſ. pro media decoctione ipſarũ corticũ miſce. deinde omnia bulliant ſimul vſque ad mediã decoctionẽ ipſorum corticũ. Poſt ea vero cortices ab ipſa decoctiõe extracti piſtẽtur. In hac decoctione debite calida infundatur ſpõgia noua deinde exprimatur: & poſt ea taliter calida & expreſſa ſuper mẽbrũ læſum primo ponatur & ligetur ſatis expreſſe, ita tamen, vt mẽbrum ipſum a ſua reſolutione nõ impediat, nec dolor aliquis adducatur & taliter*

Emplaſtrũ *ſuper loco dimittatur horis. vj Vltimo amota ſpõgia ipſa dictis cortices piſtatis ſuper eundẽ locũ læſum apponãtur debite calidi, & ligentur & taliter dimittãtur horis xviij.* His vero duab. medicationib. ſ. fomentatione ex decoctione, & emplaſtro ea dictis corticib. taliter vtatur ſingulo die bis in. vj. dieb. continuis immediate ſequentib. amotionẽ diachylonis ꝓximi ſuprascripti. ¶ Exſiccatiuũ & reſolutiuũ vt ſupra efficacius eaſiccatiuo priori immediate. Folia liliorum alborũ conterantĩ in mortario cũ piſtillo craſſo nõ ſolum, vt ſuccus foliorum ad ſuperficiẽ eorũ adducatur, & ab ipſis nõ exprimatĩ & effluat. Cũ his foliis taliter cõtritis emplaſtretur locus æger ſeu ſuper locũ folia dicta ponãtur & ligentur. hoc vero medicamine taliter vtatur ſupra dieb. cõtinuis in ſingulo mẽſe præterq̃ tẽpore calido. Et proprie ſi vult medicamẽ efficaci⁹ aliqualiter dicto priori medicamine eaſiccatiuo cõpoſito ex dictis corticib. aut ſi ipſum medicamẽ per-

Emplaſtrũ mutare vult. ¶ Exſiccatiuũ etiam vt ſupra fortius aliquãtulum priori immediate ℞. *farina ciceris rubei. q. ſ. ꝓ emplaſtro, aqua decoctionis notabilis ſeu multa caulium quantũ ſufficit ad decoctione dicta farina ꝓ emplaſtro. bulliãt omnia ſimul ſufficiẽter ſeu media ſolutione, & totũ redigatur in forma emplaſtri.* Si vero vult medicamen aliquãtulum efficacius priori immediate, tunc iſtud emplaſtrum apponat loco ægroto, ſeruatis reliquis modis & ordinib. deſcriptis in vſu emplaſtri immediate ſupraſcripti. ¶ Eaſiccatiuum etiã vt ſu- C

Empl. exſiccatiuũ. pra. ℞. *foliorũ caulium partes. iij. foliorũ aneti parte j. de ambob. ſimul q. ſ. pro emplaſtro miſce & bulliant omnia ſimul in aqua vſq; ad notabilẽ eorũ decoctionẽ: deinde ipſa ſeparẽtur a ſua decoctione.* Si vero medicamen ꝑmutare vult, tunc hac decoctiõe debite calida primo epithymetur locus æger, deinde cum ſupraſcriptis calidis & florib. emplaſtretur idem locus ſeruatis reliquis ordinationib. deſcriptis in vſu fomẽtationis, & emplaſtri ſupra ſcriptorum cõpoſitorum ca corticib. citri, limonũ, &c. ¶ Eaſiccatiuũ etiã vt ſupra efficaci⁹ prioribus. ℞. *myrræ* ʒ *ij litis* ʒ *j. cyperi radicis* ʒ *ß. aloes* ʒ *iij croci* ʒ *ß foliorũ tamariſci M ß. aqua multa decoctionis caulis quantũ ſufficit pro ipſorũ decoctione miſce: deinde omnia piſtata ſimul bulliãt mediata bullitione.* Si vero vult medicamen efficacius aut permutare, tunc cum hac decoctione primo epithymetur ſeu fomẽtetur locus læſus: deinde cum ſubſtantia iſtarum medicinarum emplaſtretur locus idem, vt hic immediate ſupra de dictis, fomentatione & emplaſtro, cõpoſitis ca foliis caulium & floribus aneti. ¶ Exſiccatiuum etiã vt ſupra efficacius priori. ℞. *cinerũ fuſtiũ caulium partes. iij ramorũ fici partes. ij ſarmẽtorũ vitis ſilicis an. partem j ß, aquæ fluuialis quantũ ſufficit pro lixiuio, bulliant omnia ſimul vſq; ad cõſumtionem medietatis dicta aqua.* Si vero vult medicamen efficacius priori, tunc cum hac decoctione debite calida fiat fomẽtatio loci læſi cum ſpõgia noua infuſa in dicta decoctione calida, vt ſupra in fomentatione fa- D

Emplaſtrũ cta ex decoctione corticum citri & limonum, vt ibi. ¶ Eaſiccatiuum &c. vt ſupra. ℞. *ſtercoris vaccini quãtũ ſufficit ad omnia ꝓxime infraſcripta incorporandũ pro emplaſtro olibani* ʒ *iij. ſtyracis* ℈ *ij. vſnea* ʒ *j. calamĩ aromatici* ʒ *ß. ſpica* ʒ *ij abſynthij M j pul. pul. deinde omnia ſimul miſce & fiat emplaſtrũ.* Si vero medicamẽ permutare vult, tũc iſtud emplaſtrum calidum apponat loco læſo, & vt ſupra de emplaſtro facta ex cinerib. ex aqua cauliũ &c. ¶ Eaſiccatiuum vt ſupra & eſt ꝓprium & efficacius priorib. ℞. *radicis nucis teneræ* E

Gargariſma exſiccatiuum. *ſeu quæ nondũ fecit fructũ partes iiij. corticis arboris eiuſdẽ parte j. piperis granorũ parte j ß. bulliãt omnia ſimul in vini albi ſatis vinoſi quantũ ſufficit ꝓ gargariſmate vſq; ad conſumtionẽ medietatis ipſius vini.* Si vero vult medicamen huic morbo magis propriũ & efficacius medicationib. prioribus, tunc cũ hac decoctione ſuauiter calida gargarizet. v. vel vj. gargarizationib. ſtomacho ieiuno vz ante prandiũ & ante cœnã ꝑ duas horas plurib. diebus cõtinuis & taliter gargarizãdo, in quolibet dictorũ tẽporum gargarizationis deglutiat partibiliter ſeu paulatim ʒ ß. dictæ decoctionis. vz vnum cochlear pro qualibet gargarizatione vſq; ad ſummã dictę ʒ ß, in ſingulo dictorũ totalium tẽporum gargarizatiõis. hoc vero medicamine taliter vtatur ſex dieb. cõtinuis ſinguli mẽſis, & tñ tempore frigido, ipſumq; medicamen taliter reiteret F

Fomentũ. ſecundum neceſſitatem. ¶ Euacuatiuum & proprium vt ſupra efficacius priori immediate. ℞. *tonſorum ſeu cimaturarũ ſcarlatini pãni* ʒ *ij. viridis pãni, azurini an* ʒ *iij. bruni* ʒ *ij ſpõgia noua, marina debite cõbuſta ſolũ in tantũ, vt ſpõgia ipſa debite puluerizari poſſit* ʒ *iij. pumicis marina* ʒ *ß. oſſis ſepiæ* ʒ *j. teſtarũ oſtracorum, marinarũ cõbuſtarum* ʒ *ß. tonſa ſeu cimatura dicta, & ſpongia debite cõburantur ſolũ in tantũ, vt puluerizari poſſint. deinde vnumquodq; eorũ per ſe pulueriz etur craſſo modo. poſtea omnia ſimul bulliãt in vrinæ patientis aut alterius hominis infantis maſculi. q. ſ. pro ſuffumigio & fomentatione.* Si vero vult medicamen efficacius priori immediate, tunc ex hac decoctione ſimul cum dictis medicinis debite calidis recipiat ore aperto fumũ ꝑ os, & ad os & ad locũ læſum ſtomacho ieiuno. vz ante prandiũ & ante cœnã per duas horas ſaltẽ bis in hebdomada quocunq; tẽpore anni, præterquã tẽpore magni caumatis. Si vero dicta vrina ca ſapore & odore ſibi nimis horribilis eſſet tunc ſupraſcriptæ medicinæ ſine vrina bulliant in aqua ciſternæ G
vt hic ante de vrina: licet tñ vrina ad hoc ſit preſtãtior. deinde per tres horas dictã ſuffumigationẽ ex hac decoctione debite calida, & tñ cum vrina facta, vt hic ante primo epithymetur ab extra cum ſpõgia noua, deinde emplaſtretur locus læſus cum ſtupa canabis, infuſa in ipſa decoctione. ¶ Exſiccatiuum etiam proprium vt ſupra, &c. ℞. *oſſis ſepiæ* ʒ *j. ſalis gemmæ gra. iij. piperis* ℈ *j pumicis marinæ* ʒ *j. ſpongia noua marina*

vrina

A *rinæ debite combuſtæ ſolum in tantum vt ſpõgia ipſa puluerizari poſſit ℥ j ß. mellis quantum ſufficit ad omnia*
ſimul incorporandum pul. pul. deinde omnia ſimul miſce & fiant pilulæ in forma lupinorum. Si vero ſupra-
ſcriptum medicamen immediate permutare vult, tunc iſtarum pilularum teneat vnam ſub lingua tota
nocte, alternis noctibus vcz vna nocte taliter teneat, & alia nocte non teneat, aut ipſam pilulã teneat ſal-
tem duabus noctibus in hebdomada. Iſtis vero pilulis taliter vtatur quocunque tempore anni, præter q̃
tempore magni caumatis. Ex his etiam medicinis debite decoctis in vrina, vt ſupra, epithimetur vel fo-
mentetur ad extra membrum læſum cum ſtupa canabis, aut cum ſpõgia marina noua, infuſis in iſtarum
medicinarum decoctione, hoc autẽ emplaſtro fomentatio vel epithymatio fiat pluribus noctibus con-
tinuis ad libitum vel quocunq; tempore anni. ¶ Exſiccatiuum etiam & proprium vt ſupra. ℞. *medicinas* *Pilula.*
omnes præter vrinam ſupraſcriptam in tertio recepto, vcz. cimaturas pannorum &c. mellis quantum ſufficit ad
B *omnes ipſos pulueres incorporandum. miſce & fiant pilulæ in forma lupinorum vt ſupra.* Si vero medicamen
permutare vult, tunc iſtarum pilularum vnam ſub lingua teneat tota nocte, quocunq; tempore anni ad
libitum, &c. vt ſupra in viſa pilulæ ſeu pilularum ſupraſcriptarum. ¶ Exſiccatiuum etiam & proprium
vt ſupra efficacius prioribus. ℞. *radicum viticellæ ℥ ß aſparagi, bruſci, polypody an. ℈ j ariſtologiæ rot. cucu-*
meris agreſtis an ℈ ß. tapſi barbati ℥ ß. sari. ℈ j ſpõgiæ nouæ marinæ ℥ j. pumicis marinæ ℥ ß. branca vrſinæ, ſa- *Alia.*
pon irsæ ana. ℈ ß. oſſis ſepiæ ℥ ß lactis ſcrophæ. q. ſ. ad omnia incorporandũ pul. puluerizãdo, deinde omnia ſimul
incorporentur & formẽtur pilulæ in modum lupinorum. Si vero vult medicamen efficacius priori, tũc iſta-
rum pilularum teneat vnam ſub lingua tota nocte, ſaltem duab. noctibus, in ſingula hebdomada etiam
tãtum tempore frigido. ¶ Exſiccatiuum & eſt proprium, &c. ℞. *ſpongiæ nouæ ℥ j oſſis ſepiæ ℈ y pumicis ℥ ß.* *Alia.*
ſalis gẽmæ gra. iy radicis tapſi barbati ℥ ß. thuris ℈ y. zinzib. ℥ ß. ſpongia ipſa prius minutim inciſa deinde po-
C *ſita in testa terræ nõ vitreata exſiccetur optime in furno, poſtea vero ipſa exſiccata & reliqua omnia ſeorſum*
& diſformiter, vt decet ſecundum cano. pul. Vltimo formentur pilulæ, vt immediate ſupra. Ex iſtis pilulis eti-
am teneat in ore ſub lingua, vt de aliis pilulis immediate ſupraſcriptis. ¶ Regimen ſuccinctum & com- *Diæta.*
pendioſum ad hoc. Euitet piſces & proprie magnos & proprie elixos, tam magnos, quam paruos. Legu-
mina, carnes bouinas, porcinas, recentas, carnes ſiccas, lacticinia omnia vt caſeum, &c. Omnia, nutri-
mentum melancholicum & amplius phlegmaticum & quodlibet nutrimentum craſſum generantia, a-
quam puram & proprie intẽſe frigidam. Non tangatur membrum læſum aqua ſimplici, etiam ad extra.
Carnes aquaticas, vt anſeres, anates & ſimilis euitet. Vtatur vino diluto diaphano & odorifero non ni-
mis vinoſo, & aqua mixto aliquantulum proportionabiliter ad eius vinoſitatem. Aromatibus bonis vi-
delicet compoſitis ex pipere, croco, galanga, cinamomo, garyophilis. In cœna ſemper vtatur aſſato & nõ
D elixo. Nota quod cum ex hoc morbo congrue conualeſcit, tunc nullo ſupraſcriptorum medicaminum
amplius vtatur. Hæc vt ſupra. &c.

CONS. XLV. *Contra ſpinam infixam gutturi.*

CVra generalis ¶ Canones curatiui. Primo, ſpina ipſa exiſtente fixa gutturi, collum ipſum ſiue ſpon- *Canones curatiui.*
dyli colli in medio colli percutiantur cũ pugillo ſatis potenter pluries ſucceſſiue notabili moleſtia,
& continuo infirmus in dictis percuſſionibus potentes exſcreationes faciat etiã experiendo. ¶ Se- 1.
cundus canon, ſi ſpina ipſa eſt ſubtilis multum inter ſpinas, tunc deglutiatur res dura pluries & ſucceſ- 2.
ſiue. ¶ Tertius, ſi non taliter educetur ſpina ſubtilis, deglutiatur pluries & ſucceſſiue primores gutturis
& loci infixionis ſpinæ mollitiua & aliqualiter abſterſiua: deinde immediate poſt res dura deglutiatur. 3.
¶ Quartus. Si vero craſſa ſpina vel etiam ſubtilis taliter non exeat & appareat in gutture aperto ore &
E depreſſa lingua vſque ad radicem eius cũ digito, aut cum alia re longa & dura ſufficienti, ipſam linguam 4.
deprimere, tũc primo cum inſtrumento ferreo proportionabili ad hoc capiatur ſpina, quam magis poſ-
ſibile eſt prope foramen membri, in quo foramine ipſa infixa eſt, deinde ipſa ſpina ſic apprahenſa cum
dicto inſtrumento extrahatur leuiter, ne frangatur. ¶ Quintus. Si autem taliter non appareat aperto ore, 5.
tũc guttur liniatur ad intra, cum gargariſmis & collutionibus gutturis & deglutionibus lenitiuis, abſ-
terſiuis, ſubtiliatiuis & dulcibus. ¶ Sextus. Si vero taliter non educitur ſpina, tunc ſorbeat ſeu deglutiat 6.
tolerabilius res viſcoſas valde. ¶ Septimus. Deinde res longa valde tenax, poroſa valde vſq; ad extremitatem 7.
meri inclauſiue imponatur gutturi. Et ipſi extremitati meri ipſa continua & viſcoſa propter artem extra-
hes exiſtentem continue in manu retenta. Deinde taliter in gutture & ſuperiori extremitate meri poſi-
ta extrahatur impetuoſe, & ita talis impoſitio & talis extractio ſucceſſiue pluries, & pluries reiterentur
F ſecundũ neceſſitatem. ¶ Octauus. Si nec taliter educitur ſpina, excitetur ſingultus vel prouocetur ¶ No- 8.
nus. Et iterum ſi nec ſic educitur, tũc prouocetur vomitus poſt comeſtionẽ, de proximo rerum viſcoſarũ. 9.
¶ Decimus & vltimus. Si & ita non educitur, maturatiua & apperitiua exterius & interius gutturi applicẽtur. 10.
Cura particularis ſeu inſtrumenta medicinalia ſeu ſpeciales medicinæ huic curæ proportionabiles.
¶ Primus canon exequatur cum pugillo quamuis ſicut alia inſtrumẽta conuenientia, tñ pugillus eſt me- *1. Canon.*
lius, quũ ipſe homo omni ipſo poteſt ipſas percuſſiones intenſiores aut remiſſiores metiri, prout oportet *Cura particularis.*
& quanto citius hoc faciat, tanto melius. Secundus exequatur hoc modo. ℞. *cruſtam panis triticei bene* 2.
cocti. quãtum ſufficit pro quatuor aut quinq; bolis ſatis magnis. Ex iſta cruſta impetuoſe deglutiantur ſucceſſiue *Bolus.*
quatuor vel v bolis ſatis magnis. ¶ Tertius exequitur hoc modo. ℞. *olei amygd. dul. ℥ y cruſtæ panis triticei bene* 3.
cocti, quantum ſufficit pro quatuor aut v. bolis ſatis magnis. Iſtud oleum, &c. debite calidũ paulatim ſucceſ- *Aliud.*
G ſiue pluries primo deglutiat inferius ſpinam habens: deinde immediate poſt ipſius olei immediatam aſ-
ſumptionem deglutiãtur quatuor aut quinq; boli ad libitũ, duri ſatis magni ex dicta cruſta panis. ¶ Quar- 4.
tus exequitur hoc modo. *Accipe moleculam ferream biſurcatam in vna extremitate ipſius molecule, & ali-*
qualiter lata & integra in alia extremitate cũ qua lata extremitate vnguenta chirurgici ſuppetias extendunt.

Et cum alia extremitate biſurcata chirurgici tentas ipſas a vulnerib. extrahunt. Poſtea cum dicti extremitate A
biſurcata ipſius molecula dicta ſpina apparens, aperto ore capiatur: deinde ſuauiter ne ſpina ipſa frangatur ex-
trahatur ſimul cum radice ſua, & c. aut cũ tenacula ferrea dentata duorum ſuorum radiorum ſubtiliũ denta-
5. Collutio oris & gutturis. *torum dicta ſpina debite capiatur & ſuauiter extrahatur.* ¶ Quintus exequatur hoc modo. ℞ *farine frumẽ-*
ti ℥ j. caſei mollis valde nõ ſalſi vel parum ſalſi, triturati butyri an. ℥ ß. vitellum oui numero j ſacch. ru. ℥ ß. aqua
fluuialis, aut ad libitum brodij pinguis carniũ quantum ſufficit p iſtorum decoctione. miſce omnia ſimul deinde
bulliãt ſimul vſq; ad debitã decoctionẽ eorum & non coletur, & totum redigatur in forma multum liquida &
optime potabili. Ex hac decoctione debite calida & nõ tepida colluatur pluries os primo & guttur, & deinde ex
ipſa decoctione debite calida fiat gargariſmus pluries, & ſucceſſiue. Et poſtea dicta decoctio taliter debite ca-
lida deglutiatur etiã pluries & ſucceſſiue. ¶ Gutturis lenitiuũ & abſterſiuũ, &c. vt ſupra efficacius priori.
Lenitiuũ & abſterſiuum. ℞. *robuna. ℥ x ficus ſitrinas ſiccas pingues numero iij ficus ipſe prius minutim inciſe: deinde craſſo modo piſtata* B
poſtea bulliant in dicto robuna vſq; ad conſumtione quarte partis dicti rob. deinde optime exprimantur & co-
Aliud. *lentur, hac vtatur vt ſupra immediate &c.* Gutturis lenitiuũ, &c. efficacius priori ℞. *olei amygd. d. ℥. iiij.*
Aliud. *oxymellis cõpoſiti ℥ ij.* Si vult medicari efficacius iſto vtatur vt ſup. ¶ Gutturis lenitiuũ, &c. efficaciꝰ prio-
ri immediate. ℞ *olei ſiſamini ℥ iiij. oxymell ſquilliti ℥ ij miſce. & colluatur os & guttur & ipſum gargarizet*
6. *& deglutiat, &c.* vt ſupra dictũ eſt. ¶ Sextus exequatur ſic. ℞. *alaganas ex farina tritici recẽter factas quantũ*
Ferculum. *ſufficit p j. paropſide. Oua gallinarũ cũ vitellis & albumine num ij. aque pluuialis, aut ad libitũ brodij pinguis*
carnium quantum ſufficit ad dictarum alaganarum multã decoctione & ipſam potabile alagana ipſa recentes
bulliant valde in dicta aqua, aut in dicto brodio vſq; ad ipſarum ſaltẽ mediam diſſolutionẽ. Deinde dicta oua
addãtur, & cũ dictis alaganis valde calidis optime permiſceãtur. Iſtius ferculi debite calidi ſaltẽ ℥ iij. ſorbeat
ſeu impetuoſe deglutiat infirmus. hæc vero ſorbitio taliter pluries reiteretur ſecundum neceſſitatẽ. ¶ Res C
viſcoſa deglutienda, &c. priori efficacior. ℞. *oua cum albuminib. & vitellis numero ij. farinæ tritici ℥ ß. dra-*
Aliud potabile. *ganti ℈ j. aqua fluuialis, aut ad libitum brodij pinguium carniũ quantũ ſufficit ad omnium ipſorũ ſimul debitã*
decoctionem miſce. deinde ſimul omnia bulliãt vſq; ad eorum decoctione debitã, vt ipſa remaneat potabilis de-
7. *bite. Iſtius ferculi debite calidi ſal. ℥. viij ſorbeat &c. vt ſ.* ¶ Septimus exequatur ſic. ℞. *candelã ceream,*
cuius vna extremitate fruſtum cotõ ſeu bõbicis optime ligetur cum filo, ita tamen vt ipſius coti multe partes nõ
ſint cooperta filo. Alia vero extremitas cãdela teneatur in manu dextra os exiſtẽs. Illius cãdelæ extremitas cui
totum alligatum eſt, imponatur gutturi & ſuperiori primæ parti meri incluſiue, & ibidẽ pluries ſurſum
& deorſum ducatur cum manu & tandem extrahat & hoc pluries faciat ſecundum neceſſitatem. ¶ Res
lõga tenax &c. efficacior priori immediate ℞ *filum lana* duplatum tenax ſeu nõ faciliter frangibile quã-
titatis triũ ſpithamarum. Illud filum actu ſiccum ſecũdum extremitatem duplatã deglutiat vſq; ad pri- D
mã partẽ meri incluſiue; deinde p aliã extremitatem exiſtentẽ extra os manu ligatum, cum manu impe-
tuoſe extrahatur, & hoc fiat pluries ſecundum neceſſitatẽ. ¶ Res alia tenax adhuc efficacior. ℞ *fruſtũ ſpõ-*
gia quãtitatis proportionabilis ſeu debite ad deglutiendum: deinde ligetur cũ vna extremitate fili dupli fortis
ſimi & lõgitudinis ſaltẽ duarum ſpithamarum. & cũ vna eius extremitate fumẽdo cum acu impliciteur ferme
in ipſo bolo ſpõgiæ pluribus implicationib. & firmis & ita ferme, vt dictum filum a dicta ſpõgia nõ faciliter euelli
poſſit, cum quo tamẽ nõ ſtringatur multum ſpõgia dicta ne poroſitates ipſius ſpongiæ claudantur. Alia vero ex-
tremitas ipſius fili fortis dupli remaneat extra os: deinde ferme ipſa extremitas manu annectatur, quo medica-
mine vtatur, vt ſ. ¶ Res alia tenax, &c. vt immediate ſupra ficus citrina ſicca & pinguis verſetur: deinde cũ
8. vna extremitate fili fortis & dupli lõgitudinis duarũ ſpithamarum ligetur, &c. vt ſ. ¶ Octauus. ℞. *ſeminis*
ſinapis pulueriẓati ℥ ij. vini acuti non dulcis ℥ vj miſce. Illam mixturã deglutiat paulatim & ſucceſſiue ſto- E
Prouocatiuum ſingultus. macho repleto. valet p vnum quartum horæ poſt prãdium. ¶ Prouocatiuũ ſingultus aut fortiꝰ priori ℞.
diatrionpipereon ℥ ß. vini acuti non dulcis ℥ ij hoc vtatur vt ſupra in alio dictum eſt. ¶ Nonus canon ſic exe-
9. quitur. Poſt cibum ponatur digitꝰ in guttur, &c. vt hic ex directo digitus impliceturs gutturi vſq; ad ſu-
periorẽ meri incluſiue, & hoc poſt cibationẽ ſuarum rerũ viſcoſarũ copioſam, & pprie per vnũ quartũ
horæ poſt prandium ſuum copioſum & tunc taliter ibi agitetur digitus & meri, vt fiat vomitus aut pẽna
auſeris vel alterius aĩalis oleo intincta gutturi & ipſi meri, vt hic ante de digito, taliter applicetur, vt vo-
Vomitiuũ. mitus fiat. ¶ Aliud vomitiuum efficacius. ℞ *aque ſimplicis fluuialis ℥ viij. olei oliuarum acri guſtus, & odoris*
horrendi ℥ iiij miſce taliter & totum ſit tepidũ non calidum, quo vtatur per octauum hora poſt prandium ſuũ
Aliud. *copioſum rerũ viſcoſarũ:* deinde digitum aut pennã imponat gutturi &c. vt in alio dictum eſt. ¶ Aliud vo-
mitiuum efficacius ℞ *naſturtij ℥ ß. aqua fluuialis ℥ viij. naſturtium ipſum debite calidũ piſtetur: deinde di-* F
10. *cta aqua miſceatur & optime incorporetur. Quo medicamine tepide vt ſ. vtatur.* Decimus hoc modo exe-
Gargariſma. quitur. ℞. *radicum althææ M ß ſeminis fœnigræci: ſeminis lini an ℥ ß ſeminum carui, carthami, ameos an. ℥*
ij aqua mellis facta ſecundum can. &c. quantum ſufficit p omnium debita decoctione pro gargariſmate miſce.
deinde omnia bulliant ad lentum ignem vſq; ad conſumtionem medietatis aqua mellis dicta. Et hoc liquore
debite calido fiat gargariſma pluries in die & proprie ſtomacho ieiuno, & proprie in mane & ipſum liquorẽ etiã
notabili tẽpore taliter debite calidũ in ore teneat pluries, ipſumq; paulatim pluries ſucceſſiue deglutiat, coque
Aqua mellis. taliter vtatur ſecundum neceſſitatẽ. Aqua mellis, de qua facta eſt mentio, ſic fit ℞ *aqua fluuialis ſimplicis*
munda clara partes. viij mellis electi partem j. miſce: deinde ſimul bulliant ad lentum ignem continue deſpu-
mando vſq; ad conſumtionem tertie partis: deinde non coletur, ſed ſeruetur vſui vt ſupra ¶ Medicamen ma-
Emplaſtrũ maturatiuum. turatiuum aperitiuum, vt ſupra immediate. ℞ *farina ℥ ij oleorũ ſp ca ℥ iij amygdalarum dul ℥ j ß. aqua. ſ.* G
quantum ſufficit ad decoctionem pro emplaſtro miſce. deinde omnia ſimul bulliant ad lentum ignem vſque
ad conſumtionem tertia partis dicta aqua, & totum redigatur in forma ſolida. Si vero gargariſmate non e-
ducitur ſpina, tunc hoc emplaſtrum debite calidum gutturi ad extra applicetur bis in ſingulo die

ſtomacho

A ſtomacho ieiuno, vel ante prandium & ante cœnã, & ibi ligetur & retineatur ſecundum neceſſitatem.

CONSILIVM XLVI.

De ægritudinibus pectoris.

AD diſſoluendum lac in mamilla coagulatum. ℞. *coaguli hœdi* ℥ *vj ſtyracis liquidæ* ℥ *j. abſynthii* ℥ *j carui feniculi, ſeminis aneti an. M j aniſi M partes ij. chamomillæ, ſe althææ an. M iij farinæ hordei* ℥ *j ß. olei de abſynthio* ℥ *j. pinguedinis anatis* ℥ *j ß. miſce, & fiat emplaſtrum, & poſt addatur croci* ℈ *j.*

CONSILIVM XLVII. *Ad prouocandum menſtrua.*

R*Ecipe ſpica, de myrra, rubea tinctorum ana* ℥ *j miſce, & fiat puluis pro tribus vicibus detur cum vino vel brodio.* Puluis.

CONSILIVM XLVIII. *Contra difficultatem anhelitus.*

B R*ecipe caſſiæ fi.* ℥ *j. ſucci ireos* ℥ *ß. aquæ hyſopi q. ſ. pro potione miſce.* Iſtud aſſumat in aurora, &c. nec ſumat laxatiuum.

Syrupus: ℞ *Syrupi de hyſopo* ℥ *j. de abſynthio* ℥ *ß. aquarum capillorum veneris* ℥ *j. feniculi* ℥ *j ß.* Iſtud ſumat quatuor diebus continuis in aurora poſt ſumtionem ſupraſcripti ſolutiui. ¶ Eradicatiuum. ℞ *pilularum de hiera ſimplici* ℈ *ij. agarici* ℈ *j. ſalis gemmæ gra. j miſce, & cum electuario indo fiant pilulæ vij pro* ʒ. Iſtud ſumat in aurora, &c. ¶ Minoratiuum. ℞ *mannæ* ℥ *ij ſucci ireos* ʒ *ij aquæ hyſopi* ℥ *j. ſeri caprini q. ſ. pro potione.* Iſtud ſumat in aurora, &c. & in vere circa 20. Aprilis ¶ Syrupus. ℞ *ſyr. de praſſio* ℥ *j. oxymellis* ℥ *ß. aquarum abrotani, fenicu. ana* ℥ *j ß. miſce.* Hoc ſumat in mane vere poſt minoratiuum cum modis, &c. ¶ Eradicatiuum. ℞ *pilularum de hiera ſimplici fœtidarum ana* ℈ *j. agarici* ℈ *j. ſalis gẽmæ gra. j. miſce, & cum electuario indo fiãt pilulæ vij. pro* ʒ. *quas ſumat poſt dictos ſyrupos.* ¶ Digeſtiuum aliud. ℞ *aquarum enulæ, ca-* Syrupus. Pilulæ. Potio minoratiua. Syrupus. Pilulæ. Potio.

C *pil. vene. abrotani ana* ℥ *j. ſacchari albiſſimi* ℥ *ij miſce, & cum modico croci aromatizentur.* Iſtas aquas ſumat omni menſe tribus diebus continuis in aurora, & poſt dormiat ad libitum. ¶ Pilulæ vſuales. ℞. *pilularum de hiera ſimplici* ℈ *ij. agarici* ℈ *j ſileris montani* ℈ *ß. ſalis gemmæ gra. j fiant pilulæ vij. cum elec. indo.* De his ſumat quatuor in aurora poſt ſumtionem dictarum aquarũ ¶ Electuarium ℞ *thuris* ℈ *ij. cymini, ariſtologiæ ro. ana* ʒ *ß fœnugræci* ʒ *j. amygdalarum amararũ ana* ʒ *ß. croci* ℈ *j. mellis q. ſ. iſtius aſſumat cochlear vnum in mane cum ſurgit quatuor dieb. continuis in ſpatio 20 dierũ: deinde ſtet ieiunus ad minus trib. horis poſt ipſius ſumtionem.* Iſto vtatur authumno & hyeme, & poſt cõpletam primã euacuationẽ & aſſumtionẽ ſolutiui minoratiui ſupraſcripti ¶ Aliud electuarium ℞ *radicis enulæ* ℥ *ß. ireos, nigellæ, cymini, ſeſeleos ana* ʒ *j. croci* ℈ *j amygdal. amararũ* ℥ *j. terebinthinæ* ℥ *ß. butyri* ℥ *j mellis q. ſ. pro electuario.* Illius ſumat vnũ cochlear &c vt de alio dictum eſt. Quo vtatur in iſto vere, & non in æſtate, & poſt completã aſſumtionẽ ſecundæ Electuarium. Aliud.

D euacuationis ¶ Solutiuũ eradicatiuũ. Cõfectio ℞ *ſeminũ ſileris montani* ℈ *ij cymini* ℈ *j. olibani* ʒ *j ſandaracæ* ʒ *j ſeminum balſami* ʒ *j. ſacchari albiſſimi* ℥ *x. croci* ʒ *ß. miſce, & cũ aqua enulæ fiat confectio ſolida in morſellis.* Iſtius aſſumat morſellum vnum in mane, & cum aliis ordinibus deſcriptis in electuariis quo vtatur duobus diebus continuis in illo authumno, & hyeme, & in menſe. ¶ Alia confectio. ℞ *ſpecierum aromatici nardini deſcriptione Meſ. primo antidotari.* ʒ *ij ſpecierum aliptæ moſchatæ deſcri. Nicolai* ʒ *j. croci* ℈ *j. ſacchari albiſſimi* ℥ *viij. miſce iſtius aſſumat vt de ſuperiori, quo vtatur duobus dieb. cõtinuis in vere & æſtate.* ¶ Electuariũ tempore paroxyſmi ſuiacceſſus. ℞ *baccarũ lauri* ʒ *j. ſeſeleos, radicis ireos, ſinapi, cymini, ariſto. ro. ana* ʒ *ß. myrrhæ* ℈ *j galb. ius aromatici ana* ʒ *j terebenthinæ* ℥ *ß electuarii regum q. ſ. croci* ℈ *ij. miſce.* Iſtius aſſumat vnum vel duo cochlearia tempore quo ſuperuenit ſibi acceſſio illius difficultatis anhelitus, & non bibat poſt ipſius aſſumtionem, ſed quanto citius poſt aſſumtionem poterit dormire, melius eſt. Morſelli. Aliũ. Elect. tempore paroxyſmi ſumendum.

E ¶ Aliud aſſumendum tempore paroxyſmi. ℞ *baccarum lauri* ℥ *j. ſeſeleos, radicum ireos, ſinapi ana* ʒ *ß. croci* ℈ *j. ſacch.* ℥ *ß. miſce, deinde maſticetur & degluttatur, ſi illa medicina eſt ipſi gratior aut ſi ſupraſcripta non ſufficienter iuueris, aſſumat iſtius ad quantitatem caſtaneæ, poſt quod bibat circa duas* ℥. *& non plus et vini albi ſubtilis aromatici, poſt quod dormiat vt immediate ſupraſcripta.* ¶ Fomentatio pro ſtomacho. ℞ *abſynthii M ij menthæ M j coriandr. præparatorum* ℥ *ß. calami aromatici* ʒ *ß. corallorum rub.* ʒ *iij florum labruſcæ M ß. maſticis* ʒ *ij. cinamomi* ʒ *ij baccarum lauri* ℥ *j contundantur craſſo modo & miſce. Deinde bulliant in ſufficienti quantitate aquæ, vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ. In hac ſpongia infundatur, & fiat fomentatio pro ſtomacho, qua vtatur cum prouenit ſibi difficultas anhelitus.* Aliud. Fomentatio pro ſtomacho.

Contra aſthma & tuſſim cum ſuſpectione ad phthiſim.

F REgimen ex nutriente ſuccinctum habitum eſt ſuperius omni conſilio contra aſthma & tuſſim. Nunc ſequitur cura medicinalis ſuccincta, digeſtiuum ſcreatum iuuans, tuſſim mitigans, & anhelitum facilitans. ℞. *ſyruporum de praſſio conferentur ſeminibus Meſ.* ℥ *j ſyruporum de abſinthio, de calamento, iulepi violati ana* ℥ *ij. aquarum decoctionis hordei excorticati* ℥ *j capillorum vene* ℥ *ij. miſce.* Illum ſyrupum aſſumat calidum in aurora tribus diebus cõtinuis in toto ſpatio omnium duorum mẽſium ſimul, præterquã tpe magni cauſmatis, deinde poſt ipſi⁹ aſſumtionẽ ſtet ieiunus horis trib. ad mi.⁹, & iterũ dormiat ad libitũ, ſed non ampl.⁹ duab. horis. ¶ Solutiuum vſuale & facile ℞ *pilularũ alephangi-narum* ℈ *ij. agarici* ℈ *j ſalis gemmæ* Zinzi. *ana gran. j calamenti* ℈ *j. abſynthii gran. iij miſce, & cum ſyrupo de praſſio. q. ſ. ad incorporandũ formentur pilulæ vij pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat in aurora a duab. vſq; ad v. ad libitũ ſ. hoc ſemel in menſe, deinde poſt ipſarum aſſumtionẽ ſtet ieiunus horis quatuor ad minus, & iterum dormiat, ſed nõ amplius vna hora. ¶ Digeſtiuum & cõfortatiuum anhelitum facilitans vt ſ. ℞ *a-* Cura medicinalis ſuccincta. Potio. Pilulæ. Potio digeſtiua.

G *quarũ capillorum ve.* ℥ *j praſſii* ℥ *ß enulæ* ℥ *j hyſopi* ℥ *ß. croci* ℥ *j ſacchari albiſſimi* ℥ *ij miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat calidũ in aurora ter in ſingulo menſe præterquam in ſe calido, & cum reliquis modis & ordinib. deſcriptis in aſſumtione digeſtiui ſupraſcripti aſſumat. ¶ Digeſtiuũ catarrhi, ſeu medicamen fluentis ad pectus. ℞ *aquæ mellis ſecundum cano. infraſcriptum ipſius* ℥ *iij. aquæ decoctionis hordei excorticati* ℥ *iij.*

ſachari albiſſimi ℥ ß. *miſce.* Iſtam aquam aſſumat calidam duobus diebus in ſingula hebdomada in ſero A
Pilula. cum vadit dormitum, & in mane, ſiue cœnauerit, ſiue non. ¶ Solutiuum vſuale, & facile. ℞. *pilularum aſſaiaret* ℈ ij. *agarici* ℈ j. *Zinz. ſalis gemmæ ana gra. j. miſce, & cum ſyrupo de ſtœchade q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque ad tres ſemel in menſe, veſperi cum vadit dormitum immediate, ſiue cœnauerit, ſiue non. ¶ Pectus mundificans & ſcreatum adiuuans. *Elect. mundificans pectus.* ℞. *electuarii regum Meſ.* ℥ iiij. *diapenidion* ℥ iij. *miſce, & cum modico ſyrupi de praſſio. q. ſ. ad incorporandum totum redigatur in forma electuarii.* Iſtius electuarii teneat ad quãtitatem auellanæ ter in ore, in tota nocte ſaltem duabus noctibus in ſingula hebdomada, præterquam tempore magni caumatis. ¶ Confortatiuum pulmonis & anhelitum facilitans, vt ſupra. Vtatur ferculo compoſito ex ferculis ouorum, radice, enula, croco modico. Omnibus iſtis diſſolutis & coctis, ſimul in brodio pulli mediæ pinguedinis. Iſto B
ferculo vtatur in prandio, vel in cœna, & fiat ſæpe ad libitum, & prius in cœna. ¶ Anhelitum facilitans, pectus mundificans, ventrem leniens. ℞. *ficus ſiccas albas & pingues numero iiij. paſſularum paruarum nigrarum* ℥ ß. *brodii pulli mediæ pinguedinis* ℥ vj. *ſach. albiſſimi cum dicto brodio mixti* ℥ ß. Ficus per vnum quartum horæ ante prandium, deinde immediate dictas paſſulas. Vltimo immediate dictum brodium bibat, hac vero potione & comeſtione ſimul vtatur ſaltem ſemel, in ſingula hebdomada. Aqua mellis, de qua ſupra fit mentio. *Aqua mellis.* ℞. *mellis partem j. aquæ pluuialis mundæ & claræ partes 9. miſce, deinde bulliant ad lentum ignem vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, continuo deſpumando, vltimo per petiam lineam ſubtilem & albam coletur, & ipſa vtere, vt ſupra.*

Cons. XLIX. *Contra aſthmaticam paſſionem.*

Contra aſthma chronicum a quinq; annis citra incoatam ex phlegmate mediocriter craſſo & viſcoſo, partim in pulmone congeſto, partim a cerebro catarrhizato, quod quandoq; pro parte in C
ventoſitatẽ conuerſum auget conſtrictionem anhelitus, & dolorem inducit in pectore, & partibus adiacentibus communicanſq; ſtomacho & inteſtinis, debilitat earum digeſtiuam, vnde in eis ventoſitates multiplicantur, plerunq; in eis dolorem inducentes, quæ quandoq; per os, quandoque per inferius expelluntur. Quandoque autem communicant aſthmati, & partibus ſpiritualibus augent conſtrictionem anhelitus, vnde fit, vt ſicut ſtomachus ægrotat per colligantiam ad pulmonem & membra ſpiritualia, ſic pulmonis augeatur & conſeruetur ægritudo per colligantiam ad ſtomachum. Mutuo enim horum membrorum diſpoſitiones ſeſe augent & fouent. ¶ Minoratiuum. ℞. *agarici præparati ſecundum doctrinam Meſ.* ℈ ij. *pilularum alephanginarum* ℈ j. *cum aqua hyſopi formentur pilulæ vij. pro* ʒ. *Pilulæ.* Has pilulas aſſumat in aurora, tardetq; prandium poſt earum aſſumtionem, per quatuor aut quinque horas, nec poſt ipſarum aſſumtionem dormiat niſi horam, immediate cum eas ſumſerit. ¶ Digeſtiuum. D
Potio digeſtiua. ℞. *mellis mundi ſeu clari* ℥ vj. *aquæ ciſternæ ſeu fluuialis* ℥ iiij. *miſce, & bulliant inuicem vſque ad conſumtionem tertiæ, vel quartæ partis, & inferatur continue ſpuma eius, & poſtea coletur, huius aquæ aſſumat* ℥ iiij. *debito calida die immediate ſequenti diem aſſumtionis prædicti minoratiui in aurora, & tardet prandium poſt eius aſſumtionem ſaltem tribus horis, & continuet ipſam aquam diebus ſex continuis.* ¶ Eradicatiuum. ℞. *pilularum de agarico* ʒ j. *deſcriptione Meſ. Et formentur pilulæ, quas aſſumat die alia poſt aſſumtionem prædictam digeſtiui per horam ante diem cum modis & ordinibus, vt ſupra.* *Pilulæ.* ¶ Dilatatiuum anhelitus etiam correctiuum catarctici præcedentis ventoſitatis terminatiuum. ℞. *theriacæ andromachi* ʒ j. *aquæ mellis* ℥ j. *vini al odoriferi* ℥ ß. *miſce.* *Potio.* Quod aſſumat die immediate ſequenti diem aſſumtionis eradicatiui ſuprà ſcripti debite calidi per duas horas ante diem, & tardet prandium poſt eius aſſumtionem per ſex horas, & iterum dormiat, ſi poteſt, per duas horas ad amplius. ¶ Digeſtiuum ſimul & euacuatiuum cauſtæ diſ- E
poſitionum præcedentium. ℞. *therebinthinæ claræ & diaphanæ* ℥ ß. *hanc ſumere incipiat die immediate ſequenti diem aſſumtionis theriacæ ſuprascriptæ in aurora, & ita eam ſumat diebus continuis 10. tardetq; prandium poſt eius aſſumtionem per tres, aut per quatuor horas.* ¶ Diuerſiuum materiæ catarrhalis ad pulmonem affluentis. *Diuerſiuũ per nares attrahendum.* ℞. *ſucci blitis, aquæ maior. ana* ℥ j. *ſachari candi* ℥ ij. *miſce,* hunc liquorem tepidum trahat per nares mane ſtomacho ieiuno tribus vicibus diebus alternis, hoc liquore taliter vti incipiat immediate poſt aſſumtionem theriacæ ſuprascriptam, & ita eo vtatur alternis diebus 15. aut 20. dies. ¶ Conſtrictiuum catarrhi, & exſiccatiuum reſidui materiæ in pulmone exiſtentis. ℞. *loch de pino* ℥ j ß. *bol. ar.* ℥ j. *cum ſyrupo de hyſopo formetur confectio ſolida ſine igne.* *Confectio.* Iſtius confectionis frequenter die & nocte teneat in ore, ad quantitatem auellanæ permittatq; eam paulatim diſſolui, hoc taliter vti incipiat ſumto eradicatiuo. ¶ Confortatiuum pulmonis, & dilatatiuum eductiuumq; materierum in ipſo contentis. ℞. F
Electuariũ. *ſucci caulium, & propriè turſorum eorum, mellis clari ana lib. j. pulmonis vulpis præparati* ℥ iiij. *bulliant ſimul ſuccus & mel, ſemper deſpumando vſque ad ſucci conſumtionem, & in fine addatur pulmo vulpis, & fiat electuarium.* De hoc electuario ſumat ℥ iij. vel iiij. in mane, & etiam veſperi ℥ ij. per horam ante cœnam, vel per duas, ſed in mane non ſumat ipſum, quamdiu ſumit terebinthinam, in ſero poteſt tamen ipſum ſumere, tunc &c.

Cons. L. *Contra aſthma & tuſſim.*

Diæta. *Regimen ex nutriente ſuccinctum.* *Potus.*

Vinum. Vinum ſit pauciferum, & aut ſaltem vinoſitatis mediæ, & non vinoſum, & ſit medii coloris, ſeu coloris granati, ſeu ciſioli, quod idem eſt, vel album aliqualiter, dulcedine participans, & ſi non ſit tale naturaliter, fiat tale artificialiter cum ſacharo tabarzet, ſeu albiſſimo trium coctarum G
lenificetur aliqualiter dictum vinum medium, ſeu vinoſitatis mediæ, ex aqua decoctæ hordei excorticati, vſque ad aperturam incluſiue granorum hordei in ipſa decocti, aut ſaltem lenificetur ex aqua
Cibus. fluuiali ſimplici, vel ciſternæ debite cocta cum ſacharo, vel ſecundum ſacharum ad libitum. ¶ Priſana ex ſa-

A farina hordei optime cocta in brodio pulli pingui vel gallinæ, caponis vel alterius carnium laudabilium
infraſcriptarum,& proprie comeſta non ſpiſſa, ſed medie rara. Kiſt nutriens ipſi conueniens. Kiſt hordei
ſeu hordeum excorticatum vel decoctum optime vſq; ad granorum completam aperturam in brodio
pulli vel gallinę, vt ſupra, vel de ptiſana dictum expreſſum per ſtamineam & comeſtum ipſum expreſſum
medie rarum & nõ ſpiſſum iuuat optime, vt immediate ſupra: Pultes ex farina amyli decoctæ & comeſtæ
non ſpiſſæ,&c. vt ſupra de ptiſana iuuat ſar,& ſpeltæ mũdæ,& excorticanti, deinde fractæ & decoctæ co-
meſtæ non ſpiſſæ, vt ſupra. Frumentum mundum & fractum, deinde coctũ in brodio pulli & comeſtum
non ſpiſſum, vt ſupra. Offæ ex nuce, panis latis & medie ſubtilibus Panis optime farinæ, frumenti debite
fermentati & cocti, factæ cum brodio debite pingui, pulli vel gallinæ, vel caponis, vel alterius carnium
infraſcriptarum ad libitum,& cum debita quantitate caſei triturati mollis,& nõ ſaliti,&c. Alaganæ ſub-
B tilis non ſalſæ exſiccatæ, deinde coctæ optime & comeſtæ mediæ raræ,& non ſpiſſæ in brodio pulli,&c. vt
ſupra ſimila frumenti optime cocta & comeſta non ſpiſſa etiam, vt ſupra, Gimilla ſpeltæ præparata, vt ſi-
mila frumenti,& etiam, vt ſupra actum, melior eſt ſimila frumenti, amygdalæ dulces optimæ, prius bene
piſtatæ, deinde coctæ debite in brodio pulli,& vt ſupra de ptiſana comeſta ſpiſſæ, vel rarę, vel mediæ ad li-
bitum, ſed ſpiſſæ magis iuuantes ſunt, & proprie cum ſacharo. Mica panis optime minuta ſeu triturata,
deindę cocta debite in brodio pulli, vt immediate ſupra & comeſta rara vel ſpiſſa ad libitum, vt ſupra. Vi-
telli ouorum cum eorum albumine conquaſſata optime in brodio pulli, vt ſupra vltimo cocti debitè
comeſti rari vel ſpiſſi medie non multum, &c. vitelli ouorum cum eorum albumine & optime recẽtium
mixti, cum aliquantulo farinæ hordei vltimo cocti in brodio pulli, &c. vt ſupra ſine eorum conquaſſa-
tione multa,& comeſti ſpiſſi vel rari ad libitum. Spinachiæ partes tres, boraginis partem vnam,& fœni-
C culi modicum, omnes ſimul debite cocti in brodio pulli, &c. vt ſupra, de ptiſana & comeſti rari vel ſpiſſi
ad libitum. Cicera rubea vel nigra, vel prius fracta, deinde abiectis omnibus corticibus ſuis, vltimo opti-
me cocta in brodio pulli, vt ſupra de ptiſana & comeſta medie rara, & non ſpiſſa iuuant, & ſunt optime
edulium in hoc caſu. Faba prius fracta, deinde omnibus corticibus abiectis. Vltimo multum cocta in
brodio pulli, vt ſupra de ptiſana & comeſta immediate, & comeſta rara aliquoties, ſed non ſæpe. Blitis
partes iij boraginis partem j: debite cocta in brodio pulli, &c. vt ſupra de ſpinachiis. Portulaca cum ali-
quantulo boraginis, ſimul bullita & cocta in brodio pulli,&c. vt ſupra, & non abiecta aqua ebullitionis,
ſed tantum in illa cocta. Rapæ dulces prius bullitæ optime in aqua ſimplici fluuiali, deinde abiecta dicta
decoctione optime tere cum modico fœniculi in brodio pulli, &c. vt ſupra ante iuuat, & non comeſtæ
aſſatæ. Cucurbita prius bullita,&c. vt ſupra de rapis, deinde cum modico menthæ, ſed guſtus ipſius men-
D tham non horret ſimul debite cocti in brodio pulli,&c. vt ſupra, in quibus diſſoluatur tantum vitellus
oui ſemel aut ipſa cucurbita cocta ſine dicta mentha tempore magni caloris, &c. iuuat. Vitelli ouorum
ſine eorum albumine, & proprie recentis cum modico farinæ amyli conquaſſati, deinde debite cocta in
lacte caprino vel aſinino, vel vaccino, vel ouino, ſed melius in priori lacte, deinde ſubſequenter in aliis.
Lac caprinum aliquando comedat coctum in ferculis ſuis ſupraſcriptis, & proprie in vere multum, ta-
men lac comedat coctum vel crudum exiſtente in ipſo putrida febre aut dolore, vel grauamine capitis,
aut dolore inteſtinorum, vel etiam rugitu ipſorum, vel tenſione ventris, vel etiam fluxu eiuſdem,&c.
Et totum, quod hic dicitur de lacte caprino hoc intelligatur de qualibet ſpecie lactis, ſeu de lacte cuius-
libet animalis, alterius ſpecierum,& proprie de lacte aſinino & vaccino. Oua recentia gallinarum ſorbi-
lia cum eorum albumine lacteo in principio menſe,& proprie in principio prandii iuuant, ſi non times
E ventris ſolutionem præternaturalem. In omnibus ſupraſcriptis ferculis pinguibus & macris vtatur ſæpe
lactis amygdalarum dulcium partibus tribus, ſeminum maiorum frigidorum parte vna, omnibus ſimul
mixtis cum dictis ferculis. Quæ ſemina maiora frigida communia omnia ſunt cucurbitæ, cucumeres
melunes, citrulli, lemina. Et hoc intelligitur caſu, quo ipſum lac amygdalarum non horret, neq; lac di-
ctorum ſeminum cõmunium. Fercula ſua ſint omnia debite, & medie ſpiſſa,& nõ acute ſalſa. In omnib.
ſupraſcriptis ferculis pinguibus vel macris vtatur ſæpe ad libitum ſacharo tabarzet, ſeu optimo ſacharo
albiſſimo trium coctarum, quod idem eſt. Carnes domeſticæ. Pulli & pullæ iuuenes aut vnius anni ad
plus & mediæ pinguedinis debite coctæ & elixi boni ſunt & iuuantiores ipſis aſſatis. Perdices, &
proprie perdiconi cocti elixi, & vt ſupra de pullis iuuant. Francolini cocti, &c. vt ſupra, de per-
dicibus. Phaſiani, & proprie phaſianati, &c. vt ſupra, turdi, vt ſupra aliquoties. Alaudæ paruæ
F ceſarum ſeu arborum, vt ſupra excluſis paſſeribus, quæ non congruunt. Sed tamen omnibus ſpecie-
bus dictis carnium auium aſſatarum poteſt vti aliquando, ſed raro. Nam elixæ præſtantiores ſunt, hæ-
di ſeu capreti, quod idem eſt, lactantes debitæ pinguedinis. Carnes elixæ debite coctæ iuuant, & eiſ-
dem aſſatis carnibus iuuantiores ſunt, vt ſupra de pullis. Vituli lactantis carnea, &c. hoc ſupra de car-
nibus hædi iuuant. Caſtrati vnius anni ad minus carnes, &c. hoc ſupra. ¶ Carnes ſylueſtres, gazelli
ſeu capreoli carnibus, &c. vt ſupra de carnibus caſtrati vel vituli aliquando vti poteſt ipſis elixis,
deinde aſſatis ſeu friais, vt ſupra. Leporulis iuuenibus aliquando vti poteſt, & vt ſupra hic de car-
nibus gazelli, & non ſæpe. Carnes apruli, videlicet iuuenca apri aliquando vti poteſt, & non ſæpe
&c. vt ſupra de carnibus leporum. Sed tamen omnibus ſpeciebus dictis carnium quadrupedum aſſata-
rum vti poteſt aliquando, ſed raro. Nam elixæ præſtantiores ſunt. Pulmones elixi ſupradictarum auium
G conuenientes ſunt. Epata ſupraſcriptarum auium cocta mollia elixa vel aſſata ad libitum. Gelatiuum
cum vino,& cum aliquibus modicis aromatibus, & cum modico croci cõpoſitum, & cum modico mo-
dici aceti, & non multum acuti fractum cum aliquib. membris neruoſis vel aliquib. pullis vel perdicibus
carnibus, hædi vel capreti, vel vituli, vel alterius carnium ſupraſcriptarum ad libitũ, & ſic ipſum gelati-

num multa dulcedine participans cum ſacharo albiſſimo ad libitum. Pulmo vulpis elixus debite coctus, A
vt ſupra de pulmonibus auium ſupraſcriptarum, aut etiam pulmo vulpis aſſatus ſecundum canones, de-
inde puluerizatus & vltimo medicinaliter ſumtus, ſecundum eam conueniens ¶ Caſeus proprie vac-
cinus mollis non ſalſus, aut valde parum ſalſus iuuat, & quanto mollior tanto commodior. ¶ Oua recen-
tia gallinarum ſorbilia mollia, &c. vt ſupra in capite ferculorum verſus finem. ¶ Diebus abſtinen-
tiæ a carnibus duo oua ſorbilia recentia, vt immediate ſupra *in capite ouorum* in principio pran-
dii, & in principio cœnæ appoſita ad libitum iuuant. Omnia ſupraſcripta fercula macra condita cum
butyro vel oleo amygdalarum dulcium, & non cum oleo oliuarum præſtantia etiam ſunt. ¶ Piſces par-
ui petroſi elixi, & non aſſati, nec frixi aſſumi poſſunt. Strimuli vt hic immediate de piſcibus paruis pe-
troſis. Timali, lucii parui, vt ſupra, tenchæ paruæ aquæ puræ fluminalis, vt ſupra, ſed raro, barbi par-
ui abiectis ouis eorum, vt ſupra, menolæ, anguillæ, paſſeres paruæ, vt habetur ſupra, barboni, albori B
parui, rombi parui, vt ſupra, anguiculæ paruæ, vt hic ſupra, &c. Si vero dictorum piſcium frixorum a-
liquoties appetit ipſos, tunc tantum frixos in oleo amygdalarum dulcium aut butyro comedat. Licet
tamen ipſi elixi iuuantiores ſint, vt ſupra. ¶ Vina vinoſa, vina terrea agreſtia & nigra euitet, ſed
ſupra amabilia conferunt, vt ſupra, res ſalſas euitet. Res calidas ſaltem primum gradum tranſcen-
dens, acumina omnia euitet, videlicet allea, cepas, bulburos, ſeu ſcalones, porros raphanos & ſi-
milia. Sementina vero & fœniculo aliquando vti poteſt, & non multum, aromata calida euitet ſal-
tem dictum primum gradum excedentia. Res acetoſas euitet, vt acetum & ſimilia. Res agreſtas,
videlicet aran. agreſtam, limones & proprie ſalſos. Vinum granatorum ſine ſacharo & ſimilia e-
Curatio per medicinalia. uitet. De vino granatorum cum brodio & ſacharo multo optimo, aliquando vti poteſt, ventos e-
uitet, tam calidos, quam frigidos, & proprie calidos aere æſtuoſos, radios ſolis, radios lunæ, exercitium C
multum calefactiuum proprius ſuper cibo. ¶ Digeſtiuum catarrhi, ſiue materiæ fluentis ad pectus. ℞.
Potio digeſtiua. *aqua mellis facta, ſecundum can. infraſcriptum in fine* ℥ *iij. aqua decoc. hordei excorticati* ℥ *iiij. ſachari albiſ-
ſimi* ℥ *ß. miſce.* Iſtam aquam aſſumat calidam duobus diebus in ſingula hebdomada, veſperi cum va-
dit dormitum immediate, & ſi cœnauerit, vel non cœnauerit. ¶ Anhelitum facilitans pectus, faci-
litans ſeu mundificans, ventrem leniens. ℞. *ficus ſiccas albas & pingues numero iiij. paſſularum par-
uarum nigrarum* ℥ *ß. brodii pulli media pinguedinis* ℥ *vj. ſachari albiſſimi cum dicto brodio mixti* ℥ *ß. fi-
cus per vnum quartum hora ante prandium comedat*, deinde immediate dictas paſſulas, vltimo im-
mediate dictum brodium bibat. Hac vero comeſtione & potione, ſimul taliter vtatur ſaltem ſemel
Aqua mellis. in ſingula hebdomada. ¶ Aqua mellis, de qua ſupra ſit mentio, ſic fit. ℞. *mellis partem j. aqua fluuialis
munde & clara partes viij. miſce, deinde bulliant ad lentum ignem vſque ad conſumtionem tertia partis aqua,* D
continue deſpumando vltime per petiam lineam ſubtilem & albam coletur & ipſa vtatur, vt ſupra.

CONS. L I. *Contra tuſſim & proprie a materia aliqualiter acuta.*

Syrupus. PEctus mundificans, tuſſim mitigans ac venam ſiſtens. ℞. *ſyruporum de myrte* ℥ *ß. de portulaca* ℥ *j.
iulepi viola.* ℥ *j. aqua portulaca* ℥ *ij miſce.* Iſtum ſyrupum aſſumat in aurora frigidum præterquam
tempore recenti, quo tempore recenti ipſum aſſumat debite calidum, & poſt illius aſſumtionem
ſtet ieiunus horis ſaltem tribus, & interim dormiat ad libitum, ſed tamen non amplius duab. horis,
tunc dormiat. Hoc vero digeſtino taliter vtatur ſex diebus continuis ſemel in ſingula parte veris, & in æ-
Potio digeſtiua. ſtate tātundem, & ſemel in prima parte authumni. ¶ Digeſtiuum vſuale, &c. vt immediate ſupra. ℞. *aqua* E
portulaca ℥ *j. aqua plantaginis* ℥ *j. aqua violarum* ℥ *j. diadraganti frigidi* ʒ *ij. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſu-
mat in aurora diebus ſaltem quatuor continuis in ſingulo menſe quocunque tempore anni, &c. vt ſu-
pra de alio digeſtiuo immediate ſupraſcripto. ¶ Tuſſim mitigans, pectus mundificans & materiæ acui-
Confectio. tatem remittens ℞. *diadraganti frigidi* ℥ *iij. Iſtius confectionis ad quantitatem auellana teneat in ore inter
genam & maxillam, & latere ſuperiore oppoſito lateri, ſuper quo iacet tota nocte duabus ſaltem noctibus in
ſingula hebdomada quocunque tempore anni, præterquam dum ſanguinem expuit aut ſputum ſanguinis eius
comprehenditur de proximo futurum.* Tempore vero, quo ſanguinem exſpuit aut ſputum ſanguinis com
prehenditur de proximo futurum, iſtius confectionis ad quantitatem auellanæ teneat in ore inter ge-
nam & maxillam tota nocte ex latere ſuperiori oppoſito lateri, ſuper quo iacet alternis ſaltem noctibus.
Morſelli Sputū ſanguinis ſiſtentes Et tuſſim mitigantes ¶ Sputū ſanguinis ſiſtens tuſſim mitigans, &c. vt immediate ſupra. ℞. *diadraganti frigidi* ℥ *j. boli armeni* F
debite puluerizati, ſecundum can. ʒ *ij miſce, & cum ſyrupo de myrto q. ſ.* ad hæc ambo optime incorporan-
dum in mortario cum piſtellu, & ſine igne fiat confectio mediocriter ſolida in morſellis trium ʒ. pro
quoque morſello, ſeu reformetur confectio rotunda ex vtraque parte mediocriter depreſſa. ¶ Sputum
ſanguinis ſiſtēs, tuſſim mitigans, &c. vt immediate ſupra efficacius ipſo priori ſupra immediate. ℞. *dia-*
Alii. *papaueris* ℥ *ij. boli ar. debite puluerizati, vt ſupra* ʒ *j ß miſce, & cum ſyrupo de myrto q. ſ. reformetur confe-
ctio ſolida mediocriter, &c. vt in confectione immediate ſupraſcripta.* Si vero medicamen congruit effi-
cacius priori immediate, tunc iſtius confectionis ad quantitatem auellanæ teneat in ore inter genam &
maxillam tota nocte, &c. vt immediate de alia confectione ſupraſcripta. ¶ Catarrhi & proprie ipſius a-
liqualiter acuti a cerebro diuerſiuum & euacuatiuum. ℞. *aqua violarum* ℥ *ij. ſucci mollis blitis* ℥ *j. ſachari
candi puluerizati* ʒ *j. miſce.* Iſtiua medicaminis actu frigidi tempore calido, ſed temporibus frigido & G
medius actu tantum tepidi, & non calidi, nec frigidi attrahat per nares ſucceſſiue duo vel ad libitum tria
cochleatia, ſtomacho ieiuno in mane per vnam horam ante prandium ſaltem ſemel, in ſingula medie-
tate cuiuslibet menſis quocunque tempore anni, præterquam tempore magni caumatis.

CONS

A

Cons. LII. *Contra tuſſim ſiccam.*

[illegible] Vſſim mitigans, ſputum adiuuans & catarrhū [illegible]ns. ℞. *diadraganti deſcrip. Nico. ℥ ij. boli armeni ʒ j diadragantū p ſtetur, bolus armen. puluerizetur, deinde ex omnibus, ſimul mixtis cum ſyrupo de myrto fiat confectio mediocriter ſolida in mortario & ſine igne.* Illius teneat in ore ad quantitatem au. llanæ, &c. tota nocte ſaltem duabus noctibus in ſingula hebdomada. *Morſelli.* ❡ Caputpurgium catarrhum diuertens ipſum per nares euacuans. ℞. *aquæ maioranæ ℥ ij. hordei excorticati ʒ j ſucci foliorum blitis ʒ j ſachari candi puluerizatis ℥ ij. Iſtius liquoris tepidi attrahat per nares cochlearia ij. ſucceſſiue ſtomacho ieiuno per horam ante prandium ſemel in hebdomada, poſt cuius attractionem non tranſeat ad aerem frigidum nec ventum ſaltem vſque poſt prandium* *Caputpurgium.* ❡ Caputpurgium aliud ſuperiori immediate efficacius. ℞. *caputpurgium immediate ſupraſcriptum, mellis electi ℥ ij. Si vult medicamen efficacius iſto, vtatur vt ſupra.* *Aliud.*

B ❡ Caputpurgium, &c. vt immediate ſupra efficacius. ℞. *caputpurgium immediate ſupraſcriptum, mannæ electæ ʒ j miſce.* Si vult medicamen efficacius vtatur illo, vt ſuperiori. *Aliud fortius.*

Cons. LIII. *Pro quodam religioſo.*

Facilitatiuum ſputi tuſſis & anhelitus. ℞. *ſachari violati ℥ j. ſeminum quatuor communium maiorum frigidorum, videlicet, cucurbitæ, cucumeris, melonis & citrulli ana ʒ j. ſeminum maluæ ʒ j ß paſſularum nigrarum paruarum tranſmaritimarum, ſeminum cotis medullarum ana ʒ ij. capitis lactis ℥ iij. Sed ſi non reperitur caput ipſum lactis, tunc ſumatur butyri tantundem, ſebeſten pulparum ℈ viij. capillorum veneris ʒ ij ſeminum lini ʒ j ß. phiſticorum, pinearum granorum ana ʒ ij. orobi, farinæ praſſii ana ℥ j ß. diadraganti frigidi ℥ ß croci gra. j. ſyrupi de liquiritia q. ſ. ad omnia ſimul debite incorporandum pro electuario. Piſtanda piſtentur & pul. pul. omnia ſeorſum & diſſormiter, vt decet ſecundum canonem, deinde ex omnibus ſimul mixtis totum redigatur in forma electuarii.* *Electuariū*

C

Cons. LIV. *Contra ſputum ſanguinis a partibus pectoris, tuſſim & vocis raucedinem.*

Phlebotomia diuerſiua, primo incipit apparere ſputum ſanguinis vel ſigna ſputi ipſius, tunc phlebotomia fiat vtriuſque ſaphenæ pedis, ex quarum qualibet duarum ſaphenarum duæ ℥. ſanguinis extrahantur. *Vena ſectio. 1.* Hæc phlebotomia fiat per horas ad minus ſex, & non amplius 7. horis poſt prandii ſeu comeſtionis finem immediate præcedente, & prius habito ventris beneficio ante ipſam phlebotomiam, & luna non exiſtente in aquario, nec in alio malo aſpectu aſtrali, nec aliqua naturali euacuatione præcedēte virtutem deiiciente, vt ſunt notabiles fluxus ventris, fluxus hæmorrhoidalis, mēſtrua, copioſus ſudor, fluxus ſanguinis narium & ſimilia. Et poſt ipſam phlebotomiam ſtet ieiunus non minus hora vna cum dimidia, nec amplius horis tribus hæc phlebotomia, &c. vt immediate ſupra. *2.* ❡ Phlebotomia ſecunda fiat baſilicæ brachii dextri, ex qua extrahantur iiij ℥. ſanguinis, hæc phlebotomia baſilicę fiat ſtomacho ieiuno in mane per duas horas ante prandium ſeu cibum, die quinta ſequente ſupraſcriptam phlebotomiam ſaphenarum immediate ſupraſcripta. ❡ Sanguinem ſiſtens ℞ *trochiſcorum de terra ſigillata, de karabe ana ʒ ß. aquarum plantaginis, portulacæ ana ℥ j ß. penidiarum ℈ j. miſce.* *Mixtio ſanguinem ſiſtens.* Iſtud medicamen aſſumat in aurora frigidum toto tempore anni, præterquā tempore hyemali, quo tempore ipſum aſſumat debite calidum, & continuo poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor, & iterū dormiat ad libitum, ſed tamen non amplius duab. horis. Hoc vero medicamine taliter vtatur ſaltem quatuor diebus continuis, dum actualiter exſpuit ſanguinem multum vel paucum, vel etiā, dum exſpuitio ipſius ſanguinis de proximo futura eſt. Sanguinem ſiſtens, vt ſupra. Maſticet & exſuccet ſuccum foliorum & turſorum portulacæ crudæ Iſtam portulacam crudam taliter maſticet pluries ad libitum in die, & proprie ſtomacho ieiuno, dum exſpuit ſanguinem aut ipſius ſanguinis exſpuitio de proximo futura. Et ipſam portulacam taliter maſticet pluries in temporibus aliis, in quibus non apparet ſanguis. Solutiuum facile. ℞. *caſſiæ f. electæ ʒ j. rheubarbari electi ℥ j ß aquarum portulacæ, violarum ana q. ſ. pro potione miſce, & fiat potio.* *Potio ſolutiua.* Iſtam potionem aſſumat in aurora frigidam tempore calido & temporibus mediis, ſed debite calidā tempore recenti & frigido Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet in lecto per vnam horam tantū, & iterum dormiat, aut ſi poteſt ad amplius per vnā horam, deinde in termino dicto vnius horæ, ſiue dormierit, ſiue non dormierit, tunc ſurgat, & poſt ipſius potionis aſſumtionem ſtet ieiunus horis quinque, deinde prandeat, & non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed in dicto termino quinq; horarum tantum prandeat, & pro ferculo in ipſo prandio dictam portulacam comedat. Item carnes laudabiles, vt pulli hædi, vel vituli, vel caprioli ſylueſtris, aut ſimiles carnes laudabiles. ❡ Sanguinem ſiſtens, & proprie vt ſupra. ℞ *ſyruporum de myrto ℥ j. de iunubis ℥ ß. aquarum plantaginis, portulacæ ana ℥ j ß. miſce.* Iſtum ſyrupum aſſumat in aurora frigidū quocunque tempore anni, præterquam frigido, quo tempore ipſum aſſumat debite calidum. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor, & iterum dormiat ad libitum, ſed non amplius duabus horis, &c. vt ſupra in aſſumtione alterius medicaminis compoſiti ex trochiſ. de terra ſigillata & karabe, vt ibi. ❡ Sanguinis conſtrictiuum venæ conſolidatiuum & pulmonis & pectoris confortatiuum. ℞. *ſeminum althææ ʒ j boli ar. ʒ j ß. corallorum ru. ℈ j. coriandrorum ʒ ß. plantaginis q. ſ ad incorporandum pul. prel deinde omnia ſimul miſce, & formentur pilulæ vij. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat à tribus vſq; ad v. ad libitum in aurora aut in mane cum ſurgit:* ſed tamen melius in aurora ſaltem duobus diebus in ſingulis hebdomada vſque quo non amplius ſanguinem exſpuit, cum vero non amplius ſanguinem exſpuerit, has etiam pilulas dimittat. *Pilulæ.*

D

E

F

G Conſtrictiuum ſanguinis ℞. *trochiſcorum de karabe ʒ j. de terra ſigilla. ℈ ij. boli armeni ʒ j ß. lapidis hæmatitis prius loti in aqua plantaginis ℈ j. ſpodii ʒ ß. coriandrorum præparatorum gran. j ſucci plantaginis. q. ſ. ad incorporandum puluerizentur pului. deinde omnia ſimul miſce, & formentur pilulæ vij pro ʒ.* *Aliæ conſtringentes ſanguinem* Si vero vult medicamen efficacius medicamine proxime ſupraſcripto aut medicamen permutare, ex

his communibus iſtas pilulas aſſumat, & ipſis vtatur cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione A
& in vſu earundem pilularum proxime ſuprascriptarum.

Cons. LV. *Contra ſputum ſanguinis ex fractura venæ.*

Vena ſectio PRimo phlebotomia fiat vtriuſque ſaphenæ, ex quarum quælibet extrahantur ℥ iij. ſanguinis: phlebotomia fiat duarum ſaphenarum transactis vij. horis poſt prandium, & prius habito beneficio ventris, ſecundo fiat phlebotomia baſilicæ brachii dextri, ex qua extrahantur vij. ℥ ſanguinis, hæc phlebotomia fiat hora tertia ſtomacho ieiuno quarto die poſt ſuprascriptam phlebotomiam ſaphenæ, &
Potio ſolutiua. prius habito ventris beneficio. ¶ Solutiuũ facile. ℞. *caſſiæ fi. electæ* ℥ j. *pulverum tamarindorum* ℥ ß. *aquarum vio. plantaginis ana* ℥ j ß. *miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora, vel in mane cum ſurgit ad libitum. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor ad minus, & interim non dormiat, & B
ſi dormit non amplius media hora. Et in dicto termino 5. horarum prandeat, nec aſſumat lauatiuum
Alia. aliquod & in prandio comedat portulacam. Item carnes laudabiles, vt pulli. Solutiuum facilimũ. ℞. *caſſiæ fi. electæ* ℥ j ß. *aquarum vio. plantaginis miſce, & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat cum modis dictis in alio ſolutiuo ſuprascripto. ¶ Conſtrictiuum ſanguinis venæ conſolidatiuum & pectoris ac pulmo-
Pilulæ. nis confortatiuum. ℞. *ſeminis althææ boli armeni coral. rub. coriandorum præparatorum, ſucci plantaginis q. ſ. ad incorporandum. Pulueriƶanda pul. formentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad libitum in aurora, vel in mane, cum ſurgit: ſed tamen melius in aurora ſaltem duobus diebus in ſingula hebdomada vſque quo non amplius ſpuit ſanguinem. Cum autem amplius non ſpuit, tunc
Aliæ. iſtis pilulis amplius non vtatur. ¶ Conſtrictiuum ſanguinis, vt immediate ſupra. ℞. *trochiſcorum de karabe, de terra ſigillata, boli armeni, lapidis hæmatitis prius ter loti in aqua plantaginis, ſpodii, coriandrorum præparatorum, ſucci plantaginis q. ſ. ad incorporandum pulueriƶanda pul. deinde omnia ſimul miſce,* C
& formentur pilulæ vij. pro ʒ. Si vero vult medicamen efficacius ſuprascripto proximo, aut medicamen permutare voluerit, tunc has pilulas aſſumat, & ipſis vtatur cum modis, &c. deſcriptis in vſu pilularum
Morſelli confortantes cerebrũ proxime ſuprascriptarum. ¶ Cerebri confortatiuum. ℞. *diamoſchi dulcis* ʒ j. *triaſandalorum ſine camphora* ʒ ß. *miſce, & cum aqua plantaginis q. ſ. ad incorporandum fiat confectio ſolida in morſellis iij* ʒ. *pro morſello.*
Pilulæ. ¶ Solutiuum, &c. ℞. *pilularum indarum de rheubarbaro ana* ℈ j. *agarici, ſalis gemmæ ƶinƶibe. ana gra. j. miſce, & cum diaſena q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad quatuor cum modis ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſuprascriptarum.

Cons. LVI. *Contra emphyema.*

Pilulæ. MInoratiuum. ℞. *pilularum de hiera ſimplici* ℈ ij. *agarici* ℈ j. *ſalis gemmæ gra. j. miſce, & cum ſyrupo* D
Potio digeſtiua. *de liquiritia formentur pilulæ vij. pro* ʒ. ¶ Digeſtiuum. ℞. *ſyrupi de hyſopo* ℥ ß. *de liquiritia* ℥ j. *aquarum ameos* ℥ j. *hordei excorticati* ℥ ij. *miſce.* ¶ Eradicatiuum. ℞. *caſſiæ fi.* ℥ j. *agarici albi* ℈ ij. *ſidem*
Alia eradicatiua. ʒ *ſalis gemmæ gran. j. aquarum capilli vene.* ℥ j. *hordei excorticati* ℥ ij. *agaricus ipſe minutim inciſus infundatur in dictis aquis per horas 12. ad minus: deinde optime exprimatur & coletur, & dictæ colaturæ*
Digeſtiua. *reliqua omnia addantur, & fiat potio, ſubſtantia agarici prius abiecta.* ¶ Digeſtiuum aliud. ℞. *ſyruporum de hyſopo* ℥ ß. *de liquiritia* ℥ j. *de abſynthio* ℥ ß. *aquarum cap. ve. mellis ana* ℥ j ß. ¶ Solutiuum. ℞. *ſuprascri-*
Alia. *ptam potionem ex caſſia & agarico, &c.* ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *aquarum quatuor infraſcriptarum, videlicet capil. veneris* ℥ j ß. *mellis hyſopi ana* ℥ j. *hordei excorticati* ℥ j ß. *ſachari albiſſimi* ʒ j. *miſce.* ¶ Solutiuum
Elect. digeſtiuum & pectoris mũdificat. vſuale. ℞. *ſolutiuum ſuprascriptum de hiera ſimplici & agarico, &c.* ¶ Electuarium digeſtiuũ pectoris mũdificatiuum. ℞. *electuarii regum* ℥ ij *ſeminum communiũ frigidorum maiorum* ℥ j. *pulueris ireos, hyſopi ſicci ana* ℈ j ß. *diadraganti* ʒ j. *mellis paruarum paſſularum q. ſ. pro electuario miſce.* ¶ Confectio ad idem, quod E
ſupra. ℞. *diadraganti frigidi* ℥ ß. *diapenidionis* ℥ j. *diahyſopi* ℥ vj. *miſce, & cum aqua capilli veneris fiat confectio.* ¶ Confectio ad idem, quod ſupra. ℞. *loch ſani & experti, diapraſſii, diadraganti ana* ℥ j. *miſce, & cum aqua capilli veneris fiat confectio.* ¶ Confectio iuuans ſcreare, & ſcreans malas humiditates, & proprie viſcoſas, & prohibens venæ, pectoris, pulmonis, & tracheæ arteriæ aperturam. ℞. *diadraganti* ℥. j. *boli armeni* ʒ j ß. *miſce, & cum ſyrupo de myrto fiat confectio ſolida in morſellis trium* ʒ. *cum pi-*
Pilulæ. *ſtillo & fine.* ¶ Pilulæ ad idem, quod ſupra. ℞. *draganti, gummi arabici, ana* ℥ ß. *coral. ru. boli armeni ana* ʒ ß. *trochiſcorum de terra ſigil. ſacha. al. ana* ℈ j. *iulepi viola. q. ſ. dragantum, gummi arabici infundantur in dicto iulepo, donec ſufficienter mollescant, deinde omnia ſimul miſce, & fiant pilulæ leuiter preſſæ.* ¶ Confectio reſtaurans ad id, quod ſupra. ℞. *diamydi ſeu diamarƶapanis* ℥ vj. *coral. rub. boli armeni ana* ʒ ij *miſce, & cum piſtillo in mortario, &c. fiat confectio cum ſyru. cydoniorum.* Syrupus ad id, quod ſupra. ℞. *iulepi violati, aquarum plantaginis, vngulæ caballinæ ana* ℥ j ß. *miſce,* ſi apparet veſtigiũ ſanguinis, & timor ſit F
de apertura iterata venæ in pectore, vel in pulmone, vel in trachea aut eſſet aperta, tunc phlebotomia primo fiat de ſaphena pedis dextri, ex qua trahantur ℥ ij. ſanguinis aut fiat phlebotomia vtriuſque ſaphenæ, quæ ſunt infra talum pedum immediate, ſeu infra cauiculas. Ex quarum qualibet trahatur ℥ j. ſanguinis, deinde tertia die, fiat phlebotomia brachii dextri baſilicę hora tertia ſtomacho ieiuno, ex qua
Diæta. extrahantur ℥ iiij. ſanguinis. Cibi ſunt glutinatiui, lenitiui, videlicet, far, ſpeltæ ſine ſale, cicera nigra ſine corticibus, alaganæ ſubtiles ſine corticibus, ſpinachiæ, panis coctus, caſeus recens non ſalitus, lac decoctum, lac vaccinum, de quo extractum eſt butyrum, & hoc non exiſtente febre humorum, nec capitis grauedine, ſeu dolore notabili. Euitet omnes res ſanguinem mouentes, ſicut ſunt calefacientes aperitiuæ. Potus vini plurimi, & proprie vinoſi, ſaltus, clamores, rixas, anhelitus altos, locutionem plurimam, G
multitudinem balneationis, coitum, itinera, res rubeas, medicinas calefacientes & aperituras, ſicut aloes apium, ſiſymbrium, caſeum antiquum, &c.

Cons. LVII.

A Cons. LVII. *Contra phthiſin.*

SOlutiuum matericrum communium ab inteſtinis & lenitiuum eorum. ℞. *olei communis ſeu oliuarum optimi ℥ xvj. vitellorum ouorum nume. ij. ſalis communis ʒ iij. miſce.* ¶ Solutiuum facilimum. ℞. *mannæ ℥ ij brodii pulli macri q. ſ. ad eius diſſolutionem.* ¶ Digeſtiuum. ℞. *iulepi viola. ℥ j ß. aquæ decoctionis excorticatæ, liquiritiæ ℥ ij. hoc aſſumat in aurora diebus ſex continuis poſt ſolutiuum immediate.* Solutiuum facilimum. ℞. *ſolutiuum ex manna ſupraſcriptum, hoc aſſumat modis dictis poſt completam ſumtionem digeſtiui ſupraſcripti die tertia* ¶ Confectio lenitiua pectoris, pulmonis, & cannæ & digeſtiua. ℞. *diadraganti deſcrip. Nicolai ℥ j.* Iſtius aſſumat quantitatem auellanæ in ore, in nocte, &c. Qua vtatur diebus intermiſſis, & ea vti incipiat die tertia poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. *Clyſter. Potio lenitiua. Digeſtiua. Conf. lenitiua.*

¶ Diuerſiua a capite & pectore. Fricationes fiant brachiis a cubito infra, & cruribus a genu infra, in ma-
B ne cum ſurgit, prius tamen habito ventris beneficio. ¶ Lotio brachiorum ſeu crurium diuerſiua. ℞. *florum chamomillæ, meliloti ana M j. violæ. M ij. roſarum M j. contundantur omnia craſſo mo. deinde bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ. Iſta lotione leuiter calida per vnum vigeſimum horæ ſuaui fricatione brachia & crura a cubito & genu infra, & hoc ante cœnam per horam vnam duobus diebus in ſingula hebdomada, & poſt lotionem teneat brachia & crura debite calida.* Qua vti incipiat die ſexto poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti, ſed fricationibus immediate ſupraſcriptis vtatur, vt ante ſcribitur per vnum octauam horæ diebus intermiſſis, quibus vti incipiat die ſecunda poſt aſſumtionem ſolutiui ſupraſcripti. ¶ Confectio alia pulmonis lenitiua, vt ſupra. ℞. *diamyldi vel marzapani, quod idem eſt ℥ vj. ſeminum communium maiorum frigidorum ℥ ß miſce, & fiat confectio ſine igne mediocriter ſolida in morſellis iij ʒ. pro quolibet.* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum *Diuerſiua. Lotio diuerſiua extremorum. Confectio pulmonis lenitiua.*

C in mane diebus intermiſſis. Deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. Qua vti incipiat quarta die poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuum aliud facilimum vſuale. ℞. *caſſiæ. ℥ j. ſebeſten. ℥ ß aquarum decoctionis hordei, liquiritiæ & violæ. ana q. ſ. pro potione.* Quam aſſumat modo quo ſupra traditum menſe vno poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuum efficacius primo. ℞. *ſyrupi de liquiritia ℥ j. iulepi violæ. ℥ ß. aquarum hordei excorticati, vngulæ caballinæ ana ℥ j ß.* Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum in aurora, &c. Quo vti incipiat die ſequenti diem aſſumtionis ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuum facile, ſed tamen efficacius priori. ℞. *pilularum de hiera ſimplici ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gran. j. violarum puluerizatarum ℈ j miſce, & cum iulepo violato fiant pilulæ v. pro ʒ.* Iſtud ſolutiuum ſumat in aurora, &c. die quarta poſt aſſumtionem completam digeſtiui immediate ſupraſcripti ſexies. ¶ Enema ſolutiuum materierum communium ab inte- *Potio lenitiua. Alia fortior. Pilulæ. Enema.*

D ſtinis & diuerſiuum efficacius priori. ℞. *foliorum blitis, maluarum ana M j. florum chamomillæ, & meliloti, radicis althææ, & petroſelini ana M ß. ſeminum lini, fœnugræci ana ℥ j anisi, foniculi, carthami ana ʒ ij. vitellum oui nume j. caſſiæ ℥ j. benedictæ ſimplicis, ſachari ru. ana ℥ ß hieræ picræ ℥ ß. ſalis communis ʒ ij. herbæ, flores, radices & ſemina bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur, vltimo tribus cyathis dictæ colaturæ omnia reliqua addantur, & fiat clyſtere.* Iſtud ſuauiter calidum aſſumat ſtomacho ieiuno diebus immediate præcedentibus dies aſſumtionis duarum medicinarum ſolutiuarum ſupraſcriptarum proximarum, & ipſum etiam taliter aſſumat diebus ſequentibus aſſumtionẽ eorundem ſolutiuorum dictorum. ¶ Electuarium pectoris confortatiuum. ℞. *electuarii regum ℥ iij. ſeminum trium frigidorum maiorum ℥ j.* Iſtius electuarii aſſumat ℥ ß. in mane cum ſurgit, deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus. *El. pectoris confortatiuum.*

E Quo vti incipiat poſt aſſumtionem ſolutiui potabilis immediate ſupraſcripti, & taliter vtatur diebus intermiſſis in ſpatio duorum menſium. ¶ Confectio pectoris lenitiua, vt ſupra, & acuitatis catarrhi remiſſiua. ℞. *diadraganti ℥ j. papaueris ℥ ß. miſce, & cum ſyrupo de liquiritia fiat confectio mediocriter ſolida in mortario cum piſtillo ſine igne ſi vis.* Si catarrhus ſubtilis rheumatizet ad pectus, tunc eo caſu teneat fruſtum iſtius confectionis in ore inter genam & maxillam ad quantitatem auellanæ noctibus alternis, cum aliis modis ſupraſcriptis & hoc factis purgationibus ſupraſcriptis. ¶ Caputpurgium. ℞. *aquarum maioranæ & violarum, ſucci foliorum blitis ana ℥ j. ſachari candi. puluerizati ana ʒ j.* De iſto ſuauiter calido attrahat per nares, ſtomacho ieiuno per horam vnam ante cibum, & proprie prandium duobus diebus in ſingula hebdomada, ſemel tantum in die, aut ſemel tantum in hebdomada, quo vti incipiat per dies viij. poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Euaporatiuum cerebri & pecto- *Confectio. Caputpurgium. Suffumigiũ.*

F ris confortatiuum. ℞. *maſticis, thuris ana q. ſ. ad incorporandum.* Cum hoc ſuffumiget cameram, in qua dormit, ſingula hebdomada duabus noctibus, quo vti incipiat poſt factum caputpurgium diebus duobus. ¶ Veſicatorium diuerſiuum efficacius priori. ℞. *cantharidum ʒ ß. fermenti tritici q. ſ. miſce, & cum modico aceti acuti fiant pilulæ duæ quantitate auellanæ.* Illud veſicatorium apponat poſt aures & ipſum cooperiat cum folio caulium ne aures tangat, & in mane reperiet in loco veſicatorii veſicam vel veſicas eleuatas plenas aqua: quas incidat ſolum a parte inferiori: ita vt aqua ex ipſis effluat, ſed non moueantur pelles ipſarum veſicarum, & ſuper loca veſicarum ponatur axungia porcina ſine ſale, deinde folium caulis ſuper axungia, quæ axungia ſemel iteretur in die, quod veſicatorium apponat poſt vſum communium medicinarum ſupraſcriptarum. ¶ Digeſtiuum vſuale & facile. ℞. *hordei excorticati ℥ ß. violarum M j. liquiritiæ, ſebeſten ana ℥ ß. miſce, & bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtio- *Veſicatorium. Potio digeſtiua.*

G *nem medietatis aquæ, poſtea optime exprimantur & colentur, vltimo quibuſcunque vj ʒ. dictæ colaturæ addantur, penidiarum ℥ ij.* Iſtud aſſumat calidum in aurora tribus diebus continuis in ſingulo menſe, &c. ¶ Solutiuum vſuale & facile. ℞. *pilularum alephanginarum, de hiera ſimplici, violarum puluerizatarum ana ℈ j miſce, & cum ſyrupo de ſtœchade fiant pilulæ vij. pro ʒ.* Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque a

a tribus in mane omnibus diebus, &c. ¶ Solutiuum vſuale & facile. ℞ *ſolutiuum facilimum ſupraſcriptum* A
ex caſſia, ſebeſten, &c. & vtatur modis dictis, ſi ipſi eſt gratius pilulis dictis. ¶ Electuarium pectoris con-
fortatiuum vt ſupra. ℞ *electuarij regum cum ſeminibus maioribus frigidis ſupraſcriptis*: Illo vtatur bis in
hebdomada cum modis ſupraſcripus in aſſumtione electuarii ſupraſcripti. ¶ Confectio pulmonis le-
nitiua. ℞ *confectionis diamydi ſeu marzapani, quod idem eſt cum ſeminibus maioribus frigidis anteſcriptis.*
Iſta vtatur bis in hebdomada ad libitum cum modis, vt ſupra.

Cons. LVIII. *Contra tremorem cordis cum aliquali dolore.*

Causſa. CAſus in terminis honeſtiſſimæ mulieris, &c. Tremor eſt cordis cum aliquali dolore nō conti-
nue, ſed interpoſite ipſam ſtimulās, cuius cauſſę ſunt ſ. a: coniuncta cauſſa tremoris cū dolore
aliquali eſt duplex. ſ. ventoſitas a partibus inferioribus eleuata cordi & pannicularibus parti- B
bus cordis communicata. Et ſecundo fumi capinoſia matrice eleuati cordi communicati.
Cauſſa antecedens eſt duplea. ſ. debilitas digeſtiuæ ſtomachi merito raritatis texturæ ſpecialiter, ex qua
dicta ventoſitas multiplicatur. Et deinde paucitas euacuationis menſtrui, ex qua dicti fumi capinoſi ele-
uantur a matrice. Cauſſa primitiua fouens aut etiam addens ad dictum dolorem cū dolore aliquali, fuit
duplex. ſ. percuſſio abſq; continui ſolutione circa partes cordis aut illi vicinas, ipſi data ab equo iam ſex
annis elapſis vel circa. Item cauſſa primitiua fuerunt accidentia animi terribilia digeſtionem fieri impe-
dientia. Accidens ſequens dictam percuſſionem & cauſſam primitiuā eſt vrina abinde citra egreſſa con-
tinuetur bidiſſima, quę paruum clareſcit cum ſedimine craſſo qualiter arenoſo. ¶ Queritur primo vtrum
balnea porretæ ſint cauſſa continua dictorum morborum dictorum vaporum a matrice, &c. Item cauſ-
ſarum ipſorum accidentium & ventoſitatis, quia dictorum vaporum, &c. Item morborum raritate tex- C
turæ ſtomachi oppilationum matricis malæ complexionis riuſdem &c. ¶ Secundo quæritur, quæ ſint
cauſſæ curatiuæ dictorum accidentium, videlicet tremoris cordis cum aliquali dolore debilitatis dige-
ſtiuæ ſtomachi multiplicationis ventoſitatis & etiam multipli. vaporum, &c. a matrice. Item cauſſarum
& morborum communium dictorum, vt ſupra. ¶ Ad primum dubium cum quæritur vtrum balnea &c.
1 Canon curatiuus dicitur quod non pluribus, & pluribus rationibus & cauſſis particularibus ſcribendis. ¶ Ad ſecundum
quæſitū, quo quærebatur, quæ ſint cauſſæ curatiuæ, &c. Reſpondetur quod xij ſint can. curatiui cauſſa-
rum antecedentium & tranſmutarum in antecedentes cauſſas, dicti tremoris cordis cum aliquali dolore
debilitatis digeſtiuæ ſtomachi multiplicationis vētoſitatis multipli. vaporum a matrice omnium dicta-
1. rum &c. vt ſupra. ¶ Primus canon, ſoluantur materiæ cōmunes ſuperfluæ in viis ductuum, vt infra. ¶ Se-
2. cundus, minoratiue ſoluantur materię & cauſſæ antecedētes dicti vaporis tremoris cordis a mēbris mā- D
dantibus, in quib. vigent, videlicet phlegma a ſtomacho, & melancholia matrice, melancholia a ſplene
3. & epate. ¶ Tertius, diuertanē materiæ & cauſſæ antecedentes dictæ a dictis mēbris mandantibus; in qui-
4. bus vigent. ¶ Quartus, digerantur paulatim materia & cauſſæ dictæ in dictis membris ¶ Quintus, eradi-
5. catiue ſoluantur & paulatim materiæ & cauſſæ antecedentes dictæ a dictis membris. ¶ Sextus, efficacius
6. diuertantur, quam prius dictæ materię ante digeſtionem a dictis membris &c. ¶ Septimus, prouocatiue
7. educātur. Item & ſolutiue pluries ſuauiter dictæ materiæ paulatim & cauſſæ antecedentes a dictis mem-
bris. ¶ Octauus, cōfortentur ſtomachus, matrix, ſplen, epar & membra dicta, vt phlegma, melancholiā,
8. cauſſis antecedentes dictas non de nouo generent. Item confortentur in omnibus ſuis virtutibus mē-
bra dicta proprie in naturalibus virtutibus. ¶ Nonus. Remoueatur lapſus dictorum membrorum qua-
9. tuor derelictus ex dictis cauſſis digeſtiuis, & euacuatiuis, vt ſupra poſt digeſtionem & euacuationem di- E
ctam. ¶ Decimus corrigantur accidentia derelicta ex dictis lapſibus, & cauſſis poſt ipſorum lapſuum &
10. cauſſarum remotionē dictam, &c. ¶ Vndecimus. Diæta ſit conſeruanda principaliter omniū virtutum
11. quatuor dictorum membrorum. Item ſit augmentatiua omnium quatuor virtutum & hoc tantum ſe-
cundum neceſſitatem incumbentem. Item ſit medicinalis & curatiua omnium cauſſarum antecedē-
tium dictarum. Item lapſuum omnium dictorum quatuor membrorum ſequentium dictas cauſſas.
12. ¶ Duodecimus. Regimen ex aliis quinque rebus non naturalibus ſit proportionabile dictæ diætæ.

Cap. I. *De euacuantibus lenitiuis.*

PRimo euacuentur materiæ communes ſuperfluentes in viis ductuū &c. iuxta doctrinam primi can.
Clyſter. curatiuum medicinæ infraſcriptæ, videlicet enematibus, potionibus ¶ Primo enematibus molliriuis F
ipſarum materierum & viarum ductuum inciſiuis, ſubtiliatiuis, abſterſiuis, lenitiuis, lauatiuis & educti-
uis, vt infra videlicet. ℞ *foliorum blitis, maluarū an. M j mercurialis M j ß. hordei excorticati ʒ ß. florū cha-*
momillæ. radicum althææ an. M ß. epithymi, arthemiſiæ an quartā partem. fœnugraeci, carthami an ʒ ß ficuū
ſiccarum albarū pinguium numero ij. vitellum oui numero j. hebedellæ ʒ ß ſacch. ru. an ʒ ß. olei liliorum ai ʒ
iij. ſalis ʒ ij. herba, radices & ſemina bulliant in ſufficienti quātitate aquæ, vſq; ad tertiæ partis conſumtionem.
Deinde optime exprimantur & colentur, vltimo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur & fiat
Aliud. *clyſterū* Iſtud enema ſumat ſaltem ante aſſumtionem aliquarum infraſcriptarum medicinarū, & ipſum
ſufficienter calidum ſtomacho ieiuno. ¶ Enema, aliud. ℞ *foliorum blitis, maluarum an. M j. mercurialis*
M ß. hordei excorticati ʒ ß. lentiſtici, eupatorij. an M ß. lupinorum contuſorum craſſo modo ʒ ß florum cha-
momillæ. radicum althææ, radicū meliloti. an. M ß ſeminum fœnugraeci, carthami an. ʒ ß vitellum oui num j. G
caſſiæ ʒ j. hieræ picræ, ſacch ru. an. ʒ ß. olei liliorum alborum vel communis ʒ iiij ſalis communis ʒ ij herbæ, radi-
ces ſemina, &c. vt ſupra. Iſtud enema aſſumat ſaltē ſemel ante aſſumtionem alicuius infraſcriptarū medi-
cinarū debite calidū ſtomacho ieiuno, ſed inter aſſumtionē iſtius enematis prima vice, & enematis præ-
cedētis prima vice interponat dies duos. Illo enemate vtatur omni menſe ſemel ad min*, ſed inter huius

A & præcedentis aſſumtionem interponat octo dies. ¶ Secundo potionibus lenitiuis euacuentur dictæ
materiæ communes iuxta dictum primum can. vt infra videlicet. ℞. *caſſiaſi.* ℥ *j. tamarindorum, ſucci vio-* *Potio.*
larum, ſucci roſa. ana ℥ *ß. aquæ fumiterræ* ℥ *j. ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce.* Iſtud aſſumat calidum in au-
rora, &c. Dormiat per mediam horam poſt, non plus, & aſſumat lauatiuum aliquod, die tertia poſt aſ-
ſumtionem ſupraſcripti enematis. ¶ Alia potio lenitiua, vt ſupra: ℞. *mannæ* ℥ *j ß. prunorum damaſceno-* *Alia.*
rum aut ſaltem auguſtenſium magnorum & nigrorum ℥ *ß. ſyrupi violati facti cum ſucco violarum* ℥ *j. ſebe-*
ſten ℥ *ß. ſucci roſa.* ℥ *ß. aquæ fumiterræ* ℥ *j. ſeri caprini q. ſ. pro potione.* Iſtud ſolutiuum aſſumat, vt in præ-
cedenti dictum eſt, quod aſſumat primo in caſu, quo iſtud eſſet ſibi gratius ſupraſcripto, ſecundo in ca-
ſu, quo materiæ communes ex præcedenti ſolutiuo non eſſent ſufficienter euacuatæ, &c.

Cap. II. *De euacuatione minoratiua.*

B SEcundo minorentur principaliter ſolutione materiæ & cauſſæ antecedentes dicti tremoris, &c. ſo-
lutiuis leuibus phlegmatis & melancholiæ, videlicet a ſtomacho phlegma, a matrice phlegma, & me-
lãcholia a ſplene & epate: melancholia iuxta materiam dicti ſecundi can. curatiui, videlicet potione, pi-
lulis minoratiuis, vt infra. ¶ Potio minoratiua. ℞. *caſſiaſi. rheubarbari, electuarii indi maioris deſcripti in* *Potio.*
Meſua amota ſcamonea, ſyrupi de byzan. aquæ de iuniperi, ſeri caprini q. ſ. pro potione. rheubarbarum prius
minutim inciſum infundatur ad minus per horas 12. in dicto ſero: deinde optime exprimatur & ſubſtan-
tia rheubarbari abiiciatur, dictæ expreſſioni reliqua omnia addantur & fiat potio. Iſtud aſſumat in au-
rora, &c. per dies octo poſt aſſumtionem dicti ſolutiui lenitiui primi vel ſecundi deſcripti in ſoluti-
uo antepenultimo incipiendo ab ipſo. ¶ Solutiuum minoratiuum aliud. ℞. *pilularum de hiera ſ. inda-* *Pilulæ.*
rum fœtidarum amota ſcamonea ana ℈ *j. agarici* ℈ *ß. ſalis gemmæ gra. j. miſce, & cum electuarii indi ſine*
C *ſcamonea q. ſ. fiant pilulæ vij. pro* ʒ. Scamonea non ingrediatur medicinas in paſſionibus cordis, quia i- *Scamonea*
pſa multum inimicatur cordi. Iſtud ſolutiuum aſſumat vt ſupra, vel vbi eſſet gratius prædicto, vel vbi *vitanda*
præcedens non debite, &c. *in paſſionibus cordis.*

Cap. III. *De diuertentibus.*

TErtio diuertantur materiæ & cauſſæ antecedentes dictæ a dictis quatuor membris mandantibus
iuxta tertium canonem dictum fricationibus, tantum & lotione crurium ex decoctione medici-
narum calidarum actu & potentia aromaticarum ſubtiliantium, aperientium aliqualiter, & proprie a
matrice, licet remiſſe prouocantium ante digeſtionem & ſolutionem primam eradicatiuam. ℞. *florum* *Lotio cru-*
chamomillæ, aneti, abrotani ana M j ß. iuniperi ℥ *ij. roſmarini M j ß fumiterræ M j ß. contundantur omnia* *rum.*
craſſo modo, deinde miſce, & bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ par-
D *tis aquæ, deinde vſui ſeruа.* Iſtis diuertiuis ſolum vti incipiat, & vtatur poſt primam aſſumtionem ſoluti-
ui minoratiui anteſcripti vel anteſcriptorum. Fricationes tamen crurium fiant a genu infra ſtomacho
ieiuno, & cum panno ſuauiter calido, quæ fiant intenſe & extenſo tempore, ſecundum virtutem infir-
mi, ita tamen, vt non inducant violentiam, vel etiam fiant cum manibus, ſecundum quod fuerit ipſi
gratius. Altera iſtarum fiat mane poſtquam aſſellauit cum ſurrexit & fiat octo diebus continuis, deinde
interponat octo dies, quibus non fiat, poſtea reiteretur continuando cum dicta interpolatione. Iſta
lotione calida lauentur crura tantum cum modis & ordinibus deſcriptis in fricationibus. Qua v-
tatur bis in hebdomada ad minus: & ea die qua vtitur lotione, non vtatur fricationibus.

Cap. IV. *De digerentibus.*

QVarto digerantur paulatim dictæ antecedentes cauſſæ & materiæ phlegmaticæ ventoſabiles &
E genitæ ex indigeſtione, & proprie in ſtomacho & matrice iuxta quartum cano. ex calefacti-
uis leuibus & exſiccatiuis, ſubtiliatiuis, inciſiuis, abſterſiuis, aperitiuis omnibus tribus aliqualiter
efficientibus calefactiuis leuibus, vt hic ante. ¶ Syrupus. ℞. *ſyrupi de bizan. de abſ. oxymellis ſ. an* ℥ *ß. aqua-* *Syrupus.*
rum capill. ve. apii, fumiterræ ana ℥ j. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum in aurora, &c. diebus con-
tinuis, & hoc per ſex dies poſt aſſumtionem ſolutiui anteſcripti vel anteſcriptorum. Poſt hunc ve-
ro ſyrupum aſſumat ſexto die poſt ſyrupum eradicatiuum ſupraſcriptum: ¶ Syrupus alius. ℞. *ſy-* *Alius.*
rupi de abſynthio, de epithymo, oxymellis compoſiti ana ℥ *ß. aquarum matricariæ, capillorum ve. ana* ℥ *j ß.*
Iſtum ſyrupum efficaciorem ſumat, vt ſupra quem aſſumere incipiat per 10. dies poſt completam aſſumtio-
nem ſyrupi ſupraſcripti: interim nullam medicinam accipiat ſed virtutem quieſcere permittat, & ma-
teriam morbi digerere, poſt hunc vero ſyrupum ſumat ſolutiuum eradicatiuum infraſcriptum, hos
F vero ſyrupos primum & ſecundum, & eradicatiua duo illa infraſcripta reiteretur aſſumere, ſecundum
neceſſitatem digeſtionis & euacuationis materiæ, & ſecundum potentiam virtutis principaliter: nam
dictæ materiæ in dictis caſibus ſunt paulatim euacuandæ: & hoc, quia materiæ ſunt difficilis digeſtio-
nis & eradicationis, ex modo ſubſtantiæ earum, & earum fixione.

Cap. V. *De eradicatiue euacuantibus.*

QVinto eradicatiue ſoluantur & paulatim dictæ materiæ & cauſſæ antecedentes dicti tremoris cor-
dis, & a dictis mẽbris iuxta quintũ can. ex propriis ſolutiuis efficacibus phlegmatis & melancholiæ
quia a ſtomacho ſoluatur phlegma proprie a matrice, phlegma & melãcholia a ſplene, & epate melãcho-
lia. Solutiua eradicatiua. ℞. *ambo ſupraſcripta ſolutiua minoratiua, vt ſupra: quæ vt fiant eradicatiua, vbi*
prius erant minoratiua, augeantur pro tertia parte pluſquam prius. Nam tunc medicina debilis efficietur for-
G *tis.* Iſtud aut iſta aſſumat poſt dictos ſyrupos, cum modis, &c. quæ ſolutiua præſentia aſſumat virtute
exiſtente debili, ipſa tamen virtute dicta ſolutiua tolerare potente. ¶ Alia ſolutiua eradicatiua, videlicet;
primo eradicatiua. ℞. *caſſiaſi.* ℥ *j. electuarii indi amota ſcamonea theodoricem hyph'ſticon Nicolai amo-* *Potio.*
tis aloe & ſcamonea ana ʒ *iij. aquæ matricariæ* ℥ *j. ſeri caprini q. ſ. pro potione.* Iſtud ſumat poſt comple-

tam ſumtionem quater primi ſyrupi anteſcripti. Et hoc ſi virtus eſt fortis cum modis &c. ¶ Eradicatiuæ A
Pilulæ. pilulæ ſolutiuæ. ℞. *pilularum fœtidarum, amota ſcamonea pilularum de ſerapino Meſue ana* ℈ *j. pilularum indarum, agarici ana* ℈ *ij. ſalis gemmæ gran. ij. miſce, & cum electuario indo ſine ſcamonea fiant pilulæ vij. pro* ʒ. Sed ſi prædicta ſolutiua non debite ſoluerint ſecundum neceſſitatem, tunc loco ſcamoneæ addatur tantum colocinthidos, quia non tantum inimicatur cordi, aut ſi fieri aliter non poteſt, addatur medietas ſcamoneæ ingredientis in dictis ſolutiuis ordinatis ab auctoribus ipſorum. Illud ſumat poſt completam ſumtionem quater ſyrupi anteſcripti, ſi virtus fuerit fortis cum modis, &c.

Cap. VI. *De diuertentibus efficacioribus.*

SExto efficacius diuertantur materiæ & cauſſæ dictæ a dictis membris mandantibus diuerſiuis efficacioribus, quam prius ante digeſtionem eorundem, tamen virtute formaliter eiuſdem cum prioribus B
diuerſiuis, ſed tamen in gradu intenſioris iuxta ſextum ean. videlicet fricationibus crurum ſatis fortibus, & cum panno aſpero ſatis cal do mediocriter, poſtea vtatur lotione ipſorum crurum ex decoctione calida vt infra, his fricationibus vtatur cum modis vt ſupra, quibus vti incipiat per ſex dies poſt aſ-
Lotio crurum. ſumtionem eradicatiui anteſcripti. ¶ Lotio de qua immediate ſupra. ℞. *abſ. matricariæ pulegii, epithymi, abrotani, lupinorum, roſmarini, ſeminum iuniperi, contundantur omnia craſſo modo, deinde bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ, deinde vſui ſeruæ.* Illis vtatur, vt ſupra, quibus lotionibus vti incipiat poſt fricationes hic immediate ſcriptas.

Cap. VII. *De prouocantibus menſtrua.*

SEptimo prouocatione & ſolutione, primo ſuauibus & paulatinis, ſecundo efficacioribus educantur C
dictæ materiæ, a dictis membris: quia a ſtomacho phlegma, &c. Ex medicinis, videlicet inciſiuis, abſterſiuis, ſubtiliatiuis, lenitiuis, aperitiuis, lauatiuis, ſolutiuis, leniſſimis, & prouocatiuis menſtruorum, vt
Syrupus. ante. ℞. *abſynth. M j. abrotani calamenti epithymi ana quartã partem M eupatorii, hyperico. ana M. praſſii quartã partem M ſiſ.* ℥ *j. gall.* ʒ ß *iuniperi* ʒ ß. *leuiſtici, matricariæ ana M* ß. *omnia minutim incidantur, deinde ſimul bulliant ſufficienter, & fiat ſyrupus cum ſacharo ſecundum magiſtralem doctrinam ſyrupiZandi, cuius ſyrupi* ℞. ℥ *j. oxymellis compoſiti, de radicibus* ℥ ß. *aquarum ſaluiæ, capil. ve. ana* ℥ *j* ß. Iſtum ſyrupum aſſumere incipiat per menſem poſt aſſumtionem vltimarum digeſtionis & eradicationis anteſcripta-
Pilula. rum cum modis, &c. ¶ Solutiuum vſuale, & leue, & ſuaue. ℞. *ſpecierum hieræ* ʒ ß. *deſcripta a Meſue tertio antidotarii amota aloe ſpecierum pilularum de ſerapino deſcriptæ Meſue decimo antidotarii ſpecierum pilularum indarum Meſuæ ibidem, agarici ana* ℈ *j. ſalis gemmæ gra. j. vel.* ʒ *j* ß *miſce, & cum ſyrup. de epithymo* D
q. ſ. ad incorporãdũ fiant pilulæ vij. pro ʒ. Iſtas pilulas ſumat quarta die poſt completam aſſumtionem quater huius ſyrupi immediate anteſcripti, quas aſſumat omnibus duobus menſibus ſemel poſt dictos duos ſyrupos &c. Efficacius a matrice prouocentur menſtrua phlebotomiis, ventoſis cum ſcarificationibus, & ſine ſcarificationib. ſubtiliantibus, aperientibus, prouocationibus menſtrua efficaciter ſuppoſitoriis,
Vena ſectio ſuffumigiis, & ebibitis. Phlebotomia primo fiat ambarum ſaphenarum, ex quarum qualibet extrahantur ij ℥. ſanguinis ad minus aut duæ: quæ phlebotomia fiat per horas vij. poſt prandium, & non completis omnibus digeſtionibus, & fiat per octo dies poſt aſſumtionem ſolutiui, ſeu pilularum immediate ſupraſcriptarum in capite præcedenti, quæ phlebotomia fiat, ſi præcedentes medicinæ omnes non con-
Cucurbitula. tulerint ſufficienter, & menſtrua non ſufficienter prouocauerint. Ventoſæ duæ apponantur cum ſcarificatione pulpæ tibiarum in extremitate ipſarum pulparum, ſub poplitis curuatura ventoſæ ſine ſcari- E
ficatione tres apponantur, vna femori, & duæ pulpis interioribus coxarum, per quatuor digitos infra vuluam. Ex quibus ventoſis ſcarificatis extrahatur ℥ *j.* ſanguinis pro qualibet, quæ apponantur dictis pulpis tibiarũ per dies quatuor poſt dictas has phlebotomias anteſcriptas, & per ſex horas poſt prandiũ ventoſæ cum ſcarificatione apponantur dictis pulpis coxarum, in ſequenti die dicm aſſumtionis ſupra-
Peſſarium prouocans menſtrua. ſcriptarum ventoſarum cum ſcarificatione pulpis tibiarum, & per ſex horas poſt prandium. ¶ Peſſarium ſupponendum ſubtiliatiuum aperitiuum & prouocatiuum, vt ſupra, videlicet, ℞. *ſauinæ abſynth. abrotani, matricariæ, ſatureiæ ana* ℈ *ij. radicum ariſtologiæ longæ* ʒ ß. *centaureæ minoris, gentianæ, harmel, ana* ℈ *j. lapidis laZuli* ʒ *j. agarici* ʒ *j. ammoniaci, myrrhæ* ℈ ß. *ſiſami* ʒ *j. galbani* ℈ *j. lupinorum* ʒ *j* ß *laudani* ℥ *iij terebenthinæ q. ſ. puluoriZanda pul. deinde gummi infundantur in oleo rutha, vltimo omnia ſimul incorporentur, & fiat licinium ſeu peſſarium longitudinis quatuor digitorum ad minus & craſſitiei pollicis quod peſſarium eſt efficax in prouocando.* Si vero non eſt neceſſarium peſſarium tantæ efficaciæ, ſumatur tantummodo medietas vniuſcuiuſque dictarum herbarum, radicum, lapidum & gummi, & non medietas quantitatis earum, ex qua medietate fiat peſſarium, vt ſupra. Iſtod peſſarium vuluæ & intra collum matricis imponatur remanente notabili quantitate fili duplicati extra vuluam, cuius fili vna extremitas ſit optime contexta cum ipſo peſſario & alia extremitas, quæ eſt extra, ſit ligata coxæ, ita vt ad libitum poſſit extrahi & imponi collo matricis, quod peſſarium imponatur collo matricis, & in nocte ſequente immediate diem aſſumtionis dictarum ventoſarum pulpis coxarum, & ipſum peſſarium remaneat tota
Suffumigium prou. menſtrua. nocte intra collum ſi mulier ex ipſo moleſtiam non ſentit. ¶ Suffumigium. ℞. *abrotani, calamenti, chamæpithyos, chelidonia, origani, cicutæ ana* ℈ *j. abſ.* ℈ *ij. matricariæ lib. e. mell* ʒ ß *praſſii, harmel. ana* ℈ *ij lupulorum* ʒ ß. *ligni al.* ʒ *j. ſtyracis liquidæ* ℈ *ij. galbani* ʒ *j. moſchi gran. j pulner. zanda pulueriZentur, vltimo omnia ſimul miſce, deinde ponantur ſuper carbones accenſos, quibus ſupponatur embota, cuius embota ſubtilis extremitas vuluæ ſupponatur, & fiat ſuffumigium.* Si vero non eſt neceſſarium ſuffumigium tantæ efficaciæ ſumatur tantummodo medietas numeri dictarũ herbarum & granorum, & non medietas quan- G
titatis

A titatis earum ex qua medietate, fiat ſuffumigiũ, vt ſupra. Iſto ſuffumigio vtatur per ſex aut ſeptem horas
poſt prandiom ad plus, & pluries eo vtatur ad libitum, quo vti incipiat per duos dies, poſtquam dimiſit
vſum ſuprafcripti peſſarii. ¶ Bibendum ſeo per os aſſumeodum. ℞. *diapraſſii Nicolai electuarii antidoti* *Potio prouocans menſtrua.*
hamagogi eiuſdem ℈ *ij. aquæ ſauinæ* ℥ *ij. miſce.* Iſtam potionem mẽſtruorum anteſcriptorum prouocatiuam
ſumat, cum modis & ordinibus deſcriptis in ſupraſcriptis ſyrupis in capi. tertio, quam aſſumere incipiat
in aurora eiuſdem noctis in qua ponit ſupraſcriptum peſſarium vuluæ. ¶ Alia fortior prima. ℞. *diacalamenti* *Alia.*
Meſuæ primo antido. ʒ *j* ß. *rubeæ tinctorum* ℈ *j aquæ matricariæ* ℥ *ij.* Iſtam aſſumat, ſi prima non ſufficienter
cootulerit, & mẽſtrua non prouocauerit cũ modis, &c. vt in alia dictum eſt, ſed interponat dies
quatuor inter iſtam & anteſcriptam, poſt nihil aſſumat. ¶ Alia fortior ſecunda. ℞. *trochiſcorum de myrra* *Alia.*
deſcriptione Rhaſis nono Almanſ. in capite de retentione menſtruorum ℈ *ij. aquarum ſauinæ, ruthæ ana* ℥ ß.
B *miſce.* Iſtam aſſumat cum modis, vt ſupra. Si ſecunda non ſufficienter prouocauerit menſtrua. Fœtida
applicentur ſurſum ad naſum odoribus & ſuffimigiis, & odoramentis. Caſtoreum odoret, aſſam fœtidam,
cicutam & ſimilia fœtida. ¶ Suffumigiom, ſuffumigentur nares ex prædictis fumo coti combuſti,
pennarum & perdicis, cornu veteris & ſimilibus. Ex altero iſtorum fœtidorum odorabilium ad libitum
ſuffumiget nares per ſex horas poſt prandium & totum ſtomacho ieiuno, qua vti incipiat in die ſequenti
noctem, in qua iocipit ponere peſſarium, & ea vtatur ad libitum. Odorifera appliceotur inferius intra *Odoramenta genitalibus applicanda.*
vuluã & extra. ℞. *galliæ moſc.* ʒ *j. ligni aloes* ʒ ß. *moſchi gra.* ß. *miſce, deinde ligentur in petia lineæ ſubtilis ex antiquitate: quæ petia ligata cum filo, ſimul cum dictis medicinis vulua imponatur, extremitatibus fili remanentibus coxis alligatis.* Ex dictis ſuffumigium fiat per embotum in nocte, cum vadit dormitum, & tota
nocte ipſum teneat. Iſtud ſuffumigium fiat vuluæ & matrici proprie per horas ſex poſt prandium, & et-
C iam ſtomacho ieiuno cum modis dictis in alio, quo vtatur tempore, quo naribus fœtida odorat.

Cap. VIII. *De confortatione ſtomachi, matricis, ſplenis & epatis.*

OCTauo coofortentur ſtomachus, matrix, ſplen & epar, vt dictas marerias & cauſſas antecedẽtes & cõiunctas ad cor non trãſmittant, ſed potius euacuent nec de nono generent. Item confortentur omnia dicta mẽbra, in omnib. virtutib. ſuis, vt ante vidił. medicinis ſtomachicis, matricalibus, ſplencticis & epaticis. Nam primo ſtomachus conſortetur ex ſtipticis ootabiliter, ac proprie os eius, propter eius debilitatem & texturæ raritatem. ¶ Sacculus ſtomachi cõfortatiuus, vt ſupra. ℞. *abſ. partes quatuor, menthæ partes ij. roſ. partem* ß. *radicũ cyperi* ʒ ß. *florum labruſ.* ʒ *ij. calami aromatici, coriand præpa. ana* ʒ ß. *contundantur omnia craſſo modo, deinde miſce, & ponatur in ſacculo facto in forma ſcuti, qui ſuauiter calefactus, & ſiccus ſtomacho apponatur, & teneatur ſtomacho ieiuno.* Quem retineat ad minus 8. diebus cõtinuis ſuper ſto- *Sacculus ſtomachalis.*
D macho, ita vt caſpis ſacculi longior ſtet ex directo oris ſtomachi, baſis vero ſuper fundo. Et hũc vti incipiat poſt dictas primas euacuationes eradicatiuas ſupraſcriptas in cap. te quinto eradicatiua materierum.
Ceratũ ſtomachicũ. ℞. *cerati ſtomachici deſcripti a Meſ. vndecima diſtin. anti. quo extenditur in forma mediocriter craſſa ſuper fuſtaneo aut corio figura in modum ſcuti, cum modis & ordinibus, vt ſupra dictum eſt in ſacculo, quo vti incipiat per tres dies poſt amotionem dicti ſacculi:* ſed in dictis tribus diebus intermediis in- *Ceratum ſtomachicum.*
fraſcripta vnctione calida vngatur ſtomachus bis in die ipſo exiſtente ieiuno. ¶ Emplaſtrum ſtomachi. *Emplaſtrum ſtom.*
℞. *emplaſtri diaphoen. confortatiui ſtomachi & epatis mirabiliter deſcripti a Meſ. ibidem hoc ſuper fuſtaneo aut corio extendatur in forma debita, & vtatur poſt dictum, cum modis in ipſo dictis.* ¶ Vnctio ſtomachi ℞. *Vnguentũ ſtom.*
oleorum abſ. ʒ *j. maſticis, cydoniorum, myrtini ana* ℥ ß. *pulpæ cydoniorum bene coctorum in vino ſtiptico* ℥ *j. pulueris omnium infraſcriptorum abſ. maſticis ana* ʒ ß *macis* ℈ ß. *myrtillorum* ʒ ß. *calami aromatici* ℈ *j bel-*
E *lirici* ʒ ß. *ſpicæ* ℈ *j. garioph. cinamomi ana* ℈ ß. *cyperi* ʒ ß. *labruſ.* ℈ *j corallorum ru.* ʒ ß. *coriandri præparati* ℈ *ij. ceræ q. ſ. pro vnguento molli fiat cum modico ceræ ad lentum ignem.* Iſta vnctione calida vngatur ſtomachus bis in die ieiunus, quib. non vtitur ſupraſcriptis, ſacculo, cerato, &c. Quibus quatuor medicinis ſtomachi vtatur per menſem continuum cum modis hic immediate anteſcriptis, deinde ſtet 10. diebus, quibus nulla prædictarum medicinarum quatuor vtatur, poſtea ſi non debite conualuerit, reiteret dictas quatuor medicinas ſtomachicas, vt ante. ¶ Fomeotatio pro ſtomacho. ℞. *abſ M ij. ameos M j. anu. berberis* ʒ ß. *bellirici, calami aromatici, cyperi ana* ʒ *j. cydoniorum* ʒ *j* ß. *coriandrorum præpara.* ʒ *j menthæ M ij. roſ. M j ſeminum iuniperi* ʒ *j maſticis* ʒ *iij. Contundantur omnia craſſo modo, deinde miſce, & bulliant in ſufficienti quantitate aquæ aut vini nigri ſtiptici vſque ad conſumtionem tertiæ partis. In hac decoctione calida ſpongia infundatur, deinde ea expreſſa & debite calida panno lineo inuoluta ſtomacho applicetur. ſuper* *Fomentatio pro ſtomacho.*
F *quo dimittatur tepeſcere: ſed prius ante teporem amoueatur, & in quacunque applicatione reiteretur bis vel ter ſecundum neceſſitatem, poſtea amota fomentatione, ſtomachus ſupraſcripta vnctione vngatur.* Iſta fomẽtatione vtatur ſtomacho ieiuno, & duobus diebus continuis, & bis in menſe, qua vti incipiat poſt menſem primum applicationis dictorum cerati, ſacculi, &c. ¶ Confectio ſtomachi. ℞. *ſpecierum aromatici roſ. deſcrip. Gabrielis primo anti. Meſuæ* ʒ *j ſpecierum diarhodon abba.* ʒ ß *ſachari albiſſimi* ℥ *iij. miſce & cum aquæ endiuiæ fiat confectio ſolida in morſellis* ʒ *iij. pro quolibet.* Iſtius confectionis aſſumat morſellum vnum mane cum ſurgit, ſtomacho ieiuno; deinde ſtet ieiunus ad minus tribus horis poſt ipſius aſſumtionem, qua vti incipiat per 10. dies, poſtquam aſſumſit vltimum ſolutiuum eradicatiuum ſupraſcriptum in capite 2. ſolutiuorum ſolueotium, & ipſo vtatur per 10. dies continuos. ¶ Confectio ſtomachi alia. *Morſelli ſtomachici.*
℞ *ſpecierum aromatici garioph. Meſuæ ibidem* ʒ *j ſpecierum triaſan.* ℈ *j. ſachari albiſſimi* ℥ *ij* ß. *miſce & fiat* *Alia.*
G *confectio vt ſupra.* Et vtatur ea, vt ſupra per 8. dies poſt aſſumtionem confectionis ante dictæ. ¶ Pilulæ ſtomachicæ confortatiuæ. ℞. *trochiſcorum de abſinth.* ʒ *j. de roſ.* ℈ *j. ſachari albiſſimi* ʒ ß. *miſce, & cũ ſyrupo de mentha q. ſ. reformentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtis vtatur ſex diebus continuis cum modis anteſcriptis, & hoc per 10. dies poſt ſecundam confectionem immediate anteſcriptam. Vtatur phiſticis, quoniam optime *Pilulæ ſtomachicæ confortatiuæ.*

conſortant ſtomachum, & epar ad libitum, & proprie ſtomacho ieiuno, & nõ poſt cibum immediate. A
¶ Notabiliter ſtiptica aſſumta ad intra licet ſint confortatiua ſtomachi lapſi debilitate texturæ, tamen
non competunt in caſu iſto. Sed ipſa notabiliter ſtiptica, quia ſunt oppilatiua vehementer epatis, ſplenis
& matricis, quorum apertio diligenter quærenda eſt, in caſu illo. Ad extra vero ſtomacho applicata o-
ptime iuuant eum lapſum raritate texturæ. ¶ Matrix conſortetur aromaticis & matricalibus medicinis,
Confectio matricalis ſed non ſtipticis manifeſte. ¶ Confectio matricalis. *℞ abrotani ʒ ß. calamenti, carpobalſami, caſſiæ ligneæ*
ana ℈ j. macis, meliſſæ ana ℈ ij. ſachari albiſſimi ʒ vj. Puluerizentur omnia ſubtiliſſime, deinde miſce & cum
aqua iuniperi q. ſ. fiat confectio ſolida in mortario iij ʒ. pro quolibet. Iſtius aſſumat vnum morſellum mane
cum ſurgit commodis dictis in confectionibus ſtomachicis, qua vti incipiat per quatuor dies poſt aſ-
ſumtionem dictarum pilularum in capite ſeptimo prouocantium & ſoluentis, & ipſa vtatur quatuor
diebus continuis, quam reiteret ſecundum neceſſitatem prouocationis. Et ſi ſtomachus non eſt nota- B
biliter lapſus, & cum hæc ſit neceſſitas conſortationis matricis, tunc loco confectionis ſtomachicæ hanc
Morſelli. confectionem aſſumat. *℞ ſpecierum confectionis de ſcoria ferri. Auic. tertia trac. ſecundi libri ʒ j ß. bacca-*
rum lauri ℈ j. corticum citri ℈ ij. meliſſæ ʒ j. cinamomi ℈ j. nucis moſ. ʒ ß. roſmarini ℈ ij. ſerpilli, radicis ireos,
ana ℈ ß. ſachari albiſſimi ʒ xij. miſce, & cum aqua matricaria fiat confectio ſolida in morſellis quatuor pro
quolibet. Iſta vtatur ad minus quinquies cum modis ſupraſcriptis. Splen vero & epar conſortentur ex
Confectio epatica & ſplenetica. ſpleneticis & epaticis medicinis, ſed non ſatis manifeſte, & proprie epar. ¶ Confectio epatica & ſplene-
tica. *℞ ſpecierum diarhodon abb. Meſuæ ʒ j. ſpecierum confectionis epatis Serapionis octauo antido ʒ ß. ſacha-*
ri albiſſimi ʒ iij. miſce, & cum aqua abſ. fiat confectio ſolida in morſellis. Iſta vtatur ad minus quater in men-
Alia. ſe cum modis, vt in ſuperiori. ¶ Confectio epatica & ſplenetica alia *℞. ſpecierum diarhodon Nicol. ſpe-*
cierum electuarii lætificantis Meſ. primo antido, ana ℈ ij ſpecierum triaſandalorum ℈ j. ſachar. albiſſimi C
ʒ iij. miſce, & cum aqua abſ. fiat confectio, vt ſupra, qua vtatur, vt ſupra. Sed ita aliquando vtatur, aliquan-
do confectione immediate anteſcripta, ne natura vni medicamini aſſueſcat. Nam ab aſſuetis non pati-
Alia. tur. ¶ Cõfectio alia. *℞. ſpecierũ confectionis Hermetis deſcriptione Serapionis 8. antidota. ſpecierum diarhod.*
abba. an. ℈ ij. ſpecierũ triaſ. ℈ j. ſachari albiſſimi ʒ iiij miſce, & cum aqua abſyn. fiat confectio, vt ſupra, qua vta-
Pilulæ ſplenetica & epatica. *tur, vt ſupra.* ¶ Pilulæ ſpleneticæ & epaticæ. *℞. trochiſcorum de rheubarbaro de abſynt. ana ℈ j. trochiſ. de cap-*
paribus ʒ j. miſce, & cum ſyrupo endiuiæ fiant pilulæ vij. pro ʒ. Iſtis vtatur vt in confectione anteſcripta.
Confectio cordialis. ¶ Confortetur cor ex medicinis cordialibus & aromaticis. ¶ Cõfectio cordialis. *℞. ſpecierum aro. garyoph.*
deſcriptione Meſuæ primo anti. ʒ j. corticum citri, coral. ru. ana ℈ j. croci ℈ ß. ſpecierum triaſan ℈ j. ſachari
albiſſimi ʒ iiij miſce, & cum aqua acetoſa q. ſ. fiat confectio ſolida in morſellis iij ʒ. pro quolibet, cuius ſumat
vnum cum ſurgit: deinde ſtet ieiunus ad minus horis quatuor, qua vti incipiat ad minus quater illo primo D
menſe poſt aſſumtionem vltimi eradicatiui deſcripti ſupra in capite quinto, deinde in ſequentibus men-
Alia. ſibus ipſum aſſumat ad minus octies cum modis & ordinibus dictis. ¶ Confectio cordialis alia. *℞. ſpe-*
cierum gemmarum & margaritarum, ſpecierum electuarii de gemmis Meſuæ primo antido ana ʒ ij. gal-
liæ meſ. ʒ j. roſmar. ℈ ij. coral. ru. terra ſigillata, ſpecierum triaſan. ana ℈ j. ſachari albiſſimi ʒ x. miſce, & cum
aqua bugloſſæ fiat confectio, vt ſupra. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum cum modis, &c. vt ſu-
pra in præcedenti immediate, ſed aliquando vtatur hac, aliquando illa. Quia ad præſens calor inuale-
ſcere incipit recenter medicinæ omnes ſuprapoſitæ calidæ ſunt: proinde dictis medicinis ſtomachi, ma-
tricis, ſplenis & epatis adminiſtrentur ſpecierum triaſan. deſcrip. Nicolai quæ frigidæ ſunt. Medicinis
autem cordialibus adminiſtrentur medicinæ frigidæ cordiales. Auic. *vndecima tertii capite ſeptimo &*
vltimo, videlicet, margaritæ, camphora, corallus, & proprie ru. roſa. ſpodium, lutum ſigillatum, corian- E
drum, ſiccum, quæ ſpecies triaſ. & medicinæ frigidæ dictæ adminiſtrentur ſupraſcriptis medicinis cali-
dis in forma & quantitate iudicio Medici inſignis aſtantis, ſecundum can. anteſcriptum. Item cum
lapſus & accidentia præternaturalia dictorum membrorum, videlicet ſtomachi, epatis, matricis & ſple-
nis, in quibus in nono & decimo can. ſupraſcriptis fit mentio prouenientis ex dictis cauſſis non mi-
hi innoteſcunt, quia ipſorum malam informationem habeo, & etiam curam dictarum cauſſarum an-
tecedentium veriſimiliter erit cura lapſuum & accidentium dictorum, proinde ſuper nono & decimo can.
non conſulo ad præſens, ſed ſi mihi vlterius ſcribatur, & dicti lapſus & accidentia notificentur, conſu-
lam exquiſite. Duos vltimos canones loquentes de diæta ex aliis rebus v. non naturalibus ego non dear-
ticulabo, & hoc ideo, quia totius complexionis naturalia dictæ & dictorum v. membrorum ſuorum la-
pſorum penitus ignoro ſcientiam & gradum. Et quia de ipſis malam habeo informationem, a quibus o- F
mnibus complexionibus omnium dictorum duorum vltimorum can. particularium notitia ſumenda
eſt, & etiam ab eſſentia, & gradu aliorum multorum accidentium vltra dicta accidentia, quorum acci-
dentium aliorum malam itidem informationem habeo. Cum cor propter eius dignitatis principatum,
& ſuę virtutis potentiam non diuturno tempore cauſſam principalem cõiunctam & materialem patia-
tur, niſi dicta cauſſa materialis coniuncta pendeat in eſſe & conſeruari notabili tempore ab eius cauſſa
antecedẽti præternaturali, & ipſa cauſſa antecedente amota amouetur dicta cauſſa cõiuncta, cum amo-
ta cauſſa amouetur effectus. Ideo cura cauſſæ antecedentis vel cauſſarum antecedentium vt pluries eſt
ſufficiens cauſſa morborum materialium, cordis proinde ſuper dictis cauſſis coniunctis non conſulo ad
præſens, quia ſola ſufficit cura cauſſarum antecedentium, vt ante. Item non conſulo ad præſens ſuper di-
ctis cauſſis coniunctis, quia nuntius feſtinat receſſum, ſed in poſterum mihi reſcribatur ſuper dictis G
cauſſis coniunctis tremoris cordis cum aliquali dolore, conſulam. Sufficiant tamen pro nunc cordialia
antedicta.

Con-

A **Conſil. LIX.** *De ægritudinibus ſtomachi & epatis. Contra pulſationem arteriæ ſtomachi.*

RECIPE ſolutiuum minoratiuum, *caſſiæ electæ ℥ vj. diaſenæ ʒ iij ſucci roſ. ʒ j. aquæ abſynthii ℥ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidum, & non tepidum in aurora ante lucem proxima ad libitum, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis iiij. vel v ad amplius. & iterum non dormiat, ſed per horam vnam poſt ipſius aſſumtionem ſurgat, non aſſumat lauatiuum aliquod, in dicto termino quatuor vel quinque horarum prandeat. & pro ferculo in prandio aſſumat blites cum boragine & feniculo. tunc carnes laudabiles, vt vituli, pulli, perdicis & his ſimiles ❡ Digeſtiuum efficax. *℞. ſyrupi de byzantiis ℥ ß. de pomis ℥ j. oxymell. ſimplicis ℥ ß. aquarum acetoſæ, abſynthii, bugloſſæ an. ℥ j. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat debite calidum & non tepidum, & *Potio minoratiua.* *Digeſtiuum.*

B in aurora quatuor diebus continuis tantundem. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus & iterum dormiat ad libitum, ſed non amplius duabus horis. Et eo taliter vti incipiat die tertia poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ❡ Solutiuum eradicatiuum. *℞. pilularum indarum ℈ ij. agarici ℈ j ſalis gemmæ, zinzib. an. gran. j. miſce & cum diaſenæ. q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ. vij. pro ʒ* Iſtas pilulas aſſumat in aurora die immediate ſequenti diem completæ aſſumtionis quater frigidæ digeſtiui ſyrupi ſupraſcripti, & poſt ipſarum aſſumtionem immediate dormiat a media hora vſque ad vnam horam ad amplius, ſi poteſt. Et tunc tranſacta vna hora cum dimidia, ſiue dormierit ſiue non, non amplius dormiat, ſed ſurgat, & poſt earum aſſumtionem ſtet ieiunus horis. v. & non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed prandeat ſeruatis modis & ordinibus ſupraſcriptis in aſſumtione primi ſolutiui ſupraſcripti, vt ibi habet. ❡ Digeſtiuum vſuale & facile. *℞. aquarum acetoſæ. capillorum ven. abſynth. bugl.* *Pilulæ eradicatiuæ.* *Digeſtiuũ.*

C *an. ℥ j. pulueris polypodii. gran. ij ſacch. albiſs. ʒ iij miſce.* Iſtud digeſtiuum vſuale aſſumat in aurora tribus diebus continuis debite calidum & non tepidum, ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione primi digeſtiui ſupraſcripti, vt ibi habetur. Hoc vero digeſtiuo taliter vti incipiat per menſem poſt aſſumtionem pilularum immediate ſupraſcriptarum. Et eo taliter vtatur bis in vere & totidem in authumno, ſi expedit, aut ſi ſit neceſſe & non aliter, quamuis etiam ipſe non aſſumſiſſet duo ſolutiua, & ſyrupos ſupraſcriptos. ❡ Solutiuum vſuale. *℞. caſſiæ fi. electæ ℥ j. diaſenæ ʒ ij. aquæ abſynt. ʒ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum vſuale aſſumat in aurora debite calidum, & non tepidum, quarta die immediate ſequente diem aſſumtionis digeſtiui vſualis immediate anteſcripti, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tantum. iiij ſeruatis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione *Potio ſolutiua.*

D primi ſolutiui ſupraſcripti compoſiti ex caſſiæ fi. diaſenæ, ſucco ro. vt ibidem. ❡ Cordis cerebri & epatis, & ſtomachi & ſplenis confortatiuum. *℞. ſpecierum electuarii de gemmis ʒ j. diamoſchi dulcis ℈ j aromatici deſcriptione Gab. ℈ ß. triaſandalorum ſine camphora ʒ j pulueris ſcolopendriæ ʒ ß ſacch. albiſſi. ℥ xij. miſce & cum aquarum abſynthii partibus ij & bugloſſæ partibus ij & ambobus ſimul. q. ſ. ad incorporandum fiat ſolida confectio in morſellis trium tertiarum pro morſello* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit duobus diebus in hebdomada ad libitum tantum temporibus, quibus ſupraſcripta alteratione vexatur, & etiam duabus hebdomadis ſequentibus aſſumtionem ſolutiui eradicatiui proximi ſupraſcripti compoſiti ex pilulis indis, agarico, ſale gemmeo, &c. vt ibidem. *Morſelli.*

Conſil. LX. *Contra debilitatem digeſtiuæ ſtomachi, & conſequenter epatis caliditatem.*

E TVis litteris quædam expoſtulaſti accidentia, quibus maximo cum deſiderio exſpectas, vt remediis opportunis efficacibus occurram, nonnullas feciſti petitiones, quibus vt ſatisfaciam breuibus eas claudam his, quæ te exſpectaturum intelligo. Accidentia ſunt hæc, debilitas digeſtiuæ ſtomachi, frigida phlegmatica, dolor eius aſſiduus, quaſi quædam ventoſitas in eo generata per ſæpe & minuit & augmentat. Epatis caliditas exceſſiua, complexionalis magis quam materialis, deſcenſus humiditatis ſiue catarrhi a capite, dolor in eo aggrauatiuus ex cauſſa frigida Inflammatio renum, complexionalis magis dolor in eis ex cauſſa eadem. Petitiones tuæ ſunt hæ vtrum conferat coitus de decem in decem dies. Vtrum balnea in hoc caſu naturalia tibi conferant. Vtrum butyrum ſit tibi conueniens. Vtrum vti pilulis ordinatis ſit tibi conforme. Vtrum congruum foret aitz ibere interdum condito vti. Accidentibus occurrens tibi familiaribus remediis faciliſſimiſq; , ſed vt ſpero in Ieſu

F ſu miſericordia efficacibus tibi pauca & vtiliſſima tranſmitto, ordine præſcripta obſeruans, quibus, ſi obtemperaueris, ſalutem vt cupis, conſecuturus es. ❡ Digeſtiuum facile contra debilitatem ſtomachi digeſtiuæ, cui principaliter inſiſtendum, & æqualiter contra epatis debilitatem. *℞. ſyrupi de abſynthio ℥ j. mellis roſ. colati ℥ ß. aquarum abſynthii ℥ ß cichoreæ, capill. ve. ana. ℥ j ß. miſce.* Iſtum ſyrupum aſſumat calidum & non tepidum in aurora, decem diebus continuis, ſtetque ieiunus poſt eius aſſumtionem horis tribus, iterum dormiat ad libitum, ſed tamen non amplius duabus horis. ❡ Solutiuum facile. *℞. pilularum alephanginarum, de rheubarbaro, agarici electi. Agaricus minutim inciſus in fruſta ponatur in infuſione oxymelle ſimplici per horas x. deinde ex ipſo cum aliis fiat pilula vij. pro. ʒ.* Iſtarum pilularum accipiat iij. & ſi tres non educunt ſufficienter, accipiat vſque ad. v. de mane in aurora & hoc in capite. v. dierum ita quod cum aſſumſerit. v. diebus de ſy. ſupraſcripto, accipiat pilulas, deinde aliis *Potio digeſtiua.* *Pilulæ.*

G v. vicibus accipiat de ſyr. vt ſupra & demum de pilulis, vt dictum eſt nunc. ❡ Confectio ſtomachi & epatis confortatiua *℞. ſpecierum aromatici roſ. deſcriptione Gab. diarrhodon abbatis an. ʒ ij ß ſacchari albiſſimi trium coctarum ℥ xij. fiat confectio ſolida in morſellis trium ʒ. pro vnoquoq; morſello cum aqua abſynth. & endiuiæ an. q. ſ.* Iſtius cõfectionis accipiat omni die vnum morſellum, de mane in aurora & dormiat ſupra, *Morſelli pro epate & ſtom.*

veſperi ante cœnam vnum alium per horam & continuet ſic. 8. diebus, iteratis illis duabus purgationi- A
bus dictis ſupra. ¶ Vnctio ſtomachi conſortatiua. ℞. *oleorum abſynth.* ℥ ß. *maſticis* ℥ j. *aneti cydonio-*
rum. an. ℥ ß. *pulueris abſynthy, maſticis, menthaau.* ℈ j *gar.* ℈ ß. *calami aromatici* ℈ j. *gallia muſc.* ℈ ß. *ci-*
namomi ℈ j. *coral. ru. coriandrorum prapa. an.* ℈ ij. *Et cum modico cera fiat vnguentum pro ſtomacho.* Hac
vnctione vngatur ſtomachus mane cum ſurgit, & veſperi ante cœnam, ſuperponatur deinde pannus ca-
lidus, & nullo modo vngatur epar nec ſplen. Hac vnctione vtatur facta prima purgatione, & tunc pri-
mum ea incipiat vti. ¶ Vnctio epatis conſortatiua & eius caliditatis remiſſiua. ℞. *oleorum de ſpica* ℥ j. *roſati*
℥ ß. *pulueris ſandalorum ru.* ʒ j *ſpody* ʒ j. *Et cum modico cera & aceto fiat vnguentum.* Hac vnctione vnga-
tur epar vt de ſtomacho dictum eſt, & ſupponatur petia non calida ſed tepida. hac tamen vnctione non
vtatur niſi poſtquam factæ fuerint illæ duæ purgationes poſitæ ſupra. ¶ Pilulæ nō digeſtiuæ neq; ſoluti- B
næ ſtomachi conſortatiuæ, & amplius caliditatis epatis remiſſiuæ & conſortatiuæ. ℞. *trochiſc. de roſ. de-*
ſcriptione Meſ. octaua diſtinctione antidotary. quorum initium eſt confectio trochiſcorum de roſ. &c. ʒ ij. *tro-*
chiſcorum de ſpodio ʒ j. *fiunt pilula. cum ſyrupo de abſynthio. 8. pro.* ʒ. ¶ Poſtquam completæ fuerunt purga-
tiones duæ dictæ, & tranſierunt dies octo aſſumtionis confectionis ordinatæ, incipiat vti his pilulis hoc
modo. vez continue. x. diebus accipiat de mane cum ſurgit quinque ex eis, ſtetq; ieiunus horis trib. ve-
ſperi autem per horam, antequam vadat cœnatum, accipiat tres, &c. ¶ Stomachi & epatis cōſortatiuum.
℞. *ſumitatū abſynthy q. ſ. pro raphiolo paſſularum nigrarum quantumlibet, pulueriſiſq; maſticis coriandrorū*
prapa. endiuia ana quantumlibet. abſynthiū minutim incidatur & non piſtetur, deinde omnia ſimul incorpo-
rentur & fiat cum pauco paſte ſubtiliſſime raphiolus. Aſſumat de hac mixtura octo dieb. continuis mane,
& etiam poſt ipſius aſſumtionem vnum cochlear paſſularum paruarū; deinde ſumat vini mediocris ca-
loris & mediocris vinoſitatis ℥ iij. poſtea ſtet ieiunus horis tribus & demū prandeat. ¶ Vnctio familiaris C
& vtilis ad renum caliditatem exceſſiuam. ℞. *olei roſ.* ℥ ij *aceti* ℥ ß. *Conquaſſentur adinuicem & cum modi-*

Vnguentum contra caliditatem renum.

co cera fiat vnguentum. Iſta vnctione vngantur renes veſperi cum vadit dormitum, ſuperponaturq; pan-
nus lineus tepidus. ¶ Alia fortior ad idem. ℞ *oleorum roſ. violati, nenupharis an.* ℥ ß. *ſandalorū ru.* ʒ j. *cina-*

Aliud.

momi ʒ ß *& cum modico cera & aceti fiat vnguentum.* Et ſi expediens fuerit vnctio fortior ſupra ſcripta
eum hac vngatur vt ſupra. Et quoniam ſpero dolorem renum his medicaminib. remotum fore, cum ex
ipſa mala complexione credam dependere. Ex his puto omnibus accidentibus ſatisfactum eſſe. Ad pe-

I. *An coitus de eo intendens huic patienti conueniat.*

titiones autem reſpondeo. ¶ Ad primam, quæritur an coitus, &c. Reſpondeo ex verbis Auic. 13 *ter-*
tij capit. de rebus in quibus non eſt ſic inquiens. Et coitus eſt ex rebus magis nociuis ſtomacho. Et dimiſſio eius
eſt ex rebus magis conferentibus ei. ad quid concurrit, quod coitus fuit vna ex pluribus cauſſis debilitatis D
ſtomachi patientis. Quare conſulo, vt ipſum relinquat vt eſt ei poſſibile. ¶ Ad ſecūdum cum quæritur an

An balnea naturalia.

balnea naturalia, &c. Reſpondeo quod ſtante multa materia exiſtimo nō competere. ¶ Ad tertium cum

An butyrum.

quęritur verum butyrum, &c. Ea dicam quę apud auctores inuenio, Butyrum ſtomacho nocet, quia vil-
los ſtomachi lubricat & relaxat, & non aſſuetū nauſeam facit vt cetera vnctuoſa, præterea quia aereum
eſt natat ſuper cibo in ſtomacho, ſicut oleum ſuper aqua, quaſi cibis craſſitiem tribuit & viſcoſitatem:
propter quod difficilius digeritur, & cibos digeri incipiētes lubricat & deponit de ſtomacho, priuſquā

Butyri nocumenta corrigēdi qua.

coctionis tempus compleuerit. ¶ Remouetur tamen nocumētum, ſi cum eo miſceantur ſtiptica & ſto-
machum conſortantia. Et his conſulo, vt eius vſus relinquatur. ¶ Ad 4. dicitur quod pilulæ illæ ſint cō-
uenientes, ſed illis conueniētiores ſolutiuæ ſuperius deſcriptæ, quibus cōſulo, vt ſæpius vtatur de quin-
to in quintum, aut de ſexto in ſextum, vna duabus aut tribus ad libitum ante cœnam vel ante prandium E
per duas horas. ¶ Ad vltimum dico quod cum caliditas zinziberis ſit ſatis inteſa, & caliditas ſtomachi pa-
tiētis valde remiſſa, dubito quod caliditas exceſſiua zinzib. non reſoluat caliditatem remiſſam ſtomachi
patientis, ad quod concurret caliditas exceſſiua epatis. Ex quibus infero, quod ab omnibus ita exceſſiue
calidis patiens debeat cauere, & ſi inſtaretur de theriaca, dico quod de illa ratione caliditatis inteſe non
deberet aſſumere, ſed quia proprietatem habet, & c huic dieta & modica quantitate cum canonibus ha-
bēdis ad hoc poterit temporibus magni frigoris conſilio Medicorum aſtātium accipere. Propter quod
notandum, quod cum virtus & morbus varietatem patiantur, ideo ſupraſcriptis medicinis quamuis le-
uibus & familiaribus vtatur conſilio Medicorum aſtantium, qui varietatem, ſi alicui ipſorum accideret,
ſcirent.

De regimine ſex rerum non naturalium generalia quadam.

EVitet aerem frigidum nebuloſum vētoſum, panem non fermentatū, craſſas carnes duræ digeſtio- F
nis, Et vniuerſaliter omnia, quæ ad digerēdū ſunt difficilia, vt caſtan. paſtilli. Et abſtineat ab omnib.
accidētibus, & a leguminibus vt fabis, phaſeolis, ciceribus albis. de brodio rubeorum vti poteſt, ſi cū co
decoquant ſiue bulliant radices cichoreæ, femina communia frigida maiora. Abſtineat a carnibus ſa li-
tis, a caſeo ſalito. Piſcibus raro vtatur & de aquis claris vt ſunt thimalus truita, &c. Caſeo non ſalito ſiue
dulci vnius anni cum dimidio & duorum vti poteſt poſt menſem, comedendo de eo. iij aut. iiij. bolos ad
ſtomachi ſigillationem. Vino goreto mediocris vinoſitatis vtatur. Ab aqua frigida abſtineat & a vino

Species pro condiendis cibis.

potenti. Aromata, quibus vti poteſt in ſuis ferculis ad libitum, ſunt iſta. ℞ *cinamomi* ℥ j. *cardumomi* ℥ ij.
ſandalorum ru ℥ j. *coriandrorum prapa.* ℥ j. *piſtentur ſubtiliſſime & cribellētur per cribrum, deinde cum mo-*
dico croci fiant aromata. Ex fructibus vtatur piſtachiis ſiue phiſticis, amygdalis dulcibus in modica quan- G
titate infuſis in aqua feruenti, & in ea aliqualiter dimiſſis. paſſula nigra in omnem modum, quia ſtoma-
chum & epar mirabiliter cōſortat. Vtatur exercitio temperato mane & ſero per vj. horas poſt prandiū;
habeat omni die ventris beneficium arte vel natura, dormiat de mane quantum ſibi ſatisfieri putat, in
die omnino non dormiat. Mente lætetur & ſperet in domino, qui ſibi ſanitatem reſtituet.

CONS.

A CONS. LXI. *Contra ſtomachi & epatis debilitatem.*

SOlutiuum facile. ℞ *pilularum contra peſtem, abſynth j puluerizatus miſce, & cum ſyrupo de abſynthio q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij.* Iſtarum pilularum aſſumat a. ij. vſque ad iiij. ad libitum in aurora aut de mane cum ſurgit, ad libitum ſingulis xv. die ſemel quocunque tempore anni, & poſt earum aſſumtionem ſtet ieiunus horis iiij. & ipſis pilulis taliter vtatur tantum, quando prædicta alteratione vexatur aut de proximo debet vexari. ¶ Stomachi & epatis confortatiuum & membrorum omnium naturalium & proprie ſtomachi. ℞ *abſynthii ʒ j macis ℈ ß coriandrorum prapa ʒ j. puluerizentur omnia, deinde cum ſyr. de abſynthio q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij pro ʒ.* Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque ad quatuor in mane cum ſurgit, ſemel aut bis ad amplius in hebdomada, quocunque tempore anni præterquam tempore magni caumatis. deinde ſtet — Pilulæ. — Alia confortantes.

B ieiunus horis tribus ad minus. Tempore vero magni caumatis iſtis pilulis etiam vti poteſt ſemel tantum in hebdomada. ¶ Confortatiuum vt ſupra, & propriiſſime ſtomachi. ℞ *maſticis albi & diaphani ſeu lucidi gran. iiij: Hãc maſticem aſſumat in mane cum ſurgit ſemel aut bis in hebdomada quocunq; tempore anni, præterquam tempore magni caumatis: deinde ſtet ieiunus horis iij ad minus* ¶ Confortatiuum vt ſupra immediate. ℞ *abſynthii ſicci ʒ j. macis ℈ j. coriandrorum prapa. ʒ j garyoph ʒ ß. coral. ru ℈ j. Puluerizentur omnia deinde cum ſyrupo de abſynthio q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro ʒ.* Iſtarum pilularum aſſumat a ij. vſque ad iiij ad libitum ſemel in hebdomada, aut bis & eas ſumat cum reliquis modis & ordinibus, quibus aſſumit maſticem. ¶ Confortatiuum vt ſupra. ℞ *trochiſcorum de abſynthio ʒ j de diarhodon ℈ j. de rheubarb. ʒ ß. miſce. & cum ſy. de mentha q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij pro ʒ.* Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque ad iiij. ad libitum in hyeme tantum, & cum reliquis modis & — Alia. — Alia.

C ordinibus deſcriptis in vſu pilularum immediate ſupraſcriptarum ¶ Confortatiuum vt an. ℞ *ſpecierum aromatici roſa. deſcriptione Gabr ʒ j. diambra. ʒ j triaſandalorum ſine camphora ℈ j. coriandrorum præpar ʒ ß. coral. ru. ʒ j ſacchari albiſſimi ℥ viij. Puluerizentur pulverizanda: deinde omnia ſimul miſce & cum aqua abſynthii q. ſ. ad incorporandum fiat confectio ſolida in morſellis iij ʒ. pro morſellis.* Huius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit bis in hebdomada in hyeme tantum, & cum reliquis modis deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarum. ¶ Nota quod ſupradictis medicinis nõ vtitur, nec aliqua ipſarum, niſi dum actu ipſa alteratione vexatur, aut quando vexatio ipſa proxima eſt. Et eadem hebdomada, qua altera ſupradictatum medicinarum vtitur, non vtatur altera ex ipſis præterquam ſupradictis primis pilulis ſolutiuis, quibus taliter vtatur, vt ſupra ad libitum. — Morſelli.

CONS. LXII. *Contra ſtomachi debilitatem & cerebri a materia phlegmatica.*

D ERadicatiuum materierum communium ab inteſtinis. ℞ *foliorum blitis M. vj mercurialis M. j violarum maluauiſci M ß. ſeminum fœnugraci, lini, carthami an ℥ ß vitellum oui numero j caſſiæ ſi ℥ j benedictæ ſimplicis, hierapicræ, ſacchari rub. an. ℥ ß olei oliuarum ℥ vj ſalis cõmunis ʒ j. herbæ radices & ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſq; ad conſumtionem medietatis aquæ: dein de optime exprimantur & colentur. Vltimo tribus cyathis ſeu. xviij ℥. dictæ colaturæ reliqua omnia addantur & fiat clyſtere.* Iſto enemate ſuauiter calido vtatur ſtomacho ieiuno ad minus omnibus xv. diebus ſemel: quod etiam enema taliter aſſumat ante cœnam diei præcedentis diem aſſumtionis ſolutiui minoratiui immediate inſraſcripti. Et ipſum iterum taliter aſſumat die immediate ſequenti poſt aſſumtionem dicti ſolutiui. Et [illegible] etiam taliter vtatur ante & poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui infraſcripti. ¶ Solutiuum minoratiuum facile & vſuale. ℞ *caſſiæ fiſt. ℥ ß. ſucci roſ. ℥ ß. ſacch. albiſſimi q. ſ. pro dactylo aqua abſynt q. ſ. ad extrahendum* — Enema. — B[illegible].

E *caſſiam & miſce fiat dactylus & deauretur.* Iſtud aſſumat ad minus ſemel & per [illegible] horas ad minus poſt cœnam diei præcedentis: deinde poſt ipſius aſſumtionem non dormiat, ſed in lecto iaceat per horam & poſt ſurgat, & cum panno ſuauiter calido fricet leuiter ſibi ſtomachum, ventrem & ilia, & pannum ita ſuauiter calidum ſuper dictis membris retineat, & ſtet in vmbra continue, partim deambulando, partim ſedendo, prout naturæ ſuæ eſt gratius: ſtet ieiunus poſt ipſius ſolutiui aſſumtionem horis quinq; & non amplius, & non aſſumat lauatiuum, ſed in dicto termino prandeat, & pro ferculo comedat blites cum boragine & ſchi[illegible]ulo, & carnes laudabiles. Quo ſolutiuo etiam vti poteſt ſemel ad libitum ſingulis duobus menſibus. ¶ Digeſtiuum confortatiuum ſtomachi & epatis ℞ *ſyruporum de abſynth ℥ j de mentha, oxymell ſquil. ℥ ß. aquarum menthæ ℥ j abſynt. cichor. an. ℥ j ß. cinam. electi puluerizati gra. [illegible] miſce. Iſtud aſſumat in aurora ſex diebus continuis &c.* ¶ Solutiuum eradicatiuum ℞ *caſſiæ ſ ℥ j rheubar. electi ʒ iij ſpica* — Syrupus. — Potio ſolutiua.

F *gra iij aqua abſynt. ℥ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione rheubarbarum prius minutim inciſum, & conpiſtatum infundatur in dicto ſero per horas xij ad minus: deinde optime exprimatur. & ſubſtãtia rheubarbari abiiciatur, vltimo dictæ expreſſioni alia addantur.* Iſtud aſſumat in aurora &c. poſtquam dormiat [illegible] per vnam horam, aſſumat pro lauatiuo vnum cyathũ aquæ decoctionis hordei excorticati, & ſine ſaccharo. quod ſolutiuum aſſumat interponendo vnam diem poſt completam ſy. aſſumtionem. ¶ Vnctio ſtomachi cõfortatiua ℞ *oleorum abſynt. ℥ j maſticis ℥ j. ſpica, cydoniorum an ʒ ß pulueris maſticis ℈ j abſynt ʒ ß menthæ ℈ j garyoph ℈ j. calami aroma. ℈ j macis ℈ ij cyperi gallici an. ℈ j. cinam ℈ ß florũ labruſca roſ. an ℈ j cora. ru. ℈ ß. corian. præparatorũ ʒ ß. laudani ℈ ij ceræ q. ſ. miſce & cum modico aceti fiat vnguentũ molle ſicut medicus receperit, &c.* Iſta vnctione cũ manu calida vngatur ſtomachus totus incipiẽdo ab ore ſtomachi inclusiue & ſtomacho ieiuno & hoc die ſequente diẽ aſſumtionis ſolutiui eradicatiui immediate ante ſcripti qua — Vnguẽ ſtomacho confortãs.

G taliter vtatur. viij diebus continuis: deinde interponat alios viij dies, quib. ipſa non vtatur; poſt ea vtatur ea aliis diebus. viij continuis & ac huic interponat alios viij dies, & ſic pluries faciat. ¶ Sacculus ſtomachi confortatiuus. ℞ *foliorum abſynth recentis partes ij mentha, ro. partem j. calami aromatici, ſpica ana. ℈ ij. garyoph. ʒ ß. macis ℈ ij cinamomi ʒ ß. radicum cyperi ℈ ij. maſticis ʒ j florum lab. uſca M j. coriana.* — Sacculus ſtomachi.

præpara. ℈ *ij.coral.ru.* ʒ *ß.miſce & fiat ſacculus in forma ſcuti.* Iſtum ſuauiter calidum ponat ſuper ſtoma- A
chum mane cum ſurgit, & taliter tota die & non in nocte, quo taliter vti omnibus illis .viij. diebus con-
tinuis intermiſſis, quibus ſupraſcripta vnctione non vtitur. Si vero vult medicinam fortiorem vnctio-
ne, & ſacculo ſupraſcriptis, minuantur dicta olea & augeātur pulueres & cera proportionabiliter & ad-
Pilulæ confortantes. datur picis & reſinæ .q.ſ. pro cerato, quo vtatur vt ſupra de ſacculo dictum eſt. ¶ Pilulæ confortatiuæ &
nō ſolutiuæ. ℞. *troch. de abſ.* ʒ *j. de rheubarbaro* ʒ *ß. ſpica* ℈ *j. cinamomi* ℈ *ß. corian. præpa* ℈ *ß ſacch. albiſſi-
mi* ℈ *j miſce & cum oxym. ſquil. fiant pilulæ .vij. pro* ʒ. Iſtarum aſſumat a tribus vſq; ad v. cum ſurgit duob.
diebus in hebdomada: deinde poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis .iiij. quibus tali-
ter vti incipiat quarta die poſt ſequentem diem aſſumtionis ſolutiui ſupraſcripti. ¶ Confectio confor-
Morſelli confortātes. tatiua ſtomachi, epatis & cerebri. ℞. *ſpecierum aromatici roſ. deſcriptione Gab.* ʒ *j. ſpecierum diarhodon
ab.* ʒ *ß. ſpecierum diamoſci. d.* ℈ *j. coriand. præpa.* ʒ *ß. ſacchari albiſſimi* ℥ *v. miſce & cum aqua abſynt. fiat* B
confectio ſolida in morſellis iij. ʒ. Iſtius aſſumat vnum morſellum mane cum ſurgit, poſt cuius aſſumtio-
nem ſtet ieiunus ad minus horis tribus, qua vtatur aliis duobus diebus in hebdomada a diebus, quibus
Caputpurgium. ſumit pilulas immediate ante ſcriptas. ¶ Caputpurgium facile. ℞. *aquæ maierane* ʒ *ij. ſucci foliorum
blitis* ℥ *j. pulueris nucis muſ.* ℈ *j. ſacch. candi.* ʒ *j. miſce.* Et ſi ipſum vult efficacius, loco ſucci foliorum
blitis, ponat ſuccum radicis blitis. Iſtius ſuauiter calidi per nares attrahat ʒ *ij.* ſeu cochlearia duo in ma-
ne cum ſurgit, duobus diebus in hebdomada habito prius ventris beneficio: deinde ſtet ieiunus horis
tribus, quo vti taliter incipiat per vnum menſem, poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti.
Aliud efficacius. ¶ Caputpurgium efficacius ſupraſcriptis. ℞. *caputpurgium ſupraſcriptum primum, pulueris ireos* ʒ *ß.
miſce.* Iſto vtatur caſu quo velit efficacius caputpurgium, vt ſupra de alio dictum eſt. ¶ Pilulæ ſolu-
Pilulæ. tiuæ faciles & vſuales. ℞. *pilularum de hiera. ſ. rheubarbari electi agarici. ana* ℈ *j ſpica gran. ij. ſalis gemmæ.* C
gran. j. miſce & cum electuarii indi. q. ſ. fiant pilulæ .viij. Iſtis vtatur omnibus duobus menſibus ſemel cum
Potio dig. aliis modis dictis in eradicatiuo ſupraſcripto. ¶ Digeſtiuum confortatiuum & vſuale. ℞. *aquæ abſ.* ℥ *ij a-
quæ menthæ, aquæ cichoreæ an.* ℥ *j cinamomi, cuſcutæ an.* ℈ *ß. ſacchari candi.* ℥ *j. puluerizanda puluerizentur
ſubtiliter deinde miſce.* Iſtud ſumat ſingulo menſe quatuor diebus continuis cum modis, vt ſupra in pri-
Pilulæ. mo digeſtiuo. ¶ Pilulæ aliæ ſolutiuæ faciliores & vſuales. ℞. *pilularum alephangi.* ℈ *ij. rheubar. electi* ℈ *j.
ſpica. gran. ij miſce & cum electuario indi formentur pilulæ .viij.* Iſtarum aſſumat a tribus vſque ad v. omni-
bus .xx. diebus ſemel in mane cum ſurgit, poſt quarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis quinque. ¶ Mi-
xtura ſtomachi & epatis confortatiua. ℞. *ſumitatum abſynth. q. ſ. pro raphiolo, paſſularum paruarum nigra-
rum quantumlibet, pulueris maſticis, pulueris coriandri præpa. pulueris cinamomi an quantumlibet, vitellum
Paſta. oui j. Abſynthium minutim incidatur & non piſtetur, deinde fiat raphiolus trium vel iiij. bolorum, qui mo-* D
*dicum prius bulliat, deinde ab ipſo cutis extrinſeca amoueatur. ſ. paſta & ſolum mixturam intrinſecam come-
dat, & hoc in mane cum ſurgit octo diebus cōtinuis in omnibus quadraginta diebus, deinde ieiunet horis qua-
tuor poſt ipſius aſſumtionem.* Qua vti incipiat per xx. dies poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcri-
pti. ¶ Confortatiuum ſtomachi vt ſupra ℞ *maſticis* ʒ *ij. Iſtius maſticis granorum aſſumat* ℈ *j in mane cum
ſurgit bis in hebdomada, poſtea ſtet ieiunus horis .iiij.* Quo vti incipiat quinta die poſt aſſumtionem ſupra-
ſcriptæ mixturæ ¶ Confortatiuum ſtomachi aliud, vt ſupra, & cibi in ſtomacho detentiuum. ℞. *coriand.
præpa. ſecundum canon. dictum conſec. ſolum cum vna leui coopertura ſacchari* ℔ *j. Iſtorum coriandrorum
aſſumat* ʒ *j ſeu cochlear. j. ante cibum & ʒ j. poſt cibum interpolatim.* videl. vna die ſic & alia non, quibus vti
incipiat die ſequenti aſſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Confortatiuum vt ſupra. ℞. *piſticorum
electorum & debite mundatorum* ℔ *j his vtatur ante cibum a media* ℥ *. vſque ad j.* Nota quod ſupraſcriptis E
medicinis nō vtatur tempore magni caumatis. videlicet a die 3. Iulii vſque ad xx. Auguſti incluſiue, præ-
terquam enemate ſolutiuo minoratiuo & coriandris. Item ea die, qua vtitur vna ex ſupraſcriptis medi-
cinis, non vtatur alia. Et quia corporum diſpoſitiones videlicet ſanitas ægritudo, neutralitas, & cauſſæ &
accidentia eatum, & virtutis tenor varietatem tam formalem, quam gradualem in ipſis faciunt. Proinde
medicinis cum cano. ſupraſcriptis, vtatur conſilio periti Medici.

CONS. LXIII. *Contra debilitatem digeſtiuæ ſtomachi, appetitiuæ & retentiuæ oris ſtomachi.*

Enema. RECipe clyſtere vſuale ex oleis liliorum alborum &c. vt ſupraſcriptum eſt in cura ſupra dolorem re-
nalem. Iſto enemate vtatur, vt ſupra in caſu eiuſdem clyſteris ſupraſcripti in cura doloris renalis.
Pilulæ. ¶ Solutiuum minoratiuum facile. ℞. *pilularum de hiera ſimplici* ʒ *j. pulu*e*rum coriandrorum præpa.*
℈ *j. miſce & cum ſyr. de abſ. q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ. vij. pro* ʒ. Si non timet de dolore re- F
nali, ſed potius de alteratione ſtomachi, tunc iſtas pilulas aſſumat in aſſumtione minoratiui ſupraſcripti
Potio digeſtiua. in dolore renali. ¶ Digeſtiuum ſtomachi confortatiuum. ℞. *ſyruporum de mentha* ℥ *ß. de abſynth.* ℥ *j oxy-
mell ſimplicis* ℥ *ß. aquarū abſynthij* ℥ *ij menthæ* ℥ *j. miſce.* Illud digeſtiuū aſſumat debite calidum ꝑ horas
ix. poſt cœnam præcedentem, cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione digeſtiui ſupraſcri-
Pilulæ. pti in dicto dolore renali. ¶ Solutiuum eradicatiuum facile. ℞ *pilularum de hiera ſimplici* ℈ *ij agarici* ℈ *j.
ſalis gemmæ gran j. pulverum coriandrorum præpa.* ℈ *ß. miſce & cum ſyrupo de abſynth. q. ſ. &c. fiant pilulæ vt
hic immediate ſupraſcriptæ.* Iſtas pilulas aſſumat per viij. horas poſt cœnam immediate præcedentem
cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti in dicto dolore
Sacculus ſtomachalis. renali. ¶ Sacculus confortatiuus ſtomachi vt ſupra. ℞. *abſynth partes iiij. menthæ partes ij. roſarum. florum
labruſcæ partem j macis* ℥ *j. calami aromatici, garyoph. an.* ℥ *j ß. maſticis* ℥ *iij. coriandrorum præparatorum,* G
coral. ru. an. ʒ *j Contundantur omnia craſſo modo, deinde ex ipſis fiat ſacculus forma ſcuti. Iſtum ſacculū reti-
neat ſuper ſtomacho octo diebus continuis, deinde remoueat ipſum per quatuor dies: poſtea reponat ipſos octo
diebus aliis continuis, & ita remittetur quater in vno menſe:* deinde ipſum dimittat per tempus notabile.

Item

A Item ipſo etiam poteſt vti aliquando, præterquam tempore magni caumatis. ¶ Vnctio confortatiua, vt ſupra immediate ℞. *horum trium oleorum ſ. maſticis ℥ j cydoniorum ℥ ß. abſynthii ℥ j ß. Et iij. puluerum ſequentium gárioph. ℈ j maſticis ℈ ß. abſynthii ʒ j ſpicæ gra. vj macis ʒ ß. calami aromatici gra. ß. menthæ ʒ ß. florum labruſcæ ℈ j coriandrorum præpa. coral. ru. roſarum ana ℈ ß. ceræ q. ſ. pro vnguento molli miſce, & cum modico aceti q. ſ. ad penetrãdum fiat vnguentum molle pro ſtomacho.* Iſta vnctione calida vngatur ſtomacho ieiuno bis in die totus ſtomachus, incipiendo ab ore ſtomachi incluſiue, qua vnctione taliter vngatur diebus iiij intermiſſis inter dies aſſumtionis ſacculi ſuper ſtomacho, quibus non retineat ſacculum. ¶ Aromata ſtomachi confortantia, vt ſupra. ℞. *nucis moſc. macis ana ʒ ß gárioph. ʒ j. croci ℈ j. cinamomi. ſacchari albiſſimi ana ʒ ij puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde miſce.* Iſtis aromatibus ſecundum quantitatem ipſarum meliorem vtatur ſuper ferculis ter & quater in hebdomada, præterquam tempore magni

Vnguentũ ſtomachale.

Puluis ex aromatibus.

B caumatis. ¶ Trochiſci ſtomachi confortatiui, vt ſupra. ℞. *trochiſcorum de abſynthio, de diarhodon, de rheubarbaro ana ℈ j. ſaccha. albiſſ. miſce, & cum ſyrup. de mentha q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro ʒ* Iſtarum pilularum non ſolutiuarum aſſumat ʒ ß. in mane cum ſurgit, omnibus 20. diebus præterquam tempore magni caumatis. ¶ Confectio confortatiua ſtomachi, vt ſupra. ℞. *ſpecierum aromatici roſati deſcriptione Gab. ʒ ij. diacinamomi ʒ ß. coral. rub. ℈ j. coriandrorum præparatorum ʒ ß ſacchari albiſſimi ℥ viij miſce, & cum aqua abſynthii q. ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis iij ʒ pro quocunque morſello.* Huius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane, cum ſurgit ſingula hebdomada ſemel, præterquam tempore magni caumatis, deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus. ¶ Mixtura ſtomachi confortatiua, vt ſupra immediate. ℞. *foliorum abſynthii q. ſ. pro raphiolo, paſſularum paruarum nigrarum quantumlibet, pulueris maſticis, coriandrorum præparatorum, coral. ru. ana*

Trochiſci ſtomachales.

Morſelli.

Boli.

C *quantum libet, vitellum oui j. abſynthium minutim incidatur modo piſtentur omnia ſimul incorporentur, & fiat vnus raphiolus, qui poſtea modicum bulliat.* Iſtius mixturæ aſſumat tres aut quatuor bolos in mane cum ſurgit 10. diebus continuis, & hoc tempore veris, & etiam tempore hyemis: deinde poſt ipſius aſſumtionem comedat j ʒ vel ij. coriandrorum medie confectorum, vt oris amaritudo remoueatur. ¶ Digeſtiuum aliud valens ad id, quod ſupra in digeſtiuo primo huius curæ ſtomachi, &c. ℞. *aquarum abſynthii ℥ j ß menthæ, cichoreæ capill. vene. ana ℥ j. ſacchari albiſſimi ℥ j. pulueris maſticis ℈ j. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat in aurora tribus dieb. continuis in ſingulo mẽſe ſemel, præterquam in tempore magni caumatis cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione digeſtiui ſupraſcripti. ¶ Confortatiuum ſtomachi. ℞. *maſticis albi & lucidi ℈ ß. Iſtius maſticis aſſumat ℈ ß. in mane cum ſurgit duobus diebus in ſingulo menſe.*

Digeſtiuũ.

D CONS. LXIV. *Contra debilitatem ſtomachi.*

SOlutiuum facile & ſtomachi confortatiuum. ℞. *mannæ electæ ℥ ij pulparum tamarindorum ʒ ij. aquæ abſynthii ℥ j. ſeri caprini ℥ iij. Pulpa tamarin. infundantur & diſſoluantur optime in dicto ſero & fiat potio.* Iſtam aſſumat in aurora, &c. non aſſumat lauatiuum aliquod, pro ferculo blites comedat cum boragine, & feniculo & carnes laudabiles. ¶ Confortatiuum ſtomachi. ℞. *oleorum iij. infraſcriptorum ſcil. abſynthii ℥ ij maſticis ℥ j. cydoniorum, myrtillorum ana ℥ ß puluerum iij infraſcriptorum ſcil. abſynthii ʒ j. maſticis, menthæ, myrtillorum ana ʒ ß. calami aromatici. ſpicæ ana ℈ j macis ℈ ij. gárioph. ʒ ß. cyperi, roſarum, florum labruſcæ ana ʒ ß. coral. ru. ʒ j coriandrorum præparatorum ʒ ß ceræ nouæ q. ſ. ad omnia incorporandum miſce & cum modico aceti q. ſ. ad penetrandum fiat vnguentum molle pro ſtomacho.* Et hoc ſtomachus vngatur cum manu calida ipſo ſtomacho exiſtente ieiuno in mane ſaltem in

Potio ſolutiua & confortatiua.

Vng. ſtomachale.

E die ſemel prius habito ventris beneficio, præterquam tempore magni caumatis, quo tempore non fiat vnctio. ¶ Confortatiuum ſtomachi, vt ſupra. ℞. *abſynthii viridis M ij. menthæ viridis M j ſe. myrtillorum ℥ ß maſticis ʒ iij garyoph. ʒ j. calami aromatici ʒ ij. macis ʒ ß. cyperi ℥ ß ſpicæ ʒ ij. florum labruſcæ, roſarum ana M ß coriandrorum præparatorum ℥ ij Contundantur omnia craſſo modo exceptis herbis viridibus, deinde omnia ſimul miſce, & fiat ſacculus in forma ſcuti pro ſtomacho.* Si medicamen permutare voluerit, conuenit vt iſtum ſacculum ſibi apponat ſuper ſtomachum in mane cum ſurgit prius habito ventris beneficio, & ipſum taliter retineat de die, & non de nocte, quo non vtatur tempore magni caumatis. ¶ Cõfortatiuum ſtomachi vt ſupra. ℞. *abſynthii viridis M ij. menthæ viridis M j ß. ſe. myrtillorum ℥ ß. florum roſarũ labruſcæ ana M ß. maſticis ʒ j calami aromatici ℥ ß ſpicæ ʒ j macis ℥ ß. gárioph. ʒ ij coriandrorum præparatorum ℥ ij nucũ compreſſi ℥ ß Contundantur omnia craſſo modo, præterquã herbæ & flores, deinde omnia*

Sacculus ſtomachalis.

Fomentatio ſtom.

F *ſimul bulliant in aqua fluuiali q. ſ. pro fomentatione ſtomachi vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ.* Si medicamen conuenit efficacius priori immediate, tunc in hac decoctione ſuauiter calida infundatur ſpongia, qua prius bene expreſſa poſtea panno lineo ſubtili raro & albo inuoluta taliter ſtomacho apponatur ipſo ieiuno exiſtente, & proprie in mane per duas horas ante prandium quatuor diebus continuis prius habito ventris beneficio, deinde ſtomachus ipſe debite exſiccetur cum panno lineo. Vltimo pellis agnina ſubtilis ſuper eundem ſtomachum ponatur ſuper quo retineatur ſaltem vſque poſt prandium per duas horas. ¶ Confortatiuum, vt ſupra. ℞. *abſynthii ſicci ʒ ij coriandro. præpa. ʒ j. coral. ru. ʒ ß. puluerizentur omnia ſubtiliter. Deinde cum ſyrupo de abſynthio ex ipſis fiant pilulæ v j. pro ʒ.* Iſtarum aſſumat tres in aurora vel in mane, cum ſurgit ſaltem ſemel in hebdomada, poſt quarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Medicamen aliud efficacius immediate priori. *Supraſcriptis immediate ad-*

Pilulæ

Aliæ

G *dantur menthæ ſiccæ ʒ j. macis ʒ j ß. garyoph. ʒ ß. calami aromatici ʒ j miſce & fiant pilulæ, vt ſupra.* Si medicamen congruit efficacius, iſtarum aſſumat tres, &c. vt ſupra, præterquam tempore magni caumatis. ¶ Confortatiuum, vt ſupra ℞. *maſticis albi & lucidi ʒ ij Iſtius aſſumat tria grana ſemel in ſingula medietate ſinguli menſis in mane cum ſurgit, vt de pilulis dictum eſt.*

CONS.

Cons. LXV. *Contra debilitatem ſtomachi a multo phlegmate cum aliquali cholera, & repletione capitis cum grauitate ab eadem, cum ventoſitatis multitudine in membris naturalibus, & renum dolore aliquali.* A

Clyſter. EDuctiuum materierum communium ab inteſtinis. ℞. *olei oliuarum maturarum coloris tamen*
clari, boni odoris, vnius anni & ſuauis ſaporis ℥ x. olei liliorum alborum ℥ vj. vitellos oui numero ij.
Alim. *pulueris ſacchari ℥ ß. ſalis communis ʒ ij. miſce & fiat clyſtere.* Eductiuum vt ſupra. ℞. *foliorum*
bletis. M j. maluarum. M j. mercurialis M j ß. radicum althaæ ſiue maluauiſci. M ß. ſeminum fœ-
nugreci, lini, carthami. an. ℥ ß. vitellos oui numero j. caſſiæ f. ʒ ij. hierapicra, ſacchari ru. an. ʒ j. olei oliuarum
Potio. *optimi ℥ vj. ſalis communis ℥ ß. herba, radices & ſemina bulliant &c. pro clyſteri.* ¶ Solutiuum materierum
communium a ſtomacho & inteſtinis. ♃. *caſſiæ f. electæ ℥ j. pulparum tamarindorum piſtatarum ſubtiliter* B
Bolus. *ʒ iij. aquæ abſynthij ℥ j. ſeri caprini. q. ſ. pro potione.* Quod ſi ſupraſcriptum ſolutiuum in forma potionis nõ
Potio. eſſet ipſi gratum. ℞. *caſſiæ & tamarum. vt ſupra ſacchari tabarzet. q. ſ. p dactylo.* Quod ſi vult ſolutiua gra-
tiora. ♃ *mannæ electæ ℥ ij. tamarum. piſtatorum vt ſupra ʒ ij. aquæ abſynthij ℥ j. ſeri caprini. q. ſ. pro potione.*
Bolus. Aut ℞. *mannã & tamarind. vt ſupra ſacchari tabarzet. q. ſ. pro dactylo & fiat dactylus vt ſupra.* ¶ Solutiuum
Pilula. minoratiuum materierum propriarum a ſtomacho cerebro, renibus & inteſtinis vſuale. ♃. *pilularum de*
biera ſimplici, pilularũ alephanginarũ, agarici an. ℈ j. ſalis gemmæ, zinzib. an. gra. j. miſce & cũ ſyrupo de ſtœ-
Potio dig. *chade q. ſ. reformentur pilulæ. vij. pro. ʒ.* ¶ Digeſtiuum materierum in dictis membris. ℞. *ſy. de abſynt. ℥ j ſy-*
rupi de ſtœchade, oxymellis ſimpl. an. ʒ ß. aquarum abſynt. ſaluiæ ana. ℥ j aquæ cicho. ℥ j ß. miſce ¶ Solutiuum
Pilula. materierum eradicatiuum vt ſupra ℞. *pilularum fœtidarũ, aurearum an ℈ j. agarici ℈ ß. ſalis gẽmæ, zinzib.*
an gra. j. miſce & cum ſy. de abſynthio & ſtœchad. an. q. ſ. fiant pilulæ. vij. pro. ʒ. ¶ Digeſtiuum vt ſupra vſuale. C
℞. *aquæ abſynth. ℥ ij. aquarum ſaluiæ, capil. ve. cichoreæ an. ℥ ß. ſacchari albiſſimi ʒ j.* ¶ Solutiuum vſuale vt
ſupra ℞. *ſupraſcriptas pilulas compoſitas ex pilulis de biera ſimplici & alephangin poſitas in minoratiuo ſupra-*
Pilula confortantes. *ſcripto.* ¶ Confortatiuum cerebri, ſtomachi & membrorum omnium naturalium. ℞. *troch. de abſynth. ʒ j.*
de diarhodon. ℈ j. ligni aloes, nucis mu. an. ℈ ß. ſacchari albiſſimi ℈ ß. pulueriʒentur omnia ſubtiliter & cũ ſy-
ru. de abſynthio, & de ſtœchade an. q. ſ. reformentur pilulæ. vij. pro. ʒ. ¶ Diuerſiuum dictarum materierum
a cerebro & a ſtomacho euacuatiuum ipſorumque ſtomachi. ſ. & cerebri confortatiuum. ℞. *pilularum*
aſſaiaret ʒ ß. ¶ Diuerſiuum euacuatiuum & confortatiuum vt ſupra. ℞. *myrobal. chebulum conditum.*
Morſelli. ¶ Confortatiuum ſtomachi & cerebri vt immediate ſupra. ℞ *ſpecierum aro. ro. deſcrip. Gab. ʒ j ſpecierum*
diarhod. abba. diamoſchi dulcis an. ℈ ij. coriand. prepa. ℈ ij. coral. ru. ʒ ß. ſacchari albiſſimi ℥ x. miſce & cum
aquarum abſynthii & ſaluiæ an. q. ſ. confectio fiat ſolida in morſellis. ij ʒ. pro morſello. ¶ Confortatiuum ſto-
machi & cerebri. ℞ *foliorum abſynth. viridis terreni & nõ maritimi partes ij. aut. q. ſ pro raphiolo, ſaluiæ par-* D
tem. j. paſſularum paruarum nigrarum ʒ iij. vitellum oui numero. j ſpecierum infraſcriptarum. q. ſ. ad aroma-
tizandum, herbæ minutim incidantur &c. & fiat raphiolus in paſta craſſa ne frangatur, qui bulliat vſq; ad ſe-
Paſta. *midecoctionem immo minus deinde paſta abiiciatur, & de contento in paſta ſumat bolos. ij vel iij.* ¶ Aromata
Species pro condiendis cibis. confortatiua ſtomachi & cerebri, de quibus immediate fit mentio, ſupra. ♃. *coriand. prepa. ʒ j ß maſticis*
ʒ ß. cinamomi garyoph. an. ʒ j. pulverizentur omnia &c. ¶ Confortatiuum ſtomachi. ℞. *olei abſynthii ℥ j ß.*
Vnguentum ſtomachale. *oleorum ſpicæ, cidoniorum an. ʒ ß. abſynthij ʒ j. maſticis ʒ ß. ſpicæ, mẽthæ, garyoph. an. ℈ j corallo. ru. ℈ ß. cala-*
mi aro. nucis muſ. macis, radicum cyperi, galliæ muſc. cinamomi an. ℈ ß. florum labruſcæ aq. ℈ j. coriãdrorum
prapa. ℈ ij laudani ℈ j. ceræ q. ſ. miſce & cum modico aceti. q. ſ. fiat vnguentum molle pro ſtomacho, fiat medie-
Sacculus ſtomachalis. *tas recepti.* ¶ Confortatiuum ſtomachi vt ſupra. ♃. *foliorum abſynthii recentis partes iij. q. ſ. pro ſacculo ſto-* E
machi, menthæ recentis partem quartam, calami aro ſpicæ, garyoph. an. ʒ ij macis, cinamomi, radicum cyperi
an. ʒ j florum labruſcæ, roſarum an. ʒ j. coriandrorum præparatorum ʒ ij. corallorum rub ʒ j. Contundantur
contundenda craſſo modo, deinde omnia ſimul miſce & fiat ſacculus in forma ſcuti pro ſtomacho ¶ Conforta-
tiuum ſtomachi. ♃ *foliorum abſynthii M iij. menthæ, M j ß. florum labruſcæ, roſarum camomillæ, radicum*
cyperi ana. M ß. calami aro. ʒ ß. garyoph ʒ iij ſpicæ, cinamo. ana. ʒ iij. ſeminum feniculi, carui. an. ʒ ß. coriand.
Fomentatio. *præpar. ʒ ij. Contundantur omnia craſſo modo, deinde ſimul bulliant in aqua ciſternæ quantum ſufficit pro fo-*
mentatione vſque ad conſumtionem quartæ partis & modico aceto. q. ſ. ad penetrandum. deinde in decoctione
illa calida infundatur ſpongia & exprimatur & ſtomacho applicetur. ♃. ſpongias. ij. quantitatis proportio-
Lixiuium confortans cerebrum. nabilis ſtomacho pro ſupraſcripta fomentatione. ¶ Confortatiuum cerebri. ♃. *lixiuii facti ex cineri-*
bus tãtum ramorum vitis, & aqua ciſternæ, ambobus ſimul mixtis & bullitis ſufficienter. q. ſ pro debita capitis
lotione ſtœchados. ſaluiæ, roſmarini ana. M ß. foliculorum ſenæ. M j. baccarum lauri, maioranæ ana. M. quar- F
tam partem. violarum. M ß. bulliant omnia ſimul vſque ad conſumtionem quartæ partis lixiuii, cum quo la-
uetur caput ſingulis. xv. diebus tantum ſemel in mane ieiuno ſtomacho prius habito ventris beneficio. Aliis
vero diebus ſingulo mane habito prius ventris beneficio pectinet caput ſuum.

Cons. LXVI. *Contra relaxationem ſtomachi.*

NVtriens ſeu cibus & potus. Vinum bibat diaphanum ſeu clarum coloris grauatæ, vel rubini
ſeu medii coloris aut ciſiolum. Vinum etiam album poteſt bibere ſed non nigrum, ſitq; ipſum
Diæta. vinũ mediæ vinoſitatis & non poteciſerum, nec vinoſum, ne ſtomachi vel etiam epatis digeſti-
uam debilitet, & ne ſanguinem inflãmet ipſumq; ſubtiliet nec venas. Et tandẽ hæmorrhoidas
aperiat, & ſit ſaporis medii ſeu bruſci & nõ dulcis, quoniam vinum dulce epar oppilat, lymphetur q; vi- G
num ipſum quarta parte aquæ ſimplicis fluuialis, & melius aquæ ciſternæ decoctæ vſq; ad cõſumtionem
quartæ partis ipſius aquæ. Nam aqua cruda digeſtiuam ſtomachi & epatis debilitat, oppilationes & pro-
priæ viarum cibi adducit. ¶ De ſalata comedat in æſtate ad amplius ter in hebdomada in introitu menſæ
tres aut

A tres ant quatuor bolos ſalatæ leuiter bullitæ, quam comedat cum aceto mediæ acetoſitatis, ſeu acuitatis
lymphato, ſua aqua cocta. Et cum modico ſachari albiſſimi trium coctarum, vnde pro ſalata comedat
endiuiam cum tertia parte boraginis, & modicis foliis feniculi, ant lactucas ſimiliter comedat, ſed tamen
endiuia melior eſt ipſa lactuca. ❡ Gelaticū ſeu carnes bene digeſtibiles aliquas laudabiles ipſas ex infra-
ſcriptis carnib. laudabilib. ordinatas in gelatico ſecundū cā. adhoc cū modico croci & ſine aliis aromati-
bus. In hyeme cappares pro ſalata comedat, a quib. ſal ſit optime eductū, bullitos & cōditos ſecundū can.
communem ad hoc. Deinde eos comedat cum aceto mixto, cū modico vini & ſacharo albiſſimo, & ſine
aqua. Si vero oleum appetit cum ipſis capparibus, tunc apponat modicum olei temperati optimi. Bora-
gines cum aliquantulo menthæ & modico feniculi bullitos, &c. vt hic ſupra de capparibus, & eſt ſalata
hæc perfection. In temporibus autem mediæ, videlicet in 2. & 3. partibus veris, & in 1. & 2. partibus au- Plantæ.
B thumni ſalatam comedat ex cichorea, ſeu ſponſa ſolis cū boragine, &c. vt ſupra de capparibus. Lupulos
coctos & conditos ſecundum canō. &c. vt ſupra de capparibus in vere poteſt comedere aliquoties. Et ſi-
militer coctos, aſparagos & cōditos, vt ſupra de lupulis. Ipſos tamē aſparagos comedat ter in hebdoma-
da cum ſale & modico aceti, ſi acetū eſt ipſi gratū, & pane. Et nullo modo comedat oleū cum aſparagis,
nec aquam ipſorum aſſumat, quoniam tam oleum, quā aqua eorum ſtomachum valde laxat. Quinimo
aſparagus ipſe ſtomachum laxat, ſed tamē oppilationes membrorum naturalium aperit, & vrinam pro-
uocat. Pro ferculo aliquando comedat brodium cicerum rubeorum cum aliquib. granis eorum debito
coctorum. Item brodium caulium cum paucis foliis eorum. Item blites cum boragine; & aliquantulo
menthæ ſimul coctas. Et ſimiliter ſpinachias cum boragine & aliquibus pancis foliis feniculi. Et brode-
C tum, factum ex mica panis & vitello oui. Far ſeu farrum debite coctum mixtum cum vitello oui, deinde
comeſtum rarum, & non ſpiſſum, & cum aliquantulo pulueris coriandrorum præparatorum non con-
fectorum. Rapę bene coctæ conueniunt conditæ cum vitello oui & pulueris coriādri præparati, ſed non
amplius, quam bis in hebdomada. Amygdala cum boragine & ſine boragine facta. Cicera rubes fracta,
abiectis corticibus, cocta comeſta rara & nō ſpiſſa, etiam cum aliquātulo aromatum proximorū infra-
ſcriptorum comedere poteſt, ſed non amplius, quam bis in hebdomada. Radices petroſelini comedere
poteſt cum aliquantulo menthæ tempore frigido, ſed non amplius; quam ſemel in hebdomada. Nam
radices petroſelini notabilis ſunt apertionis, ſed menthę ſuccus ſanguinis fluxū retinet. Cucurbita cum
granis agreſtæ, & cum aliquātulo croci cocta & comeſta tempore notabilis caloris aliquoties iuuat non
amplius, quam ter in hebdomada. Sepemia facta ex pulpis alarum, pectoris & muſculis albis gallinarum
D cum amygdalis & brodio ipſarum gallinarum, & ſucco arācii & puluere coriandrorum præparatorum;
& ſacharo albiſſimo trium coctarum in æſtate & temporib. mediis comeſta aliquoties, ſed nō amplius;
quam bis in hebdomada. ❡ Ex carnib. conueniunt carnes vituli a duob. menſibus ad minus, vſq; ad 8. Carnes.
menſes ad amplius. Item carnes hædi vnius menſis ad minus, & duorum menſium ad plus. Item caſtrati
carnes conueniunt non minoris ætatis 8. menſium nec maioris vnius anni. Et carnes capreti caſtrati
non maioris ætatis. 8. mēſium aliquando, ſed raro poteſt ſumere de carnibus porcelli domeſtici à duo-
bus menſibus excluſiue, vſq; ad 8. menſes ad amplius, parum tamen & ipſis recentibus & non ſalſis. Et
ſimiliter de carnibus porcelli ſylueſtris à duobus menſibus excluſiue vſq; ad 8. ad amplius. Conuenien-
tes ſunt carnes caprioli ſylueſtris iuuenis, pullorum paruorum & craſſorum proportionabiliter ſecun-
dum tempora anni, carnes perdicum phaſianorum, turdorum, & proprie grana iuniperi comedentium
E temporib. hyemali & authumnali, alaudarum, palumborū domeſticorum, quamprimum ſunt cōple-
tarum pennarum. De his palumbis tantum tempore frigido comedat, & nō amplius ter in hebdomada.
Conueniunt carnes auium paruarum in arboribus aut cęſis degentium exceptis paſſeribus. Epata galli-
narum, anſerum, anatū, & proprie domeſticorum. Supraſcriptas aūt carnes in prandio comedat ſem-
per elixas. In cœna vero aſſatas vel elixas ad libitum. ❡ Piſces comedat omnes paruos tam maritimos, q̄ Piſces.
aquæ dulcis fluentis. Merolas, anguillas, barbonos, anguſigulas, arbores, paſſeres, ſipholeas auratas
ſgombros, ſaros. De gambarellis aliquando comedere poteſt, ſed non ſæpe, piſces petroſos aquæ dulcis
fluentis, themalos, lucios, paruos ſturiones, barbos paruos, ouis eorum abiectis; cauedanos paruos; tru-
tas paruas. De omnibus ſupraſcriptis piſcibus, paruis etiam in ſpecie ſua comedere poteſt ipſis elixis in
prandio, & in cœna aſſatis. Oua ſorbilia comedere poteſt diebus, quibus non comeduntur carnes, vide-
licet vitellum cum albumine tremulo in modum lactis. Oua fracta in aqua ſimiliter integre frixa; & o- Oua.
F ua in fritaliis mollibus. Caſei antiqui non minoris ætatis duorum annorū duos aut tres bolos poſt cœ-
nam vel prandium ad libitum ſemel in die comedere poteſt. Lac vero & omnia alia lacticidia, vt buty-
rum caput lactis zuncatas, &c. euitet. ❡ Aromata pro ferculis & ſaporibus. ℞ *cinnamomi electi, galan-*
gæ, garyophillorum, zinzib. croci, coriandrorum. præparatorū, ſachari albiſſimi trium coctarum, puluerizen- Aromata
tur omnia ſubtiliter, deinde ſimul miſcē. ❡ De iſtis aromatibus aliquando vti poteſt ſuper ferculis & in ſa- pro ferculis.
poribus, ſed non amplius, quam ter in hebdomada, & non exiſtente tempore calido. ❡ Sapores come-
dat, vt vinum granatorum cum aliquantulo ſachari optimo, agreſtam, ſuccum limonium, ſuccum aran-
cii. Et proprie iſta cum duabus partibus boni brodii carnis tantū mediæ pinguedinis, vitello oui, & paſ-
ſulis paruis nigris, aut cum paſſularum ipſarum melle. Limoniam factā ex ſucco limonum & ſacharo
albiſſimo & amygdalis dulcibus excorticatis, vel ex ſucco citri, vel arancii, vel vino granatorū, aut etiam
G cum paſſulis vel ipſarum melle. Salſam factam ex modicis lactucis & ſerpillo, leuiſtico, ſatureia, & mo-
dico aceti non multum acuti, & brodio. Compoſitam canonice coctam & factam ex rapis cum modico
aceti nō multum acuti, & ſpeciebus exiſtentibus ad hoc, vt coriandro catui, &c. ſecundum can. ſed ta-
men ſine ſinapi. Iſta tamē compoſita raro vtatur. Si vero vult ſupraſcriptos ſapores acres dulcorare, tūc

ponat ſacharum in ipſis ſaporibus, aut paſſulas nigras paruas aut cibum & omnia bene piſtata, ſed paſſulæ ſunt meliores. Fructus comedat poſt cibũ aliquã videlicet poma cocta cũ coriandris confectis vna A
ſola coopertura ſach. Pira cocta cum coriandris, ſimiliter iuiubas aliquando, ſed mundas a ſuis corticib. Perſica boni ſaporis, & proprie perſica cydonia: ſed hæc melius comeduntur ante cibum, de omnib. tamen modicum comedat. Ante vero cibum poteſt comedere ceraſa, peponas, maraſchas, ſed de omnib. non ſæpe & modicum: pruna damaſcena, & etiã anguſtiẽſia & nigra, ficus recẽtes, & vuas bene maturas, & proprie poſt earum collectionem ſubſolatas 2 dies ad minus. De his quatuor ſæpius & liberius poteſt comedere ante cibum moderate tamen & nõ ſæpe. Poſt omnẽ cibum comedere poteſt diacydoniton de ſacharo ſine ſpeciebus ℥ ß. Coriandros præparatos deinde confectos cum vna coopertura ſachari albiſſimi cydonium condĩtum ſine in conſerua. Item cydonium coctum deinde cum dictis coriãdris comeſtum.
Potio. ¶ Solutiuum facile. ℞ manna elect. aq. abſynthii q. ſ. pro potione miſce & fiat potio. Iſtud ſolutiuum facile aſſumat debite calidum & non tepidum in aurora, & ſtet in lecto per vnam horã poſt ipſius aſſumtionem non dormiat interim, ſed ſi dormit non dormiat amplius quam per vnam quartã horæ. Tranſacta vero dicta vna hora ſiue dormierit, ſiue non, tunc ſurgat & nõ vlterius dormiat. Et poſtquam ſurrexerit, ſtet ieiunus nõ amplius horis 4. nec minus horis 3. Et interim partim deambulet & partim ſedeat, prout ſuæ naturæ eſt gratius. Et non ſumat lauatiuum aliquod, ſed in dicto termino quatuor aut trium horarum prandeat. Et pro ferculo comedat blites cum boragine & aliquantulo menthæ. Et comedat carnes lau- B
Alia. dabiles, vt pulli hædi, vituli, perdicis aut phaſiani, aut alias huiuſmodi laudabiles carnes. ¶ Digeſtiuum confortatiuum. ℞ ſyrup. de abſynthio ℥ j. ß coriandrorum præparatorum ℥ v. aquarum acetoſæ ℥ ß. cichoreæ ℥ ß miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat debite calidum & non tepidum in aurora quatuor diebus continuis ad minus. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis 4. Et interim dormiat ad libitum, ſed non amplius duabus horis. Hoc digeſtiuo taliter vtatur, quando ſtomachus eſt relaxatus ad fluxum. C

Conſil. LXVII. *Contra ardorem ſtomachi.*

Confect. CONfectio prima. ℞ *diadragaganti frigidi* ℥ j. ¶ Confectio ſecunda. ℞ *diapapaueris* ℥ j. *iſtarum confectionum vtatur quantitate ad libitum*, & quanto amplius, tanto melius, non excedendo ℥ ij. in die naturali. Item teneat ſæpe in ore inter genam & maxillam de ipſis quantitatem auel-
Syrupus. lanæ ¶ Syrupus ℞ *mell. roſ. colati.* ℥ ß. *iulep. viol.* ℥ ij. *aq. plantag.* ℥ j. *miſce & aromatizentur cum modico maſtices* ¶ Syrupus alius. ℞ *ſyr. de granatis quantitatem ad libitũ aq. hordei ad duplum ſyrupi, mi-*
Alius. *ſce & aromatizentur, vt ſupra* ¶ Syrupus alius. ℞ *ſyr. de cydoniis* ℥ j ß *ſyr. de granatis* ℥ j *aq plantaginis* ℥ j.
Alius. *miſce & aromatizentur, vt ſupra.* De iſtis ſyrupis dictis aſſumat ſæpe in die naturali quantitatem ipſorum ad libitum non excedendo ℥ vj ℥ ¶ Confectio alia. Aſſumat de diacydoniton ante cibum quantitatem nucis. Vtatur phiſticis, vtatur granis pini prius infuſis ter in aqua feruente, vtatur paſſulis nigris paruis & hoc ante cibum in medio cibi, poſt cibum & inter cibum, & cibum ad libitum. ¶ Confectio ſeu ele- D
Electuarium. ctuarium. ℞ *paſſularum paruarum nigrarum* ℥ ß. *cydoniorum optime coctorum* ℥ ij. *gummi arabici* ℈ ij. *pinearum præparatarum in aqua feruente, vt ſupra* ℥ ß. *boli armeni* ℥ ij. *trochiſcorum de terra ſigilata* ℥ j. *miſce & cum ſyrupi myrtini. q. ſ. pro electuario fiat electuarium.* Huius confectionis ſeu electuarii aſſumat ℥ ij. per duas horas ſtomacho ieiuno ad minus ante prandium, & ante cœnam.

Conſil. LXVIII. *Contra vomitum vermium in nocte dormiendo, quandoque viuorum, & quandoque mortuorum.* E

Pilulæ ſolutiuæ. SOlutiuum facilimum ℞ *aloes ſuccotrinæ* ℈ j *myrrhæ* ℥ j. *croci gra. x. coriandrorum præparatorum* ℈ ß. *miſce & cum ſyr. de abſynthio q. ſ. ad incorporandum fiant pilulæ x. pro* ℥. *Iſtarum pilularum aſſumat a*
Alia confortatiua. *tribus vſque ad 5. ad libitum in mane cum ſurgit: deinde poſt aſſumtionem ſtet ieiunus quatuor horis, quibus taliter vtatur 15. diebus continuis ſemel in duobus menſibus.* vna vtatur duobus menſibus continuis quatuor vicibus æqualiter diuidendo tempus. ¶ Pilulæ aliæ confortatiuæ membrorum non ſolutiuæ & vermium interfectiuæ ℞ *nigellæ* ℥ ß *abſynthii* ℥ j. *ariſtologiæ ro.* ℈ j. *ſandaracæ* ℥ ß. *gentianæ* ℈ j *zenonicæ ſeu ſementinæ* ℥ j *coriandrorum præparatorum, coral. rub. ſeminum portulacæ an.* ℈ j. *ſachari albiſſimi* ℥ ß. *miſce & cum ſyr. de abſynthio q. ſ. ad incorporandum fiant pilulæ x. pro* ℥. Iſtarum pilularum non ſolutiuarum aſſumat a vj vſque ad ix. in mane, cum ſurgit deinde poſt aſſumtionem ſtet ieiunus 4. horis. Quib. taliter vtatur tantum in hebdomada ſemel in duobus menſibus. Poteſt etiam ipſas aſſumere, quando ieiunat & hoc in ſero, quando vadit dormitum, & quando aſſumit iſtas, non aſſumat alias: comedat aliquando nuces communes ſolas ſtomacho ieiuno 3. vel 4. ſine potu: deinde poſt aſſumtionem ſtet ieiunus horis duabus, & melius tribus: & adhuc meliores eſſent nuces rancidæ, quam dulces ſanæ, ſi rancidas comedere poſſet, ſed ſi non poteſt, ſaltem ſanas comedat, & bis in hebdomada aut ter ſtomacho ieiuno. F

Conſil. LXIX. *Contra vomitum & proſtrationem appetitus.*

Potio ſolutiua. ASpergatur facies aqua frigida tempore vomitus & fricentur manus a cubito infra. ¶ Solutiuum ℞ *mannæ* ℥ j. *tamarindorum* ℥ j. *aq. abſynthii q. ſ. pro potione.* ¶ Aliud ℞ *caſſiæ fiſt.* ℥. *ta-*
Alia. *marindorum* ℥ j. *aq. abſynthii. q. ſ. pro potione.* Illas aſſumat, quam eſt ſibi gratius, cum modica obſeruatione, cum cuſtodia, vtatur coriandris confectis cum vna leni coopertura ſachari, & hoc ante cibum, & poſt cibum & quantitatẽ ſumat ad libitum. ¶ Cõfectio ſeu electuarium. G
Electuarium. ℞ *paſſularum paruarum nigrarum* ℥ ß *cydoniorum optime coctorum* ℥ ij. *gummi arabici* ℥ ij *pinearũ præparatarum, ſecundum can.* ℥ ß. *boli armeni* ℥ ij. *trochiſcorũ de terra ſigillata* ℥ j. *miſce & cum ſyrupo myrtino fiat electuarium*

A *electuarium ſiue confectio.* Iſtius aſſumat ʒ iij. per duas horas ſtomacho ieiuno ante prandium, & ante
cœnam, *vtatur aqua carnis. ℥ iiij. puluerum roſarum rube. coriandrorum an. ℈ j. miſce.* Iſtam aquam aſſu-
mat ante cœnam per duas horas: vtatur miua cydoniorum loco ſaporum aliquorum ante prandium
per duas horas. ❡ Syrupi. ℞. *miua cydoniorum ℥ j ß. ſyrupi roſarum ℥ ß. aquæ abſynthii ℥ j.* ❡ Alius ſyru- Syrupus. Alius.
pus. ℞. *vini granatorum ℥ j. pulueris roſ. ℈ j. aquæ abſynthii ℥ j. ſachari albiſſimi ℥ ij. Iſtis ſyrupis vtatur ca-
lidis in aurora modo vno, modo alio, ad libitum.* Vtatur perſicis in vino odorifero, & de his aſſumat vnum
vel duo poſt cibum. Aſſumat aliquoties de oliuis immaturis & capparibus, vt ſibi placuerit ante cibum,
poſt cibum, & in medio cibi, dummodo modicam quantitatem aſſumat pro vice. ❡ Emplaſtrum ℞. Emplaſtrũ
carnium cydoniorum coctorum optime. q. ſ. pro emplaſtro ſtomachi. florum labruſcæ, coriandrorum an. ʒ ij. ſtomachi.
coral. rub. ʒ ß. maſticis ʒ j ß. garyoph. calami. aromat. an. ʒ ß. vini cydoniorũ. q. ſ. pro emplaſtro, contundan-
B *tur contundenda & ſimul bulliant. Iſtud emplaſtrum extendat ſuper panno lineo in forma ſcuti & calidum
ſtomacho apponatur, & retineatur continue, & omni die ante cibum remoueatur.* Vtatur poſt cibum cydo-
niis optime coctis, quibus admiſceantur coriandri leuiter confecti. De iſtis aſſumat poſt cibum duo
vel tria cochlearia.

Consil. LXX. *Contra ſitim.*

MAſticet grana pinearum præparata ſecundum canon. & partem aliqualem deglutiat. Teneat
in ore ſemina cydoniorum. Teneat etiam cryſtallum infuſum in aqua frigida. ❡ Pilulæ ad Pilulæ.
id, quod ſupra. ℞ *perſicorum ℥ ij. dragantis ʒ ß. granorum pini ʒ ß. mucilaginis, pſyllii ʒ ß. ſemi-
num cydoniorum ʒ ß. ſeheſten ℥ ß. miſce cum ſyrup. de granatis. q. ſ. ad conficiendum fiant pilulæ*
C *craſſæ, quas teneat in ore ad libitum dum ſitit.*

Consil. LXXI. *Contra ictericiam.*

SOlutiuum. ℞. *caſſiæfiſtul. ℥ j. tamarindorum ʒ ij. rheubarbari elect. ʒ j. aquæ fumiterræ ℥ j. ſeri capri-
ni. q. ſ. pro potione, rheubarbarum prius minutim inciſum infundatur in dicto ſero per horas duodecim,
deinde optime exprimatur & coletur, & ſubſtantia abiiciatur, & expreſſioni reliqua omnia addantur
miſce & fiat potio.* ❡ Digeſtiuum. ℞. *ſyrup. acetoſi ſimplicis, iulepi violati an. ℥ j aquarum cuſcutæ, rapha-
ni an. ℥ j. endiuiæ ℥ j. miſce.* ❡ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *caſſiæfiſt. ℥ j. tamarindorum ʒ ij. rheubarba-
ri electi ʒ j electuarium ſucci roſarum ℥ j. aquæ fumiterræ ʒ j. ſeri caprini quãtum ſufficit pro potione. Rheu-
barbarum in fruſta minuta diuiſum, & non piſtatum infundatur in dicto ſero, vt ſupra, deinde reliqua om-
nia addantur, miſce & fiat potio, vt in alio.* ❡ Confectio ſpecierum diarhodonis. ℞. *ſpecierum diarhodo-
D nis abbatis ℈ j. triaſandalorum ʒ ß. trochiſcorũ de rheubarbaro ℈ ß. ſeminum communium maiorum frigi-
dorum ʒ iij. ſachari albiſſimi ℥ j. miſce & cum aqua cuſcutæ. q. ſ. ad incorporandum fiat confectio in morſel-
los iij. ʒ. pro morſello.* ❡ Solutiuum vſuale. ℞. *lactis caprini, carthami contuſi, carthamus infundatur in dicto
lacte tribus horis, deinde totum aggregatum cum coagulo coaguletur, & taliter dimittatur per horas duode-
cim. Vltimo ex dicto lacte in fruſta diuiſo auferatur ſerum. Deinde ℞. dicti ſeri ℥ iiij ſachari albiſſimi ʒ j. a-
quæ endiuiæ ℥ j. miſce.* ❡ Digeſtiuum vſuale loco ſyrupi. ℞. *aquarum endiuiæ ℥ ij. cuſcutæ ℥ j. ſachari al-
bi ʒ j. miſce.*

Potio ſolutiua. Digeſtiua. Eradicatiua. Morſelli. Digeſtiuũ vſuale.

Consil. LXXII. *Contra dolorem ſtomachi cum periculo vel inclinatione ad apoſtema.*

E EDuctiuum matericrum communium ab inteſtinis. ℞ *foliorum blitis. M ij. mercurialis. M ij.* Enema.
*radicum maluauiſci. M ß. ſeminũ fœnugraci, lini, carthami an ʒ ß. vitellum oui j. caſſiæfiſt ℥ j. hie-
rapicra, ſach. rub. an. ℥ ß. olei oliuarum ſecundũ can ℥ vi ſalis communis ʒ j bulliant ſecundum ca-
no. & fiat clyſtere.* Hoc clyſtere ſuauiter calidum ipſi imponatur omnibus xv. diebus ſemel &
ab hoc incipiat, & hoc ante cœnam per horam vnius diei immediate præcedentis diẽ aſſumtionis ſolu-
tiui minoratiui & eradicatiui infraſcriptorum, & in mane ante prandiũ die immediate ſequentis diem
dictorum ſolutiuorum. ❡ Solutiuum minoratiuum facile. ℞. *caſſiæfiſtul. electæ diaſenæ. ſachari albiſſimi.
q. ſ. pro dactylo, aquæ abſynthii. q. ſ. ad extrahendum caſſiam, miſce & fiat dactylus & teratur.* Iſtud ſoluti- Bolus.
uum minoratiuum aſſumat ſemel ad minus per viij horas poſt cœnam immediate præcedẽtem & poſt
ipſius aſſumtionem non dormiat, ſed iaceat hora 1. & ſurgat, & cum panno ſuauiter calido fricet ſibi
F ſuauiter ſtomachum, ventrem, & retineat taliter pannum, & ſeruet cetera, quæ ſeruantur in can. magno
ſolutiuorum, & non aſſumendo lauatiuum aliquod, quo etiam ſolutiuo, ſi ſenſerit iuuamentum, poteſt
vti ſingulis duobus menſibus. ❡ Digeſtiuum ſtomachi & epatis confortatiuum. ℞ *ſyr. de abſynthio ℥ j.
de mentha, oxymellis ſimplicis an. ℥ ß aquarum abſynthii, cichoreæ an. ℥ ß. aquæ menthæ ℥ j. miſce & fiat pro* Potio.
iiij. vicibus. Iſtud digeſtiuum aſſumat debite calidum in aurora vj. diebus continuis, & poſt ſtet ieiunus
horis ad minus quatuor & dormiat ad libitũ & incipiat vti die ſequenti ſolutiui minoratiui dicti. ❡ So-
lutiuum eradicatiuum. ℞ *pilularum de hiera ſimplici, aurearũ, agarici electi, rheubarbari electi an. ℈ j ſa-* Pilulæ.
lis gemmæ, zinzib ſpicæ an. g. ij. cum ſyrupo de abſynthio formentur pilulæ vij. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſu-
mat ℈ ij. ſecundum canonẽ magnum, & quas aſſumat poſt completam aſſumtionem digeſtiui. ❡ Con-
fectio confortatiua ſtomachi, epatis & cerebri. ℞ *ſpecierum aromatici ro. deſcri. Gal. ʒ j. diarhodon ab.* Confectio.
G *ʒ ß. diamoſchi dul. ℈ j. coriandrorum præparatorum ℈ j. coral. rub. ſachari albi ℥ v, ... fiat confe. ſecundũ can.
cum aqua abſynthii.* Iſtius confe. aſſumat duobus diebus continuis in hebdomada de mane cum ſurgit
j morſellum, & ſtet ieiunus tribus horis ad minus, & ea taliter vtatur vno menſe, & ea incipiat, vti ter-
tia die poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ❡ Pilulæ confortatiuæ & nõ ſolutiuæ. ℞. *tro-* Pilulæ confortantes.

ebiſcorum de abſynth ʒj. de rheubarbare ʒß ſpica cynam. an ℈ß. coriandr. præparatorum coral. rub. an. ℈j. cum ſyr. de abſynthio formentur pil. vij. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a trib. vſq; ad 5. ad libitum in mane cum ſurgit du .b. dieb. cõtinuis, & ſtet ieiunus horis tribus, quib. taliter vtatur in vno menſe, quib. vti incipiat poſt duos dies poſt aſſumtionem ſupraſcriptæ conſe. ❡ Vnctio ſtomachi confortatiua. ℞ A

Vnguentũ ſtomachale. *ol. de abſynth. ʒij. maſticis ʒj ſpica cydonior. an ʒß. pulu. abſynth ʒß maſticis ℈j. mentha ℈j. garyophyl. ℈ß. calam. aromat. ℈j. macis ℈ij. cyperi galliamuſca. an. ℈j cinnamomi ℈ß. florum labruſca. roſar. an ℈j. corallo rub. ℈ß. coriandrorum præparatorum ʒß. laudani ℈ij. cera. q. ſ. pro vnguento molli, & fiat vnguen.* Cum iſto vnguento vngatur ſtomachus cum manu calida 8. diebus continuis, & poſtea ſtet 8. diebus, quibus non vtatur & ita alternatim pluries ad libitum, & eo vti incipiat tertio die poſt ſolutiuũ, & eo etiam vtatur

Sacculus ſtomachalis. poſt fomentationem factis comple. infraſcriptam. Sacculus ſtomachi confortatiuus. ℞ *fol. abſynthii recentis partes ij. mentha recentis partem j. calam. arom. ſpica an. ʒij garyophyllorum ʒß. macis ℈ij. cinamomi ʒß cyperi ℈ij. maſticis ʒj florum labruſca. roſarum an. M j. coriandrorum præparatorum ℈ij. coral. ru. ʒß. contundantur craſſo modo, & fiat sacculus in forma ſcuti hunc ſuauiter calidum ponat ſuper ſtomacho in mane cum ſurgit & tota die ita retineat, & non in nocte. & hoc ſacculo vtatur illis octo diebus intermiſſis, quibus* B

Ceratum. *non vtitur vnctione ſupraſcripta.* ❡ Si vero vult efficacius medicamen ſupraſcripto ſacculo & vnctione, tunc minuatur olea vnctionis, & augeãtur puluerrs & cera proportionetur, etiam addatur picis naualis & reſinę. q. ſ. pro cerato, hoc cerato vtatur in caſu, quo velis medicamen efficacius, ſed vtatur modis,

Fomentatio. quibus ſupra in dicto ſacculo ❡ Fomentatio ſtomachi confortatiua ℞ *fol. abſynthii. M j mentha M. ij. flor. roſ. M j. chamomilla meliloti an. M j ſeminum feniculi, carui, coriandrorum præparatorum an ʒß. bulliant omnia ſimul in aqua ciſterna. q. ſ. pro fomentatione vſque ad conſumtionem quarta partis hac fomentatione vtatur dolore infeſtante ſtomacho ieiuno, & factis purgationibus, & hoc cũ ſpongia vel filtro, vel panno lineo cum modis & regulis fomentationũ* & permittas ipſam frigefieri. Medicinæ vſuales & faciles. Le- C

Potio lenitiua. nitiuum facilimum. ℞ *brodii pulli medi a pinguedinis ʒ vj. ſacch albiſſimi ʒ ij. miſce.* Iſtud ſuauiter calidum aſſumat per horam vnam ante prandium, ſine alia commixtione vel potu. ❡ Aliud facillimum. ℞ *paſſularum paruarum nigrarum ʒß ficus albas pingues nu. iij miſce.* Iſto vtatur, vt ſupra & eſt efficacius

Pilulæ. ❡ Pilulæ vſuales & faciles. ℞ *pilularum de hiera ſimplici rheubarbari electi, agarici an. ℈j. ſpica, ſalis gemma an. gra j. miſce & cum aq. abſynthii fiant pilulæ vij. pro ʒ.* Iſtas pilulas aſſumat omnibus duobus

Digeſtiuũ confortãs. menſibus ſemel cum regulis datis in ſolutiuo eradicatiuo præcedente, &c. ❡ Digeſtiuum confortatiuum epatis ſtomachi & membrorum naturalium. ℞ *aquarum abſynthii ʒij mentha, cichorea an ʒj. cinamomi ℈ß coriandrorum præparatorum ʒß. corallo. rub. ℈j macis ʒß miſce, vtatur hoc digeſtiuo cum ſupraſcriptis modis in cap. digeſtiui. & ipſum ſequantur, & præcedãt pilulæ immediate ſupraſcriptæ.* ❡ Con- D
fortatiuum ſtomachi & doloris prohibitiuum. ℞. *coriandrorum præpara. confect. cum vna ſola coopertura lib. j.* Iſtorum ſumat vnum cocbleare poſt cibum intermiſſis diebus, quibus incipiat vti poſt cibum. ❡ Solutiuum confortatiuum. vt ſupra. ℞. *phiſticorum elect mundatorum ʒ xij. Iſtis vtatur, vt ſupra, immediate de coriandris.* ❡ Confortatiuum, vt ſupra. ℞ *maſticis albi lucidi non puluerizati ʒij.* Iſtius maſticis aſſumat ℈j. in mane cum ſurgit bis in hebdomada diebus intermiſſis, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus quatuor horis. Quo taliter vti incipiat poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui per dies 20. & ipſo

Paſta. vtatur ad minus omni menſe ſemel. Mixtura ſtomachi & epatis confortatiua. ℞. *fumitatum abſynthii q. ſ. pro raphiolo paſſularũ paruarum quantum libet, pulueris maſticis, coriandrorum præparatorũ. an quantum libet cinamomi, vitellum oui fiat raphiolus ſecundum can. quem ſcis*, huius ſumat duos aut tres bolos in mane cum ſurgit, omni menſe ſemel. & ſtet ieiunus ad minus horis iiij. accipiat illis diebus. quib non E

Cibi vitãdi. aſſumit maſticem & continuet per menſem ad minus ❡ Caueat a cibis de paſta, lacte a caſeo molli lacticiniis omnibus, piſcibus omnibus craſſis & maxime elixis, fructibus humidis frigidis, ſicut ſunt poma, pira, perſica cerasa, caueat etiam a lactucis, endiuia, portulaca, ſpinachiis, cucurbitia, cucumere, melonibus & ſimilibus. ❡ A carnibus craſſis & pinguibus, a leguminibus omnibus, niſi brodio cicerum rubeorum, caueat a naponibus, raphano ab acruminibus, vt ſunt allium, porrum, cæpæ, bulbus, & fungis

Potus. omnibus. Vinum acre & ſtipticum euitet, ſed vtatur vino coloris medii, paucifero, dulci, mediocriter fumoſo Potus multitudinem, & etiam cibi euitet ita, vt ſurgat a menſa cum reliquiis famis. Euitet coitum, motum fortem, aut equitationẽ poſt cibum non faciat, niſi ad minus poſt quatuor horas ventris ſtipticitatem fugiat, & cui prouideat ſupra. Nota quod cum ex morbo conualeſcit, vſque ad conualeſcentiam excluſiue dimittat omnia ſupraſcripta medicamina & maxime prima x. ſed ſolum teneat bonum regimen. F

Consil. LXXIII. *Contra ardorem ſtomachi intenſum cum aliquali ipſius debilitate.*

Potio minoratiua. Minoratinum facile familiare. ℞ *electuarii caſſiafiſtulati Nic. cui non addatur ſcãmonea, nec aliquod ſolutiuum ʒ x. coriandrorum præparatorum pul. ʒß. aquarum abſynthii cichorea an q ſ. pro*

Digeſtiua. *potione miſce & fiat potio, &c.* Digeſtiuum virtutis familiare. ℞ *aq. hordei excorticati ſecundum ca. ʒ vj. diadragantis remiſſe frigidi ʒij coriandrorũ præparatorũ pulueris ʒß miſce & aſſumat, ſed nõ tempore frigido.* Aqua hordei. ℞ *hordei excorticati parte j. aq ſimplicis partes xx. bulliant ad conſumtionẽ quar-*

Aqua hordei. *ta partis.* ❡ Digeſtiuum, vt ſupra efficacius priori. ℞. *digeſtiuũ ſupraſcriptũ ſeminum cõmunium aliorum frigidorum mũdatorum a corticibus ſuis, ſcil. cucurbita, cucumeris, citrulli, melonis an ʒß. piſtentur, & cum aqua hordei. q. ſ. diſtemperentur. deinde omnia ſimul miſce & bibat.* ❡ Solutiuum eradicatiuum facile. ℞ *ſolutiuum primum ſupraſcriptum. ſuc. roſ. tantũ, & non electua. quoniã electuarium ſtomachum debilitat ʒß.* G

miſce

A miſce & fiat potio. ¶ Digeſtiuum efficacius priore. ℞ ſyrup. roſ. ℥ j. de berberis, abſynthij an. ℥ ß. aquarum
acetoſæ, cichoreæ an. ℥ j ß. coriãdrorum præparatorum pul. ʒ ß. miſce. ¶ Solutiuum eradicatiuum efficacius, Pilulæ.
℞ pilularum communium infraſcriptarum, rheubarbari electi. an ʒ ß. ſquinanti, coriandrorum præparato-
rum an ʒ ij pul. pul. ſecundum canon. omnia deinde cum ſyrup. roſ. q. ſ. fiant pilulæ vij pro ʒ. in mortario ſine
igne. ¶ Pilulæ communes de quibus ſupra. ℞ al. ſuccitrinæ elect. ʒ ij. myrræ, croci an. ʒ j pul. pul miſce cum Aliæ.
ſyrup. roſ. fiat magdaleon in mortario ſine igne. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞ aquarum acetoſæ, abſynthii. an. Digeſt.
℥ j ß. vini granatorum ℥ j. coriandrorum præparatorum ʒ ß. ſacha al. ʒ j. miſce. ¶ Solutiuum vſuale. ℞ Potio.
prunorum ſolutiuorum pulparum tamarindorum ℥ ß. coriandrorum præparatorum noniter ʒ ß. pulpæ incidan-
tur & diſſoluantur in mortario cum aquis, deinde miſce & fiat potio. ¶ Stomachi confortatiuum, ardoris
remiſſiuum & mitigatiuum ℞ gemmarum & margaritarum, electuaris de gemmis & ſine ſpeciebus ʒ j.
B ſandalorum rub. gran. iij. coral. rub. gran. v. coriandrorum præparatorum ʒ j. macis gra. v. ſacch. albi ℥ iij.
aquarum acetoſæ, abſynthii an. q. ſ. ad omnia confect. & vtatur ſtomacho ieiuno & temporibus medijs. ¶ A- Rotulæ.
liud vt ſupra efficacius. ℞ diadragantis frigidi Nicolai ℥ iij. coriandrorum præparatorum ʒ j. miſce & cum
ſyrup. roſ. q. ſ. fiat confect. in mortario in rotulis, &c. ¶ Aliud vt ſupra efficacius. ℞ diadragãtis frigidi ℥ iij. Morſelli.
ſpecierum triaſandalorum ʒ ß. diarhodon abb. ℈ ß. coriandrorum præparatorum pul. ʒ j. piſtanda piſtentur
deinde omnia ſimul miſce, & fiat confectio in mortario in morſellis iij. ʒ. cum ſyrup. q. ſ. ¶ Aliud vt ſupra
efficacius. ℞ electuarii de perſicis M ſua diſtinct. j. antidotarii ſui ſine aromatibus in ipſo electuario deſcri- Electua-
pti ℥ iij coriandrorum præparatorum pul ʒ j ß. miſce & cum ſyrup. roſ. fiat confectio ſine reformetur elo- rium.
ctuarium. ¶ Ardorem ſtomachi mitigantia. Primum ſorbeat paulatim deglutiendo vnum ouum to-
tum crudum ſtomacho ieiuno ſaltem per vnam horam ante cibum, & melius, ſi ſolum albumen ipſius
C oui. Et etiam ipſum ouum coctum ſorbile & multum molle & valde modicum calidum, ſed tamẽ me-
lius eſt crudum. ¶ Secundum grana pini munda confect. cum coopertura ſachari albiſſimi, vt ſupra vel
ouo. Et melius grana ipſa non conf. quomodo libet, ſed tamen poſt præparata ſecundũ cano. doſis ℥ ß.
¶ Tertium ſuccus capreolorum vitis cum modico ſachari albiſſimi, & aliquantulo coriandrorum præ-
paratorum pul. ad idem iuuat. & erit ſapor pro carnibus, & aliis ad libitum. ¶ Confortatiuum, vt ſupra Poſta.
de aliis. ℞ abſynthii viridis terrent m ß. macis garyophilorum. an gra. v. coriandrorum præparatorum ʒ j. paſ-
ſulorum ℥ ij vitellum oui num. j. fiat raphiolus in paſta craſſa, & coquatur in brodio aquæ carnis, & parum
bulliat, poſtea dum moleſtatur comedat, de iſto ſine paſta, & poſt accipere poteſt, de paſſulis, ſed ad libitum ſui
eſt. ¶ Aliud vt ſupra. ℞ ſyruporũ de abſynthio ℥ j ß. roſati ℥ ß. aquarum cichoreæ ℥ ij menthæ ℥ j. miſce aſ- Potio.
ſum it hora digeſtiuorum. ¶ Stomachi confortatiuum, & vt ſupra. ℞ diadragantis remiſſe frigidi Nico- Morſelli.
lai ℥ iij. macis ʒ ß. ſpecierum aromatici roſ. deſcript. Gal j. coriandrorum præparatorum ʒ ß. florum labru-
D ſcæ gra. v. piſtanda piſtentur, & cum ſyrupo de mentha quantum ſufficit fiat confect. in mortario ʒ iij pro mor-
ſello. ¶ Aliud, ſed efficacius. ℞ confo. immediate ſupraſcriptæ ℥ iij. garyophilorum gra. v coral. rub. gra. j.
pul. pul. & cum ſyrup. de abſynthio fiat confe. vt ſupra.

CONSIL. LXXIV. *Contra debilitatem ſtomachi cum ventoſitate ipſius.*

SOlutiuum minoratiuum. ℞ pilularum communium infraſcriptarum ʒ j. maſticis. gra. iij. coriandro- Pilulæ.
rum ſiccorum præparatorum, non confect. gran. x pul. pul. & miſce omnia cum ſyrupo acetoſo ſimplici. q. ſ.
& fiant pilulæ vij. pro ʒ. ¶ Pilulæ communes, de quib. ſupra. ℞ aloes ſuccitrinæ partes iiij. myrræ par- Aliæ.
tes ij. croci partem j. pul pul. & cum melle ro. colati. q. ſ. pro pilulis conf. &c. Digeſtiuum & ſtomachi con- Potio.
fortatiuum ventoſitatiſque reſolutiuum. ℞ ſyrup. de abſynthio ℈ j ß. oxymellis ſimplicis ℥ ij. aquarum ab-
E ſynthii ℥ j ß. feniculi ℥ ß cichoreæ ℥ j coriandrorum ſiccorum præparatorum pulue. ℈ j. miſce & fiat potio.
¶ Solutiuum facile eradicatiuum ℞ pilularum primarum ℈ ij. agarici ℈ j. miſce agaricus inciſus infunda- Pilulæ.
tur in quantitate ſufficienti oxymellis ſimplicis, deinde omnia ſimul miſce in mortario reformentur pilulæ vj.
pro ʒ. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞ aquarum abſynthij ℥ ij feniculi ℥ ß. cichoreæ ℥ j ß coriandrorum prepara-
rum ℈ j. ſach albiſſimi ʒ j. miſce & fiat potio. ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞ pilularum primarum, &c.
¶ Stomachi confortatiuum ventoſitatiſque reſolutiuum. ℞ coriandrorum ſiccorum, deinde præparato-
rum non confe. ʒ j. macis ℈ ß. garyophillorum. gran. v maſticis ℈ j. piſtentur piſt. & in mortario cum ſyrup. roſ. Aliæ.
quantitate ſufficienti fiant pilulæ vij. pro ʒ. Iſtarum pilularũ non ſolutiuarum ſumat quatuor vel quinque
diebus alteratis omni menſe, &c. ¶ Stomachi & epatis confortatiuũ & ſimiliter ſplenis, vt imediate. ℞ Aliæ.
trochiſ. de abſynthio ʒ j. de rheubar. ʒ ß de roſis ℈ j. coriandrorũ præparatorum ʒ ß. pul. pul. & ſimul mixtis,
F vt ſupra fiant pilulæ vij. pro ʒ. aſſumat, vt ſupra immediate. ¶ Confortatiuum, vt ſupra immediate aroma-
tizet cum puluere coriandrorum ſiccorum præparatorum fercula ſua ſaltem duobus diebus in ſingula
hebdomada.

CONSIL. LXXV. *Contra caliditatem epatis, & fluxum choleræ ad ſtomachum.*

REcipe mannæ electæ ℥ ij ß. ſucci roſarum ℥ ß. aquæ endiuiæ ℥ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce & fiat Potio.
potio. Iſtud ſolutiuum aſſumat cum modis & ordinibus ſeruandis in aſſumtione ſolutiuorũ cum
cuſtodia. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞ caſſiæ fiſtul. ſucci roſarum an. ℥ j. aquarum endiuiæ, abſynthii Aliæ.
an ℥ ß. ſeri caprini q. ſ. pro potione, miſce & fiat potio Iſtud ſolutiuum aſſumat, ſi eſt ipſi gratius priori cum
modis & ordinibus &c. ¶ Syrupus. ℞ ſyrupi endiuiæ ex ſolo ſucco endiuiæ ℥ j. iulepi violati ℥ j. aquarum
cichoreæ, abſyn. an. lupulorum ℥ j. miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum in aurora per vij. horas poſt cœnam Syrupus.
G diei præcedentis. Et poſt ipſius aſſumtionem dormiat ſuper latere dextro ad libitum. Quem ſyrupum aſ-
ſumat diebus 5 continuis aut 6 Quem aſſumere incipiat die ſequenti, ſcil. poſt aſſumtionem ſolutiui ſu-
praſcripti. ¶ Syrupus. ℞ ſyr. de byzantiis ℥ j. oxyſach. ℥ ß. aquarum abſynthii ℥ j. cichoreæ ℥ ij miſce. Iſtum

ſyrupũ aſſumat in caſu, quo ſit ſibi gratior: primo vel in caſu, quo vellet oppilationes aperire, vel pro- A
Eradicatiuum. mouere aliqualiter. ❡ Solutiuum eradicatiuum. ℞ mãnæ elect. ℥ ij. rheubar. elect. ʒ ij. aquæ endiuiæ ℥ j. ſeri
caprini q. ſ. de potione, miſce & fiat potio. Illud ſolutiuum aſſumat cum modis & ordinibus ſolutiuorum
ſuprascriptorum poſt completam digeſtiui aſſumtionem. ❡ Solutiuum &c. ℞ caſſiæ ſ. ℥ j. ſucci roſ. ʒ ß.
diaphœniconis ʒ j ß. myrobalanorum chebulorũ ʒ ij ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce, myrobalani minutim in-
ciſi & triturati craſſo modo primo infundantur in dicto ſero, deinde optime exprimantur & colentur, & cola-
turæ addantur reliqua omnia. Iſtud ſolutiuum aſſumat ſi eſt ipſi gratius, aut cum cholera, phlegmate re-
quirit maiorem euacuationem. Quod aſſumat cum modis, vt ſupra. ❡ Potus loco ſyrupi. ℞ aquarum
endiuiæ abſynthii, lupulorum an. ℥ j. lactis ſeminum communium frigid. ʒ ij. miſce, & aromatizetur cũ mo-
dico coral. rub. Et omnibus adde ſach. al. Iſtas aquas aſſumat omni menſe ter ad minus cum modis & or-
dinibus deſcriptis in ſyrupis ſupraſcriptis, quas aſſumat durante caumate. Et vltra nihilominus poteſt B
ipſas ſumere in mane cum ſurgit & non eſt cura, ſi non dormit. ❡ Potus loco ſyr. ℞ aquarum cichoreæ,
epaticæ an. ℥ j. abſynthii ℥ j ß. vini granati ℥ j ſach. albiſſi. ʒ ij miſce. Iſtas aquas aſſumat, ſi quærit maiorem
Pilulæ digeſtiuæ. epatis infrigidationem & choleræ, aut ſi fuerint ipſi gratiores cum modis, &c. ❡ Pilulæ cõfortatiuæ di-
geſtiuæ nõ ſolutiuæ ℞ troch. de ſpod. ʒ j. de abſynth. ʒ ß. ſach. albiſſimi ℈ j miſce cum ſyr. endiuiæ, de ſolo ſuc-
co q. ſ. fiant pilulæ x. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat ℈ ij. in mane cum ſurgit, cum modis & ordinibus
deſcriptis in ſupraſcriptis aquis. Quas pilulas aſſumat duobus menſibus quibus non aſſumit aliquam a-
Alia. liarum medicinarum ſupraſcriptarum. ❡ Pilulæ confortatiuæ, vt ſupra ℞ trochiſ. de rheubarb. ʒ j. de ab-
ſynth. ʒ ß ſemin. endiuiæ ʒ j. ſach. albiſſimi ℈ j. miſce & cum aq. epaticæ, fiant pilulæ, vt ſup. aut cum ſucco en-
diuiæ. Si iſtæ pilulæ ſint ipſi gratiores, aut ſi quærit maiorem infrigidationem aut confortationẽ, tunc
Morſelli. de iſtis pilulis aſſumat, quemadmodum de immediate antedictis dictum eſt. ❡ Confectio confortati- C
ua & digeſtiua. ℞ ſpecierum triaſandalorum ʒ ij aromatici roſati deſcriptione Gabr. ʒ j. ſach. albiſſimi ℥ vj.
& cũ aq. endiuiæ partib. ij & abſynthii partem vnam. q. ſ. pro conficiendo fiat confectio ſolida in morſello. ij ʒ.
pro morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit cum modis pilularũ die-
Alia. bus, quibus non ſumit aliquã aliarum medicinarum. ❡ Confectio vt ſupra. ℞ ſpecierum diarhodon
abbatis ʒ j triaſandalorum ʒ ij. aromatici ro. deſcri. Gabr. ʒ j. ſach albiſſimi ℥ viij. & cum aq. epaticæ, abſyn-
thii an. q. ſ. pro conficiendo fiat confectio ſolida in morſellis, vt ſupra. Iſta cõfectione vtatur, ſi eſt gratior, aut
Alii. ſi quærit oppilationum apertionẽ cum membrorum confortatione cum modis & ordinibus, vt ſupra.
❡ Confectio alia vt ſupra. ℞ manuſchriſti cum perlis ℥ vj. ſandalorũ rub. ʒ j. corallorũ rub. ʒ ß. coriand. pra-
paratorum ℈ ij maſticis ℈ j loco maſticis, ſi abhorreret, ponat mentham ſiccã ſachari albiſſimi ℥ ij Et cum a-
quarum violarum abſynthii an. q. ſ. pro conficiendo fiat cõfectio ſolida in morſellis, vt ſupra. Si confectionem
vult magis familiarem aut ſtomachi magis confortatiuam: aut ſi hæc eſt ipſi gratior, tunc iſtius aſſumat D
morſellum vnum cum modis & ordinib. vt ſupra.

Consil. LXXVI. *Contra epatis debilitatem & oppilationem eius.*

CAſus in terminis. Morbus eſt debilitas epatis cum oppilatione eius ſuccedens febri chronicæ
cholericæ, non puræ, cuius materia fuit in venis membrorum naturalium ipſius debilitatis &
oppilationis, tempus eſt menſium quatuor in naturali cõplexione cholerica, ad quas præter-
naturales diſpoſitiones fixas de facili ſequeretur hydrops. ❡ Cura in trib. ſita eſt, prima eſt re-
gimen in quinq; reb. nõ naturalibus, q̃ ſunt aer, motus & quies, ſomnus & vigilia, inanitio & repletio, &
accidentia animi. 2. eſt nutriẽs ſiue exhibitio ſecũdæ rei non naturalis, ſcil. cibi & potus. 3. eſt exhibitio
medicinaſi, tam ſolutiuarum q̃ alteratiuarum morborum, quam etiam confortatiuarũ membrorum
Aer. a forma ſpecifica, ſiue proprietate occulta, q idem eſt. ❡ Regimen, q eſt prima res dicta, vt infra ❡ Aer. E
Aere vtatur temperato iuxta poſſibile ſibi, non exeat domo. Intret antequam ſol occidat, in mane,
niſi tranſacta vna hora diei, & in ſero domum intret, antequam ſol occidat, & hoc propter aeris mali-
tiam, quæ eſt ante & poſt dictas horas. Rectificet aerem cum igne accenſo in camera omni mane ante-
quam ſurgat de lecto, cui igni per aliquãtulum tempus ſe approximet teneatq; toto ſero ignem accen-
ſum in eam ra, donec vadat dormitum, vt aer remaneat tota nocte rectificatus. Euitet ventos & aerem
Motus & quies. exceſſiue frigidum, maxime pluuinſum, & exceſſiue calidum iuxta poſſibile. ❡ Motus & quies. Exerci-
tium ſit temperatum iuxta poſſibile. Vadat omni mane cum exit domũ ad ſanctum firmum, vel ad ec-
cleſiam cathedr. l. m, ſuauiter continue deambulando, vadat tñ duobus diebus in hebdomada in mane
cum ſurgit ad S. Zenonem in montem, vel ad minus ad S. N. zarium ſuauiter deambulãdo, vt ſupra, ſed F
tpe magni caloris non ſe exerceret tñ. Alio vero tpe diei quieſcat, & ſedeat & deambulet ſuauiter prout
virtuti & ſenſib. ſuis eſt gratius & placidius. Euitet exercitium æſtuoſum. Veſtes ſint de lana & non de li-
no præter induſium, ſuff. hæ in hyeme pellibus agnorum aut dorſorum varii, aut leopardorum aut lu-
porum, ceruorum, aut martium pellibus ſubtilibus, non multum calidis aut ſchyratorum; ſed pelles a-
gninæ nunc ceteris ſunt meliores, nullo modo portet pelles vulpinas aut lupinas, aut pelles alias acuti
caloris, in æſtate non ferat veſtes laneas tales, aut ex ipſis non ſentiat æſtum, ſed tueatur cõuenienter ab
aere tam in æſtate q̃ in hyeme. Euitet omnes veſtes inducentes ſibi æſtum. & vtatur tñ veſtib. ſufficien-
Somnus & vigilia. ter a frigore vel calore defendere, vt ſupra dictum eſt. ❡ Somnus & vigilia. Vigilet per vnam horam cum
dimidia poſt cœnam, poſtea vadat dormitum, & dormiat 6. aut 7. horis ad plus, non dormiat in die, niſi
tempore magni caloris, quando non poteſt dormire in nocte, tunc dormiat in die per vnã horam. Cum
vadit dormitum, primo dormiat ſuper latere dextro, poſtea facto primo ſomno dormiat ſuper ſiniſtro, G
poſt a finito ſecũdo ſomno tps debitũ dormitionis nõ ſit completũ, iterum dormiat ſuper latere dextro,
Item vero dormitiones tã in die, q̃ in nocte intelligat fieri ipſo nõ ſentiẽte caliditatẽ excellentẽ ſeu ex-
ceſſiuam

A ceſſiuã in dicto latere & vrina non exiſtente tincta, imo in his duobus caſibus nõ dormiat in primo, nec
in ſecundo, tertio ſomno, niſi ſuper ſiniſtro latere, dormiat bene coopertus pannis, ita tamen, vt non
ſcoriicæſtum nec pondus magnum. nam bene cooperiri pannis in ſomno multum iuuat digeſtionem.
Reſiduo tempore diei & noctis vigilet. ſ. vltra ſex horas. ¶ Accidentia animi. Iram ex toto euitet, me- *Accidētia animi.*
lancholiam ſolicitudines & cogitationes anguſtioſas. Habeat mentem quietam, hilarem & lætam iuxta
poſſibilem animi ſtatum, & quando ſcribit, non ſtet flexus ſuper epate vel ſtomacho, ſed adhæreat rei al-
tæ ſcrutando & ſemiſ dendo. ¶ Inanitio & repletio. Ieiunet ſaltem vna die in hebdomada. nam hoc eſt *Inanitio*
ſummum medicamentum. Habeat beneficium ventris omni die bis ſaltem in mane cum ſurgit iuxta poſſi- *& reple-*
bile, nullo modo teneat vrinam, quando appetit mingere. comedat tamen bis in die in prandio & cœ- *tio.*
na & non bibat inter illas horas, cœna principium mittet a bne prandii octo horis ad minus, ſed melius
B non ... quã comedat niſi dig ſto priori cibo. Prandeat in fine tertiæ horæ ab ortu ſolis. come-
dat conuenienter & cibaria boni nutrimenti & bene digeſtibilia, ſed tamẽ ſurgat ſemper a menſa cum
reliquiis famis, comedat ſex bolos ad minus antequam bibat vinum, ſed melius ſi. xij. bolos comedat,
cibus ſubtilis liquidus & facilis digeſtionis, præcedat craſſum, durum & difficilis digeſtionis. ¶ Secunda
res eſt nutriens ſiue cibus & potus. Vinum bibat album non vinoſum, ciſiolum, coloris granati, non bi- *Cibi.*
bat vina potentia, nigra craſſa vel dulcia. ¶ Cibus & primo ſalata, comedat tres vel quatuor bolos ſalatæ *Planta.*
in introitu menſæ. Aliquando. ſ. bis in hebdomada, videlicet endiuiæ amaræ cum modicis foliis fe-
niculi, boraginis, petroſelini cum aceto, cappares cum aceto, creſſones ſeu epatica, lupulos, aſparagos, ra-
dicum & eſt optima herba, & omnia illa comedat in æſtate, & in hyeme, & cum aceto, aliquãdo come-
dat modicum raphani, quando non eſt calor magnus. In æſtate comedat lactucam cum modico bora-
C ginis, petroſelini, fœniculi cum aceto. Item gelatinam factum ex aqua & aceto & modico croci ſine vi-
no, & ſine aliis ſpeciebus. In gelatitio ſint carnes laudabiles bonæ infraſcriptæ, vt hædinæ, pullinæ, &c.
Bodetos comedat ex ouis integris cum pane & brodio factos ſine caſeo recenti, ſed ſi vult caſeum po-
nat modicum caſei antiqui duri, comedat brodum cicerum cum aliquibus granis ſed paucis. Brodium
caulium cum paucis foliis, brodium faſeolorum ſine granis, ſpinachias, radices petroſelini, & folia bli-
tes cum tertia parte lactucarum, vel endiuiæ, & modico boraginis & petroſelini & feniculi. Rapas elixas
etiã aſſatas ſine caſeo, panatum, ſpeltam, pultem hordei, & hoc eſt optimum ferculum. ¶ Carnes come- *Carnes.*
dat vituli lactantis, caſtrati iuuenis, capræti domeſtici, capreoli ſylueſtris, leporis iuuenis, pullorum pha-
ſianorum, perdicum, turdorum, alaudarum, paruarum auium, ſæpium carnes limacum ſunt optimæ, v-
bera animalium, epata, gallinarum non dura, epata anſerrum, carnes comedat potius elixas, quam aſſa-
D tas. ¶ *De caſeo veteri poteſt comedere poſt cibos ſed modice.* Piſces comedat paruos petroſos, luciolos par- *Caſeus.*
uos, temalos, capedanos, barbos, omnes tamen paruos, ſtrilios, ſcardenas, cancros aliquando. Omnes
autem piſces potius elixos, quam aſſatos. ¶ Oua comedat ſorbilia aut fracta in aqua fritalia mixta cum *Piſces.*
herbis ſupraſcriptis, paſtinachias cũ vino granatorum. ¶ Species. Has ſpecies aliquando comedat & ad *Oua.*
libitũ. ℞ *cinamomi ℥ j, caryoph.* ℈ *j. croci* ℈ *ß. ſandalorũ rub. ℥ j ß. coriandrorũ ℥ ij. ſpodii ℥ ß ſeminis endi-* *Species.*
uiæ. lactucæ, portulacæ ana ℥ ß. P. ſtentur omnia ſubtiliter, & omnia ſimul miſce. ¶ Comedat vinũ granatũ,
& eſt optimum quocunq; modo ſumat, acetum, ſuccum arancii, limonum. Et omnia iſta maxime cum
brodio caulium, vitello oui & paſſulis nigris. Limoniam factam ex amygdalis dulcibus & ſucco limo-
num & ſaccharo vel cedri vel aranciorum vel vino granatorum ſalſam factam ex lactucis & modico
ſerpillo vel leuiſtico vel ſaturcia cum aceto. Compoſitum ſiue compoſtam communem bene coctam
E ex rapis cum aceto & ſpeciebus modice comminutis vel coriandro, caruo, &c. & ſine ſinapi. Si ve-
ro vult dulcorare dictos ſapores acres, ponat intus ſaccharum aut ficus pingues bene piſtatas aut paſ-
ſulas nigras aut zibibum, omnia bene piſtata. ¶ Comedat poſt cibum pyra cocta cum coriandris con- *Fructus.*
fectis, poma cocta vt ſupra. Iuiubas ante cibum vero poteſt comedere ceraſa, ficus recentes, pepones,
ſed de omnib. modicum & raro. Maraſcas vero pruna anguſtienſis & vuas bene maturas poteſt liberius
ſæpius comedere ante cibum, ſed tamen moderate. ¶ Euitet ex toto ponere indigeſtum ſupra iodi- *Euitāda.*
geſtum, aquam frigidam potare, vinum dulce, vinum nigrum, & omne vinum craſſum oppilatiuum.
Vinum turbidum, vinum coctum, & omne vinum viſcoſum & potens. Euitet comedere omnia viſco-
ſa, vt frumentum coctum in ferculo. Aliganis, raphiolas, l. gumina, caſeum recentem. Membra
animalium neruoſa ſaltem in hyeme, & vniuerſaliter omnia viſcoſa oppilatiua, vt carnes craſſas bo-
F uinas, porcinas recentes & ſalſas, carnes ſylueſtres niſi deſcriptas ſuperius, anſerum, anatum, tam do-
meſticorum, quam ſylueſtrium, & vniuerſaliter omnes carnes aquaticas. Euitet piſces viſcoſas, vide-
licet tenchas. truitas, anguillas & ſimilia. caſeum ſalſum & omnia multum ſalſa, omne genus acru-
minum, vt allium, cæpas, ſcalognas, porros & ſimilia. Herbas calidas notabiliter, vt ſaluiam, men-
tham, erucam ſiue ricolam & ſimilia, mel, nuces, caſtaneas, dactylos, lac, nimium vſum aloes, eſulam, ſed
regimen ſuum potius declinet ad frigidum non exceſſiuum quam ad calidum. ¶ Tertia eſt exhibitio *Curatio*
medicinarum. ¶ Solutiuum primum ſicilinum tempore morbi. ℞ *caſſiæfiſtul. pinguis ℥ j ß. tamarin-* *per medi-*
dorum prunorum. ana ℥ iij. iulepi violati ℥ j aquæ endiuiæ ℥ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione, miſce & fiat potio. *cinalia.*
Aſſumat ſemel iſtud ſolutiuum calidum in aurora. & nõ dormiat poſt aſſumtionem eius, ſed ſtet quin- *Potio ſo-*
que horis poſt aſſumtionem eius antequam comedat vel bibat aliquid: deinde in dicto termino pran- *lutiua.*
G deat, & non ſumat aliquod lauatiuum ante prãdium vel brodium, vel aliud: ſed comedat in prandio bli-
tes vt ſupra ſcriptum eſt pro ferculo.

¶ Syrupus. ℞ *ſyrupi de endiuia ℥ j. ſyrupi violati ℥ ß. aquarum epatici ℥ ij. abſynthij ℥ j.* *Syrupus.*
miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum in aurora, & hoc quatuor diebus continuis omni

mane tantum, quantum hic deſcribitur. Poſt dormiat ſi poteſt, deinde ſtet ieiunus tribus horis ad mi- A
nus. Quem ſyrupum incipiat aſſumere poſt diem aſſumtionis ſupraſcripti ſolutiui. ¶ Solutiuum aliud.
℞ ſolutiuum ſupraſcriptum, cui addatur rheubarbari ʒ j ß. Iſtud ſolutiuum aſſumat cum modis vt ſupra
Trochiſci confortatiui epatis. in alio ſolutiuo. Quem ſumat quinta die poſt ſyrupos ſupraſcriptos. ¶ Trochiſci confortatiui epatis. *℞*
trochiſcorũ de eupatorio ʒ ß. trochiſcorũ de ſpodio ʒ j. miſce & cum ſyrupi endiuiæ q. ſ. reformentur trochiſci.
Aſſumat ʒ j iſtorum trochiſcorum cum ℥ ij. aquæ epaticæ calidæ, & hoc octo dieb. continuis in aurora
& dormiat poſt aſſumtionẽ ſi poteſt, deinde ſtet ieiunus per tres horas. Quos trochiſcos incipiat aſſu-
mere poſt diem aſſumtionis ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Confectio confortatiua epatis & ſtoma-
chi. *℞ ſpecierum aromatici roſati ʒ j. triaſandalorum ʒ ij ſacchari albiſſimi ℥ vj. miſce & cum aqua endiuiæ*
Morſelli. *q. ſ. fiat confectio ſolida in morſellis trium ʒ pro quocunque morſello.* Iſtius confectionis ſumat vnum mor-
ſellum in mane cum ſurgit octo diebus continuis, deinde ſtet ieiunus per tres horas. Quam confectio- B
nem incipiat aſſumere immediate poſt completam aſſumtionem iſtorum omnium ſupraſcriptorum
trochiſcorum. ¶ Epithema pro epate. *℞ ſpecierũ cerati ſandalini Meſuæ ʒ iij. pulueris abſynthij ʒ j. aquæ*
Epithema epatis. *endiuiæ ℥ ß epaticæ ʒ j ß. miſce.* Epithemetur epar cum petia linea dupla longitudinis vnius ſemiſſis, & la-
titudinis quatuor digitorum, infuſa in hoc epithemate & ponatur ſuper epar & hoc poſt aſſumtionem
dicti ſyrupi quater, & bis poſt aſſumtionem dicti primi ſolutiui, ſed tempore dictorum ſyruporum vel
ſolutiui dicti nõ vtatur hoc epithemate, ſed tempore, quo aſſumit dictos primos trochiſcos, & primam
Tragea. confectionẽ. Quod epithema ponat ſuper epar per duas horas poſt cibũ ipſo prius facto tepido. ¶ Tra-
gea. *℞ coriandrorum confectorum ſeminum vj infraſcriptorum, videlicet cucurbitæ melonis, cucumeris, ci-*
trulli an. ʒ ij endiuiæ ʒ j lactucæ, portulacæ an. ʒ ß paſſularum paruarum nigrarum ℥ j. auellanarum ʒ ß phi-
ſticorum ʒ j zubebarum ℥ ij amygdalarum amararum ʒ ß corticum citri ʒ j. ſeminis attriplicis ʒ ß. pulueris C
ſandalorum rub. ʒ j ſacch. albiſſimi ℥ ij. vini granatorum q. ſ. puluis ſandalorum diſſoluatur in vino granato-
rum. & optime incorporetur ſimul ad lentum ignem donec dureſcat: poſtea omnia incidenda minutim inci-
dantur, & fiat tragea. Sumat cuius duo cochlearia poſt cibum ſæpe, & ſæpe quantum ipſi libuerit. Me-
Potio ſolutiua. dicinæ vigoroſiores ſupraſcriptis ¶ Solutiuũ aliud facile. *℞ mannæ electæ ʒ j. rheubarbari electi ʒ j ß dia-*
pruni ſine ſcamonea deſcriptione Nico. ʒ ß. aquæ endiuiæ ʒ j ſeri caprini q. ſ. pro potione, miſce & fiat potio. Hoc
ſolutiuum facile aſſumat cum modis & ordinibus, quibus ſumſit ſupraſcriptum ſolutiuum, & hoc in
caſu, in quo non liberetur cum omnibus ſupraſcriptis ſ. cibo & potu & medicinis, &c. conſequenter
Syrupus. aſſumat infraſcriptos ſyrupos, trochiſcos, confectionem & vnctionem, vt ſupra de aliis ¶ Syrupus. *℞ ſy-*
rupi acetoſi de fructibus ſecundum Meſuæ ℥ j. ſyrupi roſa. ʒ ß de byzantiis ʒ ß aquarum endiuiæ abſynthii, lu-
pulorum an. ʒ j. miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat quatuor diebus continuis calidum in aurora poſt ſupra D
ſcriptum ſolutiuum immediate cum modis & ordinibus quibus ſupra. ¶ Solutiuum *℞ ſolutiuum ſupra*
ſcriptum immediate. cui addatur diaphœnicenis. Iſtud ſolutiuum aſſumat immediate poſt ſupraſcriptos
Trochiſci. ſyrupos ordinibus, quib. ſup. Trochiſci epatis confortatiui & ſtomachi. *℞ trochiſcorum de rheubarbaro*
ʒ j. de ſandalis ʒ ß. miſce & cum ſucco eupatorii q. ſ. reformentur trochiſci. Iſtorum trochiſcorum ſumat ʒ j.
cum ℥ ij. aquæ endiuiæ octo diebus continuis immediate ſequentibus aſſumtionem ſupraſcripti ſolu-
Morſelli. tiui, & hoc cum ordinibus, quibus ſupra. ¶ Confectio confortatiua vt ſupra. *℞ ſpecierum diarhodonis*
abba. ʒ j diapapaueris albi ʒ j. phiſticorum minutim inciſorum ℥ j ſpecierũ triaſandalorũ ʒ j. ſacchari albiſſi.
℥ vj miſce & cum aqua abſynthii q. ſ. fiat confectio vt ſupra. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum. ſ.
trium ʒ in mane cum ſurgit, octo diebus poſt aſſumtionem totalem ſupraſcriptorum ſyruporum, &
Vnguentũ epatis. hoc modis & ordinibus, quibus ſupra in alia confectione. ¶ Vnctio. *℞ ſeminum endiuiæ ʒ j. lactucæ por-* E
tulacæ plantaginis ana ʒ j ß florum nenuph aris, roſarum ana ℈ j ſandalorum rub. ſpodii ana ℈ ß. draganti,
gummi arabici, abſynthii an. ℈ j ſpicæ ſquinanti an ℈ ß. ceræ al. q. ſ. pro vnguento molli puluerizentur pul. ſub-
tiliter, deinde omnia miſce. & cum modico aceti fiat vnguentum molle ad lentũ ignem. Vngat epar cum illa vn-
ctione ſolum diebus, quibus ſumit trochiſcos & confectionem immediate ſupra ſcriptos & nõ diebus,
quibus ſumit ſolutiua & ſyrupos ſupraſcriptos immediate. Et hanc vnctionem faciat cum modis, cum
quibus ſupra in epithemate ſupra ſcripto. Infraſcriptas medicinas poteſt aliquando aſſumere tempo-
re ſanitatis, & etiam tempore morbi ſupra ſcripti cum modis & ordinibus, quibus infra. ¶ Solutiuum
Potio ſolutiua. aliud. *℞ prunorum nigrorum augeſtienſ. ſebeſten, tamarindorum ana ʒ ij. mannæ ℥ j. caſſiæ fiſt. mundæ*
℥ ß rheubar. electi ʒ j. ſeri caprini q. ſ. Pruna. ſebeſten & tamarindi modicum incidantur deinde bene diſſol-
uantur ad lentum ignem cum dicto ſero. Vltimo reliqua omnia addantur, & fiat potio. Tempore vero, quo F
liberatus eſt omnibus ſex menſibus. ſ. in medio veris & authumni aſſumat ſemel ſolutiuum, quod eſt fa-
Decoctio. cile ad hoc, vt conſeruetur in ſanitate ſua. ¶ Decoctio loco ſyrupi. *℞ cicerum rub. ʒ iiij. hordei excorti-*
cati ℥ ß radicum endiuiæ M. ij feniculi, petroſelini, aſparagi bruſci an. M. ij ſeminum cucurbitæ, melonis,
cucumeris, citrulli an. ʒ ij. ſeminum endiuiæ. lactucæ portulacæ plantaginis an ʒ j. eupatorii, cyperi an ʒ j. bulliant
omnia in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur
& colentur. Vltimo cuilibet libræ colaturæ addatur aceti ℥ j. croci gra. ij. pulueris ſacchari ℥ j Iſtam deco-
ctionem loco ſyrupi ſumat octo diebus cõtinuis in aurora cum modis & ordinibus, quib. aſſumſit præ-
dictos ſyrupos. Et hoc poſt diem aſſumtionis ſolutiui immediate ante ſcripti. Item & iſta vice aſſu-
mat ſolutiuum immediate ſupra ſcriptum cum modis, quibus aſſumſit prius, quod aſſumat poſt ſupra-
Electu. confortans epar & ſtomachum dictam decoctionem. ¶ Electuarium confortatiuum epatis & ſtomachi. *℞ ſucci eupatorii, abſynthii, en-* G
diuiæ rheubarbari electi ſpicæ, laccæ ablutæ. ſpodii, amygdalarum amararum, phiſticorum, ſeminum endi-
uiæ lactucæ portulacæ plantaginis ſandalorum rub. mellis paſſularum q. ſ. pro conficiendo electuario pulueriſan-
da pul. ſubtiliter, poſtea amygdala & phiſtica bene piſtentur. Vltimo reliqua omnia addantur & omnia ſimul
optime

A *optime incorporentur ad lentum ignem, & fiat electuarium.* ¶ Theriaca optime confortatiua omnium virtutum. *℞ theriacæ ʒ j ſacchari roſa ʒ ß miſce & incorporentur bene ſimul cum ſyrupo roſato.* Iſtam aſſumat tempore ſanitatis quatuor vicibus in anno, ſemel in principio hyemis, ſemel in medio hyemis, ſemel in principio veris, & ſemel in medio autumni. ¶ Pilulæ ſolutiuæ facilimæ. *℞ pilularum de cupaterio maiorum ℈ j de rheubarbaro ℈ ij ſpodii, ſandalorum rub. ana ℈ ß. miſce & reformentur pilulæ ſine magdaleon cum ſucco endiuiæ, quantum ſufficit ad reformandum:* poteſt tam in ſanitate quam in infirmitate ſupra ſcripta, ſi placet, aſſumere omni menſe iſtarum ʒ j. pilularum, quæ ſunt facilimæ, & epatis ſtomachi confortatiuæ, quas ſumet in aurora, & non dormiat poſt ipſarum aſſumtionem, & prandeat hora ſua ſiue ſoluerit, ſiue non. Si vero dictæ pilulæ non ſoluerint in die, ſed tantum in nocte tempore dormitionis, tunc non ſumat ipſas in aurora, ſed per vnam horam ante cœnam. ¶ Clyſte- *Aliud.* *Pilulæ.*

B re mollificatiuum. *℞ olei violati communis ana ʒ iij vitellum oui vnum, foliorum maluarum M j. radicum maluauiſci M ß. ſeminis lini, ſeminis fœnugraci ana ʒ j ß. Herba, radices & ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ partis: deinde optime exprimantur & colentur, vltimo lib. j. dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere.* Hoc clyſtere vtatur ad libitum per vnam diem tantum ante infra ſcriptum & ordinibus, quibus ſupra ſcriptum eſt. ¶ Clyſtere aliud eductiuum & mollificatiuum. *℞ foliorum maluarum, blitis, violarum ana M j. mercurialis M. j. radicum maluauiſci M j. ſeminum lini, fœnugraci ana ʒ ß hordei excorticati ʒ ß furfuris ligati in vna petia M j. vitellum oui j. caſſiæ fiſtul. ʒ j diaphœnicionis ʒ j. olei communis, violati ana ʒ iij. ſalis communis ʒ ij. herba, radices, ſemina & furfur bulliant ſimul & optime exprimantur & colentur, vltimo colaturæ reliqua omnia addantur.* Aſſumat iſtud clyſtere ſtomacho ieiuno poſt ſupra ſcriptum, quo vtatur ad placitum, non ta- *Enema emolliens.* *Aliud.*

C men niſi ſemel in hebdomada tempore ſanitatis, ſed tempore morbi ſupra ſcripti aſſumat toties, quoties diſcretioni ſuæ videbitur conferre. ¶ Medicinæ cibales & cibi medicinales. *℞ auellanarum ſine corticibus, vuæ paſſæ, cubebi ana ʒ j ß granorum granatorum nigrorum ʒ ij miſce. ℞ ficuum ſiccarum pinguium, ſacchari violati ana ʒ j miſce. ℞ amygdal. amararum excorticatarum ʒ ß granorum granatorum acetoſorum vel ſacchari violati ʒ j miſce. ℞ phiſticorum vel piſtaciorum, quod idem eſt, granorum granatorum, violati ana ʒ ß. miſce. ℞ foliorum roſmarini ʒ ij. ſeminis endiuiæ ʒ ß coriandrorum præparatorum confectorum ʒ ij miſce. ℞ foliorum abſynthii quantum ſufficit, pro raphiolo paſſularum paruarum nigrarum quantum placet pulueris ſeminis endiuiæ, maſtic. coriandrorum ana quantum placet, vitellum oui j. abſynthium incidatur minutim, deinde omnia ſimul miſce, & fiat vnus raphiolus, qui poſtea modicum bulliat.* Vnam iſtarum medicinarum magis gratam aſſumat in mane, cum ſurgit diebus, quibus placuerit. nam omnes iſtæ ſunt cibus & medicina confortatiua epatis & ſtomachi valde. *℞ epar lupi coctum non durum carnes limacum vbera animalium, vt omnium vaccarum, epata anſerum cocta non dura, epata gallinarum cocta non dura, vuas paſſas paruas & nigras, vuas Zebebas.* Vnum iſtorum ſeptem ciborum magis gratum aſſumat tempore ſanitatis in prandio vel cœna quotieſcunque placuerit, deinde permutet de vno ad aliud, quando & quoties placuerit. nam tales ſunt cibi medicinales confortatiui epatis & ſtomachi valde. *Medicinæ cibales, & cibi medicinales.*

D (printed in the margin beside the line beginning "rit. nam omnes iſtæ")

Cons. LXXVII. *De ægritudinibus ventris inferioris. Contra debilitatem epatis & principium hydropis.*

E Hic ponuntur probationes xij. can. vniuerſalium curatiuorum ſupra in tali conſilio ¶ Vniuerſales canones curatiui. Primus canon. ¶ Regimen in ſex rebus non naturalibus, videlicet aere cibo & potu, &c. ſit quantitatis & qualitatis vt ſupra. hunc canonem collige *tertio techni, tractatu primo capit. §. 1. hæc omnia dicta nunc genera ſalubrium cauſſarum, materierum quidem ſunt cum competenti vſu &c. & tractatu tertio cap. 4. eiuſdem libri §. Igitur nunc paratum eſt cibis & potibus exterminantib. ſpiſſitudinem, &c. Et quarti fen. primi can cap. 1. cuius rubrica locutio vniuerſalis de medicatione. dicemus quot res medicationis ex vna trium rerum completur.* Secundus canon. ¶ Euacuetur ventris ſolutione materiæ, &c. colligitur *ſectione ſecunda, aphor. 9.* corpora, vbi quis vult purgare, oportet prius fluxa facere. & Galenus *in commento illius* implicite, ſed tam vilis non fuit intentio Hippocratis *Aliud vero magis, &c.* Et nota quod propter verba iſta *vilis & magis neceſſarium &c.* non pa- *Canones curatiui.* 1. 2.

F rum hic, ſed ad maius, &c. In quibus omnibus partibus implicatur, inteſtinorum fluxibilitatem debere fieri, quæ ex ſuperfluitatum communium ſolutione educuntur. Et Galenus *in commento aphor. 21. ſectione prima. Inde ducere oportet. &c.* propter illud vnde & Medicum inueſtigare maxime oportet. Et *quarta primi capit. tertio, de quando & qualiter euacuare oportet implicite.* Ibi eſt, & iſta eſt conſideratio partis ſuæ declinationis. Nam patet, quod materiæ communes naturaliter ad inteſtina declinent particula immediate ſequente ibi *Et tertia membrorum egreſſionis eius modo materie communes naturaliter per inteſtina egrediuntur Et propter illud, quod maxime cuſtodire debemus in huiuſmodi diſpoſitionibus eſt habitudo canalium. ac ipſi ſint clauſi, modo inteſtina ſint apta clauſa, &c.* Et in *capit. quarto eiuſdem fen. rubrica de regulis communibus ſolutione ventris & vomitu, &c Et ventris ſolutiua faciat vomitum propter ſtomachi debilitatem. Et cap. quinto de rubrica regulis purgationis §. 1. Iam in præſenti ſermone oſtendimus quomodo ſit &c.* Et particula immediate ſequenti. *& ad ſummum mollificare.* Et particu-

G la, *ex cauſſa præterea timeroſa & medicina ventris.* &c. Et *prima quarti, tractatu ſecundo, capit. ſeptimo de cura putridarum in genere. Deinde fac phlebotomiam ſequi ſolutionem ventris [illegible]* deinde ſubdit. *Et ſic vltimitas inde lenificando non fluxus ventris non ſolutio laborioſa.* Et parum poſt.

Cum ergo lenieris hac lenificatione, fortaſſe indigebis eos ſubtiliare. Liquet ergo, quod lenitiua euacuatio A
debeatur omnibus membris in viis ductuum exſiſtentibus, quia ſi debetur cum ſanguis peccat, aut pec-
cantes humores ſanguini ſunt commixti, vt in *capit. ſeptimo*, amplius, iuuat humoribus a ſanguine ſe-
3. paratis. Tertius can. Minorentur & proprie ventris ſolutione a membris naturalibus materiæ propriæ,
&c. Colligitur *ſect. 1 aphor. 3 in exercitantibus ad ſummum.* Et Galenus *in commento*, & ſimiliter in arti-
ficiali purgatione oportet nocitura purgare *ſect. ſecunda, aphor. & comment. 29. inchoantibus morbis.* Et
Galen. *in commento ſed inanitione oportet facere, vt de materia minuatur. & quarta primi cap. primo impli-
cite. Et dicemus, quod in ægritudinibus, in quibus eſt timor, &c. vbi immediate ſcribit, & poſt maturationem
ventrem ſoluas, propterea quandocunque alicuius virtus fuerit fortis & humores ipſius ſine materia multa &
4. mala, &c.* Quartus canon. ¶ Digerantur dictæ materiæ in dictis membris, in quibus vigent, &c. Col-
ligitur *quarta primi capit. primo.* Ægritudo quoque ſimul æ ebullientis materiæ, &c. *& capit. tertio illa* B
*parte, & quarta quidem hora euacuationis ipſius, dicunt namque penitus, &c. & prima quarti, tract. ſe-
cundo, capit. ſeptimo. rubrica de cura putridarum in genere, & cum adminiſtrauerint canones prædictos, &c.*
Et paulo poſt, *& non euacues materiam indigeſtam in calido & frigido. & ſectione prima, aphor. 22. digeſta
medicari, &c.* Et Galenus *in commento ſi quieſcant autem, & in quibuſdam membris habitantes, & ter-
tio techni, tractatu tertio, capit. ſecundo. Fernnt etiam ſi ita contingat in humoribus. & ſecundo regiminis
acutorum, tractatu ſecundo, capit. primo, cum quo morbi cuiuſcunque diſpoſitionibus ægreque virtutes, &c.*
5. minui namque maximum iuuamentum eſt. Quintus canon. ¶ Aperiantur viæ dictorum membro-
rum, &c. Colligitur *in commento Galeni ſecunda particula, ſed non iam vilis fuit intentio Hippocratis, &
6. quarta primi, capit. tertio ibi. Quod autem magis cuſtodiri in huiuſmodi diſpoſitione, &c. & capit. quarto
antequam ventris ſolutio fiat, &c. & capit. quinto iam in præſentibus ſermonem oſtendimus.* Sextus canon. C
¶ Eradicatiue ſoluantur & proprie ventris ſolutione dictæ materiæ propriæ, &c. colligitur *ſectione pri-
ma, aphor. ſecundo. In turbationibus ventris, &c.* & Galenus *in commento aphor. 22 ſecunda particula,
ex plenitudine quæcunque ægritudines fiunt, & ibi: nec in his diutius eſt immorandum, & quarta primi, ca-
pit. tertio. Scias præterea, quod intentio in omni euacuatione ſit vna, quinque, &c. & ibi: quæ quidem hora
euacuationis, & ibi: cum humore fuerit iſtius generis. & tertio techni, tractatu tertio, capit. tertio. Fernnt enim
ſi ita contingit accidentia febrem, & prima quarti, tractatu ſecundo capit. ſeptimo, de cura putridarum in ge-
7. nerali illa parte, & cum adminiſtraueris, &c.* Septimus canon. ¶ *Aperiantur v aſeu vena media inter
dicta membra, &c.* colligitur *prima quarti capit ſecundo, rubrica de medicatione ægritudinum mala com-
plexionis & cholerica, ſiquidem ſi fortior cauſſis, &c. & propter hoc caliditas caliditate intendit, &c. & vigeſi-
maprima tertii, tractatu tertio, capit. vltimo, rubrica retentio menſtruorum & paucitas in cura. deinde admi* D
niſtrentur medicina, & aperiantur pori. Et poſt. *Et ſimiliter ſi cauſſa fuerit humiditas, & adminiſtrentur
8. medicina, &c.* Octauus canon. ¶ Moueatur ſanguis menſtruus ad vias, &c. Colligitur, *vigeſimaprima
9. tertii vbi ſupra, canon immediate præcedens & ſunt ille, quæ mouent ſanguinem ad matricem.* Nonus ca-
non ¶ Prohibeatur ſanguinis fluxus aduerſus matricem fluere, colligitur vt ante illa parte aſſiduo
10. ſtringentium. Decimus canon. ¶ Prouocetur ſanguis ad matricis concauitatē. Colligitur *vbi ſupra illa
11. parte. & regimen in hoc eſt mouere ſanguinem cum fortitudine ad menſtrua.* Vndecimus canon. ¶ Remo-
ueatur mala complexio frigida vel humida, &c. habetur generaliter *tertio techni tractatu tertio. capit. ſe-
cundo illa parte vnum commune habentes præceptum efficaciter vnamquamque earum, & e tertia fen. pri-
mi doctrina, capit. decimoſeptimo, rubrica de regimine corporum, quorum complexiones non ſunt bonæ, eo-
rum autem. cui ſuperuenit error, & quarta primi capit. ſecundo, illa parti. quoniam non ſufficit nobis illud, ſi* E
complexiones, &c. Confortentur virtutes omnes. &c. Colligitur *quarta primi, capit. primo, implicite. Scias
præterea, quod ex congruis medicinis, quæ conferunt, &c.* vbi per vitalis intelligit proprie vitales &
naturales.

Cons. LXXVIII. *Contra principium hydropis.*

Potio ſolutiua. SOlutiuum facilimum. *℞ caſſiæ electæ ℥ j. ſucci roſarum ʒ ij. aquæ abſynthii q. ſ. pro potione miſce
& fiat potio.* Si vero vult medicinam magis appropriatam & efficaciorem, addatur rhei bar-
bari in ſubſtantia ʒ j. & totum eſt ſolutiuum. Iſtam medicinam leuiter ſolutiuam aſſumat ca-
lidam in aurora & non tepidam, & poſt ipſius aſſumtionem iaceat in lecto per horam vnam
cum dimidia, & interim non dormiat, & poſtea ſurgat, & ſtet ieiunus poſt ipſius medicinæ aſſumtio- F
nem horis v. & non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed prandeat in termino v. horarum. Iſto ſolutiuo vta-
Decoctio. tur ad minus ſemel in menſe ipſo exſiſtente ſtiptico. ¶ Confortatiuum epatis *℞ praſſii ſeu marubii,
quod idem eſt ℥ ij. vini albi conuenientis vinoſitatis, videlicet montani non exceſſiue vinoſi q. ſ. ad lenem de-
coctionem. bulliant ſimul ad lentum ignem.* Iſtius decoctionis calidæ aſſumat in aurora ℥ ß. cum aqua
cichoreæ ʒ j diebus alternis, videlicet vna ſic & alia non, deinde poſt ipſius aſſumtionem dormiat ad
Potio. libitum, & ſtet ieiunus ad minus horis quatuor. ¶ Confortatiuum epatis & ſtomachi. *℞ aquæ cicho-
reæ habentis florem cœruleum ℥ j. eupatorii ℥ j. abſynthii ℥ ij ſacchari albiſſimi ʒ ß miſce. Iſtas aquas aſſumat
calidas in hebdomada bis ad minus, & cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ſuperioris de-
Pilula. coctionis.* ¶ Confortatiuum epatis & ſtomachi. *℞ trochiſcorum de abſynthio de rheubarbaro ana ʒ ß ſpe-
cierum diarhodon abbatis, ſacchari albiſſimi ana ℈ ß. miſce & cum ſyrupo de eupatorio. q. ſ. ad incorporan-* G
dum reformentur pilulæ vij. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad v. ad libitum cum ℥ ij.
vini albi montani non nimis vinoſi, & cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione decoctio-
nis ſupra poſitæ. ¶ Confortatiuum vt ſupra immediate. *℞ cinamomi ʒ j ß. ſiſeleos ʒ ß. origani, chame-
dreos*

A *dreos zinzib. ana ℈ j. croci ℈ j. ſacchari albiſſimi ʒ j. pulueriẑentur omnia ſubtiliter, deinde miſce in mortario cum piſtillo. Iſtis aromat. bus aliquando vtatur ſupra cibum ſuũ, videlicet bis aut ter in hebdomada.* Species.
¶ Confortatiuum, &c. ℞ *dialacca ʒ j ß vini albi montani non exceſſiue vinoſitatis ℥ j miſce.* Iſtam mixturam aſſu nat tepidam in aurora ſemel in omnibus xv. diebus cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione trochiſcorum de abſynthio & rheubarbaro. Nota quod tempore magni caumatis non vtatur ſupra ſcriptis medicinis, niſi medicina ex caſſia fiſtula & medicina ex trochiſcis de abſynthio, &c. & medicina ex aquis cichoreæ eupatorii, &c. omnibus tribus medicinis ſupra ſcriptis. Nota quod ea die, qua vtitur vna, non vtatur alia ex ſupra ſcriptis medicinis.

B Cons. LXXIX. *Contra hydropem aſcitem a cauſſa frigida cum aliquali naturali lapſu epatis ad caliditatem.*

MEdicinæ potentia efficaces, & virtutis non valde moleſtæ, & huic morbo multum congruentes. ¶ Solutiuum aquoſitatis hydropis ℞ *pilularum de rauet Meſ. ℈ ij. agarici radicis ireos ana ℈ j ſalis gemmæ, zinzib. ana gra. ij. bdellii gra. ij. eupatorii ℈ ß. pul. pul. & cum ſyrupo de abſynthio fiant pilulæ vij pro ʒ.* Pilula. ¶ Aliud efficacius. ℞ *pilularum de mezereon ℈ ij de rauet Meſue agarici, radicis ireos ana ℈ j. bdellii gra. ij. ſalis gemmæ zinzibe. ana gra. j. eupatorii ℈ j pul. pul. vt ſupra immediate.* Alia. ¶ Solutiuum aquoſitatis & ipſius exſiccatiuum. ℞ *vnguenti arthanitha quantum pro vnguento. aceti acuti quantum ſufficit ad incorporandum miſce.* Hoc vnguento vngatur venter manu calida, & hoc cum modo & ordine ſolutiuorum. Vnguentum. ¶ Epatis & ſtoma-
C chi confortatiuum, aperitiuum oppilationum, & aquoſitatis exſiccatiuum. ℞ *ſeminum agni caſti, aniſi, apii ana ℈ j feniculi ʒ ß. calami aromatici ſpica ana ℈ j calamenthi ʒ ß abſynthii ſicci ʒ ij. ſeminis endiuiæ ʒ j ſolatri ʒ ß pulueriẑentur omnes vt decet, deinde cum ſyrupo de abſynthio fiant pilulæ vij pro ʒ.* Pilula. Iſtarum pilularum aſſumat v. in ſingulis hebdomadis ſemel in duobus diebus, præterquam tempore calido. ¶ Aliud vt ſupra fortius. ℞ *trochiſci de abſynthio, de rheubarbaro ana ℈ ij de ſpodio, ſpecierum dialacca ʒ j eupatorii ʒ j ß ſpica ʒ ß radicis ſquinanti ℈ j. ſeminum endiuiæ ʒ j pul. pul. & fiant pilulæ vij. pro ʒ. cum ſyrupo de abſynthio, & vtatur vt ſupra immediate.* Alia. ¶ Aliud & fortius. ℞ *radicis chamæleontis ʒ ß. betonicæ ℈ j. cuſcutæ ℈ ij cinamomi ℈ j. eno storii ʒ j radicis enulæ ʒ ß macis ℈ j origani, polii ana ʒ ß rheubarbari electi ʒ j ß. radicis ſquinanti ℈ j ſeminum endiuiæ. ſolatri ʒ j pul. pul. & fiant cum ſyrupo de abſynthio pilulæ vij pro ʒ. & vtatur vt ſupra.* Alia. ¶ Aliud vt ſupra & aliqualiter ſolutiuum. ℞ *hieræ* Potio.
D *archigenis ʒ j ß aquæ abſynthii quantum ſufficit pro potione, miſce & fiat potio, fiat vt ſupra immediate.* ¶ Aliud efficacius ſolutiuum. ℞ *triphera ferruginata deſcriptione N co. ʒ j ß aqua abſynthii quantum ſufficit pro potione miſce & fiat potio, vtatur vt ſupra.* Alia. ¶ Aliud efficacius, ſed non ſolutiuum. ℞ *theriacæ fermentatæ, videlicet non minoris ætatis annorum ſeptem nec maioris ætatis annorum xx. ʒ j. eupatorii ℈ j ſpicæ gra. ij aquæ abſynthii ℥ iij. miſce & fiat potio, & vtatur vt ſupra.* Alia. Medicinæ remiſſæ potentia virtutis familiares & cum hoc vſuales.

¶ Solutiuum vſuale, facile & proprium. ℞ *ſeri caprini ℥ iiij. radicis ireos pulueriẑatæ craſſo modo ʒ ß. ſacchari albiſſimi ʒ j miſce & fiat potio.* Illud aſſumat omnibus xv. diebus ſemel & hoc modo & ordine ſolutiuorum minoratiuorum. Si vero vult fortius, *tunc huic toti addat iterum radicum ireos ʒ ß.* Alia. ¶ Epatis confortatiuum, ſed non ſolutiuum. ℞ *vrinæ hominis maſculi pueri ætatis intra termi-*
E *num a v. anno excluſiue vſque ad xij annum incluſiue ℥ vj. eupatorii ʒ j ſpicæ grana ij. coral. rub. ʒ j ſeminum endiuiæ ʒ ß ſacchari albiſſimi ʒ ij miſce & fiat potio.* Alia confortatiua epatis. Iſtam aſſumat vt ſupra immediate de confortatiuis. ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *trochiſcorum de eupatorio de abſynthio diarhodon ana ʒ ß ſpodii ℈ ß. coral. rub. ℈ j miſce & cum ſyrupo de abſynthio quantum ſufficit formentur pilulæ vij pro ʒ.* Pilula. Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad v. diluculum in aurora vj diebus continuis ſinguli menſis, præterquam tempore magni caumatis, & hoc modo minoratiuorum. ¶ Epatis vt ſupra ℞ *lactis capræ & proprie calidi & proprie dum mulgetur ab vbere ℥ iiij. eupatorii ʒ j ſpodii gra. iij. ſacchari albiſſimi ʒ j miſce.* Iſtud bibat ſemel in ſeptimana vna, & amplius ad libitum, & hoc cum ſurgat, & hoc modo minoratiuorum. ¶ Epatis confortatiuum. ℞ *abſynthii ſicci ʒ j eupatorii ʒ ß. rheubarbari electi ℈ ß. coriandrorum præparatorum ʒ ß coral. rub ℈ j miſce cum ſyrupo de abſynthio formentur pilulæ vij pro ʒ.* Alia. Vtatur vt imme-
F diate ſupra de ſupraſcriptis modis.

¶ Solutiuum ſ. ale epatis confortatiuum vt ſupra ℞ *abſynthii ſicci ℈ ß eupatorii, cuſcutæ ana gra. vj. maſtiches gra. vj ſeminum ſolatri gra. v endiuiæ ℈ ß. coriandrorum præparatorum ℈ ß cinamomi gra. iiij. macis ſpicæ ana gra. vj rheubarbari electi ʒ j agarici ʒ ß. ſalis gemmæ zinẑib. ana gra. iij. pul. pul. & cum ſyrupo de abſynthio fiant pilulæ vij. pro ʒ.* Alia. Iſtarum aſſumat a tribus vſque ad quinque in ſingulo medio menſe ſeruatis modis dictis, vel pilulis compoſitis ex pilulis de rauet, agarico, &c. ¶ Epatis confortatiuum vt ſupra. Vtatur vberibus animalium, & hoc in principio menſis ſemel in die dicbus alternis. ¶ Aliud ſupra. ℞ *ſpecierum confect. de eupato. Meſ. ʒ j diarhodon abbatis ʒ ß macis ℈ ij. ſeminis aniſi, vel integrorum ʒ ß ſpodii gra. v ſeminum endiuiæ ℈ j. ſolatri ℈ ß coriandrorum præparatorum ʒ j. ſacchari albiſſimi lib. j. pul. pul. & miſce, & cum aqua abſynthii quantum ſufficit fiat confectio ſolida in morſellis iij. ʒ. pro quolibet.* Morſelli. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum

G in alternis diebus in x diebus, ſinguli menſis, & hoc in mane cum ſurgit, &c.

A

CONS. LXXX. *Contra fluxum epaticum cum excoriatione inteſtinorum & principium hydropis ab epatis frigiditate pro quodam fratre ordinis ſancti Franciſci.*

Diæta. REgimen ſex rerum non naturalium. Vtatur vino goreto, mediocris vinoſitatis & ſaporis, & cibariis potius ad caliditatem, quam frigiditatem declinantibus. ¶ Euitet aquam ſimplicem fluuiorum, fontium, ſtagnorum, ciſternæ, licet minus mala vinum pauciferum, ſcilicet ad frigiditatem declinans vinum vinoſum, vinum dulce, multum agreſte, acetoſum, cibaria viſcoſa, lenitiua, elixa ſero, euitet mane aſſata fructua humidos & lubricos, ceraſa, pepones, bathecas, ficus recentes & ſiccas vuas & ſimilia. De perſicis vero recentibus prius ipſia infuſis in vino albo vinoſo aliquando comedere poteſt, ſed non multum, & cum hoc & raro. Perſica autem ſicca minus nociua ſunt. Euitet legumina, blites, ſpinachias, cucurbitas, oua ſorbilia, lac, caſeum mollem, ficus ſiccas, herbas crudas, alagenas, paſtilia & artocreas, raphiolos, aquaticas carnes. ¶ Epatis & ſtomachi *Paſta.* confortatiuum. *℞ ſummitatum abſynthii quantum ſufficit pro raphiolo vno, paſſularum paruarum ℥ iij. maſticis, coriandri ana ℥ ß. vitellum oui. Abſynthio minoratim inciſo & maſtice & coriandro puluerizatur cum vitello oui fiat. raphiolus cum tela paſta, & coquatur leniter.* De quo infirmus aſſumat tres bolos actu calidos paſta prius in aurora octo diebus continuis in ſingulo menſe temporibus frigidis & tempore medio ſolum omni ſecundo menſe octo diebus continuis. In tempore vero calido non vtatur hoc medicamine, & poſt aſſumtionem dormiat pauculum. ¶ Digeſtiuum ſtomachi & confor- *Digeſtiuũ & epatis confortatiuum.* tatiuum epatis efficaius. *℞ ſyrupi de abſynthio ℥ iiij. aquarum eupatorii. mentha, cichorea ana ℥ j. miſce & aſſumat in ſecunda tertia veris quinque vicibus, & totidem in vltima tertia authumni. In ſecunda vero tertia hyemis orcies in æſtate decimo, non & hoc cum ordine digeſtiuorum, & hoc ſi medicamen voluerit permutare.* C *Aliud.* ¶ Digeſtiuum vt ſupra efficacius priori. *℞ ſyrupi de eupatorio ℥ j. de abſynthio ℥ ß. oxymellis ſimplicis ℥ ij aquarum mentha ℥ j. capillorum veneris ℥ j ß. abſynthii ℥ j ß. cuſcuta puluerizata gra. v. miſce.* Si vellet medicamen efficacius, vtatur eo, & hoc pro ſupra ſcripto immediate, &c. ¶ Digeſtiuum, &c. vt ſupra efficacius prioribus. *℞ digeſtiuum immediate ſupra ſcriptum, cinamomi electi gra. iiij. miſce.* Et ſi vult permutare vtatur iſto modo ſupra ſcripto loco eius. ¶ Confortatiuum digeſtiuum vt ſupra, vir- *Aliud.* tuti valde familiare. *℞ aquarum abſynthii, eupatorii ana ℥ j ß. mentha, cichorea ana ℥ j. radicum acori puluerizati gra. v. coriandrorum præparatorum ℈ ß. ſacchari albiſſimi ℥ ß. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat ſingulo menſe quatuor diebus continuis, præterquam in caumate, & hoc cum ordinibus digeſtiuorum. D ¶ Epatis confortatiuum, vt ſupra efficacius priori. *℞ trochiſcorum de abſynthio ℥ j. de rheubarbare ℥ ß. ſpica gra. iij. croci gra ij. coriandri præparati ℈ j. pul. pul. & cum oxymellis ſimplicis fiant pilulæ vij pro ℥.* Si vero vult permutare, tunc aſſumat iſtarum pilularum iij. tribus diebus continuis ſinguli menſis præterquam in æſtate, & hoc cum ordine immediatæ dicto. ¶ Confortatiuum epatis, vt ſu- *Pilulæ.* pra efficacius. *℞ trochiſcorum de eupatorio ℥ j. de abſynthio ℥ ß. croci gra. v. corallorum rub. ℈ j. pul. pul. & cum oxymelle ſimplice fiant pilulæ vij pro ℥.* & vtatur modo ſupra ſcripto immediate ſi vult permu- *Alia.* tare. ¶ Confortatiuum, vt ſupra efficacius. *℞ pilularum immediate ſupra ſcriptarum ℈ ij. ſpecierum dialacca ℈ j. miſce & cum ſyrupo de abſynthio fiant pilulæ vij. pro ℥.* Si vero vult permutare, vtatur iſtis *Coſiiij.* loco ſumtarum vt ſupra. ¶ Epatis confortatiuum vt ſupra. *℞ diaceri ℥ viij. ſpecierum diarhodon abbatis aromatici roſ. deſcript. Gabri. ℥ j. miſce, & vtatur de iſto aſſumendo ℥ iij. loco prædicti confortatiui, ſi voluerit permutare ordine eodem.* E *Morſelli.* ¶ Epatis confortatiuum, vt ſupra, efficacius priori. *℞ ſpecierum diambra ℈ j. aromatici roſ. deſcript. Gabri. ℈ ij. diarhodon abba. ℥ ß. ſacchari albiſſimi ℥ iiij. miſce & cum aqua abſynthii fiat. confectio ſolida in morſellis ℥ iij. pro morſello.* Si vero vult permutare, accipiat in mano vnum morſellum modo & ordine eodem ſupra ſcripto. ¶ Epatis confortatiuum vt immediate & ventris aliqualiter reſtrictiuum. *℞ maſticis optimi ℥ j. Iſtius maſticis aſſumat ℈ ß. in mane cum ſurgit tribus diebus continuis omni vigeſimo die præterquam tempore calido, & poſt ſtet ieiunus quatuor horis.* ¶ Epa- *Tragea.* tis confortatiuum virtuti familiare & vſuale. *℞ coriandri præparati & cooperti vna coopertura ſacchari ℥ vj. maſticis ℥ j. cinamomi electi corticum interiorum electorum ℥ iij. macis electi ℥ ij. miſce, cinamomum & macis minutim incidantur. deinde miſce, & fiat. tragea ſine alia additione ſacchari.* Vtatur iſta tragea aſſumendo ℥ iij. ordine eodem immediate ſupra ſcripto. ¶ Epatis confortatiuum vt ſupra in principio & reſtauratiuum membrorum. F *℞ phiſticorum mundatorum a corticibus ℥ vj.* Iſtorum phiſticorum comedat ℥ ß. duobus diebus in ſingula hebdomada in mane cum ſurgit præterquam tempore magni caumatis. ¶ Epatis confortatiuum & ſolutiuum facile aliquali ventris ſtipticitate tunc poſt ipſam leuem ſolutionem relicta. *℞ myrobalanum cheb. conditum numero vnum.* Iſtum myrobalanum aſſumat omni xx. die, in quocunque tempore anni in aurora, & ſtet ieiunus poſt horis quatuor. Nota quod quamprimum ex ſupra ſcriptis infirmitatibus conualeſcit, tunc non amplius vtatur iſtis medicinis.

CONS. LXXXI. *Contra fluxum epaticum, & dyſenteriam cum teneſmo ab humoribus aduſtis, & diuerſis cum febre continua perſeuerante omnibus tribus menſibus.* G

Inteſti-

A INteſtinorum abſterſiuum lauatiuum & confortatiuum ℞ *aqua hordei excorticati lib j. vitellum oui j. olei roſati* ʒ *iiij. ſacchari optimi* ʒ ß. *miſce & fiat enema & inteſtinorum lauatiuum abſterſiuum & amplius confortatiuum priore inteſtina ſtagnãs & ſtipticum.* ℞ *decoctionis hordei excorticati deinde torreſacti plantaginis polygonis, ſeu corrigiola, florũ tapſi barbati lib. j. vitellũ oui j. ſeui hircini* ʒ *iij. olei roſ.* ʒ *iij. ſacchari optimi* ʒ ß. *boli armeni* ʒ ß. *miſce & fiat clyſtere* Iſtud clyſtere taliter tepidum ſibi imponat per vnã horam ante cœnam præcedente clyſteri ſupra ſcripto, die eodem per vnam horam ante prandium, quibus vti incipiat tertia die immediate ſequenti poſt aſſumtionem primi clyſteris ſupra ſcripti in duobus diebus primis, & ipſis taliter vtatur duobus diebus ad minus. ¶ Suppoſitorium confortatiuum & ſtagnatiuum ℞ *ſeui hircini quantum ſufficit pro ſex licinijs ſiue ſuppoſitorijs.* Vnum ex iſtis ligatum cum filo longo imponat ſi- *Enema* *Aliud.* *Suppoſitoria.*

B bi cum vadit dormitum, & taliter teneat tota nocte, & vtatur ad libitum. ¶ Confortatiuum ſtomachi. ℞ *ſuccorum abſynthij* ʒ *iiij. menthæ* ʒ *ij. cydoniorum* ʒ *iij. aloes ſuccotrinæ* ℈ *j. maſticis, abſynthij ſicci, menthæ ſiccæ ana* ʒ *ij. ſpicæ, calami aromatici ana* ʒ ß. *garyophilorum* ℈ *j. roſarum, florum labruſcæ ana* ʒ *j. corallorum rub.* ʒ ß. *coriandrorum præparatorum* ʒ *j* ß *ſucci ſimul miſceantur, deinde reliqua pul. pul. & in ſe miſceantur, & medietas dictæ mixturæ puluerum in dictam mixturam ſuccorum infundatur, & optime imbibatur alia medietate mixturæ vltimo dictorum ſuccorum* ſuper dicta mica panis taliter ſuccis infuſa apponatur, & ipſa mica panis cum dictis pulueribus panno lineo ſubtiliſſimo, vt ſerico inuoluatur, & ſtomacho apponatur ipſo ſtomacho ieiuno. ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *olei abſynthij* ʒ *j* ß. *myrtillorum, cydoniorum* ʒ ß. *abſynthij* ℈ *ij. maſticis, menthæ ana* ℈ *j ſpicæ, calami aromatici, ſquinanti, macis ana* ℈ ß. *garyophilorum* ℈ *j florum labruſcæ, roſarum ana* ʒ ß. *coriandrorum præparatorum* ℈ *j. corallorum rub* ʒ ß. *ce-* *Emplaſtrum.* *Vnguentum.*

C *ra noua quantum ſufficit pro vnguento molli, miſce & cum modico aceti fiat vnguentum molle pro ſtomacho.* Iſta vnctione cum manu ſuauiter calida vngatur totus ſtomachus ab ore vſque ad fundum ſtomacho ieiuno, ſcilicet manè & ſero manu calida, ſiue ante prandium & ante cœnam. ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *abſynthij viridis partes quatuor, menthæ viridis partes tres. florum labruſcæ, roſarum an. partem vnam. De his quatuor quantum ſufficit pro ſacculo, pro ſtomacho maſticis* ʒ *j. calami aromatici, macis ana* ʒ *ij garyophilorum* ʒ *j. coriandrorum præparatorum* ʒ *j contundantur comiun & fiat ſacculus pro ſtomacho in panno ſiue ſerico in forma ſcuti, & quidem appendatur collo cum filo, ut melius adhæreat ſtomacho.* *Sacculus ſtomachi.*

CONS. LXXXII. *Contra dyſenteriam & fluxum epaticum & febrem ſimul, &c.*

D DIgeſtiuum ℞. *ſyruporum de mentha* ʒ ß. *endiuiæ facta ex ſolo ſucco eius, & non cum alijs* ʒ *j. vini granatorum, aquarum endiuiæ, abſynthij ana* ʒ ß. *miſce & aſſumat hora digeſtiuorum, &c.* ¶ Minoratiuum & confortatiuum ℞ *mecleta* ʒ *vj. aquarum plantaginis, endiuiæ ana quantum ſufficit pro potione.* Aſſumat poſt digeſtiuum, ſcilicet aſſumtum tribus vel quatuor vicibus, & cum cuſtodia, & hoc etiam prius aſſumto minoratiuo. Tunc vtatur aqua chalybeata, in qua chalybs ſit ſolus extinctus ter. ¶ Digeſtiuum. ℞ *ſyruporum de myrto.* ʒ ß. *endiuiæ vt ſupra* ʒ *j. aquarum plantaginis* ʒ *ij. abſynthij* ʒ ß. *miſce & aſſumat vt ſupra.* Solutiuum eradicatiuum. ℞ *mecleta* ʒ *iiij. rheubarbari vſti* ʒ *j* ß *aquarum plantaginis, endiuiæ quantum pro potione miſce, & fiat potio, & aſſumat cum cuſtodia.* ¶ Confortatiuum & digeſtiuum. ℞ *ſpecierum triaſandalorum* ʒ *j.* *Potio digeſtiua.* *Eradicatiuum.*

E *diarhodon abbatis* ℈ *j. coriandrorum præparatorum pulue.* ʒ ß. *croci gra. ij. ſacchari albi* ʒ *iiij. miſce & cum aquarum endiuiæ part ij abſynthij parte vna ad confect. fiat confect ſolida in morſellis iij* ʒ *pro quolibet.* & aſſumat vnum ante prandium ſingulis diebus in hebdomada. ¶ Digeſtiuum vſuale & confortatiuum vt ſupra. ℞ *aquarum endiuiæ* ʒ *j. plantaginis* ʒ *ij. abſynthij* ʒ ß. *corallorum rub* ℈ *j coriandrorum præparatorum pulue.* ℈ *j. ſacchari albiſſimi* ʒ ß. *miſce & aſſumat hora digeſtiuorum.* ¶ Epatis confortatiuum etiam acuitatis caloris humorum repreſſiuum. ℞ *aqua endiuiæ lib. j abſynthij* ʒ *ij. ſpecierum trochiſco ſandalini deſcriptione Meſuæ* ʒ *iij. ſquinanti pulueriʒati* ℈ *j. coriandrorum pulueriʒatorum* ʒ ß. *miſce & fiat epithema cum petia linea epati, & hoc facta prima euacuatione, & hoc alternis diebus.* ¶ Confortatiuum conſtrictiuum rectificatiuum humoribus malignis dyſenteriæ, & fluxus epatici detur electuarium infra ſcriptum. ℞ *electuarii de ſorbis* ʒ *ij. miuæ cydoniorum* ʒ *j. aquarum plantaginis* ʒ ß. *endiuiæ* ʒ ß. *miſce.* *Morſelli.* *Epithema.*

F Iſtud aſſumat ter in hebdomada debite calidum alternis diebus, & poſt dormiat ad libitum. Aliud vt ſupra, & remiſſe ſolutiuum. ℞ *myrobalanum chebulum conditum vnum.* Iſtum aſſumat ſemel in hebdomada in aurora. Facta vero prima & ſecunda purgatione, vtatur vino & aqua ſeptem vel octo vicibus chalybeatis, ſcilicet in omnibus, in quibus oportet eum vti eis, ſcilicet ferculis & alijs. Medicinæ efficaciores adhuc ſupra ſcriptis medicinis, & proprie ad dyſenteriam ipſam. Coagulum leporis iuuat, caſeus antiquus ablato ſale ab eo, oryza, torreſacti glandes, aſſata balauſtia, ſemen roſæ, & eſt proprium bolus armenia trochiſci de carta combuſta Auicen. & aliæ plures medicinæ & reliqua.

CONS. LXXXIII. *Contra dyſenteriam Clyſtere.*

G REcipe *aquæ decoctionis hordei torreſacta, quantum ſufficit pro decoctione herbarum duarum immediate infraſcriptarum foliorum plantaginis M iij. centinodiæ ſeu corrigiola M ij. & vitellum oui numero j. olei roſati* ʒ *iij gummi arabici* ʒ ß. *pinguedinis hirci.* ʒ *j. herba* *Enema*

dicta prius lavata minutim incidantur cum cultello & non piſtentur, ne ſuccus ab eis effluat. deinde in dicta A
aqua hordei bulliant optime, poſtea exprimantur & colentur, & ſubſtantia eorum abiiciatur, cuius co-
latura ℞ ℥ xv. reliquas vero medicinas adde miſce & fiat clyſtere. Iſtud clyſtere ſibi imponat tepidum
ſtomacho ieiuno ſaltem ſemel in die. ¶ Acuitatum humorum caſtinſtiuum conueniens & virtutis
Potio. retentiuæ confortatiuum, ſanguinem abſcindens. ℞ vini granatorum ℥ vj granorum ribes ʒ ij. ſumach
ʒ ß tamarindorum ʒ iij. margaritarum perforatarum ſeu bonarum ʒ iij. ſyruporum de acetoſitate citri
℥ vij. roſati ℥ vj. aquarum plantaginis partes duas, acetoſæ partem vnam, aquæ ciſternæ chalybeatæ partes
tres, de his tribus ſimul quantum ſufficit ad omnium ſupra ſcriptarum decoctionem pro potu delitioſo grana
ribes & ſumach piſtentur debite. Tamarindi vero cum dicto vino granatorum diſſoluantur conue-
nienter in mortario cum piſtillo. Margaritæ autem pulueriz ntur, deinde omnia ſimul bulliant ad
lentum ignem tanto tempore, quantum ſufficit pro ſyrupo ſatis longo & vſuali pro potu, & poſtea B
optime exprimantur & colentur, & ſubſtantia eorum craſſa terrea abiiciatur. Vltimo dictæ colatu-
ræ margaritæ addantur, miſce & fiat ad libitum potus delitioſus ſeu iulepium potabile delitioſum.
Trazea. ¶ Puluis. ℞ coriandrorum præparatorum ʒ ß. ſeminum plantaginis ʒ ij. corallorum rubrorum, ſeminum a-
cetoſæ ana ʒ j. puluerizentur ſubtiliter, deinde miſce. Iſtius pulueris ponat, ad minus ʒ ß. ſuper vipa facta
ex pane torrefacto, ſed bene bruſtulato & vino nigro ſtiptico, ſed non multum vinoſo. Hanc vipam comedat
in principio prandii & cœnæ quarumlibet videlicet ipſius vipæ bolos tres. Poſt dictam vipam comedat bo-
los tres ad minus cydonii optime decocti, deinde aromatizati cum puluere coriandrorum præpara-
torum bibat aquam ciſternæ & chalybeatam ſeu extinctionis chalybis ſ. aies toties extinctus, vide-
licet ipſam aquam bibat mixtam cum tantundem dicti vini nigri non multum vinoſi. Si vero dictam
aquam ciſternæ bibere non poteſt, aſſumat aquam fluuii claram aut ſaltem putei, & in ipſa taliter ex- C
ſtinguat chalybem, & ea vtatur per omnia, vt hic ante de aqua ciſternæ. Si vero potus congruit effi-
cacior, tunc in dicta aqua ciſternæ taliter chalybeata bulliat optime aliqua fruſta lata cydonii crudi.
℞ plantaginis ℥ ij. acetoſæ ℥ j. coriandrorum præparatorum ʒ ß miſce. Iſtas aquas aſſumat frigidas in auro-
ra ſed diebus continuis, videlicet ſingulis mane ℞ ſyruporum de myrto, roſati ana ʒ ß. de ribes
ʒ j. miuæ cydonii ʒ ß aquarum plantaginis ℥ ij aceto. ℥ j pulueris præparatorum ʒ ß miſce. Si vero me-
dicamen congruit efficacius priori immediate, tunc iſtum ſyrupum aſſumat tantum in aurora ſerua-
tis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione & vſu aquarum immediate ſupraſcriptarum.
Pilula. ℞ trochiſci de ſpodio ʒ j. de terra ſigillata ℈ ij. boli armeni ʒ ß. ſeminum plantaginis ʒ j. corallorum rub. ʒ ß.
coriandrorum præparatorum ℈ ij Puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde cum miua cydoniorum quantum
ſufficit ad incorporandum formentur pilulæ vij pro ʒ. Si vero medica neu congruit effi acius priori im- D
mediate, tunc iſtarum pilularum aſſumat iij per duas horas ante cœnam, deinde immediate bibat a-
quas ſupraſcriptas, &c. vt ſupra de aſſumtione aquarum ſupraſcriptarum earundem. Et iterum in
mane ſequenti aſſumat quinque pilulas ea ipſis, deinde ipſas aquas bibat immediate poſt, vt hic ante.
Potio. ¶ Solutiuum facile ventrem ſtipticum relinquens. ℞ micleta ʒ vj. aquarum plantaginis partes ij. acetoſæ
partem vnam, miſce de ambobus his quantum ſufficit pro potione miſce & fiat potio. ¶ Solutiuum facile
Alia. ventrem ſtipticum relinquens efficacius priori immediate. ℞ micleta ʒ iiij. rheubarbari torrefacti ſe-
cundum canon. ad hoc, ſed non multa torrefactione ſi ſatis notabili torrefactione non valde multa ʒ j. aqua-
rum plantaginis partes ij. acetoſæ partem vnam, de his aquis ſimul quantum ſufficit pro potione rheubarbari
taliter torrefacti trituretur ſeu pulnerizetur debite omnia ſimul incorporentur, miſce & fiat potio. Iſtud E
ſolutiuum facile & ſtipticum ventris eductiuum aſſumat in aurora, & poſt ipſius aſſumtionem dormiat
infirmus immediate ſi poteſt tantum per duas horas, tranſactis vero duabus horis ſiue in ipſis tribus
dormierit per dictas duas horas vel non, tunc vlterius non dormiat, & poſt eius aſſumtionem ſtet ieiu-
nus horis quinque, & non aſſumat lauatinum aliquod, ſed tantum in dicto termino trium horarum
prandeat. Comedat panatellam ex pane biſcocto factam in brodio pulli, ſed non pingui, panatellam
in dicto brodio factam ex nebulis ſine ſaccharo. Far ferculum & proprie far ſpeltæ in ipſo brodio,
alaganas ſubtiles factas ſine ſale in ipſo brodio coctas. Nota quod quamprimum ex ſupraſcripto mor-
bo infirmus conualeſcat, tunc non vlterius medicinis ſupraſcriptis, nec aliis medicinis ad hoc vtatur.
Quanquam vero ſupraſcripta medicamina omnia virtuti ſint familiaria & morborum dictorum pro-
priecuratiua, nihilominus quia in morbis omnibus non a ſola virtute curabilibus, ſed etiam arte cu-
ratiua indigentibus, tam virtus ipſa neceſſitatis varietatem gradualem ad ſecuram trahentem, quam F
morbi itidem cauſæ & accidentia earum varietatem crebro formalem ſimul patiuntur, & maxime
pluries gradualem eandem, tam ex dictarum omnium naturalis temporis fluxu, quam ex ipſo mor-
borum temporum medicinalium omni decurſu, quinimo & omnes res naturales, non naturales, &
præter naturam varietatem itidem ſaltem gradualem, & non multoties formalem plurima valde ipſa-
rum rerum omnium varietatibus ipſis proprie gradualibus, & etiam formalibus tunc cura, ſeu opus
medicinale, tam ſaltem gradualiter, quam etiam pluries formaliter canonice varianda eſt & ob hoc
in ſuperioribus medicinalibus canonibus vſualibus, ſeu in ipſis canonibus vſus medicinarum ſupra-
ſcriptarum notanter hæc deſignantur, videlicet. Si vero medicamen congruit efficacius, & iterum, ſi
medicamen permutare congruit, idem ſupraſcriptis medicinis omnibus vtatur, huiuſmodi tan-
tum iudicio & conſilio inſignium Doctorum curæ ipſius aſtantium exquiſitæ, & optime dictas omnes G
diſcernentium varietates rerum ipſarum naturalium, & præter naturam, ſiquidemq; ſpeculantium vir-
tutes ſeu potentias tam graduales, quam etiam formales medicinalium inſtrumentorum ſeu medicina-
rum, quod pro eodem habetur: quibus medicinalis omnis curationis operatio perficitur.

Cons.

A

Cons. LXXXIV. *Contra dyſenteriam alterius.*

RECipe abſynthii viridis M ij. menthæ viridis M ß. maſticis ℥ ß. garyophilorum ʒ j macis ʒ j. calami aromatici ʒ j. roſarum, florum labruſcæ ana M j. ſumach. myrtillorum ana ℥ j. coral. rub. ℥ j. coriandrorum præparatorum ℥ ij. herbæ flores & ſumach myrtilli ſimul bulliant in vini nigri, & aqua fluuialis munda & claræ quantum ſufficit pro fomentatione vſque ad conſumtionem quartæ partis ipſius liquoris, deinde reliqua puluerizentur craſſo modo. Vltimo ipſa puluerizata dictæ decoctioni addantur. Fomentatio.

¶ Digeſtiuum humorum aqueorum & choleræ ſimplicis, choleræ aduſtæ & phlegmatis ſalſi fluxumque intercipiens, aut aliqualiter ſiſtens. ℞ aquarum roſatæ ℥ xij. acetoſæ ℥ vj. ſumach ℥ ß maſti- Digeſtiuum.
B cis ʒ j. ſpodii ʒ ß. ſumach, ſpodium & maſtiche contundantur craſſo modo, deinde ſimul bulliant in ipſis aquis ad lenium ignem vſque ad conſumtionem quartæ partis ipſarum aquarum & vſui reſerua.

Cons. LXXXV. *Contra diarrhœam a cauſſa calida prouenientem.*

REcipe rheubarbari electi ʒ j. myrobalanorum emblicorum ʒ ij. myrtillorum, ſacchari roſ. veteris ana ʒ ß. Bulliant omnia ſimul in aqua acetoſa vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur. Vitellus oui detur cum alumine, & prius infundatur cũ cortice in aceto ſimplici per horas iij. deinde coquatur in duab. partibus aquæ & tertia
C aceti, aut in ſimplici aqua tantum ad placitum, donec dureſcat. Non detur ſaccharum, nec res notabiliter ſaccharata, non detur aqua deſtillata. Sed ſi deliberaret ex toto dare aquam deſtillatam, tunc ipſi addant tertiam partem aquæ roſ non muſcatæ. Fiat ferculum ex panitio ſeu milio ſpiſſum & non rarum, fiat ferculum ex pane biſcocto, cibetur cum pulte oryzæ, vel fabarum vel hordei coctæ in aqua ciſternæ. Et hæc cibaria coquantur in aqua ciſternæ ipſaque cibaria condiantur cum vitellis ouorum prius retentorum cum cortice ſuo in aceto per horas tres, in quibus ferculis ponatur puluis myrtilli. Bibat vinum ſtipticum lymphatum cum aqua ciſternæ, vel cum aqua decoctionis plurimæ myrtillorum vel ſumach vel ſorborum. Somnus prouocetur pro poſſe vel quies, dormiat ſuper ventre. ℞ theriacæ ſacchari roſ. ana ʒ j. Incorporentur cum rob de cydoniis, ſumat duabus horis poſtquam refectus eſt, deinde ſtet duabus horis quod nihil comedat, vtatur electuario de ſorbis cum ſaccharo roſato, ſi
D virtus eſt debilis, nutriatur cum carnibus laudabilibus valde, & etiam virtutibus omnibus ipſis coctis aſſatis vel frixis & conditis cum pulueribus myrtillorum vel ſumach & præparatis cum vino granatorum, vel de ſucco berberum, vngatur venter cum oleis de maſtice, de myrto mixtis cum cera multum liniat.

Cons. LXXXVI. *Contra fluxum ventris ex epatis & ſtomachi debilitate, ſeu contra lienteriam & fluxum epaticum.*

MIxtura ſtomachi & epatis confortatiua. ℞ ſummitatum abſynthii quantum ſufficit pro raphiolo vno, paſſularum nigrarum paruarum quantum libet, pulueris maſticis quantum libet, pulueris coriandrorum, endiuiæ an. quantum libet, vitellum oui j. Abſynthium minutim incidatur & Paſta.
E non piſtetur, deinde omnia ſimul incorporentur optime, & fiat ex ipſis raphiolus, qui bulliat prius modicum, deinde amoueatur eius paſta & ſolum dictam mixturam aſſumat. Si vero tali mixtura vti non poſſet, quæ optima eſt, propter amaritudinem, accipiat ſyrupum infra ſcriptum. ¶ Digeſtiuum ſtomachi & epatis confortatiuum. ℞ ſyrupi de abſynthio ℥ j oxymellis ſimplicis ℥ ß. aquarum menthæ, lupulorum ana ℥ j ß cinamomi electi gran. j. miſce. Iſto digeſtiuo vtatur octo diebus continuis, & poſt aſ- Syrupus.
ſumtionem ſtet ieiunus horis tribus, quo vtatur ſingulo menſe præterquam menſe Iulii & Auguſti.
¶ Aliud digeſtiuum priori efficacius. ℞ aquarum abſynthii, menthæ, cichoreæ, eupatorii ana ℥ j. cuſcutæ gra. j. miſce. Iſtas aquas aſſumat vt dictum eſt de ſyrupo. ¶ Aliud ad idem priori efficacius. ℞ ſyrupi de Potio digeſtiua.
eupatorio, oxymel. ſimplicis an. ℥ j. aquæ abſynthii ℥ j. aquæ menthæ, aquæ capil. veneris an. ℥ j. cinamomi ele-
F cti gra. ij. miſce. Iſto ſyrupo vti incipiat tranſactis octo diebus poſt aſſumtionem ſyrupi immediate ſupra ſcripti, & aſſumat quatuor diebus continuis. ¶ Confectio ſtomachi & epatis confortatiua. ℞ diacori ℥ viij. ſpecierum diarhodonis abbatis ʒ j ſpecierum aromatici roſati ʒ j. miſce. Iſtius confectionis aſſu- Cõfectio.
mat ℥ iij. a. a mane cum ſurgit quatuor diebus continuis ſingulo menſe, & poſt aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus quatuor horis. ¶ Confectio epatis, ſtomachi, cerebri confortatiua. ℞ ſpecierum moſchi dulcis, diambræ an. ℈ j. ſpecierum aromatici deſcriptione Galen. ℈ ij. ſacchari albiſſimi gra. iiij. miſce & cum Morſelli.
aqua abſynthii fiat confectio ſolida in morſellis iij. ʒ. pro vnoquoque morſello. Qua confectione vtatur, vt dictum eſt de alia ſupra ſcripta immediate, & hoc in caſu, quo non eſſet ex medicinis ſuprascriptis liberatus, aut notabiliter alienatus. ¶ Trochiſci ſtomachi & epatis confortatiui. ℞ trochiſcorum de rheubarbaro. ℈ j de abſynthio ℈ ij ſpicæ ℈ ß croci gra. ij ſeminis endiuiæ ℈ ß ſacchari albiſſimi ℈ j miſce & Pilulæ.
G cum oxymelle ſimplici, &c. fiant pilulæ vij pro ʒ. Iſtarum pilularum non ſolutiuarum aſſumat a duabus vſque ad v. ad libitum de mane cum ſurgit ſingulo menſe quatuor diebus continuis, & poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis quatuor. ¶ Trochiſci alii ad idem. ℞ trochiſcorum de eupatorio, de abſynthio ana ʒ j ſpecierum dialacca ℈ ß. croci gra. ij. ſummitatum endiuiæ ℈ j. miſce & cum oxy- Alia.

melle ſimplici reformentur pilulæ vij. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque ad quinque ad A
libitum, vt dictum eſt in prædicto recepto, & hoc vbi ex aſſumtione ſupra ſcriptarum non liberetur.
¶ Confortatiuum ſtomachi & epatis. ℞ *coriandrorum præparatorum ſecundum can. deinde confectorum*
vna ſola coopertura ſacchari, quibus vtatur ſumendo cochlear vnum ante cibum per vnam horam ſine per
octauam horæ, & hoc per menſem vna die ſic & alia non, ſiue acceperit medicinam ſiue non. ¶ Confortati-
uum vt ſupra ℞ *maſticis albi & lucidi ℈ iij.* Iſtius maſticis aſſumat integrum ℈ j. deglutiendo duobus
diebus in hebdomada mane cum ſurgit, deinde ſtet ieiunus horis tribus, quo vtatur omni tempore du-
Cõfectio. rante morbo præterquam tempore magni caumatis. ¶ Confortatiuum vt ſupra. ℞ *phiſticorum ſeu*
piſtachiorum mundorum & electorum ℥ j. iſtius confectionis vtatur omni tempore diebus intermiſſis præ-
Sacculus ſtomachalis. *terquam tempore magni caumatis & diebus, in quibus vtitur dictis coriandris.* ¶ Sacculus ſtomachi con-
fortatiuus. ℞ *foliorum abſynthii partes ij. menthæ recentis partem vnam, roſarum ſiccarum, florum la-* B
bruſcæ ana partem ß. calami aromatici, ſpicæ ana ℈ ij. garyophilorum ʒ ß. coralli rubei ℈ ij. coriandrorum
præparatorum ʒ ß maſticis ʒ j. myrtillorum ℈ ij. miſce & fiat ſacculus in forma ſcuti, & portet iſtum ſaccu-
Vnguentũ ſtomachale. *lum tota die, & non de nocte, ita vt acutior cuſpis ſacculi iaceat directe ſuper ore ſtomachi. Pars vero latior*
deorſum ſuper vmbilicum per digitos tres. ¶ Vnctio ſtomachi confortatiua. ℞ *oleorum omnium infra*
ſcriptorum, abſynthii ℥ j ß. maſtici ℥ j cydoniorum, myrtillorum ana ʒ ij. puluerum infraſcriptorum, abſyn-
thii, maſticis, menthæ ana ʒ ß. ſumach, garyophilorum, calami aromatici, macis, cyperi, galliæ muſcatæ, cina-
momi ana ℈ ß myrtillorum, corallorum rub. coriandrorum præparatorum ana ʒ ß. laudani optimi ʒ ij. ce-
ræ q. ſ. pro vnguento molli miſce, & cum modico aceti quantum ſufficit ad penetrandum fiat vnguentum
molle. Quo vngatur totus ſtomachus mane cum ſurgit, incipiendo ab ore ſtomachi incluſiue vſque
ſupra vmbilicum per digitos tres, & nullo modo vngatur epar nec ſplen. deinde ſuper ſtomacho po- C
natur ſacculus dictus, & hac vtatur, vbi ex ſupraſcriptis medicinis non eſſet liberatus. ¶ Solutiuum
Enema. materierum communium in viis ductuum. ¶ Enema. ℞ *radicum maluauiſci M ß. florum blitis, mer-*
curialis ana M j. ſeminum fœnugræci, lini, carthami ana M ß. vitellum oui j. caſſiæfiſtul. ℥ j. benedictæ ſim-
plicis ſacchari rubei ana ℥ ß. olei communis ℥ iiij. ſalis communis ʒ ij. herba, radices & ſemina bulliant, &c.
deinde tribus cyathis dictæ colaturæ omnia addantur, & fiat clyſtere. Quo vtatur, quando incipit aſſu-
mere aliquam ſupraſcriptarum medicinarum, ſtomacho ieiuno ad minus ſemel vel pluries ad libitum
cum modis & ordinibus, &c.

Cons. LXXXVII. *Contra ventris ſtipticitatem.*

D
VEntris lenitiuum virtutiſque & totius corporis ſeu membrorum omnium reſtaurati-
Oua in vitellis ouorum. uum, & doloris ipſius ventris mitigatiuum. ℞ *vitellos ouorum recentium vt vnius diei*
numero duos vel duorum ad amplius & coctos ſorbiles ſeu molles valde, ſacchari albiſſi-
mi trium coctarum ʒ ß. vel ad libitum & melius ʒ j. Iſtos vitellos coctos molles ſorbeat
ſeu deglutiat integros ſi poteſt ſimul cum dicto ſaccharo, & ſi non poteſt ipſos taliter de-
glutire, tunc prius ipſum ſaccharum commedat, deinde vitellos aſſumat, hos vero vitellos & ſaccharum
taliter aſſumat mane ſtomacho ieiuno ad minus per quadraturam horæ ante prandium quatuor die-
bus continuis in ſingula medietate cuiuſlibet menſis, temporibus frigido & medio. ¶ Ventris leni-
Potio. tiuum vt ſupra humorumque euacuatiuum. ℞ *iuris ſeu brodii mediæ pinguedinis gallinæ vel caponis*
ad libitum ℥ viij. ſacchari albiſſimi trium coctarum ℥ j. miſce. Si vero medicamen permutare conuenit, E
aut humores magis euacuandi ſunt ſeu temperandi, tunc iſtam mixturam ex brodio debite calido &
non tepido, & ſaccharo dictis deglutiat in mane ſtomacho ieiuno ante prandium ſeruatis reliquis mo-
dis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione alterius medicaminis immediate ſupradicti compoſiti ex vi-
tellis ouorum & ſacchari vt ibi.

¶ Ventris lenitiuum, &c. vt immediate ſupra quolibet priori medicamine aliqualiter efficacius. ℞
medicamen primum ſiue compoſitum ex vitellis ouorum & ſacchari vt ibi. ¶ Medicamen ſecundum com-
poſitum ex brodio gallinæ & ſaccharo ſupraſcriptum vt ibi. Si vero medicamen congruit aliqualiter ef-
ficacius prioribus, primo ſumat in mane ſtomacho ieiuno ante prandium dictum primum medicamen
compoſitum ex vitellis ouorum & ſaccharo. Deinde immediate aſſumat dictum ſecundum medica-
men compoſitum ex dicto brodio gallinæ & ſaccharo ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis F
in canonibus duobus in aſſumtione dictorum medicaminum immediate ſupraſcriptorum. ¶ Ven-
tris lenitiuum, &c. vt immediate ſupra efficacius ipſo priori immediate. ℞ *medicinas omnes deſcri-*
ptas in recepto immediate ſupraſcripto, paſſularum tranſmaritimarum corintiarum paruarum nigrarum
℥ j. Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, primo aſſumat ſupraſcriptos vitellos
cum ſaccharo, deinde immediate dictas paſſulas comedat. Vltimo ſupraſcriptum brodium cum ſac-
charo immmediate bibat in mane ante prandium ſtomacho ieiuno ſeruatis reliquis modis & ordi-
nibus deſcriptis in aſſumtione alterius medicaminis immediate ſupraſcripti. ¶ Ventris lenitiuum,
vt ſupra immediate efficacius ipſo priori immediate. ℞ *medicinas omnes deſcriptas in recepto immedia-*
te anteſcripto. Ficus carinas ſiccas & pingues numero vj. Si vero medicamen congruit efficacius priori
immediate, primo aſſumat ſupradictos vitellos ouorum cum ſaccharo, deinde dictas ficus bene ma- G
ſticatas immediate deglutiat, & poſtea immediate paſſulas dictas. Itidem vltimo brodium ipſum
cum ſaccharo immediate bibat mane ſtomacho ieiuno, &c. vt ſupra de alio medicamine immediate
ſupraſcripto.

¶ Ventris

A ¶ Ventris lenitiuum, &c. vt immediate ſupra efficacius ipſo priori immediate, ventoſitatiſque reſo-
lutiuum & phlegmatis aliqualiter eductiuum. Eſtque medicamen ſenum. *℞ medicinas omnes deſcri-
ptas in recepto immediate ſupra ſcripto, medulla carthami electi ℥ j. folia mentha numero quatuor. Et ſi ite-
rum congruit medicamen aliqualiter efficacius priori immediate, addat iterum vnam aliam ℥. medulla
carthami, dictis ficubus & mentha, maſticis & deglutiat, &c.* vt ſupra de medicamine hic immediate
ſupra ſcripto. Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate ventoſitaſque reſoluenda
eſt, & phlegma aliqualiter educendum, tunc primo aſſumat dictos vitellos ouorum cum ſaccharo, de-
inde immediate dictas ficus cum iſta medulla carthami & mentha bene maſticata omnea deglutiat, &
poſtea dictas paſſulas itidem. Vltimo dictum broduim cum ſaccharo immediate bibat in mane ſto-
macho ieiuno, &c. vt ſupra de alio medicamine ſupra ſcripto. Ventris lenitiuum, &c. vt ſupra imme-
B diate efficacius ipſo priori immediate eſt quam medicina ſenum mundificat viſcera, & abſtergit re-
nes. *℞ terebinthina electa, videlicet diaphana lucida munda, & non lota ℥ ß ſacchari albiſſimi trium co-* Bolus.
ctarum puluerizati quantum ſufficit ad ipſam terebinthinam debite inuoluendam, vt immediate infra.
Terebinthina ipſa tota ſimul aut ad libitum ad fruſta duo vel tria diuiſa ſecundum poſſibilitatem aſ-
ſumentis, vel vt ipſi melius libet, inuoluatur optime in dicto puluere ſacchari, deinde fruſtatus ipſa
terebinthina ſeu ipſa fruſta deglutiantur omnia taliter ſaccharo trium coctarum inuoluta, aut ſi ipſi
gratius eſt ipſa terebinthina ſacchsro inuoluat vt hic ante, poſtea tota aut ſaltem fruſtatiuus, vt ante
inuoluantur in partes ſcaletæ ſeu nebulæ vino dulci prius madefactæ quantum ſufficit, ad ipſius tere-
binthinæ debitam inuolutionem. Iſtam terebinthinam taliter ſaccharo aut ſcaleta ſen nebula inuo-
lutam, vt hic ante, aſſumat in aurora, vel ad libitum in mane cum ſurgit, ſaltem ſemel in menſe, & ad
C amplius in ſingula medietate cuiuſlibet menſis ſemel quolibet tempore anni, præterquam tempore
calido.

¶ Ventris lenitiuum & dolorum mitigatiuum, &c. vt ſupra. *℞ olei communis temperati ſeu optimi,* Enema.
*videlicet olei oliuarum debite maturarum & non putrefactarum, nec præternaturaliter aliter immutata-
rum ipſiuſque olei vnius anni tantum diaphani, coloris, ſuauis odoris quod idem eſt, quod oleum commu-
ne temperatum ℥ xvj. vitellos oui ſine albumine numero ij. ſacchari albiſſimi trium coctarum ℥ j. ſalis com-
munis ℥ iij. miſce, & fiat clyſtere.* Si vero medicamen permutare vult, tunc iſtud enema ſeu clyſtere de-
bite calidum ſibi imponi faciat ſtomacho ieiuno in mane, ante prandium per duas horas, vel ad libi-
tum ante cœnsm per horam vnam. Hoc vero enemate taliter vti poteſt ad libitum ſemel in ſingulo
menſe quocunque tempore anni, præterquam tempore calido, ſiue tempore magni caumatis, niſi
D magna neceſſitas ad hoc incumberet, quo caſu tunc etiam tempore magni caumatis ipſo enemate
vti poteſt.

¶ Ventris lenitiuum & dolorum mitigatiuum & efficacius priori immediate, viſcerumque con-
fortatiuum. *℞ decoctionis capitis ouis caſtrati, vel agni, melius ouis, deinde caſtrati & vltimo agni, quod
caput ouis vel caſtrati, &c. decoquatur, vt hic proxime infra ℥ xv. vitellos oui numero tres, olei amygdala-* Aliud efficacius.
*rum dulcium ℥ vj. ſacchari albiſſimi trium coctarum ℥ j. ſalis communis ℥ iij. Caput ouis vel caſtrati, &c.
bulliat in aqua fluuialis munda, & clara quantum ſufficit pro ipſius capitis decoctione vſque ad notabilem
ſeparationem carnium ab oſſibus, deinde decoctio ipſa optime calida coletur, vltimo tribus cyathis dicta cola-
tura reliqua omnia addantur miſce, & fiat clyſtere.* Si vero medicamen congruit efficacius priori im-
mediate, iſtud enema ſibi imponi faciat debite calidum ſtomacho ieiuno ſeruatis reliquis modis & or-
E diuibus deſcriptis in vſu enematis alterius immediate ſupra ſcripti.

Cons. LXXXVIII. *Contra ventris ſtipticitatem.*

Ventris lenitiuum leue. *℞ foliorum ſeu matris violarum M. j. ſobeſten ℥ iij penidiarum ℥ ß. inci-
dantur folia minutim & imponantur cum ſebeſten in lib. j. aqua, bulliant vſque ad conſumtionem* Decoctio.
tertia partis. In qua poſtquam colata fuerint diſſoluantur penidia, deinde miſce. Iſtius aquæ aſ-
ſumat ab ℥ v. vſque ad vj. vel ſero ante cibi aſſumtiouem per duas horas, nec dormiat poſt.
¶ Aliud efficacius & materiæ phlegmaticæ præcipue ventoſitatis eductiuum. *℞ medulla carthami ℥ ß.*
amygdalarum mundatarum & aliqualiter aſſatarum ℥ ij. ſebeſten ℥ iij. ſacchari rub. ℥ j. aqua fontis lib. ij. Alia.
F *bulliant ad conſumtionem tertiæ partis, deinde colentur, qua vtatur vt ſupra, ad ℥ iiij. vſque ad viij.* ¶ Aliud
fortius. *℞ medulla carthami ℥ ij. ſebeſten ℥ j. tamarin. ℥ j ß ſalis communis ℥ ij. mellis crudi ℥ j. aqua fon-
tis lib. j ß. bulliant ad quantitatem tertiæ partis & colentur.* ¶ Doſis ab ℥ iiij. vſque ad vij. & plus & minus ſe- Alia.
cundum ætates, regiones, &c.

¶ Lenitiuum Serapionis, quod æquiualet præcedenti. *℞ medulla carthami ℥ xx. aqua calida lib. ß.
penidiarum ℥ x. proiiciatur aqua calida ſuper medullam carthami, & permittatur bullire leniter, & in fi-
ne addantur penidia colentur, & vtatur vt ſupra.* ¶ Aliud Serapionis, & eſt ductiuum lenitiuum ven-
toſitatis, phlegmatis & choleræ eductiuum. *℞ medulla carthami ℥ iij amygdalarum mundatarum ℥ viij.* Electua-
aniſi ℥ ß ſalis communis ℥ j. carnium ficuum pinguium numero vj. mellis quod ſufficit pro electuario. Do- rium.
ſis ab ℥ ß. vſque ad ℥ j ß.

G ¶ Lenitiuum vſuale & naturæ valde proportionatum. *℞ iuris gallina vel caponis ℥ x. medullæ car-
thami ℥ j. ſalis communis ℥ ß. penidiarum ℥ j. olei communis ℥ ß. bulliant leniter vſque ad conſumtionem
quinta partis, quod totum calidum ſumatur ante cibum vt ſupra.* Quidam loco brodii ſupra ſcripti ac-
cipiunt brodium caulium cum aliis rebus: tamen in aliquibus leniter venter cum brodio caulium non

lotorum & non completæ decoctionis cum oleo & ſale tantum maxime, quando ſuper caules ceciditros aut pruina, & colliguntur ante ſolis ortum. Quibuſdam ventrem habentibus valde ſtipticum oportet addere, quæ dicta ſunt de carthamo, &c. Et ſciendum, quod lenitiua ventris in febribus, in quibus ſola quæritur lenitio debeant eſſe frigida magis, quam calida. ¶ Lenitiua vero ventris vſualia poſita ab Auicen. *cap. de cura putridarum*, vt ſunt aquæ hordei, ſyrupus acetoſus ſimplex, ſyrupus violatus, ſunt debilia valde, & non niſi, vt æſtimo, in ventris fluxibus valde erunt efficacia. De hac materia vide Auicennam *tertia primi de regimine ſenum*, vide etiam *de cura putridarum*, vbi ponit pulchra alia lenitiua & fortiora. A

Cons. LXXXIX. *Contra colicam.* B

Clyſter. DOloris mitigatiuum & inteſtinorum lenitiuum. *℞ foliorum maluarum Manipulos ij, chamædreos, chamæpitheos, abrotani ſauinæ ana M ß. folii roſmarini ana M j. florum chamomillæ M j ß. aneti M j. meliloti M j ß. radicum althææ ſeu maluauiſci M j. feniculi, apii, ariſtologiæ longæ an. M ß ſeminum fœnugræci ℥ j. lini, carthami, aniſi, feniculi, carui, ameos an. ʒ j baccarum lauri ʒ j. Radices fruſtatim incidantur in fruſta ſaltem mediocria, ſemina vero contundantur craſſo modo: deinde omnia ſimul bulliant in quantitate aquæ ſimplicis mundæ & claræ, & melius eſſet aqua fluuialis ſufficienti pro fomentatione vſque ad conſumptionem quartæ partis dictæ aquæ, deinde ℞ decoctionis huius calidæ cyathos tres ſeu ℥ xviij. caſſiæ fiſtul. ℥ j. benedictæ ſimplicis ℥ ß. olei anetini ℥ iij. vitellum oui numero j. electuarii de baccis lauri ʒ iij. ſalis communis ʒ ij. ſacchari rub. ℥ ß miſceantur & fiat clyſtere.* Iſtud clyſtere ſibi imponi faciat quando a dolore vexatur, aut futurus eſt de C

Fomentũ. proximo. ¶ Doloris mitigatium. *℞ ſupra ſcriptæ decoctionis quantitatem ſufficientem pro fomentatione. ℞ ſpongias ij quantitatis proportionabilis loco dolenti. In hac decoctione debite calida & non tepida infundatur ſpongia, deinde optime exprimatur poſtea panno lineo ſimplici inuoluta, & taliter debite calida loco ventris apponatur, quando dolore infeſtatur.* Et taliter ſuper loco dolenti dimittatur, donec caliditas ſpongiæ notabiliter remittatur, non tamen infrigidetur, nec tepefiat ſuper ipſo loco, ſed reiteret aliam ſecundum neceſſitatem, hac fomentatione vtatur quando dolore vexatur prius tamen habito clyſteri præcedente.

Cons. XC. *Contra colicam ventoſam & partim ex fæce.* D

Enema. Aliud. Aliud. ENema *℞ olei chamomillæ ℥ vj. oleorum aneti, liliorum, ſiſamini an. ℥ iij. vitellum oui j. miſce.* ¶ Aliud enema. *℞ oleorum aneti, ſpicæ, an. ℥ iij. olei liliorum alb. ℥ vj. vitellum oui j.* ¶ Aliud. *℞ decoct. capitis caſtrati ℥ xij. oleorum ſpicæ, liliorum alb. aneti, ſiſamini an. ʒ iij. vitellum oui j hieræpicræ ℥ ß. miſce & fiat clyſtere.* ¶ Enema aliud. *℞ vini albi vinoſi*

Situs dormitionis. *℥ viij. butyri ℥ vj. vitellos ouorum numero ij croci ʒ ß. miſce.* Dormiat ſuper ventre compreſſo. Si leuiatur ex aliquo iſtorum ſupra ſcriptorum, poſtea fricetur ſuauiter locus doloris cum manu verſus dorſum, & ſi ex hoc iuuamentum percipit, tunc fricatio fiat per tempus notabile, & plu-

Somnus. ries reiteretur, & propriе ſtomacho ieiuno, aut etiam dolore inualeſcente. ¶ Dormiat multum ſi po-

Lenitiua. teſt. ¶ Lenitiuum & mitigatiuum doloris. Vitellos oui ſine albumine ſumtos ante cibum cum modico croci iuuat. ¶ Lenitiuum vt ſupra. *Brodium caulium coctum cum carne gallinæ pinguis & ficubus albis pinguibus, cui datur poſt decoctionem pendiarum quantum libet, croci modicum, conueniens eſt ante cibum, vel quauis hora ſtomacho ieiuno.* E

Potio. ¶ Solutiuum facile. *℞ caſſiæfiſtul. ℥ j. ſebeſten diſſoluti optime ℥ iij ficus albas diſſolutas optime numero ij. pendiarum ℥ ß. cinamomi ℈ j. aquarum feniculi, aneti, chamomillæ, ana quantum ſufficit pro potio-*

Alia dolorem leniens. *ne.* ¶ Mitigatiuum doloris & reſolutiuum. *℞ aquæ chamomillæ ℥ iij. cinamomi ℈ j. croci grn. ij. ſacchari albiſſimi ℥ ß. miſce & potetur ſtomacho ieiuno.* ¶ Lenitiuum doloris, bibat olei communis optimi ſtomacho ieiuno ℥ vj. ¶ Lenitiuum vt ſupra. Bibat olei ſiſamini optimi ſtomacho ieiuno ℥ vj. ſi non habet ſtomachi debilitatem, aut olei amygdalarum dulcium tantundem ad libitum. ¶ Confectio ventoſitatis reſolutiua. *℞ diacimini vel diacinnamomi ʒ iij.* Ventoſa doloris mitigatiua ponatur ipſa ſuper vmbilicum incluſum intra ventoſam, quocunque tempore infeſtaret. Solutiuum efficacius prio- F

Potio. re. *℞ hieræpicræ Galen. ʒ iij. caſſiæfiſtul. ℥ vj. ſebeſten ʒ ij. aquarum rutæ, aneti ana quantum ſufficit, miſce & fiat potio.* ¶ Reſolutiuum. *℞ pulueris ſeminis rutæ ʒ ß pulueris ſe. carui ℈ ij. aquæ feniculi ʒ ij.*

Potio reſoluens. Sacculus. Fomẽtatio vaporoſa. *vini albi aliqualiter vinoſi antiqui ℥ j. miſce & potetur ſtomacho ieiuno.* Euaporatiuum. *℞ milii partes ij. quantum ſufficit pro ſacculo ſalis partes ij ſurfuris, florum chamomillæ, florum aneti ana partem j. miſce, & fiat ſacculus, qui debet debite calidus loco dolenti apponi.* ¶ Fomentatio euaporatiua. *℞ florum chamomillæ, meliloti ana M ij. florum aneti M j ß. abſynthii M ij. folii rutæ ana M j. ſquinanti M j ß. arthemiſiæ M j. eupatorii M j. pulegii M ß. roſmari M. j ß. calamenthi, chamædreos, chamæpitheos an. M ß. radicis ariſtolog. ro. ʒ j ſeminum carthami ʒ ß. ſemin. iuniperi, fœnugræci ana ʒ j. ſeminum aniſi, feniculi, carui, ameos, ſileris montani ana ʒ iij. Contundantur omnia craſſo modo: deinde miſce & bulliant in ſuffi-*

Morſelli reſolutiui. *cienti quantitate aqua vſque ad conſumptionem tertiæ partis aquæ.* ¶ Confectio reſolutiua. *℞ ſpecierum diacymini ℈ ij. ſpecierum diagalangæ ʒ j. cinamomi ʒ j. croci ℈ j. ſacchari albiſſimi ℥ vj. miſce & cum aquarum rutæ & feniculi ana quantum ſufficit fiat confectio ſolida in morſellis trium ʒ pro quolibet morſello.* G

Solutiuum

A Solutiuum facile. ℞. medullæ carthami ʒ j. ficus ſiccas albas pingues iij. miſce & aſſumat ante prandium per tres horas. ❡ Solutiuum aliud facile & naturæ familiare. ℞. ficus albas ſiccas pingues numer. iiij. ſebeſten. ʒ iij. paſſularum paruarum nigrarum ʒ ij. penidiarum ʒ ß. brodii pulli vel caſtrati quantum ſufficit pro potione. ❡ Solutiuum facile efficacius ſuprafcriptis immediate. ℞. brodii galli decrepiti ℥ viij. polypodii M j. florum aneti M ß. ſem. carthami contuſi ʒ ß. ſalis ʒ ß. gallus prius optime fuſticetur, deinde occidatur & euiſceretur. Vltimo omnia reliqua in eius ventre includantur, & cum ipſis optime decoquantur, cuius decoct. ſumatur quantitas dicta & fiat potio. ❡ Vnctio mitigatiua doloris & reſolutiua. ℞. oleorum chamomillæ, abſynthii ℥ j. oleorũ ſpicæ, liliorum alb. an. ʒ iij. olei rutæ ℥ ß. pulueris cinamomi ʒ j. pulueris ſileris montani, caſſiæ ligneæ, ſpicæ an. ℈ j. ceræ quantum ſufficit pro, &c. miſce & cum modico aceti quantum ſufficit, fiat unctio mollis. ❡ Suppoſitorium ventoſitatis reſolutiuum. ℞. amygdalarum amararum

Bolus ſolutiuus. Potio ſol. Vnguent. anodynum & reſoluens.

B ʒ ß. bdellii ʒ ß. caſſiæ ligneæ, ſtyracis, ſiccæ craſſæ an. ℈ j. pulegii ſpicæ an. ʒ ß. radicum ireos, radicum ariſtologiæ rotundæ an. ℈ ij. ſeminum apii, praſſii an. ℈ j. ſeminum rutæ ℈ ij. ſeminum ſileris montani, aniſi, feniculi, carui, ameos an. ℈ j. cinnamomi ℈ ij. cymini ʒ j. croci ℈ j. ſalis communis ʒ j. mellis quantum ſufficit pro ſuppoſitoriis conficiendis.

Suppoſitoria ventoſitatis reſoluentia.

CONSIL. XCI. *Contra vermes.*

CLyſtere. ℞. lactis caprini ℥ ij. mellis ℥ iij. ❡ Vnctio. ℞. oleorum maſticis ℥ ß. abſynthii, amygdalarum amararum an. ℥ j. pulueris aloes, abſynthii, gentianæ an. ʒ ß. nigellæ ℈ ij. ſeminum portulacæ, coriandrorum, coral. rub. an. ʒ ß. fellis tauri ʒ j. baurach ʒ ß. ceræ q. ſ. pro vnguento. pul. pul. deinde omnia ſimul miſce & fiat vnguentum. ❡ Pilulæ ſolutiuæ vermium & humorũ ipſorum. ℞. aloes ʒ ij.

Clyſter. Vnguentũ.

C myrræ ʒ ij. croci ʒ ß. rheubarbari ʒ ß. corticum radicum capparum, baurach, thymi iudaici an. ℈ j. puluerizentur ſubtiliter, deinde omnia ſimul miſce, & cum ſyrupo de abſynthio q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. pro ʒ. ❡ Potus digeſtiuus. ℞. agrimoniæ M j. radic. graminis M j. ſiliginis ʒ ß. coriandrorum præparatorum ʒ ij. ſeminum portulacæ ʒ j. miſce, deinde omnia bulliant in ſufficienti quantitate aquæ, vſque ad conſumptionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur, & dictam colaturam vſui reſerua. ❡ Pilulæ interficientes vermes. ℞. croci ℈ ß. myrræ ʒ ß. corti. radicis capparum ℈ j. abſynthii ʒ ß. baurach gra. iij. thymi, nigellæ polii an. ʒ ß. ſementinæ ʒ ß. ſandaraci, terræ ſigillatæ, ſeminum raphani an. ℈ j. coriandri præparati, coral. rub. an. ℈ j. ſachari albiſſimi ʒ ß. puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde cum ſucco enulæ q. ſ. ad incorporandũ omnia reformẽtur pilulæ ix. pro ʒ. ❡ Puluis pro epithemate. ℞. aloes, abſynthii an. ʒ j. baurach ℈ j. gentianæ ʒ ß. tinis calamenti, maſticis indici, nigellæ, menthæ, abrotani

Pilulæ ſolutiuæ. Potio digeſtiua. Pilulæ interficientes vermes. Puluis pro epithemate.

D an. ℈ ij. coriandrorum præparatorum, corall. rub. an. ʒ j. fellis tauri ʒ ij. ſucci cepæ ʒ ß. pul. pul. deinde omnia ſimul miſce. Iſtius pulueris & ſucci cepæ medietas infundatur in aceto conuenientis acetoſitatis, deinde in ipſo aceto taliter mixto, & ſuauiter calido infundatur filtrum in figura ſcuti aut tela quadruplicata, deinde ſcutum taliter infuſum & extractum ab ipſo liquore aſpergatur cum parte pulueris, quæ remanſit. q. ſ. ad aſpergendum vltimo: poſtea ſcutum taliter madefactum, & aſperſum tepidum ſuper ſtomachum ponatur, ita vt cuſpis acutior ipſius ſtomachi cooperiat os ſtomachi: Baſis vero ſcuti cooperiat fundum ſtomachi: & taliter reiteretur hoc medicamen ter vel quater in die naturali. ❡ Confectio. ℞. ſementinæ, diptami albi an. ʒ j. nigellæ ℈ j. ſeminum portulacæ candani an. ʒ j. coriandrorum præparatorum ℈ j. endagi, bagadæ, cornu cerui vſti an. ʒ ß. ſachari albiſſimi ℔ j. miſce & cum aquis agrimoniæ, gentianæ an. q. ſ. fiat confectio ſolida in forma rotunda. ❡ Electuarium. ℞. theriacæ antiquæ ʒ ß. ❡ Emplaſtrum. ℞. radicis enulæ ʒ j. folio-

Rotulæ. Electuarium.

E rum viridium horum quatuor infraſcriptorum, videlicet, abſynthii, rutæ, menthæ, abrotani an. M j. nucleorum perſicorum, lupinorum an. ℥ ß. baurach ʒ j. thymi, nigellæ, gentianæ, indæ aloes an. ʒ j. fellis tauri ℥ ß. cepæ ʒ j. coriandrorum præparatorũ, ſumach, ſeminis portulacæ an. ʒ j. olei abſynthii, olei amygdalarum amararũ an. quantum ſufficit, ad impugnandum. Radices, herba, nuclei & cepa contundantur, & deinde ſufficienter bulliant, vltimo omnia cum reliquis incorporentur, & fiat emplaſtrum ad lentum ignem.

Emplaſtrum.

CONSIL. XCII. *Contra vermes pro puella domini Vincilai de Ripa patiente exitum ani.*

F REcipe. ſucci abſynthii. q. ſ. ad infuſionem infraſcriptæ, micæ panis in canone infraſcripto, aloes epaticæ ʒ j. gentianæ ʒ ß. nigellæ ℈ ij. maſticis ʒ ß. lupulorum, ſeminis ʒ j. myrræ ʒ ß. coriandrorum præparatorum ʒ ij. corallorum rub. gran. ij. fellis tauri, aut ſaltem bouis ℈ ij. puluerizanda puluerizentur ſeorſum & diſformiter, vt decet ſecundum can. Deinde in dicto ſucco abſynthii infundantur, & ex dicto ſucco imbibatur mica panis craſſitiei vnius digiti & figura ſcutalis, ſiue in modum ſcuti. Poſtea ipſa mica panis taliter imbibita aſpergatur cum dicta mixtura pulueris, & felle tauri, aut ſaltem bouis. Vltimo mica taliter imbibita & aſperſa ſuauiter in velo ſerico ſubtili & raro, &c. applicetur.

Fomentũ.

CONSIL. XCIII. *Contra vermes cum febre & fluxu materierum diuerſarum ſed amplius phlegmatis.*

G VErmium interfectiuum & eductiuum materierum acutatum abſterſiuum & lauatiuum. ℞. lactis caprini ℥ x. mellis & eſt efficacius ʒ vj. aut ſachari, & eſt minus efficax, miſce, & fiat clyſtere. ❡ Vermiũ interfectiuum & eductiuum, &c. ℞. oleorum maſticis ℥ ß. abſynthii, amygdalarum amararum.

Enema.

Vnguentũ. *an ℨ j. aloes, abſynthii, gentiana an. ℨ ß. nigella ℈ j. ſeminum portulaca, coriandrorum praparatorum, coral. rub. an. ℈ j. fellis tauri vel bouis ℨ j. baurach ℈ j. cera noua q. ſ. pro vnguento molli. pul. pul. & fiat vnguentum pro ſtomacho & inteſtinis gracilibus vſque ad vmbilicum.* ¶ Vermium eductiuum & confortatiuum ſtomachi. *Pilula.* ℞. *abſynthii ℨ ß nigella ℈ ß. cornu cerui vſti ℈ j. ſementina ℈ ij. corticum radicum capparum ℨ j. ſeminum portulaca, coriandrorum praparatorum an. ℈ j. pul. pul. & cum ſyrupo de abſynthio fiant pilula ix. vel x. pro ℨ.* ¶ Dig. ſtiuum materiæ vermium, vt ſupra de vnguento. *Potio.* ℞. *agrimonia M j. radicum graminis M ij. ſeminum ſiliginis ℥ j. coriandrorum praparatorum ℥ ß. portulaca ℥ ij. miſce & bulliant ad conſumtionem medietatis in aqua ſufficienti quantitate ciſterna, & exprimantur, & aſſumat loco ſyr. ℥ iij. bis in dia & lymphet etiam vinum.* ¶ Vermium interſectiuum, vt ſupra de vnctione. *Morſelli.* ℞. *ſementina ℨ ß. radicis diptami albi ℈ j. nigella ℈ ß. endagi bagada ℈ ß. ſeminum caudani ℨ ß portulaca ℈ j. coriandrorum praparatorum ℨ ß. garyophillorũ ℨ ß. cornu cerui vſti ℨ ß. sachari albiſſimi ℔ j. miſce & cum aquarum agrimonia & abſynthii q. ſ. ad conſi. fiat confect ſolida in morſellis.* ¶ Materiæ phlegmaticæ digeſtiuum & vermium repulſiuum. *Potio.* ℞. *aquarum abſynthii ℥ j ß. mentha, ſcabioſa an ℨ ß. miſce & aromatizetur cum modico modici craci.* ¶ Digeſtiuum vt immediate & membrorum naturalium confortatiuum. *Alia.* ℞. *maſticis ℥ iij.* ¶ Digeſtiuum vt immediate vt ſupra, &c. ℞. *theriaca antiqua ℨ ß. vini albi media vinoſitatu ℥ j. miſce* ¶ Fluxum reſiſtens & febrem, materias ipſorum abiiciendo, membra naturalia confricando, & ſtipticando, & vermes repellens, interficiens & educens *Alia.* ℞. *myrobalanum chebulum conditum j.* ¶ Aliud vt ſupra, ſed efficacius. ℞. *micleta ℨ iij. aqua abſynthii, quantum ſufficit pro potione miſce & fiat potio.*

A B

Conſil. XCIV. *Contra debilitatem virtutum naturalium iuncturarum & contra vermes.*

C

Pilula. SOlutiuum facile minoratiuum. ℞. *pilularum de benedicta, de hiera ſimplici an. ℈ j. agarici, hermodactilorum an. ℈ ß. ſalis gemma gra. j. zinzib. gran. j. ß. maſticis gra ij. miſce cum ſyrup. de abſynthio q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij. pro ℨ.* Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque ad quatuor ad libitum in aurora omni menſe ſemel. Et poſt ipſarum aſſumtionem dormiat per horam, ſi poteſt, ſed ſtet ieiuna quatuor horis ad minus, deinde prandeat, ſi pilulæ eam ſoluerint vel non, aſſumat lauatiuum ante prandium. Nam forte tardabunt ſolutionem, & ipſam leuem facient. ¶ Aliud ſolutiuum facilimum. *Potio ſolutiua.* ℞. *caſſiafiſt. ℥ j ß. myrobalanorum chebulorum ℨ ij. aqua abſynthii ℥ j. ſeri caprini. q. ſ. pro potione miſce & fiat potio. Myrobalani contriti craſſo modo infundantur primo in aqua & ſero per horas 12. ad minus. Deinde optime exprimantur & colentur, vltimo dicta colatura ipſa caſſiafi. addatur miſce & fiat potio.* ¶ Iſtam caſſiamfiſtulam aſſumat in aurora ſingulis duobus menſibus, & poſt ipſius aſſumtionem dormiat parum, vel non dormiat & aſſumat cum modis & ordinibus deſcriptis in alia medicina. Nam tarde ſoluet iſta. ¶ Dig. ſtiuum. *Potio digeſtiua.* ℞. *aquarum ſaluia ℥ j ß. mentha ℥ j abſynthii ℥ ij. miſce, &c.* Iſtas aquas calidas aſſumat in aurora quatuor diebus continuis, in ſingulis duobus menſibus. Deinde poſt ipſarum aſſumtionem dormiet ad libitum, & ſtet ieiunus ad minus horis 3. ¶ Confectio. *Morſelli.* ℞. *ſpecierum aromatici ro. deſcriptione Gab. ℨ j. diamoſchi dulcis ℨ ß. ſachari albiſſimi ℥ iij. miſce cum aquarum ſaluia, abſynthii an. quantum ſufficit fiat confectio ſolida in morſellis iij. ℨ.* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum cum excitatur omni hebdomada ſemel. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus, & non curet interim dormire. ¶ Solutiuum facile. *Pilula.* ℞. *pilularum ſupraſcriptarum ℨ j.* Iſtud ſolutiuum aſſumat quinta die poſt completam aſſumtionem ſupraſcriptarum aquarum in ſingulis duobus menſibus, cum modis & ordinibus deſcriptis pilularum ſupraſcriptarum. ¶ Pilulæ ſolutiuæ & confortatiuæ membrorum naturalium & iuncturarum & vermium interſectiuæ. *Pilula ſolutiua, cõfortatiua, & interficientes vermes.* ℞. *trochiſcorum de abſynthio ℈ ij. de rheubarbaro ℈ j. nigella, gentiana an. ℈ ß. ſementina ℨ ß. ariſtologia longa ℈ j. baurach ℈ ß. abrotani ℈ j. cornu cerui vſti ℨ j. coriandri praparati ℈ ij. abſynthii ℈ ij. ſaluia ℈ ß. maſticis ℈ ij. caulis. ſeminis carui, mentha an. ℈ j. myrra ℨ ß croci ℈ j. rutha ℨ ß. ſeminis plantaginis. ℈ ij. aloes omnium ſimul collectorum iiij. part. miſce & cum fellis tauri & ſucci pori q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij pro ℨ.* Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad quintum, ad libitum in aurora omnibus 20. diebus, cum modis tactis in aſſumtione aliarum pilularum. ¶ Pilulæ confortatiuæ ſtomachi. *Pil. confortatiua ſtomachi.* ℞ *trochiſcorum de abſynthio ℨ j. ſpecierum aro. ro. deſcriptione Gab. ℨ ß. mentha, ſicca, ſaluia an. ℈ j. maſticis ℈ ij. miſce & cum ſyrup. de abſynthio. q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij. pro ℨ.* Iſtarum pilularum aſſumat a ij vſque ad v. ad libitum in ſingula hebdomada, deinde poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiuna horis tribus, & iterum dormiat ad libitum. ¶ Lotio pedum. *Lotio pedum.* ℞. *ſaluia M ij. ſtœchados M j. betonica, calamenthi an. M ß. miſce deinde bulliant in ſufficienti quantitate aqua vſque ad conſumtionem quarta partis aqua.* Iſta lotione ſuauiter calida lauentur pedes, crura & genua ante cœnam, ſemel aut bis ad libitum ſingulo menſe leuiter & parum fricando verſus ſurſum: & hoc idem faciat manibus ſi libet.

D E F

Conſil. XCV. *Contra exitum ani ſeu inteſtini propter mollificationem ipſius inteſtini.*

Inſeſſus. R*Ecipe, emblicorum, myrtillorum ℥ ß. ſumach, roſarum ℥ j. nucum cupreſſi ℥ ß. thuris ℥ j. vini nigri ſtiptici q. ſ. pro decoctione ſupraſcriptarum rerum, contundenda contundantur craſſo modo. Deinde omnia ſimul mixta bulliant ad lentum ignem vſque ad conſumtionem tertia partis dicti vini. In hac decoctione non tepida, ſed ſuauiter calida ſedeat per vnum quinquageſimum hora puella agra immediate ſaltem poſt ventris ſucceſſum, & antequam inteſtinum in anum introducatur.* Et ſaltem bis in die taliter ſedeat, ſi ipſa non ſecederet, aut ſaltem ſpongia vna noua ex dicta decoctione ſuauiter calida imbibita, G

deinde

A deinde leuiter expreſſa & panno lineo ſimplici albo & raro inuoluta apponatur ano, &c. vt ante de dicto balneo, & ibi retineatur ſuauiter compreſſa ſaltem per horam vnam. Deinde poſt ſeſſionem dictam in ipſo balneo, & etiam poſt dictam ſpongiam, & antequam inteſtinum introducatur in anum, vt ante, tunc pulueris alterius medicaminis immediate infraſcripti aſpergatur ſuper dictum inteſtinum pars conueniens ad hoc. Poſtea inteſtinum ipſum cum dicto puluere in anum intromittatur, quantum poſſibile eſt, & retineatur taliter intra anum, cum natibus ſtantibus ſtrictis per tempus notabile, vt eſt poſſibile. ¶ Ad idem aliud. ℞. *acatiæ ʒ j roſarum, myrtillorum ſicco. an. ʒ ß ſumach ℈ ß. balanſtiorũ ʒ j.* Pulub.
antimonii ℈ j aluminis ℈ ß. maſtices ʒ ß. nucum cupreſſi ʒ j ſpica, caſſia lignea an. ℈ j. puluerizanda pul. ſeorſum & difformiter, vt decet ſecundum can. deinde omnia ſimul miſce. Iſtius medicaminis puluerizati, vt hic immediate ſupra pars ſufficiens ad hoc ponatur ſuper dictum inteſtinum egreſſum. Et taliter
B ponatur immediate poſt balneum ſupraſcriptum, aut etiam immediate poſt ſpongiam ſupraſcriptam. Deinde inteſtinum introducatur, &c. vt ante in alio canone alterius medicaminis immediate ſupraſcripti. ¶ Ad idem. ℞. *cydoniorum ʒ iij balauſtiorum ʒ ij roſarum ʒ j ß. nucum cupreſſi ʒ ij. vini nigri ſti-* Decoctio.
ptici quantum ſufficit pro decoctione iſtarum rerum. Cydonia ipſa minutim incidantur, & melius gratuſentur, deinde reliqua contundenda contundantur craſſo modo. Vltime omnia ſimul mixta bulliant ad lentum ignem, vſque ad conſumtionem tertiæ partis dicti vini. Si vero medicamen permutare congruit, tunc in hac decoctione non tepida, ſed tantum ſuauiter calida ſedeat puella. Deinde inteſtinum aſpergatur ex puluere immediate ſupraſcripto, &c. vt ibi, aut ſpongia ex hac decoctione imbibita inteſtino apponatur, & vt ſupra de alio medicamine primo ſupraſcripto compoſito ex emblicis, myrtillis, &c. vt ibi.

C

CONSIL. XCVI. *Contra exuperantem fluxum hæmorrhoidum.*

FLuxus hæmorrhoidalis conſtrictiuum. ℞. *myrobalanos chebulos numero ij.* pulpas iſtorum myrobalanorum comedat in aurora quatuor diebus continuis, in quibus exuperantem fluxum patitur, & poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus horis quatuor, & dormiat iterum non plus, quam per horam. Hoc medicamine vtatur quocunque tempore anni, quando prædictum fluxum patitur. ¶ Fluxus hæmorrhoidalis conſtrictiuum priori efficacius. ℞. *tryphera ferruginata ex arte fanonis. ʒ ij. aqua plantaginis ʒ j ß. miſce.* Si vero medicameo congruit efficacius, iſtam mixturam ſumat in aurora debite calidam, vt ſupra de myrobalanis. ¶ Fluxus hæmorrhoidalis conſtrictiuum efficacius priori imme- Pilula.
diate. ℞. *pilularum de bdellio.* Si vero medicamen congruit efficacius, tunc a quinque vſque ad ſe-
D ptem, ſumat iſtarum pilularum in aurora cum modico vini nigri ſtiptici, vt ſupra de myrobalanis omnia ſeruando.

CONSIL. XCVII. *Contra dolorem hæmorrhoidum.*

SVaue prouocatiuum & aperitiuum hæmorrhoidum. ℞. *folium ficus & cum dorſo eius fricet eas, & hoc quando vult quod aperiantur & ſanguinem educant.* Iſta vtatur fricatione pluries cum hæmorrhoides tument & dolent, & ſanguinem quærit educere, verum hanc præcedant euacuationes debitæ ad hæmorrhoidas. ¶ Vnguentum mitigatiuum doloris hæmorrhoidum, ſi cum eis eſt ardor, &c. Vnguent.
℞. *olei violarum, olei roſarum, albuminis oui, vitellum oui, ceræ alba. Fiat vnguentum molle inungatur petia*
E *in dicto vnguento, deinde ducatur circa candelam & imponatur, & vltime extrahat, petia remanente. Et ſi non ſentit ardorem, & tamen dolet, addatur modicum croci. Si eſt ſine ardore, apponatur adeps anatis, cum ſubſtantia corpulentia accepto fruſto longo aliqualiter filo alligato, & ſic integrum ano apponatur dolore infeſtante, & proprie ſi eſt ſine dolore.*

CONSIL. XCVIII. *De ægritudinibus renum & veſica. Contra caliditatem renum.*

SOlutiuum facilimum ℞. *caſſiaſi. electa, tamarindorũ an ʒ j. ſucci viol. recentium, & in conſerua ſacha.* Electuarium.
ʒ ij. ſucci roſarum ʒ ij. myrobalanorum chebulorum puluerizatorum ℈ j. dragant. ſach. candi. an. ʒ ij. iulep viol. aqua endiu. an. q. ſ. pro diſſolutione caſſia, tamarindi minutim inciſi diſſoluantur cum dictis
F *iulepo & aqua ſufficienti ipſis remanentibus in forma electuarii, vltimo reliqua omnia addantur, fiat electuarium.* ¶ Vnctio pro renibus. ℞. *oleorum nenupharis ʒ vj. roſati & violati an. ʒ iij dragantii & gummi arabici an. ℈ ß. ſeminum iiij. minorum frigidorum communium, videlicet, lactuca portulaca, endiuia, plantaginis an. ℈ j. raſura eboris, ſandalorum rub. an. ℈ ß. ceræ albiſſima. q. ſ. fiat vnctio mollis pro renibus.* Inunctio renum. Semina 4. frigida minora.

CONSIL. XCIX. *Contra caliditatem renum.*

REcipe *oleorum roſati ʒ j ß. nenupha. ʒ j. myrtillorum ʒ ß dragganti, gummi ara an. ʒ ß ſeminum communium maiorum frigidorum ʒ j mino. frigi papa. al. an. ʒ ß. mucilaginis. portulacæ & papaue. al. an. ʒ j. ſandal. rub. ʒ vj. bolı armeni ʒ ij raſura eboris ʒ j. cera alba. q. ſ. pro vnguento molli. Et ſi ad in-* Vnguent.
G *corporandum neceſſaria ſit maior olei quantitas, tunc ſolum dictum oleum nenupharis augeatur, puluerizanda pul. vt decet, deinde omnia ſimul miſce. Vltimo cum modico medici aceti ſolum, quantum ſufficit ad penetrandum omnia ſimul incorporentur ad lentum ignem.* Ex hac vnctione actu frigida, vt eſt, vngatur, vt oportet renes. Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate. ℞. *vnguenti.*

Aliud for tius. *Aliud.* *immediate ſupraſcripti ℥ j ß. mucilaginis, pſyllii ℥ ß. miſce deinde omnia ſimul incorporentur, vt ſupra pro vnguento molli.* Si vero iterum efficacius congruit. ℞. *vnguenti immediate ſupraſcripti ℥ j ß. camphoræ gra. vj. Camphora ipſa puluerizetur, vt decet, deinde omnia ſimul miſce, & optime incorporentur ad lentũ ignem, & fiat vnguentum, vt ſupra.* Si vero adhuc efficacius conueniret remedium, ſuper locum renum ex directo ponat lamina plumbea latitudinis quatuor digitorum, longitudinis ſex, & craſſitiei ſaltem vnius coſtæ cultelli conuenientis ad incidendum panem perforatam pluribus foraminibus, latitudinis partis craſſioris vnius acus ſubtilis ſeu conuenientis ad ſuendum, hanc teneat ſuper renibus pluri tempore ſecundum neceſſitatem. A

CONSIL. C. *Contra calculum renalem & ventoſitatem.*

Clyſter. DOloris mitigatiuum, lapidis comminutiuum, cauſſarum dolorum & materierum communium ductiuum, ventoſitatiſque reſolutiuum & eductiuum. ℞. *oleorum liliorum alborum ℥ iij ſpicæ ℥ iij aneti ℥ v. chamomillæ ℥ iij. vitellos oui numero ij. pulueris cinamomi ℥ ij. croci ℥ ß pulueris ſacchar. ℥ j ſalis communis ℥ iij. miſce & fiat clyſtere.* Iſtud clyſtere debite calidum ſibi imponat dolore ipſum vexante, aut dum vexationi ex dolore proximus eſt. Et ipſum etiam taliter ſibi imponat diebus præcedente & ſequenti die aſſumtionis ſolutiui proximi infraſcripti ❡ Solutiuum & eſt proprium. ℞. *caſſiæ fiſt. ℥ j benedictæ ſ. ʒ. iij. electuarii ind. ℥ j. aquarum aſparagorum, ſcolopendriæ an. q. ſ. pro potione miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidũ in aurora & cum cuſtodia tempore, quo actualiter dolet aut dolori proximus eſt. ❡ Doloris mitigatiuum lapidis comminutiuum & ipſius eductiuum, B

Vnguentũ. ventoſitatiſque reſolutiuũ. ℞. *oleorum ſcorpionis compoſiti deſcriptione Meſuæ nucleorum perſicorum ℥ j. chamomillæ ℥ ß. oleorum ſpicæ, liliorum albarum, pinguedinis gallinæ an. ℥ ß. anatis ℥ j. pulueris cinamomi ℥ ij croci ℥ ß. miſce & fiat vnctio.* Ex hac vnctione debite calida vngatur locus doloroſus ſtomacho ieiuno ſaltem bis in die, videlicet ante prandium & ante cœnam, & amplius ad libitum ſecundum neceſſitatem. Et ea vnctione taliter vti incipiat die ſequenti diem aſſumtionis ſolutiui ſupraſcripti ❡ Doloris mitigatiuum & lapidis comminutiuum, &c. vt immediate ſupra efficacius priori immediate. ℞. *pari-* C

Enema. *tariæ M. iij. ſenectionum, pulegii, calamenti, chamedreos, chamepitheos ſauinæ, abrotani an. M ß radicis althææ fruſtatim incifarum M ß ſeminum lini fœnugræci, carthami an. ℥ ß. aniſi. fœniculi carui, ameos an. ʒ ij. florum chamomillæ, meliloti. alkæ. an. M j ſemina contundantur craſſo modo, deinde omnia ſimul bulliant in ſufficienti quantitate aquæ fluuialis vſque ad conſumtionem medietatis aquæ, poſtea optime exprimantur & colentur, cuius colatura ℞. ℥ x v. vel ad libitum ℥ xij. oleorum liliorum alborum ſpicæ, aneti an. ℥ ij. caſſiæ fiſt. ℥ j benedictæ ſimplicis, ſacchari rub. an. ℥ iij. vitellos oui num. ij ſalis communis ℥ iij. miſce & fiat clyſtere.* Si D

vero medicamen congruit efficacius priori immediate ante iſtud enema, tunc iſto enemate vtatur ipſum

Fomentatio. dolore infeſtante & proprius ſtomacho ieiuno ❡ Dolorum mitigatiuum, &c. vt ſupra, tantum clyſteris proximi ſupraſcripti dimiſsis aliis medicinis fiat fomentatio calida cum ſpongiis ſecundum cano. & loco dolenti. ℞. *ſpongias ij. craſſiorum trium digitorum & latitudinis proportionalis loco dolenti.* ❡ Si vero ex ſupraſcriptis medicinis non debite conualeſcit infirmus, tunc ex hac decoctione fiat fomentatio cum ſpongia ſecundum can. loco dolenti quacunque hora dolore vexante aut vexationi proximus eſt, præ-

Confectio. terquam renibus dolentibus, quibus hæc fomentario non fiat. ❡ Dolorum mitigatiuum, &c. ℞. *diacinnamomi ℥ j* Iſtius confectionis aſſumat aliquibus diebus vnum morſellum ſtomacho ieiuno, videlicet ſaltem ſemel in die mane cum ſurgit, aut etiam ante cœnam per duas horas ad libitum. Ea confectione taliter vti incipiat die tertia poſt aſſumtionem infraſcripti medicaminis cõminutiui lapidis, &c. E

Potio. compoſiti ex lithontribon. ℞. *lapidis lincis, iudaici, vt ibidem* ❡ Lapidis comminutiuum, & ipſius eductiuum arenularumque phlegmatis & ventoſitatis. ℞. *lithontribon ℥ j ß. lapidum lincis, iudaici, ſpongiæ an. ℈ ß. milii ſolis ſeminum fœniculi. an. gra. v cinamomi gra. ij aquarum ſaxifragiæ, aſparagorum an. ℥ j ß. puluerizentur pul. deinde omnia ſimul miſce.* Iſtam potionem non ſolutiuam aſſumat in aurora debite calidam & non tepidam die tertia poſt diem aſſumtionis ſolutiui proximi ſupraſcripti, ſi morbus & dolor dat inducias. Et poſt ipſius potionis aſſumtionem ſtet ieiunus horis 4. Si vero morbus non

Curatio doloris præſentis. dat inducias, quia ipſum maxime moleſtat, tunc iſtam potionem aſſumat die ſequenti immediate poſt diem aſſumtionis eiuſdem ſolutiui. ❡ Curatiua actualis doloris renalis, præſeruatiua, quæ a futuro lapide renum, & a dolore eorum ex materia ipſos renes & vias vrinal. oppilante, ac etiam ventoſitate eo-

Medicina pro renibus calculoſis. rundem virtute familiaria & vſualia, vt hic infra. ❡ Præſeruatio & etiam cura aliqualis, ventris lenitiuum facile & vſuale eſtq; medicina renum, mundificat viſcera & abſtergit renes. ℞. *terebinthinæ electæ, videlicet diaphanæ, lucidæ mundæ & non lotæ ℥ v. aut ad libitum ℥ j. sacch. albiſſimi trium coctarum puluerizati. q. ſ. ad ipſam terebinthinam debite inuoluendam, vt immediate infra in ſequenti latere.* Terebinthina ipſa tota ſimul aut ad libitum in fruſta duo vel tria diuiſa, ſecundum poſſibilitatem aſſumentis, vel vt ei melius libet, inuoluatur optime in dicto puluere ſachari, deinde fruſtatim deglutiatur taliter ſacharo trium coctarum inuoluta, aut ſi ei gratior eſt ipſa terebinthina ſacharo inuoluta, vt hic ante, poſtea tota vel quaſi tota, aut ſaltem fruſtatim, vt ante inuoluatur in partes ſcaleæ ſeu nebulæ vino dulci prius madefactæ. q. ſ. ad ipſius terebinthinæ debitam inuolutionẽ. Iſtam terebinthinam taliter ſacharo aut ſcaleæ inuolutam, vt hic ante, aſſumat in aurora, vel ad libitum in mane cum ſurgit ſaltem ſemel in menſe, & amplius in ſingula medietate cuiuslibet menſis ſemel, quocunq; tempore anni, præterquam tempore F G

Potio lenitiua. calido. ❡ Ventris lenitiuum, & a renibus euacuatiuum facile efficacius priori immediate. ℞. *caſſiæ electæ ℥ j ß. aquæ hordei excorticati tempore calido. q. ſ. pro potione:* ſed tempore frigido aquæ mellis tantundem loco dictæ aqua hordei, miſce & fiat potio. Si vero medicamen congruit aliqualiter efficacius

pitori

A priori immediate, tunc iſtam potionem ex caſſiafiſtul.&c. vt hic ante aſſumat in aurora debite calidam, & non tepidam, ſemel in ſingulo menſe, & poſt ipſius aſſumtionem non dormiat: aut ſi dormierit, non amplius quam media hora dormiat, ſed ſtet in lecto per vnam horã cum dimidia poſt ipſius aſſumtionem. Et poſt eiuſdem aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor, deinde prandeat, & non aſſumat lauatiuum aliquod & in dicto prandio comedat blites & boraginem. Habeat carnes laudabiles, vt pulli, hædi vel vituli, aut ſimiles laudabiles. ¶ Præſeruatiua a futuro dolore renum & lapidis, ſed non ſolutiua. ℞. *amygdalas amaras electas debite mundatas, &c. a cortice ſuo ſubtili ſicco in vj. Deinde coopertas ſeu confectas ex vna coopertura ſola ſachari albiſſimi trium coctarum. Iſtas amygdalas comedat bene maſticando in aurora, aut ad libitum in mane cum ſurgit, ſed melius in aurora, & tunc poſt ipſas dormiat, ſi poteſt ad libitum. Et poſt earum aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor.* Iſtis vero amygdalis taliter vtatur ſaltem ſemel in ſingula medietate cuiuslibet menſis præterquam tempore calido. *Præſeruatio a dolore futuro.*

B ¶ Præſeruatiuum a dolore renali, &c. vt immediate ſupra aliqualiter efficacius ipſo priori immediate, renesque mundificans. ℞. *amygdalas amaras confectas, &c. vt immediate ſupra num. vj. aquæ mellis factæ ſecundum canonem infraſcriptum ℥ iij.* Si vero medicamen congruit aliqualiter efficacius medicamine priori immediate, tunc iſtas amygdalas amaras comedat in aurora, vel ad libitum in mane cum ſurgit: deinde immediate iſtam aquam mellis bibat calidam & non tepidam, aut ad libitum frigidam, ſed tamen melius calidam ſaltem ſemel in ſingula medietate cuiuslibet menſis præterquam tempore calido, &c. vt immediate ſupra de ſolis ipſis amygdalis amaris. Aqua mellis de qua immediate fit ſupramentio. ℞. *mellis electi ℥ j. ſeu partem vnam, aquæ fluuialis munda & clara ℥ ix. ſeu partes nouem miſce, deinde bulliant ad lentum ignem vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ continue ſemper* *Aqua mellis.*

C *ipſam decoctionem deſpumando. Vltimo eadem decoctio tunc ab igne depoſita coletur per pannum lineum ſubtilem album & rarum, & vſui ſerua.* Iſta aqua mellis vtatur cũ dictis amygdalis amaris, vt in alio recepto proxime ſupra. ¶ Præſeruatiuum a dolore renali, &c. vt proxime ſupra. ℞. *medullæ oſſium ceraſorum cooperta ſeu confecta cum ſacharo albiſſimo, &c. vt ſupra immediate, amygdale amare ʒ j. aquæ mellis ſupraſcripta proxime ℥ ij.* Si vero medicamen ſupraſcriptum compoſitum ex amygdalis amaris, & aqua mellis permutare congruit, tunc primo iſtas medullas oſſium ceraſorum comedat bene maſticando: dein immediate ipſam aquam mellis bibat in aurora, vel ad libitum in mane cum ſurgit, ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione & vſu alterius medicaminis proximi ſupraſcripti, cõpoſiti ex amygdalis amaris & aqua mellis, vt ibi. ¶ Præſeruatiuum a dolore renali, &c. vt proxime ſupra & proprie lapidem frangens. ℞. *brodii ciceris imperatoris, ſeu cicerum rubeorum ſiue nigrorum, ſe-* *Potio.*

D *cundum Auicennam facti ſecundum canonem ad hoc ℥ iiij pulueris cinamomi ℈ j. ſachari candi puluerizati ℥ ij. miſce.* Si vero medicamen congruit efficacius priori proximo, compoſito ex medullis oſſium ceraſorum, & aqua mellis, tunc iſtam potionem debite calidam & non tepidam, aut etiam frigidam, ſed tamen melius calidam aſſumat in aurora, aut ad libitum in mane cum ſurgit ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione, & vſu alterius medicaminis ſupraſcripti compoſiti ex amygdalis, amaris & aqua mellis, vt ibi.

¶ Præſeruatiuum a dolore renali, &c. vt proprie ſupra. ℞. *cretani marini, ſeu herba nominata Veneris herba ſancti Petri ℥ ij feniculi aut ad libitum aniſi. ʒ j. ſeminum melonum mundatorum ʒ ij. aquæ mellis ℥ iij.* Si vero medicamen proximum ſupraſcriptum permutare congruit, tunc iſtam herbam cum feniculo & ſeminibus peponis primo comedat bene maſticando, deinde immediate ipſam aquam *Potio.*

E mellis bibat in aurora, vel ad libitum in mane cum ſurgit, vt immediate de alio medicamine ſupraſcripto. ¶ Præſeruatiuum a dolore renali, &c. vt proxime ſupra. ℞. *granorum pinearum mundatarum deinde optime confectarum ex vna ſola coopertura ſachari albiſſimi trium coctarum ℥ ß. Iſtas pilulas taliter confectas comedat bene maſticando in aurora, vel ad libitum in mane cum ſurgit, ſaltem ſemel in ſingula hebdomada, quocunque tempore anni, & poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus.* ¶ Præſeruatiuum a dolore renali, &c. vt ſupra proxime. ℞. *granorum phiſticorum debite mundatorum, deinde confectorum ex vna ſola coopertura ſachari albiſſimi trium coctarũ ℥ ß.* Iſtos phiſticos comedat bene maſticando in aurora, vel in mane cum ſurgit ad libitum, ſaltem ſemel in ſingula hebdomada quocunque tempore anni præterquam tempore calido, &c. vt de pineis immediate ſupraſcriptum. ¶ Præſeruatiua a dolore renali, vt ſupra proxime. Vtatur ſpongiis alternis diebus tempore quo apparent ipſi aſpara- *Pilula.*

F gi virides. Vtatur peponis cum arillis ſeu ſeminibus ſuis teneralibus & matribus, in quibus medullæ ipſę implicantur, quibus omnibus diebus vtatur alternis, ſed non in multa quantitate, ne inducerẽt febrem aut fluxum ventris. Vtatur ante cibum quatuor aut quinque bolis raphani mediocris acuitatis optime ipſum maſticando ſaltem ſemel in ſingula hebdomada, tempore tantum frigido, & medio, & non tempore calido. Ea vero die, qua aſſumitur vna ex ſupraſcriptis medicinis præſeruatiuis a futuro lapide renum, &c. non aſſumat aliam.

Consil. CI. *Contra dolorem calculi.*

SOlutiuum minoratiuum facile. ℞. *caſſiæ electæ, benedictæ ſimplicis, ſebeſten an. ʒ iij. aquæ aſparagorum, ſcolopendriæ an. q. ſ. miſce & fiat potio.* Si vero formatum in forma ſolida factum ſit gratius, aſ- *Potio ſolutiua.*

G ſumat iſtas pilulas. ℞. *ſpecierum benedictæ ſimplicis, aloes ſuccotrinæ, pilularũ de hiera ſimplici an ℈. j. miſce & cum iulepi violat. q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij.* ¶ Enema faciendum ante ſolutiua prædicta. ℞. *florum bleti. M j. chamomillæ, meliloti an. M j. aneti, florum pulegii, calamenti, althææ an. M j. ſeminum lini, fœnugræci, carthami an. ℥ ß. aniſi, feniculi, carui, ameos, dauci an. ʒ ij. iuniperi ℥ ß.* *Pilula.* *Enema.*

radicum feniculi, petroſelini aſparagi, apii, bruſci aa. quartam partem M j ß. vitellum oui numer. j. caſſiæfiſt. ℥ j. benedicta. ſachari rubei aa. ℥ ß. oleor. aneti, chamomillæ, liliorum alborum an. ℥ j. ſalis communis ℥ ij. herbæ radices, & ſemina prius craſſo modo contuſa, & flores bulliant in ſufficienti quantitate aquæ, vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur, vltimo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, fiat clyſtere. ¶ Digeſtiuum. ℞. *ſyruporum de byzantiis ℥ j. de liquiritia, oxymellis ſimplicis an. ℥ ß. aquæ capill. vene. aſparagi M j ß. miſce.* ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *ſolutiuum ſuprascriptum electuarii indi. ℥ j. miſce.* ¶ Fomentatio. ℞. *paritariæ ſeu vitriolæ M iiij ſenationum ſeu creſſonum M ij foliorum blitis, maluarum aa. M ß. rutha pulegii, calamenti, chamedreos, chamepitheos, mentaſtri, ſauinæ an. M j. radicum althææ M j ß. florum chamomillæ, meliloti an. M j ß. aneti M j. ſeminum lini. fænugraci aa ℥ ß ſeminum iuniperi, aniſi, dauci, feniculi, carui, ameos ℥ j. Contundantur omnia craſſo modo, deinde omnia ſimul bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ.* Item. ℞. *ſpongias duas quæ infundantur in dicta decoctione, deinde optime expreſſa, & poſtea panno lineo inuoluta & debite calida locis dolentibus apponantur, præterquam epati ſuper quibus locis non dimittantur refrigerari, ſed cum tepere incipiunt, remoueantur, & reiterentur bis vel ter immediate ſucceſſiue, & ipſas taliter apponat dolore inualeſcente.* ℞. *olei aneti ℥ ß. olei ſcorpionum Meſ. ℥ j ß. olei lilior. albo. chamomillæ an. ℥ ß milii ſolis ℈ ij. cinnamomi ℥ j. miſce.* ¶ Electuarium lapidis comminutiuum, & ipſius eductiuum, & viarum vrinæ mundificatiuum. ℞. *iuſtini deſcriptione Nico ℥ j. lapidis lincis, iudaici, ſpongiæ an. gran. vj. milii ſolis ℈ ß. cinnamomi gran. iiij vini riboli, quantum ſufficit, vt fiat delectabile, miſce.* ¶ Confectio confortatiua ſtomachi, ventoſitatis reſolutiua & lapidis comminutiua. ℞. *diacinnamomi ℥ j.* ¶ Enema vſuale. ℞. *oleorum chamomillæ, liliorum alborum an. ℥ vj. vitellorum oui numero j. ſachari rub. ℥ j. ſalis communis ℥ ij. miſce & fiat clyſtere* ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *aquarū aſparagorum ℥ ij. ſcolopendriæ, ſaxifragiæ, cap. ve. ana ℥ ß. milii ſolis ℥ ß. cinnamomi pul. ℈ j ſachari ℥ j. miſce.* ¶ Solutiuum vſuale in forma ſolida. ℞. *pilularum de hiera ſimplici ℈ ij. agarici ℈ j. ſpi. e gran. ij. Agaricus infundatur in oxymelli quantitate ſufficienti ad infuſionem. Deinde omnia ſimul miſce, & cum benedicta ſimplici. q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. pro ℥.*

Potio digeſtiua. Eradicatiua. Fomentatio. Electuarium. Confect. Enema. Potio digeſtiua. Pilula.

A B C

Conſil. CII. *Contra dolorem renalem.*

Enema. Potio. Pilula. Potio digeſtiua. Potio eradicatiua. Fomentatio.

R*Ecipe foliorum blitis. florum chamomillæ an. M j meliloti, aneti pulegii, calamenti an. M ß. radicum althææ ſeu maluauiſci M ß. feniculi. apii, petroſelini, aſparagi. bruſci ana quartam partem M j. ſeminis lini, fænugraci, carthami an. M j ß. aniſi. feniculi, carui, ameos an. ℥ ij dauci, iuniperi aa. ℥ ß. vitellum oui j. caſſiæfiſtulæ ℥ j. benedicta ſimplicis, ſachari rubei an. ℥ ß. oleorum aneti, chamomillæ, liliorum alborum an ℥ j ſalis communis ℥ ij herbæ radices, flores & ſemina prius contuſa craſſo modo bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ partis aquæ deinde exprimantur & colentur, vltimo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere.* ¶ Solutiuū minoratiuum facile ℞. *caſſiæfiſtulæ electæ ℥ vj. benedictæ ſimplicis, ſebeſten an. ℥ iij. aquarum aſpargorum, ſcolopendriæ, an. q. ſ. pro potione. miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidum, & nō tepidum, ſtomacho ieiuno, hoc per octo horas poſt cœnam immediate præcedente. Et poſt ipſius aſſumtionem non dormiat immediate, ſed iaceat in lecto per horam vnam, deinde ſurgat & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus tantum horis 4. & nō aſſumat lauatiuum aliquod, ſed in dicto termino 4. horarum prandeat. Nam forte ipſum ſoluet poſt prandium, & pro ferculo comedat in prandio bletas cum boragine & feniculo. Item carnes laudabiles elixas & non aſſatas, vt pulli, perdicis, hædi & ſimilium, &c. ¶ Solutiuum aliud in forma ſolida & minoratiuū. Si vero pharmacum durum ſit ei gratius, quā liquidum ſuprascriptum, tunc aſſumat pilulas iſtas. ℞. *ſpecierum benedictæ ſimplicis, aloes ſuccotrinæ an. ℈ j pilularum de hiera ſimplici ℈ j miſce, & cum iulep. violati, q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij pro ℥.* Iſtas pilulas aſſumat per 8. horas poſt cœnam imediate præcedente cum reliquis modis & ordinibus ſuprascriptis in aſſumtione ſolutiui minoratiui immediate ſuprascripti, præterquam quod ipſas pilulas non calfaciat, non comedat, ſed eas deglutiat integras. ¶ Digeſtiuum. ℞. *ſyruporum de byzantiis ℥ j. de liquiritia, oxymellis ſimplicis an. ℥ ß. aquarum cap. veneris, aſparagorum aa. ℥ j ß. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum, & non tepidum, & hoc per 8 horas poſt cœnam immediate præcedentem, deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus & iterum dormiat ad libitum. Quod digeſtiuum taliter aſſumat quattuor diebus ad minus & taliter ipſum aſſumere incipiat die ſecunda, immediate ſequenti aſſumtionem ſolutiui minoratiui anteſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *ſolutiuum ſuprascriptum electuarii indi. ℥ j miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite calidum & non tepidum, & hoc per 8. horas poſt cœnam immediate præcedētem cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtionē ſolutiui minoratiui ſupra ſcripti, præterquam quod poſt ipſius aſſumtionem ſtet in lecto per horam vnam, in qua dormiat, ſi poteſt, tranſacta vero dicta hora, ſiue dormierit, ſiue non, ſurgat & non dormiat, & ſtet ieiunus poſt ipſius aſſumtionem horis quinque. ¶ Fomentatio. ℞. *paritariæ ſeu herbæ vitrioli M iiij. ſenationum ſeu creſſonum, quod idem eſt M ij. foliorum blitis maluarum an. M ß. ruthæ pulegii, calamenti, chamedreos. chamepitheos, mentaſtri, ſauinæ an. M j. radicum althææ ſeu maluauiſci M ß. florum chamomillæ, meliloti aa. M j ß. aneti M j. ſeminū lini fænugraci, iuniperi, dauci, aniſi feniculi, carui, ameos aa. ℥ j. Contundantur omnia craſſo modo, deinde omnia ſimul bulliant in quantitate aquæ, vſque ad conſumtionem quartæ partis aquæ* ℞. *ſpongias duas, quæ infundantur in dicta decoctione, deinde optime exprime, & poſtea in panno lineo inuoluantur & debite calida locis dolentibus apponantur præterquam epati, ſuper quibus locis*

D E F G

non

A *non dimittatur infrigidari, ſed cum incipiunt tepere remoueantur, & reiterentur bis vel ter ſucceſſiue immediate & ipſas apponat dolore inualeſcente.* Iſta fomentatione cum ſpongiis locis dolentis appoſitis, vt hic ante, taliter vtatur ſolum dolore præſente & præcedente enemate, ſupraſcripto ipſam fomentationem. ¶ Vnctio. ℞ *oleorum aneti* ℥ ß. *ſcorpionum Meſ.* ℥ j ß. *liliorum alborum ſpica. chamomilla ana.* ℥ ß. *milii ſolis* ℈ ij. *cinamomi* ʒ j *miſce. hac vnctione debite calida vngantur loca dolentia dolore præſente, quam vnctionem faciat ad minus bis in die ſtomacho ieiuno.* videlicet ante prandium & ante cœnam, & ipſam pluries faciat ſecundum neceſſitatem. Item eandem vnctionem taliter faciat immediate poſt dictam fomẽtationem, prius tamen exſiccatis locis dolentibus. *Vnguentū.* ¶ Electuarium lapidis comminutiuum, ipſius eductiuum & viarum vrinæ ab omni materia mundificatiuum. ℞ *iuſtini deſcriptione Nico.* ℥ j. *lapidũ lincis gra. vj. iudaici, ſpongia ana gra. vj. milii ſolis* ℈ ß *cinamomi* ʒ iij. *vini rVbeis q. ſ. miſce & fiat potabile* Iſtud electuarium aſſu- *Electuariū*

B mat debite calidum, per nouem horas poſt cœnam immediate præcedentem; deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet in lecto ad minus horis duabus, & iterum dormiat ad libitum & ſtet ieiunus poſt ipſius aſſumtionem horis v. & non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed prandeat in dicto termino, & prandium ſit bletes & carnes laudabiles in aſſumtione ſolutiuorum ſupraſcriptorum. Quod electuarium taliter aſſumat poſt aſſumtionem dicti ſolutiui tertia die ſupraſcripti, & hoc ſolum dolore præſente aut de proximo futuro, aut de proximo præterito. ¶ Confectio ſtomachi confortatiua, ventoſitatis reſolutiua, & lapidis comminutiua. *Confect.* ♃ *diacinamomi* ℥ j. Iſtius confectionis aſſumat ʒ v. ſtomacho ieiuno & mane cum ſurgit ſex vicibus & alternis diebus, videlicet vna die ipſum aſſumat, & altera die non aſſumat. Qua confectione taliter vti incipiat tertia die poſt aſſumtionem electuarii ſupraſcripti. ¶ Enema vſuale. *Enema.* ♃ *oleorum chamomillæ, liliorum alborum an.* ℥ vj. *vitellũ oui vnum, ſacch. rubei* ℥ j *ſalis communis* ʒ ij. *miſce*

C *& fiat clyſtere.* Iſto enemate ſuauiter calido vtatur ſtomacho ieiuno omnibus xv. diebus ſemel & amplius & minus ad libitum. ¶ Digeſtiuum aliud. ℞ *aquarum aſparagorum* ℥ ij. *ſcolopendria, ſaxifragiæ, capillorum veneris an* ℥ ß. *cinamomi puluerizati* ℈ j. *ſacch.* ʒ j. *miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum in aurora tribus diebus cõtinuis cum aliis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione digeſtiui ſupraſcripti. quo digeſtiuo taliter vtatur in ſingulis duob. menſibus ſemel, præterquam tempore magni caloris. ¶ Solutiuũ aliud minoratiuum in forma ſolida, vt ſupra facile & vſuale. ℞ *pilularum de hiera ſimplici* ℈ iij. *agarici* ℈ j. *ſpicæ gra ij agaricus infundatur in oxymel q. ad infuſionem, deinde omnia ſimul miſce & benedicta ſimplicis q. ſ. ad incorporandum reformentur pilula vij. pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a duabus vſque ad iij. ad libitum & hoc duobus menſibus ſemel in mane cum ſurgit. *Potio digeſtiua.* *Pilula.*

D CONSIL. CIII. *Contra dolorem calculi renalis & ventoſitatem a lapide, vel ab arenulis, vel phlegmate viſcoſo ventoſante corporis naturalis complexionis ſanguinea ad cholericum tamen tendentis, etiam 44. annorum.*

DOloris mitigatiuum, & lapidis comminutiuum, materierum eductiuum, ventoſitatis reſolutiuum & oppilationis viarum aperitiuum. ℞ *oleorũ liliorum albo.* ℥ vj *ſpicæ* ℥ iij *aneti* ℥ j *vitel oui num j pulueris cinamomi* ʒ ij. *pulueris ſacch* ℥ j. *ſalis communis* ʒ iij. *miſce, & fiat clyſtere & applica.* *Enema.* ¶ Solutiuum. ℞ *caſſiaſt. electa* ℥ j. *benedicta ſimplicis* ℥ ß. *electuarii indi.* ʒ j. *aquarum ſcolopendria, aſparagorum an.* ℥ j. *miſce & fiat potio & obſeruet modum minoratiuorum* ¶ Inteſtinorum minoratiuum doloris mitigatiuũ, lapidis eductiuum arenularum & phlegmatis itidem, oppilationis aperitiuũ, ventoſitatiſq; reſolutiuum ℞ *pitaria M* iij *ſenetionum M* j *pulegii, ſauina, calamẽti, abrotani, chamedreos, chamepitheos, folii an M* j *flo. chamomilla, meliloti, alchoen an. M* j ß. *radicum althaa, apii, fœniculi petroſ. aſparagi, bruſci* *Potio ſolutiua.* *Enema.*

E *an. M* ß. *ſeminũ aniſi, fœniculi, carui, ameos, dauci, carthami, lini, fœnugraci. an.* ℥ ß *vitell oui nu ij caſſ. aſt. l.* ℥ j. *benedicta ſimplicis. pulueris ſacch. an* ℥ ß. *croci* ℈ ß *oleorum liliorum alborum chamomilla aneti an.* ℥ ij. *ſalis cõmunis* ʒ iij *herba flores & ſemina contuſa craſſo modo bulliant in aqua ſufficienti pro tribus clyſterib. & fomentatione infraſcripta: deinde colentur & vltimo tribus. vel. iiij. cyathis dicta colatura reliquis omnib. addatur & fiat clyſtere* ¶ Doloris mitigatiuum, lapidis comminutiuum vt ſupra. *Accipe ſpõgias & infunde in decoctione immediate ſupraſcripta & hoc modo procede ſecundum can. fomentationum, & applica loco dolenti præterquam renibus* ¶ Lapidis comminutiuum & ipſius eductiuum arenularũ, phlegmatis, ventoſitatis itidẽ. ℞ *lithontribon.* ʒ j ß. *lapidis lincis, iudaici, ſpõgia an* ℈ ij *milii ſol. fœniculi an. gra vj cinamo gra. iij. aquarũ ſaxifragia ſcolopendria, aſparagorum an* ℥ j *pul pul. ſecũdum can. deinde omnia ſimul miſce. Hãc potionem aſſumat die ſecũdo aut primo poſt ſolutiuũ ſupraſcriptũ, & hoc ſecundũ quod morbus magis infeſtat* *Fomẽtatio* *Potio digeſtiua.*

F *& obſeruet modũ digeſtiuorum.* ¶ Aliud vt ſupra. ♃ *oleorum ſcorpionis ſecundũ Meſ.* ℥ ij. *chamomilla, ſpica, liliorum alborũ an.* ℥ ß. *pulueris cinamomi* ʒ iij. *croci* ʒ j. *pinguedinis an.* ʒ j. *miſce. hac vnctione vngatur locus dolens bis aut ter in die ſtomacho ieiuno, &c* ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *diacinamomi* ℥ iij Iſtius confe. aſſumat aliquã ſaltẽ ſemel in die. ſ. hora digeſtiuorũ vel ante cibum per horam ¶ Aliud, vt ſupra efficacius. ℞ *tantum ſupraſcriptorum quatuor generũ medicinarum pro clyſteri. ſ. herbarum, radicum flo ſeminũ q. ſ. pro ſemicupio omnium poſitorũ vt ſupra. aqua fluuialis q. ſ. pro decoctione ipſius bulliãt ad conſumtionẽ quarta partis, & fiat ſemicupiũ ſecundum can. &c.* Preſeruatiuum a dicto dolore vt ſupra. ℞ *brodii cicerũ rubeorum* ℥ vj *ſacch. albiſ.* ʒ ß *mellis paſſularũ* ʒ ij. *miſce.* Iſtud brodiũ aſſumat ſaltem ſemel in omni medietate hebdomadæ, & hoc alternis hebdomadis, & hoc ordine digeſtiuorum. ¶ Aliud vt ſupra. ℞ *aqua mellis facta ſecundũ can. infraſcriptũ immediate* ℥ iiij. *ſeminum althaa ſeu maluauiſci* ℈ ij. *ſeminum cõmunium maiorum frigidorum* *Vnguentum* *Confect.* *Balneum.* *Potio.* *Alia.*

G ʒ ß *miſce.* Iſtam mixturã aſſumat, vt ſupra ſed quando vna hebdomada accepit ſupraſcriptam, tunc alia hebdomada accipiat iſtam. ſ. tantum ſemel vt ſupra. ¶ Aqua mellis, de qua ſupra. ♃ *mellis electi partem j. aqua fluuialis partes iiij miſce bulliant ad conſumtionem quarta partis continue bene deſpumando.* ¶ Aliud vt ſupra. ♃ *aqua hordei vt immediate infra* ℥ iiij *ſeminum althaa ſeu maluauiſci* ʒ ß *ſeminum communium* *Aqua mellis.* *Alia potio.* *Aqua hordei.*

maiorum frigidorum ʒj. *ſucci liqniritiæ* ʒij. *ſacchari albiſſimi* ʒj. *miſce. Aſſumat cum can. immediate ſu-* A
praſcripto. Aqua hordei vt ſupra. ℞. *hordei excorticati & mundi partem* j. *aquæ fluuialis partes xx. bulliant*
Potio ſolutiua. *vſque ad aperturam granorum incluſiue.* ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞. *caſſiæ fi. electæ* ʒj *pulparum ſebeſten*
℥iiij. *aquæ decoctio. liquiri* ℥j. *ſeri caprini. q. ſ. pro potione miſce ſecundum can. & aſſumat hora & modo mi-*
noratiuorum. ¶ Aliud ſed efficacius. ♃. *pilularum de benedi ſecundum receptum infraſcriptum* ℈ij. *agarici*
℈j. *Agaricus infundatur in oxymel. ſimplici & incorporentur poſt omnia cum dicto oxymelle & fiant pilulæ*
Pilulæ. *vij.* & aſſumat vt ſupra. ¶ Pilulæ de benedict. ♃. *ſpecierum electuarii de benedic. partem* j. *aloes ſuccotrinæ*
Pilulæ de benedicta. *tantundem miſce, deinde cum electuario de benedic. q. ſ. fiat magdaleon pro pilulis.* ¶ Præſeruatiuum a dolore
Præſeruatiua. renali. ♃. *amygdalarum amararum nu. x paſſularum* ʒij. *miſce.* Iſtam mixturam aſſumat ſtomacho ie-
iuno ſaltem ſemel in qualibet medietate menſis. ¶ Aliud. ♃. *nucleorum perſicorum nu. x paſſularum* ʒiij.
miſce vt ſupra. ¶ Aliud efficacius. ♃. *abſynthii terreni & non marittimi* ʒj. *ſeminum althææ* ℈ij. *fœnugræci* ʒ B
ß *granorum iuniperi* ʒj ß. *piſtanda piſt. & omnia miſce in mortario & fiant pilulæ vij pro* ʒ *aſſumat vt ſupra*
Pilulæ. *immediate* ¶ Aliud. ℞. *medullæ oſſium ceraſorum* ʒiij *paſſularum* ʒj ß. *miſce vt ſupra* ℞. *ſeminum malua-*
rum ʒiij *althææ* ʒij *ſeminum minorum frigidorum an.* ʒj. *radicum liquiritiæ raſæ & mūdæ minutim inciſæ,*
Tragea. *ſacch. albiſſimi quantum pro tragea miſce & fiat tragea pulmenta.* Illius aſſumat a ʒij. vſque ad ʒ j. ad libi-
tum vt ſupra. Comedat tres bolos raphani mediæ acuitatis, & hoc cum ſale ante cœnam & cum pane
vel ſine & melius vt ſupra de aliis. ſ. In ſingula medietate menſis & non tempore calido. Comedat xvj.
aut xx. lupinos cum ſale præparatos in aqua ſimplici ſecundum can. ad hoc & ante prandium & ſine pa-
Puluis. ne, vt ſupra de aliis. ¶ ℞. *cineris oſſium capitis & crurium leporis decollati & combuſti, ita vt fiat cinis* ʒj. *vini*
albi mediæ vinoſitatis ʒiij *miſce & aſſumat vt ſupra* ¶ Aliud. ♃. *cineris oſſium exiſtentium in cruribus, ſeu*
genubus poſterioribus leporis decollati ʒj. *amygdalarum dulcium piſtatarum* ʒj ß. *paſſularum* ʒiij. *vini vt* C
ſupra ʒiij *miſce vt ſupra.* ¶ Aliud. ℞. *corticis rubei interioris immediate nucleorum auellanæ, ſeu corticis duri*
ipſius auellanæ ʒj. *ſeminis althææ* ʒ ß *granorum pini infuſorum in aqua ferventi* ʒ v. *ſacch. albiſſimi* ʒiiij. *vi-*
ni albi ſubtilis vt ſupra. ʒiij *miſce vt ſupra.* ¶ Aliud. ♃. *anis dictæ caudæ tremulæ* ʒ ß. *prepara aut elixando*
aut aſſando & aſſumat vt ſupra. In ea autem hebdomada, in qua aſſumit vnam de ſupraſcriptis medicinis
præſeruatiuis, non aſſumat aliam præterquam auis ſupraſcriptæ de qua poteſt ſaltem ſemel in qualibet
hebdomada comedere, dato etiam, quod aſſumeret aliam medicinam ſupraſcriptam & idem intelliga-
Incōmoda abuſus a periēntiū. tur de oſſibus leporis de cortice rubeo auellanarum, & de granis pini ipſius ſupraſcriptis. Nam medici-
næ ſupraſcriptæ ſunt aperitiuæ, & multus vſus medicinarum aperitiuarum & proprie non præſente do-
lore eſt efficax cauſſa dolorem ipſum adducendi: quoniam multus vſus ipſe cloacam renes effecerit, ad
ipſos renes materias valde multas ſuperfluas a ſtomacho & epatis ducendo, & iterum multus vſus me- D
dicinarum appoſitarum podagram efficit, & cætera reliqua ſunt.

Consil. CIV. *Contra præcipitationem phlegmatis ſalſi ad renes, & veſicam cum ardore vrinæ & dolore in collo veſicæ.*

Pilulæ. SOlutiuum minoratiuum. ℞. *pilularum de hiera ſimplici* ℈ij. *agarici* ℈ij. *ſeminum portulacæ* ℈ ß. *miſce*
Potio digeſtiua. *& cum ſucci roſati q. ſ. & fiant pilulæ vij vel viij.* Iſtas pilulas aſſumat in aurora, &c. ¶ Digeſtiuum.
Eradicatiua. ♃. *ſy. de liquiritia* ʒj *iulep. violæ* ʒ ß. *aquæ capil. vene.* ʒj. *aquæ decoc. hordei excorticati & maluarum.*
an. ʒij *miſce.* Iſtud ſumat in aurora calidum quatuor diebus continuis. ¶ Solutiuum eradicatiuum faci-
le. ℞. *caſſiæ fi.* ʒj *benedictæ ſimplicis* ʒ v. *tamarin.* ʒij. *ſyrupi de liquiritia* ʒj *ſeri caprini. q. ſ. pro potione multa.*
Digeſtiuū. Iſtud ſumat in aurora &c. & ſumat pro lauatiuo aquę hordei. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *aquæ capil. ve* ʒj. *de-*
coctionis hordei excorticati, lactis ſeminum communium frigidorum an ʒj ß. *ſacch. albiſſimi* ʒij. *miſce* Iſtud E
ſumat per menſem poſt ſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti, calidum in aurora tribus diebus
continuis inter tempus dierum ix. cum modis vt ſupra ¶ Solutiuum vſuale. ℞. *caſſiæ fi.* ʒj *ſy. de liqui aquæ*
hordei excorticati an ʒ ß. *ſeri caprini q. ſ.* Iſtud ſumat immediate poſt dictam digeſtiuum cum modis, &c.
Confect. non tamen dormiat. ¶ Confectio. ℞. *diadragantii frigidi* ʒiij *fiat confectio in morſell. iiij.* ʒ *pro quolibet.*
Iſtius ſumat morſellum vnum in mane duobus diebus continuis inter tempus ſingulorum xv. dierum
deinde ſtet ieiunus tribus horis, qua incipiat vti poſt viij. dies poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſu-
Alia. praſcripti. ¶ Confectio alia. ℞. *troch. alkekengi ſine opio, diadrag antii frigidi. ſacch albiſſimi q. ſ. miſce & cum*
aqua caudæ equinæ. q. ſ. fiat confectio vt ſupra infra tamen terminum ſinguli menſis, & poſt aſſumtionem ſolu-
Enema. *tiui eradicatiui per dies xx.* ¶ Clyſtere. ♃. *decoctionis capitis oui cy athos iij vitel. oui. j. caſſiæ fi.* ʒj ß *ſacch. e.*
Vnguētum *rub.* ʒ ß *miſce.* Iſto vtatur in mane ad libitum ad minus diebus tribus continuis. ¶ Vnctio ℞. *olei roſ.* ʒj ß. F
viol. ʒ ß. *olei maſticis* ʒj. *ſeminum communium maiorum frigidorum* ʒiij. *thuris gra. j. raſuræ eboris* ʒ ß.
Diæta. *boli armeni* ʒj *ceræ albæ q. ſ. pro vnguento molli.* Ex hac vngantur renes vſque ad os caudæ & etiam inter
anum & teſticulos ad minus diebus duobus in hebdomada, quando vadit dormitum & poſt aſſumtionē
eradicatiui ſupraſcripti per viij. dies. Comedat carnes pullorum, vituli, hædi, perdicis, phaſiani, leporis
iuuenis, capreoli, caſtrati annualia: ſed iſtæ alterentur cum lactuca cocta & ipſas comedat cum vino gra-
natorum non præſente tuſſi. oua ſorbilia. Comedat piſces paruos elixos, non aſſatos, themalos paruos,
lucios paruos, capedanos, barbos, ſtrilos, ſardenas & ſimiles piſces paruos. Comedat pultem hordei,
amylli, far, ſpeltam, ſpina chias; blites cum endiuia. ſed abiecta prima aqua ebullitionis blitum, fa-
bas fractas & ſine corticibus coctas cum carnibus recentibus concurbitas, attriplices, lac caprinum non
exiſtente febre nec dolore capitis. Vtatur vino goreto ſeu coloris granatæ non vinoſo, non agreſti neq; G
dulci multum, ſed ad aliqualem dulcedinem tendente vel naturaliter vel artificialiter cū ſaccharo opti-
mo aut melle paſſ. paruarum nigrarum, aut cū decoctione liquiritię & ſit vinum medium inter craſſum
& ſubtile. Abſtineat a rebus calidis & proprie notabiliter a ſalſis & acutis. ¶ Euitet ventos cuiuſcunque
generis

A geneti s& proprie intenſos, & proprie boream & auſtrum. Ea vero die, qua vtitur vna de ſupraſcriptis
medicinis enumeratis, non vtatur aliis.

Conſil. CV. *Contra ardorem virgæ cum vlcere, ardore & dolore intenſo calami virgæ, & colli veſicæ.*

LEnitiuum inteſtinorum. ℞. *olei amygdalarum dulcium ℥ vij. olei violati, olei communis vnius* Clyſter.
anni boni odoris. an. ℥ ij. vitellum oui num. j. ſacch. albiſſimi ℥ ß. ſalis communis ℥ ij. miſce & fiat
clyſtere. Iſtud clyſtere imponat debite calidum per duas horas ante prandium, aut per vnam
horam ante cœnam ad libitum. Et ipſo taliter vtatur ad minus ſemel in qualibet hebdoma-
da ¶ Lenitiuum inteſtinorum vt ſupra. ℞. *olei ſiſamini ℥ vij. olei viola. olei oliuarum an. ℥ v. vitel. oui nu-* Aliud.
B *mero j. ſacch. albiſſimi ℥ ß. ſalis communis ℥ ij. miſce & fi. clyſtere.* Iſto clyſtere vtatur cum modis & ordini-
bus, vt ſupra ¶ Aliter ad idem. ℞. *decoctio. pinguis carnis porci vel caſtrati non ſalſa ℥ x. vitellorum ouorum* Aliud.
num. ij. olei oliuarum vt ſupra ℥ iij. ſalis cõmunis ℥ ij. miſce & fiat clyſtere. Iſto clyſteri vtatur vt ſupra. ¶ Ali-
ter ad idem. ℞. *foliorum maluarum M ij. blitis, violarum an M j. radicum maluauiſci M ß. ſeminum fœnu-* Aliud.
græci ℥ ß. vitellum oui numero j. axungiæ porcinæ non ſalſæ ℥ ij. olei communis optimi vt ſupra ℥ iiij. ſacchа. al-
biſſimi ℥ ß. ſalis communis ℥ ij. Herbæ, radices & ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad con-
ſumtionem medietatis aquæ, & tribus cyathis dictæ colaturæ, reliqua omnia addantur & fiat clyſtere. Iſta cly-
ſteria ordinatim poſui, quę gradatim procedunt quibus taliter vtatur, vt dicitur de primo clyſteri modo
vno, modo alio, cum voluerit permutationem facere. Aut illo, quod magis placet horis prædictis vt ſu-
pra, non tamen quod ſi clyſtere ipſum, quodcunque eligatur, poteſt ſecedere ſine ſale, erit vtilius, quod
C ſi non apponetur ſal, quod feci in vltimo, quod eſt confortatiuum. ¶ Lenitiuum inteſtinorum vt ſupra,
ſed amplius confortatiuum ℞ *decoc. perfectiſſima vſque ad ſeparationem carnium ab oſſibus capitis ouis ca-* Aliud.
ſtrati vel agni, ſed melius ouis lb j. *vitellos ouorum num. ij. olei ſiſamini ℥ iiij. miſce & fiat clyſtere non ponendo*
aliquid ſalis ¶ Solutiuum facile. ℞. *pulp. trium ſebeſten præparatarum vt infra ℥ j ß. penidiarum ℥ j. ſebeſten* Bolus ſolutiuus.
infundatur per horas xiiij in brodio pulli macri q. ſ. pro ſeparatione ipſarum pulparum ab oſſibus & earum diſ-
ſolutione, deinde pulpa mundentur ab oſſibus. Vltimo piſtetur optime & piſtata cum dictis penidiis optime in-
corporentur & fiat dactylus. Iſtud ſolutiuum facilimum aſſumat, ante diem poſt cœnam præcedentem
per viij. horas. & poſt ipſius aſſumtionem non dormiat, & ſtet ieiunus horis. iiij. tantum & non aſſumat
lauatiuum, ſed in dicto termino quatuor horarum prandeat, & comedat res laudabiles. Et ipſum ſolu-
tiuum taliter aſſumat in die immediate præcedente quatuor dies aſſumtionis digeſtiui infraſcripti. ¶ So-
D lutiuum facile & vſuale. ℞. *pulparum dactylorum ℥ ß pulparum ſebeſten præparati vt ſupra ℥ j ß paſſularum* Aliud.
paruarum nigrarum ℥ ß. penidiarum quantum ſufficit pro dactylo. Dicta amba pulpa piſtentur optime &
paſſulæ ſimiliter, deinde omnia miſce fiat dactylus. Quando voluerit ſolutiuum mutare tunc loco ſupra-
ſcripti ſolutiui aſſumat hoc, vel aliquod ſequentium numeratorum ſolutiuorum cum modis & ordini-
bus ſupraſcriptis. ¶ Minoratiuum acutæ materiæ propriæ & materierum communium a viis ductiuum
& lenitiuum & facile. ℞. *mannæ ℥ j. iulep. violati ℥ j. decoctionis horum ſ. violarum ℥ j. liquiritiæ ℥ ß. paſſula-* Potio minoratiua.
rum nigrarum ℥ ij. tolle ſtiua decoctionis q. ſ. pro potione & omnia miſce & fiat potio. ¶ Minoratiuum &c. vt Alia.
ſupra efficacius priori, ſed tamen facile. ℞. *caſſiæ fiſtulæ ℥ j. ſebeſten ℥ ß. pulparum tamarindorum, prunorum* Digeſtiua.
an ℥ ij. iulep. violati ℥ j. decoctionis ſupraſcriptæ in ſolutiuo præcedente. q. ſ. pro potione miſce & fiat potio. ¶ Di-
geſtiuum. ℞. *ſyrupi de papauere ℥ ß. iulep. violati ℥ j. decoctionis horum. ſ. violarum M j. liquiritiæ raſæ ℥ ß.*
E *paſſularum nigrarum ℥ ij huius decoctionis accipe ℥ iij. miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite
calidum in aurora ſeu per viij. horas poſt cœnam præcedentem, deinde poſt aſſumtionem eius ſtet ieiu-
nus horis quatuor ad minus. & interim dormiat ad libitum, & ipſum digeſtiuum aſſumat quatuor die-
bus continuis poſt diem ſolutiui ex manna, iulepo violato, &c. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *ſupraſcri-*
ptum ſolutiuum ex caſſia fi. tamarindis & ſebeſten &c. vel aliquod aliorum & ipſum aſſumat tertia die poſt
quatuor dies completæ aſſumtionis digeſtiui immediate ſupraſcripti. ¶ Acuitatis vrinæ remiſſiuum, &
doloris mitigatiuum & malæ complexionis acutæ, epatis & omnium viarum vrinæ euacuatiuum, & vl-
cerum conglutinatiuum ℞ *diadraganti frigidi ℥ j. diapapaueris ℥ ß ſucci liquiritiæ ℥ ij ſpecierum triaſan-* Confectio mitigans
dalorum ſine camphora ℈ j. iulep violati q. ſ. ad incorporãdum miſce, & incorporentur omnia ſimul cũ piſtillo acuitatem
in mortario ſine igne & totum ducatur in forma ſolida. Iſtius confectionis aſſumat ℥ iij. in mane cum ſur- vrinæ, &c.
F git duobus diebus in hebdomada ad libitum. Deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus
ad minus. ¶ Digeſtiuum vſuale. ℞. *aquæ violarum ℥ j. lactis ſine diſſolutionis partis ipſius papaueris albi* Potio dig.
℥ j. lactis ſine diſſolutionis partium duorum ſeminum communium maiorum frigidorum ℥ j ß. iulepi violati
℥ j miſce. Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum in aurora quatuor diebus continuis in ſingulo menſe, & cũ
reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione digeſtiui ſupraſcripti. ¶ Minoratiuum & lenitiuum Minoratiua.
vt ſupra facilius ſupraſcriptis & vſuale. ℞. *caſſiæ fiſt. electæ ℥ j pulpæ ſebeſten ℥ ß. iulepi violati ℥ j. aquarum*
endiuiæ partem j. violarum partes ij. de ambabus. q. ſ. pro potione miſce & fiat potio. Illud ſolutiuum vſuale
aſſumat ſemel omni menſe in die ſequenti iiij dies poſt aſſumtionis completæ digeſtiui vſualis cum
modis vt ſupra in primis ſolutiuis antedictis. ¶ Dolorum mitigatiuum & vlcerum conſolidatiuum. ℞. Elect. mitigans dolores &c.
diapapaueris albi ℥ ß. diadraganti frigidi ℥ j. ſacchari violati ℥ j ß. boli armeni ℥ ij. miſce, & totum rediga-
G *tur in forma electuarii.* Iſtius electuarii aſſumat ℥ ij. ſolum in aurora ſemel in hebdomada ad minus.
Et poſt ipſius aſſumtionem immediate aſſumat ℥ ij. aquæ alkekengi calidæ: deinde ſtet ieiunus horis
quatuor & interim dormiat ad libitum. ¶ Ad idem. ℞. *ceraſa. ij. vel iij. alkekengi ad libitum, aqua alke-* Ceraſa.
kengi ℥ j. vtatur his ceraſis cum aqua alkekengi bis in hebdomada in aurora, cum modis nunc immediate an-

Pilulæ. *reſcriptis in electuario* ¶ Ad idem. ℞. *iiij. ſeminum infraſcriptorum excorticatorum. ſ. melonis, cucurbitæ, citrulli, cucumeris ana ℥ ß. portulacæ, maluauiſci an. ʒ j. hyoſciami, papaueris albi an. ʒ j ß apii ℈ j ſucci liquiritiæ ʒ j ß. amyd. ʒ ij. boli armeni ʒ iiij. ſacchari albiſſimi ʒ j. piſtanda piſtentur & puluerizanda puluerizentur ſubtiliter, & dragantum infundatur per duos dies naturales, & in aqua alkekengi. q. ſ. ad infuſionem. deinde omnia ſimul miſce & cum mucilagine pſyllii. q. ſ. ad incorporandum fiant pilulæ. vij. pro ℥* Iſtarum pilularum aſſumat ℈ j. in aurora ſemel in hebdomada, & poſt ipſarum aſſumtionem bibat immediate ℥ j. aquæ alkekengi calidæ. deinde ſtet ieiunus horis iiij & interim dormiat ad libitum. ¶ Caliditatis ſuperfluæ renum remiſſiuum & ipſorum renum confortatiuum. ℞. *vnguenti Gal. ʒ j ß. ſpecierum cerati ſandalini deſcriptione. Meſ. ʒ j ß. raſuræ eboris ʒ ß. boli armeni ℈ ij. miſce & cum olei nenupharis. q. ſ. ad penetrandum, formetur vnguentum molle pro renibus.* *Vng. reſrigerans cōfortans renes.* Ex hac vnctione actu frigida vngantur renes & ſpina ipſa a renibus infra vſque ad os caudæ incluſiue, & hoc in mane cum ſurgit, & in ſero cum vadit dormitum. Et **B**
ipſa vnctione taliter vtatur in vna hebdomada ſingulo die: deinde interponat ſequentem hebdomadam in qua ipſa vnctione non vtatur, & ita pluries reiteret interpolando, vt ſupra dictum eſt ſecundum neceſſitatem. Supraſcriptis medicaminibus aſſumendis per os vtatur modis & ordinibus antedictis & hoc duabus hebdomadis continuis; deinde tertia hebdomada nullum medicamen per os aſſumat, poſtea in aliis duabus hebdomadis immediate ſequentibus dicta medicamina reaſſumat, & ita aſſumtionem medicaminum reiteret ſecundum neceſſitatem interpolando, vt ſupra. Et hoc vt virtuti detur quies & natura medicaminibus non aſſueſcat.

CONSIL. CVI. *Contra ardorem vrinæ ad intra & foris cum aliquali excoriatione virgæ & colli veſicæ, & alicuius partis concauitatis veſicæ eiuſdem, quinimo & vlcus ipſarum.* **C**

Enema. R*Ecipe olei oleorum amygdalarum dulcium, violarum an. ℥ iiij oliuarum ſeu communis vnius anni tantum boni ſaporis & odoris ℥ iiij. vitellum oui num j ſacchari albiſſimi tritum cribratum. ℥ ß. ſalis vnā communis ʒ ij miſce.* Iſtud clyſtere vſurpet debite calidum per ij. horas ante prandium, aut per horā ante cœnam ad libitū. Et ipſo taliter vtatur ad minus ſemel in ſingula hebdomada. Quod ſi hoc clyſteri ſine ſale ipſe poteſt ſecedere ſeu emittere, hinc ad duas horas ad minus, tunc in ipſo non apponatur aliquid ſalis & melius erit Et hoc idem obſeruetur in omnibus aliis clyſteribus infraſcriptis.
Aliud. ¶ Lenitiuum inteſtinorum vt ſupra. ℞. *olei ſiſamini ℥ viij. violati ℥ v. oliuarū vnius anni vt ſ. ℥ v. vitellū ouinum j. ſacch albiſſimi tritum cribratum ℥ ß. ſalis communis ʒ ij miſce.* Si vero congruit medicamen ſupradictum permutare, tunc loco clyſteris ſupradicti eligat hoc cum modis & ordinib. deſcriptis in vſu clyſteris immediate ſupraſcripti. ¶ Lenitiuum ventris. & c. vt ſupra. ℞. *decoctionis pinguedinis carniū pinguium porci vel caſtrati non ſalſorum nec putrefactorum ℥ x. vitellos ouorum num. ij. olei oliuarum &c. vt ſ. ʒ iiij ſalis communis ʒ ij miſce & fiat clyſtere.* **D**
Aliud. Si vero congruit medicamen permutare, in loco ſupraſcripti clyſteris aſſumat hoc clyſtere cū modis & ordinib. deſcriptis in vſu clyſteris ſupraſcripti. ¶ Lenitiuum inteſtinorū vt ſupra. ℞. *foliorum maluarū. M ij bitis, violarum an. M j radicum maluauiſci M j ſeminum lini ℥ j. axungiæ porcinæ non ſalſæ ℥ ij. olei communis vt ſupra ℥ iiij ſacch. albiſſimi ℥ ß. ſalis cōmunis ʒ ij Herbæ radices & ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aquæ pro clyſteri vſq. ad conſumtionem medietatis aquæ, deinde optime exprimentur & colentur, ultimo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addātur & fiat clyſtere* ¶ Lenitiuum vt ſupra, & amplius confortatiuum. ℞. *decoctionis perfectiſſimæ vſq. ad ſeparationem carnium ab oſſibus, capitis omnium vel caſtrati vel agni ſed melius oui ℥ x vj vitellos ouorum nu ij. olei ſiſamini ℥ iiij.* In hoc clyſteri non ponatur aliquid ſalis miſce & fiat clyſtere. **E**
Bolus ſolutiuus. ¶ Solutiuum facile communium materierum a ſtomacho, & ab inteſtinis ſimul. ℞. *pulparum ſebeſten præparatarum, vt hic infra ℥ j ß. penidiarum ℥ j. ſebeſten infundatur per horas 24 in brodio pulli macri. q. ſ. pro ſeparatione ipſarum pulparum ab oſſibus & earum diſſolutione Deinde pulpæ mundetur ab oſſibus. ¶ Vltimo piſtentur & piſtatæ cum dictis penidiis optime incorporentur & fiat dactylus.* Iſtud ſolutiuum faciliſſimū aſſumat ante diem poſt cœnam immediate præcedentē per horas vi j. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis iiij & nō aſſumat lauatiuum aliquod, ſed in dicto termino quatuor horarum prandeat, & in prandio comedat blites cum boragine, & res laudabiles &c. Et ipſum ſolutiuum taliter aſſumat in die præcedenti quatuor dies aſſumtionis infraſcripti ſolutiui minoratiui.
Aliud. ¶ Solutiuum facile & vſuale, &c. vt hic ante. ℞. *pulparum dactylorum ℥ ß. ſebeſten pulparum præparatarum vt ſupra ℥ j ß. paſſularum paruarū nigrarum tranſmarinarum ℥ ß penidiarum q. ſ. pro dactylo.* Si vero vult medicamen immediate ſupraſcriptum permutare, tunc loco ipſius aſſumat hoc ſolutiuum, cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ſolutiui ſupraſcripti. **F**
Potio. ¶ Minoratiuum acutæ materiæ propriæ & materierum communium a viis ductuum eductiuum, lenitiuum & facile. ℞. *mannæ ℥ ij ſirupi violati ℥ j. decoctionis violarum ℥ j liquiritiæ ℥ ß. paſſularum paruarum nigrarum tranſmarinarum corinthiarum ʒ ij. ſtetur confectionis. q. ſ. pro potione. deinde reliqua omnia addantur miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum minoratiuum aſſumat die 3. ſequenti aſſumtionem alterius ſolutiui ſupraſcripti, & cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ipſius ſolutiui ſupraſcripti compoſiti ex pulpis ſebeſten & penidiis vt ibi.
Potio minoratiua. ¶ Minoratiuum materierum, &c. vt ſupra priori efficacius & facile. ℞. *caſſiæ fiſt. ℥ j pulparum ſebeſten ℥ ß. tamarindorum, prunorum an. ʒ ß. iulepi violati ℥ j. Decoctionis ſupraſcriptæ in ſolutiuo immediate ſupraſcripto. q. ſ. pro potione miſce & fiat potio* Si vero ſolutiuum congruit efficacius prioribus, tunc loco ipſius ſolutiui prioris aſſumat hoc ſolutiuum cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione dicti ſolutiui immediate ſupraſcripti. **G**
Potio digeſtiua. ¶ Digeſtiuum materierum acutarum. ℞. *ſirupi de papauere ℥ ß. iulepi violati ℥ j. decoctionis violarum M j. liquiritiæ raſæ ℥ ß. paſſularum paruarum nigrarum tranſmarinarum corinthiarum ʒ ij. ℞. huius*

decoctionis

A *decoctionis ℥ iij. Deinde omnia reliqua addantur miſce & fiat potio.* Iſtud digeſtiuum aſſumat debite calidum in aurora, ſeu per octo horas poſt cœnam immediate præcedentem dictam horam aſſumtionis. Deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis iij. ad minus & interim dormiat ad libitum. Et ipſum ſolutiuum taliter aſſumat quatuor diebus continuis ſequentibus, immediate diem aſſumtionis ſolutiui primi minoratiui ſupraſcripti cõpoſiti ex manna, iulepo violato &c. ¶ Solutiuum eradicatiuum facile vt ſupra. ℞. *ſolutiuum ſupraſcriptum compoſitum ex caſſiafiſt. tamarindis &c.* vt ibi. *Huic ſolutiuo toti addatur 3. pars ſolutiui eiuſdem ſeu hoc ſolutiuum augeatur in ſexquitertia proportione.* Iſtud ſolutiuum eradicatiuũ aſſumat 3. die poſt quatuor dies completæ aſſumtionis digeſtiui immediate ſupraſcripti, cum modis & ordinibus, quibus ſupra in eodem ſolutiuo ſupraſcripto. ¶ Acuitatis humorum & vrinæ remiſſiuum. ℞. *Semina 4. frigida maiora.*
ſeminum communium quatuor maiorum frigidorum, videlicet cucurbitæ, cucumerũ, melonis, citrulli an. ʒ j.
B *aqua ſolatri q. ſ. pro potione. ſacchari albiſſimi trium coctarum ℥ j. Dicta ſemina prius mundata a ſuis corticib. piſtentur & diſſoluantur optime, cum dictã aqua ſolatri. deinde ſaccharum addatur, miſce & fiat potio.* Iſtam potionem actu frigidam tempore calido, & actu calidam tempore frigido, aſſumat in aurora aut in mane, cum ſurgit ad libitum, duobus diebus in ſingula hebdomada quocunq; tempore anni, ipſe infirmus moleſtatus, modo ipſo ſupraſcripto & poſt eius aſſumtionem ſtet ieiunus horis iij. ad minus. *Potio acuitatem humorum remittens.* ¶ Vlcerum mũdificatiuum vt ſupra. ℞ *aquæ mellis apum canonica facta ſecũdum aliud receptum proprie infraſcriptum ℥ vj. Iſtius aquæ mellis debite calida non tepida aſſumat æger ℥ vj. ſtomacho ieiuno in aurora ſaltem quatuor diebus continuis.* Deinde poſt ipſius aſſumtionem immediate ſtet ieiunus horis ij. & melius quatuor. Et interim dormiat non amplius ij horis. hãc vero potionem iſtius aquæ taliter reiteret temporibus interpolatis ſecundum neceſſitatem, nec mirãdum, ſi hoc mundificatiuum ex melle poſitum eſt, immediate
C ſupraſcriptum compoſitum ex ſeminibus communibus quatuor maioribus frigidis. Quoniam ſemina dicta abſterſiua ſunt mundificatiua, & minus quam ipſa aqua mellis. ¶ Vlcerum mundificatiuum vt ſupra. *Potio vlcera mundificans.* ℞ *aquæ mellis de qua ſupra q. ſ. ad ſyringationẽ virgæ & toti' veſicæ.* Ex hac aqua tepida in modũ lactis, cum mulgetur ab vbere, ſtringatur virga ſaltem ſemel in die diebus neceſſariis ad hoc. ¶ Aqua mellis canonica, de qua in alio recepto ſupraſcripto fit mentio ℞. *aquæ ſimplicis fluuialis mundæ & claræ ℥ ix. mellis electi ℥ j. ſeu partem ponderalem quãtitatem ad libitum, miſce deinde ſimul bulliant ad lentum ignem continue deſpumando vſq; ad conſumtionem ſaltem quartæ partis, & melius tertiæ partis dicta aqua. deinde vſui ſerua.* *Aqua mellis.* Iſta aqua in potu vtatur, & ex ea veſica ſtringetur vt ſupra in aliis duobus receptis de ipſa aqua mellis immediate ſupra ſcriptis. ¶ Acuitatis humorum & vrinæ remiſſiuum vt ſupra, & doloris ab ipſa vrina mitigatiuum. ℞ *lactis mulieris q. ſ. ad iniiciendum in virgam cum ſyringa. aut ad libitum.* albuminis oui o- *Iniectio.*
D ptime conquaſſati & deſpumati. deinde mixti cum dicto lacte. Iſtud medicamen imponatur in virgam cum ſyringa tepidum in modum lactis, cũ mulgetur ab vbere. hoc vero medicamine taliter vtatur ſaltẽ bis in ſingulo die pluribus, & pluribus diebus continuis. ¶ Acuitatis humorũ remiſſiuũ &c. efficacius priori immediate. *Potio.* ℞. *ſeminum cõmunium quatuor maiorum frigidorũ ℥ ß. papaueris al. ʒ ij pulparum ſebeſten ʒ j ß. Lactis ſeminũ papaueris q. ſ. pro potione. Iſta pulpa ſebeſten diſſoluantur optime cum dicta aqua papaue. q. ſ. ad ipſarum diſſolutionẽ. ſemina vero mundata a corticibus ſuis piſtentur & diſſoluantur optime cum alia parte dictæ aquæ papaueris. Vltimo omnia ſimul miſce & fiat potio.* Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, tunc iſtam potionem aſſumat mane, &c. vt ſupra per omnia de alio medicamine immediate ſupraſcripto dictum eſt. ¶ Acuitatis humorum remiſſiuum, & doloris ab ipſa vrina mitigatiuum.
℞ *pinearum granorum mundatorum, deinde ter infuſorum in aqua feruenti ℥ xij. ſeminum papaueris alb. ſe-* *Morſill.*
E *minum althææ, portul. an. ʒ ij ſacchari albiſſimi trium coctarum ℔ ij ſemina omnia piſtẽtur craſſo modo deinde omnia ſimul miſce. Vltimo cum aqua nenupha. quantitate ſufficienti ad hoc fiat confectio ſolida in morſell. iij. ʒ pro quocunq; morſello.* Iſtius confectionis aſſumat vnum ſtomacho ieiuno in mane per duas horas ad minus ante prãdium. & tantundem aſſumat ante cœnam, ad minus per vnam horam ſaltem tribus diebus in ſingula hebdomada, quocunque tempore anni, præterquam tempore intenſioris frigoris hyemalis. ¶ Dolorum mitigatiuum. Teneat caput virgæ ſeu partem doloroſam virgæ in aqua frigida ſimplici munda & clara. hoc vero medicamine taliter vtatur pluries ad libitum, in die ipſum taliter reiterando pluribus & pluribus diebus ad libitum. ¶ Acuitatis humorum remiſſiuum &c. vt ſupra & eſt proprium. ℞. *ſeminum communium quatuor maiorum frigidorum ʒ ij papauer. al. ʒ j ſucci liquiri. ʒ ij aquæ alkekengi. q. ſ. pro potione. Iſta ſemina prius mũdata deinde piſtatã vt ſupra ſuccuſq; liquiritiæ omnia ſimul cum* *Potio contra acuitatem humorum.*
F *dicta aqua incorporentur miſce & fiat potio.* Si vero congruit medicamen magis proprium, tunc iſtam potionem aſſumat in mane ſeruatis reliquis modis & ordinibus, deſcriptis in aſſumtione, & vſu potionis ſupraſcriptæ ¶ Acuitatis vrinæ remiſſiuum & dolorum mitigatiuum, malæ cõplexionis acutæ epatis renum & omnium viarum vrinæ euacuatiuum, & vlcerum conglutinatiuum. ℞. *diadragãtis frigidi ℥ j. diapapaueris ℥ ß. ſucci liquiritiæ ʒ j. ſpecierum triaſandalorum ſine camphora ℈ j. iulepi violati. q. ſ. ad incorporandum miſce, & omnia ſimul incorporentur in mortario cum piſtillo & ſine igne, & totum redigatur in forma ſolida ſaltem mediæ caliditatis.* *Confectio.* Iſtius confectionis aſſumat ʒ iij in mane cum ſurgit duobus diebus in hebdomada ad libitum. Deinde poſt ipſius aſſumtionẽ ſtet ieiunus horis tribus ad minus. ¶ Acuitatis humorũ vt ſupra repreſſiuum prioribus omnibus efficacius. ℞ *trochiſcorũ alkekengi ſine opio, de papauere an. ℥ j. dragaganti ʒ j. ſpecierum triaſandalorum ʒ ij. ſeminum maluarum ʒ ij. ſucci liquiri. cydoniorum an. ℥* *Pilulæ.*
G *ß. mucilaginum pſyllii. q. ſ. ad omnia optime diſſoluendum & incorporandum. Piſtanda piſtentur & puluerizanda puluerizentur ſubtiliter. deinde omnia ſimul optime incorporẽtur, & fiat magdaleon pro pilulis formãdis.* Si vero medicamen congruit efficacius omnibus ſupraſcriptis, tunc ipſarũ pilularũ aſſumat ℈ ij. in mane cum ſurgit duob. diebus in ſingula hebdomada tempore calido. Et poſt ipſarum aſſumtionẽ imme-

diate bibat aquas immediate infraſcriptas & poſt earum aſſumtionem ſtet ieiunus horis iij. ad minus. A

Potio. ¶ Aqua, de qua ſupra fit mentio. ℞. *aquarum papa. al.* ℥ ij. *ſolatri.* ℥ j. *ſacch. albiſſimi trium coctarum* ℥ j. *myrtillorum fructuum piſtatorum* ʒ ij. *miſce.* Iſtam potionem aſſumat immediate poſt aſſumtionem pilularũ

Potio dig. immediate ſupraſcriptarũ. ¶ Digeſtiuum vſuale materierum acutarũ &c. immediate ſupra. ℞. *aquæ violarum* ℥ j. *lactis ſeu diſſolutionis ſeminum quatuor maiorum frigidorum* ℥ j ß. *lactis ſeu diſſolutionis ſeminum papau. al.* ℥ j. *iulepi violati* ℥ j. *miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat calidum in aurora quatuor diebus cõtinuis in ſingulo menſe, & cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione digeſtiui ſupraſcripti cõpoſiti ex ſyrupo de papauere, iulepi violati &c. vt ibi. ¶ Lenitiuum & minoratiuũ vt ſupra faciliua ſupra-

Potio lenitiua & minoratiua. ſcriptis ſolutiuis & vſuale. ℞. *caſſiæ fi.* ℥ j *pulparũ ſebeſten* ℥ j. *iulepi violati* ℥ j. *aquarũ endiuiæ parte vnã, violarũ partes ij. De ambab. aquis q. ſ. proportione miſce & fiat potio.* Iſtud ſolutiuũ vſuale aſſumat omni menſe ſemel in ſequẽti quatuor dies aſſumtionis digeſtiui vſualis immediate ſupraſcripti. Et cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione duorum ſolutiuorum primorum ſupraſcriptorum ¶ Doloris B

Electuariũ mitigatiuum &c. vt ſupra, & vlcerum conſolidatiuum. ♃ *diapapaueris albi* ʒ ß. *dragaganti frigidi* ʒ j. *ſacchari violati* ℥ j ß *boli arme.* ʒ iij. *mucilaginis, ſeminum cydoniorum* ℥ ß. *miſce & totum redigatur in forma electuarii.* Iſtiua electuarii aſſumat ʒ iij. in aurora, & ſemel in hebdomada ad minus, & poſt ipſius aſſumtionem aſſumat immediate ℥ ij. alkekengi calidæ: deinde ſtet ieiunus horis quatuor. & interim dormiat ad libitum. ¶ Doloris mitigatiuum & vlcerum conſolidatiuum vt ſupra. ℞. *ceraſa alkekengi num. ij. vel iij. aquæ alkekengi* ℥ j. Vtatur his ceraſis in aqua alkekẽgi hoc modo, primo aſſumat dicta ceraſa. deinde bibat dictam aquam bis in hebdomada in aurora cum modis vt ſupra in aſſumtione mixturæ immediate ſupraſcriptæ compoſitæ ex diapapauere, & diadragaganto frigido &c. vt ibi. ¶ Doloris mitigatiuum vt

Pilulæ. ſupra. ℞. *ſeminum excorticatorum communium quatuor maiorum frigidorum, videlicet melonis cucurbitæ, citrulli, cucumeris an* ʒ ß *ſeminum portulacæ, althææ ſeu maluauiſci an.* ʒ j *hyoſcyami. papaueris albi* ʒ ß. *apii* ℈ j. *amygdalarum dulcium excorticatarum* ʒ ß. *dragaganti* ℈ j. *mucilaginis ſeminum cydoniorum* ʒ j. *ſucci liquiri.* ʒ j ß. *amyli* ʒ ij. *boli armeni* ʒ iiij *ſacchari albiſſimi trium coctarum* ʒ j *Piſtanda piſtentur pul pulnerizentur ſeorſum & differmiter vt decet ſecundum can. ad hoc. & dragagantum infundatur per ij. dies naturales in aqua alkekengi q. ſ. ad infuſionem: deinde omnia ſimul miſce & cum mucilagine pſyllii. q. ſ. ad incorperandum formentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat ℈ ij. in aurora ſemel in hebdomada. Et poſt earum aſſumtionem bibat immediate ℥ ij. aquæ alkekengi calidæ: deinde ſtet ieiunus horis quatuor

Vng. refrigerans & confortans. & dormiat ad libitum. ¶ Caliditatis ſuperfluæ renum remiſſiuum & ipſorum renum confortatiuum. ℞. *vnguenti Gal.* ℥ j ß. *ſpecierum cerati ſandalini deſcriptione Meſuæ* ʒ j ß. *raſuræ eboris* ʒ j *boli armeni* ℈ ij. *Piſtanda piſtentur ſeorſum etiam differmiter vt hic ante. Deinde miſce cum oleo nenupharis. q. ſ. ad incorporandum, & cum modico modici aceti. q. ſ. ad penetrandum formetur vnguentum molle pro renibus.* Ex hac vnctione actu frigida vngantur renes, & ſpina ipſa a renibus infra vſque ad os caudæ incluſiue, & hoc in mane & in ſero & idem cum vadit dormitum, & ipſa vnctione taliter vtatur in vna hebdomada ſingulo die. deinde interponat hebdomadam ſequentem, in qua ipſa vnctione non vtatur, & ita pluries reiteret interpolando vt ſupra ſcriptum eſt ſecundum neceſſitatem. ¶ Doloris mitigatiuum virgamque D

ſtagnans. ♃. *albuminis oui optime conquaſſati & deſpumati* ℥ j. *ſucci lactucæ* ℥ ß *pulparum ſebeſten* ʒ j. *gummi arabici, dragaganti ana.* ℈ ß. *ſanda. ru. ſubtiliter puluerizatorum* ℈ j. *Iſtius pulpæ ſebeſten prius minutim inciſa infundatur immediate dicti ſucci lactucæ per vnum diem naturalem, deinde cum dicto ſucco optime diſſoluantur, dragagantum vero prius craſſo modo piſtatum infundatur per diem naturalem, in alia medietate dicti ſucci lactu. deinde ipſa mucilago cum dicto ſucco diſſoluatur optime. Vltimo omnia ſimul miſce, &c.* ¶ Doloris mitigatiuum &c. vt ſupra efficacius ipſo priori immediate. ♃. *medicamen immediate ſupraſcriptum demto ſucco lactucæ, loco cuius ponatur ſucci ſolatri tantundẽ.* Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, tunc iſtud medicamen imponat virgæ, ſeruatis omnibus modis & ordinibus deſcriptis in medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Doloris mitigatiuum & vlcerum conſolidatiuum, &c. vt ſupra efficacius priori immediate. ♃. *medicamen immediate ſupraſcriptum hyoſcyami puluerizati ſubtiliter, boli armeni ana.* ʒ ß. *ſucci ſolatri* ℥ ij. *miſce.* Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, tunc iſtud medicamen imponat virgæ, &c. vt ſupra per omnia ad calio medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Doloris mitigatiuum, &c. vt ſupra efficacius ipſo priori immediate. ℞. *medicamen immediate ſupraſcriptum, mucilaginis pſyllii* ʒ j *cydoniorum portulacæ an.* ʒ ß. *gummi arab.* ℈ j. *boli armeni, eorũ ipſiusq; boli arme. puluerizatis ſeorſum & ſubtiliter* ʒ ß *Ipſum gummi prius craſſo modo piſtatũ infundatur in dicto medicamine per vnũ diem. deinde cum ipſo medicamine optime diſſoluatur, vltimo omnia ſimul miſce.* Si vero medicamen congruit efficacius priori immediate, tunc iſtud medicamen imponat virgæ, &c. vt ſupra per omnia de omnia medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Abſterſiuum lauatiuum & conſolidatiuum. ℞. *lactis equæ & eſt propriũ aut ad libitũ capræ ſed melius equæ* ℥ iij Iſtud lac tepidũ calore, cum mulgẽt ab vbere, aſſumat ſtomacho ieiuno ſaltẽ in mane cũ ſurgit prius habito vẽtris beneficio aut ſaltem tentato haberi. Et poſt aſſumtionẽ lactis ſtet ieiunus ſaltẽ horis. iij. & interim nullo modo dormiat, nec iaceat ſed in camera quieſcat partim, partim ſedendo, partim deãbulando prout ſuę naturæ eſt gratius. Hoc vero lacte taliter vtatur temporib. pluribus conſilio ſpectabilium dñorum Doctorum curam E F

Potio. hanc agentiũ, &c. vt infra in cap. vlt. in fine huius conſilii deſcripto. ¶ Conſolidatiuum vlcerum ipſius mũdificatione facta. ℞. *mumiæ* ʒ j. *boli arm.* ℈ ij. *trochiſcor. alkekẽgi* ʒ ß. *ſucci liquiri* ℈ j. *aquæ caudæ equinæ q. ſ. p collyrio &c. vt ī. Puluerizãda puluerizentur ſeorſum & deformiter vt decet ſecundũ can. deinde omnia ſimul miſce.* Iſtud medicamen debite calidum temporib. frigido & mediis & frigidis tẽpore calido aſſumat æger ſtõ ieiuno in aurora ſaltẽ trib. dieb. in ſingula hebdomada intermiſſis ſeu interceptis ſaltẽ per G

vnum

A vnum diem dicbus aliis, in quib. non aſſumat per vnũ talẽ diem. ¶ Conſolidatiuum vlcerum,&c. vti im-
mediate ſupra. ℞. *acatie, aluminis cum aqua alkekengi ana ʒ ß. hypocyſtidos ℈ ij. adipis anſeris ʒ j. olei roſati
q. ſ. pro collyrio,&c. vt ſupra. Pulueriz anda pulueriZentur ſeorſum & difformiter, vt decet ſecundum can. de-
inde omnia ſimul miſce.* De hoc medicamine actu frigido, non tamẽ acute frigido imponat virgæ & con-
cauitati virgæ alias veſicæ cũ ſyringia aut impulſorio ſeu sbolzirolo ſingulo die pluries, & ſaltẽ ſtoma-
cho ieiuno & plurib. dieb. iudicio dominorum Doctorũ,&c. vt ſupra. ¶ Conſolidatiuum vlcerum,&c. vt
immediate ſupra efficacius ipſo priori immediate. ℞. *terræ ſigillatæ ℈ ij. cimoleæ, cornu cerui valde vſti ana
ʒ ß ſtyracis liquidæ ℈ ij. olei roſa. q. ſ. pro collyrio,&c. vt ſupra. Pulueriz anda pulueriZentur ſeorſum & diffor-
miter, vt decet ſecundum canonem, deinde omnia ſimul miſce.* Si vero medicamen immediate ſupraſcriptũ
permutare congruit, tũc de hoc medicamine virgæ imponat,& veſicæ,&c. vt ſupra de alio medicamine
B immediate ſupraſcripto. ¶ Conſolidatiuũ vlcerũ &c. vt immediate ſupra. ℞. *vnguenti ceruſæ ʒ ij. ſarco-
collæ, tuthiæ ana ℈ ij. amyli ℈ j. pinguedinis anſeris ʒ j lactis mulieris q. ſ. pro collyrio,&c. Pulueriz anda pulue-
riZentur ſeorſum & difformiter, vt decet ſecundum canonem, deinde omnia ſimul miſce.* Si vero medicamen
immediate ſupraſcriptum permutare cõgruit, tũc de hoc medicamine imponat virgæ & veſicę, vt ſupra
de alio medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Conſolidatiuum vlcerum,&c. vt immediate ſupra effica-
cius priori immediate. ℞. *karabe ℈ j. thuris, terræ ſigi. an. ʒ ß. coralli alb. ℈ j. amyli ℈ j. plumbi vſti, deinde ab-
luti cum aqua alkekengi ſufficienti quantitate ad hoc ʒ j. trochiſcorum alkekengi ℈ ij. lactis mulieris q. ſ. pro
collyrio iniiciendo in veſicam pul pul. ſeorſum,& difformiter, vt decet ſecundum canonẽ, deinde omnia ſimul
miſce.* Si vero medicamẽ cõgruit efficaci⁹ priori immediate, tũc de hoc liquore imponat virgæ & veſicæ,
vt de alio medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Conſolidatiuũ vlcerũ,&c. vt ſupra,& valet in corroſio-
C ne ꝓpinqua meatus. ℞. *trochiſcorum de cart. ℈ ij. merd. ſeng. ʒ ß. ceruſæ lotæ cum aqua alkekengi ℈ j. amyli
℈ j. terræ ſigill. cornu cerui valde vſti an. ʒ ß corallorũ alborum, ru. an. ℈ j lactis mulieris q. ſ. pro collyrio,&c.
vt ſ.* Si vero medicamen permutare congruit, tunc de hoc liquore imponatur virgæ & veſicæ, vt de alio
medicamine immediate ſupraſcripto. Si vero dolor eſt fortis tunc ℞. *collyrium albũ ad oculos lactis mu-
lieris an. ʒ ß. miſce.* Si vero dolor eſt fortis, tunc de hoc liquore imponat virgæ & veſicæ, cũ ſyringa, vt de
alio medicamine immediate ſupraſcripto. ¶ Euitanda generaliter Euitet regimẽ omne calefactum no-
tabiliter, & ꝓpric mot⁹ corporeos & alios, & ꝓprius nutriens ſeu cibum & potũ ſalſos & acutos amaros,
& multum dulces & calidos ſiltẽ vltra primũ gradũ. ¶ Euitet coitum. Aliæ vero ꝙ plures ad hoc curatiuę
ab auctorib. infraſcriptis medicinæ ſunt inteuſiores efficaciores & virtuti magis moleſtæ ſeu valde mo-
leſtiores omnib. aliis medicinis virtuti familiaribus in iſto cõſilio ſerioſis ad hoc canonice curatiuis cu-
D iuſmodi ſunt proprie. Vomitus cerebro factus, ſtupefacientia, niſi dolor ſit vehemens valde nõ conue-
niunt; Sunt autem hyoſciamus, opium,&c. Quas medicinas, quia inteuſiores efficaciores & virtuti val-
de moleſtæ ſunt; hic non ſerioſe deſcribo, ſperans ex dictis aliis medicinis omnibus virtuti familiaribus
in iſto conſilio ſerioſe ſupraſcriptis curam perfici ſecurius, & cum minori moleſtia infirmi. Nota quod
ſupraſcriptis medicaminib omnib. aſſumẽdis p os vtat ipſe infirmus cum modis & ordinibus deſcriptis
in ipſis medicaminib. ſeu in canonib vſualibus medicaminum ipſorum omnium. Et hoc duabus heb-
domadis continuis, deinde in 3. hebdomada illis duabus coniuncta nullum medicamen per os aſſumat;
poſtea in aliis duab. hebdomadis immediate ſequentibus ipſum 3. hebdomada dicta medicamina per os
reaſſumat, vt ſupra, poſtea in alia hebdomada ſequenti proxima nullum ex bis medicaminib. per os aſ-
ſumat, & ita aſſumptionem ipſorũ medicaminum pluries reiteret ſecundũ neceſſitatẽ interpolãdo ſem-
E per vnam hebdomadã,& non aſſumendo dicta medicamina & hoc, vt virtuti detur quies & natura medi-
caminibus nõ aſſueſcat Et hic idem canon de temporali interceptione medicinarum aſſumendarũ per
os talium per primam & ſecundam medicinales virtutes. Ipſe ẽt in omnib. aliis morbis chronicis cano-
nice obſeruandus eſt. Et amplius quamprimum a ſupraſcripto morbo debite valet infirmus, tunc non
vlterius medicinis curatiuis per primam & ſecundam virtutes earum ſupraſcriptarum. Nec ẽt aliis me-
dicinis curatiuis ad hoc per dictas duas virtutes vlterius vtat. Nã medicinę per primã & ſecundã virtutes
eorum morborũ curatiuæ ſanitati ſeu corpori ſano applicatæ ægritudinẽ itidem ſunt adducentes. Qm
medicinæ graduales per primam & ſecundam virtutes earũ tales ſunt, ꝓpter naturam virtutũ taliũ gra-
dualium. Ideo corpori ſano applicatæ ſunt ægritudines producentes. Quæ canonice applicatæ corpori
ægro ſunt eius curatiuæ & neutro applicatæ ſunt ipſius præſeruatiuæ. Verũ namq; medicinæ graduales
F per tertiam & quartam virtutes earum tales corpori ſano canonice applicatæ ſanitatis ſunt conſerua-
tiuæ. Ægritudini autem & neutralitati canonice applicatæ eædem & 3. & 4. virtutes medicinarum ipſa-
rum ſunt morbi curatiuæ & neutralitatis præſeruatiuæ. ¶ Remiſſiones pro medicinis ſimplicibus,& et-
iam particularibus compoſitis omnibus ſupraſcriptis integrantibus ſeu componentibus medicinas o-
mnes compoſitas ſerioſe in iſto conſilio ſupraſcriptas colligendæ ſunt ab auctorib. proximis infraſcri-
ptis in locis propriis medicinarum ipſarum vt proxime infra. Omnium vero medicinarum compoſi-
tarum ſupraſcriptarum medicinas omnes ſimplices & particulares etiam compoſitas collige ab aucto-
rib. proximis infraſcriptis. Et primo iſtas medicinas omnes deſcriptas in ipſorum auctorum medicinis
compoſitis collige in capitulis eorum propriis curarum abſolute morborum ardoris vrinæ, deinde ex-
coriationis virgæ,&c. vt ſupra: aut ſaltem capitis eius ad intra. Et partim in capitulis propriis de hoc an-
G tidotariorum ſuorum, videl. aliquas ex ipſis ſimplicibus medicinis, & etiam particularibus compoſitis
collige ab aliquo ſeu ab aliquibus auctorib. ipſis infraſcriptis, & proprie ab Auic. Et alias ex ipſis ſimpli-
cibus medicinis & compoſitis ab aliis auctoribus infraſcriptis. Et ſic ſucceſſiue vſque ad perfectam no-
titiam & doctrinam ab ipſis auctoribus infraſcriptis omnium medicinarum ſimplicium, & etiam par-
ticularium compoſitarum ſupraſcriptarũm integrãtium omnes ipſas medicinas compoſitas ſupraſcri-

ptas ſerioſe in conſilio iſto cuiuſmodi auctores ipſi ſunt Auicenna, Serapio, Haliabas, Galenus, & pro- A
prie de virtutibus medicinarum ſimplicium. Rhaſes in diuiſionibus. Auerranus & Rhaſes *in continente*.
Verum licet iſtorum auctorum medicinæ ſuæ omnes compoſitæ, de quibus hic proxime ſupra fit men-
tio, trium morborum dictorum ardoris vrinæ & excoriationis virgæ, &c. vt ſupra formaliter ſeu per ea-
rum medicinarum formas ſeu virtutes ſint canonice abſolute curatiuæ. Nihilominus, quia medicinæ
ipſæ compoſitæ auctorum dictorum gradualiter diſproporionales ſunt ſeptem generibus rerum natu-
ralium, & eis annexorum infirmi dictis tribus morbis ægroti aut ſaltem aliquibus earum rerum. Et iti-
dem gradualiter diſproportionatæ ſunt tribus generibus præter naturam, & eis annexarum infirmi e-
iuſdem, aut ſaltem aliquibus earum rerum, tam ex ipſarum medicinarum ſimplicium, & etiam particu-
larium quantitate ipſas medicinas compoſitas auctorum ipſorum integrantium ſeu componentium,
quam & ex earundem ſimplicium, & etiam particularium compoſitarum medicinarum inter ſe diſpro- B
portionatæ ad dicta 7. genera rerum naturalium dictarum, & eis annexorum. Et ad tria genera rerũ præ-
ter naturam ipſarum, & eis annexorum ægri dicti, aut ſaltem aliquibus earum rerum. Proinde ipſæ me-
dicinæ compoſitæ auctorum dictorum non formaliter hic deſcribuntur. ¶ Sed in iſto conſilio canonice
ſerioſe deſcribuntur medicinæ ſimplices, & etiam compoſitæ particulares ipſas compoſitas medicinas
auctorum dictorum integrantes ſeu componentes. Eenunc poſitæ medicinæ eædem ſimplices & etiam
particulares compoſitæ ſub aliis tamen quantitate & compoſitione medicinarum ipſarum in ſupraſcri-
ptis aliis medicinis omnib. cõpoſitis in iſto conſilio ſerioſe deſcriptis. Et curæ dictorum triũ morborum
ꝓportionalibus. Quoniã omnes iſtæ cõpoſitæ medicinæ in iſto cõſilio ſerioſe ſupraſcriptæ forma, quã-
titate, gradu & compoſitione tam medicinarum compoſitarum earundem, q̃ etiam dictarũ ſimplicium
medicinarum, has compoſitas medicinas integrantium proportionales omnes ſunt dictis ſeptem gene- C
ribus rerum naturalium, & eius annexorum ægroti ipſius. Et dictis tribus generibus rerum præter na-
turam, & eis annexorum ægri eiuſdem.

Regimen ex nutriente, ſeu cibus & potus.

Vinum. VInum bibat medii coloris ſeu rubei, ſeu granatæ, ſeu goretum, quod totum eſt idem, quod vinum
medii coloris. Sitque vinum ipſum non amplioris, quam mediæ vinoſitatis, & melius aliqualiter in-
fra vinoſitatem mediam. Saporis medii inter dulcem & agreſtem ſaporem. Si vero vinum appetit tan-
tum dulce, tunc ipſum dulcorem cum aliquanto ſachari albiſſimi trium coctarũ reddẽtis vinum ipſum
aliqualis dulcedinis, ſed remiſſe. Et iterum ſi vinum ipſum non ſit tale naturaliter medii ſaporis inter
dulcem & agreſtem, tunc ipſum conſtituat tale artificialiter cum aliquantula parte & modica ſachari al-
biſſimi dicti. Ipſumque vinum ſit debite digeſtum, & non nimis nouum, nec antiquum, videlicet non D
minoris ætatis menſium duorum cum dimidio, nec amplioris anni vnius. Lymphetur vinum ipſum in
æſtate ſaltem ex quarta parte aquæ ſimplicis fluuialis mundæ & claræ, tempore vero frigido non lym-
phetur, aut etiam ad libitũ lymphetur ex ſexta parte aquę ad amplius. In temporib. vero mediis lymphe-
Panis. tur ex quinta parte dictæ aquę. ¶ Panis ſit ex optima farina boni frumẽti debite cicotriconizata ſeu bura-
tata. Sitque panis debite fermentatus, ſpongioſus, leuis factus, bene digeſtus & debite coctus ad calidita-
tem ſiccam igneam furni, & non coctus in liquore aliquo. Et non comedatur in prima die 24. horarum,
nec poſt quartam diem decoctionis ipſius. Non ponat indigeſtum ſuper indigeſto omnium quatuor
digeſtionum, & proprie ſuper indigeſto primæ digeſtionis ſtomachi, & conſequenter a fine prandii vſq;
ad principium cœnę 9. horas abſtinentiæ a quocunque nutrimento, videlicet cibo & potu, ſaltem nutri-
tiuo interponat. Comedere incipiat in prandio & cœna a pane cum ferculo, videlicet bolos ſeptem ſal- E
tem, tres ipſius ferculi cum pane comedere incipiat in ipſis prandio & cœna: deinde carnes cum reſidua
parte ferculi, & etiam poſt ferculum ipſum comedat debite, comedatque ſemper in ipſis prandio & cœ-
na ſaltem bolos 12. antequam bibat, deinde bibat vinum ſuum medii coloris, &c. vt ſupra ipſum potum
pluries in ipſis prandio & cœna partiendo ſeu diuidendo. Non comedat ad amplius, niſi bis in die natu-
rali 24. horarum. Ieiunet duobus diebus continuis in ſingula hebdomada, videlicet, in die veneris &
ſabbati, ſed loco cœnæ comedat ſolum ij ℥. aut ad amplius iij. panis, cum quo pane bibat vinum cyathum
Fercula. ſui vini medii coloris ſe. ℥ vj. &c. vt ſupra. ¶ Brodetus factus ex mica panis & toto ouo, videlicet ex vitello
cum albumine eius & brodio carnium laudabilium infraſcriptarum eſt conueniens ferculum. Farſ u
farrum ſpeltę, aut ẽt frumẽti debite coctum & mixtũ cum ipſo ouo, aut etiam ad libitum non mixtum, &
cocto cum brodio aliquarum carnium infraſcriptarum laudabilium, deinde comeſtum rarum, & non F
ſpiſſum, ſeu denſum conueniens eſt. Panatella ex mica panis facta cum ouo toto & brodio, &c. vt ſupra.
Amygdalata ſeu amygdalæ dulces & mundæ, bene piſtatæ cum mica panis & brodio mixtæ iuuant itidẽ.
¶ Blites cum boragine & lactucæ modico, abiecta prima aqua ebullitionis ipſarum, ſpinachiæ cum bo-
ragine itidem. Brodetus factus cum toto ouo, coctæ ſeu dictæ ainzarellæ factæ cum vitello oui, & modi-
co farinæ, & ſine albumine oui & coctæ, &c. vt ſupra. Similia frumenti ſeu granzoli cocti cum brodio co-
meſti rari, & non ſpiſſi. Cucurbita, & proprie aromatizata cum coriandro ſaltem, quando decocta eſt
cucurbita ipſa, & etiam ſine coriandro iuuat. Hordeum excorticatum, deinde piſtatum, & poſtea co-
ctum cum brodio, deinde expreſſum per ſtamineam. Spelta excorticata a cortice ſuo primo, deinde
munda, & poſtea cocta cum brodio conueniens eſt. Amydum ſeu ptiſana, ſiue pultes amydi portulacæ
Carnes. ferculum. Ptiſana ſeu pultes ex farina hordei excorticati. ¶ Carnes vituli ætatis a duobus menſibus ad G
minus vſque ad 14. menſes ad amplius ſunt optimum edulium quocunque tempore anni in diebus pin-
guibus, ſeu in quibus ſunt carnes comedendæ, hædi ſeu capreti domeſtici carnes ætatis ab vno menſe
vſque ad duos ad amplius itidem ſunt optimæ. Caſtrati animalia vel circa carnes ſiue agni iuuenis ca-

ſtrati

Digitized by Google

A ſtrati vel ſaltem non minoris ætatis decem menſium, nec maioris menſium 12. ſunt cibus conueni-
ens. Capreti caſtrati non amplioris ætatis 8. menſium, capreoli ſylueſtris iuuenis, & hæ ſunt carnes
conuenientes perdicum, phaſianorum, turdorum, grana iuniperi non comedentium, alaudarum,
auium paruarum merſis aut etiam in arboribus degentiũ ſeu habitantiũ, paſſeribus olim taxat exceptis.
epata gallinarum, anſerum & anatum, & proprie domeſticarũ ipſarum omniũ trium. Supraſcriptas autẽ
carnes in prandio comedat ſp elixas. In cœna aſſata ad libitum vel elixas & tantum melius elixas ¶ Piſces
comedat paruos tam marinimos, quam etiam aquæ dulcis fluentis, videl. menolas, barbonos, auguſtigu-
las, arbores, paſſeres, ſtercolas, auratas, ſgombros, ſuros. De gãbarellis vero aliquando comedere poteſt,
ſed non ſæpe, imo raro. ¶ Piſces aquę dulcis, piſces paruos perroſos, aquæ dulcis fluentis, videlic. temalos, Piſces.
lucios, paruos ſtrilios, barbos paruos, ouia eorum abiectis capedaoos paruos, truitas paruas, ſed tamen
B ipſis valde raro, ſardenas, piſces paruos, petroſos, vt maioranas, ſeu marſionos, oſellatas, piſces & ſimiles.
De omnibus ſupraſcriptis piſcibus paruis etiam in ſpecie ſua comedere poteſt ipſis elixis in prandio &
in cœna aſſatis, ſed tamen valde raro vtatur piſcibus & modicũ, vnde nõ amplius, quam ſemel in ſir gu-
la medietate cuiuslibet menſis. ¶ Oleum ſit cõe optimum ſeu temperatum, videl. oleum oliuarum debi- Oleum.
te maturarum & non putrefactarum, nec præternaturaliter immutatarum vnius anni tñ diaphanum,
ſuauis odoris & dulcis ſaporis, qđ idem eſt, qđ oleum temperatum. Et tñ melius eſt oleum amygdalarum
dulcium non præternaturaliter alteratarum. ¶ Oua ſorbilia, videl. vitellum oui eum albumine eorũ tre- Oua.
mulo comedere poteſt in modum lactis ſaltem diebus in quib. non comeduntur carnes. Oua fracta in
aqua, oua integra frixa, uua infiitaleis mollib. ¶ Caſeus dulcis ſeu modicum ſalſus non maioris ætatis Caſeus.
trium menſium, & iterum melius iunioris, & amplius melius ætatis iunioris. ¶ Lac & proprie caprinum Lac.
C aliquando imo pluries comedere poteſt, & melius coctum, & tamen melius eſt lac equinum & hoc lac
crudum vel ad libitum coctum ¶ Sapores comedat, videl. vinum granatorum cum aliquantulo ſacharo
optimo albiſſimo, & cum aliquantulo brodio. Agreſtam, ſuccum limonum, ſuccum arancii, omnia hæc
tria, & de dicto vino granatorum, & proprie omnia iſta cum duabus partibus boni brodii carnium tan-
tum, bene pinguis vitello oui, & cum paſſulis paruis tranſmaritimis nigris ſaltem corinthiis. Aut cum i-
pſarum paſſularum melle aut cum ſacharo albiſſimo trium coctarum. Limoniam factam ex ſucco li-
monum & ſacharo albiſſimo & amygdalis dulcibus excorticatis, vel ex ſucco citri, vel arancii, vel vino
granatorum. & brodio aliquantulo aut etiam cum dictis paſſulis vel ipſarum melle, aut ſacharo albiſſi-
mo vt ante. ¶ Fructus comedat poſt cibum aliquando, videl. pyra cocta, deindę comeſta cum coriandris Fructus.
confectis ex vna ſola coopertura ſachari. Perſica boni ſaporis, & proprie ipſa cydonia, perſica & melius
D ante cibum ex Auic. 2. *can. cap. proprio de perſico*, ſed tamẽ de omnib. modicum. Si vero vult de ipſis per-
ſicis poſt cibum comedere, tunc comedat bolos tñ tres de omnib. modicum & non ſæpe. Maraſcas, ali-
quando, ſed non crebro. Pruna etiam damaſcena, & etiam auguſtienſa nigra. Melones, & proprie cum
ſuis interioribus. Poſt vero cibum coriandros præparatos, deinde confectos, vt ſupra, vtatur granis pini
& ad hoc ſunt proprium edulium ante cibũ & ad libitum poſt cibũ. ¶ Euitãda, & proprie generaliter ta-
lia. Coitus eſt ſumme nociuus, vinum nocet & proprie vinoſum. Omne etiam album vinoſum & nõ vi- Coitus.
noſum nocet, frigus loci ipſius nocet. Repletio nauſeatiua maxime nocet. Euitet omnes vuas ſiccas & Repletio & nauſeatio.
recentes. Itidem & ficus omnes, tam ſiccas, quam recentes, acetum, res viſcoſas, poma, legumina omnia,
& proprie recentia. Carnes porcinas & cydonia itidem euitet. Non vtatur rebus aperitiuis notabili-
ter ſaltem, nec etiam multum ſtipticis, nec calidis notabiliter, nec frigidis, ſed tñ remiſſe calidis reb. Regi-
E men vero ex nutriente proximũ ſupraſcriptum proportionale ex dictis morbis ardoris & excoriationis
virgæ, & ſimul debilitati ſtomachi dictis tribus morbis oppilatæ. Si vero debilitas ipſa digeſtiuę ſtoma-
chi huic caſui non adeſſet, tunc regimen ipſum ex nutriente frigidum etiam notabiliter congruũ eſſet.
¶ Canon vniuerſalis in oĩ cura per infirmos homines exquiſite obſeruãdus, vt cura quolibet morborũ
omniũ debitũ conſequat. Quanq̃ vero ſupraſcripta medicamina omnia virtuti ſint familiaria, vt dicto-
rum trium morborũ, videl. ipſorũ ardoris vrinæ & excoriationis virgæ, &c. vt ſupra, ꝓpria curatiua, ni-
hilominꝰ, q in morbis oĩbus & proprius non a ſola virtute curabilib. ſed etiã arte curatiua indigentib.
victus neceſſario gradualem. Morbi vero ipſi varietatẽ crebro ſimul patiuntur & neceſſario gradualem
morbo ipſo hoc ſumto cõiter, videl. pro morbo ꝓprie ſimul & cauſſis, & accidentib. morbo eiuſdẽ tam
& primo ab ipſorum virtutis & morbi naturalis ſeu ſolaris tpis fluxu, q̃ & ſecundo ab eorundẽ virtutis
F & morbi medicinaliũ temporum quatuor decurſu generum duorum, videl. ipſorũ temporũ quatuor
medicinaliũ actionis morbi in virtutem. Deinde & ſecundo actionis virtutis ipſius medietas morbum
cauſſas & accidẽtia morbi eiuſdẽ. Et q̃ ẽt vt tertio ab ordinato. & amplius ab inordinato regimine ſex re-
rum nõ naturaliũ, & eiſdẽ reb. anneaorum corpori applicabiliũ. Qñ & quarto ab inordinato regimine
q̃ multarum rerum accidentalium ſeu cõtingenti corpori applicabilium, & propriiſſime medicinalium
infraſcriptorũ ſeu medicinarum. Ideo & primo pro debito iudicio de iſto meo caſu in terminis canoni-
ce integrando ex ſeptẽ generibus rerum non naturalium & eis anneaorum. Et ꝓprius ex reb. omnium
dictorum & eis annexis, vt quilibet etiam alius canonicus medicinalis caſu in terminis integrandus eſt,
& ꝓprie de fluxu naturalis ſeu ſolaris tpis morbi & virtutis. Et dicto decurſu eĩ n temporũ medicina-
lium generũ duorum dictorũ. Deinde & ſecũda ꝓ canonico cõſilio applicationis dictorũ ſex generum
G rerum non naturalium, & eis annexorum neceſſario corpori applicabiliũ, tunc ſupraſcriptis medicina
cibus & regimen ſex rerum non naturalium & eis annexorũ, & ꝓprius rerũ oĩm dictorũ ſca generum
& medicinis aliis quibuslibet ſemp vtaẽ infirmus dictꝰ iudicio ſuo & cõſilio ſpectabilium Doctorũ Me-
dicorum dictam curam agẽtium. Et itidẽ ſemper iudicio primo, deinde conſilio valentiũ dominorum

Doctorum Medicorum ſcientificorũ,& omnes aliæ medicinales curæ canonice perficiendæ. Iudicium A
namque medicinale eſt de canonico caſu in terminis. Conſilium vero primo eſt de vniuerſali canonica
cura medicinali ſeu de vniuerſalibus canonibus medicinalibus particularibus curatiuis. Vltimo de par-
ticularibus inſtrumentis canonicis medicinalibus ſeu medicinis, & regimen omnibus particularibus
dictis omnes tam vniuerſales quam particulares canonea curatiuos opere perficientib. ſeu ipſos omnes
canones ad opus debitum, ſiue ad operationem debitam producentibus. Nam medicinalis ſcientia &
ars ſumme ſcientifica ſeu ſpeculatiua omnibus aliis ſcientiis & artibus totius vniuerſi difficilior eſt &pe-
riculoſior. Et vbi namque maius eſt periculum ibi cautius agendum eſt. Ideo in curis quibuslibet mor-
borum omnium medicinali arte naturali indigentium ſit ſemper præſentia & doctrina valentium vi-
rorum dominorum Doctorum Medicorum curas ipſius agentium, vt hic ante.

Cons. CVII. *Pro Gatamelata armigero famoſo.* B

Contra mictum ſanguinis & dolorem calculi.

IN ſupraſcripta immediate ſcriptura cum pluribus concluſionibus & ſerioſis probationibus ſuis, eli-
ciuntur ſummatim concluſiones principales immediate infraſcriptæ, videlicet. Prima concluſio. Mi-
ctus eſt ſanguineus in modum loturæ carnis, quando nutrimentum tranſit ad renes, & aliquando eſt
cum dolore, & aliquando ſine dolore. Procliuitas ad dolorem calculoſum, quinimmo paſſus fuit do-
Cauſſa mictus ſanguinis. lorem ipſum calculoſum. ¶ Cauſſæ ipſius mictus ſanguinei. Debilitas ſequeſtratiuæ renum ſanguinis ab
vrina, &c. Et cauſſa ipſius mictus ſanguinis ſtante incolumitate epatis & venarum. Dilatatio meatuum
renum præternaturalis eſt immediata cauſſa ipſius debilitatis ſequeſtratiuæ renum. Materia phlegmati-
ca multiplicata, & proprie a ſtomacho per indigeſtionem genita, deinde ad renes præcipitãs cauſſa prin-
cipalis eſt corporea ſeu intrinſeca doloris ipſius renum. Inordinatum regimen valde calefactiuum, & C
proprie nutrimenti valde calidi, & medicinarum valde calidarum, vſus propter calculi dolorem & co-
licam, quibus vexatus fuit & exercitiorum animalis & corporei maxime calefacientium valde inordina-
torum, & ex eorum intenſiſſimis gradu, quantitate, temporibus & horis diſproportionabilibus maxime
fuerunt cauſſa primitiua ſeu extrinſeca ipſius dilatationis meatuum renum, & conſequenter debilitatis
Cauſſæ doloris calculi. ſequeſtratiuæ eorum renum dictæ. Cauſſæ vero ipſius doloris calculoſi dicti. Cauſſæ vero ipſius doloris
calculoſi fuerunt eædem ſupraſcriptæ primitiuæ cauſſæ renes ſumme calefacientes. Item & eadem cor-
porea ſeu intrinſeca cauſſa materialis calculi ipſius, videlicet phlegma dictum. Ego vero nunc dico, &
hic infra, videlicet, quoniam vero vnius effectus plures poſſunt eſſe cauſſæ etiam in eodem genere cauſ-
ſarum. Quinimmo cauſſæ generaliter contractæ vnius effectus poſſunt eſſe perfectiuæ, videlicet vna
per accidens & altera per ſe, proinde non ſolum regimen ipſum inordinatum ſupraſcriptum forte fuit D
cauſſa dilatationis meatuum renum, & conſequenter debilitatis ſequeſtratiuæ. Verum etiam ex eiſdem
ſignis in eadem ſcriptura prima ſupraſcripta poſitis canonice medicinaliter elici poteſt, vna ex princi-
paliſſimis cauſſis effectus dilatationis meatum colatorii ipſorum renum veriſimiliter fuit lapis genitus
ſuper renes ipſos meatus colatorii, tunc dilatans, & tamen tunc non neceſſario frangens, licet tamen ex
dubio frangens. Et iterum alia cauſſa dilatationis dictæ augmentato nutrimento ſeu ſanguine in ipſis
renibus tempore nutricationis ipſorum renum forte eſt extenuatiua debilitas renum ipſorum, qua ex-
tenuatione ſeu debilitate ipſa extenuatiua valde deficiat virtus contentiua, ita, vt interim tempore debi-
to virtus ipſa ſequeſtratiua renum ſanguinem ab aquoſitate vrinali ſequeſtrare non valeat. Et conſe-
quenter & ſummatim, tunc ipſius mictus ſanguinis dicti forte & veriſimiliter tres erunt cauſſæ princi-
paliſſimæ, videlicet. Prima lapis ipſe, qui colatorium præter naturaliter dilatauit. Secunda caliditas mea- E
tus renum dilatans, & ſanguinem attrahens, & educens valde exceſſiuum renum. Et forte naturalis, ſed
ſaltem præternaturalis ipſorum a ſupraſcripto inordinato regimine producta, & proprie nutrientis, &
medicinarum & exercitii olim maxime calefacientium. Tertia principalis cauſſa eſt valde magna debi-
litas extenuatiua renum. Ex quibus omnibus cauſſis principaliſſimis maxime læſæ ſunt contentiua, &
tandem ſequeſtratiua renum ipſorum. Proinde ſingulariter aduertendum eſt, ſi omnes ſupraſcriptæ
immediate tres cauſſæ ſunt dicti mictus ſanguinis effectiuæ cauſſæ. Et tunc omnibus dictis tribus cauſ-
ſis oportet principalem curam diligenter adhibere. Inſuper ſi ſupraſcriptæ immediate tres cauſſæ fue-
rint ſimul adæquata cauſſa dictarum præternaturalium dilatationis renum, & debilitatis eorum ſeque-
ſtratiuæ ſanguinis ab vrina, videlicet lapis arenalis procedens, ſupercalefactio renum maxime intenſa ab
inordinato regimine omnium dictarum rerum, & extenuatio renum ipſorum, tunc & præſentialiter et- F
iam cauſſa duarum diſpoſitionum proximarum dictarum, tunc & eo caſu euacuationes & digeſtiones
infraſcriptæ curæ dictarum dilatationis & debilitatis contentiuæ ſuſpectæ ſunt. Et conſequenter relin-
quendæ indicatione ſumta tantum a dictis præternaturalibus diſpoſitionibus duabus, videlicet dilata-
tionis, debilitatis contentiuę renum. Et iterum, quoniam ex tota ſupraſcripta ſcriptura in principio po-
ſita non habentur omnes proprietates & paſſiones medicinales corporis ęgroti neceſſario requiſito ad
canonicum caſum medicinalem ponendum in terminis medicinalibus, & ſunt concluſiones naturales
& ætatiua totius & membrorum, & proprie ipſorum læſorum & elementa medicinalia & compoſitio-
nes membrorum eorundem, & virtutes totius & membrorum ipſorum. Et ſic de multis proprietatibus
& paſſionibus ſumme neceſſariis, &c. vt hic ante. Ideo ex tota ipſa ſcriptura in principio poſita non di-
citur hic canonicus medicinalis caſus in terminis materiæ huius ſecũdum modum conſuetum, &c. Nec G
hic ponuntur canones vſuales medicinarum infraſcriptarum ſecundum conſuetum modum ipſum, &c.
Nec hic ponitur regimen ſex rerum non naturalium proportionalium dictæ curæ. Canonice medici-
cinaliter in cuiuslibet morbi cura ſumme neceſſaria. Idcirco ſupraſcripta omnia merito relinquenda

ſunt

A ſunt ſano ſolerti & exquiſito iudicio ſpectabilium & celeberrimorum dominorum Doctorum Medicorum dictæ curæ præſentium & ipſam diligenter agentium. Verum, quia limites mandati & portionis etiam non ſunt excedendi. Quoniam ad interrogata proprie valentium virorum reſpondendum eſt de infraſcripta cura tantum, deſcribetur ſolum iuxta totalem ſeriem & continentiam totius ſupraſcriptæ ſcripturæ in principio. Iuxta quam ſolam ſcripturam quæritur canonicum conſilium medicinale.

Ad quæſitum ſolum ipſius dictæ ſcripturæ primæ reſpondetur primo generaliter, vt hic immediate infra videlicet. Adæquata cura dictarũ duarum diſpoſitionũ ex ipſa ſcriptura manifeſtatarum canonice integranda eſt ex duab. videl. Primo ex vera cura ipſius mictus ſanguinis præſentis, ſecundo ex præſeruatione a futuro lapide renali, in quem procliuatur æger. Quæ operationes contrarietatem notabilem
B ſortiri videntur. Nam mictus ipſe ſanguinis dictus medicinis ſtipticis videtur per ſe curandus eſſe. Procliuitas autẽ in lapidis renalis generatione videtur per ſe medicinis operatiuis, alias aperitiuis, cõtrariis ipſis medicinis ſtipticis præſeruanda. Proinde neceſſe eſt ſpectabiles celeberrimos & præclaros Medicos curam hanc agentes ſumma diligentia & ſollicitudine curam ipſam perficere. Et eo amplius, quoniam quodlibet horum duorum perſeuerantium & incenſorum præternaturalium accidentium ſeorſum & magis coniunctum eſſe morborum periclitantium, & proprie hydropis hecticæ & excoriationis renum perfectiuum.

Ad ipſum ergo principale quæſitum canonice & ſpecifice reſpondetur, vt hic immediate infra, duo- 1. Canon curatiuus
decim eſſe canones curatiuos dicti mictus ſanguinei. Primus canon. ¶ Euacuetur quantitas & multi- mictus ſan-
tudo humorum præternaturaliter mixtorum ſanguini, & ſimul modicum diſtantium a natura ſangui- guinis.
C nis, ſi taliter peccant, & proprie ſanguis euacuetur ſuperfluens quantitate ſi taliter ſuperfluit. Secundus 2.
canon. ¶ Mundificetur ſtomachus & epar proprie a phlegmate & ſtomachus proprie, & primo eua-
cuatione minoratiua cum medicinis leuibus. Tertius. ¶ Digeratur phlegma ipſum, & proprie viſcoſum, 3.
& maxime in ſtomacho & epate medicinis non valde ſubtiliatiuis, nec inciſiuis, nec aperitiuis, nec cale-
factiuis, nec abſterſiuis talibus valde, ſed tantum remiſſe talibus omnibus ipſis operationibus perfecti-
uis. Et hoc propter renum retentiuæ debilitatem. Quartus. ¶ Euacuetur eradicatiue phlegma ipſum, 4.
& proprie viſcoſum, & proprius a ſtomacho, & ab epate ad renes ipſos præcipitans. Quintus. ¶ Diuer- 5.
tatur phlegma idem ad renes præcipitans, & primo vomitu, ſed raro, ſecundo per inteſtina & crebro.
Sextus. ¶ Digeratur paulatim, & proprie in ipſo ſtomacho phlegma dictum ad renes ipſos præcipitans 6.
epate mediante. Septimus. ¶ Euacuetur paulatim, & proprie a ſtomacho phlegma idem. Octauus. ¶ In- 7.
D frigidetur ſanguis, & proprie in renibus & acuitas ipſius corrigatur & epar confortetur. Nonus. ¶ In- 8.
craſſetur ſanguis idẽ. Decimus. ¶ Confortetur virtus digeſtiua ſtomachi debilis. Vndecim' & 12. ¶ Con- 9.
fortetur virtus digeſtiua renum medicinis remiſſe ſtipticis, renum tantum medie vnitiuis, & conſe- 10.
quenter tantum confortatiuis & non conſtipatiuis renum ipſorum. ¶ Euacuatiuum quantitatis & 11. 12.
multitudinis humorum mixtorum ſanguini & proprie ſanguinis ipſius, &c. ſi ſanguis ipſe proprie quantitate ad ſecuram euacuationem artificialem trahente ſuperfluitur, &c. vt ſupra iuxta doctrinam primi canonis vniuerſalis ſupraſcripti. Si repletio eſt ſanguinis, &c. vt hic immediate ante, tunc primo Vena ſectio.
phlebotomia fiat baſilicæ brachii dextri, per quam non minus quam vj ℥. nec amplius quam vij ℥. ſanguinis euacuentur ad hoc conſentiente virtute. Iſta phlebotomia taliter fiat, vt hic ex directo ſtomacho ieiuno in mane 2. hora diei, prius tamen habito ventris beneficio naturaliter, aut ſaltem artificia-
E liter enim enemate communi aut cum ſuppoſitorio communi facto ex melle, aut ex lardo ſalſo, & poſtea iterum bene ſalſato, aut ex radice blitis optime ſalſæ, deinde corpore exercitato ſaltem per vnum miliare. Et ſi exercitium eſt ipſi diſproportionale, quod veriſimile eſt in hoc caſu, tunc loco ipſius fiant fricationes cum manibus ſaltem medie, primo pedibus & cruribus vſque ad genua excluſiue: deinde manibus & brachiis vſque ad humores excluſiue. Et iterum hæc phlebotomia ipſa non fiat luna exiſtente in gemini, nec in coniunctione, nec in oppoſitione cum ſole, nec aliquo alio malo aſtrali aſpectu præſente. Et iterum hæc phlebotomia ipſa taliter fiat non præcedente aliqua alia notabili euacuatione ſanguinis, nec aliorum humorum indifferenter vndecunque & conſequenter ſolum virtute ad hoc conſtante phlebotomia ipſa taliter fiat. ¶ Minoratiuum phlegmatis a ſtomacho & epate, &c. vt ſupra iuxta doctrinam ſecundi canonis generalis ſupraſcripti. *℞. caſſiæ fiſtulæ electæ & nouiter tractæ ℥ j. ſebeſten pul-* Potio ſolutiua.
F *parum ℈ iij. myrobalanorum chebulorum ℥ j. aquæ abſynthii q. ſ. pro potione: pulpa ipſa ſebeſten prius minutim inciſa, poſtea molantur optime, ſeu diſſoluantur optime in mortario cum piſtillo & ſine igne cum alicuius partis dicta aqua quantitate ſufficienti ad hoc. Ultimo omnia ſimul miſce, & fiat potio.* ¶ Digeſtiuum Potio digeſtiua.
materiæ dictæ, & proprie in membris ipſius, &c. vt ſupra in tertio canone ſupraſcripto deſcribitur. *℞. ſyruporum de abſynthio, de roſis ana ℥ j. de granatis tantum ℥ ß. & non oxyſacchara. quoniam acetum non conuenit, niſi miſceatur bolus armena aqua cichoreæ ℥ ij ß miſce.* ¶ Eradicatiuum dictæ materiæ, & proprie a dictis membris, &c. vt in quarto canone ſupraſcripto notatur. *℞. medicamen primum minoratiuum ſupraſcriptum compoſitum ex caſſi. fi. &c. vt ibi.* Hoc vero medicamen augeatur per quartam partem medicaminis ipſius totius. ¶ Diuerſiuum a ſtomacho & ab epate, & proprius a ſtomacho ad inteſtina, &c. vt in quinto canone ſupraſcripto. *℞. myrobalanorum chebulorum citrinorum ℈ j. emblicorum ℈ ß. a-* Pilula.
G *garici electi ʒ ß. Agaricus ipſe in fruſta minuta diuiſus, & non piſtatus, infundatur per horas iiij. in mellis roſati colati quantitate ſufficienti ad eiuſdem agarici debitam imbibitionem ex dicto melle roſato colato deinde reliqua puluerizanda pul. ſeorſum & difformiter, vt decet ſecundum canonem. Et poſtea ſimul debite incorporentur in mortario cum piſtillo, & ſine igne. Vltimo ex hac mixtura formentur pilulæ vij. pro ʒ* ¶ Di- Prouocatio vomitus.

Digitized by Google

nerſiu: m a ſtomacho per meri ſeu per vomitum. Prouocetur vomitus cum digito impoſito in princi- A
pio m eri ſeu gutturis. Iſte vomitus taliter prouocetur poſt prandium per vnã horam in ſingula medie-
tate mẽſis cuiuslibet tñ ſemel ex vomitu multoties paruo tẽpore reiterato virtutis ſtomachi diſpropor-
tionentur. Si vero medicamen congruit efficacius, tunc prouocetur vomitus cum penna plumata oleo
acuti ſaporis intincta, poſtea principio meri impoſita, &c. vt hic ante de vomitu cum digito. Si vero me-
dicamen congruit efficacius, prouocetur vomitus cum mixtura tepida compoſita ex aqua, aceto & oleo
acuti ſaporis, & non prouocetur cũ decoctione raphani, quoniam eſt renum valde læſiua. ¶ Digeſtiuum
Vomitoriũ. vſuale materierum dictarum in mẽbris dictis, &c. vt hic in 6. canone ſupraſcripto. *℞. aquarum chamo-
mille ℥ j. abſynthii ℥ j ß. vini granatorum, non facti acetum ℥ j. coriandrorum preparatorum ℈ j. ſachari albiſ-*
Pilula. *ſimi trium coctarum ℥ j ß. miſce.* ¶ Solutiuum facile & vſuale, &c. vt in 7. canone ſupraſcripti. *℞. agarici e-
lecti rheubarbari electi an. ℈ j. myrobalanorũ, chebulorũ citrinorum ana ℈ ß. ſquinanti gra. iij. Agaricus ipſe in* B
*fruſta minuta diuiſus & non piſtatus infundantur per horas iij in mellis roſati colati quãtitate ſufficienti, &c.
vt ĩ alio recepto cõpoſito ex myrobalanis chebulis citrinis, &c. vt ibi. Vltimo ex hac mixtura fiãt pilulæ vij.* Re-
Potio contra calidit. renum. miſſiuum malæ complexionis calidæ renum, &c. vt in 8. canone ſupraſcripto. *℞. ſyruporum roſati facti ex
optimo ſacharo albiſſimo trium coctarum, quoniam quodlibet aliud ſacharum calidum eſt ſaltem in gradu ſe-
cundo quod non conuenit.* (Et ita ſubſequenter intelligatur in hoc caſu de quolibet alio medicamine ſa-
Alia. charato) *de portulaca ℥ ij. aquarum acetoſæ ℥ y. endiuiæ ℥ j miſce, &c.* ¶ Remiſſiuum caliditatis renum vt
inmediate ſupra efficacius ipſo priori inmediate. *℞. ſyruporum nenupharis, roſati ana ℥ j. aquarum plan-*
Vng. ad idẽ. *taginis, acetoſæ ana ℥ j ß. miſce.* ¶ Remiſſiuum caliditatis renũ, &c. vt immediate ſupra. *℞. oleorũ roſati ℥ ij.
cydoniorũ ℥ j. ſuccorum plantaginis, portulacæ ana ʒ ß. draganti, gummi arabici ana ʒ ß. ſandalorũ rubeorum
ʒ ß. boli armeni ʒ j ß. ceræ albæ q. ſ. ad omnia ſimul optime coniungendum pro vnguento molli pul. pul. ſeorſum* C
Potio refrigerans ſanguinẽ in renibus. *& difformiter, vt decet ſecũdum canonem, deinde omnia ſimul miſce. Vltimo ad lentum ignẽ fiat vnguentum
molle pro renibus.* ¶ Infrigidatiuum ſanguinis, & proprie in renib. &c. vt in canone 9. ſupraſcripto. *℞. ſy-
ruporum de portulaca ℥ j. de roſis ℥ ß. aqua nenupharis ℥ iij. miſce.* ¶ Infrigidatiuum ſanguinis & epatis con-
Morſelli. fortatiuum, &c. vt immediate ſupra. *℞. ſpecierum triaſandalorum ʒ y diarhodon abbatis ʒ iij. ſachari albiſ-
ſimi trium coctarum ℥ xv miſce, & cum aqua acetoſa quantitate ſufficienti ad conficiendum fiat confectio ſo-
lida in morſellis iij ʒ pro quocunq; morſello.* ¶ Incraſſatiuum ſanguinis, &c. vt in canone 10 ſupraſcripto. *℞.
ſyruporum de iuiubis ℥ j. roſati, portulacæ ana ℥ j ß. aquarum acetoſæ nenupharis ana ℥ j ß. miſce.* ¶ Virtutis di-
geſtiuæ ſtomachi confortatiuum, &c. vt in canone 11. ſupraſcripto. *℞ ſyruporum de mentha ℥ j ß. roſati ℥*
Pilula confortantes ſtomachũ. *ß. aquarum abſynthii, acetoſæ ℥ j. miſce.* Virtutis digeſtiuæ confortatiuum, vt immediate ſupra. *℞. trochi-
ſcorum de abſynthio ʒ j ß. roſarum ʒ iij. coriandrorum preparatorum ʒ j corallorum ru. ℈ j. Pulueriʒentur o-* D
*mnia ſeorſum & difformiter vt decet ſecundũ canonem, deinde cum ſyrupi de myrto quantitate ſufficienti ad
hoc omnia ſimul optime incorporentur in mortario cũ piſtillo, & ſine igne. Vltimo ex hac mixtura formentur*
Morſelli ad idem. *pilulæ vij. pro ʒ.* ¶ Confortatiuum ſtomachi &c. vt immediate ſupra. *℞ ſpecierum aromatici roſati deſcri-
ptione Gabriel. ʒ. ij. corallo. rub. ℈ j. coriandrorum preparatorum ʒ j ß. ſachari albiſſimi trium coctarum ʒ xij.
Pulueriʒanda puluerizentur ſeorſum & difformiter, vt decet ſecundum canonem ad hoc, deinde ex omnibus
ſimul mixtis cum aqua acetoſa quantitate ſufficienti ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis iij ʒ pro
quocunq; morſello.* ¶ Confectio confortatiua ſtomachi, &c. vt immediate ſupra. *℞. vnctionis ſtomachicæ
Meſuæ quantitate ſufficiente pro vnguendo ſtomachũ tantum. ℞. cerati ſtomachici Galeni quantitatẽ ſuffici-
entem pro ceratando ſtomachũ ipſum. ℞. ſacculũ ſtomachalem compoſitum ex abſynthio, mẽtha, roſ. labruſ-
cæ florib. calamo aromatico, maco, cinamomo, garyophilis, ſpica, corallis rubeis, coriandris preparatis. Quan-* E
*titas omnium proportionales ſufficientes pro ſacculo ſtomachico. Pulueriʒentur omnia ſeorſum & difformiter
&c. & fiat ſacculus forma ſeu figura ſcutalis ſine vnius ſcuti. ℞. medicinarum omnium immediate ſupraſcri-
ptarum in dicto ſacculo quantitatem ſufficientem pro fomentatione aquæ ciſternæ q. ſ. ad bulliendum ſi ſuffici-
enter, medicinas iſtas pro fomentatione eadem vel ad libitum fomentationibus miſce, deinde ſimul bulliant ad
mediocrem ignem vſq; ad conſumtionem quartæ partis dictæ aquæ. In hac decoctione debite calida infundatur
ſpongia, deinde inter duo inciſoria debite exprimatur poſtea taliter expreſſa & debite calida, & panno lineo al-
bo ſubtili & ſimplici inuoluta ſtomacho ieiuno apponatur ſecundum neceſſitatem.* ¶ Confortatiuum virtutis
Potio. cõtentiuæ renũ medicinis tñ remiſſe ſtipticis, & non intenſe talib. &c. vt in canone 12. ſupraſcripto no-
tatur. *℞. ſyruporũ de myrto, de roſis an. ℥ j. ſucci liquiritiæ ʒ ij. aquæ endiuiæ ℥ ij. raſuræ eboris ʒ ß. miſce* ¶ Vir-
Vnguentũ. tutis contentiuæ renũ confortatiuũ, &c. vt immediate ſupra. *℞. oleorum cydoniorum ℥ ij roſa. ℥ j. dragagã-* F
*ti, gummi arabici ana ℈ j. boli armeni ʒ ij. raſuræ eboris ʒ j. ceræ apũ nouæ q. ſ. ad omnia debite coniungendum
pro vnguento molli pulueriʒanda puluerizentur ſeorſum & difformiter, vt decet ſecundum canonem, deinde
omnia ſimul miſce. Vltimo fiat vnguentum molle ad lentum ignem.* Frigida & ſtiptica & glutinatiua, ſed re-
miſſe proprie talia valde remiſſe glutinatiua, videlicet talia ſolum confortatiua vngẽdo aliqualiter renes
ipſos, & nõ cõſtipando in iſto caſu cõueniunt, & proprie ꝓpter procliuitatem ęgri in calculi generatio-
nem aut ſaltem arenoſum dolorẽ ſint remiſſe talia, cuiuſmodi ſunt granata, & proprie muza in hoc caſu,
ſuccus granatorum cũ coriandri puluere. Dactyli cum bolo armeno ſacharati itidẽ. ¶ Confectiones im-
pugnatiuæ poſitæ ab Auicenna in extenuationis *proprio cap. libri eiuſdem.* Eiidẽ confectio proxima in-
fraſcripta. Et lac ouinum ad hoc eſt ꝓprium, & proprie ſumtum ſtomacho ieiuno. Et poſt ipſum lac non
eſt dormiendum, & iterũ melius lac ipſum ouinũ, cui miſceatur bolus armen' & renes comeſti ꝓprium G
ſunt medicamen ad hoc videl. ¶ In confortatione renum ipſorum, & ꝓprie ſi permiſcentur cum eis pro-
hibentia renum dilatationem, ſed non notabiliter ſtiptica propter procliuitatem ægri in calculum, &c.
vt ſupra. Lamina plumbi plurib. foraminib. paruis perforata ſuper dorſo ex directo renũ portata. ¶ Cõ-

fectio

A fectio reſtauratina, de qua hic proaime ſupra fit mentio. Confectio ſecundum modum conſuetum, &c. *℞ pulparum tantum albarum, videlicet ſolum alarum muſculorum & pectoris caponis annualis & non antiquioris nec iunioris menſium ſex, & non multum pinguis, ſed tantum media pinguedinis, aut ad libitum, pulparum phaſianorum vel perdicum non antiquorum, videlic. non maioris ætatis menſium nouem, nec minoris menſium trium, & nec nidificãtium nec ouantium. Aut ad libitum pulparum caſtrati annualis vel circa non minoris ætatis menſium 11. nec maioris menſium 13. aut ad libitum pulparum hædi ſeu capreti domeſtici debite pinguis, ætatis non minoris vnius menſis, nec amplius menſium duorum, verum pulpa ipſorum pullorum in hoc caſu præſtantiores ſunt, quoniam humores æquant, deinde hædorum ſeu capretorum domeſticorum, poſtea phaſianorum & perdicum, & vltimo caſtratorum ipſorum lib. 3. amygdalarum dulcium excorticatarum ℥ j. phyſticorum ℥ ij. pinearum granorum mundatorum, deinde ter infuſorum in aqua feruenti. Et poſt infu-* *Morſelli.*
B *ſionẽ pro qualibet vice extenſorũ immediate ſuper panno lineo albo, deinde ipſa grana taliter extẽſa immediate, poſtea immediate cooperiantur vno alio panno lineo. Vltimo ipſa taliter cooperta & extẽſa immediate inter dictos duos pãnos & exprimãtur aliqualiter ita vt oleageneitas ſtomachi læſiua ab eis abiiciatur antequã grana ipſa frigeſcant ℥ iij. ſiſami granorũ ℥ j. ſeminum communium quatuor maiorum frigiderũ ℥ iij. dragaganti, gummi arabici an. ℥ j. ſpecierũ aromatici roſati deſcrip. Gabriel. ℥ vj. raſura eboris ℥ iij. electuarii regum ℥ iij. diadraganti frigidi Nicolai ℥ v. penidiarum ℥ vj. ſachari albiſſimi triũ coctarum q. ſ. ad conficiendum, ita vt confectio ipſa ſit guſtui valde delectabilis. Pullus ſeu capo ipſe aut ad libitum aliqua aliarum carnium hic anteſcriptarum decoquantur debite, & tamen non multum decoquantur: deinde ipſius caponis pulpæ tantum al[illegible] muſculorum & pectoris caponis aut ad libitum carniũ aliarum minutim cum cultello incidãtur & non piſtentur, [illegible] earum ſubſtantiſicus ab ipſis abiiciatur, poſtea molantur & triturẽtur optime, deinde*
C *puluerizanda pul. debite & [illegible] non puluerizanda molantur, vt dicta pulpa caponis ipſius poſtea electuarium ipſum diadragagantum & ſacharum dict[illegible] addantur dictis pulpis taliter multis, deinde ipſa ſimul mixta cum ſyrupi roſati quantitate ad lentum ignem optime incorporentur, & poſtea iſti mixtura depoſita ab igne dicta ſpecies addantur, & omnia optime ſimul incorporentur ſeu infundantur. Vltimo ex tota iſta mixtura fiat confectio ſolida in morſellis iij ℥. pro quocunque morſelli.* Suprafcriptarum vero quarumlibet compoſitarum, quam ſimplicium medicinarum medicinas omnes ſimplices collig[illegible] tales, & propriea medicinalibus auctoribus, vt hic infra proaime notandis in eorum capitibus. Rubricarum ſeu titulorum omnium morborum deſcriptorum in tota dicta ſcriptura in principio ſupraſcripta, videl. in eorum capitulis rubricarum ſeu titulorum curarum malæ complexionis calidæ renum dilatationis ipſorum malarum cõpleaionum digeſtiuarum ſtomachi, epatis, lapidis renum præſentis, aut ſaltem præſeruationis a futuro
D lapide & partim. Sed tamẽ ſecundum minus in capitulis eorum propriis librorum ſuorum de ſimplicibus auctorum inquã ipſorum ſpecialium ad hoc, de quib. hic proaime ſupra generalis fit mentio, videl. Auicennæ, Galeni, Serapionis, Rhaſis *in breuiario & additionib. ſuis. Haliabatis cõtinentis*, Rhaſis & Azarini, Quib. etiam auctoribus omnib. plures alii auctores in medicinis omnib. ſimplicibus ſupraſcriptis explicite ad hoc communicãt. ¶ Quantum vero in morbo quolibet medicinali arte curatiua neceſſario indigente virtus ſeu virtutis aut virtutum potentia corporis cuiuslibet ægri varietatẽ neceſſario patitur gradualem. Morbus vero quilibet ſeu potẽtia eius varietatẽ cerebro formalẽ ſimul patitur, & neceſſario gradualẽ tam ex ipſorum virtutis & morbi cuiuslibet phyſicorum ſeu naturalium tẽporum fluau, q̃ ex eorundẽ virtutis & morbi medicinaliũ tẽporum decurſu, quã ẽt & tertio exordinato, & tñ valde pluries inordinato regimin[illegible] ſca rerum nõ naturaliũ & reb. eiſdẽ anneaarum, in morbo ipſo quolibet neceſſa-
E rio corpori applicatarum. & iterum, & quarto loco ſeu ea quarta cauſſa, quã ẽt ea vſu rerum accidẽtaliter & corpori, videl. medicinarum cõuenienter & valde multoties in morbo quolibet inconuenienter applicatarum. Proinde ſupraſcriptis medicinis aliis quibuslibet vtatur infirmus ſolum iudicio & conſilio ſpectabilium & circumſpectorum dominorum Medicorum celeberrimorum ſupraſcriptæ præſentium & ipſam diligenter perſicientium.

Cons. CVIII. *Contra lapidem in veſica.*

Caſus in terminis.

MOrbus proprie fuit lapis veſicæ, qui eſt morbus in numero addito, chronicus multum, videlic. tempore infantiæ [illegible] lapidẽ præcedente corporis, ætatis, fortitudinis ſeu finis adoleſcentiæ parte habitudinis naturalis, mediæ ſtatus virilis, artis ciuilis, ſed in aucupando equeſtris exerci-
F tii laborioſi, regionis medii anni hora præſentis hyemalis virtutum omnium naturalium & vitalium, & ſaltem nutritiarum; alias nutritiuarum bene conſtantium virtutib. ſtomachi & epatis digeſtiua renum expulſiua, quæ expulſiua eſt inteſtinorum & veſicæ omnib. his duntaxat exceptis; cuius corporis naturalis compleaio totius aliqualiter calida cholerica & renum, & veſicæ, & amplius epatis adhuc lapſa, ſtomachi vero complexio frigida eſt, & humida aliqualiter. Accidentia dicto morbo ſeu lapidi in veſica coniuncta curam ad ſe trahentia ſunt duo, dyſſuria, ſeu difficultas miugendi, quæ eſt mictus modicus & credo impotentia retinendi vrinam cum vrinandi intenſo appetitu. Accidẽtia ipſum morbum concomitantia ſunt grauedo in pectine & peritoneo difficultas mingendi, quia non ſine magna & notabili compreſſione. Accidentia ipſum morbum ſequentia ſunt dolor intenſus in virga. pectine, & proprie in mictu, impotentia mingẽdi aut ſaltẽ difficultas hora neceſſitatis exitus egeſtionis ſeu inteſtini recti, &c. *Accidentia morbi hunc concomitantia.* *Sequentia.*
G Ardor vrinæ, excoriatio virgæ, excoriatio veſicæ in collo, excoriatio fundi vel corporis veſicæ. ¶ Cauſſæ lapidis veſicæ morbi ſupraſcripti cauſſæ coniunctæ. Prima, arenulæ multæ ea vna phlegmatis crudi & mucilaginoſi, & proprie mucilaginoſi diu & præternaturaliter in veſica retentorum ibidem generatæ, ſicut dicti morbi & lapidis partialis cauſſa materialis. Secunda, phlegmatum crudorum dictorum in ve- *Cauſſa lapidis veſicæ.*

ſica crudi & mucilaginoſi,& proprie mucilaginoſi pars altera dictas arenulas in ſe copulans & inuiſcans. A
Eſt dicti lapidis pars altera materialis. Tertia,caliditas intenſa veſicæ dictas arenulas cum parte dicto-
rum phlegmatum congerens. Vltimo totum taliter digeſtum in lapidem tranſmutans dicti lapidis eſt
cauſſa efficiens,imo & ſola caliditas temperata veſicæ ſufficiens eſt , ea ipſis phlegmatibus taliter diu re-
tentis , arenulas & tandem lapidem generare. Quam autem magis caliditas inteuſa cauſſæ autecedeu-
tes. Prima,debilitas expulſiuæ virtutis veſicæ dictas arenulas ac dicta phlegmata ab ipſa veſica expellere
ad extra in dicto tempore non valens , propter quam arenulæ & phlegmata dicta diu & præternaturali-
ter retineutur. Secunda,dictorum phlegmatum a ſtomacho & epate ad renes , & tandem ad veſicam a
renibus præcipitatio,ex quibus taliter diu retentis,vt ex materia arenulæ & lapides generantur. Tertia
attenuatoria viæ colli oppilatio cauſſæ antecedentes, dictarum cauſſarũ antecedẽtium.Prims, caliditas B
& humiditas veſicæ ſuperflua dictam expulſiuam eiuſdem debilem taliter & inæqualiter debilitãtes.Se-
cunda, inteſtinorum expulſiuæ debilitas dicta phlegmata nou ſufficienter educens , qua debilitata ipſa
phlegmata a ſtomacho per corruptam , & ab epate per diminutam digeſtionem genitam a ſtomacho &
ambo ab epate in renes præcipitantia tandẽ ab ipſis renibus in veſicam deciduntur,inteſtinis dictaſ phle-
gmata non debite purgantibus a dictis membris. Tertia venarum meſaraicarum ab epate inteſtinis op-
pilatio,&c. Quare phlegmata,tam in epate,quam in ſtomacho genita ad renes præcipitantia in veſicam
ab eis effluunt. Quarta cauſſa eſt ex generatione,ſcilicet debilitas informatiuæ virtutis colli veſicæ,vel
eius materiæ generatiuæ quantitas diminuta , quæ debilitata vel materiæ diminutæ ipſa via colli taliter
ſtricta a generaute generatur. Et ita eiuſdem colli oppilatio attenuatoria a generatione producitur,aut
cauſſa ex tempore talis ipſam taliter cohortans, & ſibi attenuatoriam oppilationem producens. ¶ Cauſſæ C
primitiuæ. Prima,inordinatum regimen ſex rerum non naturalium, & eis annexorum quantitate pec-
cantium , quo in ſtomacho per corruptam digeſtionem , & in epate peruald e diminutã dicta phlegma-
ta generantur. Et ſi dictum regimen ſit ſex rerum calidarum & frigidarum.Secunda,vſus nutrientium,
exercitii,quietis & eis annexorum qualitate peccantium omnium intenſe infrigidantiũ dictas comple-
xiones frigidas naturales ſtomachi & inteſtinorum ad frigiditatem intenſiorem tradentium,ex qua vel
quibus frigidis complexionib. membrorum dictorum in ſtomacho & epate dictæ materiæ generantur.

Cura vniuerſalis dicti lapidis veſicæ. Canones curatiui.

1. Canon. PRimus.Regimen in ſex rebus non naturalib.ſit qualitate calefactiuum ſubtilitatiuum & aperitiuum
in omnib.ipſis,tamen leuiter. Quantitate vero ſit dictum regimẽ,vt in propriis capitulis dicetur in-
2. ferius.Secundus. ¶ Euacuentur materiæ communes ſuperfluę in viis ductuum membrorum naturaliũ. D
ſ.fæces ab inteſtinis, vrina cum fundo ſuo a veſica,& phlegmata a ſtomacho,& inteſtinis medicinis leni-
3. tiuis & lauatiuis,vt bibitis & ſuppoſitis,& potionibus clyſteribus. Tertius.Minorentur ventris ſolutio-
ne antecedentes cauſſæ,& proprie materiæ dicti lapidis veſicæ a dictis membris, in quib.vigẽt, ſicut hu-
mores aduſti prius, tamen mucilaginoſi,quam cruda & amplius a vaſis totius , a venis & potius ab epate
4. medicinis bibitis & leuibus ſolutiuis,& propriis ad hoc per tertiam & quartam virtutes earum. Quartus
¶ Digerantur dictæ materiæ omnes antecedentes cauſſæ lapidis,& in dictis membris omnib.& proprie
mucilaginoſum phlegma in epate medicinis bibitis ad hoc propriis per ſecundam,tertiam, & quartam
5. virtutes earum.Quintus.Aperiantur leuiter dicta membra omnia,in quib.dictæ materiæ antecedentes
peccant,præterquam renes & communib.epatis;ne dictę materiæ ad veſicam præcipitẽt,concauũ vero
epatis aperiatur ad inteſtina,vt ipſæ dictæ omnes materiæ ad extra aperiantur, antecedẽtes digeſtæ edu- E
6. cantur inde apertæ,& proprie mucilaginoſæ medicinis ad hoc ꝓpriis,vt ſupra.Sextus.¶Eradicẽtur ma-
teriæ omnes dictæ cauſſæ antecedentes lapidis a dictis membris, vt ſupra, medicinis propriis ad hoc per
7. tertiam virtutem.Septimus ¶ Diuertantur omnes dictæ materiæ antecedentes,& proprie mucilagino-
ſæ a dictis membris , in quibus vigent , videlicet a vaſis totius ſeu venis ad extra ab epate vero & renibus
mediante epate ad inteſtina medicinis propriis per tertiam & quartã virtutes motu proprio membro-
8. rum & ſudore. Octauus. ¶ Aperiãtur efficacius modo quam prius in canone quinto omnia dicta mem-
bra,in quib. vigent dictæ materiæ cauſſæ antecedentes,præterquã renes & gibbus epatis, ne præcipitent
materiæ, &c.& veſica, in qua cadunt & mucilaginoſum phlegma & arenulæ cauſſæ cõiunctæ peccantes
aperiantur,videl.concauũ epatis ad inteſtina,& ad extra ex veſica,vt materiæ antecedẽtes & coniunctæ
educanĩ & effluant apertæ,& proprie a veſica mucilaginoſum phlegma & arenulæ medicinis ad hoc ꝓ- F
9. priis per ſecundã,tertiam & quartam virtutes. Nonus. ¶ Aſtringantur dictæ materiæ omnes cauſſæ an-
teced.ntes & coniunctæ a dictis membris ſic apertis,& ꝓprie mucilaginoſæ a veſica ꝑ ſecũdam,tertiam
& quartã virtutes medicinarũ ad hoc ꝓpriarum.Renib.vero & gibbo epatis abſterſio non fiat,ne dictæ
materiæ ad veſicã præcipitent,ſed amplius a renib.& epate ad inteſtina diuertantur medio modo epatis
10. concauo medicinis ad hoc ꝓpriis per tertiam & quartã virtutes.Decimus ¶ Mundificentũ a dictis mate-
riis antecedentib.coniunctis & peccantib.omnia dicta membra,& proprie veſica arenulis,& phlegmate
mucilaginoſo dictis cauſſis cõiunctis lapidis videl.ſtomach' vomitu,& ampli' inteſtina,ſeceſſu inteſtina
& epatis concauũ & gibbus eius per inteſtina ſeceſſu, veſica vero per eius collum viam medicinis ad hoc
11. propriis per ſecundam,tertiam & quartam virtutes. Vndecimus. ¶ Remoueantur malæ complexiones
dictorum membrorum, & proprie renum & propriiſſime veſicæ, videl. frigida & humida cõplexio ſto- G
machi & inteſtinorum & calida,& humida, renum,epatis,& veſicæ modis vel medicinis ad hoc ꝓpriis,
vt partim frigidis & humidis,partim calidis & ſiccis ipſis ꝯtrariis medicinis aliquñ ſimul mixtis, aliquan-
12. do diuiſim datis.Duodecim'.¶ Confortẽ virtus dictorũ mẽbrorum cũ ſtomachi.ſ.digeſtiua & expul-
ſiua

A ſiua & inteſtinorum expulſiua & epatis digeſtiua, & proprie renum expulſiua, quæ expulſiua eſt ad ipſos
renes ab epate & ab aliis membris fluens, repellere non valens, & propriiſſime veſicæ ad extra expulſi-
ua. Et hoc medicinis propriis per ſecundam, tertiam & quartam virtutes, & amplius per quartam. Ter-
tiuſdecimus. ¶ Si lapis in veſica genitus ſit, & retineatur ibidem, cum medicationis beneficio educibilis 13.
ad extra, tunc collum veſicæ & via vrinationis in virga diſponatur intus, & extra medicinis lenitiuis ad
hoc propriis per ſecundam, tertiam & quartam virtutis ipſarum. Decimuſquartus. ¶ Aperiatur dictum 14.
collum, & via vrinalis in virga medicinis aperitiuis ad hoc, vt ſupra. ¶ Decimuſquintus. ¶ Educatur la- 15.
pis ad extra medicinis prouocatiuis per ſecundam, tertiam & quartam virtutes. Decimuſſextus. Si la- 16.
pis in veſica retineatur non educibilis ad extra propter eius magnitudinem aut malam figuram aut ex
B impotentia virtutis expulſiuæ veſicæ, tunc lapis minoretur & frangatur medicinis propriis ad hoc per
ſecundam, tertiam & quartam virtutes earum. Decimuſſeptimus. ¶ Aperiatur dictum collum & via vri- 17.
nalis, veſicæ & virgæ, medicinis ad hoc propriis aperitiuis per ſecundam, tertiam & quartam virtutes.
Decimuſoctauus. ¶ Si materia lapidis taliter comminuti propter longam moram in veſica præ magni- 18.
tudine non ſit educibilis, tunc in iſto caſu eius cura eſt inciſio colli veſicæ, & inde ipſius lapidis extractio
omnes factæ ſecundum canonem Auicen. & ceterorum auctorum cum cautela magna & proprie in
perſona adulta.

Cons. CIX. *Contra mictum in lectum.*

EVitet diuretica ſeu prouocantia vrinam. Euitet brodialia & ferculum in cœna, ſed in prandio comedat ferculum. Vtatur vino nigro nō vinoſo. ¶ Solutiuum facile. ℞ *caſſiæ f.* ℥ ß. *myrobalanorum citrinorum, chebulorum ana* ℈ ß. *aquæ acetoſæ q. ſ. pro potione miſce, & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſu- *Potio lenitiua.*
C mat frigidum, vt eſt, in aurora & cum cuſtodia, & poſt ipſius aſſumtionem immediate dormiat, ſi poteſt, per vnam horam ad amplius. Et poſt eiuſdem aſſumtionem ſtet puella ieiuna horis quatuor, deinde prandeat. ℞ *oleorum roſati* ℥ j. *myrti, maſtic. ana* ℥ ß. *dragaganti, gummi arabici ana* ℈ ß. *albuminis oui optime ſpumati & conquaſſati* ℥ ß. *ſandalorum ru.* ʒ ß. *boli ar.* ʒ j. *raſuræ eboris* ʒ ß. *ceræ nouæ q. ſ. pro vnguento molli miſce, & cum modico modici aceti ſolum q. ſ. ad penetrandum fiat vnguentum molle ad lentum ignem.* *Vnguentū.* Ex hac vnctione actu frigida vngantur renes veſperi cum vadit dormitum. Et ea vnctione taliter vti incipiat die tertia poſt aſſumtionem ſolutiui proximi ſupraſcripti.

De ægritudinibus membrorum generationis in viris.

Consilium CX. *Contra gonorrhœam.*

Caſus in terminis.

D MOrbus communiter dictus, qui eſt accidens proprie eſt gonorrhœa chronica multum, corporis valde repleti, ætatis iuuentutis mediocriter robuſti, virtutum omnium ſatis conſtantium virtute membrorum & vaſorum & membrorum ſpermatis duntaxat exceptis. Cuius complexio naturalis totius eſt intenſe calida, cholerica, & proprie epatis renum vaſorum & membrorum ſpermatis. Iſtius accidentis, videlicet gonorrhœæ cauſſa coniuncta eſt triplex, videlicet debilitas retentiuæ vaſorum & membrorum ſpermatis; intenſio expulſiuæ illorum; intenſio attractiuæ eorundem membrorum. *Gonorrhœæ cauſſa.* Cauſſa antecedens ipſius eſt triplex, videlicet mala complexio humida materialis ipſorum membrorum ſpermatis, qua dicta earum virtus retentiua debilitatur. Acuitas ſpermatis dictā virtutem expulſiuam exceſſiue ſtimulans ¶ Caliditas intenſa dictorum membrorum virtutē attractiuam ipſorum
E valde intendens. Cauſſa dictarum trium cauſſarum antecedentium ſunt tres in genere. Cauſſę malæ cōplexionis humidæ materialis dictę ſunt phlegma in ſtomacho, & eius indigeſtione multiplicatū, deinde a ſtomacho epati, ramo venę cauæ deſcendentis venis emulgentibus, & tandem vaſis ſpermatis & membris ſpermatis communicatum. Cauſſa dictæ intenſæ acuitatis ſpermatis eſt ſanguis cholericus acutus, quæ ſpermatis eſt materia. Itē ſpiritus vitalis animalis, & naturalis ingenii, qui ſpermatis ſunt formaliter generatiui omnes tales ex naturali cōplexione totius, & proprie epatis & renum, vaſorū & membrorum ſpermaticorum fuerunt aut principia ex generatione, aut tūc ex tempore diuturno dictum lapſum ad caliditatem intenſam totius & ipſorum membrorum, & proprie epatis & renum vaſorū & membrorum ſpermatis producentis. *Cauſſa acuitatis ſpermatis.* ¶ Cauſſa primitiua dicti accidentis, videlicet gonorrhœæ eſt duplex, videl. inordinatum regimen, & proprie quantitatis ſex rerum nō naturalium, ex quo per indigeſtionē dictum phle- *Cauſſa primitiua gonorrhœæ.*
F gma in ſtomacho generatur etiamſi dictum regimē inordinatum eſſet ... rerum caldarum, ſecundus tamen. ſ. frigidarum vſus nutrientium, exercitii, accidentium animi, & aliarum ſex rerū non naturalium intenſe calefacientium, & dictam complexionem naturalem calidā intēdentem ad caliditatis intentionem, ex qua generatur ſanguis cholericus & ſperma cienti dicti, ex qua caliditate multum inflammatur, & incenditur dicta virtus attractiua membrorum & vaſorum ſpermatis. Iſtum caſum ego Antonius Cermiſonius elicui ex ſignis eſſentialibus ad ſupraſcripta omnia viſis & habitis ex informatione ipſius ægri, vt oportet. ¶ Quæritur a me cura dictæ gonorrhœæ. Iuxta caſum ſupraſcriptum ad quæſitum reſpondetur, vt hic infra, vniuerſalis cura iuxta caſum ſupraſcriptum, vt hic infra videri. Quatuordecim ſunt canones curatiui dictorum accidentium & lapſus præternaturalis humidi & dicti naturalis lapſus calidi intenſe & eductiui, videlicet gonorrhœæ malæ cōplexionis humidæ præternaturalis vaſorum ſpermatis, ſpermato acuto ex ſanguine cholerico & lapſo complexionis calidæ vaſorum & membrorum ſpermatis, e- *Canones curatiui.*
G patis vel renum & totius, vt in ſupraſcripto cōcludetur. ¶ Horum 14. canonum primi ſex generales colliguntur locis quibus infra. Alii vero ſpeciales octo colliguntur aliis locis, quibus infra. Primus canon ¶ Euacuentur materię ſuperfluę communes in viis ductuū, ex quarum præſentia dictę humiditatis præternaturalis & naturalis caliditatis lapſa vaſorum ſpermatis epatis, renū, &c. fouentur. Hunc canonē col-

lige generalē *4. aphoriſm. 13. & 4. primi cap. de regulis communibus ſolutioni ventris, &c. & aphoriſm. 9. & 6.* A
tertii cap. de fluxu ventris omnium morborum & 4. primi cap. 4. Secundus canon. ¶ Minoratione ſoluantur materiæ proprie dictorum lapſuum, videl. materia humida fluida relaxans vaſa & membra ſpermatis
& materia cholerica excoquens materiam ſpermatia, videlic. ſanguinem & intendens & fouens lapſam
complexionem calidam vaſorum & membrorum ſpermatis, epatis renū, &c. iuxta caſum ſupraſcriptum
3. hunc canonem collige *4. aphoriſm. 29 prima quarti cap. de cura putridorum in genere.* Tertius ¶ Digerantur dictæ materiæ humida phlegmatica, videlicet, & cholerica ignea in dictis membris vigentia, &
proprie cholerica: hunc canonem collige in *libro Galeni de partibus morbi in principio 16 continentis cap. de ſequentibus febres.* Auic. *quarta primi cap. 3. & prima quarti cap. de cura putridarum in genere, primo de*
4. *criſi 9. cap prima aphoriſm 22. primo 4 regiminis acutorum.* Quartus ¶ Eradicatione ſoluantur dictæ materiæ, & a dictis membris. videlicet humida cholerica, &c. hunc canonem collige *4. primi cap. 3. quando* B
& qualiter euacuare oportet & cap. 4. de regulis communibus ſolutionis ventris & vomitus, primi aphoriſm.
5. *2. & 5. & 23. & 4 aphoriſm. 3 & 2. quarti cap. de narratione ſignorum bonorum & 6 epidem.* [illegible] Quintus
canon. ¶ Abiiciatur caliditas ſuperflua dictorum membrorum ſpermatis, videlicet & annexorum & proprie renum & epatis, &c qua caliditate membra ipſa multum ſpermatis [illegible] abunt, & eam exacuūt, hūc canonem collige *3. techni.* Sextus Remoueantur materiæ ſpermatis. ſ. ſanguinis & ipſius ſper-
6.
7. matis acuitatis, quib. labuntur, &c. Septimus ¶ Abiiciatur ſpermatis tenuitas, qua labitur etiam ipſum
8. pro nunc incraſſat do reſpectu ſpermatis [illegible] Octauus. ¶ Reintegretur [illegible] appetitus & infra
9. temperatum appetitum pronunc Nonus ¶ Minoretur [illegible] generatiua ſperma. Decimus. ¶ Cor-
10. rigatur humiditas, prohibeatur ſperma exſuperanti [illegible] & interioris acuitatis. Vndecimus canon. ¶ Corrigatur humiditas laxans ſpermatica vaſa. Duodecimus. ¶ Confortetur virtus retentiua membrorum ſpermatis & vaſorum. Tertiusdecimus. ¶ Corrigatur regimen ſex rerum non naturalium, & proprie ex nutriente, cuius diſproportione ſpermatis [illegible] generatur
11. C
12.
13.
14.
in ſtomacho, & proprie di[illegible] proportione quantitatis [illegible] qualitatis & ex hora & ordine diſproportionato & inordinato. Quartusdecimus. ¶ Corrigatur regimen ex ſex rebus non naturalibus ad caliditatem [illegible] quib. [illegible] complexio calida [illegible] & proprie renū epatis & membrorum
spermatis. ¶ Particularis curatio ſeu ſpecialis, iuxta ſupraſcriptum canonem & canones vniuerſales &
cum inſtrumentis propriis dictorum canon & caſua, vt hic infra, videlicet. Primo euacuentur materiæ
communes ſuperfluæ in viis dictum, &c. iuxta doctrinam primi canonis curatiui dictis inſtrumentis
ſeu medicinis infraſcriptis primo cum [illegible], ſecundo potionibus, vt infra [illegible] ipſarum materiarum & viarum dictarum [illegible], leniuiis, lenitiuis, [illegible] & ductiuis, vt hic infra, videl. ℞ *foliorum blitis M. ij mercurialis M. j atriplicis, portulacæ, baſiliconis maioranæ M ß ſeminum aneti, chartami, cannabis ana ℥ j ß. ſeminum lactucæ, coriandri [illegible] excorticati an ℥ ß. [illegible] numero j. caſſiæ ℥ j. benedictæ ſimplicis, ſucchari [illegible] an. ℥ ß. olei communis ℥ vj ſalis communis ℥ ij herbæ & ſemina bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumptionem medietatis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur, vltimo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere* ¶ Secundo potionibus lenitiuis ipſorum membrorum communium euacuentur dictæ materiæ omnes, iuxta dictum
primum can. vt hic infra, videlicet. ℞ *caſſiæ ℥ j. ſucci violarum ℥ vj prunorum damaſcenorum aut argusterſium magnorum nigrorum ℥ v. ſebeſten ℥ iij. aquæ endiuiæ ℥ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce, & fiat potio.* ¶ Secūdo & principaliter minoratiue ſoluantur materia proprie lapſum cauſantium dictam gonorrhœam, videlicet materia humida relaxans vaſa & membra ſpermatis, & materia cholerica exacuana ipſum ſperma, & intendens & fouens caliditatem ipſorum vaſorum & membrorum ſpermatis. Item renum & epatis, &c. iuxta doctrinam ſecundi canonis curatiui, videlicet phlebotomia & potione
& pilulis minoratiuis eligentibus, cholera & phlegma, ſi damplius phlegma, vt hic infra fiat phlebotomia baſilicæ. ℞ *mannæ ℥ j ß. ſucci roſarum ℥ ij. rhabarbari electi ℥ j ß. aquæ endiuiæ ℥ j ſeri caprini q. ſ. pro potione. Rhabarbarum prius inciſum minutim infundatur in dicto ſero ad minus per horas 12. deinde exprimatur, & ſubſtantia ipſius rheubarbari abiiciatur, vltima dicta expreſſione ſine ſero reliqua omnia addantur, & fiat potio.* ℞. *pilularum de rheubarbaro ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gran. ij miſce, & cum ſucci roſarum q. ſ. ad incorporandam reformentur pilulæ vij pro ℥* Tertio. ¶ Digerantur paulatim dictæ materiæ, videlicet humida & cholerica ignea in dictis membris vigentes, iuxta canonem tertium dictum medicamen exſiccatiuis incraſſatiuis & infrigidatiuis, videlicet. ℞. *ſyrupi roſati ℥ ß. ſyrupi de portulaca ℥ j aquarum plantaginis, acetoſæ, endiuiæ ana ℥ j miſce, & aromatizetur cum puluere mentæ ℈ j.* Iſtum ſyrupum aſſumat calidum in aurora quatuor dicbus continuis, deinde poſt aſſumtionem ipſius ſtet ieiunus horis quatuor, & interim dormiat ad libitum, quem
ſyrupum incipiat aſſumere tertia poſt aſſumtionem ſolutiui minoratiui immediate anteſcripti. Quartus. ¶ Eradicatione ſoluantur dictæ materiæ, humida, videlicet, & cholerica ignea vigentes in dictis membris medicinis eligentibus & ſoluentibus choleram & phlegma ſecundum amplius choleram
iuxta dictum quartum canonem. ℞ *mannæ ℥ j ß ſucci roſarum ℥ ij. myrobalanorum citrinorum, rheubarbari electi, diaphœnicōnis ana ℥ j aquæ endiuiæ ℥ j. ſeri caprini q. ſ pro potione miſce, & fiat potio* Iſtud ſolutiuum eradicatiuum aſſumat tertia die poſt completam aſſumtionē ſupraſcriptorum ſyruporum. ℞ *pilularum aurearum ℈ ij agarici ℈ j ſalis gemmæ gr. j ß. miſce, & cū electuarii ſucci roſarū q. ſ ad incorporandam* G
reformentur pilulæ vij. pro ℥. Iſtas pilulas aſſumat in aurora cum ordinib. & modis hic ſupraſcriptis, quas
pilulas aſſumat in caſu quo ſupraſcriptū ſolutiuum non fuerit ipſi gratū, ſed iſtæ pilulæ eſſent gratiores,
Quint⁹. ¶ Remoueaē caliditas ſuperflua dictorum mēbrorum ſpermatis & annexorū, vt renū epatis &c.
medi-

Curatio particularis. *1. canon. Euacuatio materiæ communis in viis dictum.* *Enema.* *Potio lenitiua.* D *2 Canon. Minoratio materiarū.* E *Phlebotomia. Potio.* *Pilulæ.* 3. *Digeſtio paulatina materiarū* F *Syrupus.* 4. *Eradicatio* *Potio ſolutiua.* *Pilulæ.* 5. *Remotio caliditatis membrorū ſpermatis.*

A medicinis infrigidatiuis ex exſiccatiuis per tertiam virtutem appropriatis ad hoc, iuxta dictum cano- *Potio alterans.*
nem quintum, vt hic infra, videlicet. ℞. *aqua endiuiæ ℥ j. portulacæ ℥ ij. nenuupharis ℥ j ſeminum communium*
minorum frigidorum, videlicet lactucæ, endiuiæ, portulacæ, plantaginis an. ʒ j. corallorum rubeorũ ℈ j. ſachari
albiſſimi ʒ j. miſce. Iſtud alteratiuum aſſumat calidum in aurora octo diebus continuis cum modis & or-
dinib. ſuprascriptis in ſuprascripto ſyrupo, quo alteratiuo incipiat vti quarta die poſt aſſumtionem ſo-
lutiui eradicatiui immediate ſuprascripti. ¶ Confectio alteratiua. ℞. *triaſandalorum ℥ iij. conficiantur in* *Morſelli*
morſellis trium ʒ pro quolibet morſello. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit, *alterantes.*
trib. diebus intermiſſis in hebdomada, videl. vna die ſic, & alia non, deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet
ieiunus tribus horis ad minus: hac confectione incipiat vti octaua die poſt completam aſſumtionem a-
quarum immediate ſuprascriptarũ & ipſa taliter vtatur ſpatio 20. dierum. ¶ Epithema. ℞. *ſpecierũ cora-* *Epithema.*
B *ti ſandalini ʒ iij. endiuiæ ℥ viij. abſynthij ℥ j. pulueris abſynthij ʒ ß. miſce, & fiat epithema. In iſto liquore tepi-*
do infundatur petia linea dupla longitudinis vnius ſemiſſis & latitudinis modus ſemiſſis, deinde petia aliquali-
ter expreſſa ſuperponatur lateri dextro epatis, &c. hoc epithemate incipiat vti ſexta die poſt aſſumtionem ſolu-
tiui eradicatiui ſuprascripti, & ipſam apponat dicto loco ad minus bis in die ſtomacho ieiuno, videlicet ante
prandium ſemel, & ante cœnam ſemel continuando dieb. xv ¶ Vnctio. ℞. *vnctionis Galeni ℥ ij. iſta vnctione* *Vnguentũ.*
tepida aut frigida ad libitum vngatur locus ex directo renum & deorſum infra renes vſq; ad os caudæ & in la-
titudine modus palmi, qua vnctione vti incipiat & vtatur tẽporib. dictis, vt ſuprascripto epithemate & vtatur
ipſa xv. dieb. continuis. ¶ Alia vnctio. ℞. *olei roſati nenuphar. ℥ ß. lithargyri ℥ ß. ſeminum communium frigi-* *Aliud.*
dorum ʒ j. boli armeni. raſuræ eboris ana ʒ ß. cyperi ℈ ij. ceræ, quantũ ſufficit pro vnguento molli miſce, & cum
aceto, quantum ſufficit ad penetrandum fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Iſti vnctione vtatur
C cum modis & ordinib. deſcriptis in vnctione immediate ſuprascripta. Qua vti incipiat poſt completum
vſum vnctionis ſuprascriptæ & ipſam cõtinuet ſpatio vnius menſis, & hoc caſu, in quo non ſentiret no-
tabile iuuamentum in ſuprascripta vnctione. ¶ Alia vnctio tertia. ℞. *vnguenti populeonis ℥ j. vnguenti Ga-*
leni ℥ j ß. dragaganti, gummi arabici ana ʒ ß ſeminum portulacæ ʒ j menthæ ſiccæ ℈ j. cyperi ℈ ß. boli armeni
ʒ j. raſuræ eboris ℈ ij. ceræ albæ q. ſ. pro vnguento molli miſce, & cum olei nenupharis q. ſ. fiat vnguentum molle
ad lentum ignem. Iſta vnctione vtatur cum modis & ordinibus deſcriptis in prima vnctione. Et incipiat
vti iſta decima die poſt completum vſum vnctionis immediate ſuprascriptæ & ipſam continuet ſpatio
quinquaginta dierum, & hoc in caſu, in quo non ſentiat notabile iuuamentum ex vnctione ſuprascri-
pta ſecunda, &c. Si verò per iſtos tres terminos ipſarum trium vnctionum non debite conualeſcat, tunc
vtatur quatuor diebus continuis aliqua iſtarum vnctionum ad libitum, poſtea interponat quatuor dies,
D quibus non vtatur aliqua vnctione, deinde reiteret aliis quatuor diebus ſequentibus immediate aliquam
ipſarum vnctionum, & ſic pluries vtatur aliqua ex ſuprascriptis vnctionibus cum interpoſitione, vt di-
ctum eſt, vtatur infrigidantibus, ſed moderatis, & non nimis exceſſiue frigidis. Nam non excedatur ſe-
cundum gradum frigiditatis. Iuuamẽtum factũ ex phlebotomia præcedente, &c Communicat huic ca-
noni, ideo non reiteretur dicta phlebotomia, niſi incumbente magna neceſſitate. Nõ dormiat reſupin⁹,
id eſt, ſuper dorſo. Sextus can. ¶ Remoueãtur materiæ ſpermatis acuitatis, videl. ſanguinis & ipſi⁹, &c. ſper- 6.
matis acuitatis medicinis infrigidatiuis appropriatis ad hoc per virtutem. Iuxta doctrinam ſexti cano- *Remotio acuitatis*
nis, videlicet. ℞. *aquarum portulacæ ℥ ij. nenupharis ℥ j. plantaginis ℥ j ß ſeminum communium minorum* *materiæ*
frigidorũ, videlicet lactucæ, endiuiæ, portulacæ, plantaginis an. ʒ ß. corallorum ru. ℈ ij. ſachari albiſſimi ʒ j. mi- *ſpermatis.*
ſce Iſtas aquas aſſumat calidas in aurora ſex diebus continuis cum modis & ordinib. ſuprascriptis in ſy- *Potio.*
E rupo primo, quibus vti incipiat octaua die poſt completam aſſumtionem confectionis ſuprascriptæ in
cap. quinto. ¶ Confectio. ℞. *ſpecierum triaſandalorum cum camphora ʒ j. ſeminum portulacæ ʒ ij. ſachari al-*
biſſimi ℥ iij. miſce. & cum aqua nenupharis q. ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis iij ʒ. pro mor- *Morſelli.*
ſello. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit tribus diebus intermiſſis in heb-
domada. videl. vna die ſic, & alia non, & poſt aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus, hac confe-
ctione vti incipiat octaua die poſt completam aſſumtionem aquarum immediate ſuprascriptarum &
ipſam taliter continuet ſpatio vnius menſis. ¶ Confectio ſecunda. ℞. *diadraganti frigidi ℥ iij. ſeminum* *Alii.*
communium frigidorum ʒ ij ſandalorum rubeorum ʒ ß corallorum rubeorum ℈ ij. miſce. & cum aqua nenu-
pharis q. ſ. ad confectionem fiat confectio ſolida in morſellis, vt ſupra Iſtius confectionis aſſumat vnum mor-
ſellum in mane cum ſurgit cum modis & ordinibus ſuprascriptis in confectione immediate ſuprascri-
F pta. Et incipiat vti iſta quarta die poſt completam aſſumtionem confectionis immediate ſuprascriptæ.
Et ipſa vtatur taliter ſpatio vnius menſis. Septimus canon. ¶ Abiiciatur ſpermatis acuitas, qua labitur, 7.
ipſum incraſſando, &c. medicinis infrigidatiuis & incraſſatiuis appropriatis per virtutem tertiam iuxta *Abiectio acuitatis*
ſeptimum canonem dictum ſupra in cura vniuerſali. ¶ Vnctio. ℞. *olei nenupharis ℥ ß. roſati ℥ j ß. corian-* *ſpermatis.*
dri, boli armeni, raſuræ eboris ana ʒ ß. ſacci cannæ humida ℥ ß. ceræ al. quantum ſufficit pro vnguento molle *Vnguentũ.*
miſce, & cum aceti q. ſ. ad penetrandum fiat vnguentum molle ad lentum ignem. Iſta vnctione taliter vtatur
cum modis & ordinibus ſuprascriptis in prima vnctione ſuprascripto in capite quinto. Qua vnctione
incipiat vti poſt completum vſum omnium ſuprascriptarum trium vnctionum deſcriptarum capite
quinto. ¶ Pilulæ. ℞. *trochiſcorum de roſis ʒ j. de camphora ʒ ß. ſeminum portulacæ ʒ j cyperi ℈ j. ſachari al-* *Pilulæ.*
biſſimi ℈ j miſce, & cum ſyrupo de nenuphare, quantum ſufficit ad incorporandum fiant pilulæ xx pro ʒ Iſta-
G rum pilularum aſſumat iiij. vſque ad quinque ad libitum cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſum-
tione confectionum ſuprascriptarum in capite ſexto. Quibus pilulis, vti incipiat per 12. dies poſt com-
pletum vſum dictarum confectionũ ſuprascriptarum. ¶ Confectio. ℞. *raſuræ eboris ʒ ß camphoræ gra ij.*

Morſelli. *portulacæ, lactucæ, coriandrorum præparatorum ana ℥ j. papaueris al. ʒ ß roſarum al. ʒ ß. boli armeni ʒ j.* A
ſandalorum rub. ℈ ij. ſachari albiſſimi ℥ vj. miſce & cum ſyrupi de nenuphare q. ſ. ad conficiendum fiat con-
fectio vt ſupra. Illius confectionis ſumat vnum morſellum in mane, cum ſurgit, cum modis & or-
dinibus deſcriptis in pilulis immediate ſupraſcriptis. Qua confectione vti incipiat ſecunda die poſt
aſſumtionem ſupraſcripratum pilularum, & ipſa taliter vtatur ſpatio vnius menſis. Vtatur pluries
8. pro cibis portolaca, lactuca, ſpelta & aliquoties lentibus. Octauus canon. ¶ Remittatur coeun-
Appetitū coeundi remittentia. di appetitus medicinis infrigidatiuis & exſiccatiuis appropriatis per virtutem tertiam, vt ſupra,
iuuata canonem. ℞. *trochiſcorum de camphora ʒ j. menthæ ſiccæ ʒ ß ſachari albiſſimi ℈ j. miſce, & cum*
Pilula. *ſyrupo de nenuphare, quantum ſufficit ad incorporandum reformentur pilulæ ix. pro ʒ.* Iſtarum pilu-
larum a tribus vſque ad quinque in mane cum ſurgit cum modis & ordinibus ſupraſcriptis in con- B
fectione immediate ſupraſcripta. Quibus pilulis vti incipiat. j post completam aſſumtionem con-
fectionis immediate ſupraſcriptæ, & ipſis taliter vtatur ſpatio vnius menſis, &c. ¶ Syrupus. ℞. *ſy-*
ruporum de nenuphare ℥ j. de papauere ℥ ß. aquarum portulacæ ℥ ij. endiuiæ ℥ j. menthæ ſiccæ ʒ ß miſce.
Iſtum ſyrupum ſumat vj. diebus continuis cum ordinibus & modis deſcriptis in primo ſyrupo ſupra-
Confectio. ſcripto hoc ſyrupo vti incipiat poſt ſupraſcriptas pilulas immediate. ¶ Confectio. ℞. *menthæ ſiccæ ʒ j ſe-*
minis agni caſti ʒ ß. ſeminum communium frigidorum ʒ ß nenupharis ʒ j. camphoræ gra. ij. coral. rubeorum,
raſuræ eboris ana ʒ ß. ſachari albiſſimi ℥ vj. miſce, & cum ſyrupi de nenuphare q. ſ. ad conficiendum fiat con-
fectio ſolida, vt ſupra. Illius confectionis ſumat vnum morſellum in mane, cum ſurgit cum modis & or-
dinibus anteſcriptis in pilulis ſupraſcriptis. Qua confectione vti incipiat octaua die poſt aſſumtio-
nem ſyrupi immediate anteſcripti, & ea vtatur ſpatio vnius menſis. Incedere nudis pedibus eſt opti-
mum. Portetur lamina plumbi ſubtilis, longitudinis quaſi vnius ſemiſſis & latitudinis mediæ dorſo al- C
ligata & pluribus foraminibus perforata, quæ portetur in menſe diebus 20. hoc modo, videlicet duo-
bus diebus continuis & altero non, & iterum duobus diebus continuis & tertio non, & ita reiteretur
talis portatura ſpatio vnius menſis. Tunc interponat dies quindecim, continuis quibuſdam portetur,
poſtea incipiat ipſam portare ſpatio vnius menſis modo prædicto, & non amplius quam per duos men-
9. ſes. Nonus canon. ¶ Minoretur quantitate genitum ſperma medicinis exſiccatiuis & infrigidatiuis, &
Semen genitum minorātia. magis exſiccatiuis appropriatis per virtutem, tertium iuxta canonem nonum dictum, &c. ℞. *ſeminū*
lactucæ, portulacæ, coriandri ana ʒ j. menthæ ſiccæ ʒ ß. ſachari albiſſimi ℥ iiij. puluerizentur omnia ſubti-
Morſelli. *liter, poſtea omnia ſimul miſce, & cum aqua nenupharis, quantum ſufficit fiat confectio ſolida in morſellis,*
vt ſupra. Iſtius confectionis ſumat vnum morſellum in mane, cum ſurgit cum modis & ordinibus de-
ſcriptis in aſſumtione confectionum deſcriptarum in 6. cap. qua confectione vti incipiat per vnum D
menſem poſt completam aſſumtionem confectionis immediate anteſcriptæ, & ea vtatur ſpatio vnius
Pilulæ. menſis. ¶ Pilulæ. ℞. *ſeminum nenupharis ʒ j. mucilaginis pſyllii, ʒ j ß. camphoræ g. j. coriandrorum præparato-*
rum ʒ j. ſeminis agni caſti, cymini ana ℈ ß. ſacha. albiſſimi ʒ ß miſce, & cum ſyrupi de portulaca q. ſ. ad incor-
porandum formentur pilulæ ix pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a trib. vſq; ad quinq; in mane cũ ſurgit,
modis & ordinibus deſcriptis in confectione immediate ſupraſcripta. Quib. pilulis vti incipiat ſexta die
poſt cõpletam aſſumtionem pilularum ſupraſcriptarũ immediate, & ipſis vtatur taliter ſpatio vnius mẽ-
Aliæ. ſis. ¶ Aliæ pilulæ. ℞. *menthæ ſiccæ ʒ j ſeminis lactucæ, ſeminis portulacæ an. ʒ j ß ſachari albiſſimi ʒ j. miſce, &*
cum ſyrupi de nenuphare q. ſ. fiant pilulæ. ix. ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a trib. vſq; ad quinq; cum modis
& ordinib. deſcriptis in pilulis immediate anteſcriptis. quib. vti incipiat viij. die poſt cõpletam aſſumtio-
nem pilularum immediate ſcriptarum. Et ipſis vtatur taliter ſpatio vnius menſis, parcius comedat con- E
fectio & proprie in cœna vtatur aceto & coriandro præparato. Itẽ aliquoties lentibus & ſæpe aquæ lactis
Multus vſus aceti exſiccat ſperma. fortis acetoſitatis, de quo lacte prius extractum ſit butyrum. Multus vſus ſeminis lactucæ ſimplex ex-
ſiccat ſperma. Decimus canon. ¶ Prohibeatur ſperma ex ſuperanti quantitate & in nimia acuitate ge-
nerari medicinis infrigidatiuis per virtutem tertiam iuxta doctrinam 10. canonis dicti videlicet. ℞. *ſy-*
10 *rupi de papauere ℥ ß. ſyrupi de nenuphare ℥ j. ſeminis lactucæ ʒ j. aquæ portulacæ ℥ iiij. miſce.* Iſtum ſyru-
Ne ſperma in quantitate & acuitate creſcat. Syrupus. pum aſſumat quatuor diebus continuis cum modis & ordinibus ſupraſcriptis in ſolutiuo primo ſu-
praſcripto, quem incipiat aſſumere tertia die poſt aſſumtionem pilularum immediate ſupraſcripta-
rum. ℞. *ſeminis lactucæ, citrulli, endiuiæ, coriandri ſicci præparati ana ʒ ß. mucilaginis pſyllii ℈ ij. ſacha-*
ri albiſſimi ℈ j. miſce, & cum ſyrupi de ſtœchade q. ſ. ad incorporandum fiant pilulæ ix. pro ʒ. vt ſupra. F
Pilulæ. Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad quinque, cum modis & ordinibus ſupraſcriptis in pri-
mo ſolutiuo ſupraſcripto. Quibus pilulis incipiat vti quarta die poſt aſſumtionem ſyrupi immedia-
Morſelli. te ſupraſcripti, & ipſis taliter vtatur ſpatio vnius menſis. ¶ Confectio. ℞. *diadragaganti frigidi ʒ j. dia-*
papaue. ℥ ß. ſeminum communium frigidorum ℥ ß ſpecierum triaſandalorum ℈ ij. miſce, & cum aqua ne-
Vena ſectio. *nupharis & aqua portulacæ q. ſ. fiat confectio ſolida in morſellis, vt ſupra.* Qua confectione vti incipiat ſe-
cunda die poſt aſſumtionem completam pilularum ſupraſcriptarum, & ipſis vtatur ſpatio vnius men-
ſis. Portetur lamina plumbi lumbis alligata, vt ſupra. Phlebotomia, & proprie baſilicæ dextræ minore-
tur ſanguis. qui eſt materia ſpermatis, quæ fiat exiſtente repletione notabili aut magna quantitate ſan-
guinis. Abſtinentia a cibo & potu, & exercitio omnibus mediocribus. & non exceſſiuis iuuat. Infrigide-
11 tur & incraſſetur ſanguis, qui eſt materia ſpermatis, quod eſt ſpecies gignens. Vndecimus canon. ¶ Cor-
Correctio humiditatis membrorū ſpermaticorū. rigatur humiditas in membris ſpermatis relaxans ſpermatica vaſa & membra ſpermatis. Item & humi- G
ditas genita in ſtomacho per indigeſtionem medicinis exſiccatiuis appropriatis, vt ſupra iuuata 11. can.
Morſelli. videlicet. ℞. *menthæ ſiccæ ʒ j ſeminum omniũ infraſcriptorũ, videlic. agni caſti, cannabis, ruthæ an. ℈ ß cala-*
menti gra. ß. coriandri præparati ʒ j ß. portulacæ ʒ. iiij. ſacch. albiſſimi ℥ j. miſce & cum ſucci carnæ humidæ

q ſ.

A *q.ſ.ad incorporandum fiant pilulæ vt ſupra & fiat medietas recepti.* Iſtarum pilularum ſumat a tribus vſque *Pilulæ.*
ad quinque ad libitum in mane cum ſurgit, modis & ordinibus ſuprascriptis in aſſumtione pilularum
immediate ſuprascriptarum. Quas pilulas incipiat ſumere xij. die poſt aſſumtionem confectionis im-
mediate ſuprascriptæ & ipſis taliter vtatur ſpatio diebus xx. ❡ Confectio. ℞ *menthæ ſiccæ ʒ ß. agni caſti ℈*
j. portulacæ ʒ j. coriandrorum præparatorum ℈ ij. ſacch. albiſſimi ʒ ß. miſce. & cum aqua plantaginis. q.ſ. fiat *Morſelli.*
confectio ſolida, vt ſupra. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit, cum modis
& ordinibus deſcriptis in aſſumtione confectionis immediate ſuprascriptæ. Quam incipiat aſſumere
octaua die poſt aſſumtionem pilularum immediate ſuprascriptarum, qua vtatur ſpatio vnius menſis.
Duodecimus canon. ❡ Confortetur virtus retentiua ſpermaticorum vaſorum & membrorum ſperma-
tis medicinis infrigidatiuis & exſiccatiuis, ſed amplius exſiccatiuis & infrigidatiuis appropriatis per vir- *12.*
B tutem tertiam, vt ſupra iuxta 12. cano. videlicet. ♃ *ſyrupi de mentha ℥ ij. ſeminum agni caſti ℈ j. portulacæ* *Conforta-*
ʒ j. coriandrorum præparatorum ʒ ß. menthæ ſiccæ ʒ ß. raſuræ eboris ℈ j. aquæ plantaginis ℥ iij. miſce. Iſtum *tio virtu-*
ſyrupum ſumat quatuor diebus continuis cum modis & ordinib. ſuprascriptis in primo ſyrupo, quam *tis retenti-*
incipiat ſumere duodecimo die poſt completam aſſumtionem confectionis immediate ſuprascripti. *uæ vaſorũ*
♃ *ſpecierum diacyminum ℈ j. menthæ ſiccæ ʒ ß. agni caſti ℈ j. ſpecierum triaſandalorũ cum camphora ʒ j ß. por-* *ſpermati-*
tulacæ ʒ ß. coriandrorũ præparatorum ℈ j. raſuræ eboris ℈ ij. ſandalorum rubeorum ʒ ß. camphoræ gra. ij. ſac- *corum.*
char. albiſſimi ℥ a ij. miſce & cum ſyrupi de nenuphare q.ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida vt ſupra & fiat *Syrupus.*
ſecunda pars & proprietur. Iſtius confectionis ſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit modis vt ſu- *Morſelli.*
pra in confectione immediate ſuprascripta, q̃ incipiat aſſumere octaua die poſt ſyrupum immediate
ſuprascriptũ & ipſa taliter vtatur ſpatio dierum xx. ℞ *trochiſcorum de roſis ʒ j. portulacæ ʒ j ß. ſandalorum*
C *rubeorum ʒ j ſeminis nenupharis ℈ ij coriandrorum præparatorum ℈ j. menthæ ſiccæ ℈ ij. agni caſti ℈ j. ſacch.* *Pilulæ.*
albiſſimi ʒ ß. miſce & cum ſyr. de nenuphare. q.ſ. ad incorporandum formentur pilulæ ix. pro ʒ. Iſtarum pi-
lularum aſſumat a iij. vſque ad v. cum ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupra-
ſcriptarum, quibus vti incipiat a die poſt aſſumtionem confectionis immediate ſuprascriptæ & ipſis ta-
liter vtatur ſpatio vnius menſis. Vſus menthæ humidæ cum aceto eſt optimus. Item & vſus menthæ
ſiccæ eſt melior. Medicinæ ſtipticæ per tertiam virtutem, petentes membra ſpermatica iuuant. Ter-
tiusdecimus canon. ❡ Corrigatur regimen & proprie ex nutriente, cuius diſproportionis phlegmatis *13.*
multitudo, per indignationem in ſtomacho generatur iuxta doctrinam. 13. canon. videlicet. Nutriens *Correctio*
ſit conueniens digeſtibile non multum ſubtilis ſubſtantiæ nec extreme craſſæ, ſed ſit medicinæ tenden- *diæta.*
tis magis ad craſſam quam ad ſubtilem. Non aſſumat nutriens, niſi priori nutrimento aſſumto digeſto
D in aſſumendo nutriens ſubtilius præcedat craſſum. Nutriens ſit remiſſe calidum & non intenſe, quin
potius declinet ad aliquale frigus, quam ad caliditatem præterquam tempore magni frigoris, quo tem-
pore ipſum nutriens declinet ad remiſſam caliditatem & non intenſam. Regimen ex aliis rebus non
naturalibus. ſ. aere &c. ſit proportionabile regimen ex nutriente dicto. Decimusquartus canon. ❡ Cor-
rigatur regimen ex ſex rebus non naturalibus ad caliditatem labentem, quibus exequitur complexio *14.*
intenſa calida totius & membrorum &c. ❡ Regimen ex ſex rebus non naturalibus, & proprie ex nutriē- *Correctio*
te ſit remiſſæ caliditatis & declinans potius ad frigus quam ad calidum, vt dictum eſt. Vtatur aliquoties *regiminis*
his quinque. ſ. lactuca, cichorea, portulaca, endiuia, cucurbita, ciceribus fractis abiectis corticibus cum *ex 6 rebus*
mentha, pultibus hordei & farris, aliganis minutis raris, & non ſpiſſis, coriandro præparato & cõfecto *non natu-*
cum ſaccharo, acetoſis, ſeminibus communibus frigidis maioribus & minoribus vt. ℞ *ſeminum lactucis* *ralibus.*
E *confectis & nõ confectis* (ſunt propria ad hoc) *ſeminis portulacæ partes iiij. agni caſti, caulis an. partes ij. aceto.*
aliquoties ſed raro propter nimiam macredinem, menthæ partem j. cum ſeminis portulacæ partes iij. calamen-
to cum portulaca vt ſupra de mentha, ſemine papaueris confecto agreſta vino granatorum aqua lactis fortis
acetoſiatis, de quo extractũ eſt butyrum, lacte caprino cocto vel crudo cum ℥ ij. mellis gelatino ſine croco cum
modico pulueris menthæ dormiat ſuper mataratio vel ſuper lecto duro. Incedat nudis pedibus aliquando,
portet laminam plumbi, vt ſcriptum eſt, omnia hæc iuuant.

Cons. CXI. *Contra impotentiam coeundi propter ſolam impotentiam erectionis virgæ, ex nimia humidi-* *1. Canon*
tate a cerebro effluente & relaxante & impediente dictam erectionem. *curatiuus.*

CAnones curatiui ſunt decem. Primus. ❡ Minoretur phlegma a cerebro nucha & neruis. Mi- *Minoratio*
F noratiuum. ♃ *pilularum de hiera ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gra. ij. cum electuario indo fiant* *phlegma-*
pilulæ vij. pro ʒ. has ſumat in aurora &c. incipiendo iuxta finem martii proximi. Secundus ca- *tis cerebri*
non. ❡ Digeratur paulatim phlegma in dictis membris. ℞ *ſyrupi de ſtœchad. oxymellis ſimplicis,* *& nuchæ.*
aquarum aſparagorum, ſaluiæ miſce. Hanc ſumat in aurora quatuor diebus continuis, &c. Tertius canon. *Pilulæ.*
❡ Eradicetur phlegma paulatim a dictis membris. ℞ *pilularum fœtidarum Meſuæ, ſalis gemmæ, Zinzib.* *2.*
miſce & cum electuario indo formentur pilulæ viij. pro ʒ. Quartus canon. ❡ Diuertatur a cerebro phlegma. *Digeſtio.*
℞ *foliorũ blitis, aquæ maioranæ, mellis, pulueris nucis muſc. miſce. de iſto liquore ſuauiter calido attrahat per* *3.*
nares ſtomacho ieiuno dieb. intermiſſis, vt vna die ante prandiũ & ante cœnã & alia die ante cœnam tantum. *Eradicat.*
Quo vtatur vna hebdomada ſingulo menſe, præterq̃ tempore magni caumatis ipſo vti incipiẽdo per iiij. *Pilulæ.*
dies poſt aſſumtionẽ ſolutiui immediate ſuprascripti. ❡ Aliud. ℞ *pilularũ de hiera ſuprascriptarũ in 1. can.* *4.*
G *& fiant pilulæ vij. p ʒ* De his aſſumat a trib. vſq; ad quinq; in mane omnib. duob. diebus ſemel ad maius, *Diuerſio.*
ad minus vero omnib. viij diebus. Deinde ſtet ieiunus horis iiij. Quintus can ❡ Confortetur cerebrum, *Caputpurg.*
nucha, nerui, cor & epar cum medicinis calidis non exceſſiuis & ꝓprie cerebrum. ℞ *ſpecierũ confectionis* *Pilulæ.*
diamoſchi Meſuæ ſpecierum aromatici ro. deſcrip. Gab. triaſandal. ſine cãphora ſacch. al. q.ſ. pro confectione *5. Confortatio cerebri nuchæ & neruorum, &c.*

miſce & cum aqua ſaluia fiat, &c. Iſta vtatur in mane vt ſupra, ſi vult efficaciorem priore, &c. ¶ Aliter. ℞. A
ſpecierum confectionis de aſſa Meſua triaſandalorũ ſine camphora ſacchari albiſſimi miſce, & cũ aqua ſaluia
Alia. *fiat confectio.* ¶ Aliter. ℞. *mithridatii* ℥ j. Iſtius aſſumat ʒ j. cũ ℥ j ß. vini aromatizati non minus vinoſi, ꝗ
ſumat per duas horas ante diem & ad minus per x. horas poſt cœnam dici præcedentis, dormiat ad libitum, ſtet ieiunus ad minus horis vij. & eo vtatur menſibus alternis ſemel aut bis, præterquam tempore
magni caumatis. ¶ Aliter. ℞. *theriaca fermentata ſecundum canon.* Iſtius ſumat ʒ j. iuxta canonem mi-
6. Reſolutio paulatina phlegmatis. thridatii qui non vtatur quando vtitur mithridatio. Sextus canon. ¶ Reſoluatur paulatim phlegma, præcipue aquoſum a membris genitalibus. ℞. *oleorum raphani ſecundum Nicolaum. liliorum al. miſce.* Iſta
vnctione debite calida vngantur femur, virga & genitalia ſtomacho ieiuno proprie ante cœnam, qua
vtatur diebus alternis præterquam tempore magni caumatis vel frigoris incipiendo per x. dies poſt aſ-
Vnguentũ. ſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Alia vnctio. ℞. *oleorum de granis cott. ſpica. liliorum alborum, cinerum ligni ficus, aneti combuſti miſce.* Iſta vtatur ſeptimanis alternis, ſi vult efficaciorem priore vel me- B
dicinam permutare, vt virtus vini medicamini non aſſueſcat eum modis & ordinibus ſupraſcriptis ex-
Aliud. Aliud. ceptis teſticulis qui non vngatur. ¶ Alia. ℞. *vnguenti aurei Nicolai.* Iſta vtatur vt ſupra. ¶ Alia vnctio cum
ſpongiis. ℞. *foliorum ebulorum florum chamomillæ, erucæ, eupatorii, artemiſia, cinerum caulium, cinerum ligni ficus, cinerum ſarmentorum vitis. herbæ & flores bulliant in ſufficienti quantitate aqua vſque ad conſumtionem tertiæ partis deinde addantur dicti cineres & non vlterius bulliant.* In iſta decoctione calida ſpongia noua & lata infundatur & bene exprimatur, & ea ſic bene calida femori applicetur & virgæ ſtomacho ieiuno pro qualibet vice bis, & non permittatur ſpongia ſuper loco inferiori, ſed moueatur, qua
vtatur diebus alternis & ſeptimanis alternis ſemel in die ante cœnam, præterquam tempore magni caumatis & frigoris. Deinde facta reiteratione & ſpongia amota fiat alia ſupraſcriptarum vnctionum ſe- C
cundum ordinem ſupraſcriptum, qua vti incipiat per viij. dies poſt inceptionem vſus primæ vnctionis
Emplaſtrũ. ſupraſcriptæ. ¶ Emplaſtrum. ℞. *betonicæ, eupatorii florum chamomillæ, artemiſiæ, florum ſeſiminis, radicis feniculi fruſti armenti, oleorum liliorum alb. & ſpica ana. q. ſ. bulliant herbæ radices in ſufficienti quantitate aqua ad lentum ignem, deinde reliqua addantur, miſce & fiat emplaſtrum.* Hoc emplaſtrum debite calidum ſtomacho ieiuno femori & virgæ apponatur, non teſticulis, & proprie ante cœnam diebus alternis, niſi tempore magni caumatis vel frigoris, & dimittatur ſuper loco per noctem j. in mane vero remoueatur & fiat loco eius prima ſupraſcriptarum vnctionum, quo vti incipiat per menſes ij. poſt aſſum-
7. Confortatio virtutis membrorũ genitalium. tionem eradicatiui ſupraſcripti. Septimus canon. ¶ Confortentur virtutes membrorum genitalium
cum medicinis calidis & ſiccis, calidioribus potius, non tamen exceſſiue. ℞. *oleorum de ſpica, & liliorum alborũ & ſeminum coti, gallia moſchata. cinamomi, moſchi, ceræ. q. ſ. miſce. hac vnctione vngantur genitalia,* D
vt in prima vnctione incipiendo per menſes duos poſt aſſumtionẽ eradicatiui, & e. qua vti incipiat poſtq̃
Vnguentum. Ceratum. vſus eſt per menſem emplaſtris dictis. ¶ Ceratum confortatiuum vt ſupra ℞. *corticum citri, ſpica, been albi & ru. galliæ muſcatæ macis, cinamomi, radicis enulæ, ſatureiæ, moſchi laudani, terebinthinæ quãtum ſufficit miſce.* Iſtud ceratum apponatur femori & virgæ & teſticulis, & eo vtatur alternis hebdomadis, quo vti
8. Multiplicatio materiæ ſpermatis. incipiat per menſem poſtquam vti inceperit vnctione immediate dicta. Octauus canon. ¶ Multiplicetur materia ſpermatis. Vtatur cibis & potibus calidis & humidis humiditate aerea, & vnctuoſa & non craſſa non aquoſa non exceſſiue calidis, & ſint facilis digeſtionis in cœna aſſatis in prandio elixas dulcedine participantibus. ſ. vitellis ouorum ſorbilibus & carnibus nobilibus, pultibus frumenti, frumento
Conf. etiam debite cocto. ¶ Cõfectio multiplicatiua vt ſupra. ℞. *dactylorum electorũ ſe. fœnugræci miſce & ſufficienter decoquantur. deinde extrahantur a dactylis aſſa, & exſiccentur & conficiantur cũ melle triti.* Iſta cõ- E
fectione vtatur ter in hebdomada in mane cum ſurgit, præterquam tempore magni caumatis, & ea vti
incipiat per mẽſes duos poſt aſſumtionẽ ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti, & aſſumat quantitate auellanæ
9. Exacuatio ſpermatis. Electuariũ. de ea, poſt bibat modicum vini dulcis albi non multum vinoſi. Nonus canon. ¶ Exacuatur ſperma.
℞. *phiſticorum, auellanarum mundatarum, pinearum mundatarum, teſticulorum vulpis, radicum enulæ, ſe. raphani, ſe. erucæ, ſe. ſyrupi, ſinapi, ſe ſiſamini, nucis indæ, corticũ citri, ſpica, galliæ muſcatæ, cinamomi, moſchi mellis. q. ſ. piſtanda piſtentur miſce & fiat electuarium ad lentum* ignẽ. Iſtius aſſumat iij ʒ in mane cum ſurgit bis in hebdomada, poſt ieiunet ad minus horis tribus. quo vti incipiat per tres menſes poſt aſſum-
10 Multiplicatio ventoſitatum cum ſpermate. Elect. Enema. Diata. tionem eradicatiui ſupraſcripti. Decimus canon. ¶ Multiplicentur ventoſitates cum ſpermate. ℞. *farinæ cineris teſticulorum vulpis, concularum, phiſticorum, granorum pini, auellanarum, roſarum, paſtinacæ. ſecacul ſeu eryngii. ſiſami caparum aſſatarũ, ſinapis, ſe. erucæ ſe. raphani, ſtincorum, renum, lingua auis, aſſa dulcis mellis. q. ſ. miſce & fiat electuarium vt ſupra.* Iſto vtatur cum modis dictis in alio, niſi quod eo vti F
incipiat per iiij. menſes poſt eradicatiuum ſupraſcriptum. ¶ Clyſtere quod debet eſſe poſt recepta alia
vij canonis. ℞. *decoc. capitis ouis vitellum oui numero j. oleorum liliorum alborum, ſpica miſce.* Iſto clyſteri
vtatur debite calido, ſtomacho ieiuno & proprie ante cœnam omnibus diebus ſemel & incipiat per iiij.
dies poſt aſſumtionem eradicatiui ſupraſcripti. Vtatur farrais conditis, videlicet vno cochleari earum
in mane cum ſurgit bis in hebdomada. ℞. *vitellis duos ouorum coctorum, quibus addatur modicum aſſa dulcis.* vtatur piſce dicto ſepa, vtatur aſparagis, vtatur ouis gallinarum, perdicis, columbæ, cerebellis gallinarum, arietis cum modico ſalis, anatis & carnibus eius, vinum ſit nouum odoriferum dulce. Nota
quod die, qua vtitur vna ſupraſcriptarum medicinarum, non vtatur alia. In omnibus ſupraſcriptis medici aſtantis cum ſit opportunum medicinas variare, ſecundum morborum varietatem cauſſa- G
rum & accidentium. Non vtatur ſupra ſcriptis medicinis tempore
magni caumatis.

Cons.

A

Conſil. CXII *De ægritudinibus matricis.*

Contra præfocationem matricis.

Suppoſitorium. *Aliud.* *Suffumigium ad naſos.*

SVppoſitorium. ℞ *gallia moſchata ʒ j. ſupponatur ad intra uuluam ligata prius in petia vel ſindone rara.* ¶ Aliud. ℞ *ligni aloes ℈ j moſchi gra. ß. ambra garyoph. galliæ moſchata ana ℈ ß. contundantur craſſo modo & miſce.* ſupponatur hoc medicamen in petia vetu ſlio. ¶ Suffumigium ad nares. ℞ *pennas perdicis vel phaſiani q. ſ. his ignitis ſuffumigētur nares.* Item cum aſſa fœtida ſuper carbones proiecta. Item cū corio ignito veteri. Iſtæ ſuffumigationes fiant tempore paroxyſmi præfocationis, aut quando timetur eius aduentus proximo incipiendo a leuiori. Fricetur os vuluæ cum digitis tinctis in oleo liliorum alborū. ¶ Cyſtere ℞ *maluarum florum chamomillæ, meliloti florum aneti an. M j vitellum oui j olei liliorum alborum olei ſpica ana ℥ j ſalis communis ʒ j. herba, flores bulliant in ſufficienti quantitate aqua vſq; ad*

Enema.

B *conſumtionem tertia partis, &c.* Iſto clyſteri vtatur ſtomacho ieiuno & antequam ſuperueniat paroxyſmus, quoniam valet præuiſioni a præfocatione. Item contra ventoſitatem & contra febrem, contra aborſum, contra vomitum & contra tumorem membrorum. ¶ Solutiuum facillimum. ℞ *mannæ ℥ ij. aqua abſynthii ℥ j. brodii perdicis vel phaſiani vel pulli q. ſ. miſce vel loco mannæ fiat ſolutiuum de caſſia.*

Potio ſolutiua.

Cons. CXIII. *Contra diminutum fluxum menſtruorum poſt aborſum aut poſt partum.*

Suffumigium ad pudenda.

R*Ecipe bdellii ʒ j hyſſopi ſicca ℥ ß. miſce cum hac medicina fiat ſuffumigium per embotum.* ¶ Aliud ſimile. ℞ *terebinthina ℥ ß. origani ʒ ij ſinapi albi ʒ ß. miſce & fiat ſuffumigium vt ſupra.* Item ſi vis alteram iſtarum eſſe magis prouocatiuam, adde ſe. cicutæ.

Cons. CXIV. *Contra indebitam mundificationem ſanguinis poſt partum.*

C PRouocetur ſternutatio duodecies vel quindecies cum elleboro alb. quoniam valde modica quantitas ſufficit, ligentur coxæ cum genu forti ligatura alias ligatione. Ventolæ ſine ſcarificatione apponantur pulpis interioribus coxarum verſus os vuluæ. Item pulpis tibiarum prope plicaturam genu ſuperius ¶ Fricatio vuluæ. ℞ *galliæ moſchata ʒ j olei de lilio ℥ ij miſce cū hoc liquore calido infuſa petia intus fricetur os vulua & collum matricis ſuauiter.* ¶ Aliud ſuppoſitorium leuius. ℞ *myrra pulegii an. ʒ ß. cinamomi ℈ j feniculi ʒ ß moſchi gran. ß. galliæ moſchata ʒ ß. miſce & ligetur in petia & ſupponatur vt ante* ¶ Aliud. ℞ *calamenti, rutha, pulegii an. ʒ ß, ſauinæ ℈ j. myrræ ʒ ß galliæ moſchata ʒ j. unc. moſc. ʒ ß. moſchi gr. j miſce & ſupponatur vt ſupra.* ¶ Aliud. ℞ *ſauinæ ſicca, pulegii, aſſæ, enula galbani, cinnamomi nucis moſchata an. ℈ j. moſchi gran j. olei liliorum al. q. ſ. pulueriſanda puluerizentur. deinde omnia ſimul miſce* In hoc liquore coctum bene infundatur, deinde in petia ſubtili & rara ligetur & vuluæ imponatur. ¶ Potio me-

Fricatio vulua. *Suppoſitorium.*

D dicinalis. ℞ *aqua mellis ℥ iij pulueris pulegii ʒ j miſce.* Illam bibat calidam ſtomacho ieiuno ad minus tribus horis ante cibum. ¶ Potio alia medicinalis. ℞ *ſeminum aniſi & cymini & pulegii an ℈ ß. aqua mellis ℥ iij miſce.* Nota quod fœtida ſunt apponenda ori & naribus & nullo modo odorifera ſurſum. Item odorifera ſunt apponenda matrici & deorſum & nullo modo fœtida. Cauendū tamen eſt ne odor tranſeat ſurſum ad os & nares. ¶ Medicinę prouocatiuæ menſtruorum retentorum poſt partum, quę debent eſſe magis familiares virtuti, quam conuenientes retentes retentioni in aliis caſibus. ℞ *bdellii ʒ ß hyſſopi ſicca ʒ ij. laudani ℥ ß. olei liliorum alborum q. ſ. pro peſſario miſce hoc imponatur orificio matricis, quod teneat proprie de nocte.* Item. ℞ *ſupraſcriptas medicinas ſine oleo cum hac medicina fiat ſuffumigium matrici, ſtomacho ieiuno, quo prius vtatur quam ſupraſcripto peſſario.* deinde ſi ipſum non valuerit, tranſeat ad

Potio. *Peſſarium.*

E peſſarium. ℞ *terebinthina ʒ j origani ʒ ij. ſinapi al. ʒ ß laudani ℥ ß. olei liliorum alb. q. ſ. pro peſſario.* Si vis alteram iſtarum medicinarum magis eſſe prouocatiuam *adde ſe. cicutæ ʒ ß. in qualibet illarum.* Illud peſſarium ponatur, vt ſupra, quo vtatur ſi ex ſupraſcriptis duabus medicinis & iuſ. alter pro ſuffumigio nō iuuabitur ℞ *immediate ſupraſcriptas medicinas ſine oleo mixtas.* Iſto ſuffumigio vtatur, vt ſuperiori vbi ex ſupraſcriptis non iuuabitur. Imponatur collo matricis ad libitum galbæ moſ. heræ ʒ j.

Cons. CXV. *Contra retentionem præternaturalem menſtruorum & indebitam euacuationem.*

PRimo ponetur caſus in terminis. ſecundo cura. Primo morbus communiter, qui eſt accidens trahens ad ſe curam, principaliter in hoc caſu eſt præternaturalis intenſiorum retentio ſeu diminutio chronica multum, corporis valde repleti, ætatis adoleſcentiæ mediocriter robuſti habitudinis naturalis mediæ, ſexus muliebris, vt natura ipſius accidentis exigit, artis quietæ etiam in natura ſui

F ſexus regionis ſatis mediæ Ventiis anni horæ præſentis autumnalis, virtutum omnium mediocriter conſtantium, virtutibus matricis & vaſorum eius attractiua, & expulſiua menſtrui & expulſiua epatis & ſtomachi & epatis digeſtiua, duntaxat omnibus exceptis. Cuius mulieris naturalis complexio totius eſt phlegmatica frigida & amplius ſtomachi, epatis nec non matricis complexio ad idem naturaliter aliqualiter lapſa & proprie per communitatem a toto, non tamen multum naturaliter ſ. d amplius præternaturaliter ad idem lapſa. Accidentia coniuncta dicto principali accidenti. videlicet ipſi præternaturali retentioni menſtruorū ſunt duo. Primum accidens eſt conceptionis ineptitudo, aut ſaltem ipſius intenſa difficultas. Secundum eſt vomitus humoris melancholici, ſicut fæcis ſanguinis. Accidentia ipſam præternaturalem humorum retentionem præuenientia ſunt duo. Primum digeſtiuæ epatis debilitas & operationis naturalis diminutio. Secundum digeſtiuæ ſtomachi operatio corrupta & dimi-

Accidentia coniuncta. *Cauſſa accidentis principalis.*

G nuta ſunt dictæ præternaturalis retentionis menſtruorum cauſſa remota. Cauſſæ ſupraſcriptorum accidentium. ¶ Cauſſa coniuncta ipſius accidentis principalis eſt triplex. ſ. prima cauſſa coniuncta eſt debilitas attractiuæ matricis & vaſorū eius ſeu venarū eius ſanguinem menſtruum ad ſe trahere debentiū. Secunda cauſſa eſt debilitas expulſiuæ dictorum. ſ. matricis & vaſorum eius menſtruum ad concauitatē

Cōiuncta. 1. 2.

Antecedentes. matricis expellētium. Tertia cauſſa coniuncta eſt debilitas expulſiuę & epatis ſanguinem ad venas ma- A
tricis expellentis. Cauſſa antecedens ipſius principalis accidentis eſt quintuplex. Prima cauſſa eſt præ-
1. ter naturalis complexio,& materialis frigida & humida matricis & vaſorum ſeu venarum eius, qua data
2. eorum virtus attractiua ad ipſas venas debilitatur. Secunda cauſſa antecedens eſt eadem præternatu-
ralis complexio frigida & humida matricis & vaſorum eius, qua data, eorum expulſiua menſtrui ad cō-
cauitatem matricis debilitatur, quanquam virtus expulſiua membrorum mediante motu locali villo-
rum membri frigido & humido roboretur & vigoretur per accidens, quod tamen non eſt in caſu no-
ſtro, cum ſanguis menſtruus tantummodo a forma ſpecifica matricis & venarum attrahatur. Cumque
virtus expulſiua virtus alteratrix ineſt, tunc mouetur ad matricis concauitatem, & non mediante motu
matricis, vt fœtum alteratum a forma ſpecifica matricis locali motu, vt etiam ſuperfluitas tertiæ dige-
ſtionis a ſola forma ſpecifica membrorum expellitur, ſine ipſorum mēbrorum vel villorum locali mo- B
tu, quæ expulſiua ſine forma ſpecifica in ipſius matrice, & venis & rugis mediante humiditate & calidi-
tate naturalibus, cum ipſa forma ſpecifica ſit tantum virtus naturalis eorum, quæ a frigiditate & humi-
ditate aquoſa deiicitur, vt in caſu noſtro eſt, cum omnia immoderata dyſcraſia etiam naturalis deiicit
actum propriæ virtutis, & proprie dyſcraſia præternaturalis, & propriſſime frigida & humida aquoſa vt
3. in caſu noſtro. ¶ Tertia cauſſa antecedens eſt oppilatio matricis & vaſorum eius, qua oppilatione ipſa
virtus expulſiua eius impotentior redditur ad menſtruum expellendum, ad matricis concauitatem & ſi
4. expulſiua eadem in ſe & abſolute fortis eſſet, quæ tamen non eſt, vt præfertur. ¶ Quarta cauſſa antece-
dens eſt frigiditas naturalis lapſa epatis dictam virtutem expulſiuam epatis ipſius debilitans, quæ epatis
expulſiua frigido & humido debilitatur cum etiam ipſa non expellit ſanguinem ad matricem median-
te motu locali, ſed tantummodo a forma ſpecifica eius, vt de expulſiua matricis & venarum dictum eſt. C
5. ¶ Quinta cauſſa antecedens eſt oppilatio venarum ſanguinem menſtruum deriuantium ad matricem,
qua oppilatione epar proprie ſanguinem menſtruum non valet ad ipſas matricis venas expellere etiam
ſi virtus dicta in ſe & abſolute fortis eſſet, quæ tamen nō eſt vt præfertur. ¶ Cauſſæ antecedentes ipſarum
1. accidentium cauſſarum ſupraſcriptarum. Prima cauſſa antecedens cauſſæ dictæ præternaturalis com-
Cauſſæ antecedentes ipſarū accidentium cauſſarum ſupraſcriptarum. plexionis frigidæ & humidę materialis matricis & vaſorum, ſiue venarum eius, eſt phlegma viſcoſum in
ſtomacho lapſo ad frigiditatem ex eius corrupta digeſtione multiplicatum, deinde a ſtomacho, epati, &
ab epate in venas medias, & tandem in matricis venas defluxum. Item & phlegmā defluxum in epate
ad frigidum lapſum per eius diminutam digeſtionem generatum, & tandem in dictas venas matricis
deciſum. ¶ Secunda cauſſa eiuſdem præternaturalis complexionis frigidæ & humidæ matricis & vaſo-
rum & oppilationis eorum ſunt dicta phlegmata a ſtomacho & epate genita & deciſa in venas matricis, D
2. vt ſupra. Idem & oppilationis dictæ cauſſa eſt ſanguis melancholicus craſſus regurgitans in epate & tan-
dem magna pars ſanguinis in venas medias & venas matricis defluxi illas oppilantur, & hoc ex ſplene &
venarum mediarum inter ſplenem, & epar oppilatione ipſum epar non valentes a dicto melancholico
3. ſanguine mundificare. ¶ Tertia cauſſa dicti lapſus naturalis frigiditatis epatis fuerunt aut principia ex
generatione ipſius lapſus frigidi, aut dicta phlegmata genita in ſtomacho & epate. Item & oppilationis
ipſius epatis, & venarum mediarum cauſſa ſunt dicta phlegmata in ſtomacho & epate genita: necnon
Cauſſæ primitiuæ præternaturalis retentionis menſtruorum. nūc dictus ſanguis melancholicus non debite a ſplene mundificatus in epate regurgitans. ¶ Cauſſa pri-
mitiua dictæ præter naturalis retentionis menſtruorum eſt duplex. Prima cauſſa primitiua eſt inordina-
tum regimen ſex rerum nō naturalium & annexarum eis quantitate peccantium, ex quo regimine in-
ordinato in ſtomacho per corruptam digeſtionem, & in epate per valde diminutam digeſtionem di- E
ctum phlegma vel phlegmata generantium, & ſi dictum regimen inordinatum eſſet rerum calidarum,
2. plus tamen ſi frigidarum. ¶ Secunda cauſſa primitiua eſt vſus nutrientium exercitij & quietis, ſomni &
Cauſſa difficultatis impregnationis. vigiliæ, & aliarum rerum non naturalium & annexarum eis qualitate, & quantitate peccantium o-
mnium intenſe frigidorum, & dictas complexiones frigidas naturalem epatis & pręternaturalem ſto-
machi & matricis & venarum eius ad frigiditatem intenſiorem tendentium, ex qua frigida vel frigidis
complexionibus ipſorum membrorum in ſtomacho, deinde phlegma per corruptā digeſtionem eius,
& in epate per ipſius valde diminutam digeſtionem generantur, & in venas matricis & eorum oppila-
tione ipſa phlegmata retinentur. ¶ Cauſſæ aliorum quatuor dictorum accidentium coniunctorum di-
cto principali accidenti. ſ. præternaturali retentioni &c. ¶ Cauſſæ difficultatis impregnationis dictæ.
Prima cauſſa coniuncta dictæ impregnationis ineptitudinis, ſeu magnæ difficultatis eius eſt defectus F
cauſſæ materialis embryonis, videlicet dicti ſanguinis menſtrui in matrice, qui defectus eſt in cauſſa pri-
2. mitiua ſicut & ipſa ineptitudo, ſeu difficultas impregnationis eſt priuationis effectus. Secunda cauſſa
coniuncta, difficultatis ipſius impregnationis & poſitiua eſt, poſitiua complexio materialis præterna-
turalis frigida & humida aquoſa matricis, & venarum eius & proprie humida & aquoſa, quæ ſperma in
matrice retineri non permittit, ſed effluere facit. Item ex ipſa temperamentum matricis ad temperiem
Cauſſa antecedentes diſproportionatur, omnis virtus contentiua matricis fit tantummodo naturalis, quæ calido & humido
naturali vigoratur, & frigido & humido aquoſo deiicitur. ¶ Cauſſæ antecedentes difficultatis aut inepti-
tudinis impregnationis dictæ ſunt phlegmata dicta, & ſanguis melancholicus venas matricis oppilan-
Primitiua. tes. ¶ Cauſſæ primitiuæ difficultatis impregnationis ſunt eædem, quæ ibi ſunt cauſſæ primitiuæ dictæ
Cauſſa vomitus humoris melancholici. præternaturalis retentionis, &c. videlicet inordinatum regimen ſex rerum non naturalium & eis an- G
nexarum, qualitate & quantitate peccantium, vt ſupra per omnia dicta ſunt de cauſſis primitiuis prin-
cipalis accidentis. ¶ Cauſſæ vomitus humoris melancholici. Cauſſa coniuncta dicti vomitus eſt fortifi-
catio virtutis expulſiuæ epatis & ſtomachi dictum humorem iners ſuperfluum expellentis. ¶ Cauſę an-
tecedentes-

A tecedentes ſunt virtus expulſiua epatis humorem melancholicum ad ſtomachum expellentis regurgitantia in epar propter ſplenis, & venarum mediarum oppilationem vel dictis phlegmatibus factam nõ valentibus mundificare epar vt ſupra. ¶ Cauſſa primitiua eſt inordinatum regimen ſex rerum non naturalium & eis annexarum qualitate & quantitate peccantium, vt ſupra. ¶ Cauſſæ coniunctæ ipſius diminutæ digeſtionis epatis dictæ, &c. & naturalis frigiditas lapſa ipſius epatis. Cauſſa antecedens fuerunt aut principia generationis talis aut cauſſæ ex tẽpore tales. Cauſſa primitiua eſt inordinatum regimen vt ſupra. Cauſſæ corruptæ digeſtionis ſtomachi dictæ. Cauſſa cõiuncta ipſius eſt præternaturalis cõplexio frigida & humida ipſius. Cauſſa antecedens eſt frigiditas naturalis epatis nõ fauentis debite dictã digeſtionem ſtomachi & præſentia dictorum phlegmatibus & humoris melancholici ſuperfluentiũ in ſtomacho. Cauſſa primitiua eſt inordinatum regimen vt ſupra. Iſtum caſum ego Antonius Cermiſonius *Cauſſa diminutæ digeſtionis epatis.* *Cauſſa corrupta digeſtionis ſtomachi.*

B elicui ex ſignis ſufficientibus & exeuntibus ad omnia ſupraſcripta viſis. Item habitia ex informatione dictorũ dñi & dñæ, &c. ¶ Quæritur a me cura ſeu cauſſæ curatiuæ dictæ præternaturalis retentionis mẽſtruorum & aliorum accidentium iuxta caſum anteſcriptum? Ad quod quæſitum reſpondetur, vt hic infra. ¶ Capita curatiua ſunt xij vt infra. Canon ad aſſumendum medicinam. ¶ Sumat per. vij. horas poſt cœnam ad minus; aſſumta ipſa aſpergat faciem aqua; aſſumat poſtea aliquod ſtipticum, cuius ſuccũ deglutiat ſicut de pomo arancio aut limonis, quia acria ſunt aut cydonii, nullam aſſumat rem dulcem: ſtet per horam cum dimidia in lecto & dormiat, ſi poteſt ſemper primo ſuper dextru latere, deinde ſiniſtro, poſtea ſurgat & partim deambulet, partim ſedeat: poſtea ſumat poſt quatuor horas ℥ vj. aquę hordei calidæ & poſt mediam horam videat an ſecedere poſſit vel non. deinde prandeat & aſſumat primo de brodio pulli bono medium parapſidem deinde de aliis bonis rebus, &c. Cura. Primus canon. ¶ Regimen *Canones curatiui.* *I. Canon. Diæta.*

C ex ſex rebus non naturalibus. Item ex anneais vnicuique iſtarum ſit generaliter qualitate ſubtiliatiuum aperitiuum, calefactiuum aliquantum quantitate vero ſit, vt dicetur infra. vt aer ſtationis ſit naturaliter ſubtilis, mũdus a vaporibus & ꝓprie habitudinis ad aliqualẽ declinans humiditatẽ: & ſi non ſit talis, fiat artificialiter cum lignis odoriferis proprie accenſis. Item cum vaporibus aliqualiter calidis & ſiccis proprie aromatizatis. Secundus canon. ¶ Euacuẽtur materiæ cõmunes ſuperfluę in viis ductuũ ſubtiliatiuis medicinis lenitiuis infraſcriptis. primo enematibus, ſecundo potionibus omnibus lenitiuis ipſarũ materierum & viarum ductuum ſubtiliatiuis eductiuis, vt infra. ¶ Enema. ℞ *foliorũ blitis & maluarum an. M j mercurialis M j ß. radicis maluauiſci M ß. ſe lini & fænugraci & carthami an ℥ ß. vitellũ oui vnũ. caſſiæ ſi ℥ j. ſalis cõmunis ʒ j. herba, radices & ſemina bulliãt in ſufficiẽti quãtitate aqua vſq; ad conſumtionẽ medietatis. deinde optime exprimãtur & colentur.* Vltimo dictę colaturę reliqua oĩa addantur & fiat clyſtere. *2. Euacuatio materiæ communis Enema.*

D Hoc aſſumat calidum ſtomacho ieiuno die præcedenti aſſumtionem potionis infraſcriptæ immediate & etiam die immediate ſequenti aſſumtionem ipſius potionis. Et eo vtatur ſemel in hebdomada ante cœnam vel ante prandium ad libitum ad minus menſe primo. ¶ Potio ℞ *caſſiæ fiſt. ℥ j. tamarindo. ℥ ß. ſebeſten ʒ ij. aqua hordei ℥ j. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione.* Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora, &c. non dormiat poſt illud, nec aſſumat lauatiuum aliquod & ieiunet poſt ipſum tantum horis quatuor. Tertius canon. ¶ Minorentur ſolutione ventris a membris naturalibus in quibus peccant. videlicet ſtomacho, epate & ſplene & a venis matricis, venis mediis materiæ proprie dicti lapſus frigidæ & humidæ phlegmatice omnes oppilantes craſſe & ſanguinem fluxurum ad matricem, & venam eius incraſſantes & debilitantes virtutes naturales, membrorum dictorum cum infraſcriptis, videlicet potione pilulis, &c. ¶ Potio minoratiua. ℞ *caſſiæ fiſt. ℥ j. diaſena ʒ ij electuarii indi. ʒ j. aqua capil. vene. ℥ j ſeri caprini q. ſ. miſce.* *Potio.* *3. Minoratio.* *Potio.*

E Iſtud aſſumat calidũ in aurora cum modis, &c. & hoc per x. dies poſt aſſumtionẽ lenitiui immediate ſupraſcripti & imponat ſibi clyſtere ſupraſcriptum in die pręcedenti & ſequenti, vt ſupra. ¶ Pilulę minoratiuæ ℞ *pilularũ fœtidarũ, agarici, polypodii an. ℈ j. ſalis gem. a. gr. j. miſce & cũ diaſena q. ſ. formẽtur pilula vij* Iſtas pilulas ſumat loco potionis, ſi oportebit. Quartus & quintus canon. ¶ Digerantur materiæ in dictis mẽbris peccantes. vt phlegma & melancholia, vt ſupra medicinis ſubtiliatiuis, inciſiuis, calefactiuis dictarum materierũ, ſed remiſſius calefactiuis, quã ſubtiliatiuis, & ſimiliter aperiantur vię dictorũ mẽbrorum dicta phlegmata & melancholiã craſſam ad inteſtina deducentes medicinis eiſdẽ. ¶ Digeſtiuũ ſubtiliatiuũ aperitiuum. ℞ *oxymel. ſimplicis, ſyrupi de epithymo, ſyrupi de abſynth. an ʒ ß aquarũ cap. ve. & feniculi & abſynth. an. ℥ j miſce.* Iſtud aſſumat calidũ in auror. quatuor dieb. cõtinuis, &c. Sextus can. ¶ Eradicatiue ſoluãtur dicta phlegmata & melãcholia craſſa, &c. ℞ *caſſiæ fi. ʒ j diaſena ʒ ij. elect. indi ʒ j ß.* *Pilula.* *4 & 5. Digeſtio.* *Potio.* *6. Eradicat. Potio.*

F *polypodii ʒ j. aqua cap. ve ℥ j. ſeri cap q. ſ. ꝓ potione.* Iſtud ſumat calidum in aurora tertia die poſt aſſumtionẽ digeſtiui ſupraſcripti immediate cum modis, &c. Pilulæ eradicatiuæ ad id q ſ. ℞ *pilularũ fœtidarũ & de ſerapino an. ℈ j. polydii, agarici an. ℈ ß ſalis gẽm a gra j. miſce & cũ electuario indo fiãt pilula vij has ſumat vt ſupra loco potionis ſupraſcriptæ ſi ſint gratiores.* ¶ Septima. ¶ Aperiãtur viæ ſeu venæ matricis & venę mediæ, vt menſtruus ſanguis faciliter fluat ad concauitatẽ matricis, medicinis aperitiuis, calefactiuis & aliqualiter ſolutiuis, omnib. propriis ad hoc per virtutẽ tertiam ſecũdam & primã ¶ Potio aperitiua & calefactiua. ℞ *aquarũ mellis ℥ ij. & iunip. ℥ j. & pulegi ℈ j. calamenti ℈ j. puluerizanda puluerizentur. deinde miſce.* Iſtam non ſolutiuã, ſed aperitiuam ſumat diebus cõtinuis vi j. in aurora p vi j. horas ante cœnam cum modis &c. & interim dormiat, quã aſſumere incipiat viij dieb. poſt aſſumtionem eradicatiui immediate ſupraſcripti, qui dies primo interponunt ne virtus ex repetitione medicinarum reſoluatur aut aſ- *Pilula.* *7. Vena ſect. Potio aperitiua & calefactiua.*

G ſueſcat dictis medicinis. ¶ Pilulæ aperitiuæ & calefactiuę viarum matricis. ℞ *pilularum de benedicta ʒ ß. apoponacis, agarici an. ℈ ß. ſalis gẽmagræ ß pulegii, calamenti an ℈ ß. miſce & cũ electuarii indi. q. ſ. fiãt pilula vij pro ʒ.* Iſtas aſſumat in aurora tertia die poſt completã aſſumtionẽ potionis aperitiuæ immediate ſupraſcriptę cum modis in ſolutiuis obſeruandis. Octau. can. ¶ Moueatur ſanguis mẽſtru ad venas matricis. *Pilula.* *8. Prouocatio menſtruorum.*

Vena ſeã. Alia. Primo phlebotomia, ſecundo ventoſis omnibus propriis ad hoc. Phlebotomia primo fiat ſaphenarum A
vtriuſq; pedis, ex qua extrahãtur ℥ vj. ſanguinis. ſ. vna die fiat vna. ſ. pedis dextri iij. ℥ ij. die aliarũ. iij ℥. Iſta
phlebotomia fiat per vj. vel vij. horas poſt prãdium. ſ. ante cœnã: & fiat per vj dies poſt aſſumtionem pi-
lularum immediate ſupraſcriptarum & non fiat luna exſiſtente in cõiunctione vel oppoſitione, vel cir-
Cucurbitula. ca illud nec ipſa exſiſteute in capricorno, aquario vel piſce. Ventoſæ apponãtur primo ſine ſcarificatio-
ne parti ſuperiori pulparum tibiarum ſub vtroq; pulpite: deinde immediate apponantur prædictæ pul-
pæ cum ſcarificatione in dictis locis ex quarum qualibet eſtrahatur ℥ j. ſanguinis. Iſtæ apponantur per
vj dies ſequentes immediate dictam phlebotomiam per vj. horas poſt prãdium, &c. vt in phlebotomia
9. dictum eſt. Nonus canon. ¶ Prohibeatur ſanguis fluere ad pedes, tibias & medias coxas, ligatura dictorũ
Prohibitio fluxus ſanguinis ad pedes. membrorum propria ad hoc faſcientur pedes & tibiæ aſcendendo vſq; ad medietatem coxarum inclu-
ſiue ſtrictura debita & non doloroſa. Iſta ligatura taliter fiat immediate poſt phlebotomiam ſupraſcri- B
ptam & eam dimittat vſq; ad appoſitionẽ dictarum ventoſarum & ipſa moleſtante exſoluatur, & poſtea
inde ad horam iteretur. Item talis ligatura fiat poſt dictas ventoſas immediate & taliter dimittatur viij.
diebus continuis. Deinde in dicto termino ligatura ſoluatur, & dimittatur, alias remoueatur per vnum
diem naturalem, deinde iterum reiteretur & taliter remaneat aliis octo diebus continuis vt ſupra, non
10. moleſtans. Vltimo remoueatur ex toto. Decimus canon. ¶ Prouocetur ſanguis menſtruus ad matricis
Prouocatio ſanguinis menſtrui ad matricis concauitatem. concauitatem, primo ventoſis ſine ſcarificatione, 2. medicinis ſubtiliatiuis & prouocatiuis omnibus ad
hoc proprie per ſecundam & tertiam virtutem. Iſtæ ventoſæ vltimæ apponantur, vt hic ante poſt quar-
tam diem appoſitionis ventoſarum immediate ſupraſcriptarum, quæ ponantur & poſt cœnam per vj.
horas ad minus, vel vj. cum dimidia ad maius, & dimittãtur applicatæ ad libitum. Item [illegible]
hora ad minus bis & taliter ponatur in die bis naturali duobus diebus cõtinuis. ¶ Suppoſitorium aperi- C
Suppoſitorium. tiuum, ſubtiliatiuum & prouocatiuum. ℞. *olei liliorum al.* ℥ *iij galliæ* [illegible] *myrra an.* ʒ ß *moſchi gra.*
ß. miſce totũ infuſum in vnctione iſta, & ligatũ in petia antiqua linea ſubtili ſupponatur & imponatur vulua
per tres horas poſt prandium & poſt cœnam, & taliter continue dimittatur vſque ad horam prandii & cœnæ,
qua taliter vti incipiat poſt diem vnam immediate anteſcriptam phlebotomiam, & ipſam taliter conti-
Enema. nuet xij. diebus continuis. ¶ Clyſtere aperitiuum, prouocatiuum & ſubtiliatiuum. ℞. *decoct. clyſteris de-*
ſcripti ſuperius in cano. 2 partem vnam, infraſcripta decoctionis tibiarum partes ij. agarici ligati in petia linea
ſubtili antiqua ʒ *ij. medicinas alias dicti clyſteris addas agaricum ligatum, &c. bulliat prime aliquãtulum in*
dictis duabus decoctionibus ſimul, deinde exprimatur in dicta decoctione. Vltimo tribus cyathis dicta colatura
omnia reliqua addantur, videlicet caſſiaſi. benedictũ, vitellũ oui, &c. Iſto clyſteri vtatur cum modis vt ſupra
in alio dictum eſt & hoc die eodem, quo incipit vti dicto ſuppoſitorio, quo vtatur duabus hebdomadis D
Potus. intermiſſis diebus, vel vna die ſic alia non ¶ Potus aperitiuus, prouocatiuus, ſubtiliatiuus ad id, quod ſupra,
&c. ℞. *aqua mellis* ℥ *iiij. calamẽti. pulegii, myrra, an.* ℈ *j. miſce.* Iſtam aſſumat potionem in aurora tertia die
poſt dictam phlebotomiam cum aliis modis, vt in alia dictum eſt, qua continuet duab. hebdomadis cõ-
Lotio tibiarum. tinuis tribus dieb. intermiſſis. videlicet vna die ſic, alia non. ¶ Lotio tibiarum ad id quod ſupra. ℞. *abſynth.*
artemiſia, abretani an. M j ß. pulegii. calamenti, ſauina, an. M j. florum chamomilla & aneti an. M ß. florum
acetoſa M ß ſe. iuniperi ℥ *iij miſce. deinde bulliant ad conſumtionẽ tertia partis in ſufficienti quantitate aquæ:*
deinde vſui ſerua. Iſta lotione vti incipiat per iij. dies ante ſupraſcriptam phlebotomiam, qua per horam
ante cœnã lauentur ipſi coxæ tibiæ & pedes, fricando debite deorſum ea calida & ipſa taliter tribus heb-
domadis dieb. intermiſſis. ¶ Potio prouocatiua vt ſupra. ℞. *aquarum ſauina & iuniperi, & matricaria an.*
Potio. ℥ *j ß. rubea tinctorum* ℥ *j pulegii* ℥ *ß. miſce.* Iſtam aſſumat loco ſupraſcriptæ potionis immediate, ſi eſt ipſi E
gratior, vel vult efficaciorem illa. ¶ Potio prouocatiua vt ſupra. ℞. *troch. de myrra* ʒ *j. pulegii, rubeorum*
Alia. *tinctorum an.* ℈ *j. aqua ſauina* ℥ *iiij. miſce.* Hanc aſſumat modis, quibus ſupra, ſi eſt gratior &c. ¶ Potio
Alia. pronocatiua, vt ſupra. ℞. *diapraſſii Nicolai* ʒ *ij. aqua iuniperi* ℥ *iiij.* Iſtam aſſumat vt ſupra loco ſupra-
Suffumigium. ſcriptæ in caſu, &c. ¶ Suffumigium prouocatiuum vt ſupra. ℞. *bdellii* ʒ *ß. hyſopi ſicca* ℥ *iij. cum hoc ſuffu-*
migetur matrix cum embote in mane cum ſurgit, & in ſero ante cœnam duabus hebdomadis continuis diebus
Aliud. *intermiſſis incipiendo per duos dies ante ſupraſcriptam phlebotomiam.* Suffumigium aliud vt ſupra. ℞. *te-*
Aliud humidum. *rebinthina* ʒ *ij. origani* ʒ *j. ſinapi* ʒ *ß. miſce.* & ſi vis hæc ſuffumigia fortiora, adde eis ſeminum ʒ j. iſto vta-
tur vt alio in caſu, &c. ¶ Suppoſitorium humidum prouocatiuum. ℞. *ſuccorum ſauina & abſynthij, &*
radi. enula ana. ʒ *ij. myrra* ʒ *j ß. calamenti, pulegii ana.* ʒ *ß. cinamomi, gallia moſchata an.* ℈ *j moſchi gran. j.*
olei liliorum al. ℥ *ij. puluerizanda puluerizentur ſubtiliſſime. deinde miſce ſimul & in ipſo infundatur cotũ* F
& ſupponatur. Iſto vtatur modis dictis in ſupraſcripto ſuppoſitorio in can. x. deſcripto loco illo in caſu
Peſſarium. &c. ¶ Peſſarium prouocatiuum ſupponendum. ℞ *ſeminis harmel, pulegii, calamenti, abſynthii an.* ʒ *ß. lu-*
pinorum, amygd. amararum an. ℈ *ß. ſauina* ℈ *j. myrr.* ʒ *ß galbani. ſerapini, opoponacis, bdellii an.* ℈ *j. agarici*
℈ *ß rubea tinctorum* ʒ. *ß. oleorum liliorum alborum & rutha ana quantum ſufficit pro incorporando peſ-*
ſarium. laudani q. ſ. pro materia peſſarii. reſina, q. ſ. pro conglutinatione ipſius. piſtanda piſtentur ſubtiliter. de-
inde omnia ſimul miſce, & fiat peſſarium ad lentum ignem. Iſto vtatur cum modis dictis in primo ſuppoſi-
torio. quo taliter vti incipiat per tres dies poſt cõpletum vſum dicti ſuppoſitorii ſi. ci ſupraſcripti & hoc
in caſu, quo vellet efficacius aut ſi hoc eſſet ipſi gratius illo. Nota quod ſupraſcripta cura nõ vtatur tem-
pore magni caumatis nec frigoris, ſed temporibus mediis ſ. vere & authumno. Aliæ vero ſunt medicinæ
fortiores & efficaciores iſtis, ſed virtuti moleſtiores & ipſius ſolutiuæ vt elleborus al. arthanita, co- G
locynthis, centaurea, euphorbium, quæ medicinæ tales pro nunc dimittantur,
via ſecuritatis ſperans ex his curam perfici.

Contra

A **Cons. CXVI.** *Contra retentionem menſtruorum & dolorem matricis.*

INteſtinorum lenitiuum & matricis doloris mitigatiuum. ℞. *olei liliorum alb.* ℥ *xij. vitellum oui numero* j. *croci* ℈ j. *ſalis communis* ʒ ij. *miſce & fiat clyſtere.* ¶ Lenitiuum vt ſupra, & mitigatiuum & matricis confortatiuum. ℞. *oleorum liliorum alb.* ℥ *x. ſpica* ℥ *v. vitellum oui* j. *ſalis communis* ʒ ij *miſce & fiat clyſtere.* ¶ Materiæ menſtrualis retentæ minoratiuum. Phlebotomia primo fiat ex baſilica dextra, ex qua extrahantur ℥ iiij. ſanguinis & fiat ſtomacho ieiuno ante prandium. ¶ Communium materierum & proprie eductiuum. ℞. *caſſia electa* ℥ j. *ſebeſten* ℥ ß. *ſucci roſarum* ʒ ij. *aqua capil. vene.* ʒ ij. *ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce.* ¶ Diuerſiuum materierum propriarum a regionibus membrorum ſuperiorum & proprie principalium. Fricationes coxarum & crurium omnium mediocriter intenſæ, & mediocris temporis, fiant ſtomacho ieiuno, habita priua ventris ſolutione, ſi poſſibile eſt. ¶ Diuerſiuum vt *Enema. Aliud. Vena ſect.*

B ſupra menſtruorum prouocatiuum. ℞. *florum chamomillæ, florum violarum, florum meliloti & pulegii. Contundantur omnia craſſo modo, deinde miſce & bulliant in ſufficienti quantitate aqua pro lotione tibiarum vſque ad conſumtionem quartæ partis.* ¶ Vaporum repreſſiuum ad membra ſuperiora aſcendentium & ipſorum reſolutiuum. ℞. *coriandri preparati, deinde ſemiconfecti ſaccharo albiſſimo* ¶ Digeſtiuum. ℞. *ſyrupi de byzantiis, abſynthii an.* ℥ j. *aquarum capil. ve.* ʒ ij *lupulorum* ℥ j. *miſce.* ¶ Aſcenſus vaporum prohibitiuum vt ſupra, &c. Ad intra vuluam ſatis interponantur ʒ ij. galliæ moſchatæ craſſæ in petia, &c. ligatæ. ¶ Materiæ menſtrualis per matricem eductiuum. Phlebotomia fiat quarta die poſt ſecundam phlebotomiam ſaphenæ lateris decliuioris matricis, ſi ad aliquod laterum declinat ex qua ℥ iij. ſanguinis educantur. Si vero ad neutrum declinet matrix, tunc phlebotomia fiat ex ambabus ſaphenis & ex qualibet educantur ℥ ij ſanguinis, quæ phlebotomia fiat per horas viij poſt prandium aut vij. ad minus luna non *Lotio tibiarum. Potio digeſtiua.*

C exiſtente in capricorno nec piſce. ¶ Materierum propriarum ſolutiuum eductiuum vt ſupra. ℞. *manna electa* ℥ j ß. *ſucci roſarum* ʒ ij. *rheubarbari* ʒ ij. *ſpica gran. iiij. rheubarbarum prius minutim inciſum. Deinde cum piſtillo trituratum & non piſtatum infundatur in dicto ſero & aqua per horas xij. ad minus. deinde optime exprimatur & coletur. Vltimo omnia addantur & fiat potio.* ¶ Aſcenſus vaporum prohibitiuum, &c. Suffumigentur nares & os cum pennis combuſtis, & proprie perdicis cum corio vel coto combuſtas. ¶ Prohibitiuum, &c. vt ſupra. Super ſtomacho ponatur ſcutum corii ſubtularis combuſti, ita quod cuſpis dicti corii iaceat ſuper ore ſtomachi, baſis ſuper ſtomachi fundo vſque prope vmbilicum per digitos duos. ¶ Prohibitiuum, &c. vt ſupra. ℞. *caſtorei, aſſæ fœtidæ, picis naualis, cera alba miſceantur & fiat pila.* ¶ Diuerſiuum vt ſupra. Ventoſæ duæ ſine ſcarificatione ponantur parti poſteriori ſuperiori pulparum tibiarum, tamen cum ſcarificatione eſſent efficaciores. ¶ Prohibitiuum vt ſupra. Super hymen ponatur *Potio ſolutiua.*

D ventoſa j. magni orificii & ſine ſcarificatione. ¶ Prohibitiuum vt ſupra, partibus interioribus intrinſecis coxarum, & proprie ſupra vuluam ponantur ventoſæ duæ orificii magni ſine ſcarificatione. ¶ Diuerſiuum vt ſupra. ℞. *ambræ blatta byzantiæ, galbani, ligni aloes, gallia moſchata, coaguli vituli miſce, & in petia linea ſubtili & rara vulua imponatur* ¶ Prouocatiuum menſtruorum familiare & vaporum diuerſiuum. ℞. *radicis mercurialis, abſynthii viridis an.* ℥ ß. *rubea tinctorum* ʒ ß. *gallia moſchata* ʒ j. *Omnia contundantur craſſo modo, & proprie radix & herba, ita vt ſuccus earum reducatur ad ſuperficiem ipſarum non tamen ab ipſis exprimatur. deinde omnia ſimul miſce. Vltimo in petia, &c. vulua imponantur ſatis ad intra.* Solutiuum materierum propriarum & communium facile menſtruorum prouocatiuum. ℞. *aloes ſuccotrina* ʒ j ß. *croci* ℈ ß. *rubea tinctorum* ℈ j *galbani. gra. vj. agarici* ʒ ß. *pæonia, cymini an.* ℈ ß. *puluerizentur omnia ſubtiliter. Deinde ſimul incorporentur & cum ſyrupo de abſynth. q. ſ. fiant pilula vij. pro* ʒ. ¶ Aſcenſus vapo- *Pila. Cucurbitula. Globulus. Aliud. Pilula.*

E rum prohibitiuum vt ſupra. Sternutatio prouocetur cum modico ſinapi q. ſ. ad hoc vt ſternutet octies vel duodecies. ¶ Diuerſiuum & menſtruorum prouocatiuum. ℞. *calamenti, pulegii, mentaſtri an. M* j. *ſauina M* ij *abrotani M* j *matricariæ M* j ß. *maiorana M* ß. *rutha M* j. *planta M* j ß *ſe. iuniperi, fœnugræ. an.* ʒ j. *ſinapi* ʒ ij. *Contundantur omnia craſſo modo, deinde ſimul bulliant vſq; ad conſumtionem tertiæ partis aquæ quantitatis debitæ pro lotione tibiarum & coxarum* ¶ Digeſtiuum vſuale ad libitum. ℞. *aquarum abſynthii, lupulorum, capi. vene. ſacchari albiſſimi miſce.* Solutiuum vſuale. ℞. *ſolutiuum ſupraſcriptum ex caſſia & ſebeſten.* *Lotio tibiarum. Potio dig.*

Cons. CXVII. *Contra præternaturalem retentionem menſtruorum medicinæ efficaces & remiſſæ.*

DIgeſtiuum inciſiuum, ſubtiliatiuum, aperitiuum, menſtruorũ prouocatiuum. ℞. *ſyrupi de abſynthio* ℥ j *de bizantiis, oxym ſimp an.* ℥ ß. *aquarũ capil. ve. & matricariæ an.* ℥ j ß *miſce.* ¶ Ventris ſolutiuũ,

F ſubtiliatiuũ & aperitiuũ prouocatiuum menſtruorũ. ℞. *aloes ſuccotrina electa* ʒ j. *myrra* ʒ ß. *croci, agarici an.* ℈ j *ſalis gẽmæ zinzib. an. gr.* j *miſce & cũ ſyrupo de abſynth. formetur pilula vij. p* ʒ. ¶ Subtiliatiuũ, aperitiuum, menſtruorum prouocatiuum, matricis confortatiuum & proprie quia neruoſa eſt. ℞. *diacori* ℥ vj *florum roſmarini* ℥ j. *miſce ambo ſimul in conſerua diacori.* ¶ Aliter ℞. *amygdalarum amararũ* ℥ j. *ſe. aniſi & baucia & carui an.* ʒ ß. *iuniperi* ʒ ij. *cinamomi* ʒ j ß *ſacchari albiſſimi* ℥ xij *piſtentur omnia ſubtiliter deinde cum aqua capil. vene fiat confectio ſolida in morſellis* ʒ iij. *&c.* ¶ Subtiliatiuum, &c. aperitiuum vt ſupra. ℞. *granorũ pini* ʒ j *calami aromatici, caſſia lignea an* ʒ ß. *cinamomi* ℈ j. *ſe. feniculi. gallia moſchata an.* ʒ ß. *ligni aloes* ℈ j. *nigellæ* ℈ j *moſchi gran. viij. ſacchari al. q. ſ. & cum aqua matricariæ fiat confectio vt ſupra.* ¶ Digeſtiuum vt ſupra. ℞. *aquarum hypericonis* ℥ ß. *& feniculi & capil. vene. an.* ℥ j ß. *cinamomi gra. iiij.* *Potio dig. Pilulæ. Morſelli. Alii.*

G *ſacchari al.* ʒ ij. *miſce, &c.* Pilulæ ad idem non ſolutiuæ. ℞. *trochiſ. de capparibus* ʒ j *ſpecierũ diarrhodon abba.* ʒ ß. *diamoſchi dulcis* ℈ j. *abſynthii* ℈ ij. *cuſcutæ* ℈ j. *ſacchari alb* ʒ ß. *Et cum ſyrupo de abſynthio formẽtur pilulæ vij. pro* ʒ. ¶ Ventris lenitiuum. ℞. *oleorum de ben.* ℥ vj. *liliorum albo.* ℥ vij. *abſynthii* ʒ iij. *amygdalarum dulcium* ℥ ß. *galliæ moſchatæ* ℈ ß. *fiat clyſtere & tota quantitas eſt pro duabus vicibus.* *Pilulæ non ſolutiuæ. Enema.*

Ad prouocandum menſtrua. A

R*Ecipe ſpica, trochiſcorum de myrra, rubea tinctorum an. ʒ j miſce & fiat puluis pro tribus vicibus & detur cum vino vel brodio.*

Consil. CXVIII. *Contra retentionem menſtruorum ex materia craſſa oppilatiua.*

Vna ſaſſ. PHlebotomia fiat ex duab. ſaphenis, per quã extrahantur ſanguinis ℥ iiij ß. ex qualibet ſaphena ℥ ij.
& vna die fiat phlebotomia ex vna, & alia ex alia. ¶ Minoratiuum. ℞. *pilularum fœtidarũ, agarici an.*
℈ j. ſalis gemmæ gr. j. & cum electuario indo formentur pilulæ vij ¶ Digeſtiuum. ℞. *ſyrupi de calamento*
Pilula. *℥ j. de byzantiis ℥ ß. aquarum ſauinæ ℥ ij. iuniperi ℥ j miſce.* ¶ S lutiuum eradicatiuum. ℞. *pilularum de ſerapino fœtidarum an. ℈ j. agari. ℈ j. ſal. gemmæ gra. j. & cum electuario indo fiat pilulæ vij* ¶ Digeſtiuum pro- B
Potio dig. uocatiuum vſuale. ℞. *aquæ mellis, calamenti, pulegii ana ℈ j. puluerizentur pulueriza nda ſubtiliter & miſce.*
Pilula. ¶ Lotio tibiarum prouocatiua menſtruorum. ℞. *pulegii, abſynthii ana M j. florum aneti M ß. abrota-*
Potio. Lotio tibiarum. *ni, artemiſiæ ana M j ß. chamomillæ M j. calamenti, ſaluiæ ana M j ß. bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem tertiæ partis.* Aliud prouocatiuum efficacius. ℞. *trochiſc. de myrra ʒ ß. pulegii, rubeæ tinctorum ℥ ß. miſce.* Solutiuum vſuale facile. ℞. *pilularum de hiera ſimplici, de benedicta ana ℈ j. agarici ℈ j. ſalis gemmæ gra j. Et cum electuario reformentur pilulæ ſeptem pro ʒ.* Suppoſitorium prouocatiuũ.
Pilula.
Suppoſitorium. ℞. *terebinth. ℥ ij. origani ʒ j. ſinapi albi ℈ ij. Et ſi vis efficacius adde ſeminis cicutæ ʒ ß.* ¶ Suppoſitorium prouocatiuum aliud. ℞. *myrræ ʒ ß. pulegii, calamenti ana ℈ ß. cinamomi, feniculi ana ℈ ß. galliæ moſchatæ*
Enema. *℥ j. moſchi gran. ß. piſtentur omnia ſubtiliter & miſce & pone in petia ſubtili & ſupponatur.* ¶ Emollitiuum & prouocatiuum. ♃. *foliorum blitis, maluarum an. M j herbæ & flores & ſemina bulliant in ſufficienti* C
quantitate aquæ vſque ad cõſumtionem tertiæ partis aquæ. & colatura ſumatur quantitas vnius cyathi cum dimidio Item ſupraſcriptæ decoctiones tibiarum lotionis ſumat cyathum j ß & vitellum oui num. j. caſſiæ fiſt. ℥ j. ſacchari rubei, benedictæ ſimplicis, hierapicræ an. ʒ viij. olei liliorum al. ℥ vj. ſalis communis ʒ ij. miſce omnia ſimul & fiat cyſtere. ¶ Doloris mitigatiuum & reſolutiuum menſtruorum leuiter prouocatiuum. ♃. *fo-*
Inſeſſus. *liorum maluarum M ij. violarum M j. florum chamomillæ, meliloti an. M ß. radicum althææ M ß. ſem. num fœnugraci ℥ ß miſce & bulliant omnia ſimul in ſufficienti quantitate aquæ fluuialis pro decoctione vſque ad cõſumtionem tertiæ partis aquæ. In hac decoctione tepida ſedeat mulier ſtomacho ieiuno.*

Cons. CXIX. *Contra retentionem menſtruorum.*

D

Pilula. MInoratiuum purgatiuum. ♃. *pilularum fœtidarum, de benedicta, agarici an. ℈ j. zinzib. ſalis gemmæ an gra. j. Agaricus infundatur per horas ſex, oxymellis ſimplicis quantum ſufficit ad ipſius agarici debitam imbibitionem ex dicto oxymelle. Vltimo cum electuario indo formentur pilulæ ſeptem ex o-*
Potio dig. *mnibus ſupraſcriptis.* ¶ Digeſtiuum. ℞. *ſyruporum de byzantiis, de calamento, oxymell ſimplicis an. ℥ ß aquarum capill. vene. lupinorum an. ℥ j ß. miſce.* ¶ Eradicatiuum. ℞. *pilularum ſupraſcriptarum ʒ j.* Phlebotomentur ambæ ſaphenæ duobus diebus continuis. videlicet vna ſaphena pro ſingulo dierum ipſorum,
Vena ſaſſ. ſtomacho ieiuno intra ſextam & ſeptimam horam poſt prandium luna non exiſtente in capricorno, & reiteretur bis in eadem hora inter ſextam & ſeptimam poſt prandium. Sequẽtibus diebus eædem ven-
Cucurbitula. toſæ reiterentur in eadem hora. ¶ Ventoſæ duæ ſine ſcarificatione ponantur duabus partibus domeſticis duarum coxarum prope vuluam tam propinquæ, q̃ eſt poſſibile & eadem hora reiterentur noctibus E
immediate ſequentibus, ſupponat medicamen immediate infraſcriptum ligatum in petia linea ſubtiliſſima alba & rara, quod ſuperponatur in ſero eum vadit dormitum, & taliter tota nocte teneat tribus noctibus continuis ſecundum neceſſitatem. ¶ Medicamen, de quo immediate ſupra fit mentio. ℞. *ab-*
Peſſarium. *ſynth. viridis, radicis mercurialis viridis, trochiſci de myrra, rubea tinctorum. galliæ moſch. Abſynthium & radices ipſæ contundantur craſſo modo, ſi ſuccus ab eis defluat, ſed tantum ad ipſarum ſuperficiem adducatur, deinde reliqua puluerizentur, vt decet, poſtea omnia ſimul miſce. Vltimo in petia linea ſubtiliſſima rara & alba ligentur & cum filo duplicato pendente per ſpithamas duas.* Iſtud ſuppoſitorium imponat vuluæ vſque ad medietatem colli matricis in ſero cum vadit dormitum, &c. vt ſupra vbi de hoc. Sequentibus vero diebus immediate poſt dictas ventoſas coxarum tunc in aurora aſſumat potionem infra-
Potio. ſcriptam calidam & non tepidam. ¶ Potio de qua ſupra. ℞. *trochiſcorum de myrra ℈ ij. rubea tinctorum ℈ j. croci grana ij. aquarum capil. ve. iuniperi an. ℥ j. miſce.* Quamprimum vero menſtrua effluunt debite, F
tunc non vlterius ſupraſcriptis, nec aliis medelis ad hoc vtatur domina patiens.

Cons. CXX. *Contra fluxum menſtrualem.*

DEntur trochiſci de karabe, phlebotometur baſilica, ventoſæ apponantur ſub mamillis, nutria-
Puluis. tur ſtipticis, ſupponatur vuluæ hoc. ℞. *oliba. balau. gallarum, antimonii, acaciæ, aluminis ana fiat puluis & miſce.* Femur dorſum epithimetur ex ſtipticis, ſedeat in aqua de curcuma. Immittatur aliud peſſarium acutũ. Auic. Si fuerit ex repletione ſanguinis, fiat phlebotomia. Si ex cholera fiat choleræ euacuatio. Ligentur extrema ligatura, immo & coxæ apud inguina, ventoſæ magnæ ponantur G
ſub mamillis, ventoſæ ponãtur inter duas anchas. Nutriatur vitellis ouorum ſorbilium, aqua carnis valde nutritiua, acetoſis, ex ſucco ſumach, aqua acetoſæ, potibus boni odoris, ex carne bona, ſorbitionibus humidis, ex ſumach & amylo, vino craſſo, nouo, dulci. Euitet vinũ antiquum, ſubtile, cibetur cum omni

cibo

A cibo velocis digeſtionis confortatiue arnogloſſa, & eſt proprium bibita & iniecta, camphora bibita & ſuppoſita, lac decoctum cum ferro ignito, in quo eſt ſcoria ferri detur in potu cum ſtipticis omni die acetoſitas citri, & eſt proprium.

Cons. CXXI. *Contra fluxum ſanguinis menſtruorum poſt aborſum, aut poſt partum naturalem.*

R*Ecipe pilularum de bdellio* ʒ j. *trochiſci de terra ſigillata* ℈ j. *miſce & cum ſyrupi myrtini. q. ſ. fiant pilulæ ix. pro* ʒ. Item. ℞. *trochiſci de karabe, de terra ſigillata an.* ℈ j. *miſce & cum ſyru. myrti q. ſ. fiãt pilulæ vt ſupra.* Iſtarum pilularum aſſumat ʒ j. in aurora, &c. Pilulæ. Alia.

Cons. CXXII. *Contra debilitatem matricis.*

B COnfortantia matricem & proprie ad concipiendum. ℞. *galliæ muſcatæ* ʒ ß. *Iſtam galliam prius puluerizatam craſſo modo deinde in petia, &c.* ligatam imponat vuluæ vſque ad medietatem colli matricis & taliter ipſam teneat ſaltem tota nocte in ſingula hebdomada, præterquam tẽpore calido. ¶ Medicamen efficacius priori. ♃. *galliæ moſcha.* ʒ ij. *macis* ʒ j. *caſſialigneæ, corticum citri, florum roſmarini an.* ʒ ß. *maſticis, olibani, roſarum an.* ʒ j. *laudani. q. ſ. ad incorporãdum adipis anſeris* ʒ ß. *olei liliorum alb.* ʒ j ß. *puluerizanda puluerizentur ſubtiliter, deinde omnia ſimul miſce, incorporentur & & fiat peſſarium ad lentum ignem.* Medicamen efficacius priori immediate. ℞. *oleorum liliorum alber.* ʒ ij. *amygd. amararum nigrarum* ʒ j. *enulæ Meſuæ* ʒ j ß. *adipis anſeris* ʒ ij. *macis* ʒ j. *corticum citri* ʒ j ß. *galliæ moſch.* ʒ ij. *maſticis, olibani an.* ʒ j. *roſarum* ʒ j. ß *pul. pul. ſubtiliter & miſce.* ¶ Medicamen priori efficacius. ♃. *corticum citri, macis, melliſſa ſicca, radicis enulæ, olibani, maſticis, caſſialignea, galliæ moſchata, roſarum,* C *laudani, olei liliorum al. adipis anſeris. puluerizanda, &c. & fiat peſſarium vt ſupra, his omnibus vtatur medie ſicut in priori dictum eſt.* ¶ Confortatiuum matricis vt ſupra efficacius priori. ℞. *florum aneti M. iij. carpobalſami* ʒ j. *melliſſæ M ij. roſmarini M iij. ſerpilli M j. violarum alkeiri M ij. laudani* ʒ j *roſarum M ij. miſce. deinde bulliant in aqua ciſternæ clara q. ſ. tantum pro ſedendo in ipſa decoctione, vſq; ad conſumtionem tertiæ partis aquæ.* Si medicamen congruit efficaciua permutare, tunc domina in hac decoctione ſedeat per duodecimam partem horæ vſque ad medium ſuminis, ſtomacho ieiuno in mane, prius habito ventris beneficio, deinde vadat dormitum pannis bene cooperta non tamen nimium onerata. Deinde ſurgat & eodem mane nec ad ventum, nec ad aerem frigidum tranſeat & ante prandium aut ad libitum eadem die ieiunet, tunc quando vult ire dormitum, ſedeat in dicta decoc. ſicut de mane. ¶ Medicamen priori immediate efficacius. *Suprafcriptis omnib. addatur ad bulliendum calamenti M j ß. matricariæ M ij abro-* D *tani M j.* Iſto vtatur, vt de alio dictum eſt ſupra ¶ Medicamen prioribus duobus efficacius. *Suprafcriptis omnibus addatur ad bulliendum baccarum lauri* ʒ j. *ſe. fœnugraci* ʒ ß. *ficuum ſiccarum* ʒ iiij. *Iſto vtatur vt in aliis.*

Pessarium. Puluis. Pessarium. Insessum.

Cons. CXXIII. *Inquirenda in diſpoſitione matricis.*

DIſpoſitio inquirenda pro domina de Vrbino ipſius matricis. Primo an ipſa habeat menſtrua de xxx. diebus in xxx. dies. Si tamẽ diſpoſitio temporis variatur ante circa ſpatium iiij. vel iij. dierum ſi ſunt naturalia rubea purpurea menſtrua & non rubea ignea, debent eſſe ipſa menſtrua naturalia quantitatis ſibi conſuetæ naturalis, priuata humiditatibus albis ſimilibus albumini oui, aut pullo cõtuſo, ſeu lacti, aut aquæ ciſternæ & lauaturæ carnis ſine ſanguine in modum venarum nigrarum eſſe de- E bent, & ſine ſanguine coagulato & proprie nigro non fœtida, ſed ſolum odoris ſanguinis non ſenſatã intenſe calida in exitu ex vulua non fluentia gurgitatibus, ſed leuiter ardorem non inducentia in vuluam pruritum non facientia. Patiens ipſa non debet accidentia ante vel poſt menſtruationem præternaturalia intenſe pati ex menſtruatione naturali. puta dolorẽ intenſum femoris, vel ſuminis vel alchatin, vel partis illius foueatæ, quæ eſt immediate ſupra os caudæ, quod idem eſt ſyncopen vertiginis intẽſam, vomitum febrem intenſam, &c. Si ſentit duritiem in modum pomi ſibi occurrere in aliqua parte ventris, deinde ſatis cito deliteſcere, ſi dum ſedet ſupra rem duram planam, ipſi videtur ſedere ſuper pila ex directo vuluæ collum comprimente. Si ſentit aliquando vapores calidos aſcendentes alchatin per renẽ & ſpinam totam, & collum ad caput in occiput, verticem & ſinciput. Aut ſi ſentit vapores ſimiles aſcendere a parte anteriori a ſumine, vel iliis vel partibus vmbilicalibus ad os ſtomachi, cor, faciem to- F tam, ſinciput & verticem & tandem occiput, ſi in taliſ vaporum aſcenſu rubet aut pallet, ſi patitur ſæpe eructuationem vel ſonitum magnum proprie in ſtomacho.

Cons. CXXIV. *Contra exitum fœtus in mala figura.*

OBſtetrix eleuet ſuper ſpatulas ſuas crura & coxas parturientis, retinendo genua parturientis ſuper ſpatulas parturiente reſupina. Deinde conquaſſet hinc inde ſuauiter coxas, & anum prægnantis & adiuuet reinducere fœtum ſuauiter ad intra: deinde infundat vuluam & totam matricem oleo ſiſamino aut amygdala. dulcium: Deinde dentur medicinæ facile partum facientes deſcriptæ infra *in cap. de difficultate partus.* Nota tamen quod licet fœtus exeat ſecundum figuram, obſtetrix tamen experiatur ipſum extrahere ſuauiter, antequam ipſum introducat. Si vero non G poteſt ipſum extrahere ſuauiter, faciat modo prædicto.

Cons. CXXV. *Contra difficultatem partus.*

R*Ecipe corticum caſſialigneæ* ʒ j. *creci* ℈ ß. *aquæ ſauinæ* ʒ iij. Iſto vtatur quacunque hora difficultatis partus, ſtomacho ieiuno & non ieiuno, tamen melius ieiuno. ¶ Aliud. ♃. *interioris corticis cinamo-* Poti. Alia.

mi ʒ ß. croci. ℈ *ß. miſce & cum ſupraſcripta aqua, vt prius pro eodem, &c.* ¶ Aliud. ℞. *caſtorei* ℈ *j.* A
aſſæ fœtidæ ℈ *ß. miſce & cum ſupraſcripta aqua & eſt vltimum.* ¶ Aliud. ℞. *foliorum althaæ M j. ſeminum*
Pilulæ. *fœnugraci ʒ ß. mellis aquæ iuniperi vel ſauinæ ʒ vj. miſce bulliant in dicta aqua.* ¶ Aliud. ♃. *myrræ* ℈ *ß. caſto-*
rei gra. vj ſtyracis calamitæ an. ℈ *ß. cinamomi ʒ j. ſauinæ ʒ j ß. miſce & conficiantur cum melle & fiant pilulæ*
Peſſarium. *viij. & omnibus iſtis vtatur incipiendo a leuioribus ad fortiora.* ¶ Licinium ſeu peſſarium. ♃. *ruthæ M ß.*
myrræ, radic. ariſtolo. ro. ſaxifragiæ, opoponacis an. ℈ *j cinamomi ʒ j. ellebori al. gran. ij. panis porcini ſeu ar-*
thanitæ ℈ *ß. laudani q. ſ. puluerizanda puluerizentur, deinde omnia ſimul miſce, & cum oleo liliorum albo-*
rum vt ſufficit pro peſſario. Iſtud apponat quacunque hora difficultatis partus ſed prius incipiat ab aliis.

CONS. CXXVI. *Contra aborſum.*

SOluatur cum clyſteri poſito in cap. de præfocatione matricis, & eo vtatur ſtomacho ieiuno ſecun- B
dum neceſſitatem, vngatur os vuluæ cum oleo de lilio, & hoc bis in die ſtomacho ieiuno. ¶ Suppo-
Nodulus. ſitorium. ♃. *galliæ moſchatæ ʒ ß moſchi gra. ß ſpod.* ℈ *j. miſce. contundantur & ligentur in petia, &c.*
Confect. ¶ Confectio. ℞. *diamoſchi ʒ j. Iſtius confectionis aſſumat ʒ ij. ſtomacho ieiuno omni die ſemel ad minus*
Suppoſitorium. *& hoc cum timetur aborſus, ſed in præfocatione matricis non vtatur.* ¶ Suppoſitorium aliud. ℞. *thuris ʒ*
ß. cyperi ℈ *j. contundantur & ligentur in petia vt ſupra & vuluæ imponatur.* ¶ Vnguentum. ℞. *oleorum cy-*
Vnguentum *doniorum, maſticis & myrtillorum an. ʒ ß. olei ſpicæ ʒ ij. pulueris maſticis, myrti, roſarum an. ʒ ß. raſuræ eboris*
℈ *ij gummi arabici* ℈ *j. ceræ q. ſ. miſce & fiat vnguentum.* Iſta vnctione vngatur dorſum vſq; ad nates per
latitudinem palmi ſtomacho ieiuno & hoc tantum dum timetur aborſus.

CONS. CXXVII. *Contra retentionem ſecundinæ.*

R*Ecipe ellebori al. & cum eo prouocetur ſternutatio.* Item aliquoties ipſa ſternutante teneat os clau- C
ſum & nares & ſimiliter ipſa non ſternutãte. Item ſecundina apparente ligetur ad coxam per col-
lum eius. Item obſtetrix immittat manum oleo ſiſamino inunctam, deinde prouocetur ſternuta-
tio. Fiat ſternutatio ſemper tempore quo non deſcendit, ſtomacho ieiuno tam de die, quam de nocte
cum tãta quantitate ellebori albi, quod prouocet ſternutationem trigeſies aut quadrigeſies, ſufficit in-
ſufflando in nares & ad hoc faciendum ſufficit parua quãtitas. Item ſupponatur ſtercoris accipitris ʒ ß.
ſuffumigetur cum ſtercore columbino cum radice ariſto. ro. detur in potu ſtercoris accipitris ℈ j. Nota
quod omnia prouocantia aborſum educunt ſecundinam & omne genus gummi, omne genus ſalis, o-
mnes medicinæ calidæ in 4. quas omnes require. *21. tertij cap. de prouocatione aborſus.* Item ſuffumige-
Suffumigium. tur per embotum cum hac decoctione. ℞. *ruthæ, praſſij, abrotani an. M j olei de lilio ʒ ij miſce omnia ſimul.* D

CONS. CXXVIII. *Contra dolorem matricis.*

Cucurbitulæ. VEntoſæ apponantur amplectentes vmbilicum & reiterentur ad minus bis, ſed qualibet vice per-
mittantur reſidere ſuper loco ad minus per octauam partem horæ. ¶ Enema. ℞. *radicum althea,*
Enema. *M j ſe. fœnugraci & lini & iuniperi an. ʒ ß. florum dauci, chamomillæ & meliloti, matricariæ & ver-*
benæ an. M ß. pinguedinis anatis, olei liliorum al. vitellum oui bullienda bulliant, &c. Iſto vtatur dolore in-
Vnguentũ. ualeſcente vel non ſtomacho ieiuno, & hoc iuxta neceſſitatem, quod retineat ad libitum, ideo non im-
ponat ſal. ¶ Vnctio. ℞. *oleorum liliorum alb. ʒ j. & ſpicæ ʒ ß. & ſiſamini & amygd. amararum ʒ j. miſce.* Iſta
Enema. vnctione, quæ debet eſſe medicina vngatur locus doloris ante & retro ad libitũ. ¶ Enema aliud. ℞. *ſauinæ*
M j. aneti. fœnugraci an quartam partem M j. corticum thuris, cyperi, ſpicæ an ʒ ij radi acori ſe. iuniperi an.
ʒ ß. laudani ʒ ij pinguedinis galliæ ʒ j. olei liliorũ al. ʒ v. vitellum oui j Iſto vtatur cum modis vt ſupra in alio E
non valente. Nota tamen quod factis aliquib. ex ſupraſcriptis medicinis ſiue enematibus ſine ſale iuuan-
Fomentatio. tius erit ſal apponere in alio ſequentium enematum. ¶ Fomentatio. ℞. *radicis althaæ M j ſe fœnugraci &*
lini & iuniperi an. ʒ ß chamomillæ, meliloti, florum aneti an. M j. corticum thuris & ſpicæ & cyperi, radicis a-
cori, maſticis & calami aromatici. galliæ & laudani an. M j. granorum pini ʒ ij ſquinanti, roſmarini an. M j.
Contundantur omnia craſſo modo. deinde miſce & bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſq; ad conſumptio-
Vnguentũ. *nem quartæ partis, & vtatur fomentando totum locum doloris cum ſpongia calida reiterando bis vel ter, &c.*
¶ Vnctio. ℞. *oleorum liliorum al. ʒ j. & ſpicæ, maſticis, aneti an. ʒ ij. laudani ʒ ij croci* ℈ *j adipis anatis ʒ j ceræ*
albæ q. ſ. ſupponantur ſpecies diamoſchi in petia.

CONS. CXXIX. *Contra dolorem matricis a ventoſitate.*

LEnitiuum inteſtinorum & matricis confortatiuum & ventoſitatis reſolutiuum. ♃. *oleorum lil. al.* F
Enema. *chamomillæ an. ʒ. vij vitel. oui nu ij. ſalis communis ʒ ij. miſce pro clyſteri.* ¶ Valens ad idem, ſed effi-
cacius matricis confortatiuum. ♃. *olei liliorum alb. ʒ xv. vitel. oui. num ij. ſalis communis ʒ ij.* ¶ Le-
nitiuum viarum ductuum & facile ſolutiuum. ♃ *caſſiæ cum cãna electæ ʒ iiij. pulpæ ſebeſten ʒ ß. brodij pulli*
Potio. *macri q. ſ. pro potione. Caſſia extrahatur a canna cum dicto brodio. q. ſ. Sebeſten vero bulliat deinde cum eod. m*
brodio q. ſ. deinde ipſius pulpa ab oſſibus ſuis diſſoluatur. Vltimo caſſia & pulpa ſebeſten incorporentur ſimul cũ
Pilulæ. *dicto brodio q. ſ. pro potione miſce.* ¶ Solutiuum facile. ℞. *pilularum de hiera ſimplici* ℈ *ij agarici* ℈ *j ſalis gem-*
mæ zinzib. an. gra j. miſce & cum electuario indo fiant pilulæ vj ¶ Solutiuum facile. ♃. *pulueris ſenæ præpa-*
Potio. *ratæ* ℈ *ij. ſeri caprini q. ſ. miſce & fiat potio.* ¶ Matricis confortatiuũ ℞. *galliæ moſchatæ ʒ ij. ipſa prius contuſa*
craſſo modo ligetur in petia ſubtili & ſupponatur vuluæ &c. extremitate vna fili remanente extra vuluam. G
Peſſarium ¶ Matricis confortatiuum vẽtoſitatis reſolutiuum & doloris eiuſdẽ mitigatiuum. ℞. *ſpecierũ diamar-*
Morſelli. *gariton. ſpecierum diacymini an.* ℈ *j. ſpecierum triaſandalorum ſine camphora an.* ℈ *ß. ſacchari albiſſimi ʒ iiij.*
miſce & cum aqua capillorum veneris & matricariæ an. q. ſ. fiat confectio ſolida in morſellis iij ʒ. pro quolibet.

A **Conſil. CXXX.** *Contra ventoſitatem matricis.*

REcipepiIularum de hiera picra ſeu de hiera magna Gal. compoſitarum ſecundum receptum immediate infraſcriptum ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemmæ ZinZib. an. ʒ j. miſce & cum ſyrupi de calamento q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat v. in aurora ſaltem ſemel in duobus menſibus, ſed non amplius quam vij. quas quidem pilulas aſſumat in vere tantum & authumno & non æſtate nec hyeme. ¶ Pilulæ de hiera picra ſeu de hiera magna Gab. de quibus ſupra fit mentio. *℞. ſpecierum hiera prædicta ʒ j. aloes ſuccotrina electa ʒ j. miſce & cum oxymellis ſimplicis q. ſ. ad incorporandum fiat magdaleon ſeu maſſa pro pilulis conficiendis.* ¶ Confortatiuum & reſolutiuum. ℞. *theriaca debite fermentata ʒ j. aquarũ rutha ʒ j. matricaria ſeu artemiſia ℥ ß. miſce.* Iſtam theriacã aſſumat die immediate ſequenti aſſumtionem pilularum immediate ſupraſcriptarum. Et eam taliter aſſu- Pilulæ.

B mat per x. horas poſt cœnam immediate præcedentem. Et per horas vij. ante prandium immediate ſequens ipſam aſſumtionem. Et interim dormiat ad libitum, ſed non amplius duabus horis ¶ Confortatiuum reſolutiuum & putrefactionis prohibitiuum. ℞. *diacinamomi ʒ ij.* Iſtius confectionis aſſumat ʒ ij. in mane alteruis diebus in vna hebdomada tantum ſinguli menſis hyeme ſeu etiam tempore recẽti: & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiuna horis tribus ad minus. Eductiuum ventoſitatis ſeu expulſiuum eiuſdem. ℞. *ellebori albi pro ſternutatorio.* ¶ Iſtius ellebori inſufflet in nares per vnam horam cum dimidia ante prandium & poſt ventris beneficium. Et eo ſternutatorio taliter vtatur tantum die poſt aſſumtionem quamlibet pilularum ſupraſcriptarum ¶ Confortatiuum & reſolutiuum. ℞. *bdellii ʒ j xylobalſami fructus ʒ ß. oleorum ſpicæ, nardi rutha an ℥ ij. ſeminum xylobalſami ʒ ij. bdellium prius in dictis oleis infundatur, poſtea diſſoluatur & xylobalſamum & ſemina puluerizentur, deinde omnia ſimul miſce. Vltimo* Peſſarium.

C *in hoc liquore petia linea infundatur & vulua imponatur.* Et hoc ſemel in hebdomada tempore frigido, quando a dicto moleſtatur accidente. ¶ Confortatiuum & reſolutiuum vt ſupra. ℞. *rutha. M ij. ſauina M j. florum aneti, chamomilla, meliloti an. M j ß maiorana M j matricaria M ij roſmarini M j ß. caſſialignea ʒ j ſeminum aniſi, ſeniculi, carui, ameos & cymini an ℥ ß. contundantur omnia craſſo modo, deinde ſimul bulliãt in aqua fluuialis quantitate ſufficienti pro cataplaſmate ſaltem colli matricis, vſque ad conſumtionem quarta partis aquæ fiat cataplaſma, fiat medietas recepti.* ¶ Confortatiuum & reſolutiuum vt ſupra. ℞. *decoctionis ſupraſcripta pro cataplaſmate ℥ x. oleorum liliorum al ſpica & aneti an ℥ ij. vitellos ouorum numero ij. pulueris ſacchari ʒ ß. croci ℈ j ſalis communis ʒ iij. In hac decoctione ſedeat dummodo decoctio non veniat ad vmbilicum.* Cataplaſma. Inſeſſus.

Cons. CXXXI. *Contra curſum matricis.*

D Vacuatiuum, ſi corpus eſt repletum primo fiat phlebotomia baſilicæ ex qua extrahantur ℥ vj. ſanguinis tertia hora diei, ſtomacho ieiuno, habito prius ventris beneficio, deinde corpore aliqualiter exercitato, quibus hæc phlebotomia ſuccedat. Matricis confortatiuum virtuti familiare & ipſius confortatiuum ℞ *oleorum liliorum al. ℥ x. amygd. dulcium ℥ iij. ſeminum aniſi puluerum ℈ iij vitellum oui numero j. benedictæ ſimplicis, ſacchari pulueriz ati an. ʒ ß. croci ℈ j. ſalis communis ʒ ij miſce & fiat elyſtere.* Iſtud elyſtere ſuauiter calidum imponi faciat ſtomacho ieiuno die præcedenti diem aſſumtionis ſolutiui immediate infraſcripti, vtatur ſemel in toto ſpatio. xv. dierum. ¶ Solutiuum minoratiuum facile & vſuale. ℞ *pilularum alephanginarum ℈ ij agarici ℈ j. bdellii gra. vj. ſalis gemmæ, zinzib. an. gra. j ſeminum aniſi gra. iij. miſce & cum iulep. violarum q. ſ. ad incorporandum formẽtur pilula vij.* Iſtas pilulas aſſumat in aurora ſaltem ſemel in vere & ſemel in authumno. Et dormiat per vnam horam Enema. Pilula.

E poſt ipſarum aſſumtionem, & ſtet ieiuna horis v. & non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed pro tunc prandeat, & pro prandio in ferculo comedat blites cum boragine petroſelino & feniculo. ¶ Diuerſiuum facile & virtuti familiare valde & vſuale. Fricationes fiant extremorum, crura a genu infra primo fricentur, deinde brachia a cubito infra tempore paruo fricentur ſuauiter cum panno lineo calido in mane prius habito ventris beneficio. Digeſtiuum. ℞. *ſyruporum de eupatorio, de epithymo ℥ ß. oxymel. ſimplicis ℥ j. aquarum abſynthii, matricaria an. ℥ ß. capil. vene. ℥ ij. miſce.* Illud digeſtiuum aſſumat calidum & non tepidum in aurora quatuor diebus continuis. Et poſt ipſius aſſumtionem dormiat ad libitum, ſed non amplius vna hora vel duabus: hoc vero taliter accipiat die ſequenti immediate aſſumtionem ſolutiui minoratiui immediate ſupraſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *pilularum fœtidarum pilularum de benedicta deſcriptarum in recepto immediate infraſcripto, agarici an ℈ j ſalis gemmæ, ZinZib. an. gra. j. ſe-* Potio dig. Pilula.

F *minis aniſi gra. v. miſce & cum electuarii indi q. ſ. ad incorporandum reformentur pilula vij. pro ʒ.* Illius ſolutiui aſſumat tantum ℈ ij. in aurora ſeruatis modis deſcriptis in aſſumtione minoratiui immediate ſupraſcripti. hoc vero ſolutiuum aſſumat die ſequenti iſtas quatuor vices digeſtiui. ¶ Pilulæ de benedicta, de quibus in recepto immediate ſupra eſt mentio facta. ℞ *ſpecierum electuarii de benedicta partem j. aloes ſuccotrina electa partes ij. miſce & cum electuarii indi. q. ſ. ad incorporandum formetur magdaleon pro pilulis ſeruandis, alias formandis.* Diuerſiuum vt ſupra. Exercitetur vel moueatur motu itineratiuo & non deambulatiuo, ita, vt per ipſum fiat anhelitus magnus, velox & frequens aliqualiter reſpectu ſui ſtantis vel ſedentis bis in die naturali. Verum quia ægrum corpus eſt vt natura accidentis exigit, ideo ipſa exercitetur ſpetie exercitii mulicbris, corporis quibuslibet mulieribus proportionabili. ¶ Diuerſiuum efficacius priori & virtuti familiare. ℞. *matricaria M j ß pulegii, calamenti, ſauina an. M ß. florum chamo-* Pilulæ de benedicta. Lotio extremorum.

G *milla, meliloti, nenupharis an. M j. ſeminum iuniperi ℥ iij. bulliant omnia ſimul in aqua fluuialis quantitate ſufficienti pro lotione extremorum vſque ad conſumtionem tertia partis.* Ex hac decoctione ſuauiter calida lauentur & fricentur crura & brachia cum modis & ordinibus deſcriptis in alia lotione ſupraſcripta. Iſta vero lotione vtatur ſaltem duobus diebus ſingula hebdomada vnius menſis. Et ea vti incipiat ſexta

die poſt aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti. ¶ Ventris lenitiuum & matricis mundificatiuum A
ipſiuſque confortatiuum. ℞. *olei liliorum al. ℥ x. ſiſamini ℥ iij. pulueris aniſi ℥ ß. vitellos ouorum nu. ij. croci*
Enema. *℈ ß. ſalis communis ʒ iij. miſce & fiat clyſtere.* Iſtud enema ſibi imponi faciat ſuauiter calidum ſtomacho
ieiuno cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione primi enematis ſupraſcripti. Et hoc vti inci-
piat duobus diebus poſt aſſumtionem ſolutiui immediate ſupraſcripti. ¶ Matricis mundificatiuum effi-
cacius priori immediate & ipſius confortatiuum. ℞. *decoctionis ſupraſcripta pro lotione extremorum ℥ xv.*
Aliud. *in qua bulliant praſſii M j. matricaria M ij. olei liliorum alborum ℥ iiij. ſeminum aniſi pulner. ʒ ij. vitellum*
oui num. j. benedicta ſimplicis ℥ ß. pulueris ſacchari ℥ ß croci ℈ ß. ſalis communis ʒ iij. miſce & fiat clyſtere.
Potio dig. Hoc vtatur cum modis, ſi vult efficacius remedium. ¶ Digeſtiuum vſuale. ♃ *aquarum matricaria, mel-*
liſſa, abſynthii an. ℥ j. ſacchari ʒ ij. ſeminum aniſi pulueratum ʒ j. miſce. Iſtas aquas aſſumat debite calidas & B
non tepidas in aurora cum modis & ordinibus deſcriptis in digeſtiuo ſupraſcripto. has vero aquas aſſu-
Pilula. mat tranſacto menſe poſt aſſumtionem dicti ſolutiui eradicatiui. ¶ Solutiuum vſuale & facile. ℞. *pilula-*
rum infraſcriptarum communium ℈ j. agarici ℈ j. ſalis gēma, Zinzib. an. gran. j. miſce & cum ſyrupi de abſyn-
thio q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad v. die imme-
diate ſequenti diem aſſumtionis quater digeſtiui vſualis immediate in menſe vtatur ad libitum. ¶ Pilulæ
Pilulæ communes. communes, de quibus immediate ſupra fit mentio. ℞. *aloes ſuccotrina electa partes iiij. myrra partes ij.*
croci partem j. miſce & cum oxymellis ſimplicis. q. ſ. ad incorporandum conficiatur magdaleon pro pilulis con-
ficiendis. Prouocatiuum humiditatis matricis ℞. *abſynthii maritimi M j. radicis mercurialis ℥ j. pulueris*
Peſſarium. *aniſi, ſeminum carpobalſami ſeu ligni balſami. an. ℥ j. xylobalſami ſeu ligni balſami ʒ ij. gall a ʒ j. moſchi gra.*
ij. Abſynthium & radix mercurialis contundantur craſſo modo ſolum, vt ſuccus eorum ad ſuperficiem duca- C
tur & ab eis non effluat. Deinde reliqua pulnerizentur, & poſtea omnia ſimul mixta in petia alba linea ſubtili
& rara ligentur, & vulua imponatur. ¶ Confortatiuum membrorum naturalium mittentium & matri-
cis recipientis & proprie ipſorum mittentium. ℞. *trochiſcorum de abſynthio, de rheubarbaro an. ʒ ß. ari-*
ſtologia ʒ j croci. gran j. miſce & cum ſyrupi de abſynthio. q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij. pro ʒ.
Pilula. Iſtarum pilularum aſſumat ſemel in hebdomada a duabus vſque ad iij. ad libitum in mane cum ſurgit:
Et poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiuna horis tribus ad minus. His verò pilulis taliter vti incipiat poſt
aſſumtionem ſolutiui eradicatiui ſupraſcripti, & ipſis taliter vtatur in quatuor hebdomadis continuis.
¶ Confortatiuum matricis & membrorum naturalium & proprie ipſius matricis menſtruaque prouo-
Morſelli. cans & præfocationi matricis obuians. ♃ *ſpecierum diacalamenti ʒ j. aromatici moſchati Meſ. ʒ v. ſacch.*
albiſſimi ʒ iij. miſce & cum aquarum abſynthii & capill. veneris. ana q. ſ. ad conficiendum fiat confectio in
morſellis ij ʒ p quolibet. Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit, duobus dieb. D
in ſingula ſeptimana totius ſpatii xv. dierum tantum. Et poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiuna ad minus
horis tribus. Hac vero confectione taliter vti incipiat tranſactis decem diebus, poſt aſſumtionem com-
pletam pilularum ſupraſcriptarum in ſpatio ineiſis.

CONSIL. CXXXII. *Contra curſum matricis.*

INteſtinorum lenitiuum doloris mitigatiuum & matricis confortatiuum. ℞. *oleorum liliorum*
Enema. *albor. ℥ x. chamomillæ ℥ iij. croci ℈ j. vitellos oui numero ij. ſalis communis ʒ iij. miſce & fiat clyſte-*
re. Iſtud clyſtere ſibi imponat debite calidum ſtomacho ieiuno dolore infeſtante, & quando aubi-
Aliud. *tat dolorem futurum proxime, quo etiam clyſteri vti incipiat xv. diebus ſemel.* ¶ Lenitiuum &c. vt E
ſupra immediate efficacius. ♃ *oleorum liliorum alborum ℥ xij. ſpica ℥ iij. vitellos ouorum num. ij. croci ℈ j.*
ſalis cōmunis ʒ iij. miſce & fiat clyſtere. Iſtud enema ſibi imponi faciat eum modis & ordinibus deſcriptis
Potio. in ſupraſcripto, & hoc ſi efficacius voluerit. ¶ Solutiuum facile. ℞. *caſſia fiſt. ℥ j benedicta ſimplicis ℥ iij.*
aquarum matricaria, ſcolopendria, capill. veneris ana q. ſ. pro potione miſce & fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſ-
ſumat debite calidum & non tepidum in aurora, deinde poſt ipſius aſſumtionem per horam immedia-
te ſurgat: & poſtquam ſurrexerit, ſtet ieiuna tantum trib. horis, & non aſſumat lauatiuum aliquod & in
dicto termino quatuor horarū prandeat, & pro ferculo comedat blites cum boragine & feniculo. Item
carnes laudabiles, vt pullorum perdicum, &c. Hoc vero ſolutiuum taliter ſumat, quando ipſi libuerit
præterquam luna exiſtente in oppoſitione vel combuſtione. ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞. *pilula-*
Pilula. *rum de benedicta compoſitarum ſecundum receptum immediate ſupraſcriptum ℈ j. agarici ℈ j. ſalis gemmæ,*
Zinzib. ana gran. ij. miſce & cum electuaris indi q. ſ. ad incorporandum reformentur pilula v. Iſtarum pilo- F
larum aſſumat iij. in aurora ſingulo menſe tantum ſemel, & cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis
Pilulæ de benedicta. in aſſumtione ſolutiui immediate ſupraſcripti compoſiti ex caſſia, &c. ¶ Pilulæ de benedicta, de qui-
bus immediate ſupra fit mentio. ℞. *tantum ſpecierum de benedicta partem j. aloes ſuccotrinæ electa partes*
ij. miſce & cum electuarii indi q. ſ. ad incorporandum formentur pilula vij. pro ʒ. Matricis confortatiuum.
Peſſarium. ℞. *trochiſcorum de gallia moſchata ʒ j. calamenti ſeminum iuniperi an. ʒ ß. contundantur omnia craſſo mo-*
do, deinde miſce. Iſtam mixtionem in petia ſubtili rara linea imponat, & liget cum filo ipſo remanente lon-
go & vulua imponatur ita tamen quod non tranſeat medietatem colli vulua, in ſero cum vadit dormitum, &
ipſam taliter in nocte retineat tota nocte. Hoc vero medicamine taliter vtatur in ſingula hebdomada.
Vnguentū. ¶ Renum & matricis confortatiuum ♃. *raſura eboris ʒ j. dragaganti, gummi arabici ana ℈ j. ſeminum*
communium maiorum frigidorum ʒ ij. vnguenti Gal. ʒ iij. oleorum maſticis, liliorum alborum ana ʒ ij. boli G
armeni ʒ j ß cera al. q. ſ. pro vnguento molli miſce, & cum modico modici aceti q. ſ. ad penetrandum fiat vn-
guentum molle ad lentum ignem. Iſta vnctione taliter vngantur renes vſque ad os caudæ ieiuno ſto-
macho in mane cum ſurgit duobus diebus in hebdomada. Qua vnctione taliter vtatur poſt aſſum-
tionem

A tionem ſemel ſolutiui ſupraſcripti ex caſſia fiſt. dicta ſimplici, &c. ¶ Stipticatiuum matricis, & amplius
humiditatum eius exſiccatiuum. *℞. pinearum corticis M iij. antimonie lib. j. florum ſquinanti M ij. con-* Peſſarium.
tundantur omnia craſſo modo, deinde ſimul bulliant in vini albi mediocris vinoſitatis & ſaporis aliquan-
tulum agreſtis, & non dulcis. In hac decoctione ſuauiter calida pannus lineus albus infundatur ligatus
cum filio duplo longo, deinde vuluæ intromittatur vſque ad medietatem colli matricis, filo pendente
ab extra, ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu matricis confortatiui deſcripti in recepto
compoſito ex gallia, &c. ¶ Humiditatum matricis exſiccatiuum. *℞ corallorum rubeorum ʒ ij. antimonii* Aliud.
ʒ iij. thaloc. ʒ j ß. terantur mediocriter, deinde in petia linea ſubtili & rara ligata vulua ſupponatur filo ab
extra pendente. ¶ Humiditatum matricis exſiccatiuum & ſtipticatiuum amplius. *℞. ſquinanti florum M* Aliud.
iij. myrti fruc. ℥ j. cyperi radic. M j ß. contundantur omnia craſſo modo, deinde ſimul bulliant in vini nigri
B *media vinoſitatis & saporis, & aliquantulum agreſtis, & non dulcis. In hac decoctione debite calida pan-*
nus lineus infundatur, deinde cum filo ligatus vuluæ imponatur, vſque ad medietatem colli matricis & filo
ad extra vuluam pendente ſeruatis reliquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu ſuppoſitorii compoſiti ex cor-
ticibus pinearum. ¶ Confortatiuum matricis, cordis, cerebri, vt hic ſupra *℞. ſpecierum diambra ʒ j aro-* Morſelli.
matice moſchatæ Meſuæ ʒ ß. ſachari albiſſimi ʒ iij. miſce, & cum aquarum abſynthii, capillorum veneris an. q.
ſ. ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſell iij. ʒ. Iſtius confectionis aſſumat vnū morſellum in mane
cum ſurgit duobus diebus in ſingula hebdomada in ſpatio xv. dierum & poſt ipſius aſſumtionem ſtet
ieiunus ad minus horis trib. hac vero confectione taliter vtatur in aliis 15. diebus immediate ſequentib.
15 dies aſſumtionis confectionis ſupraſcriptæ in alio recepto. ¶ Exſiccantia humiditates matricis ipſam-
que confortantia. *℞. maſticis ʒ ij. thuris ʒ j. radicis tamariſci ʒ j ß. pulueriz entur omnia, deinde ſimul mixta*
C *in petia alba linea ſubtili & rara ligentur.* Illud medicamen imponat vuluæ vſq; ad medietatem colli ma- Peſſar.
tricis, & taliter tota nocte teneat ſaltem ſemel in hebdomada ſingula, præterquam in tempore calido,
hoc vtatur tranſacto menſe poſt aſſumtionem ſolutiui ſupraſcripti.

Exſiccatiuum humiditatum matricis, vt hic ſupra efficacius. *℞. thaloch. ℈ ij antimonis ʒ ij. fructus ber-* Aliud.
beris ʒ j plantaginis ℈ j radic. acetoſæ ʒ ß. ſumach. ℈ j. pulueriZentur, deinde ligentur, vt hic ſupra, hac vta-
tur vt ſupra de aliis, ſi efficacius voluerit medicamen. Exſiccatiuum humiditatum matricis ipſiusque con-
fortatiuum virtuti valde familiare & vſuale. *℞. ſpica nar. ʒ ß. radi. acetoſæ ℈ j piſtentur mediocriter, de-* Aliud.
inde mixta in petia linea alba ſubtili & rara ligentur. Si vero vult medicamen virtuti familiarius, tunc
duabus noctibus in ſingula hebdomada, præterquam tempore calido imponat vuluæ ſeruatis modis di-
ctis in aliis ſupraſcriptis ¶ Exſiccatiuum humiditatum matricis vſuale impregnationem iuuans. *℞. co-* Aliud.
D *aguli leporis ℈ ij. ligetur in petia alba ſubtili rara.* Si vero vult medicamen gratius, quia etiam iuuat ad con-
ceptionem, aut etiam ſi medicamen præcedens permutare vult, tunc hoc vtatur, vt ſupra de aliis. ¶ Ex-
ſiccatiuum humiditatum matricis vſuale. *℞. galliæ moſc. ʒ ß. thuris ʒ vj garyoph. ʒ ij. ſumach. ʒ j moſchi*
quartam partem gra j. vini nigri odoriferi mediæ vinoſitatis. PulueriZentur omnia craſſo modo, deinde bulli-
ant ſimul vſque ad conſumtionem tertiæ partis. Si vero efficacius medicamen voluerit hoc imponat vuluæ
cum modis dictis ſupra in aliis.

CONS. CXXXIII. *Contra ſterilitatem mulieris ex debilitate virtutis conceptiuæ.*

MAtricis confortatiuum. *℞. nepitæ, nucis moſ. matricariæ, mellefolii, adipis anſeris, olei liliorum al-* Peſſarium.
borum, ceræ albæ, herbæ piſtentur, deinde omnia ſimul incorporentur, & fiat peſſarium. Matricis vir-
tutis confortatiuum conceptiuæ. *℞. coaguli leporis butyri, moſchi, miſce & ex his imbibat totum*
E *& ſupponatur poſt menſtruationem.* ¶ Matricis mundificatiuum, maſtiche ſuppoſita mundificat & eſt fa-
miliare. ¶ Mundificatiuum efficacius. *℞ myrræ, ſtyracis liquidæ, baccarum lauri, ireos, croci, olei liliorum* Aliud.
alborum. Contundenda contundantur craſſo modo, deinde ipſa taliter contuſa in dicto oleo liliorum alborum
infundantur, & extracta ab oleo miſceantur cum ſtyrace liquida. Vltimo omnia ſimul in petia linea ſubtili &
rara ligata in vuluam imponantur. ¶ Mundificatiuum matricis *℞. bdellii. hyſſopi, nigellæ, laudani, croci, olei* Aliud.
lilio. al. piſtanda piſtentur, deinde cum dictis laudano & oleo liliorum alborū incorporentur, & fiat peſſarium.
¶ Virtutis generatiuæ & conceptiuæ confortatiuum. *℞ ſeminis bancia, artemiſia, biſtorta ſpica, nuc. moſc.* Pilula.
adipis anatis. Puluerizanda pulverizentur, deinde cum dicta aqua incorporentur, & fiant pilulæ vij. pro ʒ.
¶ Matricis mundificatiuum familiare & virtutis cōceptiuæ confortatiuum. *℞. fœnugraci galliæ moſcha-*
tæ, adipis anatis Piſtanda piſtentur, deinde cum dicto adipe miſceatur, & fiat ſuppoſitorium. ¶ Matricis mun- Suppoſito-
F dificatiuum *℞ folii myrræ, olibani, hordei, croci, adipis anſeris.* ¶ *Piſtanda piſtentur, deinde cum adipe incor-* rium.
porentur, & fiat ſuppoſitorium. ¶ Virtutis conceptiuæ & matricis confortatiuum. *℞. cyperi, ſquinanti, nu-* Inſeſſus.
cum cupreſſi, artemiſiæ, radicum pœoniæ ſeminum iuniperi, corticum pinearum, bulliant omnia ſimul in aqua
fabrorum q. ſ. pro encatiſmate, & fiat encatiſma. ¶ Virtutis conceptiuæ confortatiuum. *℞. nucis moſcatæ,* Peſſarium.
antimonii, galliæ moſcatæ, ſpicæ, ſiſeleos, croci garyophyllorum, moſchi. Contūdenda contundantur craſſo modo,
deinde omnia ſimul in petia linea ſubtili & rara ligata, in vuluam imponātur. ¶ Virtutis generatiuæ & con-
ceptiuæ confortatiuum. *℞ ſpecierum horum trium ſ. diamoſchi dulcis, diambræ, diamargariton, galliæ mo-* Aliud.
ſchatæ, ſiſeleos, ſeminum pœoniæ, raſuræ eboris, xylobalſami, puluerizanda pulverizentur, deinde omnia ſimul
mixta in petia linea ſubtili & rara ligata in vuluam imponantur. Et hic non ponuntur doſes medicinarū.

De paſſionibus iuncturarum & extremitatum.

G CONS. CXXXIV. *Contra podagram a materia mixta.*

SOlutiuum minoratiuum facile. *℞. pilularum de benedicta infraſcriptarum in recepto 2. infraſcripto ʒ* Pilulæ.
ij agarici, myrobalanorum an. ʒ j. ſalis gemmæ, Zinzib. an gra j. miſce, & cum diaphœnicone q. ſ. ad incor- Pilulæ de
porandum formentur pilulæ vij. pro ʒ. Pilulæ de benedicta, de quibus fit mentio immediate ſupra. ℞. benedicta.

ſpecierum de benedicta ℥ j. *aloes ſuccotrina electi* ℥ ij. *miſce, & cum mellis roſati colati q. ſ. ad incorporandum* A
formetur magdaleon pro ipſis pilulis de quibus ſupra. ¶ Digeſtiuum. ℞. *aquarum ſaluia* ℥ j ß. *abſynthii, ci-*
chorea ana ℥ j. *ſachari albiſſimi* ℥ j. ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞. *pilularum ſupraſcriptarum in primo re-*
cepto ℥ ij. *de hermodactylis, Nico.* ℥ j. *miſce, & cum diaphœnicone q. ſ. ad incorporandum reformentur pilu-*
la vij. pro ℥. ¶ Solutiuum vſuale facile. ℞. *pilularum de benedicta ſupraſcriptarum in primo recepto quan-*
titatem a duabus vſque ad quinque ad libitum. ¶ Solutiuum aliud vſuale & facile. ℞. *terebenthina lota ter*
cum aqua plantaginis q. ſ. ad debitam terebenthina lotionem ipſius ℥ ij. ¶ Solutiuum leuiſſimum & confor-
tatiuum omnium membrorum naturalium cerebri & iuncturarum. ℞. *myrobalanum chebulum condi-*
Electuariū *tum* j. ¶ Confortatiuum, vt ſupra. ℞. *ſaluia minutim inciſa & non piſtata, ne ſuccus ab ipſa defluat lib.* ß. *mel-*
lis aliqualiter cocti & optime deſpumati q. ſ. pro dicta ſaluia infuſione & ipſorum parua ebullitione & electua-
rii compoſitione: ſpecierum triaſandalorum ſine camphora, aromatici roſ. deſcriptione Gabrie. an. ℥ iij. *Saluia* B
& mel prius bulliant ſimul modicum ad lentum ignem optime incorporentur & totum redigatur in forma e-
lectuarii. ¶ Confortatiuum iuncturarum. Subtularis fiat vt calceatus debite latus, & non ſtrictus multū,
ne ipſum moleſtet ex pelle canis confecta debite, & portetur. ¶ Mitigatiuum dolorum repercuſſiuum,
confortatiuum & reſolutiuum. Si rubet dolens, tūc liniatur locus idem in principio & augmēto morbi
ex ſolo oleo roſato facto ex oleo omphacino, & in duplici vaſe ſecundum canonem, & cum petia linea
in dicto oleo infuſa idem locus, tunc epithimetur. ¶ Confortatiuum & dolorum mitigatiuum: ℞. *mica*
Emplaſtrū. *panis q. ſ. pro emplaſtro lactis muliebris aut ouis aut capra, aut vacca: ſed melius mulieris, deinde ouis & q. ſ.*
pro debita infuſione mica panis ſupraſcripta. Vitellum oui croci modicum q. ſ. ad aromatizandum, & aliqua-
liter tingendum, miſce & fiat emplaſtrum. ¶ Doloris mitigatiuum, &c. Liniatur locus dolens ex medulla
caſſiæfi. Auic. *ſecundo canone cap proprio de caſſiafi.* ¶ Mitigatiuum, confortatiuum & reſolutiuū. Si vero C
non rubet locus dolens, non vngatur in quatuor primis diebus, ſed poſt quatuor primos dies vngatur
locus tantum ex oleo chamomelino facto in duplici vaſe ſecūdum canonē, & tunc ex eodem oleo cha-
momillæ epithimetur cum petia linea infuſa in dicto oleo. ¶ Mitigatiuum, &c. etiam vt hic ſupra. ℞. *ra-*
Emplaſtrū. *pa, raſa ſeu grattata, quod idem eſt cucurbita præparata, ſimiliter foliorum caulis. De his omnibus tribus ana*
q. ſ. pro emplaſtro axungia porcina, oleorum chamomilla, roſati. De his tribus æqualiter q. ſ. ad impinguandum,
farina fœnugraci q. ſ. ad omnia ſimul incorporandum. Rapa, cucurbita & caules ſimul bulliant parua ebulli-
Aliud. *tione ad lentum ignem. Vltimo reliqua omnia addantur, & fiat emplaſtrum ad lentum ignem.* ¶ Confortati-
uum, &c. ℞. *ouis gallina partes ij farina hordei partem* ß. *De ambobus ſimul q. ſ. pro emplaſtro miſce, & fiat*
Aliud. *emplaſtrum auctoritate Auerr. auct.* ¶ Confortatiuum, &c. ℞. *tritici cocti partes quatuor. florum violarum*
partem j. de ambobus ſimul q. ſ. pro emplaſtro axungia porcina q. ſ. ad incorporādum miſce, & fiat emplaſtrum. D
Venæſectio De phlebotomia vero hic nullam feci mentionem, quia ipſa phlebotomia in podagra non eſt mulien-
Diæta. da, niſi cum valde forti intentione ad hoc. Nam ipſa phlebotomia humores per corpus fluere facit A-
uic. &c. ¶ Coitus eſt ſumme nociuus ¶ Vinum nocet, & proprie vinoſum. Omne etiam vinū album vi-
noſum, & non vinoſum nocet. Frigus loci valde nocet. Repletio nauſeatiua valde nocet. Ponere indi-
geſtum ſuper indigeſtum, itidem nocet, ſeu comedere ſeu bibere ante prioris cibi digeſtionem, quod i-
dem eſt. Bibere ante comeſtionem xv. vel 12. bolorum ad minus nocet. Euitet acetum, res viſcoſas, po-
ma, legumina omnia, & proprie recētia, præter cicera rubea, de quibus aliquando poteſt comedere, car-
nes porcinas, cydonia, dum dubitat dolorem eſſe proximum, & etiam præſentem, non bibat vinū, ſed
ſolum aquam fluuialem coctam cum ſacharo: aut ipſa prius cocta, ſacharum infundatur ad libitum. A-
lio vero tempore quocunq; ſanitatis bibat vinum pauciferum ſeu multum remiſſæ vinoſitatis, quod idem E
eſt, vinum nigrum, & ſit ſtipticum, ſeu habens multum de tortura torcularis, quod idem eſt lymphatum
ex duab. partibus aqua ad minus, & tertia parte ipſius vini ad amplius. Ieiunet duobus diebus in ſingula
hebdomada, videl. die veneris, & die ſabbati, & in prandio non comedat vlterius, quam in aliis dieb. & in
ſero pro collatione comedat prius tres vel quatuor bolos panis: deinde bibat vinum cyathum ad am-
plius dicti vini ſtiptici nigri lymphati, vt ſupra. Non vtatur rebus aperitiuis, nec etiam multum ſtipti-
cis, nec calidis notabiliter, nec frigidis, ſed tamen vtatur rebus remiſſe calidis. ¶ Contra podagram cali-
dam cum aliquali phlegmate, ſed non nimis, ſeu non multum intenſe calidam.

CONS. CXXXV.

Pilula. SOlutiuum. ℞. *pilularum de benedicta infraſcriptarum* ℈ ij. *agarici* ℈ j. *ſalis gemma gran* j. *miſce, &*
cum electuarii ſucci roſati, quantum ſufficit ad incorporandum formetur pilula vij. Iſtarum pilularum F
aſſumat a duabus vſque ad v. ad libitum in aurora, aut per vnam horam ante cœnam ad libitum, ſed
melius eſt in aurora. Et ſi ipſas aſſumat, tunc poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor ad
minus, & v. ad maius. Et eas pilulas taliter aſſumat ſingulo menſe ſemel, præterquam temporibus magni
Pilula de benedicta. caumatis & frigoris, aut in ſingulis 20. diebus ipſas taliter aſſumat, vt hic ante. ¶ Pilulæ de benedicta,
de quibus in recepto immediate ſupraſcripto fit mentio. ℞. *ſpecierum de benedicta electuarii* ℥ j. *aloes ſuc-*
cotrina electa ℥ j. *miſce, & cum mellis roſati colati q. ſ. ad omnia debite incorporandum fiat magdaleon pro pi-*
lulis formandis. ¶ Iuncturarum confortatiuum. Lauet ſibi manus ante, & poſt cibum, & prandium tem-
pore frigido & recenti, & cum vino albo non vinoſo, nec paucifero, ſed tantum mediæ vinoſitatis aut
ſaltem taliter ſibi lauet tantum in altero dictorum ciborum ad libitum cum dicto vino albo, &c. vt hic
ante. Nam vinum nigrum eſt poroſitatum cutis nimis conſtrictiuum, & ita in hoc caſu reſolutionis hu- G
Pilula. morum prohibitiuum. ¶ Confortatiuū iuncturarū, vt ſupra & nodoſitatis ipſarum prohibitiuū ℞. *cera*
albiſſima ℥ iij. *ad amplius terebenthina electa* ℥ ß. *aut magis ſecundū proportionem ſupraſcriptā & cerā, miſce*
omnia & fiat pilula ſatis magna & amplexibilis leuiter a manu ſua. Iſtam pilulā teneat crebro in manu ſua
quacun-

A quacunq; hora diei ad libitum, & proprius ſtomacho ieiuno & proprie temporibus frigido & recenti.

Cons. CXXXVI. *Contra podagram ex materia mixta*

MAteria mixta ex cholera & phlegmate. Minoratiuum ſolutiuum facile. ℞ *pilularum de benedicta infraſcriptarum in infraſcripto recepto ℈ ij. agarici, myrobalanorum chebulorum ana ℈ j. ſalis gemmæ, zinzib. an. gra. j. miſce, & cũ diaphœniconis q. ſ. ad incorporandum formētur pilulæ vij. pro ʒ.* *Pilulæ.*
¶ Pilulæ de benedicta, de quibus immediate ſupra fit mentio. ℞ *ſpecierum de benedicta ʒ j. aloes ſuccotrinæ ʒ ij. miſce, & cum mel. roſati colati q. ſ. ad incorporandum formetur magdaleon pro pilulis de benedicta, de quibus in infraſcripto recepto primo fit mentio.* ¶ Digeſtiuum. ℞ *aquarum ſaluiæ ℥ j ß. abſynthii ℥ j. endiuiæ ℥ ij ſachari albiſſimi ʒ ij. miſce.* ¶ Solutiuum eradicatiuum. ℞ *pilularum ſupraſcriptarum in primo recepto ʒ ß de hermodactylis minorum ℈ j. miſce, & cum diaphœniconis q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ* *Pilulæ de benedicta.* *Potio digeſtiua.* *Pilulæ.*
B *vij. pro ʒ.* Solutiuum vſuale. ℞ *pilularum ſupraſcriptarum in primo recepto ad libitum ℈ j. vel ʒ ß.* ¶ Solutiuum aliud vſuale & facile. ℞ *terebenthinæ lotæ ter vel quater cum aqua plantaginis q. ſ. ad debitam trinam lotionẽ ad libitum ʒ j. vel ij.* ¶ Solutiuum leuiſſimum conſortatiuum. ℞ *myrobalanorum chebulorum conditorum j.* ¶ Confortatiuum, &c. ℞ *ſaluiæ minutim inciſæ & non piſtatæ, ne ſuccus ab ipſa effluat lib. ß. mellis aliqualiter cocti & deſpumati optime q. ſ. pro dicta ſaluia infuſione & ipſarum parua ebullitione. ſpecierum triaſandalorum ʒ iij. aromatici roſati deſcriptione Gabriel ʒ j. Saluia & mel prius ſimul bulliant ad lentum ignem modicũ, & apud eundẽ ignẽ, vt ſupra optime incorporentur. Vltimo dictæ ſpecies addãtur, & totum redigatur in forma electuarii.* ¶ Confortatiuum, vt ſupra. Sotularia fiant lata non ſtricta ex pelle canis confecta debite & apponantur. ¶ Mitigatiuum, &c. Conſortatiuum & reſolutiuum. Vngatur continue locus ex oleo roſato facto in duplici vaſe, ſecundum canonem, ſi rubet locus, perſeuerante ipſo rubore in- *Electuarium.*
C tenſo. Si vero non rubet locus, non vngatur in duobus primis diebus. Sed poſt dictos duos dies primos, vngatur ex oleo chamomelino facto in duplici vaſe. ¶ Vnguentum. ℞ *dialthææ lib. ß. terebenthinæ ℥ iij. olei laurini ℥ iiij. ſe. hircini ℥ ß. maſticis ʒ ij. olei de decoctione vermium terrenorum ru. lib. ß. ceræ q. ſ. pro vnguento, vngatur locus dictus.* *Vnguentũ.*

Cons. CXXXVII. *Contra guttas & dolores earum.*

REcipe *myrobalanorum chebulorum ℥ ij. turbit. ʒ j. zinzibe. ʒ j. petroſelini ℥ ij. ameos domeſtici ℥ ij. ſachari ad põdus omnium puluerizentur & capiantur pro vice ʒ iiij. in aurora cum vino bono calido, & fac aſellare ter vel quater ſuauiter, & iſt medicina ſecura, nec eſt cuſtodia, niſi quod cœna ante aſſumtionem ſit per viij horas vt melius operetur medicina, neque facias puluerem eſſe nimis veterem ad faciendum & prædictarum rerum accipiãtur pondera myrobalanorum 23. & de turbit. 11. & de zinzib. vij.* *Puluis.*
D *& de ſeminibus petroſelini iiij. ſachari albiſ. ʒ j. & tunc erunt ℥ iij.*

Cons. CXXXVIII. *Contra nodoſitatem iuncturarum manus & aliquantulum ſtuporem.*

CEratum. ℞ *mucilaginum althææ, mucilaginum ſeminum lini. fœnugræci ana ℥ ß. pinguedinis gallinæ ℥ j. dragaganti, gummi arabici an. ʒ j. pulparum ſebeſten ℥ j pulueris calamenti ℥ ß. olei liliorum alborum ℥ j. terebinthinæ ℥ ij. ceræ q. ſ. pro cerato miſce, & fiat ceratum.* Iſtud ceratum partibus manuum læſis apponatur, & debite ligetur, & taliter tribus diebus teneatur, deinde ſoluatur, & poſtea reiteretur applicando taliter ſecundum neceſſitatem. Si vero vult vnctionem, minoretur quantitas ceræ, in hoc medicamine apponatur, totum redigatur in formam vnguenti. Et hoc vnguento vngantur loca manuum læſa ſtomacho ieiuno, videlicet per vnam horam ante prandium, & ante cœnam per tantundem, & etiam quando vadit dormitum, & eo taliter vtatur ad libitum temporibus frigido & recenti. *Ceratum.*

E

Cons. CXXXIX. *Contra morbum iſchiadicum.*

Cap. I.

VInum ſit vinoſitatis mediæ, ſed melius pauciſerum, medii coloris ſeu coloris granatæ, ſed melius nigrum, diaphanum ſeu clarum, ſaporis declinantis aliquantiſper ad agreſtem tamen melius medii inter agreſtẽ & dulcẽ ſaporem. Et ſi vult vinũ dulce, dulcoret ipſum cũ ſacharo albiſſimo. Vinũ, & vt hic immediate ſupra ſit ſaluiatum, videl. in quo ipſo muſto ſaluia bullierit tantum naturali ebullitione eiuſdem muſti, aut in quo ſaluia minutim inciſa plurib. dieb. ſteterit, totum hoc iuuat. Non bibat, niſi in prandio, & in cœna ſemper comedat 10. aut 12. bulos antequam bibere incipiat. Lymphet in hyeme vinum mediæ vinoſitatis ex aqua fluuiali, aut etiam cyſternæ parte quarta totius potus. In æſtate vero ex tertia parte. In temporib. autem mediis medio modo vinum pauciſerum non lymphet. Præſtãtiſſi- *Diæta.* *Vinum ſaluiatum.* *Potus.*
F mum aũt potum, & melius quocunq; vino eſt mellicoratum, ſeu aqua mellis ſaluiata. ¶ Comedat tres vel quatuor bolos ſalatæ infraſcriptæ in introitu mẽſe, aliquoties ſaltẽ bis in ſingula hebdomada, & proprie in cœna, præterq̃ tp̃e magni caumatis, in quo tp̃e ipſam ſalatã nõ comedat alumina cum boragine modico roſmarini, & modico mẽthæ ſimul mixtis cum agreſta, & cũ melle, & eſt melius, aut ſi vult tantummodo acetũ, tunc ipſum non ſit acutum & lymphatum ſiue cũ aqua cocta, & non cũ vino: deinde in ipſo ponant ſacharũ cappares cõditos cũ agreſta, aut aceto, & vt hic immediate ſupra. Tp̃e vero magni caumatis comedat ſalatã compoſitã ex quatuor partib. cichoreæ, menthæ & ſaluiæ ana partem ß. mixtis cũ agreſta vel vino granatorũ vel aceto, &c. vt hic ſupra. ¶ Brodetos comedat ex oui vitellis cum pane triturato & brodio ſine caſeo. Et ſi vult caſeum, inter brodetum ponat aliquãdo modicum caſei duri & antiqui. Amygdalata cum vitellis ouorum, & ſine vitellis ouorum ad libitum iuuat. Panata cũ vitellis ouo- *Herba.* *Ferculæ.*
G rum, & ſine vitellis ouorum ad libitũ in brodio cicerũ rubeorũ vel nigrorũ, in quo coctæ ſint aliquæ ex infraſcriptis carnib. laudabilib. facta cum aliquib. granis eorũ, iuuat. Panata facta in brodio caulũ cum aliquib. foliis ipſorũ caulũ ẽt, vt hic ſupra de panata & brodio cicerũ. Et far frumenti cũ amygdalis & vitellis ouorũ, & ſine ipſis ad libitũ in brodio alicuiꝰ carniũ infraſcriptarũ. Blites cũ boragine & brodio car

nium, vt hic aote. Panis coctus in brodio carnium, aut ſaltem infuſus in ipſo. Pultes ex farina aruli cocti A
cu n brodio carnium, vitelli ouorum diſſoluti cum brodio mediæ pinguedinis, deinde cocti cũ brodio
caroium. Porrorum alba debite piſtata & bullita & abiecta prima aqua, deinde optime cocta in brodio
carnium cum modico ſatureiæ & modico menthæ. Radix caulis triturata ſeu minutim inciſa, & nõ pi-
ſtata mixta cum mica panis triturata cum vitellis ouorum & cocta iu brodio carnium. Bugloſſa ſeu lin-
gua bouina minutim inciſa cum modica ſatureiæ ſeu ſatureia ſola iu brodio carniom cocta. Saluia tri-
turata ſeu minutim inciſa & non piſtata, & cum modico roſmarioi & vitellis ouorum cocta in brudio
Carnes. carmium, &c. vt ſupra. ¶ Comedat carnes vituli caſtroni ſeu caſtrati iuuenis non amplius vnius anni, ca-
preti domeſtici, capreoli ſylueſtris, leporini iuuenis, ericii, porcini, & cſt propı ium pullorum, & phaſia-
norum, perdicum, francolinorum, palumborum ſeu pipionum, turturum, turdorum, alaudarũ, auium
paruarum ceſarum ſeu in pratis degentium, paſſeribus duntaxat exceptis, & proprie, quia difficilis ſunt B
digeſtionis. Epata gallinarum, auſerum, limaces cum aromatib. ſeu ſpeciebus infraſcriptis, ſupraſcriptas
caroes in prandio comedat potius elixas, quam aſſatas. In cœna autem potius comedat ipſas aſſatas,
Piſces. quam elixas. ¶ Piſces comedat paruos, petroſos, lucios paruos, temalos, ſtrileos, ſardenas capedanos par-
uos, menolas, barbonos & oratas paruas, paſſeres paruos. Omnes piſces potius comedat frixos, quam e-
Oua. lixos. Vitelli ouotum recentium ſorbilium aut in aqua fractorum ad libiutm, iuuant fritaliæ ex ouis mi-
Caſeus. xtis cum ſaluia, aut cum ſubſcriptis herbis odoriferis. De caſeo duro antiquo poteſt aiquando comede-
Aromata. re, & proprie poſt cibum, ſed noo multum comedat. ¶ Aromata ſeu ſpecies. ℞. *cinamomi electi* ℥ ß. *ga-
ryophilorum* ℥ ß. *Zinzibe.* ʒ j. *croci* ℈ j. *coriandrorum præparatorum* ʒ j. *ſachari albiſſimi* ℥ ij. *pulueriZentur
omnia ſubtiliter, deinde miſce.* Ex his aromatibus aromatizentur fercula ſua & ſaporis ſui, & ſua come-
Sapores. ſtibilia ad libitum ſaltem ter in hebdomada præterquam tempore calido. ¶ Sinapi debite dulcoratum C
cum melle potius quam cum vino cocto, ſapor chamelinus, ſapor factus ex ſerpillo, petroſilino, ſature-
ia, roſmarino, mentha, ſaluia, epata gallinarum & anſerum cocta in aceto non uimis acuto. Piſtanda
piſtentur debite, deinde omnia ſimul iucorporentur. Vltimo totum dulcoretur cum modico mellis
Fructus. apum aut cum melle paſſularum. ¶ Ficus, & proprie ſiccas comedere poteſt, paſſulas paruas, & proprie
nigras: zibebum, phiſticos ſeu piſtachios, amygdalas; grana pini prius infuſi ter in aqua feruenti, de-
inde expreſſa vltimo ſiccata in vmbra. De dactylis vero aliquando comedere poteſt, ſed non multum,
nec ſæpe.

CAP. II. *De Euacuantibus materias communes.*

Enema. EVacuantia materias communes. ℞ *foliorum blitis maluarum ana M j. mercurialis M j ß. florum cha-
momilla, meliloti, aneti M j. ſeminum fœnugraci, carthami, lini ana* ℥ ß. *vitelli oui numero j. caſſiæfiſtulæ* D
℥ j. *benedicta ſimplicis, ſachari roſarum ana* ℥ ß. *olei liliorum alborum* ℥ iij. *chamomilla* ℥ ij. *ſalis commu-
nis* ℥ ij. *herba, flores, ſemina bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aqua pro enemate vſque ad conſumtio-
nem tertia partis aqua, deinde optime exprimantur & colentur, vltimo de tribus cyathis dicta colatura reli-
qua omnia addantur, & fiat clyſtere.* Iſtud enema debite calidum aſſumat bis in duabus primis hebdo-
madis ad minus ſtomacho ieiuno & plus, & minus ſecundum neceſſitatem conſilio Medici curæ aſtan-
Potio ſolutiua. tis. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *caſſiæſi.* ℥ j. *pulpæ ſebeſten* ℥ ß. *mellis paſſularum paruarum nigrarum* ℥ j. *aqua
abſynthii* ℥ j. *ſeri caprini, quantum ſufficit pro potione. Pulpa dictarum ſebeſten diſſoluantur optime cum di-
ctis aqua & ſero caprino, deinde omnia ſimul incorporentur & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite ca-
lidum, & non tepidum in aurora: deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus tantum horis qua-
tuor, & interim nullo modo dormiat, nec aſſumat lauatiuum aliquod ante prandium, ſed in dicto ter- E
mino quatuor horarum prandeat & pro ferculo in prandio comedat blites cum boragine: item carnes
laudabiles, vt pulli, perdicis, hædi ſeu capteti vel ſimiles carnes laudabiles. Hãc vero potionem taliter aſ-
ſumat, vt hic ante habito, tamen clyſteri ante cœnam in ſero præcedenti diem aſſumtionis potionis
eiuſdem.

CAP. III. *De minorantibus materias proprias.*

Vena ſectio PHlebotomia fiat baſilicæ ex manu lateris oppoſiti ſciaticæ, ex qoa extrahantur a quatuot vſque ad vj
℥. ſanguinis & plus, & minus ſecundum vniuerſalẽ repletionem aut particularem ſanguinis vel phle-
gmatis mixti cum ſanguine, idq; fiat conſilio inſignis Medici curæ aſtantis: hæc vero phlebotomia per-
mittaẽ vſq; ad diem ſeptimum incluſiue, ſed iterũ vtatur enemate & potione lenitiua ſupraſcriptis mo-
Potio ſolutiua. dis & ordinib. quibus hic ſupra. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *caſſiæſi.* ℥ j *benedicta ſimplicis* ℥ ij. *rheubarbari e-* F
lecti ℥ j. *aqua ſaluia* ℥ j. *ſeri caprini q. ſ. pro potione miſce, & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat debite cali-
dum, & non tepidum per 8. horas ad minus poſt finem cœnæ mediocris immediate præcedentis, ſed
poſt ipſius aſſumtionẽ ſtet in lecto hora vna cũ dimidia, & iterum dormiat per vnam horam ad minus.
Deinde poſt dictam vnam horam cum dimidia, ſiue dormierit, ſiue non, non vlterius dormiet, & poſt
dicti ſolutiui aſſumtionem ſtet ieiuous horis quinque, & non aſſumat lauatiuum aliquod ante prandiũ,
ſed tantum in dicto terminuo v. horarum praudeat, & in dicto prandio comedat blites cum boragine: i-
tem carnes laudabiles vt pulli, hædi vel ſimiles carnes. Hoc vero ſolutiuum aſſumat tertia die poſt phle-
botomiam ſupraſcriptam & præcedente clyſteri ſupraſcripto in ſero immediate præcedente diem aſ-
Vena ſectio ſumtionis eiuſdem ſolutiui. Iſta phlebotomia fiat ſemel io mane hora tertia ſtomacho ieiuno, fa-
cto tamen ſupraſcripto enemate in die præcedeote ipſam phlebotomiam, & in eodem mane phle- G
botomiæ prius habito ventris beneficio aut naturaliter, aut ex ſuppoſitorio, quæ phlebotomia fiat tñ
ſemel, & non reiteretur, niſi incumbente magna neceſſitate & cõſilio Medici aſtantis, ſed quia vir forte
debilis eſt, dicta phlebotomia fiat, ex qua tantum v ℥. ſanguinis extrahantur, & tamẽ plus & minus con-
ſilio

A ſino Medici curæ aſtantis. Solutiuum vt ſupra. ℞. *pilularum de benedicta ſimplici compoſita ex parte vna ſpecierum benedictæ ſimplicis, & partib. duab. aloes ſuccotrinæ pilularũ de ſerapino, pilularum de hermodactylis minorum an. ℈ j miſce, & cum electuario indo. q. ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. pro ℥* Iſtas pilulas aſſumat in aurora octaua die poſt aſſumtionem dicti ſolutiui immediate, & eas aſſumat cum reliquis modis & ordinib. deſcriptis in aſſumtione dicti ſolutiui immediate anteſcripti, præterq̃ q poſt iſtarum pilularum aſſumtionem ſtet ieiunus horis ſex, & aſſumat lauatiuum in termino quinq; horarum, & proprie lauatiuum per vnam horam, tũc prandeat, vt ſupra. Iſtud vero lauatiuum ſit vj. ℥ aut vnius cyathi aquæ hordei excorticati calidæ & non tepidæ, & ſine ſacharo. ¶ Minoratiuum vt ſupra. Minorentur materia antecedens & coniuncta, & proprie antecedens cũ abſtinentia & exercitio corporeo, vel melius manuali, aut etiam melius amplius fricatione brachiorum ſtomacho ieiuno, & iterum melius ventris
B beneficio præcedente eodem mane. Nam fricatio in ægro exercitio proportionatur.

Pilula.

Cap. IV. *De mitigatione dolorum.*

RECIPE *oleorum liliorum alborum ℥ vj. chamomillæ ℥ iiij. vitellos oui numero ij. caſſiæ f. ℥ j. benedictæ ſimplicis, ſach. an. ℥ ß. croci ℥ ß. ſalis communis ℥ ij. miſce, & fiat clyſtere.* ¶ Mitigatiuum doloris, vt ſupra efficacius priori. ℞. *oleorũ liliorũ albo. ℥ vj ſpicæ, chamomillæ, aneti an. ℥ ij. vitellos oui numero ij. caſſiæ f. ℥ j benedictæ ſimplicis, ſachari rub. ana ℥ ß. croci ℥ ß. ſalis communis ℥ iij. miſce, & fiat clyſtere.* Iſto enemate debite calido vtatur ſingulo die ad minus ſemel ſtomacho ieiuno dolore valde infeſtante. Hoc vero enemate taliter vtatur, ſi ex immediate ſupraſcripto enemate a dolore non debite alleuiatur, & medicamen vult efficacius. Itẽ abſtinentia, exercitio, aut etiam melius fricatione vtatur ſecun-
C dum proportionem ipſorum ad virtutem, ita vt ex ipſis non ſentiat ſe debilitari manifeſte. In omnem tamẽ euentũ ieiunet ad minus ſemel in hebdomada, in quo ieiunio comedat oua, non piſces, nõ caſeũ. Et ſingulo die fricatione vtatur vt hic ante. Mitigatiuum doloris vt ſupra, efficacius priori. ℞. *florũ chamomillæ M j. radicum althææ prius tamẽ abiecto meditullio M ß. ſeminum fœnugraci, lini, chartami an. ℥ ß. croci ℥ j vitellos oui numero ij pinguedinis gallinæ ℥ ij. caſſiæ f. ℥ j. benedictæ ſimplicis, ſacha. rubei an ℥ ß. oleorum liliorum alborum ℥ iij. chamomillæ ℥ ij ſalis communis ℥ iij flores, radices & ſemina ſimul bulliant in ſufficienti quantitate aquæ pro clyſteri vſq; ad conſumtionem tertiæ partis aquæ, deinde optime exprimantur & colentur. Vltimo tribus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere.* ¶ Mitigatiuum doloris vt ſupra. ℞. *furfuris frumenti partes ij. florum chamomillæ partem vnam. De duabus q. ſ. pro ſacculo mixtis, deinde in ſacculo ponantur, & poſtea in ea bulliant modicum, deinde bene exprimantur. Vltimo dictus*
D *ſacculus cum tali mixtura ſuauiter calidus loco ſic dolenti apponatur, & nõ permittatur ſuper loco frigere, nec tepere, ſed cum notabiliter calor ipſius medicaminis minuitur, tũc amoueatur & nouus ſacculus ex ſimili medicamine taliter bullito iterum apponatur, & taliter reiteretur ter vel quater ſecũdum neceſſitatem.* Iſto enemate debite calido vtatur ſingulo die ad minus ſemel ſtomacho ieiuno, dolore valde infeſtante; Si hoc enemate taliter quidem ex immediate ſupraſcripto enemate a dolore non debite alleuiatur & medicamen vult efficacius, hoc vero medicamine ſeu hac fomentatione taliter vtatur, vt hic ante dolore infeſtante, hoc ſolutiuo vtatur, ſi ex immediate ſupraſcripto ſacculo a dolore non debite alleuiatur. ¶ Mitigatiuum dolorum vt ſupra, efficacius priori. ℞. *foliorum chamomillæ, meliloti ana M j. aneti M j ß radicum althææ meditullio. M ß enulæ ſeminum lini, fœnugraci ana ℥ ß. furfuris frumenti pugillum vnum. Contundantur omnia craſſo modo. Deinde miſce, & in ſacculo ponantur, & bulliant, & loco dolen-*
E *ti ſic calida apponantur & reiterantur taliter, vt ſupra in ſacculo immediate ſupraſcripto.* ¶ Mitigatiuum vt ſupra efficacius priori ℞. *iriæ, ſtœchados, ſaluiæ ana M ß. abſynthii M j florum chamomillæ, meliloti, aneti ana M ß. radicum althææ abiecto meditullio M ß. enulæ ſeminum lini, fœnugraci ana ℥ ß. furfuris frumenti pugillum vnum. Contundantur omnia craſſo modo, deinde mixtis in ſacculo ponantur & bulliant, & loco dolenti calida apponantur & reiterantur, vt ſupra in ſacculo immediate anteſcripto.*

Enema. Aliud. Aliud. Sacculi. Alii. Alii.

Cap. V. *De diuertentibus.*

RECIPE *pilularum de benedicta, de rheubarbaro, de hiera ſimplici ana ℈ j. miſce. Et cum ſyrupo de eupatorio, quantum ſufficit ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro ℥.* Hoc ſolutiuo vtatur, ſi ex ſu-
F praſcripto ſacculo a dolore non debite alleuiatur, vt medicamen vult efficacius. Iſtarum pilularum aſſumat a. ℈ j. vſque ad ℥ ß. ad libitum, & hoc ſemel in media hebdomada ad minus ſemel in duabus hebdomadis: quas pilulas aſſumat in aurora, & cum reliquis modis deſcriptis & ordinibus in ſupraſcriptis ſolutiuis, præterquam poſt dictarum pilularum aſſumtionem ſtet ieiunus ſolum horis 5. & non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed in dicto termino horarum quinque tantummodo prandeat, vt ſupra in aliis ſolutiuis. ¶ Solutiuum diuerſiuum, vt ſupra. ℞. *pulueris folliculorum ſenæ ℥ j. myrobalanorum chebulorum ℥ j ß. ſyru. de abſynthio ℥ j ß. aquæ iuniperi q. ſ. pro potione miſce, & fiat potio.* Si vero infuſio iſtorum ſolutiuorum ſenæ & myrobalanorum dictorum eſt ſibi gratior dicta ſubſtantia eorum, tũc ipſa ſolutiua infundãtur dicta in aqua iuniperi, ita tamen, vt ipſa infuſione duplicent ſenæ & myrobalani dicti. Iſta potione vtatur cum modis & ordinibus deſcriptis in pilulis immediate anteſcriptis. Qua
G potione tantummodo vtatur, quando ipſis pilulis vſus eſt quinquies aut ſexies, vt natura eiſdem pilulis. Nam ab eo, quod aſſuetum eſt, natura non patitur. Et etiam eadem potione vtatur cum modis & ordinibus, vt ſupra in caſu, quod potio ipſa ſit gratior ipſis pilulis immediate ſupraſcriptis. ¶ Solutiuum diuerſiuum, vt ſupra. ℞. *folliculorũ ſenæ ℥ ß. myrobalanorũ chebulorum ℥ j ß. miſce, & cum ſyrupo de abſyn-*

Pilula. Potio ſolutiua. Pilula.

thio q.ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. pro ʒ. Iſtis pilulis vtatur cum modis & ordinibus deſcri- A
ptis in potione immediate ſupraſcripta. Quibus pilulis taliter vti incipiat, poſtquam pilulis immediate
Vomitiuũ. ſupraſcriptis quinquies vel ſexies vſus fuerit, vt ſupra. ¶ Diuerſiuum, vt ſupra, & eſt proprium. Vomitus prouocetur eum hoc vomitiuo facili. ℞. *aquæ tepidæ decoctionis raphani, ſeminum aneti partes iiij. olei oliuarum maturarum acuti odoris & guſtus partes ij. aceti acuti partem j. miſce. & fiat vomitiuum.* Iſto vomitiuo tantum tepido, & nõ calido, nec frigido vtatur omni hebdomada duob. dieb. in mane ſtomacho ieiuno & ſpatio vnius menſis tantum & dolore notabiliter infeſtante. Dolore vero nõ præſente, ſed cum timet veriſimiliter ipſam ſciaticam futuram, tunc ipſo eodem vomitiuo vtatur, vt hic immediate infra, videlicet, primo prandeat notabiliter & ſtomachum copioſe repleat ex diuerſis cibariis viſcoſis, inciſiuis, ſubtiliatiuis, abſterſiuis, videl. alsganis liquidis ſeu rapis, piſcibus ſalitis, cępis cum aceto, aromatibus ſeu ſpeciebus communib. & capparibus ſalitis & piſcibus non ſalitis, deinde per horam vnam cũ dimi- B
dia, aut per duas horas ad amplius poſt dictum prandium aſſumat præſcriptum vomitiuum tepidum tantum, & non calidum, nec frigidum vt ſupra, & magnæ quantitatis, vt duorum cyathorum ad minus, & ſi vomuerit, bene quidem: ſin minus, iterato aſſumat, vt ante dictum eſt, deinde pennam intinctam oleo oliuarum horridi guſtus & odoris ponat intra os per œſophagum ſurſum & deorſum agitando, & tunc ipſe vomet. ¶ Diuerſiuũ, vt ſupra. Fricentur tantum brachia ab humero infra vſque ad manus incluſiue ſtomacho ieiuno cum panno leuiter calido. ¶ Diuerſiuum vt ſupra, lauentur tantum brachia ab humero vſque ad manus incluſiue ſtomacho ieiuno cum hac decoctione calida. ℞. *florum chamomillæ M j. ſaluiæ, roſmarini, ſtœchados ana M ß. florum lauri M j. radicis cicorii, ſeminum iuniperi ana ℥ j. Contundantur omnia craſſo modo, deinde ſimul bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem quartæ* C
partis aquæ.

Cap. VI *De digerentibus.*

R*Ecipe ſyrupi de eupato. ℥ j. mellis roſ. colati ℥ ß. pulueris ariſtolo. ʒ ß. aquæ ſaluiæ ℥ ij. iuniperi ℥ j miſce.* Iſtũ ſyrupum debite calidum aſſumat, & non tepidum in aurora, & ad minus per nouem horas poſt cœnam immediate præcedentem, deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor ad minus, & iterum dormiat ad libitum, & prius dormiat ſuper latere dextro, ſi poteſt, & ſiue ſuper dextro, ſiue ſuper ſiniſtro latere dormiat iuxta poſſe: deinde prandeat, quem ſyrupum taliter aſſumat ſex diebus continuis in ipſa aurora. Ipſo vero ſyrupo taliter aſſumto ſexies, vt hic, tunc alio die aſſumat in aurora ſolutiuum infraſcriptum in infraſcripto alio capitulo ſolutiuorũ, videl. pilulas infraſcriptas in eodem capite compoſitas ex pilulis iuuamenti ſeu proficui, & lapidia de lapide armeno, & ex agarico, &c. vt ibi infra eodem
Syrupus. cap. alio. ¶ Digeſtiuum, vt ſupra ℞. *ſyruporum de calamento, de ſtœchade, mellis ro. colati an. ℥ j ſe. ruthæ, ſiccæ. petii an. ℈ ß aquarum ſaluiæ ℥ ij iuniperi ℥ j miſce.* Quia materia ſciaticæ debet paulatim egeri, & paulatim euacuari, ideo non debet Medicus vti medicinis fortibus ſorma, & ipſarum reiteratione pluries, ſed debilius earum quantitate. Ideo factis primis digeſtione & euacuatione, vt hic ſupra immediate, tũc tranſactis octo diebus poſt ipſas primas digeſtionem & euacuationem, diebus natura quieſcat a digeſtione & euacuatione artificialibus. Poſtea nona die accipiat iſtum ſyrupum calidum in aurora cũ modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ſyrupi immediate ſupraſcripti. Aſſumto hoc digeſtiuo ſexies, ſeptimo die aſſumat ſolutiuũ infraſcriptum in alio cap. ſolutiuorũ, videl. pilulas compoſitas ex pilulis de
Pilula. hermodactylis & pilulis fœtidis, &c. vt hic infra in eodem alio cap. ¶ Digeſtiuum, vt ſupra. ℞. *gentianæ ℈ ß. chamedreos ℈ j. radicum ariſto. ro. ſeminum ruthæ ana ℈ j. ſauinæ ʒ j. pulueris ſachari ℈ j. puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde cum ſucci ſaluiæ q.ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro ʒ. vltimo in vmbra* E
exſiccentur factis ſecundis digeſtione & euacuatione, vt hic ſupra immediate & tranſacto vno menſe cum dimidio poſt ipſas pilulas ſecundas digeſtionem & euacuationem, quo tempore natura quieſcat, vt hic ſupra. Tũc ſingulis 20. diebus aſſumat iſtarum pilularum ʒ ß. quatuor diebus continuis in aurora, & cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione ſyrupi ſupraſcripti; tranſactis autem quatuor diebus continuis quinta die aſſumat ſolutiuum infraſcriptum in dicto alio cap. ſolutiuorum, videl. hieram Hermetis aut pilulas compoſitas ex ſpeciebus dictæ hieræ, vt hic infra eodem cap. ſeptimo ¶ Digeſtiuum, vt ſupra.
Alia. ℞. *foliorum alcheiri, rubeæ ſeu foliorum rubeorum, quod idem eſt ℥ j garyophyllorum ℈ j. myrræ ʒ ß pæoniæ ʒ j. ſe. aneti ℈ ij. polii ʒ j. radicum vtriuſque ariſto. an. ℈ j pulueris ſachari ʒ ß. Puluerizentur omnia ſubtiliter, deinde cum ſucco ſaluiæ q.ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro ʒ Vltimo in vmbra exſiccentur.* Factis tribus digeſtione & euacuatione, vt hic ſupra immediate & tranſacto vno menſe poſt ipſas tres, dige- F
ſtionem & euacuationem, quo tempore natura quieſcat, vt ſupra, tunc ſingulo menſe tantum ſemel aſſumat iſtarum pilularum ʒ ß. vel ℈ ij. ad maius quatuor diebus continuis in aurora cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate anteſcriptarum. Tranſactis vero quatuor diebus dictis, quinta die aſſumat ſolutiuum infraſcriptum immediate in infraſcripto alio cap. ſolutiuorum, videlicet hieram Ruffæ, &c. aut pilulas compoſitas ex ſpeciebus dictæ hieræ, vt hic infra eodem cap. ſe-
Potio. ptimo. ¶ Digeſtiuum, vt ſupra. ℞. *pulueris ſauinæ ſiccæ ʒ ß. ſaluiæ ℥ ij. aquæ mellis ℥ j miſce.* Factis quartis, digeſtione & euacuatione, vt hic ſupra & tranſactis menſibus duobus cum dimidio poſt ipſas quartas, digeſtionem & euacuationem, quo tempore natura quieſcat. Et ante tunc ſingulo menſe aſſumat hoc digeſtiuum in aurora quatuor diebus continuis cum modis & ordinibus deſcriptis. Tranſactis vero dictis quatuor diebus, quinta die aſſumat ſolutiuum infraſcriptum in infraſcri- G
pto ſeptimo capite ſolutiuorum, videlicet pilulas factas ex zinzibere, pipere, agarico, medulla
Pilula. carthami, &c. vt ibi infra in eodem capite ſeptimo. ¶ Digeſtiuum, vt ſupra. ℞. *cinamomi ℈ ij. folii indi, garyoph. ana ℈ j foliorum alcheiri, violarum rubearum, quod idem eſt ʒ ß. radicum ariſto. ro. ℈ ij.*

A ℈ ij *chamedries, chamepythe, gentiana an.* ℈ *j. ſeminum rutha* ʒ ß. *pulueris ſachari* ʒ *j. Puluerizentur omnia ſubtiliter. deinde cum ſucci ſaluiæ. q.ſ. ad incorporandum, &c. fiant pilulæ &c. vt ſupra.* Factis quintis digeſtione & euacuatione vt hic immediate ſupra, & tranſactis tribus menſibus poſt ipſas quintas digeſtionem & euacuationem, quo tempore natura quieſcat, vt ſupra, tunc iſtarum pilularum ſingulis trib. diebus continuis cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarum. Tranſactis vero quatuor diebus, quinta die aſſumat ſolutiuum infraſcriptum, vt immediate infraſcripto 7. capit. ſolutiuorum, videlicet pilulas factas ex cinnamomo, carineo, zinzib. hermodactylis & aloe, &c. vt ibi infra eodem cap. 7.

CAP. VII. *De eradicatiue euacuantibus.*

R*Ecipe pilularum iuuamenti ſeu proficui, quod idem eſt deſcriptione Auic. quinte canone ſcia. Primæ tractatu nono (& ſunt ad dolorem ſciaticæ medicamen proprium, vt ibi) Pilularum de lapide armeno, agarici an.* ℈ *i. ſalis gemmæ, zinzib. an* ℥ *j. miſce & cum electuarii indi q.ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat 7. die poſt completam aſſumtionem ſexties ſyrupi ſupraſcripti in capit. 6. immediate ſupraſcripto mixti ſeu compoſiti ex ſyrup. de euaporatorio, melle roſ. colata & puluere ariſto. ro. &c. vt ibi ſupra. Has vero pilulas aſſumat non minus 7. horis, nec amplius 8. poſt cœnam immediate præcedentem ipſam aſſumtionem pilularum. Deinde poſt earundem aſſumtionem immediate ſtet in lecto per vnam horam cum dimidia, & iterum dormiat a media hora, vſque ad vnam horam tantum & non plus. Tranſacta vero dicta hora cum dimidia, ſiue in ipſa dormierit, ſiue nõ dormierit, non vlterius dormiat, & ſtet ieiunus horis 5. poſt earundem pilularum aſſumtionem, & in termino dictarum 5. horarum pro lauatiuo aſſumat vnum cyathum aquæ hordei excorticati calidæ & non tepidæ & ſine ſacharo. Deinde per horam vnam poſt dicti lauatiui aſſumtionem prandeat, & in prandio pro ferculo comedat blites cum boragine. Item carnes laudabiles, vt pullorum perdicum & ſimiles carnes laudabiles: & hoc ſi dictum ſolutiuum, ſeu dictæ pilulæ complete ſoluerint, aut ſaltem medie ſoluerint. Si aut nihil aut parum ſoluerint, tunc non aſſumat lauatiuum aliquod, ſed tantum in dicto termino, 5 horarũ prandeat, vt ſupra. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞ *pilularum de hermodactylis fœtidarum, agarici an.* ℈ *j. ſalis gemmæ. zinzib. an.* ℥ *j. miſce & cum electuarii indi. q.ſ. ad incorporandũ formentur pilulæ vij pro* ʒ. Iſtas pilulas aſſumat 7. die poſt cõpletam aſſumtionẽ ſyrupi ſexies cõpoſiti ſeu mixti ex ſyrupo de ſtœchade, de calamento, melle roſ. &c. vt immediate ſupra c. 6. continetur. Has vero pilulas accipiat cum modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarum in iſto 7. capit. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *hiera Hermetis* ʒ *iij. Aut.* ℞. *pilularum factarum ex vna parte ſpecierum dictæ hiera, & partibus duab. aloes ſuccotrina mixtis* ℈ *ij. agarici* ℈ *j. ſalis gemmæ, zinzib. an.* ℥ *j. miſce & cum electuarii indi q.ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtam hieram aut iſtas pilulas ad libitum aſſumat 5. die poſt completam aſſumtionem quatuor pilularum non ſolutiuarum, ſed digeſtiuarũ compoſitarum ex gentiana, chamedry, ariſto. ro. &c. deſcriptarum immediate ſupraſcripto cap. 6. Has vero pilulas aut hieram ad libitum aſſumat cũ reliquis modis & ordinib. deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarum ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *hiera Ruffi.* ʒ *iij. aut* ℞ *pilul. compoſitarũ ex ſpecib. dictæ hieræ, & duple aloes ſuccotrina* ℈ *ij. agar.* ℈ *ij. ſalis gẽmæ, zinzib. an.* ℥ *j. miſce, & cũ electuario indo, &c. formẽtur pilulæ vij. vt ſupra immediate.* Iſtam hierã, aut iſtas pilulas ad libitum aſſumat 5. die poſt aſſumtionem iiij. pilularum non ſolutiuarum, ſed digeſtiuarum compoſitarum & floribus alcheiri garyophil. myrrha, &c. deſcriptarum immediate ſupraſcripto 6. cap. Has vero pilulas aut hieram ad libitum aſſumat cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarum. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *zinziberis, piperis an.* ℈ *vj. agarici, medullæ carthami an.* ℈ *j. radicis pedis corvini* ʒ *j. ſalis gemmæ* ℥ *j. miſce & cum ſucco ſaluiæ reformentur pilulæ vt ante.* Iſtas pilulas aſſumat 5. die poſt completam aſſumtionem quarti digeſtiui ſupraſcripti compoſiti ex puluere ſauinæ, aquis ſaluiæ & melle deſcripti immediate ſupraſcripto cap. 6. Has vero pilulas aſſumat cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarũ. ¶ Solutiuum, vt ſupra. ℞. *cymini carmeni, zinzib. an.* ℥ *iij. hermodactylorum* ʒ ß. *aloes ſuccotrina, agarici an.* ℈ *j ſalis gemmæ* ℥ *j. miſce & cum ſucci aneti q.ſ. ad incorperandum formentur pilulæ vij. pro* ʒ. & eſt proprium medicamen ad hoc. Iſtas pilulas aſſumat 5. die poſt completam aſſumtionem quatuor pilularum ſupraſcriptarum cõpoſitarum ex cinamomo, folio indo, garyoph &c. vt ſupra deſcripta, & etiã immediate 6. ca. ſupraſcripto. Has vero pilulas aſſumat

F cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione pilularum ſupraſcriptarum. ¶ Euacuantia, vt ſupra. Phlebotomia fiat primo venæ, quæ eſt inter digitum minimum & ſecundum ſibi immediatum pedis lateris ſic dolentis, ex qua ʒ iij. ſanguinis extrahantur. Hæc vero phebotomia fiat poſt prandium, & non citius 6 horis nec tardius 7 horis poſt ipſum prandium & ventris beneficio præcedente naturaliter vel artificialiter cum enemate, vel ſuppoſitorio prope phlebotomiam ante ipſam per horam, aut ſaltem eadem die in mane vel poſt prandium & lunam non exſiſtente in combuſtione vel oppoſitione, & virtute eius ægri ad hoc conſtante, & nullo alio oppoſito ipſius phlebotomiæ amplius, vel æque indicante, quam dolor ſic ipſam phlebotomiam indicet. Completis duabus primis euacuationibus ordinariis ſupraſcriptis, vel prima euacuatione ordinata integrata ex ſuis totidem minoratiuo, digeſtiuo & eradicatiuo ſecundis ſupraſcriptis. Tunc per 8. dies poſt completas dictas duas ordinarias euacuatio-

G nes phlebotomia hæc fiat, vt hic ante ſcribitur. Phlebotomia alia ſecũdo fiat ſciaticæ venæ pedis lateris, videlicet ſi dolor eſt in parte ſylueſtri, ſic dolentis ſeu verſus extra, tunc phlebotomia fiat venæ ſciaticæ, quæ eſt in parte ſylueſtri pedis ſic dolentis, ex qua extrahantur iiij ʒ. ſanguinis. Si vero dolor ſit in parte domeſtica, ſic ſeu verſus intra, tunc phlebotomia fiat venæ ſaphenæ, quæ eſt in parte domeſtica pedis lateris, ſic dolentis, ex qua extrahantur iiij ʒ. ſanguinis, vt ante. Hæc phlebotomia fiat poſt prandium ſe-

Pilula. (B) — *Alia ſolutiua.* (C) — *Alia.* (D) — *Alia.* — *Pilula ſolutiua.* (E) — *Alia.* — *Vena ſciat.* (F)

LL

quenti die im̃ediate poſt phlebotomiã im̃ediate anteſcriptam, ex qua extrahantur iiij ℥ ſanguinis, & eadem hora fiat, & cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in ipſa phlebotomia immediate præcedẽti. ¶ Si vero ſupraſcriptæ duæ phlebotomiæ nõ iuuant ſufficienter, aut phlebotomia venæ digiti minimi, & venæ ſciaticæ vel ſiphenæ dictorum, vt ſupra: Tunc phlebotomia curuaturæ poplitis lateris ſic dolentis fiat, ex qua iiij ℥ ſanguinis extrahant. Et hæc phlebotomia melior eſt ſupraſcriptis phlebotomiis. Quę phlebotomia curuaturę poplitis taliter fiat, ſi dolor ſit in parte domeſtica, ſiue in ſylueſtri. Hæc phlebotomia curuaturæ poplitis, vt hic ante per 6. dies poſt phlebotomiam ſecundam immediate præcedentem, & poſt prandium eadem hora, & cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in ipſa phlebotomia immediate præcedenti. A

Cap. VIII. *De euacuantibus per vrinam.*

Decoctio. [V]tatur leuibus prouocatiuis per vrinam calidis, ſed remiſſe calidis, videlicet *radicibus petroſ. fenic. an. M ß. aſſaragi bruſci an. M j. ciceribus rub ℔ j Cicera leuiſſime lauentur ſolum, vt puluis ab ipſis deponatur, & nullo modo fricentur. Radices vero ſolum leuiter lauentur, vt terra ab ipſis abiiciatur, fricenturque cum manibus medio modo ita vt terra ab ipſis abiiciatur & nullo modo radantur, vel raſpantur, vel raſchentur quod idem eſt cum aliqua re dura, ne virtus corticum a ciceribus, nec a radicibus abiiciatur, & poſtea radices dictæ ſcindantur in plures partes ſecundum craſſitiem ipſarum. deinde cicera & radices ipſa ſimul ponantur per viginti quatuor horas in infuſione aq. tepidæ quantitatis ſufficientis pro debita mollificatione, & leui decoctione dictorum ciceru m, deinde in dicto termino 24. horarum bulliant omnia ſimul quouſq; aqua macrum colorem a ciceribus & radicibus incipiat & cicera ipſa ſolum mediocriter ſeu medio modo decoquuntur, ita vt ipſa adhuc remaneãt dura & non integre ſit decoctio, deinde radices & cicera ab ipſa decoctione extracta in eadem decoctione optime exprimantur, vlt imo tota decoctio coletur & vitreo reſeruetur ℞ iſtius decoctionis ℥ v. ſachari albiſſimi ℥ j. miſce.* ¶ Prouocatiuũ vt ſupra. Vtatur capparib. conditis cum aceti non acuti & vini non vinoſi partibus æqualibus, & modico pulueris cinamomi q. ſ. dato ad maſticandum. Iſtis capparib. vtatur ſemel in die alternis dieb. in ſpacio vnius menſis. Iſtam decoctionem aſſumat in aurora debite calidam & non tepidam dieb. alternis. Sed vna die aſſumat & alia die non aſſumat in ſpatio 15. dierum. Et poſt ipſius aſſumptionem ſtet ieiunus ad minus horis tribus, & interim dormiat ad libitum, dummodo non dormiat amplius duab. horis Quo prouocatiuo ſeu decoctione dictæ vtí incipiat, & per dies 8 poſt dictam vel dictas phlebotomiã vel phlebotomias ſiue vnam ſiue plures phlebotomias fecerit vt ſupra. Deinde poſt dictum ſpatium 15. dierum, tunc duobus diebus in hebdomada taliter vtatur dicta decoctione in aurora cum reliquis modis & ordinibus hic deſcriptis, & hoc in ſpatio vnius menſis. B C

Cap. IX *De euaporantibus.*

Enema. [R]ecipe ol. lil. alb. ℥ viij. olei cheiri, ſpicæ, chamom. an. ℥ ij. pinguedinis anatis ℥ j ß. vitellos oui num. ij caſſiæ fiſt. ℥ j benedictæ ſimplicis, ſach. an. ℥ ß. croci ʒ ß. ſalis communis ʒ ij miſce & fiat clyſtere. Iſtud enema ſibi imponatur debite calidum ſtomacho ieiuno, & proprius ante cœnam per vnam horam alternis diebus in hebdomada videlicet vna die aſſumat, & alia die non aſſumat in ſpatio 15. dierum. Et plus & minus ſecundum neceſſitatem & conſilio inſignis Medici curæ aſtantis. ¶ Euaporatiuum, vt ſupra ℞ *flor. aneti. M j. chamom. meliloti an M ß. ſatureia, ſauina an. M j. chamedreos M ß. rad. cum ariſto. ro. medul. carthami, nucleorum perſicorum mundatorũ an ℥ ß. vitellum oui j croci ʒ ß. pinguedinis anatis ℥ j. ol. lil. alb. ℥ iiij. ſpicæ, cheiri an. ℥ j. ſachari albiſſimi ℥ ß. ſalis communis ʒ ij. Flores, herbæ & radices, medulla & nuclei contuſi craſſo modo bulliant ſimul in ſufficienti quantitate aquæ pluuialis vel ciſternæ pro decoctione & clyſteris vſque ad conſumptionem medietatis aquæ, deinde exprimantur & colentur. Vltimo duobus cyathis dictæ colaturæ reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere* Iſtud enema debite calidum ſibi imponatur ſtomacho ieiuno, & proprius ante cœnam per vnam horam alternis dieb. in hebdomada, videlicet vna die aſſumat, & alia die non aſſumat in ſpatio 15. dierum & plus & minus ſecundũ neceſſitatem, &c. vt ſupra. Hoc vero enemate taliter vti incipiat, & vtatur poſt completum vſum in ſpatio 15. dierũ enematis im̃ediate anteſcripti. ¶ Euaporatiuũ, vt ſupr ℞ *rutha ſicca, ſauinæ an M j. radicũ vtriuſq; ariſt. an. M ß hyſſopi ſicci M ij calam. M j ß aq. pluuialis ſeu ciſternã q. ſ. pro decoctione fomentationis, miſce & bulliant vſq; ad conſumptione 3. part. aq. ℞ ſpongias duas latas debite amplectẽtes ſitum ſeu locũ doloroſum. In hac decoctione ſuauiter calida infundatur ſpongia anteſcripta. Deinde optime exprimatur & expreſſa panno lineo ſubtili & raro inuoluta taliter calida, ſic dolenti apponatur, & tandiu ſuper loco retineatur quãdiu manet mediocre calida, & cum tepere incipit immediate a loco auferatur, ita vt ſuper loco non tepeat, nec frigeat: deinde alia ſpongia taliter infuſa & expreſſa & calida vt prima, eidem loco apponatur, & taliter dimittatur & auferatur, &c. vt prima ſpongia, & ita tertia vice alia taliter reiteretur, aut non reiteretur ſecundum neceſſitatem, deinde locus optime exiccetur cum panno ſuauiter calido. Vltimo alius pannus ſuauiter calidus ſuper locũ apponatur & reuereatur.* Et ea fomentatione vtatur ſingulo die bis ſtomacho ieiuno, videlicet ante prandium & ante cœnam, quatuor diebus continuis, & amplius & minus ſecundum neceſſitatem conſilio inſignis Medici curæ aſtantis ¶ Euaporatiuum, vt ſupra. ℞. *medicinas omnes immediate ſupraſcriptas in euaporatorio immediate ſupraſcripto, & florum chamomillæ, meliloti an. M ß. aneti, ſatureiæ, chamedreos chamæp. an. M j pulegii. polii, aſari, calamenti, hypericon. an. M ß. ſeminum aniſi, feniculi, iuniperi, carthami an. ℥ ß. ſaluiæ M ij aquæ fluuialis, aut etiam pluuialis & melius, quantum ſufficit ad decoquendum ſupraſcripta pro fomentatione. Contundantur omnia craſſo modo, deinde bulliant ſimul vſque ad conſumptionem tertiæ partis aquæ In hac decoctione ſuauiter calida infundatur ſpongia, &c. deinde loco dolenti ſic apponantur. &c. cum reliquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu fomentationis immediate ſupraſcriptæ.* Hac vero fomentatione taliter vtatur, ſi ex ipſa prima fomentatione immediate ſupraſcripta non alleuiatur. ¶ Euaporatiuum, vt ſupra. ℞. *opopenacis ʒ iij. hyſſopi ſicca M ß. radi. ariſtoro. ℥ ß.* D E F G

Aliud. (margin, beside "15. dierum. Et plus & minus…")

Fomentatio. (margin, beside "arist. an. M ß hyssopi sicci…")

Alia (margin, beside "ſilio inſignis Medici…")

Ceratum. (margin, beside "non alleuiatur.")

A *rot.* ℥ ß. *calamenti. M j. picis naualis* ℥ j *olei coſti. ceræ nouæ. De ambobus his vltimis quantum ſufficit pro*
cerato. Pulnerizentur pul. ſubtiliter. Deinde omnia ſimul optime incorporentur ad lentum ignem, & fiat ce-
ratum. Iſtud ceratum apponat loco dolenti ſic & ipſum non amoueat quatuor diebus continuis, deinde remo-
neat, & poſtea reiteret ſecundum neceſſitatem, & conſiliũ Medici aſtantis curæ. Hoc vero ceratum, ſi taliter
ſibi imponat ſexta die poſt vſum in quatuor dieb. continuis fomẽtationis hic ſupraſcriptæ in hoc 9. cap.

Cap. X. *De confortantibus virtutes membrorum mouentium.* *Morſelli.*

R*Ecipe ſpecierũ aromat. roſ. deſcriptione Gabr.* ʒ j ß. *coriandr. præparatorũ* ʒ ij. *corallorũ rub. ſcolopendriæ*
an. ʒ ß. *ſachari albiſſimi* ℥ x *miſce & cum a j. abſynthii, & aqua buglaſſæ an. q. ſ. ad conficiendũ fiat con-*
fectio ſolida in morſellis iij ʒ. *pro quolibet morſello.* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in mane
cum ſurgit alternis diebus ſtomacho ieiuno. Deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tri-
B bus. Hac vero confectione taliter vtatur in ſpatio quindecim dierum. Deinde interponat ſpatium
quindecim dierum, in quo ipſe non vtatur. Poſtea ipſam reiteret, & dimittat & reiteret, &c. vt hic an-
te conſilio inſignis Medici curæ aſtantis. ❡ Confortatiuum vt hic ſupra. ℞. *diarrhodon abba* ʒ ß. *Alii.*
diamoſchi dulcis ʒ j. *ſcolopendriæ* ʒ ß. *coriandrorum præparatorum* ʒ ij. *ſachari albiſſimi* ℥ ß. *miſce & cum*
aqua abſynthii partibus duabus & cichoreæ parte vna. De ambobus ſimul. q. ſ. ad conficiendum fiat con-
fectio ſolida in morſellis trium ʒ. *pro vnoquoque morſello.* Iſtius confectionis aſſumat vnum morſellum in
mane cum ſurgit diebus alternis, videlicet, vna die aſſumat, & alia die non aſſumat in ſpatio aliorum 15.
dierum ſequentium, prior 15. dies aſſumtionis ſupraſcripti aromatici roſati, &c. immediate & cum re-
liquis modis & ordinibus deſcriptis in vſu confectionis immediate ſupraſcriptæ. ❡ Confortatiuum *Pilulæ.*
vt ſupra ℞. *trochiſcorum de abſynthio. q. ſ. ad incorporandum formentur pilulæ vij. pro* ʒ. Iſtarum pilula-
C rum aſſumat a tribus vſque ad 5. ad libitum in mane cum ſurgit cum reliquis modis & ordinibus deſcri-
ptis in aſſumtione confectionis immediate ſupraſcriptæ. Has vero pilulas taliter aſſumat cum medici-
nam permutare vult. Nam ab eo, quod conſuetum eſt, natura non patitur. Item & ſi vult medicinam
efficaciorẽ confectionibus ſupraſcriptis, conſilio tamen inſignis Medici curæ aſtantis, vt ſupra. ❡ Con- *Potio.*
fortatiuum, vt ſupra. ℞ *aquarum abſynthii* ℥ j ß. *ſcolopendriæ menthæ, cichoreæ an* ℥ ß. *corallorum rub.* ℈ j.
ſachari albiſſimi ʒ j. *miſce.* Iſtas aquas debite calidas & non tepidas aſſumat in aurora quatuor diebus
continuis in ſpatio quadraginta dierum omnium, dinde poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus horis
tribus ad minus, poſtea iterum dormiat, ſed non amplius duabus horis. ❡ Confortatiuum, vt ſupra ℞. *Pilulæ.*
maſticis partes ij. thuris partem j. aut ambo puluerizẽtur, deinde cum ſyrupi de abſynthio. q. ſ. ad incorporan-
dum formentur pilulæ vij. pro ʒ. Iſtius mixturæ, aut iſtarum pilularum ad libitum aſſumat ℈ j. in mane
D cum ſurgit ſemel in hebdomada ad minus, deinde poſt ipſius, vel ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus ho-
ris tribus. ❡ Confortatiuum, vt ſupra. ℞. *theriacæ debite fermentatæ* ʒ j. *aut ad amplius* ʒ j ß. ℞. *vini o-*
doriferi albi ℥ j ß. Iſtam theriacam aſſumat ſingulo menſe ſemel per quatuor horas poſt cœnam, imme-
diate præcedentem diem aſſumtionis ipſius, deinde poſt ipſam aſſumtionem hoc vinum bibat, & ſtet
ieiunus poſt ipſius aſſumtionem horis 7. deinde iterum dormiat non amplius tribus horis. ❡ Confor-
tatiuum, vt ſupra. ℞. *myrobalanum chebulum conditũ j.* Iſtum myrobalanum aſſumat frigidum ſingulo
menſe ſemel in mane cũ ſurgit, deinde poſt ipſius aſſumtionẽ ſtet ieiunus ad minus horis 3. & melius 4.

Cap. XI. *De euaporantibus ſenſibiliter per poros.*

R*Vbificatiuũ eductiuũ materiæ cõiunctæ ad extra.* ℞. *emplaſtri deſcripti deſcriptione Meſuæ. q. ſ. ad ru-* *Veſicato-*
bificandũ locũ intenſe, vbi eſt dolor fixus tantum in ipſa ſcia, pinguedinis gallinæ ʒ ij. *radicũ althææ* ʒ j ß. *rium.*
E *miſce & optime incorporentur cũ olei coſtini. q. ſ. ad incorporandũ.* Iſtud emplaſtrũ ponatur tm̃ loco dolẽti
ſciæ & ipſum ſuper eodem loco ſciæ retineat tanto tp̃e, quãto veſicetur locus aut ſaltẽ rubificetur, dein-
de auferatur emplaſtrũ ipſum. Vltimo veſicæ incidãtur ita vt aquoſitas ab ipſis effluat, tamen veſicæ nõ
ablatæ ſeu pelliculis earũ. ❡ Rubificatiuum, vt ſupra. ℞. *ſtercoris caprini partem vnam, pyrethri partes ij. de*
ambobus. q. ſ. pro emplaſtro, vt ſupra, & apponatur tantum loco dolenti ſciæ, vt ſupra. Iſtud rubificatiuũ ap- *Aliud.*
ponat tantum loco dolenti ſciæ cum modis & ordinibus deſcriptis in rubificatiuo infraſcripto imme-
diate. Quo rubificatiuo taliter vtatur cum permutare vult ipſum primum rubificatiuum im̃ediate ſu-
praſcriptum. ❡ Rubificatiuum vt ſupra, efficacius priori. ℞. *ſeminum ruthæ ſylueſtris, baccarum lauri, me-*
dullæ an. ʒ j. *pulpæ colocynthid.* ʒ ß. *ruthæ domeſticæ recentis, ameos, calamenti ſicci an.* ℈ j. *aromatici opopo-*
nacis an ℥ ij *pyrethri, ſynapis an.* ʒ j. *ſulphuris viui.* ℥ ß. *picis naualis* ℥ j. *radicis althææ* ʒ iij. *olei de coſto. q. ſ. ad* *Aliud effi-*
F *incorporandum emplaſtrum miſce, & fiat emplaſtrum ad lentum ignem.* Iſtud emplaſtrũ apponat loco do- *cacius.*
lenti ſciæ cum modis & ordinibus deſcriptis in rubificatorio immediate præcedenti & ipſum ſibi tali-
ter apponat, ſi vult rubificatiuum efficacius priori. ❡ Euaporatiuum, vt ſupra in capit. nono. Rei-
teret euaporatiuum compoſitum ex rutha ſicca, ſauina, radice vtriuſque ariſto. hyſopo ſicca, calamen-
to & aqua pluuiali. Aut etiam ad libitum reiteret euaporatiuum compoſitum ex opoponaco, ſicca ra-
dice ariſtolo. rotundæ, &c. Ambo ipſa euaporatiua ſupra dicta in capit. 9. medicinarum educentium
euaporatione materiam coniunctam. Iſtud euaporatiuum apponat loco dolenti ſciæ, &c. cum reliquis
modis & ordinibus deſcriptis in euaporatorio poſito in dicto 9. cap. ſupraſcripto. Quod euaporatiuum
taliter apponat interpoſita vna die naturali poſt amotionem rubificatiui ſupraſcripti.

Cap. XII. *De confortantibus coxas.*

G R*Ecipe. diacori* ℥ j *ſpecierum diamoſchi dulcis* ℈ j. *miſce.* Iſtius confectionis aſſumat ʒ ij. vel iij. ad ma- *Confectio.*
ius ſingulis diebus 15. ſemel ad minus in mane cum ſurgit. Deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet
ieiunus horis 3. ad minus. ❡ Confortatiuum, vt ſupra. ℞. *myrobalanum conditum vnum.* Iſtum aſſumat
cum modis & ordinibus deſcriptis in 4. cap. ſupraſcripto. ❡ Confortatiuum vt ſupra. ℞. *theriacæ de-*

Emplaſtrũ. *bite fermentata ʒ j ß. vini odoriferi ℥ j ß.* Iſtam theriacã cum vino odorifero aſſumat cum modis & ordinibus deſcriptis in 4. cap. ſupraſcripto. ¶ Confortatiuum, vt ſupra. ℞. *ſaluia M ij ſtœchados, irid. an. M j. ſem. iun. p. ℥ j. florum roſm. M ij. radicis cichorei. ℥ ij. abſynthii M j ß. terebinthina ℥ j. oleo. alb. liliorum an q. ſ. ad impinguandum emplaſtrum, croci ʒ ij herba radices & ſemina ſimul bulliant debita in aq. fluuiali ſeu ciſternæ. q. ſ. ad ipſorum debitam obullitionem pro emplaſtro. Vltimo eiſdem extractis a decoctione, deinde piſtentur. Reliqua omnia addantur & incorporentur ad lentum ignem, & fiat emplaſtrum.* Iſtud emplaſtrũ apponat loco dolenti ſciæ bis in die ſtomacho ieiuno, vel ante prandium & ante cœnam, & ipſum taliter continuo reiteret in ſpatio 8. dierum continuorum, deinde ipſum remoueat & reiteret ſecundum neceſſitatem. ¶ Confortatiuum &c. vt hic ſupra. ℞. *picis naualis part. 4. terebinthina partem vnam. De ambobus ſimul q. ſ. pro cerato. ſaluia. ℥ j ß. florum geſſenum, ſem. iuniperi an. ℥ j. radicum acori, ſulphuris an ℥ ij. oleorum liliorum al. ſpica. De ambobus his duobus oleis q. ſ. ad incorporandum ceratum. cera noua. q. ſ. pro cerato. pul.* B

Ceratum *omnia ſubtiliter præter picem & terebinthinam & ceram, deinde omnia ſimul incorporentur, & fiat ceratum ad lentum ignem fiat medietas vnius recepti.* Iſtud ceratum apponat loco dolenti ſciæ, & ipſum nõ amoueat, ſed illud taliter continuet dieb. 8. continuis, deinde ipſum remoueat, & poſtea reiteret ſecundum neceſſitatem, & conſilio inſignis Medici curæ aſtantis. Hoc vero ceratũ ſibi taliter apponat 8. diebus ſequentibus primos 8. dies vſus emplaſtri immediate ſupraſcripti. ¶ Confortatiuum vt ſupra. ℞.

Electuarium. *ſaluia recentis ℔ j. irid ℥ j ß. mellis apum electi q. ſ. pro electuario ſpecierũ diamoſchi dulcis ʒ ß. aromatici ro. deſcriptione Gabr. ℥ j ß. diacinamomi ʒ ß. ſaluia & iris minutim incidantur & non piſtentur ne ſuccus ab ipſis effluat, deinde ipſa ſimul bulliant ad lentum ignem in dicto melle ſufficienti obullitione pro electuario. Vltimo ipſis depoſitis ab igne & remiſſo calidis ſeu tepidis omnia aromata ſupraſcripta addantur, & omnia miſcendo debite incorporentur & fiat electuarium.* Iſtius electuarii aſſumat ad libitum in aurora ſine potu, C aut in mane cum ſurgit ad libitum: deinde poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis tribus ad minus. eoq; taliter vtatur duob. diebus in hebdomada ad libitum, præterquã in ſecunda medietate veris tota æſtate, & prima medietate authumni. ¶ Confortatiuum coxæ & materiæ phlegmaticæ mucilaginoſæ in continuitate pyxidis coxæ contentę materiæque phlegmaticæ aquoſæ, aut ſaltem viſcoſæ in ligamentorum coxæ poroſitatibus debite exſiccatiuum & reſolutiuum. In media parte veris proximi, quæ eſt tertia veris tranſeat infirmus ad patauina balnea ſanctæ Helenæ & ibi canonice medicinaliter balneet. videlicet prius factis purgationib. ꝓportionabilibus ad hoc, reſpectu huius morbi opportunis, deinde balneet quantitate tempore, & hora congruis ad hoc, vltimo obſeruet ſecundũ. Item medicinis vtatur ambobus his vtilib. neceſſariis obſeruandis in vſu balneorum, & proprie huius morbi ſciatici regimen. Hæc vero omnia ipſi particulariter deſcribentur, cum ad dicta balnea proficiſci voluerit. Aliȩ vero ſunt D medicinæ intenſiores & efficaciores, & virtuti magis moleſtæ ſupraſcriptis medicinis naturæ ſeu virtuti familiarioribus, vt euphorbiũ, pyrethrum, caſto. coſtum & li. olea ex his & ſimilia intenſa. Cerotaria ex opoponaco, ammoniaco, euphorbio, oleis prædictis & ſimilibus intenſis valde in fomentationes, &c. epithemata loci ſciæ doloroſi ex cynamomo, amydo, colocynthide, ſulphure viuo, cẽtaurea, tapſis, gummi, melle anacardi, cucumere aſinino & ſimilibus intenſis: ventoſæ cum ſcarificatione, ſanguiſugæ clyſteria ex felle vaccino colocynthide, cucumere aſinino, naſturtio, centaurea, tapſia & aliis medicinis ſimilibus inteſtinorum excoriatiuis & ſanguinem educentibus & ſimilibus intenſis, & aliæ ſimiles medicinæ virtuti valde moleſtæ. Cauterium ancheactuale triangulatum aureum aut ferreum. Hæ vero medicinæ notabiliter intenſiores, efficaciores & virtuti magis moleſtæ, & aliæ notabiliter intẽſiores omnes ſupraſcriptis omnibus medicinis prioribus & naturæ familiaribus, & ipſi naturæ non ita moleſtis. Hic non ſerioſe deſcribuntur ſperans ex dictis medicinis prioribus, & naturæ familiaribus curam E perfici ſecurius cum minori moleſtia Infirmi.

Consil. CXL. *Contra ſciaticam cura particularis.*

PRimo educendæ ſunt materiæ ſuperfluæ communes in viis ductuum, vt. ℞. *enema ſupraſcriptum in alio conſilio de ſciaticis. in 2. c.* Iſto vtat bis in hebdomada ſtomacho ieiuno & plus & minus ſecũdum neceſſitatem. Secundo, minurandæ materiæ proprie doloris ſciatici antecedentes & tranſituræ in antecedentes, vt, ſiat phlebotomia baſilicæ ex manu lateris oppoſiti ſciaticæ ægrotæ, ex qua extrahantur ℥ iiij. ſanguinis vſque ad vj vel vij. & plus & minus ſecundum vniuerſalem repletionem, & particularem ſanguinis aut phlegmatis mixti cum eo. Iſta fiat in mane hora 3. ſtomacho ieiuno facto ſu- F praſcripto enemate die præcedenti dictã phlebotomiam, & eodem mane prius habito ventris beneficio, aut naturaliter aut artificialiter, & nõ iteretur, niſi incumbente neceſſitate, ſed quia patiens eſt exilis

Potio ſolutiua. habitudinis, extrahantur ſolummodo ℥ iiij ſanguinis ¶ Solutiuũ minoratiuum materierũ ꝓpriarum. ℞. *caſſiæ fi. ℥ j. rhoubarb. ʒ ij ß. aq ſaluia ℥ j. ſeri caprini q. ſ.* Iſtud aſſumat in aurora 4. die vel 5. poſt phlebotomiam cum modis & ordinibus, &c. ¶ Solutiuum materierum propriarum. ℞.

Pilulæ. *pilularum de benedicta, ſcil. de ſarcocolla, de hermodactilis minoribus an. ℈ j. miſce cum electuario inde fiant pilulæ vij.* Iſtud ſolutiuum ſumat ſex diebus poſt aſſumtionem ſolutiui ſupraſcripti cum modis attendendis in ſolutiuis. Minorentur materiæ propriæ antecedens & coniuncta cum abſtinentia & exercitio ſecundũ proportionem ipſarum ad virtutem, in omnem tamen euentum ieiunet ſemel in hebdomada. In quo comedat oua, non piſces nec caſeum ¶ Diuertentia materias, &c. ℞. diuerſiuum primum ſupraſcriptum in G

Potio. alio conſilio in quinto capit. quo vtere vt ibi. ¶ Solutiuum aliud. ℞. *folliculorum ſenæ ʒ ß. myrobalanorum chebulorum ℥ j. cum ſyrupi de abſynthio ℥ j. aqua iuniperi q. ſ. miſce & fiat potio.* Si vero voluerit infuſionem ſolum, qua druplicet ſenam, & triplicet mirobalanos. Iſtis vtatur, quando vſa fuerit ſupraſcriptis

Digitized by Google

A ſcriptis pilulis immediate quinquies aut ſexies cum modis & ordinibus quib. ſupra. ¶ Solutiuum vt ſu- *Pilulæ.*
pra. ℞ foliorum ſenæ ℥ j. myrobalanorum ℥ j ß. cum ſyr. de abſynthio fiant pilulæ vij. pro ʒ. his vtatur, vt ſupra
immediate. ¶ Diuertentia materias antecedētes & coniunctas. ¶ Prouocetur vomitus, vt ſupra in alio
conſilio in quinto cap. Item fricentur brachia & lauentur, etiā vt dictum eſt ibidem. ¶ Digerentia pau- *Syrupus.*
latim materias antecedentes & coniunctas. ℞ ſyrupum ſcriptum in alio conſilio in 6. cap. ſcil. primum cum
modis ibi deſcriptis. Item aliam ſequentem cum modis ſuprascriptis. Item pilulas ibi in 5. cap. deſcriptas.
3. loco cum modis, &c. Item pilulas 4. loco in ordine poſitas cum iiſdem modis. Item 5 & 6. digeſtiuum
poſitum ibidem cum modis, &c ¶ Euacuantia materias dictas eradicatiue paulatim. ℞ pilularum in- *Pilulæ.*
ſamenti ſecundum Auic. &c. de lapide ar. agarici an ℈ j. & cum electuario indo fiant pilulæ, &c. ¶ Aliud. *Aliæ.*
℞ pilularum de hermodactylis ℈ ij. fœtidarum ℈ j. miſce & cum elect. indo formentur pilulæ, &c. ¶ Aliud *Aliæ.*
B ℞ hieræ hermetis ʒ ij. aut pilularum factarū ex ſpeciebus dictæ hieræ ʒ j. miſce, & cum electuario indo, &c.
¶ Aliud. ℞ Hieræ ruffini ʒ iij. cum electuario indo formentur pilulæ, &c. ¶ Aliud. ℞ piperis zinzib an gra.
vj. medullæ carthami, agarici an. ℈ ß radicum pedis corui ʒ ß. miſce & cum ſucco ſaluiæ formentur pilu-
læ, vt ſupra. ¶ Aliud. ℞ cymini, armeni, zinzib an. gr. iij. hermodactylorum ʒ ß. aloes ℈ ij. miſce & cum
ſucco aneti, &c. Completis duabus primis euacuationibus ordinariis ſcil. euacuationib. ex minoratiuis & di-
geſtiuis duobus primis, vt ſupra. Tunc per 6. dies poſt fiat phlebotomia ſciaticæ, ſi dolor eſt in parte do-
meſtica coxæ, ex qua extrahantur iij. aut iiij. ℥ ſanguinis. Saphenæ vero, ſi dolor eſt in parte ſylueſtri
ſciaticæ, ex qua extrahatur ſanguinis, vt ante. Si ſuprascriptæ phlebotomiæ non iuuant conuenienter,
tunc ſecetur vena policis alias poplitis, & eſt melior ſuprascriptis, & hoc ſiue dolor ſit in parte domeſti-
ca, ſiue ſylueſtri ſciaticæ per quam extrahantur iij ℥. ſanguinis. Et hæc fiat per ſex dies poſt præceden-
C tem phlebotomiam. ¶ Euacuatia prouocantia materiam antecedentem. ℞ radicum petroſelini & fe- *Decoctio.*
niculi an. M ß. aſparagi, bruſci an. M j. cicerum rub. ℥ iij. miſce & bulliant in ſufficienti quantitate aquæ ad
ſemidecoctionem deinde colentur, & decoctione vtatur cum modico ſachari. ¶ Educentia materiam con-
iunctam a concauitate ſciaticæ, cum euaporantibus. ℞ ruthæ ſiccæ & ſauinæ an M j. radicum vtriuſque *Alia.*
ariſto. an. M ß. hyſſopi ſiccæ M ij. calamenti M j. ſulphuris viui ℥ ß. aquæ ciſternæ q. ſ. pro decoctione miſce &
bulliant ad conſumtionem tertiæ partis. ¶ Rubificatiuum, eductiuum materiæ coniunctæ a concauitate *Emplaſtrū*
ſciaticæ. ℞ emplaſtri de ſinapi Meſuæ. q. ſ. ad rubificandum locum, vbi eſt dolor fixus tantum, pinguedi- *rubificati-*
nis gallinæ ʒ j ß. radicis althææ ʒ ij. miſce. ¶ Aliud ad idem. ℞ ſtercoris caprini partem vnam, pyrethri par- *uum.*
tes duas, radicum althææ ʒ ij. miſce & fiat rubificatiuum, & apponatur, vt præcedens & eſt melius eo. ¶ Eua- *Aliud.*
poratiuum. Reiteretur dictum euaporatiuum cum ſpongiis, vt dictum eſt. ¶ Ceratum. ℞ picis naua- *Ceratum.*
lis ℥ ij. ſulphuris ℥ ß. olei ſpicæ. q. ſ. ad conficiendum ceratum miſce. ¶ Rubificatiuum & eductiuū ad id m. *Emplaſtrū*
D ℞ ſeminis ruthæ ſylueſtris, baccarum lauri an. ʒ j. pulpæ colocynthidos ʒ ß. ameos, calamenti ſicci an. M ß. *rub. & e-*
armoniaci, oppoponacis an. ʒ ij. nitri ʒ j ß. ſulphuris ʒ ß. picis naualis ʒ j. olei de coſto ad impinguandum q. ſ. *ductiuum.*
miſce pro emplaſtro. ¶ Euaporatiuum & eſt ceratum. ℞ oppoponacis ʒ iij. hyſopi ſiccæ. M ij. radicum ari-
ſto. ro. ℥ ß. calamenti M j picis naualis ℥ ß. olei coſtini. q. ſ. miſce & fiat ceratum. ¶ Canones vniuerſales *Ceratum.*
contra ſciaticam. Primus canon. ¶ Educantur materiæ ſuperfluæ in viis ductuum. Secundus canon. *Canones vniuerſa-*
¶ Minoratiue ſoluantur materiæ propriæ doloris ſciaticæ antecedentes & tranſituræ in coniunctas. *les.*
Tertius. ¶ Diuertantur materiæ antecedentes a membro, vel membris mandantibus ad ſciaticam.
Quartus. ¶ Digerantur paulatim materiæ antecedentes, & coniunctæ dictæ ſciaticæ. Quintus. ¶ Era-
dicentur paulatim dictæ materiæ. Sextus. ¶ Prouocentur per vrinam dictæ materiæ. Septimus. ¶ E-
ducantur euaporatiue, ſeu per cutis poroſitates. Octauus. ¶ Confortentur virtutes membrorum mit-
E tentium ad ſciaticam, ne de nouo generent humores ſuperfluos. Nonus. ¶ Confortentur ambę ſcia-
ticæ, ſeu coxæ, ne humores ſuperfluos recipiant.

Consil. CXLI. *Medicina ſanctiſſima, quæ mundificat guttas, ac debilitatem neruorum & capitis ac epar, ſplenem, renes & pulmonem, dolorem ventris, lapidem in renibus, ſpaſmum atque ſurditatem aurium, &c.*

Scire nunc clare debetis qui hater, ſeu albotin, ſeu lachryma abietis clarificet & deſiccet, & vt noſter *Lachryma*
tradit Albertus Magnus duplex arboris lachrymæ eſt ſpecies, mas, videlicet, quæ gummi producit *abietis du-*
F magis aureum vel citrinum, & fœmina, quæ magis album. Et dicit Dioſcorides antiquiſſimus mi- *plex, & e-*
les, quod melior ſit habens colorem vitro ſimilem, id eſt album, clarū & odorem bonum. Dico tamen *lectio, noua*
quod quandoque varietur ratione ætatis ſuæ & vaſis, in quo conſeruatur. Et quia ab vno mundior & *huius la-*
purior colligitur, quam ab altero: ſed ceteris paribus in ætate & ceteris melior eſt clara, lucida, pura, bo- *chryma.*
ni odoris ad aliquam anteitatem tendens, quam ſi haberet ex vaſis immunditiæ, lauare opus eſſet, &
durat eius virtus & perfectio a medio anno vſque ad tres annos. Vltra autem multum euaneſcit, niſi in
magna eſſet quantitate Amplius dico, quod tempore magni æſtus ceteris paribus in albis melior eſt co-
lorem habens album & clarum. Tempore autem frigido vel medio præſtantior eſt ambræ colorem ha-
bens, mundificat pectus & pulmonem, ſed aliqualiter delet appetitum. Et licet Auicenna & Galenus *Eius virtu-*
circa iſtas non determinauerint ſibi certum gradum, ego tamen dico quod ſit calida in fine primi gradus *tes, & in-*
G perueniens, quaſi ad ſecundum, & ſicca in primo vel parum vltra, habet tamen in ſe aliquid humidi- *commoda.*
tatis Et ſi Auerrhois *tertio colliget.* dixerit, quod calida ſit, & ſicca in tertio gradu, & quod plus deſiccet, *Faculta-*
quam calefaciat. Ioannes aūt Serapio dicit eā calefacere, mollire & diſſoluere, prouocare vrinam, ma- *tes.*
turare & lenire ventrem. Et ſic Auicen. dicit quod mundificet, prouocet & leniat ventrem, cum accipi-

tur ex ea inſtar anellanæ, vel nucis a ieiuno, & abſq; nocumento mundificet viſcera, & abſtergat viſcera & renes. Nam & Galenus noſter *lib. 5. de regimine ſanitatis*, inquit, lachryma ſeu hater abietis non ſolum inteſtina laxare, apta nata eſt, ſed viſcera omnia expurgare ſine læſione, epar, ſplenem, renes & pulmonem, cuius quantitas ſit pro vice a quantitate vnius auellanæ vſque ad tres. Et dico, quod ſit ſenum medicina nihil habens in ſe malitiæ, & doloris colici, ventoſi & neruorum inciſorum & ſpaſmorum. Conuenit enim multum habentibus ventrem ſtrictum, dolorem ventris, lapidem in renibus, vel malum iliorum guttas, debilitatem neruorum, & capitis, & habentibus difficultatem flatus, & proprie eſt medicina neruorum, vt Auicen. *fen. quarta*. Fumus autem lachrymæ abietis aerem corruptum & peſtilentes domos mirabiliter emundat, & ideo in tempore peſtilentiali optima eſt, faciendo de ea fumum in domo, ac etiam in ciuitate, ſicut fecit Galenus, qui liberauit illam ciuitatem a peſte cum eius fumo, aerem eius rectificando. Ioannes quoque Meſue dicit, quod conferat ſpaſmo & duritiei neruorũ, & eorum debilitati. Fit etiam ex ea oleum habens odorem & calorem balſami, quod eſt mirabile in guttis & doloribus neruorum. Ponitur hater ſeu lachryma abietis in alembico vitreo, ſub quo ſit ignis ſine fumo, & deſtillat oleum, quod in ampulla vitrea bene obturata ſeruetur, cuius deſtillationem ter fieri iuſſit. Prohibet enim putrefactionem omnium vlcerum, & curat vlcera & ſurditatem aurium & narium, & aliorum membrorum tepidum iniectum & inunctum circa loca doloris guttoſi cũ penna & in ſpaſmo, & in paralyſi, & in catarrho frigido vngendo collum & coronam capitis maxime factis debitis purgationibus. Ego cum ipſa aliquando feci pilulas pro faciendo macrum illum, qui nimis eſt pinguis, & eam, quandoq; ſimpliciter exhibeo, quandoq; cum aqua mellis, quandoq; cum aqua ſaluiæ, quandoq; inuoluendo, in oblata, ſeu in oſtia, eſt enim medicina ſanctiſſima, qua ego ſæpe vtor. Vale felix ſine fine, & me, vt facis, ama.

Suffumigii ex his lachrymis. (margin)

A · B · C (margin letters)

Oleum lachrymæ abietis. (margin)

Consil. CXLII. *Contra tumorem tibiarum.*

Fomentatio.

R*Ecipe cineris lignorum arborum ficus partem j ß ſarmentorum, fuſtium caulium an. par. ij filicis, ſummitatum fuſtium ebulorum an. par. j fol. ebulorum M. iij caulium tapſi barbati an. M. j. ſem. agni caſti, rannabis an. ℥ j. radicum typeri M. j. caſſialigneæ ℥ j. bulliant omnia ſimul in ſufficienti quantitate aq. fluuialis pro lixinio media acuitatis, ſeu media fortitudinis, quod idem eſt, vſque ad conſumtionem medietatis dictæ aquæ.* In hac decoctione debite calida infundantur ſpongiæ nouæ, deinde ipſæ bene expreſſæ & debite calidæ ſuper membro tumido apponantur, totum membrum amplectẽtes, & optime ligentur ſatis ſtricte, ita tamen, vt dolorem vel moleſtiam non ſentiat ex ipſa strictura, & membrum taliter ligatum dimittatur per vnam diem naturalem fere eius ſolutione & poſtea ſoluatur. & ſi ex iſta vnica tali applicatione ſpongiarum ipſarum bene conualuerit, non reiteretur. Si vero non debite conualuerit ex dicta tali applicatione, reiteretur ſecundum neceſſitatem, verum ſi poſt dictam ſpongiarum applicationem membrum vel locus rubet, aut inflammetur tunc ſuper ipſum locum ponatur petia infuſa in oleo coſa. ſcripto parum infra. & taliter ipſa petia reiteretur, quouſq; inflammatio dicta amota ſit. ¶ Epithema. *℞ olei roſ. facti ex oleo omphacino & in duplici vaſe ſecundum canonem q. ſ. pro epithemate. ℞. ſpongias duas nouas latas optime amplectentes locum.*

Epithema. (margin)

D (margin letter)

Consil. CXLIII. *Contra tumorem tibiarum abſque dolore.*

C*Aſus in terminis non eſt mihi notus, ſed tantum coniecturatus ex aliquali informatione licet dicam per tertiam perſonam. Tumor tibiarum & ſine dolore corporis habitudine, exilis & excarnatæ naturalis complexionis calidæ cholericæ, ætatiuæ vero præſenti annorum 16. potiſſime altera trium cauſſarum propoſito noſtro pertinentiũ contingere poteſt, vt veriſimili coniectura opinor habita aliquali informatione de his nominib. circumſcripti huius ex aliquib. ſignis per ipſum mihi narratis. Prima eſt permutatio reliquiarum materierum ſeu humorum derelictorum ex morbo & præcipue chronico ſiue diuturno facta a virtute de membris nobilibus ad membra ignobilia, natura operante in fine cum declinatione ipſius morbi, & præcipue febrium diuturnarum. Secundo fit ex indebito vſu ſex rerum non naturalium omnium, vel aliquarũ earum tantum, videlicet aeris, cibi & potus, ſomni & vigiliæ, motus & quietis, inanitionis, & repletionis, & accidentium animi. Tertia aut epatis vel ſtomachi debilitate, & præcipue epatis, vel amborum ſimul, quorum debilitate & præcipue epatis, plures & plures aliæ poſſunt eſſe, vt infra in §. curæ apoſtematis huic cauſſæ tertiæ. Cauſſæ videlicet debilitati epatis vel ſtomachi. Verum tumor ipſe tibiarum ex aliis pluribus cauſſis contingere poteſt, videlicet ex contuſione earum, ſeu caſu ex apoſtemate a caſu naturali intrinſeca, ex debilitate & aliquorum membrorum materiam ipſis communicantium, ex mala complexione earum calida materiam attrahente, quarum cauſſarum nullam credo propoſito noſtro ſupetere, niſi alteram ex trib. cauſſis dictis ex informatione habita de hoc, vt ſupra. Cura ſuccincta & breuis, & ex medicinalibus tantum, & non quoad vſum ſex rerum dictarum non naturalium, videlicet aeris, cibi, &c. Hoc totum propter ipſius caſus opinati non habita euidenti notitia. Prima cauſſa tumoris dicti, videlicet, permutatio reliquiarum humorum derelictarum in fine morbi, &c. nullo modo eſt varianda nec ſiſtenda, quia naturalis eſt operatio morborum vere terminans ſine ſuſpitione ad recidiuam, ſed tãtummodo tumor ipſe tibiarum remouendus eſt medicinis infraſcriptis, & aliis his proportionibus exiccantibus & reſoluentibus ſimul, amplius tamen & multum exſiccatiuis, quam reſolutiuis, locis tumẽtibus tibiarum applicatis, & præcipue in forma fomentationis hoc modo, videlicet. Spongiæ nouæ primo infuſæ in decoctione calida infraſcripta medicinarum proximarum, deinde bene expreſſæ & debite calidæ leuiter locis dolentib. approximent & appoſitæ permaneant ligatæ ſatis bene expreſſæ & debite, ita tñ, quod compreſſa ligatura mẽbrorum

E · F · G (margin letters)

Cauſſæ tumoris tibiarum. (margin)

Curatio primæ cauſſæ tumoris, videlicet, permutationis reliquiarum humorum, &c. (margin)

non

A non lædat. Dicta aũt fomentatio ſeu ſpongiarum appoſitio ter in die naturali reiteranda eſt, quouſque
tumor deliteſcat, & oportet vt ſpongiæ comprehendant vtrumque latus membri, ne natura ad aliud
declinet. Ligatura vero ipſa incipienda eſt ab inferiori parte præcedendo ad ſuperiorem. In hac ergo
infraſcripta decoctione calida dictæ ſpongiæ infundantur & exprimantur, calidæ leniter tibiis appo-
nantur & ligentur. Fomentatio ſupra nominata in hac prima cauſſa tibiis apponenda. *℞ cinerum ſe-*
ptem infraſcriptorum ramorum ſcilicet ligni ficus, ſarmentorum vitis, fuſtium caulium, cannarũ paluſtrium,
fuſtium aneti, ſalicis an. partem ß filicis partem j. foliorum ebulorum, foliorum caulium an. partes ij. cicerum
rub. fractorum cum corticibus ſuis partem j radicis cyperi foliorũ tamariſci, vſnea, hypericon. ſeu perforat.
a partem ß bolurme partem j aceti quantum eſt quarta pars decoctionis. Bulliant omnes anteſcripta me-
dicinæ inſimul in ſufficienti quantitate aqua vſque ad conſumtionem tertia partis aqua. Et hanc decoctio-

Decoctio pro fomẽto.

B *nem vſui ſerua, in qua ſpongia fundantur.* Dictæ ſpongiæ dum tibiis non ſunt applicatæ, continue re-
ſideant in dicta decoctione ſiue calida ſiue frigida, ſiue calefiat ad ignem. Nam ſic vigorem dictarum
medicinarum recipient. Si vero propter dictarum ſpongiarum applicationem tibiæ ipſæ exceſſiue ca
lerent aut ruberent, tunc loca illa alterata infraſcripto epithemate vngãtur & epithementur. *℞ olei ro.*
℥ iiij. ſandalorum rub ℥ j. miſce. Si vero vis medicamen efficacius, addantur epithemi ſucci virga paſtoris
ſeu corrigiola ℥ ij. boli armeni ʒ ß. ¶ *Iubac vnctione petia linea duplicata madefiat, & locis alteratis ap-*
plicetur ter in die naturali, quibus locis remaneat applicata, donec dicti rubor & mala complexio remoti
ſint. Interim vero dicta fomentatio, &c. cum ſpongiis applicetur. Remotis autem dictis rubore
caliditate ſi adhuc remanſit tumor, de quo curandum, dicta fomentatio reiteretur cum ſpongiis, &c.
vt ſupra, & infra procedatur modo cum ipſa fomentatione cum ſpongiis, non cum dicta vnctione &

Vnguentum.

C epithemate ex dicto oleo, &c. reiterando dicta medicamina ſecundum neceſſitatẽ, vſq; ad deliteſcentiã
dictorum tumorum, rub. ac malæ complexionis calidæ, & hoc iudicio periti Medici ¶ Secundæ cauſſæ
tumoris ipſius tanquam rei præter naturam, videlicet in debito vſui ſex rerum non naturalium ſuc-
currendum eſt hoc modo, videlicet dicti aeris, cibi & potus æquandi ſunt & optime proportionandi
complexioni naturali & ætati ipſius ægrotantis, & præcipue complexioni epatis eius iudicio perſpicacis
Medici. Deinde ſupraſcripta fomentatio cum ſpongiis & decoctione tumori tibiarum applicanda
eſt modis ſupraſcriptis. ¶ Tertiæ cauſſæ tanquam rei præter naturaliſſimæ & potiſſimæ & præcipue
in ætate ſenili, videlicet debilitatis epatis, vel ſtomachi, vel amborum ſimul, obuiandum eſt duobus
inſtrumentis medicinalibus. Primum medicinis remouentibus cauſſas debilitatis epatis & ſtomachi.
Secundo medicinis confortantibus omnes virtutes ipſorum amborum membrorum, & præcipue di-

Correctio ſecunda ſcil. indebiti vſus aeris, & cibi ac potus.

Correctio debilitatis epatis, vel ſtomachi, vel amborũ.

D geſtiuas, deinde deueniendum eſt ad fomentationem ſupraſcriptam, modo ſuperius narrato. Primæ
medicinæ remouentes cauſſas debilitatis epatis propoſito noſtro partientes ex informatione & ſignis
habita ex dictis dicimus, quia veriſimiliter coniecturare potui. In caſu vero noſtro veriſimiliter con-
iecturo malam complexionem epatis calidam, & forte etiam rectum, eſſe cauſſam debilitatis ipſius
epatis, & conſequenter ipſam epatis debilitatis eſſe cauſſam principalem dictorum tibiarum tu-
morum. ¶ Quanquam debilitatis epatis plures poſſint eſſe cauſſæ, videlicet mala complexio materia-
lis aut immaterialis, calida, frigida, humida vel ſicca, oppilatio venarum epatis vel meſaraicarum vel
rami venæ cauæ deſcendentis, vel venarum ortarum inde, vel icteritia citrina vel nigra, continuatis ex
abundantia materierum eis propriarum, vel ex oppilatione pororum fellcorum vnumquodque x ge-
nerum fluxus epatici apoſtema epatis vel ſtomachi vel ſplenis, aut alterius membri nobilis nocumen-

E tum & aliæ plures cauſſæ propter breuitatem omiſſæ, & propoſito noſtro non deſeruientes. Dicta er-
go caliditas epatis præternaturalis poteſt eſſe materialis, potius pendens a cholera, quam a ſanguine,
vt ex dicta informatione opinor, aut immaterialis, & non dependens ab humore ad intellectum Me-
dicorum. Si caliditas pendet ab humore cholerico, non exſiſtente fluxu ventris, ſoluatur primo cho-
lera cum hac medicina minoratiua & facili, deinde tranſeat ad infraſcriptas ſequentes medicinas, &c.
℞ caſſiafiſtul. electæ ʒ vj tamarindorum ʒ ij. rheubarb. electi ʒ ij. aqua endiuia ℥ ß. ſeri caprini quantum
ſufficit. Rheubar minutim inciſum infundatur in dicto ſero caprino per xvj. horas ad minus, deinde opti-
me exprimatur per petiam prius balneatam in dicto ſero caprino, poſtea abiiciatur ipſum rheubarbarum.
Vltimo dicta expreſſioni reliqua omnia addantur, & fiat potio. Iſtud ſolutiuum aſſumat calidum poſt
ceciam per octo horas vel circiter, quod erit in aurora diei, deinde immediate dormiat ſuper latere

Potio ſolutiua.

F dextro, ſi poteſt per horam. Poſt vero horam cum dimidia aſſumtionis ſurgat & nullo modo dormiat,
ſiue dormierit, ſiue non, quoniam talis dormitio tranſacta hora cum dimidia eſſet nociua, ſed infra
dictam horam eſſet iuuatiua. Poſt terminum vero duarum horarum fricet ſibi ſtomachum, ventrem,
ilia cum panno ſuauiter calido, quem calidum taliter poſtea retineat ſuper ventre, deinde ambulet plu-
ries ſuauiter per cameram clauſis feneſtris, & poſt aſſumtionem ſtet ieiunus per horas v. in quo ter-
mino aſſumat cyathum vnum aquæ calidæ decoctionis hordei excorticati, & ſine ſaccharo, & poſt
mediam horam prandeat, ſed ante principium prandii experiatur, ſi ſecedere poſſit aquam. Prandium
vero eius, ſint primo duo vitelli ouorum. Secundo ferculum ex blitibus, borragine, feniculo, petro-
ſelino, & modico endiuiæ mixtis. Tertio carnes pullinæ hædinæ vel vitulinæ elixæ, quæ intingantur in
vino granatorum & ſaccharo mixtis. In aſſumendo illud ſolutiuum euitet dies combuſtionis lunæ &

G oppoſitionis. ¶ Syrupus. *℞ ſyrupi de endiuia ℥ j. oxyſacchara ℥ ß aquarum epatica, abſynthii ana ℥ j. co-*
rallorum rube. ʒ ß miſce. Iſtum ſyrupum aſſumat calidum per nouem horas poſt cœnam vel circa ſex
diebus continuis, deinde poſt aſſumtionem dormiat ad libitum, & incipiat aſſumere diebus immedia-
te ſequentibus diem aſſumtionis.

Syrupus.

Potio eradicatiua.

¶ Medicina ſolutiua eradicatiua & facilis, non exiſtente fluxu ventris, vt ante. ℞ *mannæ electæ* A
℥ j. tamarindorum, ſucci roſarum ana ℥ ij. non electuarij ſucci ro. (quia valde nocet) rheubarbari ℥ ij. aquæ
endiuiæ ℥ j. ſeri caprini quantum ſufficit pro potione miſce & fiat potio. Illud ſolutiuum eradicatiuum aſſu-
mat in aurora die ſequenti dies completæ aſſumtionis dictorum ſyruporum cum modis, vt ſupra in
primo. Si vero ægrotãs abhorret rheubarbarum, quod tamen in rei veritate eſt medicina benedicta, &
facilis & prægnantibus & pueris, nihilominus tunc ſubtrahatur rheubarbarum & omnes reliquæ me-
dicinæ in dictis duobus ſolutiuis ingredientis adaugeantur per tertiã partem plus.

Rheubarbarũ eſſe medicinã facilẽ & prægnantibus & pueris.

¶ Epithema ad epar.
℞ *ſpecierum cerati ſandalini deſcriptione Meſuæ, amota camphora ℥ iij. ſeminum communium minorũ qua-*
tuor frigidorum, videlicet endiuiæ lactu. portulaca, ſcariolæ ana ℈ j. ſpodij ʒ ß. pulueris abſynthij ʒ j. aquæ
endiuiæ ℥ iiij. epaticæ ℥ ij. abſynthij ℥ j. miſce. Iſto epithemate fere tepido infundatur petia linea duplica-
ta longitudinis vnius ſemiſſis & latitudinis medij, deinde modicum expreſſa loco ea directo epatis ap- B
ponatur, qui locus eſt ex parte dextra immediate ſub coſtis mendoſis ſeu paruis, ipſo vero incipiat vti,
& vtatur tantum completa purgatione anteſcripta, videlicet diebus ſequentibus aſſumtionem dicti
ſolutiui eradicatiui & nõ ante. Hoc autẽ epithema apponat ſolum bis in die naturali ſtomacho ieiuno,
videlicet per horam ante prandium & ante cœnam, & tantum alternatis diebus, videlicet vna die ſic, &
alia non vtatur ipſo epithemate, quod ad plus apponatur per aij.

Epithema epatis.

¶ Potus proportionabilis ſyrupo. ℞
aquæ endiuiæ, abſynthij, acetoſæ ana ℥ j corallorum rub. ʒ ß. ſacchari albi ℥ ij miſce. Iſtas aquas incipiat per
octo dies poſt completam purgationem, ſed octo diebus intermediis nullum medicinale aſſumat, ne
natura aſſueſcat medicaminibus, aſſumat autem ipſas in aurora calidas octo dieb. alternatim cum mo-
dis ſupraſcriptis.

Potus proportionalis ſyrupo.

Enema.

¶ Clyſtere. ℞ *foliorum blitis M j. maluarum, violarum ana M ß mercurialis M j. ra-*
dicum petroſelini, althææ ſeu maluauiſci ana M ß ſeminum fœnugræci ʒ ß. vitellum oui j. caſſiæ fiſt. benedictæ C
ſimplicis, ſacchari rub ana ʒ ß. olei violati ℥ iij ſalis communis ℥ ij. herba, radices & ſemina bulliant in ſuffi-
cienti quantitate aquæ vſque ad tertiam partem deinde optime colentur & exprimantur. Vltimo tribus cya-
this dicta colatura reliqua omnia addantur, & fiat clyſtere. Hoc clyſtere conguit ægroto non moleſtato
ea ventoſitate, ſed ipſo moleſtato a ventoſitate ſubtrahantur folia & oleum violatum, loco cuius pona-
tur oleum commune. Si vero valde moleſtaretur, oporteret tunc addere medicinas carminatiuas, quæ
notabiliter calidæ ſunt, cuius modi ſunt carui, ameos, cyminum, aniſum, fœniculus pulegium, calamen-
tum, anetum, chamedrios chamepitheos, &c. Sed quia hæ medicinæ hanc complexionem calidam au-
gerent, licet ſint carminatiuæ & ventoſitatis reſolutiuæ Ideo ipſarum additio huic clyſteri relinquatur
iudicio periti Medici, &c. Iſto autem clyſteri ſemel aut bis in hebdomada vtatur ad libitum ſtomacho
ieiuno, & præcipue ante prandium. Et id vſque ad finem Auguſti non exiſtente fluxu ventris, ſi citius D
non liberatur.

Morſelli

¶ Confectio conſeruatiua epatis cordis & ſtomachi, malam complexionem calidam
abiiciens ab ipſis & a renibus. ℞ *ſpecierum triaſandalorum deſcriptione Nicolai abiecta camphora ʒ iij.*
ſpecierum diarhodon abbatis ʒ j ß. trochiſci abſynthij deſcript. Meſ. ʒ j ſpodij ʒ ß gemmarum & margarita-
rum electuaris de gemmis & ſine ſpeciebus ℥ ij. ſacchari albi lib j ß. miſce & cum aqua endiuiæ part. ij. aquæ
epaticæ parte j. quantum ſufficit pro conficiendo, fiat confectio ſolida in morſellis iij. ʒ pro morſello. Illius con-
fectionis aſſumat vnum morſellum in mane cum ſurgit diebus alternatis, quam aſſumat av vicibus in
ſumma, & eam accipere incipiebat completis ante ſcriptis medicinis, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet
ieiunus horis tribus ad minus, deinde ſupraſcripta fomentatio cum ſpongiis dictis & decoctione tibia-
rum tumori applicanda eſt cum modis vt ſupra. Si vero, vt puto, mala complexio epatis calida, quæ eſt
cauſſa debilitatis ipſius, ſit immaterialis non dependens ab humore, iuxta modum Medicorum proui- E
deat vt infra. Verum ſignis diligenter examinatis ea informatione per me habita a Ioanne & Paulo in
ſumma & complexione, opinor dicti tumoris tibiarum primitiuam & principalem cauſſam inter o-
mnes ſupraſcriptas tres cauſſas noſtro propoſito ſeruientis veriſimilius fuiſſe, & eſſe debilitatem epatis
ex mala complexione calida immateriali ipſius pendentem. Quanquam tumoris tibiarum plures aliæ
cauſſæ poſſint eſſe, quam epatis debilitas & debilitatis epatis plures aliæ cauſſæ eſſe poſſint, quam mala
complexio calida immaterialis ipſius, vt ſupra dictum eſt diſtincte, cui caſui noſtro occurrendum hoc
modo.

Curatio debilitatis epatis ab intemperie calida immateriali.

Omnes ante ſcriptæ medicinæ, quæ competunt debilitati epatis a mala complexione calida
materiali ipſius pendenti, & eædem competunt debilitati epatis a mala complexione calida immateria-
li pendenti, & per conſequens tumori tibiarum pendenti ab eadem caliditate ipſius præterquam rheu-
barbarum & ſecundum ſolutiuum ſupraſcriptum. Remoueatur ergo rheubarbarum a primo ſolutiuo F
minoratiuo, loco cuius ponatur ſucci roſ ʒ. & non electuarii ſucci ro. quoniam illud in debilitate epa-
tis nocet. Item abiiciatur totum ſecundum ſolutiuum. Ideo primo aſſumat dictum primum ſolutiuum
minoratiuum rheubarbaro cum dicto puro ſucco roſarum loco rheubarbari, vt dicitur. Secundo
aſſumat ſupraſcriptum ſyrupum. Tertio, aquas dictas omiſſo totaliter ſolutiuo eradicatiuo ſecundo.
Quarto, clyſtere. Quinto, epithema. Sexto, confectionem. Vltimo cum ſpongiis fomentationem di-
ctam tumoribus tibiarum apponat, vt ſupra & hæc omnia cum dictis modis & ordinibus, vt ante, ac ſi
debilitas epatis a materiali cauſſa dependens fuiſſet cauſſa ipſius tumoris tibiarum. Aduertendum ta-
men, quod ſi cauſſa dicti tumoris tibiarum eſſet debilitas epatis defecti frigiditatis, tam accidentali quam
naturali, tunc omnes ſupraſcriptæ medicinæ eſſent diſconuenientes fomentatione cum ſpongiis, &c.
ſolutiuo minoratiuo ſine rheubarbaro & clyſteri duntaxat exceptis. Quæ tres medicinæ in vtraque de- G
bilitate tam a caliditate, quam a frigiditate pendente epati ſunt conuenientes. Ideo ergo in eo caſu in tu-
tam, primo aſſumat tantum ſemel primum ſolutiuum minoratiuum ſine rheubarbaro modo dicto.
Secundo omiſſis aliis medicinis, præterquam clyſtere, applicet dictam fomentationem cum tumori-
bus

A bus tibiarum modis & ordinibus deſcriptis ſupra. Poſtea vtatur clyſteri modo dicto ſupra. Alias vero
ſupraſcriptas medicinas in dicto caſu relinquat. ſcilicet frigiditatis, &c. Si vero his tribus medicinis non
conualeſcit ex dicto tumore tibiarum, & cauſſa dicti tumoris ſit debilitas epatis defecti a caliditate na-
turali ſaltem accidentali, vt veriſimiliter opinio ex informatione habita ea ſignis, &c. Amplius imagi-
nandum eſt, non conſecuta conualeſcentia dicti tumoris ex aſſumtione dicturum ſolutiui minoratiui,
fomentationis & clyſteris, tunc tranſeat ad vſum reliquarum medicinarum ſupraſcriptarum modis
etiam ſupraſcriptis, & hoc conſilio perſpicacis Medici.

Cons. CXLIV. *Contra tabem ſeu extenuationem cruris.*

B Clyſtere: *℞ radicum maluauiſci M ß. foliorum blitis & mercurialis ana M j. ſeminis fœnugraeci* *Enema.*
℥ ß. ſeminis lini & carthami ana ℥ ß. vitellum oui numero j. caſſiaefiſtul. ℥ j benedicta ſimplicis, ſac-
chari rub. ana ℥ ß. olei communis ℥ iiij. ſalis communis ʒ ij. herbæ, flores & ſemina bulliant, &c. ¶ Po-
tio lenitiua ad id, quod ſupra. *℞ caſſiaefiſt. ʒ j ß. aqua endiuiæ ℥ j. ſer. caprini q. ſ. miſce & fiat potio.* *Potio le-*
¶ Minoratiuum materierum craſſarum, videlicet aduſtarum melancholicarum & phlegmaticarum. ℞ *nitiua.*
caſſiaefiſt. diaſena. electuarii Aui. ad melãcholiam, polypodii, aqua endiuiæ, ſeri caprini q. ſ. miſce, fiat potio. De- *Potio mi-*
ſcriptio electuarii Aui. de qua ſupra. *℞ ligni aloes, garyoph. cinamomi, cardamomi, ſpica an. ʒ ij. florum bo-* *noratiua.*
raginis & roſarum an. ʒ j ß. auellanarum aſſatarum ℥ ß. folliculorum ſena, myrobalanorum, amygd. dulcium, *Electua-*
iuiubarum ana ʒ j. ſeminum feniculi & aniſi ana ʒ ij. croci ℈ j pul. pul. omnia miſceantur & conficiantur *rium A-*
cum melle deſpumato. ¶ Digeſtiuum materierum propriarum ſupraſcriptarum. *℞ caſſiaefiſtul. ℥ j. ſyrupi* *uiſenna.*
C *de abſynthio, ſyrupi acetoſi compoſiti ana ℥ ß. aquarum lupu. ʒ j. & endiuiæ ℥ ij. miſce.* ¶ Solutiuum eradica- *Potio di-*
tiuum materierum ſupraſcriptarum. *℞ caſſiaefiſt. ʒ j diaſena ʒ ij. elect. ad melancholiam Auic. ʒ ij. electua* *geſtiua.*
rii hamech. ʒ j polypodii ℈ j. ſeri caprini q. ſ. aqua endiuiæ ℥ j. miſce, & fiat potio. ¶ Prohibentia generatio- *Eradica-*
nem melancholiæ. Digeſtiuum vſuale loco ſyrupi. *℞ aquarũ endiuiæ & bugloſſa, & lupulorum & acori,* *tiua.*
an. ʒ j miſce. ¶ Confectio valens vt ſupra. *℞ ſpecierum diarhodon abbatis ʒ j. radicis ireos ʒ ij. ſpecierum* *Morſelli.*
triaſandalorum ſine camphora ʒ ß ſeminum communium minorum frigidorum ʒ j ß ſachari al. ʒ iiij miſce,
& cum aqua hypericon. fiat confectio ſolida in morſellis. ¶ Solutiuum vſuale. *℞ pilularum de lapide lazuli* *Pilula.*
ʒ j. epithemi polypodii ana ℈ j. ſalis gemmæ gra. j. agarici ℈ j. miſce, & cum diaſena q. ſ. fiant pilula vij. pro ʒ.
¶ Potio ad id quod ſupra. *℞ oxymellis ſimplicis ℥ j. epithemi polypodii ana ℈ ij. ſeminum foeniculi ℈ j. & por-* *Potio.*
tulaca ʒ j. aqua endiuiæ ℥ ß. ſeri caprini q. ſ. miſce, & fiat potio. ¶ Conſortantia membra naturalia, vt ſan- *Alia con-*
D guinem bonum generent. *℞ aquarum endiuiæ ℥ iij. abſynthii & capillo. veneris an. ʒ j ſeminum commu-* *fortatiua.*
nium minorum frigidorum ʒ iij. ſacchari al. ʒ j. miſce. ¶ Pilulæ aliæ ad id quod ſupra. *℞ trochiſcorum de* *Pilula.*
abſynthii ʒ j. & de karabe ʒ ß. ſpecierum triaſandalorum ſine camphora & diarhodon ana ℈ ij. ſacchari alb.
℈ j. miſce cum ſyrupis de eupatorio. ¶ Vigorantia attractiuam attrahentis melancholiam ad ſplenem.
℞ aquarum ſcolopendria & tamariſcian. ℥ ß. endiuiæ ℥ ij. ſem. communium minorum frigidorum ʒ ß. ſac- *Potio.*
chari al. ʒ j. miſce. ¶ Pilulæ ad id quod ſupra. *℞ trochiſcorum de capparibus, de eupatorio, ſeminum com-* *Pilula.*
munium minorum frigidorum, ſacchari al. miſce cum ſyrupo de eupatorio. ¶ Subtiliantia humores craſ-
ſos in viis nutrimenti in ſaphena *℞ ſeminum aniſi, feniculi ana ʒ. & carui & ameos ana ℥ j. folii ʒ j. ra-* *Subtilian*
dicis feniculi & petroſelini & apii ana M j. agarici ligati in petia ʒ j. Iſta ſemina, radices & agaricum ſimul *tia humo-*
bulliant cum radicibus & ſeminibus primi clyſteris in principio poſiti, deinde exprimantur & colentur, & *res craſ-*
E *tribus cyathis dicta colatura reliqua omnes medicina poſita in primo clyſteri addantur* ¶ Digeſtiuum ad id, *ſos.* *Potio di-*
quod ſupra. *℞ aquarum capillorum veneris, lupulorum & inaſperi ana ℥ j. endiuiæ ℥ ij. ſacchari albiſſi-* *geſtiua.*
mi ʒ j miſce. ¶ Pilulæ ad id, quod ſupra. *℞ ſpecierum diarhodon abbatis, trochiſci de capparibus, ſeminum* *Pilula.*
communium minorum frigidorum, miſce, & cum aqua lupulorum fiant pilula vij. pro ʒ. ¶ Aperientia vias
nutrimenti vt ſupra. *℞ aquarum hypericon. & lupulorum ana ℥ j. endiuiæ ℥ ij. ſeminum communium mi-* *Potio.*
norum frigidorum ʒ ij ſacchari albiſſimi ʒ j. miſce. ¶ Aperientia vt ſupra. *℞ pulegii, calamenti ana M j.* *Alia.*
hypericon M j ſeminum iuniperi aniſi. feniculi, lini & fœnugraeci ana ℥ ß miſce, & cum aqua decoquantur
vſque ad conſumtionem quarta partis. Remittatur intenſa caliditas epatis & ſplenis proprie epatis ge-
nerantis ſanguinem melancholicum aduſtum. *℞ aquarum cichorea ℥ j ß. & acetoſa ℥ ß. & lupulorum* *Alia.*
℥ ß. ſeminum communium maiorum frigidorum ʒ ij. ſacchari albiſſimi ʒ j. miſce. Confectio. *℞ diadra-*
F *ganti frigidi ℥ ij. ſand. alorum ʒ j. miſce, & incorporentur in mortario ſine igne.* Iſtas aquas immediate ſupra-
ſcriptas aſſumat calidas in aurora duobus diebus continuis ſingulo menſe, præterquam tempore ma-
gni caumatis. Euacuetur ſanguis melancholicus, aperiantur hæmorrhoides, vel altera ipſarum vt *Apertio*
infra. Comprimat ipſe verſus exterius extremitatem inteſtini terminati ad anum, deinde intingat *hæmor-*
ipſam extremitatem aliquo ſanguine columbi vel pulli: poſtea ſuper aliqua parte dicti inteſtini ſic *rhoidum.*
ſanguine tincta apponat orificium vnius extremitatis colli phialæ amplectentis ipſam partem ita & ta-
liter, quod foramen dicti inteſtini remaneat extra dictum collum phialæ. Deinde per orificium am-
plum vlterius extremitatis imponat ſanguiſugam ita vt deſcendat ad extremitatem dictam ſanguine,
quæ ibi applicetur, qua applicata tanto tempore dimittatur ſanguinem extrahere, quanto tempore
multum videatur tumere, aut relaxet ſe a dicta extremitate. Si autẽ non ſe relaxaret dicta ſanguiſuga,
G tunc cum modico ſalis & cineris mixtorum cum aceto intingatur circumquaq; eius caput & os, cum
quib. adhæret, & dicta ſanguiſuga relaxabit ſe tunc. Et teneatur cõtinue collũ phialæ vt dictũ eſt, ne ipſa
ſanguiſuga anũ aut foramen inteſtini ingrediat. Si vero dicta ſanguiſuga relaxata, ſanguis nõ retineatur,
ſupponat loco vbi ſanguiſuga ſugebat, cinis alba cũ tela aranea ſubtili. Si vero adhuc nõ retineat ſan-

Puluis ſi- ſtens ſang. poſt ſan guiſugas guis, ſupponſtur hoc medicamen *℞ boli ar. ℥ ß. ſanguinis draconis ℈ j. lapidis hæmatitis, thuris, nucis cu- preſſi ana ℈ ß. pulueriZentur omnia deindeſimul miſce.* Et tunc ſi aliqualis ſanguis exiret, & non eſſet mul- tum poſt amotionem ſanguiſugæ, non eſt multum timendum ſi non ita cito reſtringatur. Si vero exi- ret multus ſanguis non ſubito reſtringatur. Diuertatur ſanguis bonus & craſſus a crure & coxa ſana, ad crus & coxam tabefactam. Ligetur crus & coxa ſana non tabefacta cum faſcia digitorum duorum lata, incipiendo ligaturam a talo ſine cauilla pedis ſurſum aſcendendo & continuando vſq; ad inguem, quæ tamen ligatura non ſit doloroſa, nec nimis laxa, ſed mediocris ſtricturæ. Iſta hoc modo continue- tur xx. diebus, deinde ſex diebus ſtet ſine ligatura. Poſtea reiteretur adhuc xx. diebus, demum ſoluatur per ſex dies, & taliter procedat ligando per tres menſes, & incipiatur dicta ligatura per xx. dies poſt aſ- ſumtionem ſanguiſugæ ſupraſcriptæ, &c. Dirigator ad membrum ſanguis nutritiuus, vt hic infra. ¶ Ce- A

Ceratum. ratum. *℞ pulueris medicinarum ſupraſcriptarum, & alias in decoctione immediate infraſcripta rubea tinctorum ℥ ß. picis q. ſ. pro cerato, olei liliorum alborum ℥ ß. laudani ℥ ij. miſce, & fiat ceratum.* ¶ Dirigen- B

Vnguen- tum. tia ſanguinem ad membrum. *℞ vnctionem frigidam primam, cuius habet rubrica ex pinguedine gallinæ, porci, &c. cui addatur olei picis ℥ vj. quod oleum ſit ſubſtantia ſecunda, quæ exit a pice in alembico.* Nam prima & tertia exeuntes a pice debent reiici: ſecunda vero eſt conueniens propoſito noſtro.

Cons. CXLV. *Medicina communes.*

Potio ſo lutiua. Enema. RECipe mannæ ℥ ij ß. ſeri caprini q. ſ. miſce & fiat potio.* Iſtud aſſumat ſemel in menſe ad minus, ad plus omnibus xx diebus. ¶ Clyſtere. *℞ radicum maluauiſci M ß. foliorum blitis & mer- curialis ana M ß. fœnugræci, lini ſem. & carthami ana ℥ ß. vitellum oui j. caſſiæ fiſtul. ℥ j. benedi- ctæ ſimplicis, ſacchar. rub ana ℥ ß olei communis ℥ iij. ſalis communis ℥ ij.* Vtatur iſto ſaltem ſemel C in hebdomada, & hoc per menſem vnum. ¶ Clyſtere aliud. *℞ decoctionis lactis ouini cyathos iij. olei a-*

Aliud. Aliud. *myg d. dul. ℥ iiij pul. ſacchari ℥ j. vitellum oui j fiat clyſtere, & eo vtatur vt ſupra.* ¶ Aliud. *℞ decoctionis ca- pitis ouis cyathos iij. tritici ℥ j ß ciceris rubei ℥ ij. oryzæ ℥ ß. hæc tria ſemina bulliant in ſufficienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem medietatis, huius decoctionis ſumat cyathum j. & decoctionis capitis cyathos iij. & addantur olei amygdalarum dul. nucum optime piſtatarum ana ℥ j olei ſiſamini ℥ ij fiat clyſtere.* Vtatur in tertio menſe modis, &c. Aſſumat in mane cum ſurgit omni hebdomada ſemel aut bis vel ter vnum cyathum ℥ v. brodiis, in quo cocta ſint illa tria, ſcilicet pullus, cicera ru. radices fœniculi, cui brodio ad- datur ℥ j ß. lactis ſe. communium maiorum frigidorum, deinde poſt ipſius aſſumtionem ieiunet horis

Canones obſeruādi. tribus. Iſto vtatur duobus menſibus ad minus & plus ad libitum. Nota, quod non nimis ſæpe vtatur a- peritiuis & proprie fortibus, ſed ipſis lenibus aliquando, vbi eſt bonum. ¶ Canones obſeruandi, in D

1. mane cum ſurgit, fricetur cum manibus membrum extenuatum totum & neruus ſuaui fricatione per
2. xij. horas in hyeme: in æſtate vero per xx. horas. ¶ Secundus, ante cibum per horā cum aliqua ex primis infra ſcriptis vnctionibus fricetur cum manibus totum membrum & neruus læſus aliqualiter fortius &
3. velocius, quam prius in dicta fricatione prima, ita, vt membrum læſum tumefiat vel rubefiat aut cale- fiat plus quam prius. ¶ Tertius, & cum altarum iſtorum apparet ex ipſa fricatione, tunc membrum & neruus quieſcere dimittatur per horam mediam, & ſecunda vice illa fricatio reiteretur vſque ad tumo- rem, ruborem vel calefactionem, deinde immediate poſt exercitetur membrum deambulando ſua- uiter per octauum horæ, ipſo tamen membro prius munito & faſciato, ne lædatur a frigore.
4. ¶ Quartus, deinde poſt dictam deambulationem balneetur membrum & neruus infraſcripto balneo ſuauiter calido & balneatione breui, ac membrum & neruus continue ſuauiſſime fricetur in ipſo bal- E
5. neo. ¶ Quintus, totum membrum & neruus prius exſiccati a dicto balneo vngantur aut emplaſtren- tur optime ex aliquibus infraſcriptis vnctionibus, aut emplaſtris, aut ceratum neruo apponatur deſcri-
6. ptum infra. ¶ Sextus, excitetur membrum tabefactum deambulans ſuauiter aliquoties in die per vj.
7. aut vij horas poſt cibi aſſumtionem. ¶ Septimus, balneum leuiter calidum factum membro poſt pri-
8. mam digeſtionem poſt prandium per vj. horas iuuat. ¶ Octauus, ligetur membrum non extenuatum cum faſcia incipiendo a pedis cauilla, & tranſeundo per crura ad coxam, &c. quæ ligatura non ſit dolo- roſa, nec nimis ſtricta, ſed ſolum claudens meatus, ſeu vias membri non extenuati. ¶ Vnctio prima.

Vnguen- tum. *℞ pingued. gallinæ ℥ iiij pingued. porci ℥ viij. medullarum crurum cerui, vel ſaltem vituli vel bouis ℥ vj, hæſypi humidi ℥ ij. miſce & fiat vnctio.* Si cum dicta vnctione fiat fricatio bis, vt dictum eſt in ſecundo canone, tunc vnctio, quæ fieri debet poſt exercitium, & quæ eſt propinqua aſſumtioni cibi, fiat cum ali- F qua iſtarum duarum vnctionum infraſcriptarum ſecunda, prima vnctione vtatur taliter per dies xx.

Aliud. ¶ Alia vnctio. *℞ radicum althææ bene cocta & trita abiecta prius medulla ℥ viij. medullæ crurum cerui aut bouis aut vituli ℥ iiij. hæſypi humida ℥ ij. olei ſiſamini, olei liliorum alb. ana ℥ j ß. ceræ q. ſ. Iſta vtatur diebus*

Aliud. *xx. poſt primos xx. dies modis vt ſupra.* ¶ Alia. *℞ mucilaginis althææ ſem. lini & fœnugræci ana ℥ j. pingued. gallinæ ℥ iiij. olei liliorū al. & chamomillæ ana ℥ j ß. hæſypi humidi ℥ ij. ceræ q. ſ. pro vnguento molli.* Iſta vtatur

Balneum. per menſem ſequentem ſecundos dies xx. cum modis &c. ¶ Balneum. *℞ florum chamo. M ij. meliloti. M ij radic. maluæ. M j ß. ſe. fœnugræci ℥ iiij. contundantur omnia craſſo modo, deinde bulliant ſimul in ſuffi- cienti quantitate aquæ vſque ad conſumtionem quartæ partis, deinde vſui ſerua.* Hac vti incipiat decima die Aprilis, & non ante diebus intermiſſis ante cœnam per dies xx. & tamen quolibet die vngat ſe vt ſupra, & poſt balneum apponatur ceratum vel emplaſtrum immediate infraſcriptum, & quælibet de- G

Ceratum. coctio ſufficit in diebus, &c. ¶ Ceratum. *℞ picis naualis ℥ iij. olei chamomillæ & liliorum alb. an. quantum ſufficit pro cerato ad bulliendum medullas crurum cerui aut bouis aut vituli ℥ j miſce, ad lentum ignem fiat ceratum.* Et ſi vis emplaſtrum fiat pinguius cum oleis & medullis. Iſto cerato poteſt incipere vti dicto

tempore

A tempore loco alterius vnctionum dictarum, ſi placet magis: ſi vero non incipiat vti in principio tertii menſis continuãdo per tertium menſem. Vtatur duobus diebus in hebdomada, videlicet ante prandium & ante cœnam per horam ℥ viij. brodii carnium pulli, aut capreti, aut agni cum multo pulueris ſacchari. ¶ Vnctio alia. ℞ olei ſiſamini ℥ j. medullæ crurum cerui, aut bouis, aut vituli ℥ j ß. œſypi humidi ℥ ß. miſce. & fiat vnctio. Iſta vngatur infirmus tantum in meridie, qua vtatur viij. diebus continuis. *Vnguentum.*
¶ Vnctio alia. ℞ oleorum liliorum alb. ℥ j. chamomillæ ℥ j ß. œſypi humidi ℥ ß miſce. Iſta vtatur aliis viij. diebus ſequentibus in meridie cum obſeruandis, vt ſupra. ¶ Vnguentum molle. ℞ fæcis olei liliorum al. ℥ j. fæcis olei ſiſamini ℥ ij fæcis olei ſem. lini ℥ ß. pingue. gallinæ ℥ ß medullæ oſſium cerui aut vituli, aut bouis ℥ j. ceræ quantum ſufficit, miſce. Debet autem vti omnibus infraſcriptis vnctionibus, vnguentis & emplaſtris de viij. diebus in octo, ita quod ſingulis octo diebus continuatim vtatur vna ſupraſcri- *Aliud.* *Aliud.*
B ptarum vnctionum, vt ſupra dictum eſt. ¶ Emplaſtrum. ℞ radicum maluauiſci bene cocti, & bene piſtati, & primum obiecta medulla, vt ſupra. M j. olei liliorum alb. quantum ſufficit fiat emplaſtrum ad lentum ignem. ¶ Aliud emplaſtrum. ℞ radicum maluauiſci bene cocti, vt ſupra. M j. lumbricorum ru. terreſtrium ℥ j. medullarum crurum aut cerui aut vituli, aut bouis ℥ j ß. œſypi humidi ℥ j ß olei liliorum al ℥ j. lumbrici primo coquantur in oleo liliorum alborum quantum ſufficit: deinde conuenienter piſtentur. & cum aliis omnibus incorporentur. ¶ Medicinæ amplius propriæ membro tabefacto. ¶ Emplaſtrum ℞ renem anat. cum tota eius pinguedine, quæ incidantur minutim, deinde optime piſtentur ſimul. & addatur olei liliorum alb. quantum ſufficit ad molliſicandum miſce. ℞ ceratum ſupraſcriptum, quod componitur ex pice & vtere ad neruum. ¶ Emplaſtrum. ℞ [illegible] in oleo liliorum alb. ℥ ß. radicum maluauiſci bene cocti, vt ſupra, M j. olei liliorum alborũ quantum ſufficit ad impinguandum. miſce pro emplaſtro. Fiat em- *Empla-ſtrum.* *Aliud.* *Aliud.* *Aliud.*
C broca neruo dolenti cum oleo oliuarum optimo & ſuauiter calido. ¶ Emplaſtrum aliud. ℞ radicum maluauiſci M j. mucilaginis althææ. ſem. lini & fœnugræci ana ℥ j ß ammoniaci, galbani ana ℥ j œſypi humidi ℥ ß. olei chamomillæ & liliorum alb. pingue. vrſi. ana ℥ j. medullæ cerui aut vituli, aut bouis ℥ j ß maluauiſcum prius optime decoquatur. & piſtetur prius abiecta medulla deinde in mortario ſimul omnia incorporentur, & ad lentum ignem fiat emplaſtrum ¶ Regimen, quo ad cibum & potum breuiſſim. commune neruo contracto & duro, & communi membro tab. facto. Vtatur cibis facilis digeſtionis & mediocris ſubſtantiæ, ſimiliter & potibus, & non nimis cito repleatur, ſitque facilis penetratiuus ad membrum, ſcilicet frumento, piſto optime cocto, raro & colato, a corticibus mundo, ſpelta piſta, vt de frumento, ciceribus ru. coctis cum corticibus ſuis & brodio, vtatur blitibus cum boragine & petro. ſpinachiis cum trifolii modico & multo boraginis ra. petro. cum blitibus aut ſpinachiis, boragine ad libi- *Dieta pro neruo contracto & duro.*
D tum, ſed ſine aceto vel modico, ſi vult acetum facere, vtatur ſicut de frumento panatella cum vitellis ouorum, vtatur paſſulis paruis & nigris amygd ſimul cum paſſulis phiſticis ſeu piſtacchiis. Vtatur carnibus domeſticis. ſcil. vituli, hædi, agni aliquoties caſtrati, pullorum phaſianorum, perdicum maxime: vtatur vinis mediocris vinoſitatis & coloris ſatis facilis penetrationis, aut vtatur albis vinis, non craſſis, nec nimis ſubtilibus, licet prima meliora ſint in caſu. Aſſumat aliquando de capparib. multis abiecto ſale, & cum modico aceto & oleo, vtatur gaudio, delitiis, frumenti leuibus, habitet in vmbra tempore calido odoret aromatica, exercitetur ſuauiter deambulando. & partim ſedendo, prout eſt naturæ ſuæ gratius. Summaria cura talis membri in caſu noſtro. ¶ Aperiantur oppilationes viarum nutrimenti ad membrum extenuatum, & poroſitates ipſius ſecunda intentio, ſubtilietur ſanguis fluxurus ad nutriendum membrum. Tertio confortetur virtus attractiua, digeſtiua & retentiua eiuſdem membri. Quarto nu- *Cura ſummaria.*
E trimẽtum ſit quantitatis & qualitatis membro proportionabile. Quinto attrahatur nutrimentum ad membrum, & declinetur nutrimentum a membro non tabefacto ad tabefactum. Sexto, retineatur in membro Septimo, conuertatur ad membri naturam. Octauo, hæc omnia fiant, vt ſupra, videlicet leui ſolutione, leui aperitione inſtrumentis ſupraſcriptis, fricatione primo ſuaui membri tabefacti, vt dictum eſt ſupra. Exercitio deambulatiuo, balneatione membri, vltimo vnctione aut emplaſtro, & proprie emplaſtro ex pice: nam pix nutrimentum attrahit & retinet, ipſum conuertit in ſubſtantia membri, a. attractiuam digeſtionem & retentiuam virtutes confortat.

De apoſtematibus.

Cons. CXLVI. *Contra cancrum confirmatum.*

F Phlebotomia primo fiat baſilicæ oppoſitæ morbo, ex qua extrahantur ℥ viij. ſanguinis ſtomacho ieiuno in mane per vnam horam ante prandium. ℞ caſſiæ fiſt. ℥ j. tamarindorum ℥ ij. epithymi ℥ iij. aquæ acetoſæ q. ſ. ad dicti epithymi infuſionem, ſeri capri. q. ſ. pro potione. Epithymum piſtatum infundatur in dicta aqua acetoſa per xxiiij. horas, deinde optime exprimatur & coletur, & ſubſtantia abiiciatur, vltimo reliqua omnia aduantur dicta colatura. miſce & fiat potio ℞ ſyrupi de pomis ℥ j. de epithymo ℥ ß. aquarũ acetoſæ ℥ ij bugloſſæ ℥ j. miſce. ℞ caſſiæ fiſt. ℥ j epithymi ℥ j ß. tamarindorũ ℥ j electuarii hamech ℥ j. aquæ aceto ℥ j. ſeri caprini q. ſ. pro potione [illegible] e. & fiat potio. ℞ aquarũ acetoſæ, fumiterræ ana ℥ j ß. bugloſſæ lupulorum ana ℥ ß. ſeminum communium frigidorum minorum ℥ ß. ſacchari albiſſimi ℥ j. miſce. ℞ pilularum indarum ℈ ij ſenæ. ℈ j. coralliorum rubrorum gran. v. agarici ℈ j. miſce, & cum electuario hamech. quantum ſufficit ad incorporandum reformentur pilulæ vij pro ℥. ℞ terebyn bene electæ ℥ ij. aquæ acetoſæ ℥ ij. ℞ ſpecierum triaſandalorum ℥ ii. ſpecierum diarhodon [illegible] *Venæſectio.* *Potio lenitiua.* *Alia.* *Solutiua.* *Alia.* *Pilula.* *[illegible]*
G marum electuarii de gemmis ſine ſpeciebus ℥ ij. margaritarum ℥ j ß. diadragantis frigidi [illegible] colas & folii ex ſaccharo trium coctarum ℥ x. miſce. & cum aquis acetoſæ & bugloſſ. quantum ſufficit ad incorporandum. fiat confectio ſolida in morſellis iij. pro morſello. Phlebotomia [illegible], vt ſupra, ſi neceſſe eſt reiterari. Prouocentur hæmorrhoid. ſæpius fricando, cum folio ficus, aut ſangui- *Apertio hæmorrhoidum.*

Manu-chriſti. gas apponendo ſecundum canon. dictorum locorum *Manuſchriſti de perlis facti cum optimo ſacchar o* A
ʒ viij ſandalorum rub. ʒ ij. corallorum rub. ʒ ß. violarum ſiccarum ʒ ij. miſce & cum aqua acetoſa bugloſſa
an. quantum ſufficit ad conficiendum reformetur confectio ſolida in morſellis iij. pro morſello. ℞ trochiſco-
Morſelli. *rum de capparibus ʒ ß. de roſis ʒ j ß ſpecierum triaſandalorum ʒ ij. gemmarum electuarii de gemmis ſine ſpe-*
ciebus ʒ j ß diadraganti frigidi deſcriptione, & facti ex ſaccharo taberzet ʒ xv. miſce, & cum aquarum ace-
toſæ & bugloſſæ an. quantum ſufficit ad conficiendum fiat confectio ſolida in morſellis trium in mortario cum
cum piſtillo. & ſine igne trium ʒ pro quolibet morſello. Iſta localia infraſcripta fiant tempore neceſſitatis,
℞ olei roſ. ʒ vj. theriacæ præparatæ ʒ iij. miſce & reiteretur totum multoties in mortario plumbeo. Si vero
vult medicamen efficacius, & tamen virtuti familiare, tunc ſuprascriptis oleo & tutiæ antequam tali-
ter agitentur, addantur boli ar. ʒ iij. deinde totum agitetur in mortario plumbeo multoties, vt ſupra.
Empla-ſtrum ex cancris. *℞ cancrorum recentium fluuialium crudorum, & cum teſta ſua q. ſ. pro emplaſtro piſtentur non multum mi-* B
nute, & de eis fiat emplaſtrum nihil aliud ipſis addendo. Si vero vis medicamen efficacius, tunc ipſis can-
cris taliter piſtatis addatur olei roſ. quantum ſufficit ad incorporandum & impinguandum emplaſtrum
Epithe-ma. miſce, & fiat emplaſtrum. *℞ aquæ cum fæce ſua deſcendente de mola ſeu lapide anterorum acuentium fer-*
menta q. ſ. pro epithemate loci læſi. In hac aqua cum fæce infundantur petia linea ſubtiles, vel albe vel vna du-
plicata quantum neceſſe eſt ad cooperiendum membrum læſum, & proprie brachium ad cubitum infra. ¶ Vi-
num ſit album diaphanum ſiue clarum pauciferum, ſaporis agreſtis, ſeu bruſci, aut ſaltem medii, & non
Diæta. dulcis, aut ſaltem etiam mediæ vinoſitatis, & nullo modo vinoſum. Sed tamen melius eſt pauciferum
Potus. & ſaporis bruſci, vt ante. Si vero tantummodo valet vinum dulce, tunc dulrores ipſum ſolum cum a-
liquantulu ſacchari taberzet, & optime trium coctarum. Et nullo modo vinũ ſiue ſit naturaliter dulce,
nec dulcoratum, niſi cum dicto ſaccharo optimo, lymphetur ipſum vinum, ſiue cum aqua hordei ex- C
Panis. corticati non ſaccharata. Quinimo potus ipſius ſolus aquæ hordei eſſet præſtantius. ¶ Panis ſit de ſpel-
ta, aut ſaltem de optimo frumento albiſſimus, ſed tamen de ſpelta eſt mediocriter fermentatus, debite
coctus, & non multum & cum cruſtis ſubtilibus nihil continens ſalis & factus cum aqua dulci & fluuia-
li diaphana ſiue clara. Cucurbita, vt eſt cum carnibus infraſcriptis cocta, eſt iuuans edulium ferculare,
Terrana ſcentia. ſiue ferculum iuuans. Cucurbita cum agreſta & cocta cum carnibus, vt ſupra, iuuat pro ferculo. Cu-
curbita cum toto ouo valet cum albumine & vitello, & agreſta cocta cum carnibus, vt ſupra iuuat pro
ferculo. Cucumeres parui recentes, & teneri cocti cum carnibus dictis ſunt ferculum, &c. vt ſupra de
cucurbita. Portulaca cocta cum carnibus dictis eſt ferculum conueniens, ſpinachia cocta, vt ſupra de
portulaca & lactuca, cocta cum ſubduplo boraginis, vt ſupra de portulaca. Blitis prius bullita, & ipſius
prima aqua primæ bullitionis abiecta, deinde mixta cum quarta parte ſuæ boraginis, & tantundem la- D
Abramã. ctucæ aut portulacæ: vltimo omnia ipſa cum carnibus, vt ſupra de portulaca. Abramam ſine arillis ſeu
ſuccus granatorum dulcium ſeu muzorum, & non dulcium coctum, vt eſt cum carnibus, aut etiam
Fercula. cum modico micæ panis trituratæ q. ſ. ad inſpiſſandum iuuat pro ferculo. Rapæ prius bullitæ & earum
prima aqua primæ bullitionis abiecta, deinde trituratæ leuiter & mixtæ cum quarta parte, aut quinta
florum carnoſitatis ſine pulpæ cucurbitæ ſiccatæ minutim inciſorum, vltimo totum cum carnibus,
vt ſupra pro ferculo iuuat. Illa carnoſitate ſeu pulpa cũ cucurbita ſiccata, deinde minutim inciſa & pri-
mo bullita, deinde ſola ipſa aqua cocta cum carnibus, &c. vt ſupra, eſt optimum edulium pro ferculo, &
ad hoc eſt proprium: ſpelta cocta debite cum carnibus dictis. vt ſupra, eſt optimum edulium pro fercu-
lo. & valde conuenit far ſpeltæ coctum, vt ſupra de ptiſana. Panatella ſeu mica panis cocta, vt ſupra. E
Mica panis cum brodio dictarum carnium infuſa & imbibita, licet non ſit cocta, iuuat cum dicto bro-
dio in ferculo. Alaganæ ex optima farina hordei aut ſpeltæ, aut frumenti factæ ſine ſale aliquo, ſed me-
lius ea farina hordei, deinde ſubſequenter ex aliis duabus farinis, & minutim inciſæ, & poſtea exſicca-
tæ, deinde optime coctæ cum dictis carnibus vltimo comeſtæ raræ & non ſpiſſæ, ſeu compactæ in fercu-
lo iuuãt. Broderum ſeu brodium pulli, cui mixtum ſit totum ouum recens. videlicet albumen oui cum
vitello eius factum a gallina eadem die, aut per ſpatium duorum dierum ad amplius iuuat. Brodium di-
ctum, cum quo coquatur modicum agreſtæ ſine ſale aut modicum vini granatorum, & eſt præſtantius
priori brodio. Omnes carnes comedat elixatas & non aſſatas, cum vino granatorum & muzorum aut
Carnes. acetoſorum, aut agreſta non ſalſa, aut ſucco aranciorum. Carnes. ¶ Pulli elixi iuuant, & ſunt proprium
edulium ad hoc. Perdices phaſiani, duragi ſeu turtures, & proprie cum agreſta aut vino granatorum,
alauda, auiculæ paruæ in arboribus degentes, exceptis paſſeribus. Nam paſſeres in hoc non conue- F
niunt, carnes hædi ſeu capræti domeſtici, & eſt proprium edulium in hoc. Carnes gazelli ſiue capreoli
ſyluestris, carnes caſtrati non amplioris ætatis vno anno: vituli lactantis non amplioris ætatis quatuor
Oua. menſium, ſed minoris ætatis ſunt meliores. Oua. ¶ Oua fracta cocta in aqua comedat tota, videlicet
albumen & vitellos ouorum cum agreſta non ſalſa, vel cum vino granatorum, vel ſucco arancii. Oua
cocta videlicet albumen & vitellos ouorum in patella friaa cum modico lactucæ vel ſpinachiæ, aut al-
terius earum comedat cum agreſta non ſalſa, vel vinu granatorum dictorum, vel ſucco aranciorum.
Piſces. ¶ Omnes piſces paruos comedat, non magnos, elixos, & non aſſatos, & aliquando, ſi vult eos aſſatos ſeu
frixos, comedat cum vino granatorum dictorum, aut agreſta non ſalſa, aut ſucco aranciorum. Menolæ
conueniunt barbi, oratæ paruæ, paſſeres paruæ, albori parui, piſces parui petroſi aquæ dulcis, ſtrioli, lu-
cii parui. Iſtis omnibus medicaminibus vtatur ſupra ſcriptis tantum conſilio inſignium Doctorum cu- G
ræ eius aſſiſtentium & non conſilio ipſius ægri. Nota quod quandoque patiens dolet dolore, ac ſi eſſet
flamma ignis, poſt vnam horam vel tres aut integrum diem. Et iterum reuertitur cum aliis ſignis, quod
eſt certiſſimum ſignum cancri.

Cons.

A CONS. CXLVII. *Contra tubera difficilis digeſtionis.*

EVacuatiuum digeſtiuum facile. ℞ *caſſiæ ſ. electæ ℥ j. diaſenæ ʒ iiij. aquæ fumiterræ q.ſ. pro potione miſce & fiat potio.* ¶ Digeſtiuum. ℞ *aquarum acetoſæ ℥ j. fumiterræ ℥ ij lupul. ℥ j. ſachari albiſ. ʒ j. miſce* ¶ Emplaſtrum. ℞ *althææ M ß. maluarum M j. violarum M ß. ficus albas & pingues numero iiij. caparum, lilii albi. ℥ j. fermenti tritici ℥ ß. farinarum ſeminis lini, fœnugræci ana ℥ iiij axungiæ porcinæ non ſalſæ ℥ j ß. olei amyg. dulcium q.ſ. ad impinguandum. Radices prius earum abiecto medulllo minutim inciſe, bulliant cum dictis herbis in ſufficienti quantitate aquæ pro decoctione vſque ad conſumtionem medietatis. Capa vero lilii ſub cineribus igneis debite coquātur, deinde dicta iiij. piſtentur, & ſimiliter ficus & fermentum piſtentur, deinde dictæ farinæ addantur, vltimo axungia & oleum apponantur, & cum dictæ decoctionis q.ſ. pro emplaſtro omnia ſimul incorperentur ad lentum ignem, &c.* Potio ſolutiua. Digeſtiua. Emplaſtrũ

B *De febribus.*

CONS. CXLVIII. *Contra quartanam.*

SOlutiuum minoratiuum facile. ℞ *caſſiæ ſ. pulpæ ſebeſten an. ℥ ß pulparum tamarindi ℥ ij diaſenæ ʒ iij. confec. hamech ʒ j aquæ acetoſæ ℥ j. ſeri caprini q.ſ. pro potione. Pulpa ipſa ſebeſten & tamarinderum cum parte dicti ſeri q.ſ. ad ipſarum diſſolutionem diſſoluantur optime ſine igne in mortario cum piſtillo ferreis & non æneis. Aut ſaltem in mortario lapideo & cum piſtillo ferreo: deinde caſſia ipſa extracta a canna mundētur a ſcophis & arillis ſuis, & diſſoluatur in dicta aqua, & alia parte ipſius ſeri, vltimo omnia addantur miſce, & fiat potio.* Iſtud ſolutiuum aſſumat in aurora debite calidum, & non tepidum, & immediate poſt ipſius aſſumtionem iaceat in lecto per vnam horā cū dimidia, & interim dormiat ad amplius per tres quartas horę, deinde ſurgat, & poſt ipſius aſſumtionē ſtet ieiunus patiens horis quinq; Poſtquā vero ſurrexerit, Potio ſolutiua.
C cū panno ſuauiter calido ſuauiter ſibi fricet verſus dorſum ſtomachum maxime & ilia, deinde pannum taliter ſuauiter calidum dimittat ſuper ipſis ſtomacho, ventre & iliis. Et non aſſumat lauatiuum aliquod ſed in dicto termino quinq; horarum prandeat, & pro ferculo in ipſo prandio comedat blites cum boragine & feniculo. Item carnes laudabiles, vt perdicum, phaſianorum, hædi vel vituli, aut aliquas carnes conſimiles. ¶ Solutiuum minoratiuum facile, vt ſupra & forte ægrotanti minus tædioſum. ℞ *pilularum indarum ℈ ij. agarici ℈ j. ſalis gemmæ, zinzib. an gra. j. Agaricus ipſe in fruſta minuta inciſus, & non piſtatus infundatur per horas 6 ad minus in oxymelle ſimplici, q.ſ. ad ipſius agaric. debitam imbibitionē in ipſo oxymelle, deinde reliqua pulueriza nda puluerizentur vt decet, vltimo omnia ſimul miſce, & cum electuario hamech q.ſ. ad incorporandum reformentur pilulæ vij.* Si vero ſolutiuum hoc pilulare minus tædioſum eſt, tūc iſtas pilulas aſſumat in aurora frigidas, vt ſunt cum ℥ j vini albi odoriferi nō multum vinoſi, ſeruatis reliquis Pilulæ.
D modis & ordinibus deſcriptis in aſſumtione alterius ſolutiui potabilis immediate ſupraſcripti. ¶ Digeſtiuum. ℞ *ſyruporum de epithymo ℥ j. de byſantiis, oxymellis ſimplicis, aquarum fumiterræ, lupulorum an. ℥ ß. miſce.* Iſtud digeſtiuum debite calidum, & non tepidum aſſumat in aurora ſex ſaltem diebus continuis, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor ad minus, & iterum dormiat, ſed tamen non amplius duabus horis. Iſtud vero digeſtiuum taliter aſſumere incipiat die tertia poſt aſſumtionem dicti minoratiui ſupraſcripti. ¶ Solutiuum eradicatiuum facile. ℞ *pilularum de mezereon, de lapide lazuli, polypodii ana ℈ j. zinzib. gra. j. miſce, & cum diaſena q.ſ. ad ipſarum omnium incorporationem reformentur pilulæ vij.* Iſtas pilulas aſſumat frigidas, vt ſunt, cum vna ℥ vini odoriferi non multum vinoſi in aurora, die tertia poſt completam aſſumtionem ſaltem ſexies digeſtiui immediate ſupraſcripti, & poſt ipſarum aſſumtionem iaceat in lecto per vnam horam cum dimidia, & iterum dormiat per vnam horam ad amplius, & poſt earundem aſſumtionem ſtet ieiunus horis quinque. Potio digeſtiua. Pilulæ.
E *Et in termino ipſarum quinque horarum aſſumat pro lauatiuo vj ℥ hordei excorticati, in qua aqua bulliant ſemen fœniculi, dauci an ℥ j. deinde colata ſic aqua ipſa, quam aquam aſſumat calidam, & non tepidam, & ſine ſacharo, & poſt eius aquæ aſſumtionem ſtet ieiunus patiens hora vna, in termino ipſius horæ experiatur an dictam aquam poteſt ſecedere, ſi ante non ſponte ſecedit,* vltimo in dicto termino horæ, ſiue non prandeat & pro ferculo comedat blites. Item carnes laudabiles, vt ſupra in alio minoratiuo primo. ¶ Digeſtium vſuale. ℞ *aquarum capil. ve. ℥ j ß. buglоſſæ, lupulorum ana ℥ ß. fumiterræ ℥ j. ſachari albiſ. trium coctarum ℥ j. miſce.* Iſtud digeſtiuum aſſumat debite calidum, & non tepidum in aurora ſex ſaltem diebus continuis in ſingulo menſe, & poſt ipſius aſſumtionem ſtet ieiunus horis quatuor, & iterum dormiat, ſed non amplius duabus horis. ¶ Solutiuum facile & vſuale. ℞ *ſolutiui minoratiui pilularum ſupraſcripti compoſiti ex pilulis indis agaric. &c. vt ibi.* Iſtas pilulas aſſumat in aurora die immediate ſequenti diem aſſumtionis digeſtiui vſualis immediate ſupraſcripti, &c. vt ſupra in aſſumtione eiuſdem minoratiui pilularum ſupraſcripti. Potio digeſtiua. Pilulæ.
F

CONS. CXLIX. *Contra peſtem.*

PIlulæ ſolutiuæ. ℞ *aloes ſuccotrinæ electæ ʒ vj. myrræ ʒ iij croci electi ʒ j ß. rheubarbari electi ʒ ij ß. agarici electi ʒ ij. gariophyl. ℈ j. ſpicæ ℈ j. ß. cort. citri ℈ ij. tormentillæ ʒ ß ſanda. ru. granorum ribes an ʒ j.* Loco vero iſtorum granorum ribes, ſi non reperiantur, ponatur ſeminum acetoſi tantundem, coral. ru. ʒ ß. boli ar. ʒ iij. campho. gra. ij. Agari. ipſe in fruſta minuta inciſus & non piſtatus, infundatur ad minus per horas ſex in oxymel. ſimpli q.ſ. ad debitam imbibitionem ex dicto oxymel. deinde reliqua omnia pulueri. ſubtiliter vel mediocriter vel craſſo modo, vt decet ſecundum cano. ad hoc, & ipſa ſuſtinent de trituratione ſalirata ſufficienteri ipſarum medicinarum virtute, vltimo omnia ſimul miſce, cum Pilulæ.
G rob de ribes & ſyru. de citro an. q.ſ. ad incorporandum fiat magdaleon ſeu maſſa pilularum ad vſum opportunum, poſtea tempore debito formabis ix. pilulas pro ʒ. Ipſæque pilulæ aſpergantur cum boli ar. q.ſ. ad aromatizandum, ſi vero non reperitur rob de ribes augeatur tantundem dictum ſyrupum de citro vel de limonibus, ſed de citro melius. Iſtarum pilularum faciliter ſolutiuarum & propriarum contra pe-

ſtem aſſumat ſtomacho ieiuno vir vel mulier a iij. vel a v. vſque ad vij. ad libitum in aurora cum ſyr. ace- A
toſi ſimplicis & aquæ vinlarum, aut ſaltem aquæ ſimplicis, dulcis, diaphanæ ſeu claræ ana ℥ ß. vel ad libi-
tum. Iſtas pilulas cum iſtis ſyrupis & aqua taliter aſſumat in mane cum ſurgit de lecto, duobus diebus
vel ſaltem vna die in ſingula hebdomada cuiuslibet quatuor trium temporum anni, in quo eſt peſtis
illa, ſed melius in aurora, deinde in mane cum ſurgit, tamen in qualibet dictarum horarum duarum iſtæ
ſint præſtantes valde, dormiatque non amplius vna hora in ſpatio vnius horæ cum dimidia immediate
poſt ipſarum pilularum aſſumtionem, ſed eas aſſumat tantum in aurora tunc immediate poſt earun-
dem aſſumtionem ſtet ieiunus vir, vel ieiuna mulier taliter aſſumens horis v. & non amplius vj. horis,
ſed ſi eas aſſumit in mane cum ſurgit, tunc ſaltem horis iiij. & non amplius horis v. ieiunet & quacun-
que dictarum horarum dictas pilulas aſſumat, tunc nec ante, nec poſt ipſarum aſſumtionem aſſumat B
lauatiuum aliquod, ſed tantum in dictis terminis prandeat, & in ipſo prandio ferculum & carnes lau-
dabiles comedat. ¶ Pilulæ contra peſtem non ſolutiuæ virtuti familiares. *℞. ligni aloes electi ℥ ß. croci e-*
lecti ʒ j ß. sermentillæ ʒ j. cornu cerui ℈ ij ſandalorum rub. coral. ru. ſe. aceteſa, boli ar. an. ℥ ß. camphora gran.
ij gemmarum, electuaris de gemmis ſine ſpeciebus, quantum preſicis, forma ipſarum ſaltem mediarum, ſed ta-
men melius ipſarum perfectarum earundem gemmarum, vt hic ante & ipſorum fragmentorum ſaltem media
perfectionis. margarita quante perfectionis forma ipſarum ſaltem mediarum, ſed tamen melius ipſarum per-
fectarum ʒ j. cornu vnicornu ſeu vnicorns, quod idem eſt, & quantum ad hoc ſimplex quod illuſtribus
viris ſolum licet. ſine dicto cornu ſint præſtantes valde contra peſtem, tamen cum dicto cornu ſunt per-
fectiores: *ſyrupi de citro q. ſ. ad omnium debitam incorporationem pro pilulis conficiendis in æſtate ſeu tempo-*
re calido aut temporibus medijs ad libitum. ſyrupi de ribes tantundem. Loco autē ipſius, ſi ipſum non reperis, po- C
natur ſyrupi de limonibus tantundem, ſed de ribis melius. In hyeme vero ſeu tempore frigido loco ipſius ſyrupi
de citro, vel de ribes, vel etiam de limonibus ponatur theriaca tantundem debite fermentata & perfecte, vide-
licet ipſius theriaca non minoris ætatis vij. annorum, quinimo annorum quinq; ſecundum aliquos etiam
admittitur, ſed melius non minoris ætatis annorum 12. nec amplioris annorum 30. in regionib. calidis,
ſed in regionib. frigidis à primis 20. annis vſq; ad 50. lib. 6. ſecundam can. *4. primi cap. primo de theriaca*
& alijs confectionibus magnis perfectio ibi, vbi de hoc pul. pul ſubtiliter vel craſſe modo vel mediocriter ſecun-
dum can ad hoc, vt in alio recepte primo proximo ſupraſcripto, deinde omnia ſimul miſce, & fiat magdaleon
ſeu maſſa pilularum pro pilulis formandis ix. pro ʒ. qui magdaleon & etiam pilulæ non ſolutiuæ fiant eo
modo, quo fit alius magdaleon & pilulæ ſolutiuæ ſupraſcriptæ in alio recepto. Iſtarum pilularum non
ſolutiuarum, ſed confortatiuarum, &c. aſſumat ſtomacho ieiuno vir vel mulier a. i j. vſque ad v. ad libi-
tum in aurora, vel in mane cum ſurgit ad libitum diebus tribus in ſingula hebdomada cuiuslibet iiij. D
temporum anni in quo eſt peſtis ipſis diebus alternis, ſ. vna die ſic, & alia die non aſſumat, & poſt ipſa-
rum aſſumtionem ſtet ieiunus vir vel ieiuna mulier taliter aſſumens horis tribus ad minus, & non aſſu-
mat lauatiuum aliquod. Et ſi ipſas aſſumit tantum in aurora, tunc poſt ipſarum aſſumtionem dormiat
ad libitum, ſed non amplius duabus horis.

Cons. CL. *Contra peſtem.*

PRæſeruantis a peſte & virtutibus omnibus familiaria, videlicet vitalibus, animalibus, & naturalib.
omninoq; ipſarum confortatiua, & proprie virtutis vitalis, & propriiſſime ipſius vitalis in corde.
℞. ſyrupi de citro, vel de limonib. ℥ j. aqua aceteſa ℥ iij. miſce. ¶ Aliud. *℞. boli ar. ʒ j. aqua acetoſa ℥ ij mi-*
ſce. Ad idem. *℞. aqua acetoſa ℥ ij. vini albi, odori. non multum vinoſi ℥ ß. boli ar. ʒ j. ſachari roſ ʒ j. miſce.* ¶ Pi-
lulæ non ſolutiuæ, ſed virtutum confortatiuæ, vt ſupra. *℞. terra ſigill ℥ ij. boli ar. ʒ j. ſyrupi de citro. q. ſ. mi-*
ſce, & fiant ix. pro ʒ. Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſq; ad v. ad libitum in mane, dum ſurgit in au-
rora bis in hebdomada aut ſemel ad minus. Deinde poſt ipſarum aſſumtionem ſtet ieiunus vel ieiuna
horis tribus ad minus. *℞. theriaca antiqua ſach. roſ. an. ʒ j. vini albi odoriferi non multum vinoſi ℥ j ß.* The-
riacam iſtam ſumat horis 10 poſt cœnam immediate præcedente, deinde poſt ipſius aſſumtionem dor-
miat ad libitum, & ieiunet horis vij. *℞. ſpecierum triaſandalorum ℥ ij. ſpecierum diarhodon ab-*
batis ℥ ß. terra ſigillata ℈ ij. gemmarum & margaritarum. electuarii de gemmis ſine ſpeciebus ʒ ij. boli ar. ℥
iij. ſachari alb. ℥ xviij. miſce, & cum aqua bugloſſ. q. ſ. fiat confectio in morſellis ſolida iij ʒ. pro quoli-
bet morſello ℞. diaboragi. ℥ ij. diabugloſſ. ℥ iij. ſachari roſ. ℥ iiij. ſachari viol. ℥ ij. terra ſigillata ʒ j ß. ſpe-
cierum triaſandalorum ℥ ij. gemmarum & margaritarum electuaris de gemmis ſine ſpeciebus ʒ iij. boli ar.
℥ iiij miſce, & cum iuleps viol. q. ſ. redigatur totum in forma electuarii & deauretur. Iſtarum omnium ſex F
medicinarum ſupraſcriptarum aſſumat modo vnam, modo aliam ad libitum in mane cum ſurgit omni
hebdomada diebus intermiſſis, deinde poſt ipſarum aſſumtionem ieiunet horis trib. ad minus præter-
quam poſt ipſius theriacæ aſſumtionem, In aſſumtione cuius fiat, vt ſupra dictum eſt. ¶ Pilulæ non ſolu-
tiuæ, ſed confortatiuæ, vt ſupra. *℞. ligni aloes elec. ʒ ß. croci ℈ ß. cornu cerui ℈ ij. tormentilla, terra*
ſigillata ana ℥ ß. ſeminum aceteſa, diptami ana ℈ j. Zedoaria ℈ ß. boli ar. ʒ iij. gemmarum, electuaris de
gemmis ſine ſpeciebus ℥ j ß. xylobalſami ℥ ß. margaritarum ʒ j. ſandalorum ru. ℈ j coral. ru. ℈ ij addatur
cornu vnicornu pro illuſtribus viris ℥ ß. ſyrupi de ribes q. ſ. pro pilulis conficiendis, vel loco eius, ſi non repe-
riatur. accipiatur ſyrupi de limonibus, ſed melius eſt ſyrupi de citro, & hoc tempore calido ſeu temporibus me-
dijs, ſed tempore frigido, puta in hyeme, loco ipſius ſyrupi de citro, vel de ribes, vel de limonibus ponatur the-
riaca tantundem debite fermentata & perfecta. Pulverizanda pulueriZentur craſſe modo vel tenuiter, G
vt decet, deinde omnia ſimul miſce, & fiat magdaleon pro pilulis conficiendis viij. pro ʒ. Si vero vult me-
dicamen efficacius prioribus pilulis, tunc his vtatur cum modis, vt ſupra, quinimo iſtis vtatur tri-
bus diebus in ſingula hebdomada alternatim vel ſaltem ſemel in hebdomada. Iſtæ etiam pilulæ ſecundæ
multū iuuāt actu laborantē peſte, quas aſſumat tūc bis in die ſtomacho ieiuno videl. ante prandiū vt ſu-
pra

Margin notes (left): Pilulæ. — Pr. tionis confortatiua. — Pilulæ confortatiuæ. — Morſelli. — Electuariū. — Pilulæ confortatiuæ.

A pra,& ante cœnam per duas horas Si vero vult ex hoc medicamine potum, tūc omnium illorum ſimul
mixtorum aſſumat ℥ j. cū aquæ aceto.& vini albi odoriferi,nō multum vinoſi ana ℥ j. miſce,& fiat potio,
vt hic ante, quo vtatur cum modis deſcriptis in aſſumtione pilularum immediate ſupraſcriptarum ¶ So-
lutiuum vſuale & facile. *℞ aloes ſuccotrina electæ ℥ vj. myrra electa ℨ iij. croci ʒ j ß. rheubarb. electi ℥ ij. aga-* *Alia.*
rici electi ℥ j. garyophillo. ſpica ana ℈ j. corticum citri ʒ j ß. camphora gra. ij. bols ar. ℥ iij. miſce, & cum rob de
ribes & ſyrupi de citro ana quantum ſufficit formentur pilula ix. pro ℥. & ſi non reperiatur rob de ribes loco
illius ponatur ſyrupi de limonibus tantundem vel plus de ſyrupo de citro. Iſtarum pilularum aſſumat a dua- *Diæta præ-*
bus vel tribus vſque ad vij. ad libitum in aurora vel in mane, cum ſurgit vel per vnam horam ante cœ- *ſeruatiua*
nam vna hebdomada bis vel ſemel ad minus,& ſi ipſas aſſumat in aurora vel in mane, vt hic ſupra, tunc *a peſte*
immediate poſt ipſarum aſſumtionem ieiunet horis quatuor ad minus, nec aſſumat aliquod lauatiuum,
B & melius in aurora, deinde in mane cum ſurgit, & vltimo ante cœnam minus iuuant, licet tamen in
quacunque trium dictarum horarum ſumtæ ſint maximi iuuamenti. Iſtarum etiam pilularum ℈ j. ſum-
ti ſingulo die in mane per 4. horas ante cibum iuuāt etiam actu laborantē. ¶ Regimen præſeruatiuum
a peſte ſeu proprius præuiſiuum. Aer habitationis rectificetur ipſo loco ſtationis pluries aſperſo ex ace- *Aer.*
ti partibus duabus & vna parte aquæ roſ. ſimul mixtis, ita vt continuo idem locus dictæ mixturæ odo-
rem ſapiat. Cum vero tranſit ad aerem liberum, continue vel ſæpiſſime odorando, portet in manu pe-
tiam lineam vel ſpongiam infuſam in dicta mixtione aquæ roſ.& aceti,&c. Aut portet in manu pomum
laudani vel laudanati proportionabile ſuo tēpori odorando frequēter vt hic ſupra, euitet cōmunionem
multarum perſonarum. Et nota quod ſecundum varietatem temporum quatuor anni debet pomum *Potus.*
variari in quatuor primis qualitatib. alteratiuis. ¶ Vtatur vino naturali, & non corrupto, nec aliter præ-
C ter naturaliter alterato.& ipſo claro & non nouo, ſed iam debite digeſto,& non vinoſo, ſed paucifero co-
loris albi vel citrioli, vel granatæ, vel medii coloris, ſaporis acroſtuli ſeu aliqualiter bruſci, vel etiam ſapo-
ris aceruli. Nam acetū eſt tempore peſtis præſtantius. Aui. *3. fen primi, &c.* Euitet vina vinoſa, vina dul-
cia, vina nigra. Vtatur pane bene fermentato, & cum aliquantulo ſalis licet parum,& bene cocto & cō- *Præſtantia aceti tem-*
poſito ex octo partib. farinæ frumenti optime & nona parte farinæ milei boni & aquę fluuiali vel ciſter- *pore peſtis.*
næ. Vtatur carnibus temperatis, carnib. etiam frigidis & ſiccis nō ſalitis, nec etiam multū calidis, omnib. *Panis.*
tamen ipſis, digeſtibilib. vt perdicum phaſianorum,& hę duæ ſunt, ad hoc valde appropriatæ pullorum, *Carnes.*
turdorum, aliquando auicularum paruarum in arborib. degentium carnib. vitulorum non amplius æ-
tatis ſex menſium, nec minoris duorum hædorum domeſticorum, hædorum ſyluestrium ſeu capreolo-
rum,& hæ ſunt proprie lupulorum aprulorum. Vtatur extremitatib. vt pedib. animalium ſupraſcripto-
D rū,& carnib. corū neruoſis, vt muſculis & melius omnib. his debite coctis, deinde in aceto non multum
acuto infuſis,& eſt proprium. Vtaꝛ piſcib. paruis aquæ mundæ & claræ notabiliter fluentis, & proprie *Piſces.*
luciis cum aceto non multum acuto, vino granatorum vel agreſta,& ꝓprie piſcibus paruis petroſis cum *Oua.*
aceto dicto. Vtaꝛ ouis ſorbilib. cum agreſta, & melius vino granatorum aut fractis in aqua vel frixis cō-
meſtis cum vino granatorum,&c. Vtatur panico debite cocto & multū cōuenit panatella, lētibus debite
coctis,& eſt ꝓprium acetoſella herba ſeu ſallarella comeſta ſola vel cum aliis herbis,& eſt proprium bo-
ragine cichurea, & eſt proprium Portulacis cucurbitis cum agreſta vel vino granatorū ſpinachiis, cum
boragine & modico lactucæ maxime in æſtate. Vtaꝛ ꝓ ſalato capparib. ſed cum aceto conditis, multoties
in hebdomada portulaca aſparagis, aliquoties lactuca. Vtatur ꝓ ſaporibus aceto nō nimis acuto & aqua *Sapores.*
lymphato. agreſta, arancis, vino granato & ſimilibus rebus, ſed acetum præſtantius eſt. Vtatur rebus a- *Fructus.*
E cetoſis vt granato & ſimilibus rebus frigidis potius, quam calidis, non tamen exceſſiue frigidis. Euitet
res calidas, lacticinia, præter lac acetoſum, prius a lacte ipſo extracto butyro. Auic. *cap proprio de peſte.*
Fructus & proprie putreſcibiles,& proprius multum humidos, & omnia putreſcibilia. ¶ Motus ſit ſua- *Motus & quies.*
uis ſeu deambulatiuus, non itineratiuus. Euitet motus laborioſos, corporeos & animales; euitet quæ-
cunq; anhelitum frequentantia ſuæ complexionis reſpectu. Vtatur quiete multa non tamen omnimo-
da,&c. ¶ Vtatur ſomno & vigilia mediocribus & naturalibus. In iuuene & ſene ſomno ipſo non excedē- *Somnus & vigilia.*
te horas 7. In puero vero, qui eſt a. xv. anno vſque ad 25. non excedat horas octo. In adoleſcentibus au-
tem infra 14. annum ſomnus ſit longior 8 horis proportionabiliter ſecundum propinquitatem ipſo-
rum ad eorum natiuitatem. ¶ Singulo die beneficium ventris habeat ſaltem ſemel naturaliter vel artifi-
F cialiter puta cum ſuppoſitorio communi. ſmellis vel lardi ſalſi vel radicis blitis ſalſato, aut cum enema- *Inanitio & repletio.*
te ex brodio pingui carnium, & proprius pulli duobus vitellis ouorum puluere ſacbari ſale communi
& oleo communi tempore frigido vel recenti, ſed tempore calido oleo viol. de his omnib. ſimul q.ſ. pro
clyſteri communi. Euitet coitum; ſed ſi coit, non coeat, niſi raro Euitet tam venarum, quam receptacu- *Coitus.*
lorum repletionem ſuperfluam & earundem inanitionem nimiam, ſed tamen pro ꝓuiſione ab ipſa pe-
ſte aliquantulum parcius comedat, ꝙ in ſanitate temporib. aliis ſanis. videl. ſaltē per ſextā horam minus,
quam in ipſis temporib. ſanis, ſecus vero eſt de homine actu ægro peſte, cum ipſe comedere cogēdus ſit.
Aui. *cap. proprio de peſte* ¶ Vtatur gaudio modis poſſibilib. ſibi: euitet melancholiam, iram,&c. Euitanda *Accidētia animæ.*
pharmaca. ¶ Euitet pharmaca efficacia ſeu notabiliter reſoluentia, videl. turbiti, gumm. eſulam & ſimilia,
& proprie colocynthio & propriiſſime ſcamoneam & omnia pharmaca oppoſita, in quib. aliqua ſupra- *Euitanda pharmaca*
ſcriptorum ingrediuntur v. ſimilia exſoluentia laborioſe, euitet coitum frequentem, repletionem ni-
G miam, euitet omnia virtutem diſſoluentia,& proprius vitalem, maxime ea, quæ in corde. ¶ Nota, quod *Cito, longe*
ſupraſcriptæ medicinæ omnes ſunt iuuantes multum in præſeruatione a peſte: iuuantiores vero & opti- *tarde ſunt optima*
mę, quibus non ſunt aliæ medicinæ pares, ſunt infraſcriptæ tres, videl. cito fugere ab aere peſtifero; lon- *præſerua-*
ge fugere ab eodem & tarde ad eundem reuerti. Cōtra peſtem. ¶ Cōfortatiuum & præſeruatiuum a pe- *tiones a peſte.*

ſte. *℞ aqua acetoſæ ℥ ij. ſyrupi de citro. ℥ j. miſce* ¶ Aliud vt ſupra. *℞ aqua acetoſæ ℥ ij boli ar. ℥ j. miſce* ¶ Aliud em. *℞ aquæ acetoſæ ℥ ij. vini albi odoriferi ℥ ij. boli ar. ſach. ro. an ℥ j. miſce* ¶ Confortatiuũ aliud *℞ boli ar.* A
Pilulæ. *terræ ſigil. ſyr. de citro q. ſ. pro pilulis fiant pilulæ vij pro ℥. ℞ thertaca antiquæ ℥ j. ſach. a. ro. ℥ j. miſce. ℞ tria-*
Morſelli. *ſan. ℥ ij ſpecierum diarhodon abbatis ℥ ß. trochiſcorum de terra ſigill. ſ. a ℥ ß. gemmarum & marg. electuarii de gemmis fiae ſpecierum ℥ ij. boli ar. ℥ ij. ſach. al. ℥ xij miſce, & cum aqua bugloſſe q. ſ. fiat confectio ſolida in*
Elect. *morſell. iij ℥ pro morſel. ℞ diaboragi diabugloſſati an ℥ ij ſach. roſ. ℥ ij trochiſ. de terra ſigil. ℥ j ſpecierum tria-*
ſan. ℥ j. gemmarum electuarii vt ſupra ℥ j boli ar. ℥ iij miſce, & cum iulepi vel q. ſ. ad incorporandum totum
Pilulæ. *reducatur in forma electuarii & deauretur ℞ aloes ſuccotrinæ electæ ℥ vj. myrrhæ ℥ iij croci ℥ j ß. tormentillæ ℥ j. granorum ribes. ſeu dalorum ru. an. ℥ j. loco granorum ribes non repertorum ponatur ſemen acetoſæ, coral. rub. ℥ ij. camphora ℈ ß. boli armeni ℥ iij miſce, & cum rob de ribes & ſyrupi de citro an. q. ſ. formentur pilulæ*
ix. pro ℥ Iſtarum pilularum immediate ſupraſcriptarum aſſumat a ℥ vſque ad ℥ ac libitum & omni heb- B
domada bis vel ſemel ad minus in mane cum ſurgit, aſſumat vel per vnam horam ante cœnam. ¶ Canon generalis de omnibus ſupraſcriptis medicinis aſſumat modo vnam, modo aliam omni hebdomada & omnibus diebus interpolatis, videl. vna die ſic, & alia die non, in mane cum ſurgit. deinde ſtet ieiunus ad minus quatuor horis, & poſt theriacam ſtet 7. horis. ¶ Confortatiuum vt ſupra. Vtatur aceto aut rebus acetoſis, vt gelatitio, & aliis ſimilibus rebus frigidis potius, quam calidis. Item euitet res calidas, & potentiam vini. Euitet lacticinia & omnia faciliter putreſcibilia.

De venenis.

CONS. CLI. *Contra venenum canis rabidi.*

Nodulus. RECipe nigellæ ℈ ß *degluttat iſta grana in aurora quatuor diebus continuis, deinde dormiat ad libitũ, & eſt medicina ſingularis ad hoc.* Item odoret continue portando in manu nigellam in petia ſub- C
Pilulæ. tili aut ſindone ℥ iij. &c. ¶ Pilulæ. *℞ abſynthii ſicci ℈ j terræ ſigillatæ ℈ j. miſce & cum theriaca fermentata q. ſ. fiant pilulæ vij pro ℥.* Iſtarum pilularum aſſumat a tribus vſque ad quinque ad libitum tribus diebus alternis, deinde iterum aſſumat quas pilulas taliter aſſumat in diebus ſequentibus dictos quatuor dies aſſumtionis nigellæ ſupraſcriptæ ¶ Pilulæ aliæ *℞ gentianæ, oculorum cancrorum an. ℈ j pul-*
Aliæ. *ueriʒentur omnia ſubtiliter, deinde cum ſy. de abſynthio fiant pilulæ vij. pro ℥.* Iſtarum aſſumat a tribus vſque ad quinq; , vt ſupra. ſed libitum in aurora cum modis, vt ſupra, quas aſſumat poſt aſſumtionem pilularum ſupraſcriptarum immediate.

CONS. CLII. *Contra ſputum ſanguinis a pulmone, & retentionem præternaturalem menſtruorum, ſeu valde diminutam quantitatem eorum.*

Diuerſio ſanguinis a pulmone. HÆ duæ diſpoſitiones ſiue accidentia valde cõtraria ſunt quoniam contrarias vel quaſi contrarias indicant curatiuas cauſſas: ideo oportet Medicum eas curare, debentem ſollicitum & non pigrum eſſe. Itaq; procius cura attende in ſupraſcriptas intẽtiones. Prima eſt diuerſio ipſius ſangui- D
Venæ ſectio nis a pulmone, & completur vt infra. Phlebotomia duarum ſaphenarum fiat primo, pro quarum qualibet duæ ℥ ſanguinis extrahantur, hæc vero phlebotomia fiat hora 6. vel 7. poſt prandium luna non exiſtente in aquario, nec in piſcibus, nec in oppoſitione, nec in coniunctione cum ſole, nec in alio malo aſpectu & ſeruẽtur aliæ regulæ de phlebotomia. Secunda reſtringendo ſanguinem a pulmone cum infra-
Reſtrictio ſanguinis a pulmone. ſcripto. *℞ karabe ℈ j. lapidis hæmatitis præparati ſecundum can. ſ. cum aqua plantaginis ℈ j. boli armeni ℈ ß. aquarum plantaginis portulacæ an ℥ ij diadragantii frigidi ℥ j miſce, & aſſumat ſuauiter calidam hora dige-*
Potio. *ſtiuorum, & ſeruet dictũ ordinem vj. diebus continuis & hoc manente dicto ſanguine.* ¶ Aliud vt ſupra, ſed ef-
Alia ficacius. *℞ ſyrupi de myrto ℥ j ß. trochiſcorum de karabe, de terra ſigill. ana ℈ j ß. aquarum plantaginis portulacæ ana ℥ j ß miſce.* Si vero ſupraſcriptum non ſufficit ſiue quæ it efficacius priori, tunc vtatur iſto, vt de ſupraſcripto. ¶ Refrigeratiuum & incraſſatiuum ſanguinis in pulmone. *℞. medicamen* E
deſcriptũ infra cõpoſitum ex aqua hordei canonica & ſyrupo de minibus, vt ibi. Iſtam mixturã aſſumat quinque diebus cõtinuis hora digeſtiuorum, & ſuis modis & hoc incipiendo poſt completam aſſumtionem ſupraſcripti ¶ Aliud vt ſupra. *℞. ſyrupi de papauere ℥ j ß. aquarum portulacæ nenupharis an. ℥ ij miſce.* Si vero vult medicamen efficacius, tunc vtatur illo loco ſupraſcripti cum modis vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra. *℞.*
Morſelli. *medicamen immediate ſumtum, ſpecierum triaſandalorum cum camphora ℥ ß. aliàs ℥ ß miſce.* Iſto vtatur, ſi vult efficacius, vt ſupra. ¶ Aliud vt ſupra. *℞. diapapaueris ℥ iij. ſpecierum triaſandalorum cum camphora ℥ ij. miſce, & cum ſyrupi de papauero q. ſ. fiat confectio in mortario in morſellis iij ℥. pro quolibet.* Si vero vult medicamen adhuc efficacius aſſumat loco ſupraſcripti duos morſellos iſtius confectionis F
Potio pulmonis mũdificans. vt ſupra. ¶ Pulmonis mundificatiuum facta debita conſtrictione remiſſæ abſterſionis, intenſæ lauationis & mediæ infrigidationis: quoniam notabiliter abſterſiua nocent in apertura venarum. *℞. aquæ hordei excorticati, vt infra ſeminum communium quatuor maiorum frigidorum, videlicet cucurbitæ, cucumeris, citrulli & melonis ana ℥ j. ſachari albiſſimi ℥ ij. ſemina ipſa munda corticibus. piſta. fiat lac cum dicta hordei & huius lactis ℞ ℥ ij. aquæ hordei dictæ ℥ iiij. Vltimo, ſacharum ipſum addatur miſce.* Illam mixturam ſuauiter calidam aſſumat octo diebus continuis cum regulis digeſtiuorum, & incipiat vti die 7. poſt completam aſſumtionem medicaminis ſupraſcripti reſtrictiui ſanguinis, & hunc in caſu, quo tunc appareat ſputum ſanguinis. Et iſto medicamine vtatur quatuor diebus continuis in ſingulo menſe præterquam tempore magni frigoris, & etiam ſputo ſanguinis, tunc non apparen-
Aqua hordei. te vero ſputo ſanguinis, apparente tunc non vtatur illo. ¶ Aqua hordei, de qua ſupra. *℞. hordei excorticati partem j aquæ ſimplicis partes 20. miſce bulliant vſque ad aperturam inclusiue ipſorum granorum* G
Tuſſim facilitans. *hordei, & vtatur, vbi eſt neceſſe.* ¶ Tuſſim facilitans ſeu lenem efficiens. *℞. medicaminis ſupraſcripti & ex aqua hordei & excuſſione ſeminũ cõmunium ℥ iiij. ſyrupi de iniubis ℥ j diadragaganti frigidi ℥ ij. miſce.* Illius medi-

A medicaminis aſſumat ſuauiter calidi hora digeſtiuorum & modo eorum vj. diebus continuis, & incipiat aſſumere die tertia poſt completam aſſumtionem viij. alterius medicaminis ſupraſcripti immediate, & vtatur pluries etiam in aliis temporibus non apparente ſputo ſanguinis, præterquam tempore magni frigoris. ¶ Aliud vt ſupra. ℞. *diadraganti frigidi ℥ ij. Iſtius confectionis ad quantitatem auellanæ teneat tota nocte in ore inter genam & maxillam ex latere ſuperiori, ſuper quo iacet, ſaltem alternis noctibus, quandocunque tuſſi moleſtatur & vtatur, ſiue incipiat vti poſt completum vſum alterius immediate, quia poſt vj. diem.* ¶ Tuſſim facilitans proueniens a ſalſo catarrho. ℞. *diapapaueris ℥ ij.* Si vero tuſſis ipſam magis moleſtaret, loco ſupraſcripti vtatur iſto, vt ſupra ſi ſit a ſalſo. ¶ Sputi velocis & facilis effectiuum ℞. *diadra. frigidi ℥ ij. ſeminum cotti ʒ ß. pulparum ſebeſten ℥ j. ſucci liquiritiæ ʒ ß. Notabiliter vero abſterſiua in apertura nociua & ſuſpecta ſunt ſyrupus de liquiritia, propter cap. veneris & hyſſopum ingredientia quare non apponatur ipſe ſyrupus; de liquiritia iuleps violati q. ſ. ad diſſoluendum fiat electuarium.* Iſtius electuarii teneat in ore lambendo, ita vt paulatim deſcendat ℥ ij. ſæpe in die, & hoc poſt completam aſſumtionem ſex vicibus medicaminis ſupraſcripti de aqua hordei, & ſyrupi de iuiubis. *Facilitans tuſſim a catarrho ſalſo.* *Eclegma.*

B

CONS. CLIII *Contra debilitatem ſtomachi & effuſionem choleræ ad ipſum ſtomachum.*

SOlutiuum facile. ℞. *pilularum de hiera ſimplici ℈ ij agarici ℈ j. ſalis gemmæ gran. j. miſce, & cum ſyrupo abſynthii fiant pilulæ vij. pro ʒ.* ¶ Solutiuum vt ſupra. ℞. *caſſiæ electæ ℥ j. aquarum abſynthii partes ij. endiuiæ partem j. de ambabus q. ſ. pro potione.* ℞. *ſpecierum aro. ro. deſcriptione Gabrielis ʒ ij. triaſandalorum ℈ j. diarhodon abbatis ℈ ij. coriandri præparati & puluerizati ʒ ß. ſachari albiſſimi ℥ x. miſce, & cum partibus ij. aquæ abſynthii & parte j. aquæ acetoſæ q. ſ. pro confectione fiat confectio ſolida in morſellis ij ʒ. pro quolibet.* ℞. *trochiſcorum de abſynthio ʒ j. de roſ. de rheubarbaro ana ℈ j. miſce, & cum ſyrupo de menthæ fiant pilulæ vij. pro ʒ.* quæ quidem ſunt confortatiuæ & non ſolutiuæ. ℞. *aquarum menthæ ℥ j. abſynthii ℥ ij. acetoſæ ℥ j. coral. ru. ℈ j. coriandri præparati ℈ ij ſachari albiſſimi ℥ j piſtanda piſtentur ſubtiliter, deinde omnia miſce.* ℞. *foliorum abſynthii viridis, & propriè ſummitatis eius, menthæ viridis, de ambobus q. ſ. pro ſacculo ſtomachico. florum roſarum, labruſcæ ana partem j. myrtillorum ℥ j. maſticis ʒ ß. calami aromatici ʒ ij. coriandri præparati ʒ ß. piſtanda piſtentur, & miſce, & fiat ſacculus ſtomachi & applica ſtomacho, ita quod cuſpis longior attingat os ſtomachi, baſis vero fundum.* ℞. *oleorum abſynthii ℥ j ß maſticis ℥ j. cydoniorum ʒ ß. roſarum ℈ j. abſynthii ℈ ij. maſticis ʒ j. garyophyllorum ℈ ß. ſpicæ, calami aromatici ana ℈ j. ſquinanti ℈ j. menthæ ſiccæ ℈ ij. corallorum rubeorum ʒ ß. coriandri præparati ℥ j. laudani ʒ ij. ceræ nouæ q. ſ. pro vnguento molli pulnerizentur puluerizanda, deinde omnia miſce, & cum modico aceti q. ſ. ad penetrandum fiat vnguentum ad lentum ignem cum ſtomachi vnctione.* ℞. *foliorum abſynthii viridis M iij. menthæ viridis M ij florum labruſcæ, roſmarini, myrtillorum ana M j. calami aromatici ʒ j. cyperi. ſquinanti ana M ß. coriandri præparati ʒ j ß. aquæ partes ij. vini albi mediæ vinoſitatis partem j. de omnibus q. ſ. pro fomentatione, bulliant ad conſumtionem tertiæ partis, deinde fiat fomentatio cum ſpongia aut philtro aut panno lineo, & non dimittatur frigeſieri ſuper loco.* ℞. *aquæ maioranæ ℥ ij ſucci foliorum blitis ℥ j. ſachari ʒ ij miſce.* De prima medicina, ſcilicet, de hiera, & ſecunda, quæ eſt ex caſſia, quæ ſunt ſolutiua facilia, vtatur ſingulo menſe ſemel modo vna, modo altera cum modis ſolutiuorum. Reliquis vero medicinis aſſumendis per os vtatur bis in hebdomada, modo vna, modo alia ad libitum, præterquam in caumatibus. Reliquis vero medicinis ponẽdis ſuper ſtomachum vtatur duobus diebus in hebdomada, præterquam caumatibus & frigoribus magnis, videlicet modo vna, modo alia. Medicina vero compoſita ex aqua maioranæ, &c. de ipſa tepida trahat per nares ſemel in hebdomada ſtomacho ieiuno, præterquam in frigore & calore magnis. *Pilulæ.* *Potio.* *Morſelli.* *Pilulæ.* *Potio.* *Sacculus ſtomachicus.* *Aliud.* *Vnguentū ſtomachale.* *Fomentū.* *Caputpurgium.*

C

D

E

Finis conſiliorum Antonii Cermiſonii.

LIBER FRANCISCI CABALLI BRIXIENSIS,

De animali thirio, paſtillos theriacos & theriacam ingrediente.

SECTIO I.

Quod animal præfatum ſit vipera, licet non omnis. Prooemium, in quo & eius intentio, & libri ordo cognoſcitur.

F CVM ſapientum priſcorum libros diligenter inſpicerem: tametſi plurima alia vtilia; ſuper cetera tamen approbatiſſimum vtiliſſimumq; ab eis vnum inueni antidotum, ſ. theriacam, quam veterea reperiere Græci, eamq; innumerabilib. extulere laudibus, ac ſi naturæ humanæ afflatu quodam diuino inſpirata fuiſſet, ipſam. n. theriacam partes noſtri tales ac tantas poſſidere vires agnouere, vt medicaminib. eam ingredientibus aut eorum ponderib. impoſſibile eſſet eas omnes attribuere; ſed facultates has ab eius forma ex mixtione ſurgente attribuendas eſſe ipſi theriacæ, quales natura ſuas quaſq; res dotare ſolet. Cum igitur inquã tantas ac tales theriacę commoditates a priſcis ſapientib. attributas eſſe conſpicerem: eamq; noſtris temporibus in curandis morbis minime vtilem experirer: mox defectu conſtituentium hoc eueniſſe cognoui: reperi igitur inter cetera plura apponenda, quæ non apponuntur aut falſo accipiuntur: illud culpabiliter abeſſe; *Præſtantiā theriacæ.*

G quo theriacæ vis potiſſima ſuſcipitur, videl. trochiſcos theriacos. Pigmẽtarii n. ex Medicorum ignorantia eos ſic docentium: putant θηριον vnum eſſe animal particulare, ex quo theriaca conficitur, & nomen aſſumit, quod animal non in Italia, ſed in orientis partib. videl. Syriæ, ac meridionalib. ſ. in Ægypto ſolũ reperiri putant, ex quorum ignorantia theriacæ commoditatib. tota iam plurib. elapſis temporibus ca-

ruit & caret Europa. Ego igitur veritatis amore & hominum communi commoditate motus huic er- A
rori ſubuenire cogitaui, rationibus & veterum auctoritatib. oſtendendo quidnam ſit illud animal, ex
quo theriaci paſtilli & theriaca conficitur aliorum circa hoc latinorum errata corrigendo. Et hac de
cauſſa noſtrum hoc opuſculum de animali paſtillos theriacales ingrediente inſcribendum eſſe putaui,
primo quidem rei huius veritatem eliciendo, de hinc aliorum errores corripiendo. Quorum tamen o-
mniũ initium a quæſtione nominis ipſius theriacæ & theriacalium paſtillorum, & a fundamento the-
riacæ habendum puto, ſiquidem prius theriacæ partitionem præpoſuero.

Cap. I. *De duplici theriaca a ſenioribus & iunioribus conceſſa.*

SEniores noſtri vna cum iuniorib. duo medicamina vocauere theriacas, hoc quippe abſq; vipera con-
fectum, illud vero cum vipera, quam magnam, glorioſam, liberatricem vocauere, eas vtraſq; ad vene-
norum curam, animaliumq; venenatorum morſum laudantes. Serapionis enim filius Rhaſis & alibi, & B
in Almanſore, Haliabas, & Auicenna: Ioannes filius Meſuæ, & alii plures Arabes theriacam diateſſaron,
theriacam Eſdræ theriacam ex terra ſigillata, & alias plurimas abſque vipera theriacas in ſuis diſpoſue-
re voluminibus. Neq; ſola ſine vipera compoſita, ſed ſimplicia etiam theriacas nuncupauere. Aui. enim
2. ſui canonis libro capite de ſquilla dixit. Et eſt theriaca venenoſis. De opoponaco etiam ſcripſit. Cum ari-
ſtologia ad puncturas bibitum eſt theriaca, & ſimiliter eius ſuccus. Ceterum ſi altius inſpexerimus apud
ſeniores, de hoc nomine illud idem reperiemus. Plinius enim *libro de naturali hiſtoria ſic ſcripſit. Et ante
diſceſſum ab hortenſibus vnam compoſitionem ex iis clariſſimam ſubtexemus aduerſus venenata animalia, in-
ciſam lapide verſibus in limine Dei Æſculapii. Serpilli duum denariorum pondus opoponacis & meliloti tantun-
dem ſingulorum. trifolii pondus denarii, aneti & feniculi ſeminis & aneſi. & apii duum denariorum ſenum e
ſingulis generibus: erui farinæ 12. hæc tuſa cribrataque vino quam poſſit excellenti digeruntur in paſtillos vi- C
ctoriati ponderis. Ex iis ſingulis, dantur ex iis vini mixti cyathis ternis, hac theriaca magnus rex Antiochus ad-
uerſus omnia venenata vſus traditur.* Quibus ex verbis liquido patet non ſolũ Arabes & iuniores Latinos,
ſed & ſeniores noſtros theriacas ea vocaſſe antidota, quæ abſq; vipera venenatis obſtant morſib. De ea
autem quod ex vipera conficitur antidoto nulla proculdubio ambiguitas vnquã fuit, qñ theriaca voce-
tur. Et hęc ſatis de duplici hac theriaca dixiſſe ſufficiant. Vnde autẽ hoc traxerit nomẽ mox dicendũ eſt.

Cap. II. *De etymologia huius nominis, quod eſt theriaca.*

HOc nomen theriaca præfatam vtramq; ſignificans theriacam: ab hoc Græco nomine θηρίον, thi-
rion denominationem accepit θηρίον, autem neutri generis, & θὴρ thir maſculini, apud Græcos fe-
ram ſignificat, ſcribuntur autem per θ th. & litera η ita vnde mutata litera η. ita in e. ſcribitur the-
riaca per th. & e in prima ſyllaba. Hęc igitur ſit huius nominis, quod eſt theriaca indubitata etymologia. D
Nec mireris, ſi forte circa hoc nomen plus eo quod Medico attineat inſudauerim, nõ enim verborum
Galeni noſtri immemor ſum, qui cum pluries alibi, tum etiam *11. de ſimpl. ſcripſit. De nominibus quidem
contendere non oportet, ſed ipſarum rerum diſciplinam pertractandam*, ſed eo circa nomina diutius diſpu-
taui, quoniam magna apud omnes fere gentes inſcitia quorundam qui hoc nomen thirus finxere plu-
ribus iam elapſis temporib. ſubſecuta eſt iactura, vt in poſterum clarius fiet. Volo autem ex nunc dictis
hoc vnum prædocuiſſe a quo nam hoc nomen theriaca veram traxerit etymologiam.

Cap. III *Quod theriaca ab hoc nomine θηρίον thirion dicta: eo dicta ſit, quod ad ferarum venenatarum curam inſtituta ſit non autem eo, quod feræ eam ingrediantur.*

CEterum cum ab hoc nomine θηρίον theriaca deriuationem habuerit: ſupereſt, vt agnoſcatur an eo
theriaca dicatur, quod eius compoſitionẽ θηρίον. i. fera ingrediatur, an potius eo, quod aduerſus fe- E
ras venenatas inſtituta ſit. Sed certe ſi recte inſpexeris, non eo quod θηρίον. i. fera eam ingrediatur, ſic primo
nuncupatum inuenies, a iunioribus n. & ſenioribus tam latinis, quam Græcis, quam etiam Arabib. plurima reper-
ta ſunt, vti ſcripſimus antidota abſq; fera aut vipera conſtituta, quæ tñ theriacæ nomine vocabantur, vt ſu-
perius demonſtratũ eſt. Amplius ſi a conſtruente animali dici deberet theriaca: nõ theriaca. i. feralis, ſed
viperina potius diceretur, a nomine n. componentis animalis proprio, nõ cõmuni rectius eſſet, per hoc
n. nomen θηρίον, quod eſt fera non magis viperam theriacæ confectionem conſtituere nos dociles face-
ret: quam aliam feræ ſpeciem, puta baſiliſcũ, cum ipſa fera plurimas ſub ſe vltra viperã ſpecies contineat. Eo-
dem ẽt dicatur modo de paſtillis, quos Galenus, Plin. & alii ſapientes vocauere theriacos, non n. ab in-
grediente, quia ſic viperini potius dicerentur, quam theriaci, ſicut vere plurib. dicuntur paſtilli: ſiue trochiſ- F
ci ex viperis, cum n. theriacos audieris non ab ingrediente, ſed ab eorum cõferentia & officio ſic dici
putato. Iis igiť rationib. ex cõtrario aſſumtis, facile erit agnoſcere theriacã paſtilloſq; theriacos vel the-
riacales, quonis modo dicatur cõfectos ex officio eorum & cõferentia, quã ad venenata hñt aĩmalia, ſic
dici, nomẽ n. thirion, ſiue fera cõe eſt, communis ẽt eſt eorum conferentia, ad cũ n. venenata cõferunt
aĩmalia, & ad hãc quippe cõferentia non ſolum poſt magnæ theriacæ compoſitionẽ, in qua fera ingre-
diť, ipſa theriaca paſtilliq; theriaci inuẽti ſunt, ſed añ eã iã reperti fuerant. Ceterum ſi ſpecialiter de the-
riaca magna cõtentioſe poti⁹, quã veritatẽ inſectando, illud dicere volueris, ne cõtentioſus dicar, nolo
in hoc tuæ obſtare ſnię, dummodo non a pprio noĩe aĩalis ingredientis ſ. vipæ, ſed a ſui gñris nomine, quod
eſt thirion ſiue fera dici concedať. Cui ſnīæ Humay Arabs Andromachi expoſitor adhæſit, cũ dixit. *In-* G
*cipiamus ergo & dicamus. quare dicatur theriaca. Dico ergo quod ipſa nominatur propter duas cauſſas quarũ
vna eſt propter iuuamentũ ſuũ ad puncturã reptiliũ habentiũ venena, ipſa denominãtur græce thiria, deinde
ſubiunxit. Et eſt,* ſupple alia cã, *cur dicatur theriaca, qñ ipſa capit ex carnib. viperarũ, quæ ſunt iterũ de genere
ſerpentũ quæ dicuntur thiria,* ac ſi diceret. Vipera cadit ſub hoc gñre, quod eſt ſerpẽs, quia ſerpentes græce dicunť
thiria, id eſt, feræ: igitur theriaca ſecundum modum hunc theriaca dicetur quia viperam in ſe capiť, cuius

viperæ

A viperæ genus eſt thirion, id eſt, fera, & ſic nō a ſpeciali nomine, q̃ eſt vipera ſed a generis nomine ingredientis animalis denominatur, q̃ genus eſt thirion ſiue fera, quod tamen aſſentire indocile eſt: ſi ea, q̃ ſuperius diſputauimus recte quiſq; intelliget: nolo tamen, vt dixi huic amplius obſtare ſententiæ: ne in diſceptatione nominum, cum in hoc libro Medicus ſim, nimis cōtentioſus videar. Et hæc de cauſſa huius nominis theriaca dixiſſe ſufficiant, quibus diſcuſſis ad rem ipſam iam accedamus.

CAP. IV. *Quod ante theriacæ magnæ confectionē duo eius præfuerant fundamenta. ſ. mithridaticū antidotū, & paſtilli theriaci, ex quibus duobus aliis quibuſdam additis poſt hoc: inuenta eſt theriaca magna confectio.*

ANtequam magna illa theriaca condita eſſet, duo apud ſeniores reperiebantur medicamina q̃b. duobus inuicem connexis, quibuſdam aliis additis: ac ponderibus alteratis, itaq; fundamentis ſuppoſitis; magna cōfecta eſt glorioſa theriaca Vnum quorum fuit mithridaticum antidotū, *Mithridatium unde dictum.*
B alterum paſtilli theriaci, aliter & paniculi & trochiſci dicti. Mithridaticū n. vel mithridatios vel mithridatea vel quocunq; tali dicatur modo a Mithridate Rege nomē & originem ante theriacā magnā ſuſcepit. Dicitur enim hoc antidotū & alia ad venena medicamina in ſanctuariis Mithridatis Regis, in quibuſdā cōmentariis manu Regia ſcriptis inuenta fuiſſe a Gneo Pompeio, q̃ profecto toti humanæ naturæ non minoris fuere commodi, quā de ſuo regno victoriam Romano fuerit vtilis imperio. Sapiens n. vir Philoſophorumq; ac Medicorum plurimum amator fuit, immenſus n. donis ac plurimo pretio Aſclepiadē Medicum ad ſe vocauit, quamquā ſuo fruſtratus ſit propoſito. Scriptum n. inquit Aul. Gellius a Leneo Gnei Pompei liberto, Mithridatem illum Ponti Regē medicinæ rei & remediorum id genus ſolertem fuiſſe, ipſum quoq; Regem aſſiduo talium medelarum vſu a clandeſtinis epularū inſidiis cauiſſe, tantaq; ipſius in medicaminibus iis factis ex anatum ponticarum ſanguine & aliis via fuit: vt ipſe ſciens quinque
C vltro & oſtentandi gratia venenum rapidum & velox ſæpenumero hauſiſſet, id tamen ſine noxa feciſſe. Hac de cauſſa poſtea cum populi Romani ꝓlio victus metu ſui in vltima regni refugiſſet: & mori tandē decreuiſſet: venena violentiſſima feſtinandæ necis gratia fruſtra expertus eſt ſuoq; ipſe gladio vel alieno vt nonnulli dicere ſeſponte tranſegit. Hoc n. factum eſt cum prius eodem veneno & pellices ac filias ne in inimicorum manus redigerentur, enecaſſet. Sic igitur mithridaticum antidotum nomen a Mithridate Ponti rege & ortum ante magnā ſuſcepit theriacam, etenim ad venena & ferarum ictus ſanandos vtebatur, de quo Celſus ait: *Nobiliſſimum autem eſt Mithridatis antidotum. quod quotidie ſumendo Rex ille dicitur aduerſus venenorum pericula tutum corpus ſuum reddidiſſe*, de hoc antidoto Plinius etiam ait: *Mithridaticum antidotum ex rebus 54. & componitur*, de quo etiam Galenus diait. Aiunt autem & Mithridatem illum generoſum bellatorem theriacam quidem non accipientem: nondum n. erat inuenta, *Regis Mithridatis obitus.*
D ſed antidotum aſſumebat em multæ mixtionis, & ipſo nomine eius vocatum. Mithridates n. nominatur. Filius etiam Serapionis ſcripſit: Et propter illud poſtquā probauit illud Mithridates Rex Ponti: & nominauit ſuo nomine & compoſuit ipſum. Auicenna etiam *5. ſui canonis. Confectio Mithridatis nobilis eſt confectio, quam fecit* Mithridates Rex Ponti & nominauit ſuo nomine & compoſuit ipſum, liquet ergo ex iis mithridaticum antidotum nomē & ortum a Rege Mithridate traxiſſe, habuiſſeq; originem, antequam theriaca magna conficeretur. Eius vero mithridati neq; vna reperitur deſcriptio, quæ vero Regis fuerit difficile eſt agnoſcere. Nam Cornelius Celſus vnam ex 40. fere poſuit. Plinius ex 54. & dixit componi, ſi verba ſcripta mendoſa non fuerint. Serapionis filius & Auicenna vnam quam communem appellāt, alteram, quam dicunt fuiſſe Galeni a communi tredecim ſubtractis conſiſtentem; quæ in paucis ab ea q̃ Celſi, diſcrepat mithridatis poſuere deſcriptionē, cum igit tot ponantur, difficile erit agnoſcere, *Ex quibus rebus mithridatiū cōponatur.*
E quænam fuerit illius Regis compoſitio. Ceterū cum noſtra ad præſens de hoc non ſit intentio, vlterius de iis non diſputabo, de Mithridate enim hæc deduximus, non quod de eo in hoc libro ſit noſtra intētio, ſed vt quiſq; cognoſcere poſſit mithridaticum antidotum magnæ theriacæ fuiſſe fundamentum, eo enim theriaciſq; paſtillis aſſumptis, aliis quoq; quibuſdam additis: & ponderibus alteratis: magna ab Andromacho confecta eſt theriaca. Paſtilli enim theriaci: vel ſaltem viperæ caro omni præparata modo, quo paſtilli conficiuntur abſque pane, qua ſiccitate ſua paſtillorum formam componit & conſeruat: a ſenioribus ante theriacam magnam inuenti fuerant. Dioſcorides enim Anazarbēſis, qui cum Cleopatra ſub Antonio claruit, eiſdem fere temporibus, quibus Mithridatis medicamen ortum ac nomen habuit: viperæ carnem abſciſſis extremitatibus cum oleo, vino, aneto & ſale coctam. in pluribus commendauit morbis. Iuniores enim nihil aliud, quam panē addidere vt ſiccitate panis mediante paniculi
F aptius conficerentur, & conſeruarentur, de quibus Plinius *libro 29.* dixit. *Fiunt ex vipera paſtilli, qui theriaci vocantur a Græcis, ternis digitis exemtis interaneiſque & liuore ſpinæ adhærente. Reliquo corpore in patina ex aqua & aneto diſcoctis ſpinisq; exemtis, & addita ſimilagine: atque ita in vmbra exſiccatis paſtillis, quibus ad multa medicamina vtuntur.* Nec ſolum viperarum carnibus ad talia medicamina vtebantur ſeniores: ſed ex ſæuioribus ſerpentibus nonnulla etiam pernicioſa priſci fecere medicamina, de hoc enim Ariſtoteles: *octauo de hiſtoriis animalium libro* ſcripſit: *Aſpis enim anguis, ex quo medicamentum putrificum illud componunt*, in Africa gignitur, cuius ictui nullum remedium eſt. Solebāt & ſerpentes, ad medicamenta pigmentarii viuas carcerare: de quo idem ait: Diu etiam ſerpentes & phalangia viuere poſſunt ſine cibo, quod ea iis, quæ pharmacopolæ, id eſt, pigmentarii alunt, perpendi poteſt. Sic itaque ſeniores noſtri etiam ante theriacæ confectionem ſerpentibus & viperis ad medicamenta vtebantur, qua de re duo hęc præfata ſcilicet mithridaticum antidotum & viperarum caro præparata ante the-
G riacæ confectionem præfuiſſe conſtat. Andromachus igitur vir certe peritus in arte: mithridatium ad venena plurimum cōferre cognoſcens, cum ad hæc potiſſime fuiſſet inuentū: ad ictū vero ſerpentū nō eſſe efficax: noſcens etiam viperæ carnē ſic præparatā comeſtam præter alias conferentias morſibus et-

iam venenatorum animalium plurimum auxiliari, cum ipſa ſimilitudine quadam eis aſſocietur: & eorũ A
venenum ad exteriora deducat: mithridatium & viperarum carnes præparatas coniunxit, additiſque
nonnullis aliis & ponderibus alteratis theriacæ confectionem, nedum ad venena & alia plurima, ſed ad
ſerpentum maxime viperarum ictum diuino quodam afflatu cooperante perfecit. De quo Ioannes Se-
rapionis filius. *Mithridates ergo permiſcuit omnes iſtas & fecit ex eis medicinam vnam, ſperans quod ſit con-
ferens omnibus venenis perniciaſis.* Et poſt illud Andromachus &c. cum addidit in numero medicinarũ,
& minui fecit confectionem, quæ nominatur theriaca. Et Mithridates non permiſcuit aliquid ex car-
ne viperarum, niſi parum, niſi in medicinis aliis quæ non ſunt in hac conf. ctione. propter illud facta
eſt theriaca iuuatiua valde ad mordicationem viperarum ſupra iuuamentum mithridatii. Auicenna et-
iam *quinto ſui canonis libro* dixit. *Fuit ergo theriaca in illo tẽpore.* deinde poſtquam accidit Andromacho
illud, quod expertus fuit ipſum ſuper iuuamentũ carnium ſerpentum & aliarũ, addidit in eo trochiſcos B
de viperis, & alteratum eſt parum per additionẽ & diminutionem. Fuit ergo theriaca magna in multi-
tudine iuuamenti, verumtamen theriaca magna eſt magis iuuatiua ipſo in re vna & eſt venenum ſerpẽ-
tum. ita igitur clariſſime demonſtratum eſſe puto mithridaticum antidotum theriacoſq; paſtillos ante
magnam præextitiſſe theriacam, fuiſſeq; fundamentum magnæ theriacæ. Patuit etiam Andromachum
eum fuiſſe, qui primo mithridatico antidoto paſtillos coniunxit, ita vt quibuſdam aliis ad hæc additis,
ponderibus etiam nonnullis variatis magnæ theriacæ confectio ab Andromacho perfecta fuerit: vene-
nis omnibus ac aliis pluribus vt mithridatium; ſerpentum tamen ictibus & potiſſime viperarum ſupra
mithridatium præbens auxilia. Quibus hactenus pertractatis ſimul cum nominis ratione ac etymolo-
gia & theriacæ bipartita diuiſione; nunc ad animal, ex quo theriaca conficitur, quod eſt illud, de quo in
hoc libro eſt principalis intentio, accedamus. C

CAP. V. *Quod animal, ex quo theriaci paſtilli & ipſa conficitur theriaca, ſit vipera, & quod a compo-
ſitione dictorum cognoſcatur paſtillorum: & non ab ipſorum nomine, neque a nomine theriacæ.*

DEpoſita igitur ea theriaca, quæ abſque feris conficitur: ea vero aſſumta, quæ cum ferarum car-
nibus componitur, diſputandum puto, quænam ſit ea fera, ex qua theriacæ perficitur confe-
ctio. Et cum latini fere oẽs, qui de re hac aliquid dixerunt licet alter altero grauius, delique-
rint; idcirco in primis rei veritas diſcutiẽda, qua diſcuſſa eorũ errores facile erit corrigere. Huius igitur
Indagationis initium hinc accipiẽdum puto, videlicet vnde nã cognitio feræ theriacã ingredientis mu-
Vnde theriaca magna cognoſcatur. tuanda ſit, an videlicet a nomine theriacæ ſeu theriacalium paſtillorum: vel potius ab aliquo alio ſumĩ
debeat. Dicimus ergo quod nõ a nomine theriacæ nec paſtillorum theriacalium præfatum animal cog-
noſci valet, per illa enim nomina ſolum accipimus ferã: per hoc nomen græcum θηρίον ſignificatã: θηρίον D
enim græce, latine fera. Hæc autem cognitio nimis generalis eſt; niſi, qua ſit illa fera dignoſcatur. qua-
re licet euitandæ importunitatis cauſſa ne etiam nimis in nomine curioſus videar, hoc cõcedatur, quod
a componente hęc nomina quodammodo ſumta ſint; non ea propter ab illis nominibus plena ipſius
animalis theriacam conficientis habebitur cognitio, ſcilicet generalis ſola. Ab alio igitur neceſſe eſt
ipſum plene cognoſcere animal, quam a nomine theriacæ vel theriacalium paſtillorũ, eſt enim vt dixi,
nimia generalis cognitio, quæ ab illis nominibus conceſſa eſt, ſed ſpecialis ac plena huius animalis co-
gnitio a præfatorum trochiſcorum compoſitione ſumitur. Sapientes enim eos componẽtes trochiſcos
non generali contenti ſunt nomine; ſed nomen animalis proprium liquido expreſſere, dicentes. *Acci-
pe viperas.* Dioſcorides enim ſcripſit. *Vipera caro cocta ſi comeſta fuerit &c.* Et parum poſt. *Opus autẽ poſt-
quam decoriaueris ipſam abſcindere caput & caudam, &c.* Plinius etiam dixit. *Fiunt a vipera paſtilli, qui E
theriaci vocantur a græcis.* Galenus etiam ad Pamphilum ait: *Paniculi vero theriacales ſic conſtruuntur,
accipe echias flauas, echis enim* græce & echidna viperam ſignificat. De commoditate etiam theriacæ
poſt ſquilliticos paniculos dixit. *Deinde poſt hac oportet accipere echidnas quot ſufficiant &c.* Ioannes eti-
am Serapionis filius ſcripſit. *Factura trochiſcorũ de viperis, quando nos recedimus a reliquis ſpeciebus ſerpẽ-
tum, eligimus ex eis genus nominatum vipera.* Rhaſis etiam *in Almanſ.* ait. *Trochiſci de viperis, ſumantur
viperæ fœminæ.* Auicen. etiam *quinto ſui canonis libro. At trochiſcorũ de viperis. Accipiantur viperæ cum
eſt finis veris.* Ex quib. liquido patet non feram in genere ex eorum compoſitione, ſed viperas in ſpecie
ſumendas præceptum fuiſſe. Quare a trochiſcorum & theriacæ compoſitione, non a theriacæ nominẽ
ſiue theriacalium paſtillorum, animal theriacam ingrediẽs cognoſci debet: per illorum enim compoſi-
tionẽ viperam, & per illorum nomina ſolum feram cognoſcere valemus. Vt igitur dignoſci poſſit, quæ F
ſit vipera, & quomodo ab aliis diſcernatur ſerpentibus, de ipſis ſerpentibus neceſſe eſt pertractare.

CAP. VI. *De diuiſione trium nominum. ſ. animalis, feræ, ſerpentis, & de triplici animalium vene-
natorum naturali gradu: & aliis diuerſitatibus venenorum ab accidentibus ſumtis.*

CVm de ſerpentum ſpeciebus, vt ex ceteris ſola eligatur vipera, diſputandum ſit: ad horum certã
doctrinam vtile fore exiſtimo quorundam nominum diuiſiones in ſerpentis nomẽ terminan-
tes: & ſerpentum in gradus diuerſos partitiones prædocendas eſſe. Dicimus igitur cum Ariſtot.
Animalis diuiſio. cum alibi pluribus tum *libro de animalium partibus*: quod animal ex parte ſui motus quadrupliciter diui-
datur, ingreſſibile, quod pedibus graditur, vt homo, in volatile, quod alis volat, vt palumbes, in natan-
tia, vt piſces, & in reptile animal, quod ventre ſerpit abſq; pedibus, quanquam a natura conceſſum fue-
rit vnum animal duobus poſſe vti beneficiis. Depoſitis igitur tribus, ſolum reptile noſtræ nunc ſit curę. G
Dicimus etiam, quod animal aliud fera dicatur, alia animalia cicures ſiue non feræ. Feræ dicuntur ani-
Diſtinctio ferarum. malia, quæ dentibus vel ictu in alia ſæuiunt animalia. Non feræ autẽ cõtrariæ, manſuetudine enim qua-
dam a natura præditæ ſunt. Fera etiam diſtinguitur, nã alia eſt, quæ venenata dicitur, vt baſiliſcus, aſpis,

A vipera, q̃ humanæ naturæ ac animalib. veneno infeſta cognoſcũtur. Alia vero ſine veneno, vt leones, canes non rabidi. Fera venenum habens alia eſt reptilis, vt aſpis, alia vero alio incedẽs motu, vt ſcorpio, lacerta & ſimilia. Repentia ſunt ea, q̃ ſerpentes alio vocantur nomine, de quib. ſolis, aliis abiectis, habẽdus eſt ſermo. Hæc igitur nomina, animal, fera, fera, ſerpens, ſecundũ magis & minus cõmune ſe habẽt ad inuicẽ. Nam ſub animali eſt fera, ſub fera autẽ eſt ſerpens. ſub ſerpente autem plures ſunt ſpecies, de quib. nunc agendũ eſt. Id autem, ꝙ de iis ſerpentibus ante q̃ ad vnamquamq; earũ fiat acceſſus, pertractandum puto, ſunt eorũ in veneno gradus diuerſi. Sunt n. nonnullæ, q̃ ad tres vſq; horas poſt ictum necant, & hic primus venenatorum dicitur ordo, vt baſiliſcus, aſpis, & aliæ plures. Sunt & aliæ, q̃ paruo admodum aut nullo nocent veneno, vt anguis in Italia, q̃ cum morſum venenatum non habeat, ira cõcitatus ſit venenatus, in quo etiã genere nonnulli ponuntur dracones, q̃ ſolo morſu vulnere potius, q̃
B veneno vel forte pauco nocent, & iſte ſit ordo tertius. Secundus autem inter hos terminos medius earum eſt, q̃ vſq; ad ſeptimã horam differunt necem, vt in dicendis fiet manifeſtum. Hæc igitur ſit ſerpẽtum a propria natura ſumta diuerſitas. Non paruã quoq; ab aliis, quã a propria natura ſerpentes in gradibus venenorum capiũt diuerſitatem, ſicuti a regione, loco, ſexu, animi paſſionibus, repletione vel inanitione, tempore anni. A regione quidem & loco, quoniam loca montuoſa, aſpera, & regio calida, nimis venenoſiſſima ꝓducunt animalia, de hoc enim Ariſtoteles *octauo de hiſtoriis animalium libro dixit. Morum etiam diuerſitatem loca efficiunt*, vt montana & aſpera ſuas beſtias reddunt & aſpectu efferatiores & viribus robuſtiores, quam plana & molliora, & paruin poſt hoc. Anguium quoq; ictus per loca plurimum differunt, aſpis enim anguis, ex quo medicamentum illud putrificum componunt, in Affrica gignitur, cuius ictui nullum remedium eſt. Cornelius etiam Celſus *lib. quinto* cum de aſpide ceraſte,
C dypſade, hæmorrhoide, chelyndro, locutus eſſet, ſubiunxit. *Verum hæc genera ſerpentum, & peregrina & aliquanto magis peſtifera ſunt: maxime quæ æſtuoſis locis gignũtur. Italia frigidioreſque regiones hac quoque parte ſalubritatem habent, quod minus terribiles angues edunt.* Strabo etiam inquit. *Animalia quoque ſua habet ichneumonem*, & ægyptiam aſpidẽ: quæ proprium quiddam habet præter alias aliorum locorum. Affrica enim animalia producit venefica, quæ alibi vel parum vel nullum habent venenum, & hoc ſuo cõtingit caloris feruore, de quo Lucanus inquit. *Vos quoq;, qui cunctis innoxia numina terris Serpitis aurato nitidi fulgore dracones.* Lethiferos ardẽs facit Affrica. A ſexu, quoniam maſculi ſæuiores ſunt fœminis, licet forte fœminę pluribus dentib. plura infigant vulnera. A repletione vero & inanitione, quoniam quæ ieiunæ ſunt pernicatiores ſunt. Inde Celſus, *Illud ignorari nõ oportet omnis ſerpẽtis ictũ & ieiuni & ieiuno*
D *magis nocere*: ideoq; pernicioſiſſimi ſunt cũ incubant, hac etiam de cauſſa viperę quas ad paſtillos vocãtur theriacos incarcerari minime debent, ſed captis iis mox interfici. Ab animi vero paſſionibus, eo ꝙ irati maiori inficiunt veneno. Inde Plinius. Anguis, q̃ de ſui natura minime venenoſus eſt, cum ira concitatur, venenatus efficitur, capitur autem hic anguis, non prout cõmune nomen eſt, ad ſerpentes: ſed pro vna ſerpentium ſpecie hominib. ſatis familiari, iis itaq; in communi quodam ſermone de ſerpentib. pertractatis: ad vnamquamq; ſpeciem nunc deſcendendum eſt, eas tamen ſic diſcutiendo vt intranea & externa diſponantur accidentia: voco autem intranea ea, quæ ſerpentis corpori inſunt, externa vero accidentia hos voco effectus, quos extra in alienum ab eis efficiunt corpus. Adducam etiam nomina, q̃ latinis familiaria ſunt licet forte a Græcis tracta. Corrigã quoq; ea nomina, q̃ in libris Arabicis in latinã deducti ſunt linguam corrupta reperiuntur. Non prætereundo etiam, quin eos corrigam auctores, qui
E idem animal diuerſis nuncupatum nominibus, vitio forte quãdoq; interpretum, diuerſa eſſe putauerunt animalia. His enim ſatis ad vlteriora fiet acceſſus. Nec miretur quis, ſi de ſolis hic agam ſerpentibus, phalangiis, ſcorpiones, lacertas, rabidum canem & talia prætermittens, non enim de omni venenato agere eſt mihi mens animali: ſed de ſerpentibus ſolis, vt eam ſerpentis ſpeciem eligere valeamus, ex qua illa glorioſa theriaca confecta fuit a ſenioribus.

Feræ venenum habentes.

Ordines venenatorum ſerpẽtum. 1. 3. 2.

Differentia ſerpentum a regione & loco.

A ſexu.

A repletione & inanitione.

Ab animi paſſionib.

Cap. VII. *De ſerpentum notitia ex ſignis exterioribus & interioribus ſumta. Et primo de baſiliſci notitia.*

Baſiliſcos ſerpens eſt a Regis nomine nomen aſſumens, *βασιλεύς* enim grece Rex latine ſonat, hic enim regali nomine veneno & ſcribendi ordine ceteros merito antecedit. Interiora ſigna. Color eius ad nigredinem & trinitatem decliuis, ſuper capite quod habet acutum, maculas in modum
F diadematis habet candidas. & oculos rubeos; longitudo, inquit Solinus, eſt ſemipedalis. Auicenna vero dixit eſſe duorum palmorum. Externa ſigna. Omne animal ipſi propinquum terretur & ſtupefit. imo ſibilo & viſu certa interficit diſtantia, morſu etiam & tactu necat. Cum lancea quiſpiam eum tãgens, veneno lanceam ſubeunte mortuus eſt ipſe & eques, eo milite equum tangente: quem vero momorderit animal moritur ſtatim, corpore liquefacto & inflato. Quin etiam moritur tangens ab eo interfectum animal, imo ꝙ plus eſt terram polluit & exurit, herbas extinguit, arbores necat propinquas, auras corrumpit ita vt aues illac volãtes decidant & pereant, vt dicitur quod media parte ſerpit anteriorem medietatem excelſos deferẽs. Muſtelæ ſolæ iis obſtant, tunc potiſſimum, cum eſu rutæ a veneno ſe tuentur, licet hoc de aſpide alii dixerint. Naſcitur in Cyrenaica Libiæ prouincia. De hoc ſerpente Lucanus inquit: *Sibilaq; effundens cuncta terrentia peſtes, Ante venena nocens late ſibi ſubmouet omne, Vul-*
G *gus & in vacua regnat baſiliſcus arena.* Et alibi: *Quid prodeſt miſeri baſiliſcum cuſpide mari Tranſactus, velox currit per tela venenum, Inuaditque manum quam protinus ille retecto Enſe ferit, totoque ſimul demittit ab armo.* Plinius *libro vigeſimo nono* dicit, olfactu interficere & eum ſerpentes fugere. De hoc etiam ſerpente Nicander Poeta Græcus libro theriacorum metro ſcripto cecinit. Et

Signa interiora.

Externa.

Vis veneni baſiliſci.

Quos habeant inimicos.

plorimi tam Philoſophi, quam Medici, Galenus & alii de hoc ſcripſere ſerpente. Et eſt ex primo vene- A
natorum genere primum animal.

Cap. VIII. *De notitia ſerpentis dicti κατωβλέπας.*

Signa interna. *a*

Catoblepas quaſi deorſum aſpiciens ſerpẽs eſt. Eius longitudo ſecundũ Auicennã eſt a cubito vno vſque ad cubitum & ſemis. licet hoc aliorum auctoritate dixerit: alii vero dixerunt modicam eſſe feram. Caput prægraue ægre ferens idq; deiectum ſemper in terram habere, indeq; catoblepas dici & ceteris membris eſt iners. Morſu, viſu ac ſibilo, vt baſiliſcus necat. animal enim ab eo percuſſum diſſolutum moritur; quinetiam moritur quod ei vicinum fuerit. Naſcitur in Heſperia Æthiopiæ prope fontem qui Nitris dicitur Nili caput. vt aliqui putant. Hunc ſerpentem Auicenna *libro canonis quarto* harmene vocat. Et hæc in primo eſt venenatorum genere.

Externa. *Veneni vis.* *Vbi naſcatur.*

Cap. IX. *De notitia aſpidis ſerpentis.* B

Signa interna.

Aſpis ſerpens eſt. Color eius cineritius ad acuitatem decliuis, oculi eius apprime luminoſi. Collum tumidum: longitudo a tribus vſque ad quinque cubitos. Nicander vero, vt etiam Strabo refert, aſpidis vnam dicit eſſe ſpeciem, quæ palmaris eſt, & hæc celerius interficit. alteram vero paſſiua longitudine. Cutis eius aſpera & ſicca inde dicitur aſpis ſicca. Oculos natura haber hebetes, non in fronte, ſed in temporibus, auditu itaque ſæpius quam viſu excitatur. Color percuſſi alteratur, membrorum ſtupefactio & frigus ſequitur, ſ. plurimus ſingultus, item vehemens dolor, tandem ſomni profunditas & palpebrarum clauſio. de qua Lucanus.

Externa.

Hicque prima caput mouit de puluere tabes.
Aſpide ſomniferam tumida ceruice leuauit. C
Plenior huic ſanguis, & craſſigutta veneni
Decidit, in nulla plus eſt ſerpente coactum.

Vbi naſcatur.

Vbique naſcitur. ſed quæ in Libia, aliquid in ſe habet ſingulare, de quo ait Ariſtoteles *octauo de animalium hiſtoriis libro.* Aſpis enim anguis ex quo medicamentum illud putrificum componunt, in Africa gignitur, cuius ictui nullum remedium eſt. Et Strabo de Affrica loquens dixit. Animalia quoque ſua habet ichneumonem & ægyptiam aſpidem, quæ proprium quoddam habet præter alias aliorum locorum. Et eſt in primo venenatorum gradu.

Cap. X. *De notitia ſerpentis exſpuentis.*

Πτυας a πτύω, quod eſt ſpuo ſeu exſcreo: eo quod obuiantı ſputum obiiciat venenoſum, hæc eſt D
aſpidis ſpecies: inde Plinius de vipina loquens. *Verum ex iis, quæ referre fas ſit: impubium puerorum contra ſaliuas aſpidum, quas ptyadas vocant, quoniam venena in oculos hominum exſpuant.* Color eius vti color ſuperioris aſpidis, longitudo eſt vſque ad duos cubitos. In initio quandoque inteſtinorum ſentit dolorem, & cogit ægrum ad vomitus prouocationem, ſequuntur etiam accidentia præfata de aſpide, & colli torſio, ſpaſmus & inordinatus pulſus. quæ ſerpens non exſpuendo ſolum, ſed etiam mordendo interficit.

Signa interna. *Externa.* *Accidentia leſorũ ab hoc ſerpente.*

Cap. XI. *De notitia ſerpentis hirundinis.*

Signa interna. *Externa.*

Hirundo ſerpens eſt. Hirundinis auis habet colorem, inde hirundo dicitur. Longitudo eſt cubiti vnius menſura. Magnitudo doloris, immenſus cordis pulſus, corporis alteratio, membrorum frigus & ſtupor, ſomni profunditas, & palpebrarum clauſio. eſt de venenatis in ordine primo cum ante duas interficiat horas. E

Cap. XII. *De notitia ceraſtis duo habentis cornua.*

Ceraſtes dicitur ab hoc nomine, quod eſt κέρας, quod latine cornu ſignificat. Sunt autem duo ſerpentum genera habentia cornua, quædam enim quaterna cornua habent geminata, ita vt octo videantur cornua, quod viſu iocundum apparet. Alia vero duo tantum habent in capitis anteriori parte cornua. licet de iis aliquibus maiora, aliquibus minora reperiantur cornua, minora quippe cum poſt caſum maiorum maiora ſuberescant. Sunt duæ præfatæ ſuper caput eminentiæ, color eſt veluti cinis, ſub ventre ſquammæ ſiccæ ſuper terram in inceſſu ſtridentes. Dentes æquales, longitudo ab vno vſque ad duos cubitos. Dolor ictus eſt tanquam acus aut clauis infixi dolor. Et corpori grauitas maxima ſuccedit, labia inflantur, accidit vertigo, oculorum tenebroſitas, & ratio deſtruitur. Et eſt de primo venenatorum genere. Reperti ſunt etiam ſerpentes quæ duo habentes cornua Thebis ſacri dicebantur, hominibus minime noxii, de quibus Herodotus *in ſecundo* ait. *At circa Thebas ſunt ſacri ſerpentes nihil omnino hominibus noxij, puſillo corpore, binis præditi cornibus: e ſummo vertice enatis. quos defunctos in Iouis templo ſepeliunt.* huic enim Deo ſacros illos eſſe prædicant.

Interna. F *Externa.*

Cap. XIII. *De notitia ceraſtis quater gemina habentis cornua.*

Aliud vero genus ceraſtis earum eſt ſerpentum, quæ quater geminis redimuntur cornibus Sunt G
octo præfata corniculа, de quo Plinius. *Ceraſtes corpore eminere cornicula ſæpe quadrigemina, quorum motu reliquo corpore occulto ſollicitent ad ſe aues.* Solinus etiam. *Ceraſtes præfert quadrigemina corniculа, quorum oſtentatione veluti eſca allectas aues perimit. nam reliqua corporis de induſtria arenis tegit. nec vllum indicium ſui præbet. niſi ex ea parte, qua inuitatas dolo paſſeribus necem perpetuam aucupetur.* Spina eius earuleg noſa ac flexibilis. inde Lucanus;

Signa interna.

Spinaque vagit torquente ceraſte.

De noti-

A

Cap. XIV. *De notitia hæmorrhoidis.*

Hæmorrhois eſt ſerpens nomen trahens ab effectu, *αἷμα* enim græce ſanguinem, *ῥέω* vero fluo ſignificat. Huius ſerpentis color eſt arenoſus, punctis nigris & albis inſignitus, magnitudine minor eſt viperis. Caput & cauda ſunt minuta, eius cutis aſpera, arenoſa, longitudo ceraſtis longitudo: duo habentis cornua: & quamuis earum color ſit plurimum arenoſus, quandoque tamen ſunt nigri rubei & albi coloris, & ſuper eorum capita ſunt ſquamæ albæ ſiuciſæ, & eorum inceſſus eſt cum ſtrepitu, qualis fit cum foliis: maxime ſiccis. Hoc autem fit ex nimia cotticum ſuorum ventrium ſiccitate. Motus etiam illius ſerpentis eſt tardus, ponderoſus, & dentes habet æquales. Huius ſerpentis morſu ſanguis vndequaq; fluit, nec ſiſti valet. Qua n. parte liquor natura fluere ſolebat: ea ſanguinis profilit vnda. Diſſolutis etiam venarum orificiis ſanguis inde omnis emanat. Ex ſpiritualibus membris ſanguinis

Signa interna.

Externa.

B ſputum, ex oculorum angulis cruor, ex ſtomacho fit ſanguinis vomitus, fit enim in ſtomacho dolor inceſſabilis. Et percuſſus locus apoſtematur, denigratur, & ex eo res parua eutrit & ſqualida. Venter ſoluitur, conſtringitur anhelitus, vrinæ difficultas, vocis abſciſio, membrorum mollificatio, obliuio, ſpaſmus, cadunt dentes, & moritur patiens, hos ſerpentes haſſudium & ſabrin vel tale ſimile nuncupauit Auicenna. De qua Lucanus ſcripſit: *At non ſtare ſuum miſeris paſſura cruorem. Squammiferos ingens hæmorrhois explicat orbes.* Rurſus: *Impreſſit dentes hæmorrhois aſpera Tullo. Vtque ſolet pariter totis effundere ſanguis. Coricii preſſura croci ſic omnia membra. Emiſere ſimul rutilo pro ſanguine virus. Sanguis erat lachryma quacunq; foramina nouit. Humor ab iis largus manat cruor, ora redundat. Et patulæ nares ſudor rubet omnia plenis. Membra fluunt venis totum eſt pro vulnere corpus.* Hunc ſerpentem in primo venenatorum poſuerunt ordine.

C

Cap. XV. *De notitia ſerpentis, qui dicitur ſeps.*

Σηψ ſerpens eſt a *σήπω*, quod eſt putrefacio, dicitur; quaſi morſu animal putrefaciens. hunc vocat Auicen. ſelſir. leui enim ictu tota putreſcit caro. Caput eius eſt latum, collum paruum, cauda breuis, rotundus venter, magnitudo ad cubitum. Super eius corpore ſunt lineæ diuerſi coloris, eius inceſſus non eſt vt recte incedat, ſed ſeipſum incedit contrahendo. Morſu ſuo gignitur apoſtema cum ingenti dolore, percuſſi caro cauteritur, & poſt hæc totum putreſcit corpus & in virus vertitur, & capilli cadunt. De hoc ſecundum aliquos Ariſtoteles *octauo de hiſtoriis animalium libro* dixit. *Serpens quidem minutus eſt, quem aliqui ſacrum appellant, quem angues pramagni fugiunt, magnitudo huic ad cubitum, ſpecies hirſuta, quicquid momorderit, continuo circiter putreſcit,* quanquam nonnulli verba Ariſtotelis non de hoc: ſed de baſiliſco intelligi debere dicant, de quo Lucanus:

Signa interna.

Externa.

D *Oſſaq; diſſoluens cum corpore tabificus ſeps.* Rurſus: *Sed triſtior illa Mors erat ante oculos, miſerique in crure ſabelli. Seps ſtetit exiguus, quem flexo dente tenacem, Auulſitq; manu pilaq; affixit arena. Parua modo ſerpens, ſed qua non vlla cauente, Tantum mortis habet, nam plaga proxima circum Fugit rapta cutis pallentiaq; ora retexit. Iamq; ſinu laxo nudum ſine corpore vulnus. Membra natant ſanie, ſuræ fluxere ſine vllo Tegmine poples erat femorum quoq; muſculus omnis Liquitur, pro nigra diſtillant inguina tabe. Diſſiluit ſtringens vterum membrana fluunt que Viſcera, ne quantum toto de corpore debet. Effluit in terras ſæuum ſed membra venenum. Decoquit in minimum mors, contrahit omnia virus Vincula neruorum & laterum contexta cauumque, Pectus & abſtruſum fibris vitalibus omne. Quiſquis homo eſt aperit peſtis*

E *natura prophana. Morte patet, manant humeri fortesque lacerti Colla caputque fluunt, &c.*

Albertus Germanus de hinc errauit ſerpente credens ſelſir vocatū ab Auicēna diuerſum eſſe ab hac de eis diſtinctum faciens ſermonem cum eadem ſit eſſet, veluti per ſua patet ſigna interna & externa.

Cap. XVI. *De notitia iaculi ſerpentis.*

Iaculus græce *ἀκοντίας* dictus, ab eius effectu nomen ſuſcepit. Sunt enim ſerpentes, quos Auicenna vocat caſezati & altatarati. Magnitudine ſunt breues, minuti, ad rubedinem declinantes, calidi valde. Sunt velociſſimi ictus, ſubeunt n. arbores & tanquam iacula obuiantibus ſe obiiciunt & feriunt. Ex eorum morſu ingens fit dolor in loco, & ad totum procedit corpus, cui mors ſubſequitur. De quo Lucanus: *Ecce procul ſæuus ſterili ſe robore tenaci Torſit & immiſit iaculum vocat Africa ſerpens, Perq;*

Signa interna.

Externa.

F *caput Pauli tranſactaq; tempora fugit. Nil ibi virus agit, rapuit cū vulnere fatum.* Solinus quoq; de hoc ait. *Iaculi arbores ſubeunt, quibus vi maxima turbinati penetrant animal quodcunq; obuiū fortuna fecerit.*

Cap. XVII. *De notitia amphisbænæ ſerpentis.*

Amphiſbæna ſerpens eſt, duo, vt quidam dicunt, habens capita, licet nonnulli hoc negauerint: dicentes vnum habere caput, ſed eiuſdem eſſe craſſiciei & in medio & vtriſque extremitatibus. Et quibus vtrinque procedere; & inde nomen ſuſcepiſſe ab *ἀμφὶ*, quod eſt circum, & *βαίνω* quod eſt vado, hunc vocat Auicenna corrupto vocabulo, anchesimen & ſaliens ad duas partes: id eſt, vtrinque procedens. De quo Lucanus. *Et grauis in geminum ſurgens caput amphiſibana.* Solinus etiam. *Amphiſbana conſurgit in caput geminum, quorum alterum in loco ſuo eſt, alterum in ea parte, qua cauda, qua cauda*

Signa interna.

G *efficit, vt capite vter que ſexus nitibundo ſerpat tractis orbiculatis.*

Cap. XVIII. *De notitia ſerpentis dipſadis, ſeu ſitula.*

Διψὰς ſerpens eſt a *διψάω*, id eſt, ſitio, eo quod ſiti ſumma morſibus afficiat. Caput eius eſt paruū & collū craſſum, a collo craſſo gradatim ad caudā procedens ſubtilē, color poſtremi eius vſq; ad caudā ad nigredinē decliuis. Eiuſq; lōgitudo eſt palmi vnius; & ſuper eius corpus plurima certauit veſtigiā nigra, in inceſſu ſuā ērit caudā, Eius ictus animalis corp' & ventrē incēdit & adurit, ſitimq;

Signa interna.

Externa.

validiſſimam inducit, adeo vt aquam bibens plurimam adhuc bibere non ceſſet, nec liquor vllus ſudore A
aut vrina exit. Inflatur potius venter totus, & bibita aqua per venas corporis & loca currit vacua. De hoc ſerpente Lucanus ait:

Signiferum iuuenem tireni ſanguinis aulum
Torta caput retro dipſas calcata momordit.
Vix dolor aut ſenſus dentis fuit ipſaque leti.
Frons caret inuidia nec quicquam plaga minatur.
Ecce ſubit virus tacitum carpitque medullas
Ignis edax, calidaque incendit viſcera tabe.
Ebibit humorem circa vitalia fuſum,
Peſtis, & in ſicco linguam torrere palato,
Cepit diffeſſos, iret qui ſuder in artus B
Non fuit, atque oculos lachrimarum vena refugit.
Non decus imperii non mœſta vita Catonis,
Ardentem tennere virum, quin ſpargere ſigna
Anderet. totisque furens exquireret aruis.
Quis poſcebat aquas ſitiens ne corde venenum
Ille vel in Tanaim, Rhodanum, Padumque velocem
Arderet, Nilumque bibens per rura vagantem.
Nec ſentit fatique genus mortemque veneni,
Sed putat eſſe ſiti. C

Huius ſerpentis Plinius reminiſcitur dicens. *Vnedenes ſerpentū venenis reſiſtunt: maxime ſepis, dipſadis & vipera.* Et alibi: *Illita ſcilicet lauri folia, cortex & baccis ſerpentū venenis reſiſtunt, maxime ſepis, dipſadis & vipera proſunt.*

Cap. XIX. *De notitia ſerpentis dicti cherſydros.*

Signa interna. Xέρσυδρος ſerpens eſt: ab hoc nomine χέρσος dictum, quod terram proprie incultam ſignificat, & ὕδωρ aquam eo quod in terra & aqua communiter conuerſetur. Minor eſt ſurda alcilati inquit Auicen. latioris capitis & eius morſus deterior & nocibilior. Ab eius morſu ingens dolor

Externa. incipit & inflammatur, poſt hoc viridis fit locus, & corrodit, ad hæc vertigo accidit choleræ fœtidæ vomitus, inordinatus motus, virtutis debilitas. Et eſt de primo venenatorum genere, cum vt plurimum in D
tertia perimat hora. Et ſi forte euaſerit tunc fuit cum aquoſus momorderit, tunc enim minus eſt pernitioſus, vel forte euadit, quia patientis virtus fortis, & licet ab eo forte euaſerint veneno: ab aliis tamen non euadent morbis, in quos ex eius morſu ſæpe incidunt. Hunc ſerpentem ſcriptorum errore *in quinto canonis libro* reperio ſcriptum, kedusnolurus, in eodem etiam capite andrius reperitur, ſed andrius nihil ad hoc pertinet capitulum: eſt enim corruptum nomen cum endris ſiue enydris dici debeat quod eſt ſerpentis nomen in aqua habitantis. Nam en idem quod in, ὕδωρ aqua. De illo cherſydro ſerpente dixit Lucanus.

Natus & ambigue coleret qua ſirtidis arua *Cherſydros.*

Cap. XX. *De notitia hydra.* E

Yδρα fœminæ, ὕδρος maſculi nomen eſt ſerpentis cuiuſdam, quæ aquam colit. Cherſydros autem ille erat ſerpens, qui terram & aquam habitabat, quamvis Auicen. dixerit endrim eſſe cum in aqua habitaret, cherſydrum cum in terra, quod de cherſydro falſum eſt, vti ſuperius diximus. Dubitat etiam Auicen. *in eodem capite* de hydra: an idem ſit cum endri, dicimus ad hoc quod nomen hoc nobis indicat. Endris enim vel endydris, in aqua ſignificat, ἐν græce, in latine, ὕδωρ vero aqua, a quo

Signa interna. nomine ὕδωρ hydrus & hydra deriuantur. Huius autem ſerpentis in aqua habitantis internum ſignum eſt, quod anguium eſt pulcerrima. Locus ictus tumeſcit & eius tumefactio dilatatur, & color loci per-

Externa. cuſſi offuſcatur, a quo plurima humiditas fœtida valde & nigra egreditur & eius curatio prolongatur, & fit difficilis. Fingitur quoque hydra monſtrum in Lernea palude multorum capitum, cui tot adnaſcebantur, quot amputabantur capita, pernitioſa res hominibus, demum ab Hercule ictu claue perçuſſa fuit, poſt hoc ſagittis feriit, nouiſſime eam igne in ſolitis cauernis concluſam penitus conſumſit. F

Cap. XXI. *De notitia ſerpentis ſcytale dicti.*

Signa interna. Σκυτάλη ſerpens eſt, Varietate tergi tanta præfulget, vt notarum gratia videntes retardet ab itinere. Inceſſu piger eſt, inde quos ſua motus tarditate aſſequi nequit, miraculo ſui capit ſtupentes, vt inquit Solinus. Calidus eſt hic ſerpens adeo, vt ſolus inter ſerpentes ſuas exuuias non ad ver aut authumnum vt ceteræ ſerpentes deponat, ſed hyeme. De quo Lucanus.

Et ſcytale ſparſis etiam nunc ſola pruinis.
Exuuias poſitura ſuas.

De quo etiam Plinius nunquam mentionem fecit. G

Cap. XXII. *De notitia chelydri ſerpentis.*

Xέλυδρος ſerpens eſt qui parte, qua tranſit, ea fumum emittit. Inde Lucanus.

Tractique viſa fumante chelydri.

Cap. XXIII. *De notitia ſerpentis kenchridos.*

Signa interna. Κέγχρεις ſerpēs eſt a nomine κέγχρος i. milium dicta, eo quod ſit milii coloris. Color eius propter citrinitatem eſt quaſi milii color, ſed paruis ac pluribus tingitur notis, eo quippe modo, quo lapis ophites

Digitized by Google

A ophites plurimis ornatur maculis, quō ornatu ſimilitudine à ſerpente ſumta, a ſerpentis nomine nomē aſſumſit, ὄφις enim ſerpens dicitur. Vnde Lucanus.

Tractique via fumante chelydri,
Quam ſemper recto lapſurus limite kenchris.
Pluribus ille notis variatam tingitur aluum,
Quam paruos tinctus maculis thebanus ophites.

Externa ſigna ſunt. Quoniam ei, qui ab eo morſus fuerit, accidentia malarum eueniunt viperarum. *Externa.*

CAP. XXIV. *De notitia ſerpentis natricis.*

B NATRIX ſerpens eſt, quæ aquas ſuo inficit veneno, de quo Lucanus:

Et natrix violator aquæ.

CAP. XXV. *De notitia ammoditis ſerpentis.*

AMmodites ſerpens nomen habet a græco ἄμμος, id eſt, arena, eo quod arenam fodiat & ingrediatur, arenæque colorem habeat. Color eius, vti diximus, eſt arenæ color. Et ſuper eorum corporibus ſunt veſtigia, longitudo eius vſque ad cubitum. Locus morſus vehementer dolet & magno tumeſcit apoſtemate, ex eo currit virus, in tertio interficit, & mora eius eſt poſt ſeptimum. Et de hoc dixit Lucanus. *Signa interna.* *Externa.*

Concolor exuſtis atque indiſcretus arenis
Ammodites.

De hoc etiam Auicen. ſub nominibus corruptis amiudurus & cauharus.

C

CAP. XXVI. *De notitia ſerpentis pharea.*

PHareas ſerpens eſt, qui reliqua corporis parte eleuata, ſola ſerpit cauda. Inde Lucanus.

Et contentus iter cauda ſulcare phareas.

CAP. XXVII. *De notitia ſerpentis dicti preſter.*

PReſter ſerpens eſt, πρηστὴρ enim facem ſignificat ardentem. Quem percuſſerit, vt inquit Solinus, diſtenditur, enormique corpulentia necatur. Lucanus etiam ait:

Naſidium Marſi cultorem torridus agri
Percuſſit preſter, illi rubor igneus ora
Succendit, tenditque cutem pereunte figura,
D *Miſcens cuncta tumor toto iam corpore maior,*
Humanumque egreſſa modum ſuper omnia membra
Efflatur ſanies, late tollente veneno, &c.

CAP. XXVIII. *De notitia viperæ per interna & externa ſigna.*

PErtractatis iis ſerpentum ſpeciebus, nunc ad ea, quæ noſtro deſeruiunt propoſito, proprius accedamus, id enim quod in hoc intendimus libro, non eſt omnis ſerpens: ſed illud ſolum animal, ex quo theriaci paſtilli & theriaca conficitur. Hoc autem, vti partim diximus, & plenius patebit inferius, eſt vipera. De ea igitur agentes, primo dicimus hoc nomen vipera latinum eſſe, Græci autem echidnam vocant fœminini generis: echis vero maſculini, dicitur autē vipera vti nō nulli Latini ſcribunt, *Vipera vnde habeat nomen.*
E quaſi ii pariens, quoniam in eius partu ventre ſuos obroſo finit dies. Hæ autem viperæ ab inhærentibus notis ſic cognoſcuntur. Interna. Caput earum eſt planum, latum verſus collum, ſed verſus os ad acuitatem potius decliue. Collum gracile ea in qua parte, qua capiti iungitur. Cauda breuis; In inceſſu ſtrepitum ac ſonitum facit. Ad hæc oua prius in vtero concipit, dehinc viuum primo conceptum & in vtero nutritum, iuxta Ariſtotelis ſententiam, in lucem edit, tempore algoris vipera ſub ſaxis, ſicut ceteræ ſerpentes ſub terra cōduntur. Externa. A loco morſus ſanguis primo egreditur aquoſus, dehinc ſpumoſus, poſt hoc vt æris ærugo virus ac veneni iam formam accipiens. Ad hæc poſt dolorē loci percuſſi dolor expanditur & apoſtema rubeum innaſcitur cū veſicis & apoſtematibus paruis, ac ſi ignis affuiſſet aduſtio, & hæc quandoque ſerpunt, quod apoſtema de rubeo fit viride in loco percuſſo. Præterea in viſceribus ardor, in corpore rubedo cum rigore, & rubor ille poſt hoc ad viridatem tendit. Vertigo *Signa interna.* *Externa.*
F tunc eos occupat & anhelitus frequentia, nauſea, & ſingultus, quin & dorſi grauitas, & nonnunquam ſanguinis narium fluxus. tandē ſudore frigido, ingenti tremore & ſyncopi occupantur. Et vt plurimum in tribus moriuntur diebus, licet quandoque vſque ad ſeptimum mors differatur. Et viperæ ſunt in ſecundo venenatorum animalium genere.

CAP. XXIX. *Quod alii alia conſcribant de viperæ partu, de quo parte Plinius Ariſtotelem imitari credidit, ſed in aliquo deceptus fuit.*

GRatia eorum, quæ de nomine ac partu viperæ dicta ſunt, dignum putaui quorundam ſententias circa hoc adducere. Reperio autem omnes de partu viperæ loquentes Ariſtotelem, Herodotum, Nicandrum, Plinium & alios plures in hoc vno conuenire: videlicet viperam intra ſe primo oua concipere, dehinc catulos in vtere nutritos in lucem edere. Ceteras ſerpentes oua, non viuum parere, quæ oua poſt hoc ſerpentes in terra incubant. *Tertio enim de animalium hiſtoriis libro* ſic
G ſcribitur. *Serpentes omnes tam ab iis ſupradictis, quam inter ſe differre apertum eſt. Vipera, animal edit poſtquam intra ſe oua peperit, cum cetera ſerpentum omnia genera oua edant in lucem.* Hoc idem Herodotus, hoc Plinius & alii. Diſſentiunt autem in hoc, quoniam Herodotus, Plinius, & alii plures viperam

dixere in coitu maſculi caput ore complexam Veneris oblectamento amputare. Cuius patris vindictã A
filii cupientes dum fœminæ partus hora fuerit latera matris obrodentes, in lucem exeunt, hoc putauit
Herodotus de viperis & alatis ſerpentibus in Arabia natis, a natura non ab re factum eſſe, ne tam perni-
tioſum genus ferarum homini infeſtiſſimum multiplicaretur. Sed quod de hoc ſenſerit Ariſtoteles nos
deducam. Sic enim *in fine quinti hiſtoriarum libri* ſcriptum reperitur. *Vipera e ſerpentibus una, animal e-*
dit cum intra ſe oua primum pepererit, ouum hoc unius coloris & molle, vt piſcium eſt, fœtus ſuperne conſiſtit nec

In viperis ea Ariſtot. notanda.

cortice continetur vt nec piſcium quidem. Parit catulos obuolutos membranis, quæ tertia die rumpantur. E-
uenit interdum vt qua in vtero adhuc ſunt abroſis membranis prorumpunt, ſingulos diebus parit plus quam
viginti. Cetera ſerpentes oua pariunt ſeris contexta: ad monilis, hoc eſt, ornamenti mulierum, quod ambit col-
lum, ſimilitudinem, incubant, quæ pepererint in terra, & fœtum ſequente excludunt anno: Ex quibus verbis
1. quinq; de viperarum procreatione & partu colliguntur. Primum eſt, quod vipera intra ſeſe faciat oua. B
2. Secundum, quod oua ſua vnius ſint coloris & mollia abſq; cortice, vt piſcium oua, quę in ſuperiori con-
cipiuntur parte. Eſt enim earum longa matrix ab inferiori ventris parte vſque ad ſeptum aſcendens:
3. illic bifurcata, in ea enim bifurcatione oua cõſiſtunt, poſt hoc ad infimam eius partem conceptum de-
ſcendit, & præſtituto tempore ad exteriora in lucem viuum educitur. Tertium eſt, quod vipera in lu-
4. cem edat ſi fas eſt dicere, viperulas nõ nudas ſed membranis inuolutas. Quartum, quod membranæ illæ
per tres extra vterum: antequam ex eis catuli exeant ſtent incorruptæ dies, tertia enim die ab hora par-
5. tus computando, membranæ rumpuntur, hoc tamen aliquoties euenit, vt tertiam catuli non expectent
diem, ſed in vtero membranas obrodentes, in lucem denudati a membranis obroſis exeant. Quin-
tum eſt, quod ſingulis diebus catulos membranis obuolutos ad viginti vſque & plures pariat. Ceteræ

Differentia inter viperam & reliquas ſerpentes.

vero ſerpentes a viperis in duobus diſtant; quod oua contexta in longum protendentia non autem vi- C
uum pariant, vt vipera. Et quod ea incubant oua, ita vt fœtus ſequenti ab ouo excludatur anno, viperæ
vero die tertia a partu e membranis excludantur. Ceterum Plinius *libro decimo de naturalium hiſtoria*
Ariſtotelis verba ſequi conatus, eam non recte ad ſuum traxit ſenſum aſſerens, *quod vipera mater a fi-*
liis propriis vterum corrodentibus interficiatur. Ait enim. *Vipera maris caput inſerit in os, quod illa abro-*
dit voluptatis dulcedine. Terreſtrium eadem ſola inter ſe parit oua vnius coloris & mollia, vt piſces, tertia
die intra vterum catulos excludit, deinde ſingulos diebus ſingulis parit 20. fere numero, itaque ceteri tar-
ditatis impatientis prorumpunt latera occiſa parente. Cetera ſerpentes contecta oua in terra incubant & fœ-
tum ſequente excludunt anno: in ea parte, qua de ouis loquitur, nulla cadit dubitatio, cum etiam dicit.
Deinde ſingulis diebus ſingulos parit 20. fere numero, & reliqua, quæ de ſerpentibus a vipera diuerſis re- D
tulit, cum Ariſtotelis dictis manifeſte concordant. Sed in illa profecto parte, quam ſic ſcripſit, *Tertia*
die intra vterum catulos excludit, puto non recte accepiſſe Ariſtotelem. Siue enim exclutionem a mem-
branis intra vterum, id eſt, intra matricem, ſiue excluſionem ab vtero in lucem intelligatur, ad quod
dicta erit illa particula. *Itaque ceteri? &c.* Ad hæc, ſi per excluſionem catulorum denudationem a mem-
branis in vtero intellexeris, vnde computabitur illa tertia dies? non a partu in lucem, quia talis in lu-
cem partus in exuuiis membranorum nondum euenit, non a die formationis ouorum, quoniam ani-
malis plaſmatio tam breui tempore vt membranas exuat, impoſſibilis eſt. Eodem modo, ſi per exclu-
ſionem partum in lucem intellexeris, a quonam fiet tertiæ diei computatio? non ab oui complemento
ratione dicta, non a partu in lucem, quia nondum talis euenit partus. Dices forte diem tertiam, in qua
ſit partus in lucem a die eruptionis membranorum in vtero computandã eſſe. ¶ Ad hoc dicimus, quod
de tali membranorum eruptione a Plinio nulla fiat mentio: ſed ab Ariſtot. etiam ſi talis dabitur ſenſus, E
ad quod illa poſita eſt particula. *Deinde ſingulos ſingulis diebus? &c.* non enim dixiſſet, *deinde*, ſi de partu
in lucem eius eſſet ſermo. Quare verba Plinii cum Ariſtot. ſenſu minime concordant. Sic n. ab Ariſtot.
ex matre de verbo ad verbum interpretatio ſit. Parit autem viperas paruas in membranis, quæ tertia
rumpuntur, id eſt, viperas paruas in lucem educit membranis inuolutas, quæ membranæ tertia, id eſt,
cum ad tertiam a partu computando venerint diem, mox rumpuntur. Subdit autem Ariſt. Interdum
autem & deintus abrodentes ipſæ exeunt, ac ſi diceret, quamuis vt plurimum membranæ poſt partum
tertia rumpantur die, attamen interdum ſit vt membranæ in vtero abrodantur a catulis & catuli a mẽ-
branis nudi in lucem exeant, quoto autem tempore, & quoto numero in lucem exeant, ſiue membra-
nis inuolutæ ſiue non, ſubdidit. *Parit autem in vna die vnam, ſed plures quam viginti parit, &c.* Plinius ad F
illam particulam. *Interdum autem*, eam accepit, ac ſi catuli interdum latera matris abrodentes per vul-
nus interfecta ipſa exirent, ſed hoc non ſenſu Ariſtotelis. Illa enim pars *Interdum* eſt illius partis exce-
ptio, qua dixerat. *Parit autem viperas paruas in membranis quæ tertiæ rumpuntur.* Ac ſi diceret, licet vt
plurimum catulos vipera pariat membranis inuolutos, interdum tamen eos edit in lucem nudos, cum
ipſi catuli deintus membranas abroſerint. Sic enim Ariſtotelis literam exponendo nulla inſurgit dubi-
tatio. Sed ſi Plinii verba curaueris, magnus labor imo impoſſibilis potius inſurget defenſio. Hoc igitur
vnum ex omnibus habeatur dictis, videlicet quod vipera non oua, ſed viuum in lucem pariat ſæpius
membranis inuolutum, licet interdum a membrana exutum. Ceteræ ſerpentes oua pariunt, dehinc illa
diu incubant in terra, ꝙ inter ſigna viperã notificãtia deductũ fuit. Ex iis ẽt, q̃ de partu vip. ab aliquibus

Sola vipera inter ſerpentes viuos parit.

ſcripta ſunt, nõis reddita eſt ratio, videl. vip., ꝙ vi pariat, vi n. parit, cũ ſecundũ Ariſt. a filiis patris mortẽ
vindicantib. neceẽ Quęreres fortaſſis, an vip. ſit oĩs ſerpẽs, q̃ viuũ parit, dicimus ſecundũ Ariſt. ſolã vi- G
perã ĩter ſerpẽtes viuũ parere, q̃uis ab Herodoto in Arabia alatos eſſe ſerpẽtes dicaẽ, quos dicit viuum
parere partu violẽto, vt vipa, ſed ſiue hoc ſit, ſiue nõ, nihil ad rẽ noſtrã, cum n. Medici ſimus, eã volumus
eſſe accipiendã ſerpentẽ, q̃ in ſecundo venenatorũ cõtinetur gradu, hæc a. eſt vipera, talẽ autẽ ſerpentẽ
repertum

A repertum eſt tali corporis forma, tali ſuarum partium plaſmatione formatam eſſe, taleſq; in percuſſum
animal effectus efficere, quales ſuperius, dum loqueremur de vipera, demonſtratū eſt. Hanc igitur ſer-
pentem tali forma & talibus effectibus inſignitum ſapientes Medici agnoſcere debent, quā etiā viuum
parere Ariſtoteles docuit. Quare ſiue ſola vipera talibus ſignis cognita viuum parere concedatur, ſiue
non ſola ipſa, ſed alia etiam ſit ſerpens, vt inquit Herodotus, nihil quo ad medicæ facultatis inquiſitio-
nem & theriacæ confectionem intereſt. Hoc enim vnum Medico attendendum eſt, vt eam pro confe-
ctione theriacæ accipiat ſerpentem, quæ medii ſit venenatorum gradus, & quæ præfata de figura cor-
poris habeat ſigna, dictoſq; effectus ſuo inferat morſu, viuos quoque in lucem edat catulos. Vtrum au-
tem alia ſerpentum ſpecies a vipera viuum pariat nec ne; Medico ſcire non attinet.

B
Cap. XXX. *Inter viperas qualis ſit eligenda magis ad theriacam theriaceſque conficiendum paſtillos.*

Differentia viperarum.

PErtractatis iis, quæ viperā theriacam conficientem ab aliis ſerpentum generibus ſecernunt, nunc
viperam viperæ conferendo, ea tractari debent, quibus vipera theriacam conficiens ab aliis di-
ſtinguitur viperis. Dicimus igitur, quod viperarum naturæ a locis, ab effectibus & plurimis aliis
differentiis diſtincte reperiantur. Nam aliæ ſunt quercinæ, quæ in quercuum abditis habitant & con-
duntur, aliæ ſalicibus degunt, qui maligne nimis ſunt, nec theriacæ cōmodæ. Sunt & aliæ maritimæ lit-
tora maris incolentes, quæ licet ab aliquibus approbatæ ſint, attamen earum caro a cibis ſalſis mutata ſi-
tim parit, & illarum potiſſimum carnes, quæ in Libia naſcuntur, de quibus *vndecimo ſimpl.* Galenus ſic
ſcripſit. *Noui namque animalium carnes commutari cibis*, & cum hoc dixiſſet, de viperis loquens circa
maris littora viuentibus & locis ſalſis, ſubiunxit, talia loca potiſſimum eſſe in Libia. Et addidit. *Itaque tu-*
C *tiſſimum eſt caueri venari echidnas in talibus locis ad pabulum, vel ad medicina confectionē, qualis eſt & hac*
glorioſa, quā pene omnes Medici theriacam appellant. Cum igitur in Italia maior ſit loci humiditas, quam
in Libia, vbi aduſtio nimia ſalſedinem facit: inde Galenus Marſorum reſponſionem ad ſua quæſita au-
diens, eam in parte quadam approbat vel viperas ſitim facientes in præfatis locis, ſcilicet Libia & mari-
timis locis inuenīri, & hoc ea carnium qualitate a cibis ſalſis cōtracta. In Italia autem cum ſit regio ma-
gis humida viperas nutriri dulciores, minuſque venenoſiores, facultatique medicinæ commodiores.
De quibus & Cornelius Celſus ait. *Verum hac genera ſerpentum & peregrina & aliquanto magis peſtifera*
ſunt, maxime quæ æſtuoſis locis gignuntur. Italia, frigidioreſque regiones hac quoq; parte ſalubritatem habent:
quod minus terribiles angues edunt. Et hinc illi magis corrigendi ſunt, qui in Ægypto & non alibi animal eſſe
D *fingunt thirſum dictum. & inde in Italiam differendum, ſi bona confici debeat theriaca*, quæ opinio præ-
ter alia dicta & dicenda falſa eſſe comprobatur ex iis, quæ a Galeno in præfato loco dicta ſunt. Ab eo n.
clariſſime accipitur, non oportere nos Alexandriam vel aliquam Libiæ partem peragrare, vt animal pro
theriacæ confectione habeatur, cum illud vipera ſit, quæ vbique, vt inquit Herodotus, reperitur, tan-
toque magis noſtras Italicas accipere debemus viperas, quanto ipſæ a Galeno magis approbantur, cum
earum caro non maritima minime ſalſa ſit, cuius contrarium in Libicis reperitur viperis, vbi caloris ac
ſiccitatis feruore viperæ etiam non maritimæ carnes habent ſalſas, ſolis feruore terreſtre, in humido
comburente, quod in Italiæ locis minime fit. Non igitur illæ, quæ maris littora, non quæ in locis cali-
diſſimis, vt in Libia, pro cōficienda theriaca viperæ ſumendæ ſunt, ſed illæ potius, quæ loca minus tor-
rida habitant, ſicut Italia, Græcia, Hiſpania, ac aliis in locis a tertio vſque ad ſeptimum clima contentis
E venandæ ſunt, quæ neque penitus veneno priuatæ, neque pernitioſiſſimo munitæ ſunt. Sunt etiam &
viperæ paludoſæ, ſunt & aliæ, quæ in littoribus fluuiorum viuunt, quæ teſte Auic. prætermittantur, di-
cente. *Et non capiantur ex piſcinis & littoribus fluuiorum & aquarum & marium, neque petroſa.* Et cum
earum colores diuerſi ſint: illæ eligantur viperæ, quæ flaui vel ſubflaui ſunt coloris, albæ enim pauci, ru-
beæ autem plurimi ſunt veneni, flauus autem color eſt inter vtrumque. Sume fœminam, non maſculū,
quæ a maſculo, numero dentium agnoſcitur, maſculi enim duos habent dentes. Fœminæ vero quatuor,
licet enim fœmina pluribus morſus vulneribus lædat, maſculus tamen pluri inficit veneno. Sume etiā
de fœmininis illas, quæ motu agiliores & earum capita elata magis deferunt, & earum aſpectus farsa ſit &
audax, oculi ad rubedines magis decliues, & ætas earum ſit iuuentutis ætas, talis enim ſanitatem & ro-
bur virtutis ſignificant. Et illæ proprie aſſumantur, cum truncatis extremis non minus agitantur. Quæ
enim cito quieſcunt, debiliores agnoſcuntur. Neque ea eſt accipienda, quæ grauida. Ad hæc ieiunæ ni-
F mis nimio inficiuntur veneno. De hoc Cornelius dixit. *Illud ignorari non oportet, omnis ſerpentis ictum*
& ieiuni & ieiune magis nocere, ideoque pernitioſiſſimæ ſunt cum incubant. Sint etiam eorum ventres col-
lecti ſolidi, robur enim & pauca hoc ſignificat excrementa. Tempus autem, quo venari debeant, ſit ve-
ris initium, cum hyemis frigus defierit, tum enim e cauernis exeunt. poſt ſuum enim exitum aliquanto
permittantur tempore vſque quo ſcotium ſuum deponant, & excrementorum malitia in cauernis hye-
me contracta remittatur, quod breui fit. Exuunt autem interdum non vere ſolo ſuam ſenectutem, ſed
etiam autumno, teſte Ariſtot. *octauo de animalium hiſtoriis libro*, dicente. *Vipera etiam exuit tam vere,*
quam autumno, quamquam vere ſolo venari peccat ad theriacam conficiendam, eo ſcil. tempore, quo ſol
arietis finem & tauri initia ſubierit. In æſtate autem venenum earum feruet; authumno vero aliquid de
æſtatis veneno ſuperfluo participant. Quare circa veris initia venari debent, nec incarcerari, cum ieiunæ
G venenoſiores ſint. Nec putes poſt earum exitum a cauernis diutius morari ad ſenectæ depoſitionē, per
vnā enim fere diem ac noctem eam deponunt, de quo ſic ait Ariſt. *loco præfato. Atq; vna fere nocte & die*
ſenectus tota exuitur a capite orſa ad caudam Et cure altera ſubnaſcente ipſa remouetur. Vnum tamen
cauendum, quod ſi forte ver hyemale fuerit: vſq; ad vlteriora differatur venatio, etiā ſi vſq; ad æſtatem

Quo viperarum theriacam eligenda.

Differentia inter maſculos & fœmellas viperarū.

Tempus venandi viperas.

Quando viperæ ſenectam deponant.

Digitized by Google

differri neceſſarium ſit,quanto enim tempus frigidius, tanto tardius e cauernis exeunt. Qualis igitur A
vipera inter tot viperas locis,coloribus,affectibus, ſexu & aliis plurimis accidentibus inter ſe differentes,eligenda ſit ad theriacæ confectionem, ex iis diffuſe ſatis demonſtratum eſſe puto. Iia itaq; de conſueta ſerpentum inuentione diſputatis,de quibuſdam ſerpentum mirabilibus,forma ſcilicet & magnitudine nunc pertractandum eſt.

Cap. XXXI. *De ſerpentibus miræ formæ ſcilicet alatis ac miræ magnitudinis.*

NOn nulla de ſerpentibus auditu mirabilia ſcripta reperiuntur a viris fide dignis. Nam Herodotus Halicarnaſſæus ait in Arabia locum eſſe prope Butim vrbem, vbi plurimi ſint alati ſerpentes, ad quem locum ſe adiuiſſe,& eorum ſpinas vidiſſe dicit, multitudine incredibili in aceruis collectas,addit, eos ineunte vere volare in Ægyptum, quos tamen plurimos aues Ibides innumeræ illic exſiſtentes pro viribus repellunt. Horum ſerpentum figura eſt hydrorum figura,alas, inquit,habent a- B
lis veſpertilionum ſimiles,ex membranis vel cuti confectas,non pennatas, vt aues. Quos etiam ſerpentes Arabibus infeſtos thus colligentibus eſſe dicit, cum ſub illis plurima thus producentibus arboribus reſideat copia, neque thus colligere valerent, niſi ſtyracis fumo ipſis infeſto fugarentur; hos pernicioſos ſerpentes in Arabia inueniri fatetur Herodotus, viperas vbique ſuos alatos ſerpentes & viperas viuū licet vi parere dicit. Ceteros autem non venenatos ſerpentes oua in lucem & ea plurima parere dicit. De quibus quoque alatis ſerpentibus *in primo de animalium hiſtoriis* ſic ſcripſit Ariſtoteles. *Angues enim circa Æthiopiam tales volare narrantur.* Aliud mirabile eſt, quod Megaſtenes ſcribit in India, videlicet tanta magnitudine reperiri ſerpentes, vt ſolidos ceruos taurosq; hauriant. Metrodorus etiam circa Indicum amnem in Ponto ſerpentes ſuperuolantes alites hauſtu raptas abſorbere. In belli etiam Punici
a Romanis facti ſcribitur hiſtoria, viperam ad flumen Bagadram adeo ingentem ac feracem inuentam C
fuiſſe, vt a Regulo Romanorum Imperatore neceſſarium fuerit baliſtis ac tormentis, vt oppidum, acriter expugnare, cuius longitudo, vt ſcribitur, viginti & centum fuere pedes. Cuius pellis & maxillæ Romæ in templo vſque ad bellum durauere Numantium. Huius magnitudinis fidem Boa dat vipera in Italia ſub Claudio principe in Vaticano eccisa, in cuius vtero ſolidus infans ſpectatus eſt. Hæc enim

Serpens boa.

lactis bubali,a quo nomen accepit, ſucco nutrita eſt primo, dicitur enim boa & bona, ſed huius mirandæ magnitudinis certiſſima fides ab Ariſtotele Philoſopho *in octauo de hiſtoriis animalium libro* haberi licet,vbi ſic ſcribitur. In Affrica magnitudo anguium mira eſt, vt fertur. Iam enim nonnulli, vbi triremi applicuiſſent, oſſa boum multorum vidiſſe narrant, quos aſſumtos eſſe ab anguibus nō dubitarent, D
cum triremes productas in altum quam primum angues inſectarentur, & nonnulli aggreſſi triremem euerterent. Iia itaque omnibus maxima fides habita ſit,quod alicubi miræ magnitudinis & miræ formæ alatæ ſcilicet ſerpentes reperiantur.

Cap. XXXII. *De draconibus.*

PLinius *in hiſtoria naturali* de draconibus etiam ſcripſit eos elephantibus natura inimicos eſſe. Æthiopiæ dracones magnitudine pares eſſe Indicis & eſſe cubitorum viginti. Æthiopes autē,apud quos naſcuntur, vocent aſachei. Strabo etiam ante Plinium ex ſententia Hyphicratis refert,apud Æthiopas,qui Heſperii dicuntur, præter alia miranda, ineſſe quoque magnos dracones adeo, vt herba ſuper eos innaſcatur. Auicenna etiam refert ſecundum quoſdam, minorem draconem eſſe cubitorum quinque, maiorem vero triginta & ſupra. Et eorum oculi ſunt duo magni, & ſub mandibula inferiori E
eminentia,ſicut mentum & dentes plurimi: eoſque dicit naſci in Æthiopia & India, ſed Indi maiores. ſe tamen ipſummet corrigendo inquit, verificatum eſt præter Indiam alibi quoque magnos reperiri dracones,facies eorum dicit eſſe citrinas & nigras,os amplum. Supercilia eminentia,oculos cooperientia. Refert etiam ſe vidiſſe quendam de præfatis,ſuper cuius collo in latitudine deſcendente pili fuerint

Signa externa.

craſſi tanq̄ eius coma. Externa ſigna ſunt, quod ex draconis morſu paruus fit dolor, poſt hoc inflāmat, & maſculorum morſus peior eſt fœmininæ morſu. Hi ergo ponendi ſunt in tertio venenatorum gradu.

Cap. XXXIII. *De crocodilis.*

CRocodilus animal eſt, quatuor habens pedes, ſtinco nili ſimilis. Eius magnitudo plerunque duodeuiginti excedit cubitos, ſuperiorem mouet maxillam, & dentibus pectinatim ordinatis morſum triſtem infigit. Hoc animal parit oua, vt anſeres, deinde ea incubat, & ad dictam, vt dixi, cre- F
ſcunt magnitudinem, cum animalia in lucem venerint, vnguibus vtitur pro defenſione, cutim habet duriſſimam, ſed ſub ventre lenem, inde delphini ſe ſubmergentes eas ſub ventre feriunt. Die terram, nocte aquam habitant Nili, in terra dormientium fauces apertas Rex auium a cibi reliquiis mundificat; ſed ichneumon clam per os intrans per ventris latera erupta ipſum interficiēs,exit, iis dominantur Nitritici homines ſic ab Inſula Nili dicti. ſtatura parui, ſed contra hos ſtrenues, de quorum imperio mox dicendum. Nunc autem hæc ſatis de ſerpentibus mirabilibus, draconibus & crocodilis, ad eas autem tres gentes, quæ mirabiliter & ſerpentibus & crocodilis dominantur, deſcendere liceat, quibus diſcuſſis ad Latinorum errores accedendum puto.

Cap. XXXIV. *De Pſillis, Marſis, Ophiogenis, ſerpentibus & crocodilis dominantibus.*

PSilli, Ophiogenes, Marſi tres fuere gentes, quæ ſerpentibus terrores incutiebant & eis dominabantur, de quibus Plinius inquit. *Quorundam hominum tota corpora proſunt, vt ex iis familiis,* G
quæ ſunt terrori ſerpentibus. Quomodo autem eis dominabantur, ſubdit. *Tactu ipſos leuant percuſſos: ſuctu vero tumidos.* Curatio tamen cum ſuctione veneni non a vi aliqua, quæ ſit iis propria, dixit Cornelius, ſed omnibus communis, qui ſi forte, vt ipſi audaces fuerint, eaque curabunt. Quæ a. ſint iſtæ gentes;

A gentes, ſubdit Plinius. *Quorum genere ſunt Pſilli, Marſique, & qui Ophiogenes vocantur in Inſula Paro Pſilli homines fuere in Affrica ſupra Garamantas habitantes, ii morſibus ſerpentum non lædebantur. Vnde eorum natos ſerpentibus obiiciebant, qui ab eis intacti matris pudicitiam oſtendebant & originis fidem probabant,* hæc gens a Naſamonibus capta interiit. De quibus hæc Lucanus cecinit. Pſilli gētes.

Vix miſeris ſerum tanto laſſata periclo,
Auxilium fortuna dedit gens vnica terras
Incolit, a ſæuo ſerpentum innoxia morſu.
Marmaride Pſilli par lingua potentibus herbis,
Ipſe cruor tutus nullumque omittere virus,
B *Vel cantu ceſſante poteſt natura locorum.*
Iuſſit vt immunes mixti ſerpentibus eſſent,
Profuit in medijs ſedem poſuiſſe venenis,
Pax illis cum morte data eſt fiducia tanta eſt
Sanguinis, in terram paruus cũ decidit infans.
Ne qua ſit externa Veneris mixtura timentes.
Lethifica dubias explorant aſpide partus.

Solinus etiam: *Supra Garamantas Pſilli fuerunt, contra noxiũ virus muniti, incredibili corporis firmitate ſoli morſibus anguiũ non interibant, & quamuis dente lethali appetiti incorrupta durabant ſanitate. Recentes etiam editos ſerpentibus offerebant, ſi eſſent partus adulteri, matrũ crimina plectebantur interitu paruulorũ, ſi pudici probos ortus a morte paterni ſanguinis priuilegiũ tuebatur, ſic originis fidem probabant venenis iudi-*
C *cantibus. Sed hæc gens interiit a Naſamonib. capta, neq; quicquã aliud præter opinionẽ de veſtigio nominis ſui Pſilli reliquerunt.* Ophiogenes gens eſt in Inſula Paro habitãs, eandem cum Pſillis contra ſerpentes vim habens, de qua Plinius loquens gente ait. *ex quadã familia legatus, Exagon nomine a Conſulibus Romæ in dolium ſerpentum coniectus experimenti cauſſa circummulcentibus linguis miraculum præbuit.* Subiungit etiam. *Signum eius familiæ eſt ſi modo adhuc durat.* Marſorum etiam gens in Italia ſimilem habere cum præfatis vim dicitur, ii enim Romæ viperas venabantur, & ad eſum, & theriacæ confectionem, a quibus Galenus *libro de medicinis ſimplicibus 11. de carne vipera* loquẽs quæſiuiſſe ſcripſit, an aliquod ſignũ eſſet diſcretiuum inter eas viperas, q̃ ſitim faciunt, & eas, q̃ non faciunt ſitim, dicens. *Idcirco interrogaui venãtes Romæ echidnas quos Marſos appellant, ſi quid haberent, docerent me, ſignum diſcretiuum vtriuſq; generis echidnarum.* Idem etiã *libro ad Glauconem. Dabis ſic ipſas viperas edendas homini elephantioſo, & mirabe-*
D *ris effectũ vtilitatis earum, quas ſic dabis ſine dubio vt Marſos vidimus dare.* Ego igitur Marſos in Italia viperarum fuiſſe ad medicamina venatores a ſenioribus intelligens: ſciens etiam quoddã eſſe ſerpentum genus: materno ſermone maraſſas dictum: quædã ſi fas eſt a nominũ conuenientia habita licẽtia: puto illos ſic dictos maraſſos, viperas eſſe, quas Marſi venabantur, & eos tunc primo appellatos a venatorum nomine marſos, poſtea vocabulum hoc, vti pluries fit, a vulgaribus fuiſſe corruptũ, videlicet iuncta vna litera, ſ. il. A. de marſi factum eſt maraſſi. Et in horum fidem eſt q̃ ea, q̃ a ſenioribus de vipera dicta ſunt in iſtis vulgo dictis maraſſi reperiuntur, pariunt n. animal, & formã corporis habent ſuperius deſcriptã, licet forte longo poſt hoc temporis defluxu & hominum ignauia, nomen hoc maraſſus, quod eo tempore viperis accõmodabatur, iam a nonnulliſ non viperis, ſed aliis ſerpentum ſpeciebus ab aliquibus
E attribuatur, hinc patet viri illius error, qui licet viperaa dixerit eas eſſe, q̃ in cura lepræ & theriacæ cõfectione accipiuntur, veritati in hoc conſentiens, minus docte tamen ſcripſit, eum dixit illas viperas Galenum in *11. de ſimplicibus medicinis* nuncupaſſe maraſſos, non n. maraſſos ſcripſit, ſed Marſos, vti ſuperius monſtratum eſt. Harum igitur trium gentium miranda fuit contra ſerpentes vis. Non minus etiã miranda quorundam vis in Affrica habitantium in Inſula quadã Nili cõtra crocodilos, ii enim corpore ſtatura breues, Nitriæ dicti crocodilis dominantur: ceteris hominibus infeſtiſſimis, de quibus ſic a Plinio ſcribitur: *Nam in Nili inſula Nitrica naſcentes tanto ſunt crocodilis terrori: vt vocẽ quoq; eorum fugiãt.* De crocodilis etiam loquens ait *Quin & gens hominum eſt huic belua aduerſa in ipſo Nilo in interiori Nitri Inſula quã habitat appellata menſura eorum parua, ſed præſentia animi in hoc tantũ vſu ita terribilis,* hęc contra fugaces belua eſt fugax contra ſerpentes, ſed aduerſum ire ſoli ii audent, qui & flumini innatant: dorſoq; equitantium modo impoſiti: hiantibus reſupino capite ad morſum addita mox claua a dextra
F leuaq; tenentes: extrema eius vtrinq; vt frena in terrã agunt captiuos ac voce etiam ſola territos cogũt euomere recentia corpora ad ſepulturam. Itaq; ei vni Inſulæ crocodili non adnatant olfactũq; eius generis hominũ vt Pſillorum ſerpentes fugantur. Et hæc ſatis de gentibus illis, q̃ ſerpentibus & crocodilis dominabantur. Hæc n. hoc in loco deduxi propter Marſos in Italia viperarũ venatores, a quibus vipera ipſa ſuſcepit nomen, q̃ poſtea, vt puto in aliud, ſ. Maraſſum vitiatum inuenitur. Inter tot igitur ſerpentum genera q̃nam ſit illa ſerpens, q̃ theriacam magnam ingreditur, qm̃ illa eſt græce echis, & echidna dicitur: latine autẽ vipera & nõ thirus, ex iis ſatis demõſtratũ eſſe puto: De errorib. aũt circa hoc in quos plurimi ac fere oẽs de hoc ſcribẽtes latini inciderunt, tãre, q̃ nomine nunc diſputandum eſſe exiſtimo.

CAP. I. *Sectio ſecunda de latinorum erroribus tam interpretũ quã reliquorum Philoſophorum ac Medicorum. Et primo de errore interpretum ex arabica in latinam interpretantium linguam.*

G ERubeſco quod tot ac tanti circa hoc animal & Philoſophi & Medici defecerint latini: licet in ceteris aliis eruditiſſimi. Nec parua mihi viſa eſt prouincia, vt inter tales ac tantos vellem tanquam arbiter iudicare viros, ſed id mihi pro debita defenſione aſſumam: quod alias in libello aſſuumſi, quẽ de ordine doctrinæ phyſicæ Ariſt. edidi, in quo veritatis clypeo cõtra errantes Philoſophos latinos

me muniui. Nam etſi veritas vt plurimum odium parere ſoleat, eã tamen a Philoſophis colendam eſſe A
putatur. Legite igitur parumper quæſo, & ea, quæ hactenus ſcripta, & ea, quæ mox diſputanda ſunt, ſi n. recto in-
ſpexeritis ſupercilio, & abſq; vllo iudicaueritis liuore: me profecto non inani gloria, nec alia de cauſſa, quã
zelo veritatis hæc ſcripſiſſe cognoſcetis. Ad id igitur, vnde fluxit ſermo, redeuntes dicimus, duo fuiſſe
ſcriptorum genera, qui circa ſcientiam huius animalis peccauere, ſ. interpretes Arabicorũ librorum, &
Philoſophos ac Medicos, qui ex malis interpretationibus in errorem elapſi ſunt. Peccauit n. Simon Ianu-
enſis, qui librum de ſimplici medicina Serap. & Albucaſim interpretatus eſt. De quo libro Albertus M.
lib. 25. ſuo de animalib. capite de animalib. a littera. T. incipientibus de thirio loquens, mentionem fecit.
Peccauit & Raynaldus de villa noua, qui librum de viribus cordis Auic. ex Arabico in linguã latinã male
interpretatus eſt. Peccauere quoq; illi, quicunq; fuerint, qui Halibatẽ, & alios nõnullos interpretati ſunt
auctores Arabicos. Neq; delictũ hoc in libris medicinæ ſolum, ſed in libris Ariſt. qui ex arabica in latinã B
deducti ſunt linguã, euidenter cõmiſſum eſt. In iis n. omnibus, vbi viperã interpretari debuerant, thi-
rium interpretati ſunt, nec mirũ, quoniam eorũ plurimi arabicam ignorãtes linguã, aliorũ ſuffragio vſi ſunt,
eo quippe modo, quo Simon Ianuenſis Abrahã Iudæi auxilio *in libri de ſimplicib. medicinis* Serap. & Al-
bucaſis interpretatione vſus eſt. Ignari n. vt dixi, literarũ arabicarũ neq; nominis huius theriaca etymo-
logiã intelligentes, putantes aũt nõ a ſui cõferentia, ſed ab ingrediẽte potius animali, theriacã dici, cre-
didere thirũ illius animalis, eſſe particulare nomẽ, quare vbicunq; apud Arabes nomẽ aĩalis theriacã cõ-
ficientis inuenere: ipſum thirũ interpretati ſunt, cũ tñ viperam interpretari debuerãt, itaq; cuius huius er-
roris cauſſa fuerit & arabicarũ literarũ & huius græci nois etymologiæ inſcitia, ſi ei theriacã ab hoc nõie
thirion deriuari, & thiriã ferã ſignificare ſciuiſſent: thirũ profecto vnũ ſpeciale animal eſſe non dixiſſent.
Quo errore factũ eſt, vt nõ nõie ſolo, ſed vſq; ad rẽ proceſſerit ignorantia, cũ magna ex theriacæ carentia C
hominũ iactura. Et vt horũ error magis detegatur, cũ arabicas matres nõ habeamus a Sera. c. initiũ facie-
mus, ex quo de facili tota interpretũ denudabitur imperitia. Nec alicui ſuperfluum videri debet, ſi verba eiũ
Serap. & Dioſ. & Galeni partim introduxero, iis n. tota interpretum eluceſcet inſcitia. Ait igitur Serap. *La-
hame alfabai, i. caro thiri*. Gal. *caro thiri calefacit & deſiccat*. Mos fuit huius interpretis in hoc libro nẽpe
primo, proponere arabica, dehinc ſuã ſubdere interpretationẽ, proponit ergo hæc duo verba vel ſimilia, ſiue
n. hæc, ſiue alia, nihil intereſt, vnũ hoc eſt verũ, quod thirion nomẽ minime proponit, ſed ipſũ in eorũ nolum
arabicorũ expoſitione ſubiunxit. Sint igitur iſta duo noĩa prefata lathame altahi, iis propoſitis interpretatur
ea dicens, *i. caro thiri*. Certũ n. eſt horum nominum vnum carnẽ, quodcunq; de illis duobus ſit, alterum v.
animal vnum ſignificare particulare, de cuius carne eſt preſens ſermo. Si ſic eſt, nõ igitur in matre arabica
ſcriptum fuit a Serap. hoc nomẽ thirus, ſed hoc nomẽ ab interprete poſitũ fuit. Quare Serap. nõ poſuit D
thirum in ſua matre, ſed vnum de duob. propoſitis nominib. nõ ergo fuit Serap. ſed interpretis vitiũ. Quod
& per illa vocabula, *i.* liquido cognoſcitur, cũ dixit verba Serapionis exponẽdo, *i.* caro thiri. Hæc enim eſt
interpretis, nõ Serap. expoſitio falſa, dicere n. debuerat, i. viperæ caro, & nõ thiri caro. Ex modo itaq; lo-
quendi vitium hoc nõ Serap. ſed Simonis interpretis faciliter agnoſcitur, cũ hoc loco viperæ thirũ appo-
ſuerit. Quod n. viperã & nõ thirũ interpretari debuerat, nõ ſolũ ex iis, quæ circa initia de nomine theria-
cæ ſcripta ſunt, cognoſci poterat, ſed ex totiua capituli Ser. p. ſententiis ac verbis percipi poteſt. Nã totũ
hoc Serap. caput a Galeno. *11. de ſimplicib. medicinis lib.* & a Dioſcoride Græco de carne viperæ aſſumtũ
eſt, quæ oĩa nõ de thiro, ſed de echidna, i. vipera, & a Dioſ. primo, & poſt eũ a Galeno tradita fuerãt, vt ipſe-
met Serapio eorũ auctoritates interponit. Quæ ego maioris dilucidationis gratia ſecundũ eorũ ſeriem
apponã. Dixit n. Dioſ. ἐχίδνης σὰρξ &c. quod totũ ſic interpretatur. *Vipera caro, ſi comeſta fuerit, acutos red-* E
*dit oculos, & renibus cõgruit, & creſcẽtes manuũ nodos ſiſtit. Oportet autẽ poſt quã decoriaueris ipſam, abſcin-
dere caput & caudã propter gracilitatẽ quæ eſt in eis. Fabuloſa n. eſt, quæ dicitur extremorũ abſciſio ad quan-
dam menſurã, reliquũ lotũ in fruſta ſectũ coquendũ eſt cũ oleo & vino, & granis ſalis paucis, & aneto. Ferunt
autẽ pediculos gignere admittentib. quod eſt falſũ: tradunt etiã nonnulli longa ſenectutis eſſe comedentes ipſas.
Arbitrantur & ſales ex eadem, non tamẽ æque operãtur. Imponatur autẽ vipera in ollã nouã & cũ illa ſalis ſi-
cui tritarũ ſextæ quinq; vel ſex cyathis mellis, lutoq; obturatur os olæ & torretur in fornace, donec fiãt carbones
ſales, poſtea minutim contritis reponãtur, mixta illis ad faciendũ bonũ ſtomachũ, nardi ſpica, aut folio aut ma-
rabatro pauco.* Vides quonã modo Serapio a Dioſ. de viperæ carne carniũq; preparatione ac virtutibus &
ſale echidnarũ oĩa fere ſuſceperit, imo quaſi eius verba aſſumſit, id n. quod Dioſc. græce ſcripſit ἐχίδνης σὰρξ,
i. viperæ caro. Serapio in arabica ſcripſit, *lahame alfahai*, quod poſtea interpres thiri caro male interpretatus F
eſt, quod profecto interpretis vitiũ: etiã a Galeni verbis clariſſime dignoſcitur. Scripſit n. *Echidnarũ igitur
carnes calefacientes ſiccantesq; palã eſt videre, cõditas vt anguilla, oleo, ſale, aneto & porro & aqua ſc. propor-
tionali iis quod aũt mundificent per cutim totũ corpus: ſuppetit tibi cernere ex iis quoq;, quæ expertus ſum.* Vi-
des igitur Serapionẽ in hoc capite Dioſ. & Galenũ imitatũ fuiſſe. Narrat quoq; Galenus ea, quæ de viperis in
cura lepræ tã a caſu, quã a deliberatione in vino infuſis, dũ iuuenis eſſet, euenire cõſpexerit. De quibus
ipſe etiã Serapio ſic ſcripſit. *Etiã verificauit experientia, quod thirus quãdo ponitur in vino & bibunt ex eo
leproſi incraſſetur cutis eorũ tota, deinde cadit ſicut cadunt teſta*, quæ oĩa in loco prefato a Galeno ſumta ſunt.
Quare ſi Dioſ. ſi Galenus de echidna ſiue vipera hæc oĩa dicta pertractauerint, & hos duos Serapio in hoc
capite imitatus ſit, cur igitur tale, neſcio quod nomen hic interpres deduxit in medium? quod nomen vel fictũ eſt
nihil ſignificãs, ſi ſic vt ipſi ſcripſerunt, accipiatur, vel ferã in genere, ſi recte accipiatur thirion vel thir ſigni- G
ficabit. Error igitur huius nois nõ auctoris Serap. vt quidã credidit: ſed interpretis potius fuit vitium. Nam
Serapio ipſemet *in ſua practica lib. tũ alibi*, tũ & iis in locis, vbi de cura lepræ & cura venenatorũ aĩalium,
& in cõfectiõe theriacæ agit, ſemper de vipera: nullũ de thiro vnquã fecit verbũ; cum tñ iis in locis de eodẽ
loquatur animali, de quo in præfato *libri de ſimplicibus capite locutus fuerit*. Similiter & Aui. *quinto ſui cano-
nis li-*

A *nis libro de theriaca loquens, & quarto de cura venenatorum & de cura lepra*, & vbique locorum ſui cano-
nis nunquam de thiro, ſed de vipera ſuis ſcripſit locis, quanquam *in quarto libro* de cura lepræ ſic repe-
riatur. *Et vt in potu ſumat de trochiſcis thiri.* Et *quinto* ait. Deſcriptio alia. *℞. trochiſcorum ſquillæ aureos
28.trochiſcorum vipera. &c.* Idem enim intellexit per thiri trochiſcos: aliquando enim eos thiri: ali quã-
do viperæ nuncupauit trochiſcos ſeu de vipera & ex vipera. Illi enim trochiſci thirii dicti ſunt,
id eſt, ferales. Eos enim Galenus trochiſcos theriacales, Plinius theriacos, id eſt, ferales nun-
cuparunt. Auicenna autem trochiſcos thiri ſiue thirios, id eſt, ferales nuncupauit. Cum igitur Auic. &
Serap. in iis ſuis Voluminibus a Gerardo Cremonenſe viro in Arabico præfatis peritiore in latinam de-
ducti ſint linguam: merito nũ de thiro, ſed de vipera omnis ſuus factus eſt ſermo. Et hac etiam de cauſ-
ſa *in libro Almanſo. & libro diuiſionum*, nunquam de thiro, ſed de vipera fit ſermo, & ſi forte in Auicenna
B locis præfatis thirum inueneris hoc rariſſime fit, per thirum ſerpentem potius & feram in com-
muni intelligendo, quam vnum particulare animal. Iis igitur ſatis lucide monſtratum eſſe videtur, pec-
catum huius nominis thirus non ab Arabibus, ſed ab iis interpretibus, qui libros Arabicos non recte
interpretati ſunt, origines traxiſſe. Id enim, quod de Medicis dictum eſt codicibus, in Ariſtotelis quo-
que Voluminibus de animalium hiſtoriis ex arabica in linguam deductis latinam inuentum eſt. Nam ea
parte, qua dixerat *tertio libro & quinto* viperam animal parere ſolam inter ſerpentes: ſui interpretes de
arabica in latinam linguam thirum interpretati ſunt, quo errore etiam Albertus Magnus lapſus fuit,
quod enim græce Ariſto. echin vel echidnam dixit, illi mendoſe thirum dixere, cum tamen viperam po-
tius dicere debuiſſent, eo quippe modo, quo Theodorus Gaza vir illuſtris interpretatus eſt, & quo no-
mine Plinius ſemper vſus fuerat. Quod igitur ignari literarum Arabici interpretes ii. fuerint, qui primo
C hoc nomen thirus apud noſtros finxerint, cum tamen Arabes ipſi auctores huius erroris nullam adhi-
buerint cauſſam, ex iis ſatis lucide demonſtratum eſt. Quãta autem fuerit interpretum & ſcriptorũ im-
peritia, hoc etiam nobis Galeni diuerſæ interpretationes oſtendunt ii. enim, qui ex arabica in la-
tinam interpretati ſunt linguam, thirum loco viperę deduxere, qui vero ex græca in latinam lin-
guam echidnam vel viperam interpretati ſunt. Adeo autem in iis creuit error, vt noſtri temporis im-
preſſores eiuſdem *libri de ſimplicibus medicinis Galeni priores libros* ſex ex arabica: & poſteriores ex græca
ſumentes monſtruoſe impreſſerint, quo factum eſt, vt eodem in libro a ſeptimo libro ad anteriora thi-
rus a ſeptimo vſque in calcem echidna reperiatur.

CAP. II. *Generalis diſputatio contra Philoſophos ac Medicos latinos de animali theriacam conficiente; & hoc nomine thirus male ſentientes.*

D OCcaſione horum interpretum loco viperæ thirum falſo interpretantium, plurimi ac fere omnes
iuniores Philoſophi ac Medici latini, qui de hoc animali locuti ſunt, in errorem inciderunt, ſenio-
res quippe ab interpretibus, iuniores autem & ab interpretibus, & ab aliis Philoſophis & Medicis ſenio-
ribus ſui erroris occaſionem accipientes, adeo vt non ſolo nomine, quod tolerari poſſet, verũ ipſa quo-
que re decepti ſunt, quorũ famoſior inter Philoſophos fuit Albertus Magnus, qui in ſuo de animalibus
libro diſtincta duo de vipera & thiro ſcripſit capita multa de thiro & falſa, & confuſa ſcribens. Ipſe e-
nim ſui erroris occaſionẽ ab interpretatione libri de animalium hiſtoriis ex arabica in latinam facta lin-
guã, & a capite Serap. ſupraſcripto incaute ſumpſit. Cuius veſtigiũ plurimi ſubſecuti ſunt. Petrus de Ap-
pono in concilio & alibi D. Nicolaus Florentinus: Aggregator de Dondis & alii plures Alberto iunio-
res, licet eo etiam ſeniores fuerint Medici, qui circa hoc prius errauerint. Contra quos quidem in com-
E muni primo rationibus quibuſdam vtar, dehinc ſingulatim contra nõnullos diſputabo. Noſtræ autem
diſputationis initium contra hos potiſſimum, qui ab interpretibus errorem ſumſerunt, quãquam con-
tra eoſdem ẽt interpretes eæ rationes vim habeant, hinc ordiri oportet. Humay Arabs theriacę Andrõ-
machi expoſitor, ſic ſcripſit. *Incipiamus ergo & dicamus, quare dicatur theriaca. Dico ergo: ipſa nominatur
propter* [illegible] *cauſſas, quarum vna eſt propter iuuamentum ſuum ad puncturam reptilium habẽtium venena.
Nam ipſa nominãtur græce thiria. Nomen ergo theriaca, a nomine græco deſcendit, quod ſi græcum eſt, a Græ-
cis mutuari debet, ſed apud græcos, hæc ſola duo reperiũtur nomina a quib hoc nomen theriaca deriuari poteſt.
ſ. ther, & thirion, hæc autem duo non vnũ particulare animal, ſed cõmune, quod eſt fera, vti prædiximus ſigni-
ficat. Quare non recte dixerunt dicentes thirum eſſe animal vnum particulare ex quo theriaca denominetur,
& conficiatur.* Adhæc ſi hoc nomen thirus, ex quo, vt dicitur, theriaca conficitur, vnum ſignificat aĩal
F particulare, tale profecto, & ſui beneficii cauſſa, cum theriacam conficeret, & ſui curationis gratia cum
vnum de aĩmalibus eſſet venenatis a Philoſophis & Medicis naturas ſerpentum contemplantibus & ex
eo theriacam conficientib. accurate pertractatum fuiſſet, eſſet n. in ſeniorum Philoſophorum ac Medi-
corum libris famoſiſſimũ ac celebratiſſimũ aĩmal, quod minime factum eſt; ſub hoc n. noĩe thirus a ſenio-
ribus Græcis, Arabib. aut Latinis de nullo tali pertractatum eſt animali. Nam neq; Ariſt. in vera matre,
q. eſſentiam animalium cum operationib. generationẽ & vitam, tam per hiſtorias, q̃ in cauſſarum reddi-
tione tradidit, de thiro aĩmali pticulari nihil ſcripſit. Neq; Nicander Poeta, q. de ſerpentib. poema in-
ſcriptũ theriaca cõpoſuit. Neq; Dioſcorides, q. de venenatis aĩalibus plura ſcripſit, neq; Cornelius Cel-
ſus, neq; Lucanus, neq; Plinius, q. aĩmalium hiſtorias, neq; Galenus q. de venenatis aĩalib. plura ſcripſit,
& eorum curis. Neq; Herodotus hiſtoriographus: neq; Strabo coſmographus, neque Solinus, qui de
plurimis ſerpentum ſpecieb. pernitioſis agunt. Nec tandem Arabes, ſ. Humay Andromachi expoſitor,
G nec Serapio, nec Aui. *quarto canonis libro* vbi de plurimis animalib. venenatis ſingulatim ſcripſit: de thi-
ro ipſo tanquam de vno particulari animali non dicero tractauere, ſed nec vnum de eo fecere verbũ,
vel ſi forte, licet rariſſime apud Arabes dictos inuentum fuerit hoc nomen thiria, vel ſimile, non pticu-
lare, ſed generale nomen, ſ. ferã aut ſerpentẽ intelligere voluere. Ii n. præfati Philoſophi Medici Hiſtorio

graphi, Coſmographi & Poetæ de baſiliſco, cathoblepa, aſpide, hirundine, ceraſte, cherſydro, hydra, ſæ- A
pa, iaculo, amphiſbena, ſcitali, chelydro, kenchri, amodite, pharia, echidna, id eſt, vipera, & aliis pluribus,
vti ſuperius, traditum eſt, naturas, ſigna & accidentia externa & interna & curam diffuſe ſatis tractaue-
re, de thiro autem penitus nihil. Et ſi forte in aliquo libro ab eis edito thirum inueneris: non hoc in ma-
tre græca aut arabica: ſed in latino exemplo vitio interpretis, vti diximus, vitiatum reperies. Cedant igi-
tur iuniores latini Philoſophi, cedat omnis noſtra Medicorum turba, quę aut ſcriptis ſuis aut viua vo-
ce thirum animal vnum particulare prædicant, ex quo & paſtillos theriacos & theriacam confici di-
cunt, non enim thirus dicitur, ſed echidna vel echis græce: latine vero vipera, hæc igitur ſit noſtra con-
tra iuniores latinos communis diſputatio, qua omnes conuincuntur Medici & Philoſophi, dicentes thi-
rum eſſe nomen animal vnum, ſiue ſpeciem vnam ſerpentis ſignificans, ex quo theriaca cōficiatur. Eſt
enim nomen mōſtruoſum & fictum. Nunc autem ad eos ſingulatim accedamus, quorum aliqui nō ſo- B
lo nomine, ſed nominis occaſione in ipſa quoque re non parum deliquere. Si enim præfati ſolo peccaſ-
ſent nomine, ipſum thirum dicentes eſſe animal, quod theriacam ingreditur re autem id acciperent,
quod eſt vipera: cum illis profecto nulla mea eſſet contentio. Ceterum cum ex nominis inſcitia in rei
errorem inciderint: adeo vt in theriaca nonnulli animalia pernitioſiora: aliqui vero ea ſola ſumi debere
dicant, quæ ex Syria aut Ægypto exportari debeant, ita vt tota fere hominum multitudo hac glorioſiſſi-
ma careat confectione, quæ theriaca dicitur; putantes nonnulli animal illud eſſe, quod horrendum o-
culis noſtris monſtruolum, adeo vt ſolo hoc nomine, quod eſt thirus, terreantur. Idcirco nullo me
pacto continere valui, quin contra hos, licet in ceteris approbatiſſimos de hoc agerem ani-
mali.

CAP. III. *Specialis diſputatio contra Albertum Magnum. Philoſophum de thiro.* C

ITaque Albertus Magnus qui apud latinos plurima ſcripſit de animalibus, viperam a thiro poſuit di-
ſtinctam, de eis duo faciens capita lib. 25. de thiro litera. T. de vipera litera. V. De thiro quippe reperio
plurima non in nomine ſolo, ſed re quoq; mendoſa, ac ſibi inuicem contraria ſcripſiſſe. Et vt error iſte
magis dignoſcatur, Ariſtotelis verba de quatuor anguibus & Alberti dicta mox apponenda videntur.
octauo enim de animalium hiſtoriis libro, ſic ſcribitur ab Ariſtotele, vti Theodorus Gaza recte interpre-
tatur. *Anguium quoq; ictus per loca plurimum differunt. Aſpis enim anguis, ex quo medicamentum illud pu-
trificum componunt in Affrica gignitur. Cuius ictus nullum remedium eſt. De hoc ait Albertus ibidem. Ad-
huc morſus ſerpentum magnam ſecundum loca accipit diuerſitatem, quoniam Draco quidam eſt in terra Æ-
thiope. ex quo generatur quadam thiri ſpecies, ex qua accipitur antichon, hoc eſt, venenum peſſimum contra
quod nulla eſt medicina.* Id quod Ariſtoteles in matre græca aſpidem dixit, iſte thirum vocauit, ſimiliter D
ſuperflue appoſuit ipſam ex Dracone generari, non igitur nomine ſolo, ſed re ipſa quoque defecit,
quoniam thirum loco aſpidis accepit. De alio etiam ſerpente ſubſequenter, dum de aſpide loqueretur,
ſubdidit. *Naſcitur eodem in agro, in quo laſer ſerpens, quidam puſillus, cuius remedium lapis eſt, quem ex ſe-
pulchro cuiuſdam regis antiqui accipiunt, eoque perfuſo ex vino bibunt.* Et de hoc Albertus inquit. *Simili-
ter autem in loco Libia, quem alkian vocant, eſt ſerpens paruulus valde, qui morſu ſuo infi:it & interficit ho-
mines, & fertur quod contra morſum eius non valeat aliquid, niſi lapis, qui accipitur in antiquiſſimis Regum
ſepulturis, qui ſibi imbibit balſamum cum humore egreſſo de corpore mortui, hoc acceptus & raſus in vino, &
in potu datus dicitur hoc venenum reſtringere.* De tertio ſerpente inquit Ariſtoteles. *Serpens quidam mi-
nutus eſt, quem aliqui ſacrum appellant: quem angues pramagni fugiunt, magnitudo huic ad cubitum. ſpecie
hirſuta, quicquid momoderit continuo circiter putreſcit*; de quo Albertus. *Inuenitur autem thirus ſiue ſer-* E
*pens quidam quem greci alkreni dicunt, latini autem quidam eum vocans baſiliſcum, alii verius vocant
eum regulum, eo quod eſt ſerpentum rex, quem alii ſerpentes etiam magni fugiunt, cum tamen in longitudine
non excedat cubitum, & eſt piloſus in toto corpore, & quando mordet aliquod animal vel hominem, cito putre-
fiunt ea, qua circumſtant morſu ex calore veneni.* Ecce quonam modo, id quod Ariſtoteles mi[illegible]um vo-
cauit ſerpentem, Albertus thirum nuncupauit. Et id quod Ariſtoteles dicit, quoſdam illum ſerpentem
vocaſſe ſacrum, ipſe Albertus dicit Gręcos eum Baſiliſcum nuncupaſſe, non ſolum enim thirum de hoc
ſerpente finxit nomen, ſed baſiliſcum etiam nomen thiri appellauit. De quarto ſerpente ſcripſit Ariſto-
teles. *Eſt præterea in Indica regione ſerpens paruus, cuius vnius remedio carent incola.* De hoc autem Alber-
tus inquit. *Similiter autem in India inuenitur quidam paruus thirus, quem vocant baſiliſcum, & morſus hu-
ius eſt adeo fortis & calidi veneni, quod contra ipſum non inuenitur medicina.* Ecce quonammodo in hac F
quoq; ſerpentis ſpecie nomine peccauit, ipſum appellando thirum: quem ſerpentem paruum nūcupa-
uit Ariſt. Baſiliſcum quem in hoc loco thirum nuncupans, nō nomine ſolo, ſed re etiam deliquit. Tan-
ta eſt enim huius viri in iis nominibus confuſio, vt nemo quid ſenſerit de iis, accipere valet, hic enim
thirum vocat baſiliſcum, cum tamen inferius *libro 25.* baſiliſcum in litera B. a thiro diſtinctum poſuerit.
Ex iis itaque ſatis notum eſt Albertum in iis quatuor ſerpentum ſpeciebus aut ſaltem tribus grauiter
peccaſſe, eas. ſ. thiros appellando ac baſiliſcos, cum tamen Ariſtot. in matre græca aſpidem vnam de illis,
& alias ſerpentes ſimpliciter nuncupauerit. In quem errorem libro etiam 25. litera T. manifeſte incidit,
loquens enim de thiro *circa cap. finem*: duas thiri poſuit ſpecies, eaſdem. ſ. quas præfato loco *libro 7.* ter-
tiam ac quartam poſuit, ſic dicēs in litera T. *Peius tamen in hoc genere ſerpentis*, ſupple, qui thirus dicitur,
eſt quoddam genus paruum cubitale in longitudine, cuius pellis eſt hiſpida, piloſa, & cuius morſus peior eſt, & G
putrefaciens corpus ex loco vulneris in circuitu, & ſic occidens. Deinde ſubiunxit. *Thirus autem India, qui
minor eſt, quam cubitus pernitioſus eſt ſuper omnes alios thiros.* En duæ ſpecies ſunt illę quas *libro 7* tertiam
ac quartam poſuit in ordine, licet illic thiros hos baſiliſcos Libię & Indiæ, hic autem thiros ſolū nuncu-
pauit.

Digitized by Google

A panit. Ii igitur ſunt errores, In quos occaſione interpretis præfatus Albertus incautus incidit. Præter hos
thiros *libro 7.* aliam thiris ſpeciem poſuit. Idem quam apud nos eſſe dicit. *Adhuc autem non oportet la-*
tere, quod thirus apud nos ſit ſerpens quidã anteriora ſui corporis erigens, de quo ſupra diximus, & de carnibus
eius recipitur in compoſitione theriaca. Hic autem non vtimur ſic thiro, ſed pro genere ſerpẽtis quod ſub ſe mul-
tas continet ſpecies ſiue calidum habeant venenum ſiue frigidum. per qua verba tria colliguntur. Vnum eſt, ꝙ
apud nos vna ſit thiri ſpecies, ex qua fit theriaca. Secundum, quod thirus iſte ab aliis quatuor ſerpentum
ſpeciebus, quas ſuperius thiros vocauit, apprime ſit diuerſus, cum vnum animal particulare ſit, ex quo
theriaca conficitur. Tertium, quod cum ſuperiores ſerpentes thiri dicãtur, tunc hoc nomen thirus pro
vno ſerpentum genere capitur, quod ſub ſe multas cõtinet ſpecies, ex quo baſiliſcus ſub eo cõtineatur.
Quib. ex verbis vna colligitur diuiſio, videl. quod thirus vno modo dicatur de ſpeciali animali, ꝙ apud
B nos theriacam componit. Alio modo ſit genus ſerpentũ ſub ſe plures cõtinens ſerpentum ſpecies, puta
baſiliſcum & alios. Sed certe ſi ea, quæ ſcripſimus, recte conſideraueris, in iis plura inuenies non recte
dicta. Hoc enim dictum ad placitum & falſo dictum eſt. Ad placitum quidẽ, quoniam nec ab Ariſt. nec
ab vllo Philoſophorum aut Medicorum vnquam inuentum fuit, vt thirus ſit vnum ſub ſarpente cõe
nomen & genus ſub ſe, tamen plures continens ſerpentes, ſed thirion eſt ſerpentum genus, cum θηρίον
feram ſignificet, & ſi tale forte reperies, hæc non in matrib. ſed vitio interpretum factum inuenies, vti
ſuperius monſtratum eſt. Falſo autem dictum eſt, quoniam illud particulare animal, quod theriacam
ingreditur, non thirus, ſed vipera dicitur. Falſum etiam, qm̃ thirus non eſt alicuius generis ſerpentum
nomen, ſed thirion, vti dixi. Patet igitur quantã in ſe Alberti dictum contineat veritatem, hoc ſolum. ſ.
quod apud nos animal reperiſ erecto incedens capite, ex quo theriaca conficitur apud nos, quanquam
C plura alia neceſſe ſit adhuc habere ſigna vltra hoc, ꝙ caput erectum deferat: vt tale animal theriacam
ingrediens a ceteris dignoſcatur ſerpentibus. hoc n. animal eſt vipera, & non thirus, vti probauimus. Id
tamen, quod mihi dubitationem de hoc aĩali apud nos inuento inducit, ex quo dicit, *conficit theriacã*;
eſt verum iſtud aĩal, de quo hic loquitur, ſit illud, de quo lib. 25. litera T. agit, vbi ſic dicit. *Thirus autem,*
qui apud nos abundat, eſt ſerpens duorum aut triũ cubitorũ, &c. Nam ſi ſic, tunc eius dictum eſt falſum, qm̃
de hoc litera T. ipſemet dicit, ipſum non eſſe venoſum, & eſſe nigrum: animal autẽ, ex quo theriaca con-
ficitur, venenoſum eſt, in medio venenatorum conſiſtens gradu, & flaui non nigri coloris. Si non, cur
ergo in litera T. diminutus fuit? eam derelinquens thiri ſpeciem, quæ naturæ humanæ commodior pu-
tatur, cum ex ea theriaca conficiatur. Dices fortaſſis, de eo thiro tradidiſſe in principio, cum dixerit vnã
thiri ſpeciem in apeninis Italiæ montib. reperiri, ſed neq; illud illius inſufficientiam excuſat, qm̃ aĩal, ex
D quo apud nos theriaca conficitur, non in ſolis nutritur apeninis montibus, ſed vbiq; per totam Italiam
ſua etiam inſufficientia magis cognoſcetur: ſi omnia ab eo in litera T. tradita de thiro colligantur. Nam
ibi ponit thirum in Iordani ſolitudine, alterum in Italiæ apeninis montibus, alterum dicit inueniri a-
pud nos non venenatum, alterum apud Æthiopias, quem dicit venenatum in primo gradu, alterum
in Libia, alterum Indicum, quos duos baſiliſcos appellat; de iis omnib. ex duob. iis thiriis dictis baſiliſ-
cis nõ fit theriaca. Ex illo quem dicit litera T. eſſe apud nos, cum nullum in ſe cõtineat venenũ, ſimiliter
non fit theriaca. Ex iis igitur ſolis ex verbis ſuis theriaca conficitur: videl. ex thiro in Iordani ſolitudine,
in Italiæ apeninis montib. & thiro Æthiopiæ ſub cancro. hoc autem falſum & diminutum eſt. quoniam
& in Aſia tota & Affrica, & Europæ partib. animal theriacam conficiens inuenitur. ſ. vipera. De ea enim
vipera in minori Aſia inuenta Galenus. *10. de ſimplicibus medicinis libro* ſcripſit: nonnullos & caſu, &
E deliberatione ſanatos ex potu vini, in quo vipera in illius regionis agro extincta fuerat, quare animal
theriacam conficiens nõ ſolum in illis ꝑfatis locis, ſed alibi etiam reperitur. Ridiculum n. eſt credere, ꝙ
q theriacam conficere velit neceſſe habeat vel ad Iordani ſolitudinem, vel ad Æthiopas, vel ad apeninos
Italiæ montes accedere. Quare ſatis notum eſſe puto Albertum *lib. 7. ac lib. 25. litera T.* de thiro non ſolo
nomine, ſed re quoq; male ſenſiſſe. Ad hæc eius dicta contraria ſunt iis, quæ a ſapientibus Medicis tra-
dita ſunt. Galenus enim & alii aſpidem & alias reſpuunt ſerpẽtes, quæ in primo ſunt venenatorum gra-
du, eo quod nimis ſui venenoſitate mortem potius, q̃ ſalutem inducerẽt. Ipſe autem Albertus litera T.
contrarium dixit. Eſt autem genus thiri venenoſum, & eſt ordinis primi, ꝙ licet carnib. ſuis infecta cu-
ret membra ſicut lepram & venenata, propter quod theriaca de carnib. eius conficitur, &c. Ad hæc pec-
cauit Albertus non in iis ſolis, q̃ de thiro præfata ſunt, ſed & circa plurima ſui accidentia. De exuuiis n.
F de Æthiopiæ thiro loquens dixit. *Hic ſerpens in Æthiopia ſub cancro more draconis ſe expoliat primo: in-*
ter oculos primo ſoluendo, ita quod quaſi acus apparet, & deinde ſub capite, & poſtea ſub ſpatio vnius noctis &
diei de toto corpore per anguſta tranſiens deponit, & ſic redit ad iuuentutem. Per hęc n. aſſerere videtur hunc
exuuiarum modum ſoli thiro Æthiopiæ ꝓprium eſſe quod nõ eſt, cum iſte modus exuuiarum omnib.
ſerpentib. ab Ariſt. *octauo de hiſtoriis animaliũ lib.* accõmodatus ſit, cum dixit. *Vipera etiã exuit tam vere*
quã autumno Cum ſerpẽs exuere incipit, ab oculis primum detrahi aiunt, ita vt obcæcari videantur iis,
qui rẽ nõ intelligunt, tum caput exuitur, glabrum n. hoc omnium ante q̃ reliquum corpus, apparet: qn
ipſe Albert. ſuper illo Ariſt. tex. de thiro ſimpliciter exponit dicens. *Thirus autẽ ſerpens primo expoliat, &c.*
varie igitur de eodẽ in diuerſis loquitur locis, nunc de thiro ſimpliciter: nunc de thiro Æthiopiæ, eundẽ
ponens exuuiarum modum tanq̃ de re ſibi ignota dicens, ꝙ ꝓfecto ei accidit ex mala interpretum trãſ-
G latione, qui thiro & loco vipæ & loco ſerpentis ſæpe vſi fuere. Amplius de hoc aĩali, quo ad eius gñra-
tionem in dictis ſuis videtur diuerſitas. Nã lib. 25. litera T. de thiro ſic dixit. *Hic ſerpẽs eſt de genere vipera-*
ꝗ primo int⁹ ouat, & poſtea extra parit animal. ex quib. verb. hoc primo falsũ eſt, videl. thirũ eſſe de gñe vi-
pæ, quaſi velit vipã gen⁹ eſſe, & ad alia, & ad thirũ, ꝙ nõ eſt; vipera n. eſt ipſe thir⁹, ſi ꝓ thiro aĩal cõponẽs

theriacam accipiatur. Si autem thirus pro communi genere plurium animalium accipiatur, vt *in 7. di-* A
xit libro, ita vt ſub eo baſiliſcus contineatur, falſum eſt, quod thirus ſit de genere viperæ, non enim
ſub vipera baſiliſcus continetur, quare hoc ſuum dictum nullam in ſe continet veritatem, cum dixit,
hic ſerpens eſt de genere viperæ. Imo dici debet, hic ſerpens eſt ipſa vipera, neque huiuſmodi verba ſcri-
pſiſſet, ſi theriacæ nomen a thirion non a thiro ficto vocabulo feram in genere, non autem animal ali-
quod particulare ſignificante, ſciuiſſet. Item ſermo ille contrarios eſt iis, quæ *ſecundo libro tractatu ſe-*
cundo, cap quarto ipſemet ſic ſcripſit. Omnia enim genera ſerpentum faciunt oua præter thirum, vt dicit Ari-
ſtote. & eſt corrupta ſua litera, quoniam ille, qui vere thirus eſt, notus eſt apud nos, & ſit ex ipſo theriaca, & fa-
cit oua, ſed ſerpens quæ generat animal, eſt vipera, quæ etiam ſæpe cum viterus eius comprimitur, emittit ani-
malia duo vel vnum & aliquando plura. In iis enim verbis manifeſta apparet cum præfatis contradictio,
apparet etiam falſitas, Ariſtotelis enim, vt inquit Albertus, ſenſus in illo loco ſcil. *tertio hiſtoriarum de a-* B
nimalibus libro eſt, quod vipera in lucem edat animal, ceteri ſerpentes oua & ea incubant, quod autem,
in matre Ariſtoteles dixit de vipera, Albertus interpretatione indecenti deceptus dixit de thiro. Et di-
cit literam eſſe corruptam, de quo dicto ſub ſenſu Alberti mentitur. Dicit enim thirum proprie, ex quo
fit theriaca, parere oua, inde falſam eſſe literam, vere mendoſa eſt, non in eo ipſo ſenſu, quem Albertus
habuit. Credidit enim mendoſam eſſe, credens dici debere, quod thirus pariat oua, non animal viuum,
quod falſum eſt quoniam Ariſtotelis verba de vipera ſunt, vt patet, & in Theodori Gazæ interpretatio-
ne, & in matre Græca, & in hoc ioco principio *quarti libri de animalium partibus, & in fine quinti de hi-*
ſtoriis, ſemper enim de vipera loquens ſimilia ſcribit de vipera, & non de thiro ficto nomine. Quare Ari-
ſtotelis litera ſub ſenſu Alberti minime mendoſa eſt, ſed in eo quippe mendoſa eſt, quod viperę loco in-
terpretator ex Arabica in linguam deducens latinam, non vipera, ſed thirum ſcripſit. Contradictio au- C
tem in ſuis apparet dictis, quoniam id quod in præſenti negat litera, alibi confirmat. hic enim negat thi-
rum parere animal, dicens ipſum parere oua, *in libro vero 25 litera T* penitus contrarium dicit. Hic ſer-
pens eſt de genere viperæ, quia primo intus ouat, & poſt ea extra parit animal. *Et 13. libro tractatu ſecun-*
do, capite quarto ſic ſcripſit. Et ſimiliter quodam modo facit thirus, hic enim generat quidem animal, ſed
prius concipit ouum in ſeipſo, ſicut ſæpe dictum eſt. Quam manifeſta igitur ſit inter dicta ſua de thiro
in locis diuerſis contrarietas & falſitas, ſatis monſtratum eſſe puto. Hæc autem ideo euenire, quoniam
quid vere eſſet thirus ignorauit, inſcitiæ cuius cauſſa mala vti diximus fuit interpretum Arabicorum li-
brorum interpretatio, qui id, quod nunc ſerpentes, nunc viperam interpretari debuerint, thirum falſo
interpretati ſunt, tam in *lib. Serap. de ſimplicibus*, quam in pluribus aliis ſapientum Medicorum Arabi-
corum, quandoq; et in Ariſtot. conſcriptionibus ex arabica in linguam deductis latinam, quorum po- D
tiſſimum occaſione auctor hic in *ſuo de animalibus libro*, in hos præfatos incidit errores. Nec mireris ſi
contra Albertum plurimis de thiro inſtiti rationibus, hoc enim de induſtria feci, eo quod hic vnus in-
ter Latinos de primis ſit, qui de animalibus potiſſimum de thiro plura ſcripſerit, & quicquid fere ceteri
ſcripſere Philoſophi aut Medici latini, hunc imitando & incaute malas interpretationes inſpiciendo
decepti ſunt. Et hac de cauſſa de ceteris pauca admodum, cum de malis interpretationibus & Alberto
Magno plura dixerimus, diſputanda ſunt.

CAP. IV. *Specialis diſputatio contra Nicolaum Medicum de thiro.*

NIcolaus in antidotario magno in theriacæ magnæ compoſitione, non parum differt, capite enim
trochiſcorum de vipera ſic ſcripſit. *Trochiſci de thiro, qui in magna Galeni theriaca recipiuntur, ſic fi-* E
unt. Inuenitis thiros in longitudine vnius palmi exſiſtentes, oculos habentes rubeos, & linguam mobilem, & cor-
nua in modum grani frumenti, caput & caudam tribus digitis menſuratis abſcinde, medium quod remanet ex-
coria. Hic vir profecto vnum ſuo modo finxit thirum monſtruoſum a ſapientibus noſtris incognitum,
cuius caput ceraſtis ſiue cornutæ caput, longitudo vero iaculi, vel ſecundum Solinum baſiliſci. Quo-
circa non parũ de hoc miror viro, qui in cõponendis medicaminibus adeo celebris putatur, quod in hac
omnium compoſitionum domina, tamen breuiter, diminute ac falſo proceſſerit. Falſo inquam, quo-
niam id animal quod theriacales conficit paſtillos, non thirus, vti probatum eſt, ſed vipera dicitur, falſo
etiam, quoniam non cornutum animal, neque tam breue, ſed longius cognouere Philoſophi. Diminu-
te vero, quoniam notas eas, quibus tale animal a ceteris & a ſeipſo diſcernitur, a Galeno & ceteris ſe-
nioribus poſitas, minime diſputauit, quæ notæ, vti ſuperius patebat, plurimæ ſunt. Non enim eo, quod F
cornua habeat, aut eo, quod eius longitudo vnius ſit palmi, vipera a ſapientibus datur cognoſci: ſed eo,
quod caput latum, collum gracile, & de reliquis tam internis, quam externis, quæ ſuperius tradita ſunt.
Ad hæc vtrum ea ſumantur, quæ montana aut marina, aut fameſcens, aut ſimilibus affecta paſſionibus
in ſuperioribus declaratis, & quo tẽpore, an æſtate, an vere, an authumno, minime diſputauit. Non igi-
tur magnæ theriacæ confectionem iis neceſſariis decorauit rebus, quibus nomen ſui antidotarii, quo
magnum nuncupatur, ornari debuerit, quare diminutus fuit. Neque ſcio, quonam modo theriacam
iſte compoſuerit, qui monſtruoſum animal nunquam inuentum inuenire curauit. Et de Nicolao iſto
hæc ſatis ſint.

CAP. V. *Specialis diſputatio contra Petrum de Appono de thiro.*

PEtrus de Appono, qui librum Conciliatorem & libellum de venenis compoſuit, ſi non re, nomine
ſaltem peccauit. Scripſit enim hæc in ſuo conſilio *differẽtia 127.* de theriaca loquens. *Et dicitur a thi-* G
ro ſerpente quoniam carnes ingrediuntur ipſius in eam, & ſunt velut radix & baſis iſtius medicinæ, ita quod
eis priuatis deſtruitur ipſa & differentia 179. Sciendum quod theriaca eſt multiplex ſecundum diuerſitatem
componentium. Cui tamen illud nomen proprius conuenit, theriaca eſt magna Andromachi aut Galeni. in
quam

A *quam caro ingreditur ſerpentis, vnde nominationem eſt ſortita, quæ autem hanc non ſuſcipit metaphorice di-*
citur theriaca, vt quæ diateſſaron, eo quod ad illius ſimilitudinem venenorum depellat nocumenta. Et idem
libro de venenis de eorum præcuſtodia loquens dixit. *Vnum eſt, ſicut cornua ſerpentis, quæ ſudant aduentu.*
ſ. napelli & thiri, & fellis leopardi. Et eodem libro. *Et ipſe ſcil. Andromachus eſt adiungens carnes thiriorum*
& terram ſigillatam. Ex quibus tres eliciuntur errores. Vnus quoniam in iis omnibus libris thirum cum
ceteris, in hoc errantibus putauit eſſe nomen animalis proprium theriacam conficientis, quod mani-
feſte in ſuperioribus improbatum eſt. Alter error eſt, quoniam theriacam a thiro ingrediente putauit
dici, hoc etiam in ſuperioribus monſtratum eſt, eſſe falſum. Tertius error a ſecundo dependet: dicendo
theriacam magnam proprie dici theriacam, quia thiri caro eam ingreditur, ceteræ improprie & meta-
phorice, vt diateſſaron & aliæ, cum illa caro eam non ingrediatur, dici tamen theriacam a conferentia,
B quoniam cum ipſa magnam ſimilitudinem habet, hoc autem dictum falſum eſt, videlicet proprie dici
theriacam, eo, quod thiri caro ingreditur, a conferentia enim non a componente dicta fuit, cũ ante ma-
gnam theriacam plurima & ſimplicia & confectiones theriacæ dicebant, ſicuti ea, quæ Antiochi Regis
a Plinio ponitur, vt in ſuperioribus demonſtratum eſt. Non igitur ceteræ metaphorice aut per ſimilitu-
dinem ad eam quæ magna dicitur, theriacæ dicuntur, cum ante theriacæ magnæ inuentionem ab An-
dromacho nonnullæ de illis theriacæ dicebantur, hoc tamen concedimus, quod cũ & ipſa magna the-
riaca & ceteræ eo dicantur theriacæ, q͂a venenatarum ferarũ ſint medicamina, cumq; ipſa theriaca ma-
gna plus præfatis auxilietur feratum morſibus, quam ceteræ: hęc eſt n. ſupra mithridatium ac cetera an-
tidota theriacæ magnæ præeminentia: quod ſub hoc ſenſu antidotum ex carnib. viperę confectũ, magis
theriaca. i. magis ferarum venenoſarum morſibus conferens dici poſſit, non tamen propter hoc conce-
C dendum eſt theriacas ceteras metaphorice ab illa magna dici theriacas, cum ante eam theriacę diceban-
tur. Sic igitur auctor iſte triplici circa verba ſua errauit errore, minori tamen, quam Albertus & Nico-
laus præfatus, cum omnis eius error in nomine potius, quam in re fuerit. Verum autẽ per thirum vipe-
ram intellexerit, vel quid aliud, nomen nõ fecit, quare eius omnis error manifeſtus fuit in nomine. Qui
tamen error in nomine tanto ceterorum errorib. intolerabilior putatur, quanto vir ille ſe græcas literas
didiciſſe fatetur, potiſſimum cum in conſilio ſuo quaſi nominum faſtidiens Latinorum. Nunc Eti. nũc
Palin. ſe pulcherrime dixiſſe putauit. Si igitur Græcas hinc dignus vir habuit literas: cur nam theriacę
nomen Græcum ignorauit: cum nullus vnquam fuerit Græcorum, qui circa hoc nomen deceptus fue-
rit, facile enim erat ei, ſi literas habuit Gręcas, agnoſcere, thir & thirion nomen eſſe commune feram ſi-
gnificans, nec vllum eſſe ſpeciale animal, quod proprie thirus diceretur nomine, vt ſuperius diffuſe de-
D monſtratum eſt, hæc ſcripſi, non quod hunc virum ingenio ac doctrina præclarum non ſemper com-
mendauerim, ſed venerandæ veritatis gratia in iis minimis non piguit tantum in aliquo tangere vi-
rum, ne forte ſuæ auctoritatis occaſione, quod tẽporibus noſtris fieri ſolet, ceteri incaute deciperentur.

CAP. VI. *Specialis diſputatio contra Aggregatorem de Dondis Patauum de thiro.*

ALter Patauus fuit Aggregator de Dondia, vir profecto circumſpectus, licet in hoc minime cautus,
Hic enim ſuo errore magnam ceteris errandi dedit occaſionem. Credidit enim thirum vnum par-
ticulare animal eſſe, vt ceteri credidere, ex quo theriaca conficeretur. In re autem grauiſſime peccauit,
ipſum tale animal diſtinctum eſſe putans a vipera. Tractatu enim de nominibus medicinarum, hoc no-
men poſuit thirum, Plinium, Serapionem Auerrhoim, Albucaſim, &c. & Haliabatem adducens:
de Plinio quidem mentiens, cum de thiro ſub hoc nomine haudquaquam Plinium tractaſſe inuenia-
E tur: de ceteris autem, videl. Serapione *de ſimplicib.* Albucaſi, & aliis ignorauit eorum verba, vitio inter-
pretum ſ. Simonis Ianuenſis, mendoſa fuiſſe, vti ſuperius monſtratum fuit. Tradens etiam conferentia
venenis medicinas ad thirum, & ad viperam ſeparatim poſuit plurimas, quarum medicinarum loci di-
uerſitas pluribus peccandi dedit occaſionem. Cum n. ad thiri morſum diuerſa ab iis, quæ viperæ non-
nulla doceat medicina, rationabiliter vnuſquiſq; credere poſſet thirum a vipera eſſe diſtinctum. Sed
eo vir iſte deceptus fuit, quoniam nonnulla diuerſa a diuerſis ad hæc duo ſ. thirum & viperam commen-
data inuenit medicamina. Ac ſi recte inſpexiſſet, interpretum vitium fuiſſe, cognouiſſet, thirum enim in
iis ſcriptum Arabib. qui a Simone & Raynaldo de arabica in linguam deducti ſunt latinam. ſ. *in libro de*
ſimplici medicina Serap. in libro Haliabatis: Colliget. Auerrhois: Auic. de viribus cordis & aliis. Viperam
reperit in Auicen. canone in Almanſoris practica, & Serap. & in Rhaſis diuiſionibus in Galeno de
F græca in latinam deducto linguam, quare huius erroris occaſionem poſteris ipſe non paruam dedit er-
randi. Et ſi forte Auic. in ſuo can. puta in 2. aut alio libro thirum vel thiriam inueneris: nomen hoc non
pro vno particulari accipiendum eſt animali: ſed pro fera venenoſa in ſua fatendum eſt poſuiſſe matre:
hoc enim vnum verum putandum eſt, nunquam in ſua arabica matre repertum fuiſſe thirum, cum de
aſili theriacam conficiente loqueretur. Signũ autẽ erroris dicti Aggregatoris eſt, quoniam quę medica-
mina præfatus Aggregator produxit ad thirũ, ſecundũ eos, q loco viperæ ſcripſere thirũ, eadẽ quoq; fere
oĩa ab auctorib. quos adducit, q viperã recte habent: de vipera ſcripta reperiuntur. Adducit n. Serap. *de*
ſimplib. & Dioſcoridem, qui Serap. vti ſuperius diximus nõ thirũ, ſed viperam, veluti Dioſcorides, ſiue
echidnam & Galenus *in 11. de ſimplicibus medicinis* in matre Græca poſuere, licet interpretũ vitio loco
viperæ thirus ſcriptum fuerit. Et hæc ſatis de Aggregatore. ¶ Sunt etiam nonnulli alii Medici, qui in hoc
G nomine thirus ſimiliter errauerunt, quos quidem eo, quod eiſdem conuinci poſſunt rationib. quib. et
præfati cõuicti ſunt, cũ iiſdem peccauerint errorib. ideo de eis particulariter nõ curaui; ſuperfluitatem
diſputationis effugiens, per can. quib. Alberti correximus errores eorum etiam corrigi poſſunt errores
q Albertũ ſecuti ſunt, in numero quorũ fuit Nicol. Florent. de ſerpentib. in multis & maxime de thiro

eum imitatus. Qui autem dixit Aui. *quinto ſui canonis libro* non intelligere in trochiſcorum de viperia A
compoſitione, tam viperam, quæ in partu a filius patris mortem vindicare petentibus, necatur, ſed ſerpentes vulgo communes, quid eſſet vipera minime intellexit, eadem enim eſt ea, quas priores a filiis necari dixerunt, & ea, quæ apud nos inter communes computatur ſerpentes: non enim aliquod animal a nobis alienum eſt vipera, ſed communis ac familiaris ſatis, enim vbiq; vt Herodotus dixit ipſa inueniatur. Velle antem eiſdem rationibus contra plures diſtinctis locis diſputare: rei potius oſtentatio eſſet, & in doctrina ſuperfluum, quam vtile, qua de re huic noſtro libello hic imponendus eſt finis, cum & noſtram de animali theriacam conficiente cum Grecis, Latinis, Arabibus ſenioribus conueniendo ediderimus ſententiam. Et latinorum iuniorum Philoſophorum ac Medicorum de hoc animali & thiro correxerimus opinionem, quorum omnium a nobis tractatorum ſumma ſub duabus lectionibus per capita diſenſſa ſunt. B

Cap. VII. *Promiſſio ad vlteriora, ac de prolixitate & præſumtione legitima excuſatio.*

ET quamuis præter errorem animalis theriacam conficientia alia plura etiam committantur in ſui confectione peccata: ego de iis tamē ad præſens non curaui, ſed de ſolo illo animali noſtra fuit principalis cura, promittens in poſterum cum dabit ociū, cetera pro poſſe corrigere errata: multa apponūt & non apponenda, & multa non ponuntur apponenda, & hoc quidem ex nominum ignorantia & Medicorum ignauia, quæ omnia luce clariora ſuo faciam tempore. Si autem de hoc ſcribens animali, longior plus debito aut forte Latinorum noſtrorum indebitus reprehenſor, preterquam eorum auctoritas mereretur vobis videri error grauis damnique non parui cauſſa, omnium fere iuniorum Latinorum, q de animali hoc aliquid ſcripſerunt & veritatis defenſio mea ſit excuſatio. Communis enim error poſſiſimum cum auctoritate præclarorum virorum fulcitus fuerit: ſi penitus extirpari debeat: plurimæ auctoritatis viro, ac plurimis vtente rationibus indiget. Cum igitur mea puſilla admodum, aut nulla ſit inter tātos viros auctoritas, mihi neceſſarium fuit telo veritatis multiplici cum ſeniorum Græcorum, Latinorum & Arabicorum ſententiis ac verbis, illos expugnare viros. Non igitur, ſi recte mea iudicetur cauſſa, de prolixitate nimia aut præſumtione iudicari debet. Ad cuius iudicium non ignaros aut liuore infectos, ſed veritatis beniuolos ac ſapientes expecto iudices: de obloquentibus autem & ignaris minime curans. C

Finis libri Franciſci Caballi de animali thirio.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

INDEX

INDEX MATERIARVM ET VERBORVM MEMORIA DIGNORVM, IN OPVSCVLIS CERMISONII ET CABALLI CONTENTORUM.

A

ABietis Lachryma quotuplex 125.E. eius electio, facultates, incommoda ib. g. oleum 126.b
Abortus curatio 112.b
Abramam 132.d
Acuitatis ſpermatis cauſa 99.e. curatio 101.f
Ætas theriaca contra peſtem. 134.c
Albotin 2 d. 125.e
Alcana 2.d.e
Alchitram 1.b
Alchocohen 17.b
Alchoen 85.d
Alcola curatio 31.g
Alopecia curatio 1.a
Alſas lathame 150.c
Alkeuium 20.e.
Alkian 152.d
Alkmeni 152.e
Almucatim 15.g
Ammoditis ſerpentis nota 145.b
Amphisbena ſerpentis nota 143.f
Andacocha 5.d.19.e
Anguium ictuum differentia 152.c
Anhelitus difficultatis curatio 43.b
Animalium diuiſio 140.f
Ani exitus curatio 80.c
Apoplexiæ curatio 18 g
Apoſtematum gutturis curatio 37.g
Ardoris ſtomachi curatio 62.d.64.g
Ardoris vrinæ curatio 86.d.88.c
Aſachei quid 146.d
Aſpidis nota & ſigna 142.b. Eiuſdem patria ibid.
Aſthmatis curatio 43.f. 44.c.g
Auditus debilitatis curatio 22.g

B

BAſiliſci deſcriptio 152.e
Baſiliſci nota 141.e. Eiuſdem veneni vis ibid. Quos habeat inimicos ibid.f
Baurach 1.b.79.b
Botii gulæ curatio 39.d
Branchi in maxillis curatio 37.e

C

CAlculi renalis curatio 82.b. 83.g.84.d.85.d.94.b
Calculi veſicæ cauſa 97.g. curatio 98.d
Caliditatis epatis curatio 65.g
Cancri curatio 131.f
Caput purgantia 19.b.26.f. 30.a.f. 58.b
Capitis confortatio 13.f.19.b.58.c
Capitis dolor vnde proueniat 8.d. 60.a
Capitis doloris chronici curatio 15.d
Capitis ſaphati antiqui curatio cum mixtione choleræ, & ſalſi phlegmatis 1.c
Catarractæ curatio 36.a
Catarrhi curatio 24.b. 25.e. 27.f. 28.f
Catoblepæ nota 142.a. Eiuſdem veneni vis ibid. vbi naſcatur ibid.
Ceraſtis nota & ſigna 142.e
Cerebri confortatio 34.a.&c.
Chelydri, ſerpentis nota 144.g
Cherſydros, ſerpens, vnde cognoſcatur 144.c
Cimolea 2.c
Coeundi impotentia curatio 103.f.
Colici doloris curatio 78.b. &c.
Collyria 21.f
Cordis tremoris curatio 50.b
Cardialia medicamenta 54.d
Corporis ſupercalefacti curatio 7.f
Corregiola 73.g
Coxarum confortatio 123.g
Cretanum marinum 83.d
Crocodili deſcriptio 148.e
Cruris extenuationis ſeu tabidi curatio 129.b
Cutis manuum ſtuporis curatio 3.d

D

DEbilitatis auditus curatio 22.g
Debilitatis epatis curatio 54.b 55.g.57.a.58.d.66.d.69.e.72.75.76.
Debilitatis iuncturarum curatio 80.c
Debilitatem memoriæ corrigentia 20.e
Debilitatis virtutum naturaliũ curatio 4.f.6.f.80.c
Debilitatis viſus curatio 21.a
Dentium doloris curatio 30.f
Dentium mundificatio & confortatio 31.a
Deſcriptio baſiliſci 152.e
Deſcriptio crocodili 148.e
Deſcriptiones draconum 148.d
Diarrhææ curatio 75.b
Differentiæ ictuum anguium 152.e
Differentiæ ſerpentum 141.b
Difficultatis anhelitus curatio 43.b
Difficultatis partus curatio 111.g
Digeſtionem confortantia medicamenta 12.f.55.e.58.f
Dipſadis, ſerpentis nota 143.g
Dolor capitis vnde proueniat 8. d. 60.a
Doloris chronici capitis curatio 15.d
Doloris colici curatio 78.b. &c.
Doloris dentium curatio 30.f
Dolorum neruorum curatio 125.
Dolores renum mitigãtia 13.g. temperantia 81.f.82.&c.84.d.96.b
Doloris ſpatutatum cauſa 8.f
Doloris ſtomachi cauſa, ſigna 8.e. curatio 14.c.63.e
Doloris veſicæ curatio 86.d.87.a
Doloris vmbilici cauſa, ſigna 8.g
Draconum deſcriptiones 148. d
Dyſenteriæ curatio, cum teneſmo & febre continua 73.a.75.a

E

ECbidna, & Echis quid 145. d. 149.c.150.f
Emplaſtrum ex cancris 131.b
Empyematis curatio 48.d
Epatis caliditatis curatio 65.g
Epatis obſtructionis & debilitatis curatio 54.b.55.g.57.a.58.d.66.d. 69.e.72.75.76.
Epatici fluxus curatio cum excoriatione inteſtinorum 72.a.g.73.d. 75.e
Epilepſiæ curatio 19.d
Excoriationis veſicæ curatio 88.c
Exitus ani curatio 80.e
Extenuationis crurum curatio 129.b
Extenuationis totius corporis curatio 6.f

F

FEbris continuæ curatio 73.a
Febris Quartanæ curatio 133.b
Ferarum diſtinctio 140.g
Feræ venenum habentes 141.a
Fiſſuræ volarum manuum & plantarum pedum curatio 3.b
Fluxus epatici curatio cum excoriatione inteſtinorum 72. a.g.73.d. 75.e

Fluxus hæmorrhoidum immodici curatio 81.e
Fluxus menſtruorum diminuti poſt partum cauſa & curatio 105.b
Fluxus menſtrualis immodici curatio 110.g
Fœtus exitus in mala figura curatio 111.f
Fœtoris oris curatio 36.a
Frigoris ex itinere curatio. 3.d.e

G

Gonorrhœa cauſa 99.d. curatio 10.g
Gratata 116.e
Greppa 4.d
Gula botii curatio 39.d
Gutturis apoſtematum curatio 37.g
Guttarum, carumq́; dolorum curatio 117.c.126.a

H

Hæmorrhoidis, ſerpentis nota 143.a
Hæmorrhoidum dolentium curatio 81.d
Hæmorrhoidum fluxus exuperantis curatio 81.c
Harmel 52.e. 108.f
Hater 125.e
Hectica imminentis curatio 6.f
Hirundinis, ſerpentis, nota 142.e
Humaij 138.g
Hydra, ſerpentis, nota 144.e
Hydropis curatio 69.e.70.f.71.b.72.
Hyphiſticon 51.g

I

Iaculi, ſerpentis, nota 143.e
Icteritiæ curatio 63.e
Ictuum anguium differentia 152.c
Impotentiæ coeundi curatio 103.f
Iſchiadici morbi curatio 117.e.124.f
Iuncturarum debilitatis curatio 80.c
Iuncturarum nodoſitatis curatio e17.d

K

Karabe 91.b
Kenchridos ſerpẽtis nota 144.g
Kiſt 45.a

L

Lactis coegulati in mãmillis diſſolutio 43.a
Lachryma abietis quotuplex 125.e. Eiuſq́; electio, facultates, incommoda ibid.g. Oleum 126.b
Lachrymantium oculorum curatio 21.d
Lienteria curatio 3.e

M

Magdaleon quid 133.g
Manatio ſaniei ex aure quomodo curanda 23.b
Manuum cutis ſtuporis curatio 3.d
Manuum volarum & plantarum fiſſuræ pedum curatio 3.b
Maraſſi 149.d
Marſi quid ſint 148.f.149.c
Matricem confortantia 15.f.54.b 111.b
Matricis dolentis curatio 109.a.152.d
Matricis præfocationis curatio 105.a
Matricis ventoſitatis & curſus curatio 113.a.d.114.e
Medicamenta cordialia 54.d
Medicamenta digeſtionem confortantia 12.f.55.e
Melancholiæ ſigna 16.e. curatio 17.b
Memoriæ debilitatem corrigentia 20.e
Menſtruorum fluxus diminuti poſt partum cauſa curatio 105.b
Menſtrualis fluxus immodici curatio 110.g. poſt partum 111.a
Menſtruorum retenterum cauſa 43.a.52.c.105.f.109.a.110.a. &c.
Merdaſengum 91.c
Mictionis ſanguinis cauſa 94.b. curatio 95.c
Mithridatis Regis obitus 139.e
Mithridatium vnde dictum 139.b
Mithridatium ex quibus rebus componatur 139.d
Morbi iſchiadici curatio 117.e.124.f
Morſi canis rabidi curatio 136.c

N

Natricis, ſerpentis, nota 145.b
Neruorum contractorum curatio 131.e
Neruorum dolorum curatio 125.
Nitrica quid ſint 149.e
Nodoſitatis iuncturarum curatio 117.d
Nota ſerpentum 141.f

O

Obſtructionis epatis curatio 54.b.55.g.57.a.58.d.66.d. 69.e.72.75.76.
Oculorum lachrymantium curatio 21.d
Oculorum pruritus curatio 22.c
Oleum lachrymarum abietis 126.b
Ophiogeni qui ſint 149.c
Ophthalmia curatio 21.e.35.
Ordines ſerpentum venenatorum 141.a
Oris fœtoris curatio 36.a

P

Panni, ophthalmum conſequẽtis, curatio 35.f
Pannoſi corporis curatio 5.b
Paralyſis curatio 18.g
Partus difficultatis curatio 111.g
Pedum plantarum fiſſurarum curatio 3.b
Peſtis curatio 133.f.134.d
Pharea, ſerpentis, nota 145.c
Phiſtici quid ſint 11.a
Phlegmatis ſalſi ad renes & veſicam præcipitantis curatio 86.d
Phthiſis curatio 49.a
Plantarum pedum fiſſurarum curatio 3.b
Podagra curatio 115.g.116.g.117.a
Præſteris, ſerpentis, nota 145.c
Pruritus oculorum curatio 22.c
Pruritus corporis curatio 5.e
Pſilli quid ſint 148.f
Pulſationis ſtomachi curatio 55.a

Q

Quartana curatio 133.b

R

Raſa 116.a
Raucedinis curatio 47.a
Relaxationis ſtomachi curatio 60.g
Renum dolores mitigantia 13.g. temperantia 81.f.82.&c.84.d.96.b
Reſtrictio ſanguinis poſt ſanguiſugas 130.a
Retentionis ſecundinæ curatio 112.d
Reumatis curatio 28.e.37.a

S

Salmibazaret 34.e
Sanguinis exſpuitionis curatio 46.f.47.c. Ex ruptura venæ 48.a. à pulmone & retentione menſtruorum, &c. 136.d
Sanguinis indebitæ mundificationis poſt partum curatio 105.a
Sanguinis mictionis cauſa 94.b. curatio 95.e
Sanguinis reſtrictio poſt ſanguiſugas 130.a
Saniei manatio ex aure quomodo curanda 23.b
Sbolzarolum 91.a
Salibanzor 19.b
Scabiei curatio 3.f.g.4.f
Scarna 10.b
Scytales, ſerpentis, nota 144.f
Secundinæ retentionis curatio 112.a
Sepis, ſerpentis, nota 143.e
Serpentum differentia 141.b
Serpentum nota 141.f
Serpentum alaterum, maximorumque hiſtoria 148.b
Serpentis exſpuentis nota 142.d
Serpentum venenatorum ordines 141.a
Sitis curatio 63.b
Situlæ, nota 143.g

Spatula

Index rerum & verborum.

Spatularum doloris cauſa 8.f

Spermatis acuitatis cauſa 99.e. *curatio* 101.f

Spina gutturi infixa curatio 41.d

Splenis confortatio 12.f.18.d.54.e

Sterilitatis curatio 115.e

Stomachi ardoris curatio 62.d.64.g

Stomachi confortatio 53.c.56.a.57.d.58.f.59.d.60.a.64.a.65.e.75.&c.137.b

Stomachi doloris cauſa, ſigna, 8.e. *curatio* 14.c.63.e

Stomachi pulſationis curatio 55.a

Stomachi relaxationis curatio 60.g

Stuporis manuum cutis curatio 3.d

Sudoris diaphoretici curatio 5.f

Suppoſitorium 14.b.e.79.b

T

Thaloch 115.e

Theriaca ætas contra peſtem 134.c

Theriaca confectio Andromachi vnde ſic dicta 140.b

Theriaca confectio magna quando fuerit inuenta 139.b

Theriaca magna vnde cognoſcatur ibid.c

Theriaca nomen vnde 138.c.e

Theriaca præſtantia 137.f

Theriacam, qualem ſeniores & iuniores conceſſere 138.b

Thirus quid 150.151.a

Tibiarum tumoris cauſa curatio 126.c.e

Tuberorũ difficilis digeſtionis curatio 133.a

Tumorum tibiarum cauſa & curatio 126.c.e

Tußis curatio 43.f.44.g.46.e.47.a.47.c.136.f

V

Ventris conſtipationem corrigẽtia 14.e.76.d.77.f.

Ventoſitatis & curſus matricis curatio 113.a.d.114.e

Vermium curatio 79.c. *cum febre & fluxu materierum diuerſarũ* 78.g.80.c

Vermium vomitus curatio 62.e

Vertiginis curatio 18.g

Veſicæ calculi cauſa 97.g. *curatio* 98.d

Veſicæ doloris curatio 86.d.87.a. *excoriationis* 88.c

Veſtigiorum in cute curatio 6.e

Vinum gaarium ſeu geretum 11.c.91.c

Viperarum notæ & ſigna 145.d. *vnde nomen habeant* ibi. *varia opiniones de partu* 145.g. *à reliquis ſerpentib. quomodo differant* 146.c. *viperas ſolas inter ſerpentes viuos parere*. ibid.g. *differentia* 147.b. *Quæ ad theriacam ſint eligẽda* ibi.d. *Differentia inter maſculos & fœminas* ibi.e. *Tempus venandi* ibid.f. *Quando ſenectam deponant*. ibid.

Virgæ ardentis atq; exulcerantis curatio 87.a.88.c

Virtutum naturaliũ debilitatis curatio 4.f.6.f.80.c

Viſus debilitatis curatio 21.a

Vmbilici doloris cauſa, ſigna 8.g

Vomitus curatio 62.g.

Vomitus vermium curatio 62.e

Vrinæ ardoris curatio 86.d.88.f

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google